

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΤΕΤΟ

Α. Κ. ΖΑΓΓΟΥΡΑΝΗ & Α. Ι. ΦΙΔΙΚΟΥ

Επιτεθείσα

*ἐν τῇ κατὰ τὸν νόμον ΓΣΚ διαγραφῇ
ἐκ τῆς περιόδου 1900-1913*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ Δ. Χ. ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ

1910

ΔΡΑΧ. 3.70

Αγαπώ

2

Γεωργίου

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Αριθ Πρωτ. 11,300
Διεκλ.

Εν Αθήναις τῇ 13ῃ Αὐγούστου 1909.

Πρὸς τὸν κ. Δ. Χ. ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΝ

Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐποπτικῆς Ἐπιτροπείας ἢ τιμῆ τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης ὑπὸ Δ. Κ. Ζαγογιάννη καὶ Δ. Φιλικοῦ ἐκ φύλλον τυπογραφικῶν 18 1/2 ὄρισθη εἰς δραχμὰς τρεῖς καὶ λεπτὰ ἑβδομήκοντα (3,70), τὸ δὲ ἐπιθετόν βιβλιόσημον χρώματος ῥοδίνου ἔσται ἀξίας δύο δραχμῶν καὶ λεπτῶν εἴκοσι πέντε (2,25).

Ἐντελλόμεθα, ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ἀποφάσεις ταύτας, ἐκτενώσατε δὲ τὴν παρούσαν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὄψεως τοῦ περιεχόμενου τοῦ βιβλίου κάτωθι τῆς θέσεως, εἰς ἣν κατὰ νόμον ἐπικολλᾶται τὸ βιβλιόσημον.

Ὁ Ὑπουργὸς

Κ. ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Γ. ΒΕΝΟΥΛΟΣ

Σημ. Δύο στιγμαί (..) τιθέμεναι ὑπεράνω τοῦ δευτέρου φωνήεντος τῶν διφθόγγων, σημαίνουσιν ὅτι τοῦτο προφέρεται χωριστὰ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἄπλητος (=ᾗ-ῦ-πνος). Αἱ δύο αὐταὶ στιγμαὶ λέγονται διαλυτικὰ σημεῖα.

§ 9. α') Πᾶσαι αἱ διφθόγγοι εἶναι μακράι.

β') Βραχεῖται κατ' ἐξάιρεσιν εἶναι ἢ αὐ καὶ οἱ, ἔταν εἶναι εἰς τὸ τέλος λέξεως καὶ δὲν ἀκολουθῆ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως οἶκοι, μοῦσαι, ἀλλὰ οἶκοις, μούσαις.

Σημ. Αἱ διφθόγγοι αὐ καὶ οἱ φυλάττουσι τὴν μακρότητα αὐτῶν ἐν τῇ γ' ἐνικῇ προσώπῳ τῆς εὐκτικής τῶν ῥημάτων καὶ ἐν τοῖς ἀπρρήμασιν, εἰ καὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος καὶ δὲν ἀκολουθεῖ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως παιδεύοι, παιδεύσαι, οἶκοι, βαβαῖ. /

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΣΥΛΛΑΒΑΙ, ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΣ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

1. Συλλαβαί.

§ 1. Συλλαβαί εἶναι τὰ μέρη ἐκάστης λέξεως τὰ προφερόμενα διὰ μιᾶς πνοῆς ἢ-λι-ος, βλά-βαί.

§ 2. Ἡ συλλαβὴ δύναται γὰ ἀποτελεῖσθαι

1) ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς διφθόγγου μόνον· ἄ-εῖ·

2) ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς διφθόγγου μεθ' ἑνὸς ἢ περισσοτέρων συμφώνων· βι-βλί-ον, μοῦ-ρα, στρέ-φω·

§ 3. α'. Αἱ λέξεις κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοι ἢ πολυσύλλαβοι.

β'. Μονοσύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ μιᾶς μόνου συλλαβῆς· εἶς, τίς.

γ'. Δισύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ δύο συλλαβῶν· σφαῖ-ρα.

δ'. Πολυσύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ συλλαβῶν περισσοτέρων τῶν δύο· ἄν-θρω-πος, φι-λάν-θρω-πος.

§ 4. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται λήγουσα,

ἢ προτελευταία παραλήγουσα καὶ ἢ πρὸ τῆς παραληγουσῆς προ-
παραλήγουσα.

2. Συλλαβισμός.

§ 5. Ἡ διαίρεσις τῶν λέξεων εἰς συλλαβάς, ἦτοι ὁ συλλαβισμός,
γίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἦτοι:

α') Ἐν σύμφωνον, μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενον, ἐνώ-
νεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνήεντος· ἄ-γι-ος, δό-ξα.

β') Δύο σύμφωνα μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενα, ἐνώ-
νεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνήεντος, ἂν ἀμφοτέρω εὐρίσκωνται ἐν
τῇ ἀρχῇ λέξεως Ἑλληνικῆς, ἄλλως χωρίζονται· ἄ-σθε-νής (σθέ-
νος), ἀλλὰ ἄν-θος, ἄλ-λος.

γ') Ἄφωνον μετὰ ἐπομένου μ ἢ ν ἐνώνονται μετὰ τοῦ δευ-
τέρου φωνήεντος, καὶ ὅταν ἐν ἀρχῇ λέξεως Ἑλληνικῆς εὐρίσκηται
ἐμόφωνον τοῦ ἀφώνου μετὰ τοῦ μ ἢ ν· δά-φνη (πνο-ή), πρᾶ-γμα
(κμη-τός).

δ') Τρία σύμφωνα, μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενα, ἐνώ-
νεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνήεντος, ὅταν εὐρίσκωνται ἐν ἀρχῇ
Ἑλληνικῆς λέξεως ἢ καὶ τὰ τρία ἢ τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ δευτέρου
καὶ ἅμα τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ τρίτου· ἄ-στρα-πή (στρέ-φω), ἔ-χθρα
(χθές, θρίξ), βιά-κτρον (κτῆ-μα, τρί-βω).

Ἐὐὐταν ταῦτα δὲν συμβαίνωσι, τὸ πρῶτον ἐκ τῶν τριῶν συμφώ-
νων ἐνώνεται μετὰ τοῦ πρώτου φωνήεντος, τὰ δὲ ἄλλα δύο μετὰ
τοῦ δευτέρου· ἄρ-κτος.

ε') Τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ μέρη αὐτῶν· συν-έχω, προσ-
άγω, ὄσ-περ, ἀπ-έχω, ἀπ-εσι.

3. Ποσότης συλλαβῶν.

§ 6. Βραχεῖα εἶναι ἢ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν, καί-
μενον πρὸ ἄλλου φωνήεντος ἢ πρὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφώνου· ἄ-ε-τός,
ἔ-χο-μεν.

§ 7. Φύσει μακρὰ εἶναι ἢ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα μακρὸν φωνῆεν ἢ
δίφθογγον· ἦ-ρωσ, Εὐ-ρώ-πη, φῶδη.

§ 8. Θέσει μακρὰ εἶναι ἢ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα μὲν βραχὺ φωνήεν, ἀλλὰ κείμενον πρὸ δύο ἢ περισσοτέρων συμφώνων ἢ πρὸ ἐνὸς μόνου, ἀλλὰ διπλοῦ· δ-χθη, ἐ-χθρός, πρό-ξε-νος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΤΟΝΟΙ, ΠΝΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝΙΣΜΟΣ

1. Τόνοι καὶ πνεύματα.

§ 1. Μία συλλαβὴ πάσης πολυσυλλάβου λέξεως προφέρεται μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν ἢ αἱ ἄλλαι.— Ἡ μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν προφερομένη συλλαβὴ λέγεται *τονιζομένη συλλαβὴ*.

§ 2. Αἱ τονιζόμεναι συλλαβαὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, σημειώνονται δι' ἰδιαιτέρων σημείων, ἅτινα ὀνομάζονται *τόνοι*: πόλεμος, σῶμα, θνητός.

Οἱ τόνοι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἶναι τρεῖς, ἡ ὀξεῖα (´), ἡ βαρεῖα (˘) καὶ ἡ περιπωμένη (˘˘).

§ 3. Οἱ τόνοι τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος — ἂν εἶναι δίφθογγος, ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος — τῆς τονιζομένης συλλαβῆς.

§ 4. Τόνον θέτομεν καὶ ἐπὶ τῶν μονοσυλλάβων λέξεων· εἶς, τίς.

§ 5. α') Ἡ ἀρχαία, ὅπως καὶ ἡ νέα, ἔχει καὶ δύο ἄλλα σημεῖα, τὴν ψιλὴν (˘) καὶ τὴν δασεῖαν (˘˘)· ταῦτα διὰ μιᾶς λέξεως ὀνομάζονται *πνεύματα*.

β') Τὴν ψιλὴν ἢ τὴν δασεῖαν θέτομεν ἐπὶ παντὸς φωνήεντος ἢ τοῦ δευτέρου φωνήεντος τῆς διφθόγγου καὶ ἐπὶ τοῦ ρ, ὅταν εὐρίσκωνται ἐν ἀρχῇ λέξεως· ἦ-ρας, αὔ-ρι-ον, ῥοῦς.

§ 6. Δασύνονται πάντοτε αἱ ἀπὸ υ καὶ ρ ἀρχίζουσαι λέξεις· ἔ-δωρ, ῥή-τωρ.

2. Κανόνες τονισμοῦ.

§ 7. Αἱ λέξεις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τονίζονται κατὰ τοὺς αὐτοῦ κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἦτοι·

α') Οὐδεμία Ἑλληνική λέξις τονίζεται πέρα τῆς προπαραληγούσης· ἀπαρασκεύαστος, ἀπάνθρωπος.

β') Ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται, ἀν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά· ἀνθρώπου, θαλάσσης, ἀλλὰ ἀνθρώπος, θάλασσα. (Ἐξάριστιν βλέπε ἐν Κεφ. Γ' § 26, β').

γ') Ἡ προπαραλήγουσα καὶ πᾶσα βραχεῖα συλλαβή, τονίζονται, δέχονται ὀξεῖαν (ὀξύνονται)· σώματα, φέρομεν, λόγος, ὁδός.

δ') Ἡ μακρὰ παραλήγουσα, τονιζομένη, ὀξύνεται, ὅταν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρὰ· μήτηρ, φεύγω.

ε') Ἡ μακρὰ παραλήγουσα, τονιζομένη, περισπᾶται, ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι βραχεῖα· μῆ-τερ, φεῦ-γε.

ς') Ἡ ὀξεῖα τῆς ληγούσης γίνεται βαρεῖα, ὅταν δὲν ἀκολουθῇ σημεῖον στίξεως· «ἡ θεὰ τῆς χώρας», ἀλλὰ «ταῦτα εἶπεν ἡ θεά»· «οἱ ἀγαθοὶ ἐπαινοῦνται», ἀλλὰ «οἱ μὲν ἦσαν ἀγαθοί, οἱ δὲ κακοί».

ζ') Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ ἐν τῷ τονισμῷ θεωρεῖται ὡς βραχεῖα· αὔλαξ.

§ 8. Κατὰ τὸν τονισμὸν λέξις τις λέγεται

1) Ὀξύτονος, ἀν ἔχῃ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς ληγούσης· θεά,

2) Παραξύτονος, ἀν ἔχῃ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς παραληγούσης· ἀνθρώπου,

3) Προπαραξύτονος, ἀν ἔχῃ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· ἀνθρώπος,

4) Περισπωμένη, ἀν ἔχῃ περισπωμένην ἐπὶ τῆς ληγούσης· θεᾶς,

5) Προπερισπωμένη, ἀν ἔχῃ περισπωμένην ἐπὶ τῆς παραληγούσης· δῶρον,

6) Βαρύτονος, ἀν δὲν ἔχῃ ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην· ἀνθρώπου, ἀνθρώπος, δῶρον.

3. Ἄτονοι λέξεις.

§ 9. Ἄτονοι λέξεις ἢ ἄτονα λέγονται μονοσύλλαβοὶ τινες λέξεις, αἵτινες δὲν ἔχουσι τόνον.

§ 10. Ἄτομα εἶναι

- 1) Τέσσαρες τύποι τοῦ ἄρθρου ὁ, ἡ, οἱ, αἱ,
- 2) Τρεῖς προθέσεις εἰς, ἐν, ἐκ (ἢ ἐξ),
- 3) Δύο σύνδεσμοι ὡς, εἰ,
- 4) Τὸ ἀρνητικὸν μόριον οὐ (ἢ οὐκ, οὐχ).

§ 11. Τὸ οὐ δέχεται τόνον, ἔταν ἀκολουθῆ σήμειον στίξεως λέξεις ἢ οὐ;

4. Ἐγκλιτικαὶ λέξεις ἢ ἐγκλιτικά.

§ 12. Ἐγκλιτικαὶ λέξεις ἢ ἐγκλιτικὰ λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοί τινες λέξεις, αἵτινες ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ λόγου προφέρονται οὕτως συνδεδεμένοι μετὰ τῶν προηγουμένων λέξεων (ἂν μὴ χωρίζονται ἀπ' αὐτῶν διὰ στιγμῆς τινος), ὥστε συνήθως ἢ ἀποβάλλουσιν ἔλως τὸν τόνον αὐτῶν ἢ μεταβιάζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ὡς ὄξειαν.

§ 13. Ἐγκλιτικὰ εἶναι

- 1) Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι μοῦ, μοί, μέ, —σοῦ, σοί, οἱ,
- 2) Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς, τί εἰς πάντας τοὺς τύπους αὐτῆς πλὴν τοῦ αἴτια,
- 3) Οἱ δισύλλαβοι τύποι τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος τῶν ῥημάτων εἰμὶ καὶ φημί,
- 4) Τὰ μόρια γέ, τέ, τοί, —πίθ, πῶ, νῦν καὶ τὸ ἀχώριστον δέ (διάφορον τοῦ συνδέσμου δέ),
- 5) Τὰ ἀόριστα ἐπιρρήματα ποῦ, ποί, ποθέν—πῆ, πῶς, ποτέ.

§ 14. Τὰ ἐγκλιτικὰ ἀποβάλλουσιν ἔλως τὸν τόνον αὐτῶν,

- 1) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι ὀξύτονος ἢ περισπωμένη φωνή τις, φωνῆς τινος.

Σημ. (Ἡ ἐπὶ τῆς ληγούσης τῆς προηγουμένης λέξεως ὄξεια, ἔταν ἢ ἐπιμένῃ εἶναι ἐγκλιτικῇ, δὲν γίνεται βαρεία, καίτοι δὲν ἀκολουθεῖ στίξις.)

- 2) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικῇ μονοσύλλαβος· πολίτης τις, φίλος μου.

§ 15. Τὰ ἐγκλιτικὰ μεταθιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ὡς ὀξεῖαν,

1) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη· τράπεζά τις, γλῶσσά τις,

2) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι ἄτονος ἢ ἐγκλιτικὴ καὶ αὐτὴ· εἶ τις, εἶ τίς ἐστὶ φίλος·

§ 16. Τὰ ἐγκλιτικὰ φυλάττουσι τὸν τόνον,

1) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικὴ δισύλλαβος· πολίτου τιός, ἄλλων τιῶν,

2) Ὅταν ἡ εὐθὺς προηγουμένη λέξις ἔπαθεν ἔκθλιψιν· πολλοὶ δ' εἰσίν.—καλὸς δ' ἐστίν.

3) Τὸν τόνον φυλάττουσι καὶ οἱ τύποι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας σοῦ, σοί, σέ, ὅταν λέγωνται μετ' ἐμφάσεως ἢ εὐρίσκωνται κατόπιν προθέσεως· ἢ σοὶ ἢ τῷ πατρί,—μετὰ σοῦ,—πρὸς σέ.

Σημ. Ἐγκλιτικὰ τινα ἐνοῦνται μετὰ τινων ἄλλων λέξεων, ὅταν αὐταὶ προηγῶνται, εἰς μίαν λέξιν. Ἄλλ' αἱ ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης προερχόμεναι λέξεις θεωροῦνται ἐν τῷ τονισμῷ ὡς δύο λέξεις, διότι ἔχομεν φαινομενικὰς ἐξαιρέσεις τῶν κανόνων τοῦ τονισμοῦ· ὥστε, ὡςπερ, οὔτε, μήτε, καίπερ, καίτοι, οὔτινος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΠΑΘΗ ΛΕΞΕΩΝ

---

1. Ἐκθλιψις.

§ 1. α') Ἐκθλιψις εἶναι ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος λέξεώς τινος, ἢ γινομένη, ὅταν καὶ ἡ ἐπομένη ἀρχήται ἀπὸ φωνήεντος.

β') Σημεῖον τῆς ἐκθλίψεως εἶναι ἡ ἀπόστροφος ('). Τίθεται δ' ὑπεράνω τῆς θέσεως τοῦ ἐκθλιθέντος φωνήεντος· ὅτι ἦλθεν=ὅτε ἦλθεν, μετ' ἐμοῦ=μετὰ ἐμοῦ.

§ 2. Τὰ ἐκθλιδόμενα φωνήεντα εἶναι τὸ ε, ο, ἄ, ἱ· ὅτ' ἦλθεν = ἔτε ἦλθεν, ἀπ' οἴκου = ἀπὸ οἴκου, ἀλλ' ἐγὼ = ἀλλὰ ἐγώ, ἐπ' αὐτῶ = ἐπὶ αὐτῶ.

§ 3. Οὐδέποτε ἐκθλιβόνται· 1) τὸ ἄ, ἱ, καὶ ο ἐν μονοσυλλαβαῖς λέξεσι· τὰ ἔργα, πρὸ ἐκείνου, τί ἔργον; — 2) τὸ ι τῶν λέξεων περι, ἄκρι, μέτρι καὶ ὄτι.

§ 4. Ἐκθλιψιν συνήθως πάσχουσιν ἄκλιται λέξεις, σπανιώτερον δὲ κλιταί.

§ 5. Ἐκθλιψις γίνεται καὶ ἐν ταῖς συνθέτοις λέξεσιν, ἀλλ' ἀπόστροφος δὲν τίθεται· ἀπ-έρχομαι = (ἀπὸ ἔρχομαι), παρ-ἦλθε = (παρά — ἦλθε).

§ 6. Τὸ πρὸ τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος ψιλὸν σύμφωνον γίνεται μετὰ τὴν ἐκθλιψιν δασύ, ἂν ἡ ἐπομένη λέξις δασύνηται· μεθ' ἡμῶν = μετὰ ἡμῶν, ὑφ' ἡμῶν = ὑπὸ ἡμῶν, καθορῶ = (κατὰ ὄρῶ).

§ 7. Ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος

1) ἀποβάλλεται, ἂν ἡ ἐκθλιψιν πάσχουσα λέξις εἶναι ἄκλιτος· μεθ' ἡμῶν = μετὰ ἡμῶν.

2) Μεταβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς ἐκθλιψιν πασχούσης λέξεως, ἂν αὕτη εἶναι κλιτή· πόλλ' εἶπον.

2. Κρᾶσις.

§ 8. α') Κρᾶσις εἶναι ἡ εἰς ἓν φωνῆεν ἢ διφθογγον συγχώνευσις τοῦ τελικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου λέξεώς τινος μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τῆς ἐπομένης λέξεως οὕτως, ὥστε αἱ δύο λέξεις γίνονται μία.

β') Σημεῖον τῆς κράσεως εἶναι ἡ κορωνίς ('). Τίθεται δ' ὑπεράνω τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προελθόντος φωνήεντος ἢ τοῦ δευτέρου φωνήεντος διφθόγγου· τὰγαθὰ = τὰ ἀγαθὰ, τοῦνομα = τὸ ὄνομα.

γ') Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προερχόμενον φωνῆεν εἶναι μακρόν· τὰλλα = τὰ ἄλλα.

§ 9. Κρᾶσιν συνήθως πάσχουσι·

1) Τὸ ἄρθρον καὶ τὸ ἐπιφώνημα ᾠ, 2) ὁ σύνδεσμος καί, 3)

ἢ πρόθεσις πρὸ, 4) τὸ ἐγὼ μετὰ τοῦ οἶμαι καὶ οἶδα καὶ 5) τὸ μέν-
τοι μετὰ τοῦ ἄν· ἀνήρ=ὁ ἀνὴρ, τὰνδρός=τοῦ ἀνδρός, τοῖνομα=
τὸ ὄνομα, ὠγαθὲ=ὦ ἀγαθέ, ὄνερ=ὦ ἄνερ, κὰν=καὶ ἐν, κἄν=
καὶ ἄν, προῦργου=πρὸ ἔργου, ἐγῶμαι=ἐγὼ οἶμαι, ἐγῶδα=ἐγὼ
οἶδα, μεντᾶν=μέντοι ἄν.

§ 10 α') Ἐν τῇ κράσει ἀποβάλλεται ὁ τόνος τῆς πρώτης λέξεως
καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δευτέρας· καὶ + ἐν=κἄν, καὶ + ὕψως=χῶπως.

β') Ἀντὶ τῆς κορωνίδος τίθεται δασεία, ὅταν ἡ πρώτη λέξις
εὐσύνηται· ἀνήρ=ὁ + ἀνὴρ, ἀγὼ=ἄ + ἐγὼ.

§ 11. Ὅταν ὁ δεύτερος τῶν κρᾶσιν πασχόντων φθόγγων ἔχη ι,
τὸ ι τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κρᾶσεως προσελθόν φωνῆεν·
ἐγὼ + οἶμαι=ἐγῶμαι, ἀλλὰ καὶ + ἄν=κἄν.

3. Συναίρεσις.

§ 12. α') Συναίρεσις λέγεται ἡ εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν ἢ διφθόγ-
γον ἔνωσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων ἢ φωνήεντος καὶ διφθόγ-
γου τῆς αὐτῆς λέξεως· γένε-α—γένη, γένε-ι—γένει, τιμά-ει—τιμῆ.

β') Τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν τονίζεται, ἂν
τονίζεται τὸ ἐν ἐκ τῶν συναιρετέων φωνηέντων· γενέ-ων—γενῶν,
ἀλλὰ γένε-α—γένη.

γ') Ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν εἶναι
ἐν τῇ ληγούσῃ καὶ τονίζεται, περισπᾶται μὲν, ἂν τονίζεται τὸ πρῶ-
τον τῶν συναιρετέων φωνηέντων, δξύνεται δέ, ἂν δξύνηται τὸ δεύ-
τερον· γενέ-ων—γενῶν, ἔστα-ὤς—ἔστῶς.

δ') Ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν δὲν
εἶναι ἐν τῇ ληγούσῃ, τονίζεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ
τονισμοῦ· τιμάετε-τιμᾶτε, τιμαόντων-τιμώντων.

4. Εὐφωνικὰ σύμφωνα.

§ 13. Εὐφωνικὰ σύμφωνα εἶναι τὸ ν, ς, κ, τὰ ὅποια χάριν
εὐφωνίας προστίθενται εἰς τὸ τέλος ὀρισμένων ἕκαστον λέξεων,
ληγουσῶν εἰς φωνῆεν, ὅταν καὶ ἡ ἐπομένη λέξις ἄρχηται ἀπὸ
φωνήεντος.

§ 14. Τὸ *ς* ἔχει ἢ λέξις οὕτω, ἔταν ἀκολουθῆ φωνῆεν· οὕτω-
λέγει, οὕτως-ἔλεγον.

§ 15. Τὸ *ν* λαμβάνουσιν, ἔταν ἀκολουθῆ φωνῆεν

1) Αἱ λέξεις εἴκοσι(ν), παντάπαισι(ν), πέρι(ν),

2) Ἡ κατάληξις αἰ,

α') τῆς δοτικῆς πληθυντικῆς· παῖσι(ν), ῥήτορσι(ν),

β') τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων· Ἀθήνησι(ν) καὶ

γ') τοῦ τρίτου ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ τῶν ῥημάτων· δίδωσι(ν),
λέγουσι(ν)·

3) Ἡ κατάληξις *ε* τοῦ γ' ἐνικοῦ προσώπου τῶν ῥημάτων·
ἔλεγε(ν), ἔλθοι(ν) καὶ

4) Τὸ ἐοί(ν).

§ 16. Τὸ *κ* λαμβάνει ἢ ἄρνησις οὐ, ἔταν ἀκολουθῆ φωνῆεν
οὐκ αὐτός. Τὸ *κ* γίνεται *χ*, ἔταν τὸ ἐπόμενον φωνῆεν θασύνηται·
οὐχ ἡμεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ.

§ 1. Ἐκτὸς τῶν σημεῖων τοῦ χρόνου τῶν διχρόνων, τῶν τόνων,
τῶν πνευμάτων, τῶν διαλυτικῶν σημεῖων, τῆς ἀποστρέφου καὶ τῆς
κορωνίδος ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ.

1) ἡ τελεία στιγμὴ (.), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ τοῦ λόγου
περίοδοι,

2) ἡ μέση (ἄνω) στιγμὴ (·), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται τὰ
κῶλα τῆς περιόδου,

3) ἡ ὑποστιγμὴ (ἢ τὸ κόμμα) (,), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται
αἱ προτάσεις,

4) τὸ ἐρωτηματικὸν (;), σημεῖον τῶν ἐρωτηματικῶν προ-
τάσεων,

5) τὸ θαυμαστικὸν ἢ ἐπιφωνηματικὸν (!), τὸ ὅποσον γρά-

φεται μετὰ λέξιν ἢ φράσιν δηλοῦσαν ψυχικὸν πάθος· οἶμοι ! φεῦ !,

6) ἡ παρένθεσις ( ), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγκλείονται μία ἢ περισσότεραι λέξεις πρὸς ἐπεξηγήσιν συνήθως ἄλλης ἢ ἄλλων προηγουμένων λέξεων,

7) τὰ εἰσαγωγικά (« »), ἐντὸς τῶν ὁποίων γράφεται αὐτολεξεὶ ὁ λόγος ἄλλου τινός,

8) τὰ ἀποσιωπητικά (...), διὰ τῶν ὁποίων σημειοῦται ἡ ἀποσιώπησις τινος καί

9) ἡ παράγραφος (§), διὰ τῆς ὁποίας διαίρουμεν λόγον τινὰ εἰς μικρότερα μέρη.

3. Σημασία καὶ διαίρεσις οὐσιαστικῶν.

Κλίσις τοῦ ἄρθρου.

§ 15. Ὄνόματα οὐσιαστικά ἢ ἀπλῶς οὐσιαστικά λέγονται αἱ λέξεις αἱ φανερόνουςαι πρόσωπα ἢ ζῷα ἢ πράγματα.

§ 16. Ὑπάρχουσι καὶ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια δὲν φανερόνουςι πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πράγμα, ἀλλὰ ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν ἢ ιδιότητα προσώπου ἢ ζῴου ἢ πράγματος· πῆδημα (ἐνέργεια), ὕπνος (κατάστασις), ἐπιμέλεια (ιδιότης).

§ 17. Τὰ οὐσιαστικά διαίρουσθαι εἰς κύρια καὶ προσηγορικά.

Κύρια λέγονται τὰ οὐσιαστικά, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν ἐν ὀρισμένον πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πράγμα πρὸς διάκρισιν ἀπὸ ἄλλων ὁμοειδῶν ὄντων· Ἀριστείδης.

Προσηγορικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν ὀλόκληρον τάξιν ὁμοειδῶν προσώπων ἢ ζῴων ἢ πραγμάτων· πατήρ, λέων, ἄρος.

§ 18. Ἄρθρα. Αἱ μικραὶ λέξεις ὁ, ἡ, τό, αἱ ὅποια προτάσσονται τῶν οὐσιαστικῶν καὶ εἶναι, ὡς εἶπομεν, διακριτικὸν σημεῖον τοῦ γένους αὐτῶν, λέγονται διὰ μιᾶς λέξεως ἄρθρα.

§ 19. Τὸ ἄρθρον κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἑνικός.

	ἄρσεν.	θηλυκ.	οὐδέτ.
Ὄνομ.	ὁ	ἡ	τὸ
Γεν.	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτ.	τὸν	τὴν	τὸ
Κλητ.	ὦ	ὦ	ὦ

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ	αἱ	τὰ
Γεν.	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτ.	τούς	τάς	τὰ
Κλητ.	ὦ	ὦ	ὦ.

§ 20. Τὸ ἄρθρον τοῦ δοῦκοῦ διὰ πάντα τὰ γένη εἶναι τὸ αὐτὸ ὄνομ. καὶ αἰτ. τῶ, γεν. καὶ δοτ. τοῦν, κλητ. ὦ. #

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Δευτέρω κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 1. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει οὐσιαστικά ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς *ος* ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ εἰς *ου* ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ, καὶ οὐδέτερα λήγοντα εἰς *ον* ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ εἰς *ων* ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ.

§ 2. Παραδείγματα

		α) ἀρσενικῶν.		β) θηλυκῶν.	
Ἑνικ.	ὄνομ.	(τίς; τί;)	ὁ	ἄνθρωπ-ος	ἡ ὀδ-ός
	γεν.	(τίνος;)	τοῦ	ἄνθρώπ-ου	τῆς ὀδ-οῦ
	δοτ.	(εἰς τίνα; με τί;)	τῷ	ἄνθρώπ-ω	τῇ ὀδ-ῷ
	αἰτ.	(τίνα; τί;)	τόν	ἄνθρωπ-ον	τήν ὀδ-ὸν
	κλητ.		ὦ	ἄνθρωπ-ε	ὦ ὀδ-έ
Ἡληθ.	ὄνομ.	(τίς; τί;)	οἱ	ἄνθρωπ-οι	αἱ ὀδ-οί
	γεν.	(τίνος;)	τῶν	ἄνθρώπ-ων	τῶν ὀδ-ῶν
	δοτ.	(εἰς τίνα; με τί;)	τοῖς	ἄνθρώπ-οις	ταῖς ὀδ-οῖς
	αἰτ.	(τίνα; τί;)	τούς	ἄνθρώπ-ους	τάς ὀδ-οὺς
	κλητ.		ὦ	ἄνθρωπ-οι	ὦ ὀδ-οί.

§ 3. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ μὴ μεταβαλλόμενον κατὰ τὴν κλίσιν ὀνομάζομεν θέμα· ἄνθρωπ-, ὀδ-.

§ 4. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ μεταβαλλόμενον κατὰ τὴν κλίσιν πρὸς δῆλωσιν τῶν διαφόρων πτώσεων καὶ ἀριθμῶν ὀνομάζομεν κατάληξιν· *ος, ου, οι, ον κλπ.*

Σημ. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἔχει ἐπίστε καὶ τὴν κατάληξιν τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· π. χ. ὦ αἰλ-ος, ἂ ὀδ-ός.

§ 5. Παράδειγμα

		γ')	οὐδετέρων.	
Ἑνια.	ὄνομ.	(τίς; τί;)	τὸ	δῶρ-ον
	γεν.	(τίνος;)	τοῦ	δώρ-ου
	δοτ.	(εἰς τίνα; μὲ τί;)	τῷ	δώρ-ω
	αἰτ.	(τίνα; τί;)	τὸ	δῶρ-ον
	κλητ.		ὦ	δῶρ-ον
Πληθ.	ὄνομ.	(τίς; τί;)	τὰ	δῶρ-α
	γεν.	(τίνος;)	τῶν	δώρ-ων
	δοτ.	(εἰς τίνα; μὲ τί;)	τοῖς	δώρ-οις
	αἰτ.	(τίνα; τί;)	τὰ	δῶρ-α
	κλητ.		ὦ	δῶρ-α.

§ 6. Ὁ συλλογὸς ἀριθμὸς τῶν οὐσιαστικῶν τῆς β' κλίσεως ἔχει τὰς ἐξῆς κατάληξεις· ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ω, γεν. καὶ δοτ. οιν.

§ 7. Παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς β' κλίσεως.

α) Τὰ οὐδέτερα τῆς β' κλίσεως ἔχουσι τρεῖς πτώσεις μὲ τὴν αὐτὴν κατάληξιν, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν πάντων τῶν ἀριθμῶν (ον, α).

β') Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς β' κλίσεως, τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται· ὁδοῦ, ὁδῶ-ὁδῶν, ὁδοῖς.

γ') Ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς β' κλίσεως, τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὀξύνονται· ὁδοί, ὁδόν, ὁδέ—ὁδοί, ὁδοῦς, ὁδοί.

§ 8. Γενικὸς κανὼν τονισμοῦ τῶν πτώσεων πάσης κλίσεως. Πᾶσαι αἱ πτώσεις τονίζονται ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας τονίζεται καὶ ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ, ἐφ' ἧσον ἐπιτρέπει ἡ λήγουσα.

(Πρὸς βλ. κεφ. Γ' § 7 β').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Πρώτη κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 1. Ἡ πρώτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικά ἀρσενικά λήγοντα εἰς *ας* ἢ *ης* ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ εἰς *ου* ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς *α*, γεν.—*ας* ἢ—*ης*, καὶ εἰς —*η* γεν.—*ης*.

§ 2. Τὰ ὀνόματα τῆς α' κλίσεως κλίνονται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

§ 3. Παραδείγματα 1) ἀρσενικῶν.

		α') εἰς <i>ας</i>		β') εἰς <i>ης</i>	
'Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	ταμί- <i>ας</i>	ὁ	'Ατρεΐδ- <i>ης</i>
	γεν.	τοῦ	ταμί- <i>ου</i>	τοῦ	'Ατρεΐδ- <i>ου</i>
	δοτ.	τῷ	ταμί- <i>α</i>	τῷ	'Ατρεΐδ- <i>η</i>
	αἰτ.	τὸν	ταμί- <i>αν</i>	τὸν	'Ατρεΐδ- <i>ην</i>
	κλητ.	ὦ	ταμί- <i>α</i>	ὦ	'Ατρεΐδ- <i>η</i>
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ταμί- <i>αι</i>	οἱ	'Ατρεΐδ- <i>αι</i>
	γεν.	τῶν	ταμί- <i>ων</i>	τῶν	'Ατρεΐδ- <i>ων</i>
	δοτ.	ταῖς	ταμί- <i>αις</i>	ταῖς	'Ατρεΐδ- <i>αις</i>
	αἰτ.	τούς	ταμί- <i>ας</i>	τούς	'Ατρεΐδ- <i>ας</i>
	κλητ.	ὦ	ταμί- <i>αι</i>	ὦ	'Ατρεΐδ- <i>αι</i> .

§ 4. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἀρσενικῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

α') Ἐκ τῶν εἰς *ης* σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν κλητικὴν εἰς *α*

1) Τὰ εἰς *της* καὶ τὰ ἔθνικὰ εἰς *ης* πολιτᾶ, Πέρσᾶ, Σκύθᾶ.

2) Τὰ εἰς —*μέτρης*, —*πώλης*, —*τριβῆς*, —*ώνης* καὶ —*ἀρχης* λήγοντα σύνθετα γεωμέτρᾶ, ἀγοπῶλᾶ, παιδοτριβᾶ, τελῶνᾶ, γυμνασιάρχᾶ. Τὸ δεσπότης ἀνακλιθᾶται καὶ τὸν τόνον ὦ δεσποτα.

§ 5. Παραδείγματα 2) θηλυκῶν.

		α') εἰς <i>η</i>					
'Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡ	πύλ- <i>η</i>	Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	πύλ- <i>αι</i>
	γεν.	τῆς	πύλ- <i>ης</i>		γεν.	τῶν	πυλ- <i>ων</i>
	δοτ.	τῇ	πύλ- <i>η</i>		δοτ.	ταῖς	πύλ- <i>αις</i>
	αἰτ.	τὴν	πύλ- <i>ην</i>		αἰτ.	τάς	πύλ- <i>ας</i>
	κλητ.	ὦ	πύλ- <i>η</i>		κλητ.	ὦ	πύλ- <i>αι</i> .

6') εἰς α

		1) α καθαρὸν	2) α μὴ καθαρὸν
Ἑνικ.	ὄνομ.	ἡ ἡμέρ- <i>ᾱ</i>	ἡ γλῶπι- <i>ᾱ</i>
	γεν.	τῆς ἡμέρ- <i>ας</i>	τῆς γλῶπι- <i>ης</i>
	δοτ.	τῆ ἡμέρ- <i>α</i>	τῆ γλῶπι- <i>η</i>
	αἰτ.	τὴν ἡμέρ- <i>αν</i>	τὴν γλῶπι- <i>αν</i>
	κλητ.	ὦ ἡμέρ- <i>α</i>	ὦ γλῶπι- <i>α</i>
Πληθ.	ὄνομ.	αἱ ἡμέρ- <i>αι</i>	αἱ γλῶπι- <i>αι</i>
	γεν.	τῶν ἡμερ- <i>ῶν</i>	τῶν γλωπι- <i>ῶν</i>
	δοτ.	ταῖς ἡμέρ- <i>αις</i>	ταῖς γλῶπι- <i>αις</i>
	αἰτ.	τὰς ἡμέρ- <i>ας</i>	τὰς γλῶπι- <i>ας</i>
	κλητ.	ὦ ἡμέρ- <i>αι</i>	ὦ γλῶπι- <i>αι</i> .

§ 6. Αἱ κατάληξις τοῦ δοῦκοῦ τῆς α' κλίσεως εἶναι καὶ διὰ τὸ ἄρσενικὸν καὶ διὰ τὸ θηλυκὸν γένος αἱ αὐταί, ἦτοι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. *ᾱ*, γεν. καὶ δοτ. *αν*· ταμί-*α*, ταμί-*αιν*.

§ 7. Παρατηρήσεις περὶ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

α') Τὸ α τῶν θηλυκῶν τῆς α' κλίσεως λέγεται καθαρὸν, ἂν προηγῆται αὐτοῦ ρ, ι, ε, μὴ καθαρὸν δέ, ἂν προηγῆται αὐτοῦ ἄλλος φθόγγος· ἡμέρα, οἰκία, θεά, — γλῶσσα, δόξα.

β') Τὸ μὴ καθαρὸν α ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τρέπεται εἰς η· δόξα, δόξης, δόξη.

γ') Τὸ καθαρὸν α φυλάττεται ἐν παντὶ τῷ ἐνικῷ· χώρα, χώρας, χώρα, χώραν, χώρα.

δ') Ἡ ἐνικὴ αἰτιατ. καὶ κλητ. τῶν εἰς α θηλυκῶν εἶναι μακρὰ ἢ βραχέα, ἂν καὶ ἡ ἐνικ. ὀνομαστ. εἶναι μακρὰ ἢ βραχέα· χώρα-*ᾱ*, χώρα-*ᾶν*, χώρα-*ᾱ*, — τράπεζ-*ᾱ*, τράπεζ-*ᾶν*, τράπεζ-*ᾱ*.

ε') Τὸ μὴ καθαρὸν α εἶναι βραχύ· γλῶπι-*ᾱ*, δόξ-*ᾱ*.

ς') Τὸ καθαρὸν α εἶναι ουνήθως μακρὸν ἡμέρ-*ᾱ*, οἰκί-*ᾱ*, θε-*ᾱ*'.

Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουσι τὸ καθαρὸν α βραχύ

α') Τὰ προπαροξύτονα· π. χ. ἀλήθει-*ᾱ*, μάχαιρ-*ᾱ*, ψάλτρι-*ᾱ*'.

β') Τὰ εἰς — ρα δισύλλαβα τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ — ρα δίφθογ-

γον ἢ υ μακρόν· π. γ. μοῦρᾶ, σφαῖρα, σφῦρᾶ. Ἄλλὰ αἶρᾶ, λυῖρᾶ, σαύρᾶ·

γ') Τὸ γραῖα, μαῖα καὶ μυῖα.

§ 8. Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

α'). Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται πολλαῶν, τροπεῶν, νεανιῶν, νεκῶν.

β') Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς α' κλίσεως τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπῶνται στρατιᾶς, στρατιῆ, στρατιῶν, στρατιᾶς — δικαστοῦ, δικασίῃ, δικαστῶν, δικασταῖς (πρβλ. κεφ. Ζ' § 7, β').

γ') Ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς α' κλίσεως τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνονται δικαστής, δικαστήν, δικαστά, — δικασταί, δικαστάς, δικασταί, — τιμή, τιμήν, τιμή, — ε μαί, τιμάς, τιμαί (πρβλ. κεφ. Ζ' § 7, γ').

Σημ. Τὰ πλείστα πρωτόκλητα τὰ λήγοντα εἰς —ίτης, τὰ εἰς —ίτης καὶ τὸ ποσβύτης ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης (α, ι, υ) μακρόν· Σπαρτιάται, πολῖται, πρεσβύται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ Α' ΚΑΙ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗ Β' ΚΛΙΣΙΣ

1. Συνηρημένα οὐσιαστικὰ α' κλίσεως.

§ 1. Ὀλίγα οὐσιαστικὰ τῆς α' κλίσεως, ἔχοντα α ἢ ε πρὸ τῶν καταλήξεων, συναίρουσι τὸ α ἢ ε μετὰ τῶν καταλήξεων διὸ ὀνομάζονται *συνηρημένα*. Ἀθηνά-α—Ἀθηνᾶ, γέ-α—γῆ.

§ 2. Τὰ συνηρημένα οὐσιαστικὰ τῆς α' κλίσεως ἔχουσι καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναίρέτων τύπων. Ἐξαι-

ρεσις τούτου συμδαίνας ἐν τῷ εα, ὅπερ συναϊρείται εἰς ἡ ἐν τῷ ἐνικῷ μένον.

§ 3. Παραδείγματα.

1) θηλυκῶν

Ἑνικ.	ὄνομ.	ἡ	(μνά-α)	μνά	(σुकé-α)	σुकῆ
	γεν.	τῆς	(μνά-ας)	μνάς	(σुकé-ας)	σुकῆς
	δοτ.	τῆ	(μνά-α)	μνά	(σुकé-α)	σुकῆ
	αἰτ.	τῆν	(μνά-ον)	μνάον	(σुकé-ον)	σुकῆν
	κλιτ.	ῶ	(μνά-α)	μνά	(σुकé-α)	σुकῆ
Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	(μνά-αι)	μναῖ	(σुकé-αι)	σुकαι
	γεν.	τῶν	(μνα-ῶν)	μνῶν	(σुकε-ῶν)	σुकῶν
	δοτ.	ταῖς	(μνά-αις)	μναῖς	(σुकé-αις)	σुकαις
	αἰτ.	τάς	(μνά-ας)	μνάς	(σुकé-ας)	σुकᾶς
	κλιτ.	ῶ	(μνά-αι)	μναῖ	(σुकé-αι)	σुकαι.

2. ἀρσενικῶν.

	Ἑνικός	Πληθυντικός
ὄνομ.	ὁ (Ἐρμέ-ας) Ἐρμῆς	ὄνομ. οἱ (Ἐρμέ-αι) Ἐρμαῖ
γεν.	τοῦ (Ἐρμέ-ου) Ἐρμου	γεν. τῶν (Ἐρμε-ῶν) Ἐρμῶν
δοτ.	τῷ (Ἐρμέ-α) Ἐρμῆ	δοτ. τοῖς (Ἐρμέ-αις) Ἐρμαῖς
αἰτ.	τὸν (Ἐρμέ-ον) Ἐρμῆν	αἰτ. τοὺς (Ἐρμέ-ας) Ἐρμᾶς
κλιτ.	ῶ (Ἐρμέ-α) Ἐρμῆ	κλιτ. ῶ (Ἐρμέ-αι) Ἐρμαῖ.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ Ἀθηναῖα, Ν νοικᾶ, γαλή, ἀλωπεκῆ, λειοτῆ, κυνῆ, Ἀπελλῆς, γῆ, ἀμυγδαλῆ, ὄ δῆ, Θυλῆς.

Ἐπιμ. Τὸ βορέας κλίνεται καὶ ἀσυναϊρέτως, βορέας, βορεον, βορέα, βορέαν, βορέα, καὶ συναηρημένως, βορεᾶς, βορεοῦ (ἢ βορεᾶν, βορεῖ, βορεῖν, βορεῖ).

2. Συνηρημένα οὐσιαστικά Β' κλίσεως.

§ 4. Ὀλίγα οὐσιαστικά τῆς β' κλίσεως, ἔχοντα ο ἢ ε πρὸ τῶν καταλήξεων συναϊροῦσι τὸ ο ἢ ε μετὰ τῶν καταλήξεων διὸ ὀνομάζονται συνηρημένα· τό-ος — τοῦς, δασέ-ον — δασοῦν

§ 5. Καὶ τὰ τῆς β' κλίσεως συνηρημένα οὐσιαστικά ἔχουσι καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναϊρέτων τύπων (πρβλ. § 2). Ἐξαίρεσις τοῦτου συμβαίνει ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἄρσεν. καὶ οὐδεν., ἔνθα τὸ οο καὶ εο συναϊροῦνται εἰς ου.

§ 6. Παραδείγματα.

<i>Ἔνικ.</i>	ὄνομ.	ὁ (πλό-ος)	πλοῦς	τὸ (ὀστέ-ον)	ὀστοῦν
	γεν.	τοῦ (πλό-ου)	πλοῦ	τοῦ (ὀστέ-ου)	ὀστοῦ
	δοτ.	τῷ (πλό-φ)	πλῶ	τῷ (ὀστέ-φ)	ὀστῶ
	αἰτ.	τὸν (πλό-ον)	πλοῦν	τὸ (ὀστέ-ον)	ὀστοῦν
	<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	οἱ (πλό-οι)	πλοῖ	τὰ (ὀστέ-α)
γεν.		τῶν (πλό-ων)	πλῶν	τῶν (ὀστέ-ων)	ὀστῶν
δοτ.		τοῖς (πλό-οις)	πλοῖς	τοῖς (ὀστέ-οις)	ὀστοῖς
αἰτ.		τούς (πλό-ους)	πλοῦς	τὰ (ὀστέ-α)	ὀστᾶ.

§ 7. Τὰ συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς β' κλίσεως δὲν ἔχουσι κλητικὴν.

Σημ. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ (νόος) νοῦς, (ῥόος) ῥοῦς, (θρόος) θροῦς, (κάνεον) κανοῦν (=κάνιστρον).

3. Β' ἀτικὴ κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 8. Ἡ δευτέρα ἀτικὴ κλίσις περιέχει ὀλίγα οὐσιαστ. ἄρσεν. καὶ θηλυκ. ἔχοντα ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ. κατάληξιν ως, γεν. -ω, ἀντὶ τῆς ως, γεν. -οῦ, τῆς συνηθους β' κλίσεως· ὁ νεὼς=ταός, ἢ Κέως.

§ 9. Παραδείγματα.

<i>Ἔνικ.</i>	ὄνομ.	ὁ	νε-ώς	<i>Μενέλε-ως</i>
	γεν.	τοῦ	νε-ώ	<i>Μενέλε-ω</i>
	δοτ.	τῷ	νε-ῶ	<i>Μενέλε-φ</i>
	αἰτ.	τὸν	νε-ών	<i>Μενέλε-ων</i>
	κλητ.	ὦ	νε-ώς	<i>Μενέλε-ως.</i>
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	οἱ	νε ῶ	
	γεν.	τῶν	νε-ών	
	δοτ.	τοῖς	νε ῶς	
	αἰτ.	τούς	νε-ώς	
	κλητ.	ὦ	νε-ῶ	

Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς ἔχει τὰς ἐξῆς καταλήξεις ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ω, γεν. καὶ δοτ. φν.

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Τὰ οὐσιαστικά τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως ἔχουσιν ἐν τῇ καταλήξει ω εἰς πάσας τὰς πτώσεις.

β') Ὅπου ἐν ταῖς κοιναῖς καταλήξεσιν ὑπάρχει ι, τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ω.

γ') Τὰ οὐσιαστικά τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως τονίζονται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν, ὅπου καὶ ἡ ἐνικ. ὀνομ., τονιζόμενα δὲ ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνονται πανταχοῦ.

Σημ. Περισπῶνται πανταχοῦ τὸ ταῶς, τὰ μονοσύλλαβα καὶ τινὰ ξενικὰ ὀνόματα κύρια: *Κῶς*, — *Ταμῶς*, *Νεκῶς*.

δ') Οὐσιαστικά τινὰ τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως σχηματίζουν τὴν ἐνικ. αἰτ. καὶ εἰς ω (ἄνευ ν) (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς ωσ τριτόκλιτα ἤρωσ, αἰδώσ) τὸν Ἄθω, τὸν Μίνω, τὸν λαγῶ. Τὰ δὲ βωσ (=αὐγῆ) καὶ ἄλωσ (=ἄλδων) σχηματίζουν τὴν αἰτ. πάντοτε ἄνευ ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Τρίτη κλίσις οὐσιαστικῶν.

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικά καὶ τῶν τριῶν γενῶν, τὰ ἅποια λήγουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ συνήθως εἰς ος.

§ 2. Τὸ θέμα τῶν οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως εὐρίσκομεν συνήθως, ἂν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τῆς ἐνικῆς γενικῆς τὴν κατάληξιν ος ὀνομ. *δήτωρ*, γεν. *δήτορος*, θέμα *δήτορ*.

§ 3. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος ὀνομάζεται *χαρακτήρ*: *δήτωρ*, γεν. *δήτορ-ος*, θέμα *δήτορ*, *χαρακτήρ ρ* —, φύλαξ, γεν. *φύλακ-ος*, θέμα *φυλακ*, *χαρακτήρ κ*.

Σημ. Κατὰ τὸν χαρακτήρα τὰ οὐσιαστικά τῆς γ' κλίσεως διακρίνονται εἰς τάξεις, τὰς ὁποίας ἐν τοῖς ἐξῆς θὰ μετῶνομεν.

Τάξις Α'. Ἀφωνόληκτα.

§ 4. Τὰ ἀφωνόληκτα ἔχουσι θέματα λήγοντα εἰς ἐν τῶν ἀφώνων. Ἐχουσι δὴλα δὴ ὡς χαρακτήρα ἢ ἐν τῶν χειλικῶν π, β, φ, ἢ ἐν τῶν οὐρανικῶν κ, γ, χ, ἢ ἐν τῶν ὄδοντικῶν τ, δ, θ.

§ 5. Παραδείγματα 1) ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν.

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ φύλαξ(ακ+ς)	ἄραφ(αβ+ς)
	γεν.	τοῦ φύλακ-ος	ἄραβ-ος
	δοτ.	τῷ φύλακ-ι	ἄραβ-ι
	αἰτ.	τὸν φύλακ-α	ἄραβ-α
	κλητ.	ὦ φύλαξ	ἄραφ
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ φύλακ-ες	ἄραβ-ες
	γεν.	τῶν φυλάκ-ων	ἄραβ-ων
	δοτ.	τοῖς φύλαξι(ακ+σι)	ἄραφι(αβ+σι)
	αἰτ.	τοὺς φύλακ-ας	ἄραβ-ας
	κλητ.	ὦ φύλακ-ες	ἄραβ-ες.
Ἔνικ.	ὄνομ.	ἡ ἐλπίς(ιδ+ς)	ὁ ἱμάς(αντ-ς)
	γεν.	τῆς ἐλπίδ-ος	τοῦ ἱμάντ-ος
	δοτ.	τῇ ἐλπίδ-ι	τῷ ἱμάντ-ι
	αἰτ.	τὴν ἐλπίδ-α	τὸν ἱμάντ-α
	κλητ.	ὦ ἐλπίς	ὦ ἱμάς.
Πληθ.	ὄνομ.	αἱ ἐλπίδ-ες	οἱ ἱμάντ-ες
	γεν.	τῶν ἐλπίδ-ων	τῶν ἱμάντ-ων
	δοτ.	ταῖς ἐλπίσι(ιδ+σι)	τοῖς ἱμάσι(αντ+σι)
	αἰτ.	τὰς ἐλπίδ-ας	τοὺς ἱμάντ-ας
	κλητ.	ὦ ἐλπίδ-ες	ὦ ἱμάντ-ες.
Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ γέρον	γίγας ἡ ἔρις(ιδ+ς)
	γεν.	τοῦ γέροντ-ος	γίγαντ-ος τῆς ἔριδ-ος
	δοτ.	τῷ γέρον-τι	γίγαν-τι τῇ ἔριδ-ι
	αἰτ.	τὸν γέροντ-α	γίγαντ-α τὴν ἔρι-ν
	κλητ.	ὦ γέρον	γίγαν ὦ ἔρι

Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	γέροντ	ες	γίγαντ	-ες	αἱ	ἔριδ	-ες
	γεν.	τῶν	γερόντ	-ων	γίγαντ	-ων	τῶν	ἐρίδ	-ων
	δοστ.	τοῖς	γέροισι	(οἱ + σι)	γίγασι		ταῖς	ἔρισι	
	αἰτ.	τοὺς	γέροντ	-ας	γίγαντ	-ας	τὰς	ἔριδ	-ας
	κλητ.	ᾧ	γέροντ	-ες	γίγαντ	-ες	ᾧ	ἔριδ	-ες.

§. 6. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἀφωνολόγητων οὐσιαστικῶν τῆς γ'. κλίσεως.

α) Τὰ ἀφωνολόγητα ἄρσεν. καὶ θηλ. σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν προσλαμβάνοντα *ς* εἰς τὸ θέμα.

β) Μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ *ς* ὁ χαρακτήρ μεταβάλλεται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας:

1) Τὰ οὐρανικά *κ, γ, χ* μετὰ τοῦ *ς* ἐνοσθῶνται εἰς *ξ*: κόρακ + *ς* = κόραξ, αἶγ + *ς* = αἶξ, ὄνυχ + *ς* = ὄνυξ.

2) Τὰ χειλικὰ *π, β, φ* μετὰ τοῦ *ς* ἐνοσθῶνται εἰς *ψ*: γόπ + *ς* = γόψ, φλέβ + *ς* = φλέψ.

3) Τὰ ὀδοντικά *τ, δ, θ* πρὸ τοῦ *ς* ἀποβάλλονται: πένητ + *ς* = πένης, ἐλλιδ + *ς* = ἐλλίς, ὄρνυθ + *ς* = ὄρνυς. Ἐάν δὲ πρὸ τοῦ ὀδοντικού *τ* ὑπάρχη καὶ *ν*, ἀποβάλλεται καὶ τοῦτο μετὰ τοῦ *τ*: τότε δὲ τὰ πρὸ τοῦ ἀποβαλλομένου *ντ* βραχέα φωνήεντα γίνονται μακρὰ ἢ δίφθογγοι, ἤτοι ἐκτείνονται, καὶ δὴ τὸ *ᾱ* εἰς *ᾶ*, τὸ *ο* εἰς *ου*, τὸ *ε* εἰς *ει*: γίγαντ + *ς* = γίγᾶς, ὀδδντ + *ς* = ὀδδούς.

Σημ. Ἡ μεταβολὴ τοῦ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρὸν ἢ δίφθογγον λέγεται ἔκτασις. Ὅταν ἡ ἔκτασις γίνηται πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀποβληθέντος ἐγρίνου ἢ *ν* μετὰ τοῦ ὀδοντικού, λέγεται ἀναπληρωματικὴ.

γ) Τὰ εἰς ὄντ λήγοντα θέματα οὐσιαστικῶν σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν ἄνευ τοῦ *ς*, δι' ἀποβολῆς τοῦ *τ* καὶ ἐκτάσεως τοῦ *ο* εἰς *ω*. Θέμ. γεροντ, ὄνομ. γέρωι, Θέμ. λεοντ, ὄνομ. λέων. Ἐξαιρεῖται τὸ ὀδούς, ὀδόντος.

δ) Τὰ εἰς *-ις* βαρύτερα ὀδοντικολόγητα (γεν. —ιτος, —ιδος, —ιθος) σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς-ιν' χάρις, χάριτος, χάριον, — ὄρνυς, ὄρνυθος, ὄρνυθιν.

ε') Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἀρσ. καὶ θηλ. ἀφωνολόγητων εἶναι ἑμοία τῇ ὀνομαστικῇ· ὦ κόραξ, ὦ ἑλπίς, ὦ ποῦς. Ἔχουσιν ὅμως αὐτὴν ἑμοίαν τῷ θέματι 1) τὰ βαρύτενα ὀδοντικολόγητα εἰς *ων, ις* καὶ *ας*· γέρον, νεάνι, γίγαν· 2) τὸ παῖς καὶ τυραννίς· παῖ, τυραννί.

ς') Ἐν τῇ δοτ. πληθ. ὁ χαρακτήρ πρὸ τοῦ σ τῆς καταλήξεως οὐ μεταβάλλεται κατὰ τοὺς κανόνας § 6, β'. 1—3· κόραξι, ἄραφι, πένησι, γίγασι.

Σημ. α'. Τὸ ποῦς (γεν. ποδ-ός) καὶ τὸ ἀλώπηξ (γεν. ἀλώπεκ-ος) τὴν ὀνομ. τοῦ ἐνικοῦ σχηματίζουσιν ἐκ θέματος πουδ- καὶ ἀλωπεκ-.

Σημ. β'. Τὸ ὄνομα θριξ (γεν. τριχ-ός) ἔπου δὲν ἔχει ξ ἀρχί-ζει ἀπὸ τ.

§ 7. Παράδειγμα. 2) οὐδέτερον.

Ἐνικός		Πληθυντικός	
ὀνομ.	τὸ σῶμα	ὀνομ.	τὰ σώματ-α
γεν.	τοῦ σώματ-ος	γεν.	τῶν σωμάτ-ων
δοτ.	τῷ σώματ-ι	δοτ.	τοῖς σώμασι(αι+σι)
αἰτ.	τὸ σῶμα	αἰτ.	τὰ σώματ-α
κλητ.	ὦ σῶμα	κλητ.	ὦ σώματ-α.

§ 8. Καὶ τῆς γ' κλίσεως τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ἑμοίας, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν πάντων τῶν ἀριθμῶν.

§ 9. Τὰ ἀφωνολόγητα οὐδέτερα σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν ἐκ τοῦ θέματος ἀποβάλλοντα τὸ ἐν τέλει τοῦ θέματος ἀφωνον ἢ τὰ ἀφωνα· προῆματ-προῆμα, μέλιτ-μέλι, γάλακτ-γάλα.

§ 10. Αἱ καταλήξεις τῆς γ' κλίσεως εἶναι πᾶσαι βραχεῖαι πλην τῆς *ων* τῆς γεν. πληθ.

3. Τάξεις Β' καὶ Γ'. Ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα.

§ 11. Τὰ ὑγρόληκτα ἔχουσι θέμα λήγον εἰς ἐν τῶν ὑγρῶν λ ἢ ρ, τὰ δὲ ἐνρινόληκτα ἔχουσι θέμα λήγον εἰς τὸ ἐνρινον ν.

§ 12. Παραδείγματα.

Ἑνικ.	ὄνομ.	ὁ	ῥήτωρ	τέκτων	κρατήρ
	γεν.	τοῦ	ῥήτορ-ος	τέκτον-ος	κρατήρ-ος
	δοτ.	τῷ	ῥήτορ-ι	τέκτον-ι	κρατήρ-ι
	αἰτ.	τὸν	ῥήτορ-α	τέκτον-α	κρατήρ-α
	κλητ.	ὦ	ῥήτορ	τέκτον	κρατήρ
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ῥήτορ-ες	τέκτον-ες	κρατήρ-ες
	γεν.	τῶν	ῥητόρ-ων	τεκτόν-ων	κρατήρ-ων
	δοτ.	τοῖς	ῥήτορ-σι	τέκτο-σι(ον + σι)	κρατήρ-σι
	αἰτ.	τοὺς	ῥήτορ-ας	τέκτον-ας	κρατήρ-ας
	κλητ.	ὦ	ῥήτορ-ες	τέκτον-ες	κρατήρ-ες.

Ἑνικός

ὄνομ.	ὁ	ποιμήν	χειμῶν	ἡ	ἀκτίς
γεν.	τοῦ	ποιμέν-ος	χειμῶν-ος	τῆς	ἀκτίν-ος
δοτ.	τῷ	ποιμέν-ι	χειμῶν-ι	τῇ	ἀκτίν-ι
αἰτ.	τὸν	ποιμέν-α	χειμῶν-α	τὴν	ἀκτίν-α
κλητ.	ὦ	ποιμήν	χειμῶν	ὦ	ἀκτίς

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	ποιμέν-ες	χειμῶν-ες	αἱ	ἀκτίν-ες
γεν.	τῶν	ποιμέν-ων	χειμῶν-ων	τῶν	ἀκτίν-ων
δοτ.	τοῖς	ποιμέσι(εν + σι)	χειμῶσι(ων + σι)	ταῖς	ἀκτίσι(ιν + σι)
αἰτ.	τοὺς	ποιμέν-ας	χειμῶν-ας	ταῖς	ἀκτίν-ας
κλητ.	ὦ	ποιμέν-ες	χειμῶν-ες	ὦ	ἀκτίν-ες.

Ἑνικ.	ὄνομ.	ὁ	ἄλς	Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ἄλ-ες
	γεν.	τοῦ	ἄλ-ός		γεν.	τῶν	ἄλ-ῶν
	δοτ.	τῷ	ἄλ-ί		δοτ.	τοῖς	ἄλ-σί
	αἰτ.	τὸν	ἄλ-α		αἰτ.	τοὺς	ἄλ-ας
	κλητ.	ὦ	ἄλς		κλητ.	ὦ	ἄλ-ες.

§ 13. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ὑγρολόηκτων καὶ ἐνρηνολόηκτων οἰσαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α) Τὰ ὑγρολόηκτα καὶ ἐνρηνολόηκτα ἄρσεν. καὶ θηλ. σχημακτι-

ζουσι τὴν ἐνικ. ὄνομι. ἄνευ *ς*, δι' ἐκτάσεως τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος φωνήεντος *ο* εἰς *ω*, *ε* εἰς *η'* ῥήτορ-ὁ ῥήτωρ, αἰθερ-ὁ αἰθήρ, ποιμὴν-ὁ ποιμήν.

β') Τὰ ἔχοντα μακρὸν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος φωνήεν ἔχουσι τὴν ἐνικ. ὄνομι. ἕλως ὁμοίαν τῷ θέματι κρατηρ, ὁ κρατήρ—χειμων, ὁ χειμών.

γ') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς τὴν σχηματίζουσι τὴν ἐνικ. ὄνομι. διὰ προσλήψεως τοῦ *ς* καὶ ἀποβολῆς τοῦ *ν'* ἀκτίν+*ς*, ἀκίς.

δ') Τὰ οὐδέτερα ὑγρόληκτα ἔχουσι τὴν ἐνικ. ὄνομι. ἕλως ὁμοίαν τῷ θέματι ἔαρ, τὸ ἔαρ, νεκταρ, τὸ νέκταρ.

ε') Ἡ ἐνικὴ κλητ. τῶν ὑγρόληκτων καὶ ἐνρινολήκτων εἶναι ἕλως ὁμοία τῷ θέματι ὦ ῥήτορ, ὦ δαῖμον. Ἐξαιροῦνται τὰ δευτέρων, ἔχοντα τὴν ἐνικ. κλητ. ὁμοίαν τῇ ἐνικ. ὀνομαστ. ὦ ποιμήν, ὦ αἰθήρ, ὦ χειμών.

Σημ. Τὸ Ἀγαμέμνων, Ἀπόλλων, Ποσειδῶν καὶ Ἀριστογείτων ἀναδιβάουσι τὸν τόνον ἐν τῇ ἐνικῇ κλητ. Ἀγάμεμνον, Πόσειδον, Ἀριστόγειτον, Ἀπολλων.

ς') Ἐν τῇ δοτ. πληθ. τὸ *ν* πρὸ τοῦ *σ* ἀποβάλλεται, ἀλλ' ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ βραχέος φωνήεντος· δαῖμον-σι—δαίμοσι.

4. Τάξις Δ' Σιγμόληκτα.

§ 14. Σιγμόληκτα οὐσιαστικά τῆς γ' εἶναι τὰ ἔχοντα θέμα λήγον εἰς *σ*.

Εἶναι δὲ σιγμόληκτα· α') Τὰ πολυάριθμα βαρύτονα οὐδέτερα εἰς *ος*, γεν. *ους*· βέλος, βέλους. β') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς *ης*, γενικ. *ους*· Διογένης, Διογένους-Περικλῆς, Περικλέους. γ') Ὀλίγα βαρύνοντα εἰς *ας*· κρέας· καὶ δ') τὸ θηλυκὸν ἢ αἰδιῶς.

α'. Οὐδέτερα οὐσιαστικά εἰς *ος*, γεν. *ους*.

§ 15. Τὰ εἰς *ος* οὐδέτερα οὐσιαστικά τῆς γ' κλίσεως ἔχουσι θέμα λήγον εἰς *ος*· βέλος, θέμα βελεσ-. Κλίνονται δὲ διὰ τῆς προσάρτησεως τῶν γνωστῶν καταλήξεων τῶν τριτοκλίτων οὐδετέρων· *ος, ε, ου, αἰ*.

§ 16. Παραδείγματα.

<i>*Ενικ.</i>	ὄνομ.	τὸ	γένος	χρέος
	γεν.	τοῦ	γένους (γένεσ-ος)	χρέους
	δοτ.	τῷ	γένει (γένεσ-ι)	χρέει
	αἰτ.	τὸ	γένος	χρέος
	κλητ.	ὦ	γένος	χρέος
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	τὰ	γένη (γένεσ-α)	χρέ-α
	γεν.	τῶν	γενῶν (γενέσ-ων)	χρεῶν
	δοτ.	τοῖς	γένεσι (γένεσ-σι)	χρέεσι
	αἰτ.	τὰ	γένη	χρέ-α
	κλητ.	ὦ	γένη	χρέ-α.

§ 17. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς ος οὐδετέρων τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ες σχηματίζουσι τὴν ἐνικ. ὄνομ. διὰ τροπῆς τοῦ ε εἰς ο' θέμ. ὄρεσ- ὄνομ. ὄρος.

β') Ὁ χαρακτήρ σ, εὐρισκόμενος κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἀποβάλλεται. Τὰ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ συμπίπτουσι φωνήεντα συναίρουσιν καὶ δὴ τὸ ε+ο εἰς ου, τὸ ε+ι εἰς ει, τὸ ε+α εἰς η (προηγούμενου ἴσως ἄλλου ε εἰς ᾱ), τὸ ε+ω εἰς ᾠ.

γ') Ὁ χαρακτήρ σ ἀποβάλλεται ἐν τῇ δοτ. πληθ.

Σημ. Τῆς γεν. πληθ. εὐρίσκονται καὶ ἀσυναίρετοι τύποι ἀνθέων, χελέων, ὀρέων, κερδέων (καὶ κερδῶν, ἔρῶν κλπ.)

β') Κύρια ὀνόματα εἰς ης, γεν. ους.

§ 18. Καὶ τὰ εἰς ης, γεν. ους κύρια ὀνόματα ἔχουσι θέμα λήγον εἰς εσ. Κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην γίνονται αἱ μεταβολαί, αἱ γινόμεναι καὶ κατὰ τὴν κλίσιν τῶν εἰς ος οὐδετέρων.

§ 19. Παραδείγματα.

<i>*Ενικ.</i>	ὄνομ.	ὁ	Διογένης	(θέμ. Διογενεσ-)
	γεν.	τοῦ	Διογένους	(ἐκ τοῦ Διογένεσ-ος)
	δοτ.	τῷ	Διογένει	(> > Διογένεσ-ι)
	αἰτ.	τὸν	Διογένη	(> > Διογένεσ-α)
	κλητ.	ὦ	Διόγενε.	

Ἑνικ.	ὄνομ.	ὁ	Ἡρακλῆς	(ἐκ τοῦ Ἡρακλέ-ης)
	γεν.	τοῦ	Ἡρακλέους	(» » Ἡρακλέεσ-ος)
	δοτ.	τῷ	Ἡρακλεῖ	(» » Ἡρακλέεσ-ι-έ-ει)
	αἰτ.	τὸν	Ἡρακλέα	(» » Ἡρακλέεσ-α)
	κλιτ.	ὦ	Ἡράκλειε	(» » Ἡράκλειε).

§ 20. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς ἦς, γεν. ους κυρίων ὀνομάτων.

α') Τὰ ὀνόματα ταῦτα σχηματίζουσι τὴν ἑνικ. ὀνομαστ. δι' ἐκτάσεως τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ε εἰς η.

β') Τὴν ἑνικὴν κλιτ. ἔχουσιν ὁμοίαν τῷ θέματι, ἀναδιβάξουσι δ' ἅμα τὸν τόνον.

γ') Ἐν τῇ ἑνικ. αἰτ. ἔχουσι τὰ εἰς ἦς, γεν. ους κύρια ὀνόματα, πλὴν τῶν εἰς -κλῆς, καὶ κατάληξιν ἣν κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν Διογένην.

δ') Ὁ πληθυντικὸς τῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς ἦς, πλὴν τῶν εἰς -κλῆς, σχηματίζεται κατὰ τὴν α' κλίσιν Δημοσθένας, Δημοσθενῶν, Δημοσθέναις, Δημοσθέναις, ὦ Δημοσθέναί.

ε') Τὰ εἰς -κλῆς (ἐκ τοῦ κλέος) κύρια ὀνόματα συναϊροῦνται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν, ἐν δὲ τῇ ἑνικ. δοτ. δις.

γ') Οὐδέτερα εἰς ας.

§ 21. Οὐδέτερα εἰς -ας εἶναι ἔξ' τὸ πέρας, τέρας, κρέας, κέρας, γῆρας καὶ γέρας (= βραβεῖον).

Τὸ πέρας κλίνεται κατὰ τὸ σῶμα ὡς ἐξῆς·

Ἑνικ.	ὄνομ.	τὸ	πέρας	πληθ.	τὰ	πέρατ-α
	γεν.	τοῦ	πέρατ-ος		τῶν	περάτ-ων
	δοτ.	τῷ	πέρατ-ι		τοῖς	πέρα-σι
	αἰτ.	τὸ	πέρας		τὰ	πέρατ-α
	κλιτ.	ὦ	πέρας		ὦ	πέρατ-α.

Τὸ κρέας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς:

Ἑνικ.	ὄνομ.	τὸ	κρέας
	γεν.	τοῦ	κρέως (κρέασ-ος)
	δοτ.	τῷ	κρέα (κρέασ-ι)
	αἰτ.	τὸ	κρέας
	κλητ.	ὦ	κρέας
Πληθ.	ὄνομ.	τὰ	κρέα (κρέασ-α)
	γεν.	τῶν	κρεῶν (κρέασ-ων)
	δοτ.	τοῖς	κρέασι (κρέασ-σι)
	αἰτ.	τὰ	κρέα (κρέασ-α)
	κλητ.	ὦ	κρέα (κρέασ-α).

§ 22. Κατὰ τὸ πέρασ κλίνεται καὶ ὁ ἐνικός τοῦ τέρας· κατὰ δὲ τὸ κρέας τὸ γῆρας καὶ τὸ γέρας. Τὸ κέρας καὶ ὁ πληθ. τοῦ τέρας κλίνονται κατ' ἀμφοτέρα· τὸ κέρας τοῦ κέρατος ἢ τοῦ κέρως, τῷ κέρατι ἢ τῷ κέρει κλπ. Τὰ τέρατα ἢ τὰ τέρα, τῶν τεράτων ἢ τῶν τερῶν κλπ.

δ') Τὸ θηλυκὸν αἰδώς.

§ 23. Τὸ αἰδώς (=ἐντροπή) ἔχει θέμα αἰδοσ, κλίνεται δὲ οὕτως:

Ἑνικ.	ὄνομ.	ἡ	αἰδώς
	γεν.	τῆς	αἰδοῦς (αἰδόσ-ος)
	δοτ.	τῇ	αἰδοῖ (αἰδόσ-ι)
	αἰτ.	τὴν	αἰδῶ (αἰδόσ-α)
	κλητ.	ὦ	αἰδώς.

Σημ. Τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἔχει πληθυντ. ἀριθμόν.

5. Τάξις Ε' Φωνηεντόλημα.

α' Θέματα εἰς ι.

§ 24. α') Θέμα εἰς ι καὶ ἄμα εἰς ε ἔχουσι τὰ βαρύτερα οὐσιαστικά εἰς ις γεν. εως' πρᾶξις, γεν. πράξεως, μάνις, μάντεως.

β. Τὰ εἰς ις γεν. εως οὐσιαστικὰ σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ εἰς ι θέματος τὴν ἐνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ., ἐκ δὲ τοῦ εἰς ε πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις.

§ 25. Παράδειγμα.

	Ἑνικός		Πληθυντικός
ὄνομ.	ἡ πόλι-ς (θέμ. πολι-, πολε)	ὄνομ.	αἱ πόλεις (λε + ες)
γεν.	τῆς πόλε-ως	γεν.	τῶν πόλε-ων
δοτ.	τῇ πόλει (λε + ε)	δοτ.	ταῖς πόλε-σι
αἰτ.	τὴν πόλι-ν	αἰτ.	τάς πόλεις
κλητ.	ὦ πόλι	κλητ.	ὦ πόλεις (λε + ες)

§ 26. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς ις, εως οὐσιαστ. τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς ις φωνηεντόληκτα σχηματίζουσι τὴν ἑνικ. ὄνομ. διὰ τοῦ ς, τὴν ἑνικ. αἰτιατ. διὰ τοῦ ν καὶ τὴν ἑνικ. κλητ. ὁμοίαν τῷ εἰς ι θέματι.

β') Ἡ ἑνικ. καὶ πληθ. γεν. τῶν ὀνομάτων τούτων τονίζεται κατ' ἐξαιρέσιν ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς, ἂν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά.

γ') Τὰ εἰς ις φωνηεντόληκτα οὐσιαστ. συναίρουσι κατὰ τὴν κλίσιν μόνον τὸ ε + ι καὶ ε + ε εἰς ει.

δ') Ἡ πληθ. αἰτ. ἔχει εἰς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν πληθ. ὄνομ.

Σημ. Τὸ ὄνομα *ίγρις* κλίνεται οὕτως: *ίγρις, ίγριος, ίγριν—ίγρεις, ίγρεων, ίγρεσι.*

β'. Θέματα εἰς υ.

§ 27. Παραδείγματα.

ὄνομ.	δ	πήχῦ-ς	ἰχθῦ'-ς	βότρῦ-ς (=σταφυλή)
γεν.	τοῦ	πήχε-ως	ἰχθῦ'-ος	βότρῦος
δοτ.	τῷ	πήχει (χε + ι)	ἰχθῦ'-ει	βότρῦ-ϊ
αἰτ.	τὸν	πήχῦ-ν	ἰχθῦ'-ν	βότρῦ-ν
κλητ.	ὦ	πήχῦ	ἰχθῦ'	βότρῦ
ὄνομ.	οἱ	πήχεις (χε — ες)	ἰχθῦ'-ες	βότρῦ-ες
γεν.	τῶν	πήχε-ων	ἰχθῦ'-ων	βότρῦ-ων
δοτ.	ταῖς	πήχε-σι	ἰχθῦ'-σι	βότρῦ-σι
αἰτ.	τούς	πήχεις	ἰχθῦ'-ς	βότρῦς
κλητ.	ὦ	πήχεις	ἰχθῦ'-ες	βότρῦ-ες.

§ 28. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς υς—εως

α') Ταῦτα ἔχουσι θέμα εἰς υ καὶ ἄμα εἰς ε.

β') Τὰ εἰς υς—εως κλίνονται ὕπως καὶ τὰ εἰς ις, εως (πρβλ. § 26 α'—δ').

γ') Κατὰ τὸ πῆχυς κλίνεται καὶ τὸ ὄνομα πέλεκυς.

§ 29. Θέμα εἰς υ καὶ ἄμα εἰς ε ἔχει καὶ τὸ ὄνομα ἄστυ, ὕπερ κλίνεται οὕτως: τὸ ἄστυ, τοῦ ἄστεως, τῆ ἄστει, τὸ ἄστυ, ὃ ἄστυ—τὰ ἄστυ, τῶν ἀστέων, τοῖς ἀστει, τὰ ἄστυ, ὃ ἄστυ.

§ 30. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς υς—υος.

α') Τὰ εἰς υς—υος οὐσιαστικά ἔχουσι θέμα λήγγον εἰς υ ἐν πλάσει ταῖς πτώσεσιν.

β') Ἡ αἰτιατική τοῦ πληθυντικοῦ τῶν εἰς -ης, γεν. -υος, λήγει εἰς -ης καί, ὅταν τονίζηται ἐπὶ τῆς ληγοῦσης, περισπάζεται.

γ') Τὸ ὄνομα ἡ ἔγγελος κλίνεται οὕτως ἢ ἔγγελος, τῆς ἐγγέλουσ, τῆ ἐγγέλῃ, τὴν ἐγγελυν, ὃ ἐγγελυ—αἱ ἐγγέλει, τῶν ἐγγέλεων, ταῖς ἐγγέλει, τὰς ἐγγέλει, ὃ ἐγγέλει.

γ') Θέματα εἰς ευ.

§ 31. Θέμα εἰς ευ ἔχουσι τὰ εἰς εὐς, εως οὐσιαστικά, ἀτινα πάντα εἶναι ὀξύτονα.

Ἑνωτός

ὄνομ. ὁ βασιλεύς
γεν. τοῦ βασιλέ-ως
δοτ. τῆ βασιλεῖ (λέ-ι)
αἰτ. τὸν βασιλέ-α
κλητ. ὦ βασιλεῦ

Πληθυντικός

ὄνομ. οἱ βασιλεῖς (λε+ες)
γεν. τῶν βασιλέ-ων
δοτ. τοῖς βασιλεῦ-σι
αἰτ. τοὺς βασιλέ-ας
κλητ. ὦ βασιλεῖς.

§ 32. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς εὐς, εως οὐσιαστικῶν.

α') Τὸ υ τῶν ἐχόντων θέμα εἰς ευ ἀποβάλλεται κατὰ τὴν κλίσειν, ὡσάντις εὐρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Τὰ εἰς εὐς συναίρουσι μόνον τὸ ε+ι καὶ ε+ε εἰς ει.

γ') Τὰ εἰς εὐς, τὰ ἔχοντα φωνῆεν πρὸ τοῦ ευ, συναίρουσι συνήθως καὶ τὴν γεν. καὶ αἰτ. ἀμφοτέρων τῶν ἀριθμῶν, καὶ δὴ τὸ ε+ω

εις ω, τὸ ε + α εἰς ᾱ· *Εὐβοεύς*, γεν. *Εὐβοῶς*, αἰτ. *Εὐβοᾶ*—γεν. *Εὐβοῶν*, αἰτ. *Εὐβοῶς*.

δ') Θέματα εἰς αυ καὶ ου.

§ 33. Παραδείγματα.

<i>Ἑνικ.</i> ὄνομ.	ὁ βοῦς	(θέμ. βου)	ἡ γραῦς	(θέμ. γραυ)
γεν.	τοῦ βοός		τῆς γράως	
δοτ.	τῷ βοῖ		τῇ γράϊ	
αἰτ.	τὸν βοῦν		τὴν γραῦν	
κλητ.	ὦ βοῦ		ὦ γραῦ	
<i>Πληθ.</i> ὄνομ.	οἱ βόες		αἱ γράες	
γεν.	τῶν βοῶν		τῶν γραῶν	
δοτ.	τοῖς βουσί		ταῖς γραυσί	
αἰτ.	τούς βοῦς		τάς γραῦς	
κλητ.	ὦ βόες		ὦ γράες	

§ 34. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς αυς καὶ ους.

α') Καὶ τὰ εἰς αυς καὶ ους ἀποβάλλουσιν, ἔπως καὶ τὰ εἰς εὐς, τὸ υ, ὡςάκις τοῦτο εὐρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Ἡ ἑνικ. ὄνομ. σχηματίζεται διὰ τοῦ ς. Ἡ ἑνικ. αἰτ. ἔχει κατάληξιν ν, ἡ δὲ ἑνικ. κλητ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι καὶ περισπᾶται.

ε') Θέματα εἰς ω καὶ ο.

§ 35. Θέμα εἰς ω ἔχουσι τὰ οὐσιαστ. εἰς ως, γεν. ωος· ἦρωσ, ἦρω-ος, θέμ. ἦρω-.

§ 36. Παράδειγμα.

<i>Ἑνικ.</i> ὄνομ.	ὁ ἦρω-ς	<i>Πληθ.</i> ὄνομ.	οἱ ἦρω-ες
γεν.	τοῦ ἦρω-ος	γεν.	τῶν ἦρώ-ων
δοτ.	τῷ ἦρω-ϊ	δοτ.	τοῖς ἦρω-σι
αἰτ.	τὸν ἦρω-α	αἰτ.	τούς ἦρω-ας
κλητ.	ὦ ἦρω-ς	κλητ.	ὦ ἦρω-ες.

Σημ. Τὸ ἦρωσ ἔχει καὶ συνηρημένην ἑνικ. αἰτ. ἦρω, καὶ πληθ. αἰτ. κατὰ τὴν β' ἀττικὴν κλίσιν ἦρωσ.

§ 37. Θέμα εἰς ὃ ἔχουσι τὰ εἰς ὦ, γεν. οὔς οὐσιαστικά, ἄτινα πάντα εἶναι ὀξύτονα καὶ θηλυκά· ἢ πειθῶ, ἢ ἠχώ, ἢ Λητώ, ἢ Σαπφῶ, ἢ Κλειῶ, ἢ Καλυψῶ.

§ 38. Παράδειγμα. Ἐνικ. ὄνομ. ἢ πειθῶ

	γεν.	τῆς	πειθοῦς (θό-ος)
	δοτ.	τῇ	πειθοῖ (θό-ι)
	αἰτ.	τῆν	πειθῶ (θό-α)
	κλ.	ῶ	πειθοῖ.

Πληθυντικὸν τὰ εἰς ὦς, οὔς οὐσιαστ. δὲν ἔχουσιν.

Ἡ ἐνικ. αἰτ. ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα (Κεφ. Δ', § 12, γ'), ἢ δὲ ἐνικ. κλητικὴ λήγει εἰς -οῖ.

6. Δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν οὐσιαστικῶν. τῆς γ' κλίσεως.

§ 39. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῆς γ'. κλίσεως διὰ πάντα τὰ γένη εἶναι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ε, γεν. καὶ δοτ. οιν.

Ἀφωλόγητα	ἄρσ.	τῶ,	ῶ	φύλακ-ε	τοῖν	φυλάκ-οιν	
	θηλ.	τῶ,	ῶ	ἀσπίδ-ε	τοῖν	ἀσπίδ-οιν	
	οὐδ.	τῶ,	ῶ	σώματ-ε	τοῖν	σωμάτων	
Υγρόληκτα.	ἄρσ.	τῶ,	ῶ	βήτορ-ε	τοῖν	βητόρ-οιν	
Ἐνρινόληκτα	ἄρσ.	τῶ,	ῶ	ποιμέν-ε	τοῖν	ποιμέν-οιν	
Φωνηεντόληκτα	ἄρσ.	τῶ,	ῶ	ἰχθύ-ε	τοῖν	ἰχθύ-οιν	
	ἄρσ. καὶ	θηλ.	τῶ,	ῶ	σύ-ε	τοῖν	συ-οῖν
	ἄρσ.	τῶ,	ῶ	βό-ε	τοῖν	βο-οῖν	
	θηλ.	τῶ,	ῶ	γρᾶ-ε	τοῖν	γρα-οῖν	
	ἄρσ.	τῶ,	ῶ	ἦρω-ε	τοῖν	ἠρώ-οιν.	

§ 40. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ κανονικῶς δὲν συναίρουσιν μετὰ τοῦ προηγούμενου φωνήεντος, καὶ ἔτιν συναγνῶνται συνακρετὰ φωνήεντα· τῶ βό-ε, τοῖν βο-οῖν.

Ἐξαιρεῖται 1) ἅπασι ὁ δυϊκὸς τῶν εἰς -ος οὐδετέρων· τῶ (γένε-ε) γένοι, τοῖν (γενέ-οιν) γενοῖν.

2) Ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῶν εἰς -ις, -υς καὶ -εύς, γεν. εως· τῶ (πόλε-ε) πόλει· ἀλλὰ τοῖν πολέ οιν.

§ 41. Ἡ κατάληξις οἶν, τονίζομένη, περισπᾶται τοῖν αἰγῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ ΤΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

1. Τονισμὸς τῶν μονοσυλλάβων τῆς γ'. κλίσεως.

§ 1. Τὰ μονοσύλλαβα τῆς γ'. κλίσεως ἐν τῇ γεν. καὶ δοτ. πάντων τῶν ἀριθμῶν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσιν ἐπὶ τῆς παραληγούσης· μὴν, μηνός, μηνί, ἀλλὰ μῆνα· μηνῶν, μηνῶν, ἀλλὰ μῆνες, μῆνας.

§ 2. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης αἱ ἐξῆς γενικαὶ πληθ. μονοσυλλάβων οὐσιαστικῶν δάδων, παίδων, Τρώων, φώτων, ὤτων.

§ 3. α) Τὰ μονοσύλλαβα ἀσυναίρετα οὐσιαστ. τῆς γ'. κλίσεως δξύνονται μὲν ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ., ἂν ἔχωσι τὴν ἐνικ. αἰτ. εἰς α, περισπῶνται δέ, ἂν ἔχωσιν αὐτήν εἰς ν, ἢ εἶναι γένους οὐδαιέρου.

μὴν,	θῆρ	πούς	(αἰτιατ. α)
μῆς,	γραῦς	βοῦς	(αἰτιατ. ν)
πῆρ,	οἶς,		(οὐδέτ.)

β) (Περισπᾶται, καίτοι ἔχει τὴν ἐνικ. αἰτ. εἰς α, τὸ γλαῦξ· δξύνεται δέ, καίτοι ἔχει τὴν αἰτ. ἐνικ. εἰς ν, τὸ κλείς.)

γ) Πᾶσα μονοσύλλαβος ἐνικ. αἰτ. οὐσιαστικῆς, λήγουσα εἰς ν, περισπᾶται· δρεῦν, βοῦν, γραῦν· ὡσαύτως πᾶσα μονοσύλλαβος πληθ. αἰτιατικῆ· βοῦς, μῆς, γραῦς.

2. Ὑγράληματα συγκοπιόμενα εἰς ηρ.

§ 4. Παράδειγμα.

Ἐνικ	ὀνομ.	ὁ	πατήρ	Πληθ.	ὀνομ.	οἱ	πατέρ-ες
	γεν.	τοῦ	πατρ-ός	γεν.	τῶν	πατέρ-ων	
	δοτ.	τῷ	πατρ-ί	δοτ.	τοῖς	πατρᾶ'-σι	
	αἰτ.	τὸν	πατέρ-α	αἰτ.	τούς	πατέρ-ας	
	κλητ.	ὦ	πᾶ'τερ	κλητ.	ὦ	πατέρ-ες.	

Κατὰ τὸ πατὴρ κλίνονται καὶ τὸ μήτηρ, θυγάτηρ, γαστήρ, θέμα μητερ, θυγατερ, γαστερ.

§ 5. Τὸ πατὴρ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ κλινόμενα ἔχουσι τὰς ἑξῆς ἀνωμαλίαις:

α') Ἀποβάλλουσι (συγκόπτουσι) τὸ πρὸ τοῦ χαρακτηριστοῦ ε ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ, καὶ τονίζονται ἐν αὐταῖς ἐπὶ τῆς λη γούσης: μητρός, μητρί-γαστρός, γαστρί.

β') Ἐν τῇ ἐνικῇ κλητ., ἣτις εἶναι ὁμοία τῷ θέματι, ἀναδιθά- ζουσι τὸν τόνον· πάτερ, μήτερ, θυγατερ.

Σημ. Τὸ γαστήρ κλητικὴν δὲν ἔχει.

γ') Ἐν τῇ πληθ. δοτικῇ μετὰ τὴν συγκοπτὴν τοῦ ε προσλαμ- βάνουσι κατόπιν τοῦ ρ βραχὺ ᾗ, ἐφ' οὗ καὶ τονίζονται: μητρά'σι, θυ- γατρά'σι, γαστρά'σι.

§ 6. Τὸ ἀνήρ συγκόπτει τὸ ε ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι, πλὴν τῆς ἐνικ. ὀνομ. καὶ κλητ., μετὰ δὲ τὴν συγκοπτὴν προσλαμβάνει ὦ πρὸ τοῦ ρ:

ἀνήρ, ἀνδρός, ἀνδρί, ἄνδρσ, ἄνερ·
ἄνδρες, ἀνδρῶν ἀνδρά'σι(ν), ἄνδρας, ἄνδρες.

3. Ἄλλαι ἀνωμαλίαι.

§ 7. Οὐσιαστικά τινα σχηματίζουσι μίαν ἢ περισσοτέρας ἢ καὶ πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις κατὰ κλίσιν διάφορον (ἑτέραν) τῆς κλίσεως τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς, διὰ ταῦτα ἑτερόκλητα ὀνομάζονται. Τὰ συνη- θέστατα τούτων εἶναι:

1) Γυνή (α' κλίσι.), γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, γύναι· γυναι- κες, γυναικῶν, γυναιξί, γυναικας (γ' κλίσι.).

2) Ὁ πρεσβευτής, τοῦ πρεσβευτοῦ, τῷ πρεσβευτῇ, τὸν πρεσβευ- τήν, ὦ πρεσβευτά (κατὰ τὴν α' κλίσιν). Πληθ. αἱ πρέσβεις, τῶν πρέσβειων, τοῖς πρέσβει(ν), τοὺς πρέσβεις (κατὰ τὴν γ' κλίσιν).

3) Τὸ πῦρ, πυρός, πυρί, πῦρ (κατὰ τὴν γ'. κλίσιν). Πληθ. τὰ πυρά, πυρῶν, πυροῖς, πυρά (κατὰ τὴν β' κλίσιν).

4) Υἱός, υἱοῦ κλίνεται κανονικῶς ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τοῦ

ένικ. καὶ πληθ. κατὰ τὴν β', ἀλλ' ἔχει καὶ κατὰ τὴν γ' κλίσι. ένικ. γεν. υἱός, δοτ. υἱεῖ, — πληθ. υἱεῖς, υἱέων, υἱεσι(ν), υἱεῖς).

5) Ὁ ὄνειρος, τοῦ ὄνειρου κλπ. ὀμαλῶς κατὰ τὴν β' κλίσιν, ἀλλ' ἔχει καὶ ἐκ θέματος ὄνειρατ- κατὰ τὴν γ' κλίσι. τὰς ἐξῆς πτώσεις: ὄνειρατος, ὄνειρατι, — ὄνειρατα, ὄνειράτων, ὄνειρασι(ν). (Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀλλάσσει καὶ γένος· ὁ ὄνειρος-τὰ ὄνειρατα.)

§ 8. Ἐπερόκλιτα εἶναι καὶ τινὰ ξενικὰ κύρια ὀνόματα εἰς ης, γεν. ους, ἅτινα σχηματίζουσ. τὴν ένικ. αἰτ. καὶ κλητ. κατὰ τὴν α' κλίσιν ὁ Τισσαφέρνης, τοῦ Τισσαφέρνου, τῷ Τισσαφέρνει (γ' κλίσι.), ἀλλὰ τὸν Τισσαφέρνην, τῷ Τισσαφέρνῃ (α' κλίσι.)· (πρὸλ. καὶ ΚΕΦ. Γ' § 20 γ').

§ 9. Μεταπλαστὰ ὀνομάζονται τὰ ὀυσιαστικά, ἅτινα σχηματίζουσι πτώσεις τινὰς ἐκ θέματος διαφόρου τοῦ θέματος τῆς ένικῆς ὀνομαστικῆς.

1) Τὸ γόνυ (θέμα γονυ-καὶ γονατ-)· γόνυ, γόνατος, γόνατι, γόνυ· γόνατα, γονάτων, γόνασι(ν), γόνατα·

2) Τὸ δόρυ (θέμ. δορυ-καὶ δορατ-)· δόρυ, δόρατος, δόρατι, δόρυ· δόρατα, δοράτων, δόρασι(ν), δόρατα·

3) Τὸ ὕδωρ-(θέμ. ὕδωρ καὶ ὕδατ-)· ὕδωρ, ὕδατος, ὕδατι, ὕδωρ· ὕδατα, ὕδάτων, ὕδασι(ν), ὕδατα·

4) Τὸ φρέαρ (θέμ. φρεαρ-καὶ φρεατ-)· φρέαρ, φρέατος, φρέατι, φρέαρ· φρέατα, φρεάτων, φρέασι(ν), φρέατα·

5) Τὸ οὖς-(θέμ. οὖσ' καὶ ὠτ-)· οὖς, ὠτός, ὠτί, οὖς· ὠτα, ὠτων, (πρὸλ. § 2), ὠσί(ν), ὠτα. Δυῖκ. τῷ ὠτε, τοῖν ὠτοιγ'·

6) Τὸ ἥπαρ (θέμ. ἥπαρ-καὶ ἥπατ-)· ἥπατος, ἥπατι, ἥπαρ· ἥπατα, ἥπάτων, ἥपाσι(ν), ἥπατα·

7) Ζεὺς (θέμ. Ζευ- καὶ Δι-)· Ζεὺς, Διός, Διί, Δία, Ζεῦ·

8) Ὁ, ἡ κύων (θέμ. κυον καὶ κυν-)· κύων, κυνός, κυνί, κύνα, κύον· κύνες, κυνῶν, κυσί(ν), κύνας, κύνες·

9) Ἡ ναῦς (θέμ. ναυ-καὶ νηυ-)· ναῦς, νεώς, νηί, ναῦν, ναῦ γῆες, νεῶν, ναυσί(ν), ναῦς, νῆες·

10) Ὁ μάρτυς (θέμ. μαρτυ-καὶ μαρτυρ-) μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα, μάρτυς· μάρτυρες, μαρτύρων, μάρτυσι(ν), μάρτυρας·

11) Ἡ χεὶρ (θέμ. χεῖρ καὶ χερ-), χεῖρός, χεῖρί, χεῖρα, χεῖρ· χεῖρες, χεῖρων, χερσί(ν), χεῖρας. Δυϊκ. χεῖρε, χερσίν·

12) Ὁ ἀμνός κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν θ' κλίσιν, ἀλλ' ἔχει ἄμα καὶ τύπους ἐκ θέματος ἀρν· ἀρνός, ἀρνί, ἀρνα· ἄρνες, ἀρνῶν, ἀρνάσι, ἀρνας (κατὰ τὴν γ' κλίσιν)·

13) Τὸ φῶς (ἐκ τοῦ φάος), φωτός (θέμ. φωτ-), φωτί, φῶς· φῶτα, φώτων (πρὸλ. § 2), φωσί(ν), φῶτα.

§ 10. Μεμονωμένα ἀνώμαλα.

1) Ἄπολλον, Ποσειδῶν, γεν. Ἄπολλωνος, Ποσειδῶνος, δοτ. Ἄπολλωνι, Ποσειδῶνι, αἰτ. Ἄπολλωνα καὶ Ἄπόλλω, Ποσειδῶνα καὶ Ποσειδῶ, κλητ. Ἄπολλον, Πόσειδον·

2) Ἄρης, Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη καὶ Ἄρην, Ἄρες·

3) Ἡ κλεῖς, κλειδός, κλειδί, κλεῖν, — κλειδες, κλειδῶν, κλεισί(ν), κλεῖς, κλειδες.)

ΚΛΙΣΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΕΠΙΘΕΤΑ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Αἱ λέξεις αἱ φανερώουσαι χαρακτηριστικὰ ἦτοι ἰδιότητες προσώπων, ζήων καὶ πραγμάτων λέγονται ἐπίθετα· ὁ ὑψηλὸς ἀνὴρ, ἡ πονηρὰ ἀλώπηξ, τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.

§ 2. Πάν ἐπίθετον ἔχει καὶ τὰ τρία γένη· ὁ ὑψηλὸς ἀνὴρ, ἡ ὑψηλὴ γυνή, τὸ ὑψηλὸν δένδρον.

§ 3. α') Τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα τρεῖς καταλήξεις, ἦτοι μίαν δι' ἕκαστον τῶν τριῶν γενῶν, λέγονται τρικατάληκτα· ὁ δίκαιος, ἡ δικάια, τὸ δίκαιον.

β') Τὸ θηλυκὸν παντὸς τρικαταλήκτου ἐπιθέτου κλίνεται κατὰ τὴν α' κλίσιν· ἄγιος, ἄγια — πᾶς, πᾶσα.

γ') Τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα δύο καταλήξεις, ἦτοι μίαν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν καὶ ἄλλην διὰ τὸ οὐδέτερον, λέγονται δικατάληκτα· ὁ ἔνδοξος, ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον· ὁ εὐδαίμων, ἡ εὐδαίμων, τὸ εὐδαίμων.

2. Ἀσυναίρετα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

α') Τρικαιάληκτα.

§ 4. Ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, ὧν τὸ ἀρσ. καὶ οὐδ. εἶναι τῆς β' κλίσεως· ἀγαθός, ἀγαθή, ἀγαθόν.

§ 5. Τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως ἐν τῷ ἀρσεν. καὶ οὐδέτ. κλίνονται ἀκριβῶς, ὅπως τὰ ἀρσεν. καὶ οὐδ. οὐσιαστικὰ τῆς β', ἐν δὲ τῷ θηλυκῷ, ὅπως τὰ θηλυκὰ οὐσιαστικὰ τῆς α' κλίσεως.)

Παράδειγμα

*Ἐρικ.	ὄνομ.	ὁ	δίκαϊος	ἡ	δικαία	τὸ	δίκαϊον
	γεν.	τοῦ	δικαίου	τῆς	δικαίας	τοῦ	δικαίου
	δοτ.	τῷ	δικαίῳ	τῇ	δικαίᾳ	τῷ	δικαίῳ
	αἰτ.	τὸν	δίκαϊον	τὴν	δικαίαν	τὸ	δίκαϊον
	κλητ.	ὦ	δίκαϊε	ὦ	δικαία	ὦ	δίκαϊον
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	δίκαϊοι	αἱ	δίκαϊαι	τὰ	δίκαϊα
	γεν.	τῶν	δικαίων	τῶν	δικαίων	τῶν	δικαίων
	δοτ.	τοῖς	δικαίοις	ταῖς	δικαίαις	τοῖς	δικαίοις
	αἰτ.	τούς	δικαίους	τάς	δικαίας	τὰ	δίκαϊα
	κλητ.	ὦ	δίκαϊοι	ὦ	δίκαϊαι	ὦ	δίκαϊα.

§ 6. Παρατηρήσεις. α') Τὸ θηλ. τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως λήγει εἰς ᾱ, ἂν πρὸ τοῦ ος τοῦ ἀρσ. ὑπάρχη ρ, ι, ε· πάντοτε ἄλλοτε λήγει εἰς ἠ· καθαρός, καθαρᾶ', καθαρόν — ἅγιος, ἅγια, ἅγιον — νέος, νέᾱ, νέον — πιστός, πιστή, πιστόν — ἕγγυος, ἐγγύῳ, ἕγγυον.

β') Τὸ θηλυκὸν τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως

ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζεται, ἔνθα καὶ τὸ ἄρσεν. δίκαιοι, δικαίων (ἄρσ.), δικαίων (θηλ.).

β' Δικαιάληκτα.

§ 7. Δικατάληκτα ἐκ τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως εἶναι

1) Τὰ πλείστα τῶν συνθέτων ὁ ἄ-πιστος, ἡ ἄ-πιστος, τὸ ἄ-πιστον·

2) Τὰ βόρβορος, ἡμερος, ἡσυχος—ἡρεμος, κίβδηλος, χέρσος·

3) Τὰ εἰς -ιμος, σχεδὸν πάντα· ὁ φρόνιμος, ἡ φρόνιμος·

4) Τὰ ἐξ ἧς εἰς ιος καὶ ε.ος· ἀίδιος, αἰφνίδιος, ἀκούσιος—βόρειος, γενίλιος, δρασιήριος.

§ 8. Ἐπίθετά τινα ἀπλᾶ καὶ σύνθετα εἶναι καὶ τρικατάληκτα καὶ δικατάληκτα· π. χ. ὁ βέβαιος, ἡ βεβαία καὶ ἡ βέβαιος—ὁ ἔρημος, ἡ ἐρήμη καὶ ἡ ἔρημος—ὁ ἀναίτιος, ἡ ἀναίτια καὶ ἡ ἀναίτιος.

3. Ἐπίθετα συνηρημένα β' κλίσεως.

§ 9. Συνηρημένα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως εἶναι 1) τὰ εἰς εος—οὺς τὰ σημαίνοντα ὕλην ἢ χρώμα· χρυσοῦς, χρυσοῆ, χρυσοῦν—πορφυροῦς, πορφυρεῖα, πορφυροῦν, 2) τὰ εἰς πλόος·οὺς ἀριθμητικά· ἀπλοῦς, ἀπλή, ἀπλοῦν, 3) τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ πλοῦς καὶ κούς, ἄτινα, ὡς σύνθετα, εἶναι δικατάληκτα· ὁ, ἡ εὐπλοῦς, τὸ εὐπλοῦν—ὁ, ἡ εὔνοος, τὸ εὔνοον.

§ 10. Τὰ συνηρημένα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως ὡς καὶ τὰ οὐσιαστικά, ἔχουσι καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναίρετων τύπων.

Τοῦτο δὲν συμβαίνει 1) ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ. καὶ αἰτιατ. τῶν ἄρσεν. καὶ οὐδέτ., ἔνθα τὸ εο καὶ οο συναίρουσιν εἰς ου, 2) ἐν τῇ ια τοῦ θηλ., ὕπερ συναίρεται εἰς η, ἀν δὲν προηγῆται ρ' χρυσεῖα—χρυσοῆ, ἀλλὰ ἀργυρεῖα—ἀργυρεῖα.

§ 11. Παραδείγματα.

Ἔνικ. ὄνομ.	(χρῦσε-ος) χρυσοῦς	Πληθ. ὄνομ.	(χρῦσε-οι) χρυσοῖ
γεν.	(χρῦσε-ου) χρυσοῦ		(χρῦσε-ων) χρυσοῶν
ἔστ.	(χρῦσε-φ) χρυσοῖ		(χρῦσε-οις) χρυσοῖς
αἰτ.	(χρῦσε-ον) χρυσοῦν		(χρῦσε-ους) χρυσοῦς
κλιτ.	(χρῦσε-ος) χρυσοῦς		(χρῦσε-οι) χρυσοῖ

*Ενικ.	ὄνομ.	(χρυσέ-α)	χρυσῆ	Πληθ.	(χρύσε-αι)	χρυσᾶι
	γεν.	(χρυσέ-ας)	χρυσῆς		(χρυσέ-ων)	χρυσῶν
	δοτ.	(χρυσέ-α)	χρυσῆ		(χρυσέ-αις)	χρυσᾶις
	αἰτ.	(χρυσέ-αν)	χρυσῆν		(χρυσέ-ας)	χρυσᾶς
	κλιτ.	(χρυσέ-α)	χρυσῆ		(χρύς-εαι)	χρυσᾶι
*Ενικ.	ὄνομ.	(χρύσε-ον)	χρυσσοῦν	Πληθ.	(χρύσε-ᾶ)	χρυσᾶ
	γεν.	(χρυσέ-ου)	χρυσσοῦ		(χρυσέ-ων)	χρυσῶν
	δοτ.	(χρυσέ-φ)	χρυσσοῦ		(χρυσέ-οις)	χρυσσοῖς
	αἰτ.	(χρύσε-ον)	χρυσσοῦν		(χρύσε-ᾶ)	χρυσᾶ
	κλιτ.	(χρύσε-ον)	χρυσσοῦν		(χρύσε-ᾶ)	χρυσᾶ.
*Ενικ.	ὄνομ.	(ἀργυρέ-α)	ἀργυρᾶ	Πληθ.	(ἀργύρε-αι)	ἀργυραῖ
	γεν.	(ἀργυρέ-ας)	ἀργυρᾶς		(ἀργυρέ-ων)	ἀργυρῶν
	δοτ.	(ἀργυρέ-α)	ἀργυρᾶ		(ἀργυρέ-αις)	ἀργυραῖς
	αἰτ.	(ἀργυρέ-αν)	ἀργυρᾶν		(ἀργυρέ-ας)	ἀργυρᾶς
	κλιτ.	(ἀργυρέ-α)	ἀργυρᾶ		(ἀργύρε-αι)	ἀργυραῖ.
		*Αρσ. καὶ θηλ.			Οὐδέτ.	
*Ενικ.	ὄνομ.	(εὔνο-ος)	εὔνοος		(εὔνο-ον)	εὔνοον
	γεν.	(εὐνό-ου)	εὔνου		(εὐνό-ου)	εὔνου
	δοτ.	(εὐνό-φ)	εὔνοφ		(εὐνό-φ)	εὔνοφ
	αἰτ.	(εὔνο-ον)	εὔνοον		(εὔνο-ον)	εὔνοον
	κλιτ.	(εὔνο-ους)	εὔνοος		(εὔνο-ον)	εὔνοον
Πληθ.	ὄνομ.	(εὔνο-οι)	εὔνοι			εὔνοα
	γεν.	(εὐνό-ων)	εὔνων		(εὐνό-ων)	εὔνων
	δοτ.	(εὐνό-οις)	εὔνοις		(εὐνό-οις)	εὔνοις
	αἰτ.	(εὐνό-οις)	εὔνοος			εὔνοα
	κλιτ.	(εὔνο-οι)	εὔνοι			εὔνοα.

§ 12. Τὰ συνηρημένα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως τονίζονται οὕτως·

1) Τὰ ἀπλᾶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τονίζονται ἐπὶ τῆς λιγούσης καὶ περισπῶνται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι.

2) Τὰ σύνθετα εἶναι βαρύτερα καὶ τονίζονται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐφ' ἧς καὶ ἡ ἐνική ὀνομαστ.

§ 13. Περὶ τῆς συναίρεσεως τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως

σημειωτέον τὰ ἐξῆς· 1) Τὰ σύνθετα ἔχουσι τὸ *οι* τῆς πληθ. ὀνομ. βραχὺ καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν· εὔνοι· 2) Τὰ σύνθετα δὲν συναϊροῦνται ἐν τῇ πληθ. ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδ· εὔνοα.

§ 14. Δυϊκὸς τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων.

α') Τῶν τρικαταλήκτων· 1) ἄρσ. καὶ οὐδ. ὀνομ., αἰτ., κλητ. *ω*, γεν. καὶ δοτ. *οιν*· 2) θηλ. ὀνομ., αἰτ., κλητ. *α* γεν. καὶ δοτ. *οιν*.

β') Τῶν δικαταλήκτων καὶ διὰ τὰ τρία γένη· ὀνομ., αἰτ., κλητ. *ω*, γεν. καὶ δοτ. *οιν*.

4. Ἐπίθετα β' ἀττικῆς κλίσεως.

§ 15. Τὰ ἐπίθετα τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως εἶναι δικατάληκτα λήγοντα εἰς *ως*, *ων*· ὁ, ἢ ἴλεως, τὸ ἴλεων (=εὐμενίης, εὐσπλαγ-
χος). Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ πλέως, πλέα, πλέων (=πλήρης), ἕταν
εἶναι ἀπλοῦν· ἀλλὰ ὁ, ἢ ἔκπλεως, τὸ ἔκπλεων.

§ 16. Τὰ ἐπίθετα τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως κλίνονται ἕπως καὶ
τὰ οὐσιαστικά· ἀλλ' ἢ πληθ. ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετ. ἔχουσι
τὴν συνήθη κατάληξιν ἄ· ἴλεᾶ, ἔκπλεᾶ.

§ 17. Παράδειγμα. ἄρσ. καὶ θηλ. οὐδέτ.

Ἔρικ.	ὀνομ.	ἴλεως	ἴλεων
	γεν.	ἴλεω	ἴλεω
	δοτ.	ἴλεω	ἴλεω
	αἰτ.	ἴλεων	ἴλεων
	κλητ.	ἴλεως	ἴλεων
Πληθ.	ὀνομ.	ἴλεω	ἴλεᾶ
	γεν.	ἴλεων	ἴλεων
	δοτ.	ἴλεως	ἴλεως
	αἰτ.	ἴλεως	ἴλεᾶ
	κλητ.	ἴλεω	ἴλεᾶ.

§ 18. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ἐπιθέτων τούτων ἔχει τὰς ἐξῆς
καταλήξεις· ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. *ω*, γεν. καὶ δοτ. *ων*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄ ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΡΙΤΗΣ ΚΛΙΣΕΩΣ

1. Τρικατάληκτα.

§. 1.) α') Ἐπίθετα τῆς τρίτης κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, τῶν ἑποίων τὸ ἄρσεν. καὶ οὐδέτ. κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσειν.

β') Τὰ θηλυκὰ τῶν τρικατάληκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως κλίνονται κανονικῶς κατὰ τὴν α'. κλίσειν.

α') ἐπίθετα τῆς γ'. κλίσεως ἔχοντα θέμα εἰς νι.

§ 2. Τὰ ἐπίθετα τῆς γ'. κλίσεως τὰ ἔχοντα θέμα εἰς νι λήγουσιν ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ.

1) εἰς ας, ασα, αν' πᾶς, πᾶσα, πᾶν'

2) εἰς εις, εσσα, εν' χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν καὶ

3) εἰς ὠν, ουσα, ον' ἐκῶν, ἐκοῦσα, ἐκόν.

§ 3. Παραδείγματα.

Ἑρικός.

ὀνομ.	ὁ	χαρίει-ς	ἡ	χαρίεσσ-α	τὸ	χαρίεν
γεν.	τοῦ	χαρίεντ-ος	τῆς	χαρίεσσ-ης	τοῦ	χαρίεντ-ος
δοτ.	τῷ	χαρίεντ-ι	τῇ	χαρίεσσ-ῃ	τῷ	χαρίεντ-ι
αἰτ.	τὸν	χαρίεντ-α	τὴν	χαρίεσσ-αν	τὸ	χαρίεν
κλιητ.	ὦ	χαρίεν	ὦ	χαρίεσσ-α	ὦ	χαρίεν

Πληθυντικός.

ὀνομ.	οἱ	χαρίεντ-ες	αἱ	χαρίεσσ-αι	τὰ	χαρίεντ-α
γεν.	τῶν	χαρίεντ-ων	τῶν	χαρίεσσ-ῶν	τῶν	χαρίεντ-ων
δοτ.	τοῖς	χαρίε-αι	ταῖς	χαρίεσσ-αῖς	τοῖς	χαρίε-σι
αἰτ.	τούς	χαρίεντ-ας	τάς	χαρίεσσ-ας	τὰ	χαρίεντ-α
κλιητ.	ὦ	χαρίεντ-ες	ὦ	χαρίεσσ-αι	ὦ	χαρίεντ-α.

* Ἑνικ.	ὄνομ.	ὁ πᾶς	ἡ πᾶσ-α	τὸ πᾶν
	γεν.	τοῦ παντ-ός	τῆς πάσ-ης	τοῦ παντ-ός
	δοτ.	τῷ παντ-ί	τῇ πάσ-ῃ	τῷ παντ-ί
	αἰτ.	τὸν πάντ-α	τὴν πᾶσ-αν	τὸ πᾶν
	κλιτ.	ὦ πᾶς	ὦ πᾶσ-α	ὦ πᾶν
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ πάντ-ες	αἱ πᾶσ-αι	τὰ πάντ-α
	γεν.	τῶν πάντ-ων	τῶν πασ-ῶν	τῶν πάντ-ων
	δοτ.	τοῖς πᾶ-σι	ταῖς πᾶσ-αις	τοῖς πᾶ-σι
	αἰτ.	τοὺς πάντ-ας	τὰς πάσ-ας	τὰ πάντ-α
	κλιτ.	ὦ πάντ-ες	ὦ πᾶσ-αι	ὦ πάντ-α.

§ 4. α') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ντ ἐπίθ. σχηματίζουσι τὴν ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. διὰ τοῦ ς, τὴν δὲ τοῦ οὐδετέρου ὁμοίαν τῷ θεματι.

Σημ. Περὶ τῶν μεταβολῶν τῶν φθόγγων ἐν τῇ ἑνικ. ὄνομ. καὶ δοτ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἰδὲ Κεφ. Γ' § 6, β', 3.

β') Τὴν ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. ἔχουσιν εἰς ῶν, ὅπως τὸ γέρων, τὰ ἐπίθετα ἐκῶν, ἐκοῦσα, ἐκὼν (θ. ἔκοντ-) καὶ ἄκων, ἄκουσα, ἄκων (θ. ἄκοντ-).

§ 5. α') Τὸ θηλ. τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως ια ὡς ἐξῆς· τὸ ρημα γίνεται ρσα, τὸ ν πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται καὶ τὸ ᾠ καὶ ο ἐκτείνονται εἰς ᾠ καὶ ου· παντ-πᾶντια-πᾶν σα-πᾶσα· ἐκοντ-ἐκοντ-ια-ἐκονσα-ἐκοῦσα.

β') Τὰ εἰς εις, γεν. εντος ἐπίθετα σχηματίζουσι τὸ θηλ. καὶ τὴν δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἐκ θέματος εἰς ει. Τὸ τ + ι ἐνοῦνται ἐν τῷ θηλυκῷ εἰς σο. Ἐν τῇ δοτ. πληθ. τὸ τ, ἐπειδὴ ἀκολουθεῖ ο, ἀποβάλλεται· χαριετ-ια-χαρίεσσα, -χαριετ-σι-χαρίεσι.

§ 6. Ἡ γεν. καὶ δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. τοῦ ἐπιθέτου πᾶς παρὰ τὸν κανόνα τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης (πρὸβλ. Κεφ. ΙΑ'. § 2).

β') Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως ἔχοντα θέμα εἰς ν.

§ 7. Θέμα εἰς ν ἔχουσι τὰ ἐξῆς τρικατάληκτα ἐπίθ. τῆς γ' κλίσεως.

1) μέλας, μέλαινα, μέλαν, θέμ. μελαν- 2) τάλας (=ταλαίπωρος, δυστυχής), τάλαινα, τάλαν, θέμ. ταλαν-

Ένικ.	ὄνομ.	μέλα + ς	μέλαιν-α	μέλαῶν
	γεν.	μέλαῶ-ος	μελαίν-ης	μέλαν-ος
	δοτ.	μέλαν-ι	μελαίν-η	μέλαν-ι
	αἰτ.	μέλαν-α	μέλαιν-αν	μέλαν
	κλητ.	μέλαν	μέλαιν-α	μέλαν
Πληθ.	ὄνομ.	μέλαν-ες	μέλαιν-αι	μέλαν-α
	γεν.	μελάν-ων	μελαιν-ῶν	μελάν-ων
	δοτ.	μέλα-σι	μελαίν-αις	μέλα-σι
	αἰτ.	μέλαν-ος	μελαίν-ας	μέλαν-α
	κλητ.	μέλαν-ες	μέλαιν-αι	μέλαν-α.

Ὅμοίως κλίνεται τὸ τάλας, τάλαινα, τάλαν.

§ 8. α) Τὸ τάλας καὶ μέλας σχηματίζουσι τὴν ἔνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. διὰ τοῦ ς καὶ δι' ἐκτάσεως τοῦ ᾗ εἰς ᾗ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν.

β) Τοῦ τάλας καὶ μέλας τὸ θηλυκὸν σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως ια' ταύτης τὸ ι ὑπερπηδᾷ τὸ ν καὶ ἐνοῦται μετὰ τοῦ α εἰς αι' ταλαν ταλανια-τάλαινα.

Σημ. Περί τῆς δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἰδὲ Κεφ. I, § 13, 5'.

γ') Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως ἔχοντα θέμα εἰς ν.

§ 9. Παράδειγμα.

Ένικ.	ὄνομ.	ἡδύ-ς	ἡδεῖ-α	ἡδύ
	γεν.	ἡδέ-ος	ἡδεῖ-ας	ἡδέ-ος
	δοτ.	ἡδεῖ(δέ-ι)	ἡδεῖ-α	ἡδεῖ
	αἰτ.	ἡδύ-ν	ἡδεῖ-αν	ἡδύ
	κλητ.	ἡδύ	ἡδεῖ-α	ἡδύ
Πληθ.	ὄνομ.	ἡδεῖς(δέ-ες)	ἡδεῖ-αι	ἡδέ-α
	γεν.	ἡδέ-ων	ἡδει-ῶν	ἡδέ-ων
	δοτ.	ἡδέ-σι	ἡδεῖ-αις	ἡδέ-σι
	αἰτ.	ἡδεῖς	ἡδεῖ-ας	ἡδέ-α
	κλητ.	ἡδεῖς	ἡδεῖ-αι	ἡδέ-α.

<i>*Ένικ.</i>	ὄνομ.	ἡμίσου-ς	ἡμίσει-α	ἡμίσου
	γεν.	ἡμίσε-ος	ἡμίσει-ας	ἡμίσε-ος
	δοτ.	ἡμίσει(σε-ι)	ἡμίσει-α	ἡμίσει
	αἰτ.	ἡμίσου-ν	ἡμίσει-αν	ἡμίσου
	κλητ.	ἡμίσου	ἡμίσει-α	ἡμίσου
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	ἡμίσεις(σε-ες)	ἡμίσει-αι	ἡμίσε-α(καὶ ἡμίση)
	γεν.	ἡμίσε-ων	ἡμίσει-ῶν	ἡμίσε-ων
	δοτ.	ἡμίσε-σι	ἡμίσει-αις	ἡμίσε-σι
	αἰτ.	ἡμίσεις	ἡμίσει-ας	ἡμίσε-α(καὶ ἡμίση)
	κλητ.	ἡμίσεις	ἡμίσει-αι	ἡμίσε-α(καὶ ἡμίση).

Σημ. Οὕτω κλίνεται καὶ τὸ *θῆλυς*, *θῆλεια*, *θῆλυ*.

§ 10. Τὰ εἰς *ύς*, *εἶα*, ἢ ἐπίθετα ἔχουσι θέμα εἰς *ν* καὶ *ε*. Ἐκ τοῦ εἰς *ν* θέματος σχηματίζεται μόνον ἡ ἔνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ.

§ 11. α') Ἡ ἔνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσεν. σχηματίζεται διὰ τοῦ *ς*, ἢ δὲ τοῦ οὐδετέρου εἶναι ὁμοία τῷ εἰς *ν* θέματι· *ἡδύ-ς*, *ἡδύ*.

β') Ἡ ἔνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. εἶναι ὁμοία τῷ εἰς *ν* θέματι· *ἡδύ*.

γ') Τὸ *θηλ.* σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως *ια*, τῆς ὁποίας τὸ *ι* ἐνοῦται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος *ε* εἰς *ει*· *γλυκύς*· *θ. γλυκε*, *γλυκε ια γλυκεῖα*.

§ 12. Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὸ *α* τοῦ *θηλ.* τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως εἶναι βραχύ· *πᾶσᾶ*, *ἐκοῦσᾶ*, *ἡδειᾶ*, *μέλαιναᾶ*.

β') Τὸ *θηλ.* τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπάται· *πασῶν*, *μελαινῶν*, *ἡδειῶν*, *χαριεσσῶν*.

§ 13. Δυνικὸς τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

Αἱ ἐν τῷ *δυϊκῷ* καταλήξεις τῶν μὲν ἄρσ. καὶ οὐδ. εἶναι· ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. *ε*, γεν. καὶ δοτ. *οιν*, τῶν δὲ *θηλ.* ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. *α*, γεν. καὶ δοτ. *αιν*. Ἐν τῇ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ.

ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Ζ. Φ.

των εἰς ὅς, εἶα, ὃ ἐπιθ. τὸ ε μετὰ τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ε συναίρεται εἰς εἰ ἡδέ-ε ἡδέϊ.

2. Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

α') Ἔχοντα θέμα εἰς -ον (ὄνομ. ων, ον) καὶ εἰς -εν (ὄνομ. ην, εν).

§ 14. Παράδειγμα.

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ, ἡ	εὐδαίμων	τὸ	εὐδαίμων
	γεν.	τοῦ, τῆς	εὐδαίμων-ος	τοῦ	εὐδαίμων-ος
	δοτ.	τῷ, τῇ	εὐδαίμων-ι	τῷ	εὐδαίμων-ι
	αἰτ.	τόν, τήν	εὐδαίμων-α	τὸ	εὐδαίμων
	κλητ.	ὦ, ὦ	εὐδαίμων	ὦ	εὐδαίμων
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ, αἱ	εὐδαίμων-ες	τά	εὐδαίμων-α
	γεν.	τῶν, τῶν	εὐδαίμων-ων	τῶν	εὐδαίμων-ων
	δοτ.	τοῖς, ταῖς	εὐδαίμο-σι	τοῖς	εὐδαίμο-σι
	αἰτ.	τούς, τάς	εὐδαίμων-ας	τά	εὐδαίμων-α
	κλητ.	ὦ, ὦ	εὐδαίμων-ες	ὦ	εὐδαίμων-α.

Θέμα εἰς -εν ἔχει τὸ ἐπίθετον ὁ, ἡ ἄρρην, τὸ ἄρρην κληνόμενον ὁμαλῶς ὡς ἐξῆς: ὁ, ἡ ἄρρην, τοῦ, τῆς ἄρρηνος κ.λ.π. Οὐδ. τὸ ἄρρην, τοῦ ἄρρηνος κ.λ.π.

§ 15. α') Ἡ ἔνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. τῶν δικατάληκτων εἰς ων, ον καὶ ην, εν ἐπιθέτων σχηματίζεται, ὅπως καὶ ἡ τῶν ἐνρινολήκτων οὐσιαστικῶν (Κεφ. Γ' § 13, α').

β') Ἡ ἔνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι καὶ ἀναβιβάζει τὸν τόνον.

γ') Ἡ ἔνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τῶν οὐδ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι καὶ ἀναβιβάζει τὸν τόνον.

δ') Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς δοτ. πληθ. πρβλ. Κεφ. Γ' § 13, ζ'.

β') Ἔχοντα θέμα σιγμόληκτον (ὄνομ. ης, ες).

§ 16. Παράδειγμα.

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ, ἡ	ἀληθής	τὸ	ἀληθές
	γεν.	τοῦ, τῆς	ἀληθοῦς(θέ-ος)	τοῦ	ἀληθοῦς
	δοτ.	τῷ, τῇ	ἀληθεῖ(θέ-ι)	τῷ	ἀληθεῖ
	αἰτ.	τόν, τήν	ἀληθη(θέ-α)	τὸ	ἀληθές
	κλητ.	ὦ, ὦ	ἀληθές	ὦ	ἀληθές

Πληθ.	ὄνομ.	οί, αἱ	ἀλγ(θεῖς(θέ-ες)	τά ἀλγθῆ(θέ-α)
	γεν.	τῶν, τῶν	ἀλγθῶν(θέ-ων)	τῶν ἀλγθῶν
	δοτ.	τοῖς, ταῖς	ἀλγθέσι(θέσ-σι)	τοῖς ἀλγθέσι
	αἰτ.	τούς, τάς	ἀλγθεις	τά ἀλγθῆ
	κλητ.	ὦ, ὦ	ἀλγθεις	ὦ ἀλγθῆ.

§ 17. Κλίσις τῶν εἰς ης, ες ἐπιθέτων.

α') Τὰ εἰς ης, ες ἐπίθετα κλίνονται, ὥπως καί τὰ εἰς ος σιγμόληκτα οὐδέτ'. ἀποβάλλουσι δὴλα δὴ τὸ σ, εὐρισκόμενον κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ δύο φωνηέντων καὶ συναιροῦσιν αὐτά.

β') Τὸ εα ἐν τοῖς εἰς ης, ες ἐπιθέτοις συναιρεῖται συνήθως εἰς ᾱ, ἂν πρὸ τοῦ ης ὑπάρχῃ φωνήεν· εὐκλεᾶ, ὕγιᾶ, ἀλλὰ καὶ εἰκλεῆ, ὕγιῆ.

γ') Ἡ ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσεν. τῶν εἰς ης, ες ἐπιθ. σχηματίζεται δι' ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς η, ἣ δὲ τοῦ οὐδέτ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι.

δ') Ἡ ἑνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι.

§ 18. Τονισμὸς τῶν εἰς ης, ες ἐπιθέτων.

Τὰ βαρύτερα σύνθετα ἐπίθ. εἰς ης, ες 1) ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐν τῇ ἑνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ ἐν τῇ ἑνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου· ὁ εὐήθης, ὦ εὐήθες—τὸ εὐήθες, ὦ εὐήθες· ἐξαιροῦνται τὰ εἰς ὠδης καὶ ἡρης, ἅτινα τονίζονται ἐπὶ τοῦ ω καὶ η· εὐᾶδης, ὦ εὐᾶδες, τὸ εὐᾶδες—ξυφήρης, ὦ ξυφήρες, τὸ ξυφήρες. 2) Ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς, καίτοι τονίζεται τὸ ἐν τῶν συναιρετέων φωνηέντων· (συνγθέων) συνήθων, (ξυφηρέων) ξυφήρων, (εὐωδέων) εὐᾶδων.

§ 19. Τὸ τριήρης εἶναι κυρίως σύνθετον ἐπίθετον (τριήρης ναῦς)· διὸ κλίνεται καὶ τονίζεται, ὥπως τὰ ἄλλα σύνθετα ἐπίθετα εἰς ἡρης· τριήρης, τριήρους, τριήρει, τριήρη, τριήρες—τριήρεις, τριήρων, τριήρεισι.

§ 20. Κατὰ τὰ εἰς ἡρης σύνθετα τονίζεται ἐν τῇ γεν. πληθ. ἐπὶ τοῦ η καὶ τὸ ἀπλοῦν πλήρης· (πληρέων) πλήρων.

§ 21. Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως εἶναι

1) Τὰ εἰς ὶων, ὶον γεν. ὶονος καὶ ἦν εν γεν. εἶνος· σῶφρων,

ἄρρην. 2) τὰ εἰς ης, ες γεν. ους· ἀληθής. 3) τὰ εἰς ις, ι γεν. ιδος· ὅ, ἡ εὐελπις, τὸ εὐελπι, τοῦ εὐέλπιδος. 4) τὰ εἰς ις, ι, γεν. ιτος· ὅ, ἡ ἄχαρις, τὸ ἄχαρι, τοῦ ἀχάριτος. 5) τὰ εἰς πους, πουν, γεν. ποδος· ὅ, ἡ δίπους, τὸ διπουν, τοῦ δίποδος.

§ 22. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς -ις (γεν. -ιτος ἢ -ιδος) ἐπιθέτων λήγει εἰς -ιν· εὐελπιν, ἄχαριν· τῶν δὲ εἰς -πους (γεν. ποδος) λήγει εἰς -πουν ἢ ποδα· πολύπουν καὶ πολύποδα.

§ 23. Ἀνῆκὸς τῶν δικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

Τὰ δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως ἔχουσι διὰ πάντα τὰ γένη ἐν τῷ θυξῶ τὰς αὐτὰς καταλήξεις, ἦτοι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ε, — γεν. καὶ δοτ. οιν. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐν ταῖς εἰς ης, ες ἐπιθ. συναίρουσθαι μετὰ τοῦ ε τοῦ θέμ. εἰς εἰ καὶ οὐ· εὐγενεῖ(νέ-ε) εὐγενοῖν(νέοιν).

3. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

§ 24. α') Ἐπίθετά τινα τῆς γ' κλίσεως ἔχουσιν ἓνα τύπον διὰ πάντα τὰ γένη, διὸ καὶ μονοκατάληκτα ὀνομάζονται. Ἄλλὰ τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα ὡς οὐδέτερα εἶναι σπανιώτατα.

β') Τὰ συνηθέστατα τῶν μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως εἶναι

1) ὅ, ἡ πένης, τοῦ, τῆς πένητος, — 2) ὅ, ἡ μάκαρ, τοῦ, τῆς μάκαρος, — 3) ὅ, ἡ βλάξ, τοῦ, τῆς βλακός, — 4) ὅ, ἡ ἄρπαξ, τοῦ, τῆς ἄρπαγος, — 5) ὅ, ἡ φυγάς, τοῦ, τῆς φυγάδος, — 6) ὅ, ἡ μιγάς, τοῦ, τῆς μιγάδος, — 7) ὅ, ἡ νῆσις, τοῦ, τῆς νήσιδος, — 8) ὅ, ἡ ἄπαις τοῦ, τῆς ἄπαιδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

§ 1. α') Τὸ ἐπίθετον πολὺς (θέμ. πολυ- καὶ πολλο-) κλίνεται οὕτως·

ὅ	πολύς	ἡ	πολλή	τὸ	πολύ
τοῦ	πολλοῦ	τῆς	πολλῆς	τοῦ	πολλοῦ
τῷ	πολλῷ	τῇ	πολλῇ	τῷ	πολλῷ
τόν	πολύν	τήν	πολλήν	τό	πολύ

οί	πολλοί	αί	πολλαί	τά	πολλά
τῶν	πολλῶν	τῶν	πολλῶν	τῶν	πολλῶν
τοῖς	πολλοῖς	ταῖς	πολλαῖς	τοῖς	πολλοῖς
τοὺς	πολλοὺς	τάς	πολλάς	τά	πολλά. Ἦτοι

β') Τὸ πολὺς ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. κλί-
νεται κατὰ τὴν γ' κλίσειν, ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσιν αὐ-
τοῦ κατὰ τὴν β', καὶ ἐν τῷ θηλ. κατὰ τὴν α'.

§ 2. Τὸ μέγας (θέμ. μεγα- καὶ μεγαλο-) κλίνεται ὡδε·

Ἄρσ. μέγας, μέγαλου, μέγαλω, μέγαν, μέγας—μεγάλοι, με-
γάλων, μεγάλοις, μέγαλους, μεγάλοι.

Θηλ. μεγάλη, μεγάλης, μεγάλην, μεγάλην, μεγάλη—μεγάλαι
μεγάλων, μεγάλαις, μέγαλας, μεγάλαι.

Οὐδ. μέγα, μέγαλου, μέγαλω, μέγα, μέγα—μεγάλα μεγάλων,
μεγάλοις, μεγάλα, μέγαλα.

§ 3. Πρᾶος, πραιοῖα, πρᾶον. Τὸ πρᾶος δανείζεται ἐκ τοῦ
πραῦς 1) τὴν πληθ. γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἄρσ.: 2) ἅπαν τὸ θηλυκόν·
3) τὸν πληθ. τοῦ οὐδ.—Πάντες οἱ ἄλλοι τύποι κλίνονται κατὰ τὴν
β' κλίσειν.

Ἄρσ. πρᾶος, πρᾶου, πρᾶω, πρᾶον, πρᾶε—πρᾶοι, πρᾶέων,
πρᾶέσι(ν), πρᾶούς, πρᾶοι.

Θηλ. πραιοῖα, πραιοῖας, πραιοῖα, πραιοῖαν, πραιοῖα—πραιοῖαι,
πραιοῖων, πραιοῖαίς, πραιοῖάς, πραιοῖαι.

Οὐδ. πρᾶον, πρᾶου, πρᾶω, πρᾶον, πρᾶον,—πρᾶέα, πρᾶέων,
πρᾶέσι(ν), πρᾶέα, πρᾶέα.

Σημ. Τὰ ἐκ τοῦ γέλως σύνθετα κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσειν,
σχηματίζουσι δ' ὅμως τὴν ἐνικ. καὶ πληθ. αἰτ. κατὰ τὴν β' ἀτυκίην·
φιλόγελως, φιλογέλωτος, αἰτ. ἐνικ. φιλογέλωτα καὶ φιλόγελων, αἰτ.
πληθ. φιλογέλωτας καὶ φιλόγελως. *φίλος πικρῶν*

§ 4. Τὸ σῶς ἔχει μόνον τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. πάντων τῶν γενῶν
ἐν τῷ ἐνικ. καὶ πληθ. κατὰ τὴν β' ἀτυκίην. Πάντας τοὺς ἐλλείπον-
τας τύπους δανείζεται ἐκ τοῦ σῶος, σῶα, σῶον.

Ἄρσ. ὁ σῶος καὶ σῶς, σώου, σώφ, σῶον καὶ σῶν, σῶε—
σῶοι καὶ σῶ, σώων, σώοις, σώους καὶ σῶς, σῶοι.

Θηλ. ἡ σώα καὶ σῶς, σώας, σώα, σώαν καὶ σῶν, σώα—σῶαι
καὶ σῶ, σώων, σώαις, σώας καὶ σῶς, σῶαι.

Οὐδ. σῶον καὶ σῶν, σώου, σώφ, σῶον καὶ σῶν—σῶα καὶ
σῶ, σώων, σώοις, σῶα καὶ σῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

§ 1. Αἱ μετοχαί, ὅπως καὶ τὰ ἐπίθετα, ἔχουσι τρία γένη.

§ 2. Αἱ μετοχαὶ αἰ λήγουσαι εἰς μενος, μενη, μενον κλίνον-
ται ὁμαλῶς ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β΄ κλίσεως· λυόμενος,
λυομένη, λυόμενον· γεγραμμένος, γεγραμμένη, γεγραμμένον.

§ 3. Πᾶσαι αἰ λοιπαὶ μετοχαὶ κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπί-
θετα τῆς γ΄ κλίσεως. Λήγουσι δὲ ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ. ὡς ἐξῆς·

1) ων, ουσα, ον· γράφων, γράφουσα, γράφον.

2) ας, ασα, αν· γράφας, γράφασα, γράφαν.

3) εἰς, εἶσα, ἐν· λυθεῖς, λυθεῖσα, λυθέν,

4) οὗς, εὔσα, ὄν· γνούς, γνοῦσα, γνόν,

5) ὡς, ὠσα, ὡς· γεγραφώς, γεγραφῶσα, γεγραφός,

6) ὡς, ὠσα, ὡς· ἐσιώς, ἐσιῶσα, ἐσιώως,

7) ὕς, ὕσα, ὕν· δεικνύς, δεικνῶσα, δεικνύν.

§ 4. Ἄρσ. γράφων, γράφοντος, γράφοντι, γράφοντα, γρά-
φων— γράφοντες, γραφόντων, γράφουσι(ν), γράφοντας, γράφοντες.

Θηλ. γράφουσα, γραφούσης, γραφούση, γράφουσαν, γράφουσα
— γράφουσαι, γραφουσῶν, γραφούσαις, γραφούσας, γράφουσαι.

Οὐδ. γράφον, γράφοντος, γράφοντι, γράφον, γράφον— γρά-
φοντα, γραφόντων, γράφουσι(ν), γράφοντα, γράφοντα.

§ 5. Αἱ εἰς ων, ουσα, ον μετοχαὶ ἔχουσι θέμα εἰς ντ. Σχημα-

τίζουσι δὲ τὴν ἐνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. ἄνευ τοῦ *ς* δι' ἐκτάσεως τοῦ *ο* εἰς *ω*· γράφοντ-γράφων.

§ 6. Ἄρσ. γράψῃς, γράψαντος, γράψαντι, γράψαντα, γράψῃς—γράφαντες, γραψάντων, γράψῃσι(ν), γράψαντας, γράψαντες.

Θηλ. γράψασα, γραψάσης, γραψάση, γράψασαν, γράψασα—γράφασαι, γραψασῶν, γραψάσαις, γραψάσαις, γράψασαι.

Οὐδ. γράψαν, γράψαντος, γράψαντι, γράψαν, γράψαν—γράφαντα, γραψάντων, γράψῃσι(ν), γράψαντα, γράψαντα.

§ 7. Αἰ εἰς *ας*, *ασα*, *αν* — εἰς, εἶσα, ἐν—ούς, οὔσα, ὄν καὶ ὄς, ὄσα, ὄν μετοχαὶ ἔχουσιν ὡσαύτως θέμα εἰς *ντ*. Σχηματίζουσι δὲ τὴν ἐνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. προσλαμβάνουσαι *ς*. Τὸ *ντ* ἀποβάλλεται τότε δὲ τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται ἀναπληρωτικῶς, καὶ δὴ τὸ *ε* εἰς *ει*, τὸ *ο* εἰς *ου*, τὸ *ἄ* εἰς *ἄ* καὶ τὸ *ὕ* εἰς *ῦ*.

Σημ. Ἐν τῇ δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. γίνονται αἱ αὐταὶ μεταβολαί.

§ 8. Τὸ θηλ. τῶν μετοχῶν τῶν ἔχουσῶν θέμα εἰς *ντ* σχηματίζεται προσαρτωμένου εἰς τὸ θέμα τοῦ ἄρσ. τοῦ *ια*. Γίνονται δὲ αἱ ἐξῆς μεταβολαί· τὸ *ντ* γίνεται *νσ*, τὸ *ν* πρὸ τοῦ *σ* ἀποβάλλεται καὶ τὸ *ε* ἐκτείνεται εἰς *ει*, τὸ *ο* εἰς *ου*, τὸ *ἄ* εἰς *ἄ* καὶ τὸ *ὕ* εἰς *ῦ*.

§ 9. Ἄρσ. γεγραφώς, γεγραφότος, γεγραφότι, γεγραφότα, γεγραφώς—γεγραφότες, γεγραφότων, γεγραφόσι(ν), γεγραφότας.

Θηλ. γεγραφυῖα, γεγραφυῖας, γεγραφυῖα, γεγραφυῖαν, γεγραφυῖα—γεγραφυῖαι, γεγραφυῖων, γεγραφυῖαις, γεγραφυῖας, γεγραφυῖαι.

Οὐδ. γεγραφός, γεγραφότος, γεγραφότι, γεγραφός, γεγραφός—γεγραφότα, γεγραφότων, γεγραφόσι(ν), γεγραφότα.

§ 10. Αἰ εἰς *ώς*, *υῖα*, *ος* μετοχαὶ ἔχουσι θέμα εἰς *-οσ* καὶ *-οτ*. Ἐκ τοῦ εἰς *-ος* θέμ. σχηματίζεται ἡ ἐνικ. ὄνομ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. δι' ἐκτάσεως τοῦ *ο* εἰς *ω*, καὶ ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἐνικ. τοῦ οὐδέτ. ἄνευ ἐκτάσεως. Πᾶσαι αἱ ἄλλαι πτώσεις τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. σχηματίζονται ἐκ τοῦ εἰς *-οτ* θέματος.

§ 11. Ἄρσ. ἐστῶς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶτα, ἐστῶς — ἐστῶτες, ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτας, ἐστῶτες.

Θηλ. ἐστῶσα, ἐστῶσης, ἐστῶση κ.λ.π.

Οὐδ. ἐστῶς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶς, ἐστῶς — ἐστῶτα, ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτα, ἐστῶτα.

§ 12. Παρατηρήσεις περὶ τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν.

α') Ἡ ἐνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν εἶναι ὁμοία τῇ ἐνικ. ὀνομ.

β') Ἡ ἐνικ. ὀνομ. τοῦ οὐδ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν εἶναι ὁμοία τῷ θέματι.

γ') Τὸ α τοῦ θηλ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν εἶναι βραχύ· λύουσαξ, λυθειῶσαξ, γραφασᾶξ (πρβλ. Κεφ. II', § 12, α').

δ') Τὸ θηλ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται· γραφουσῶν, γραφασῶν, λυθεισῶν, κεκωλυκυῶν (πρβλ. Κεφ. II', § 12, β').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. α') Τὰ ἐπίθετα ἔχουσι τρεῖς βαθμούς, τὸν θεικόν, τὸν συγκριτικὸν καὶ τὸν ὑπερθεικόν.

β') Ὁ θεικὸς βαθμὸς σημαίνει, ὅτι ἀντικείμενόν τι, ἄνευ συγκρίσεως πρὸς τι ἄλλο, ἔχει ιδιότητά τινα.

γ') Ὁ συγκριτικὸς σημαίνει 1) ὅτι ἀντικείμενόν τι, συγκρινόμενον κατὰ τινα ιδιότητα πρὸς ἄλλο ὅμοιον, ἔχει αὐτὴν ἐν μεγαλύτερῳ βαθμῷ ἢ τὸ ὅμοιον.

δ') Ὁ ὑπερθεικὸς σημαίνει 1) ὅτι ἀντικείμενόν τι, συγκρινόμενον πρὸς πάντα τὰ λοιπὰ ὅμοια κατὰ τινα ιδιότητα, ἔχει αὐτὴν ἐν μεγαλύτερῳ βαθμῷ ἢ πάντα τὰ ὅμοια· 2) ὅτι ἀντικείμενόν τι ἔχει

ιδιότητά τινα, ἄνευ συγκρίσεως πρὸς ἄλλο, ἐν πολὺ μεγάλῳ βαθμῷ.

§ 2. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ λέγονται δι' ἐνὸς ὀνόματος ποραθεικὰ.

2. Συνήθειαι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν.

§ 3. Τὰ παραθετικὰ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνηθέστατα ἔχουσι τὰς αὐτὰς καταλήξεις, τὰς ὁποίας καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἦτοι *τερος, τέρα, τερον* διὰ τὸ συγκριτικὸν καὶ *τατος, τάτη, τατον* διὰ τὸ ὑπερθετικόν· *δίκαιος* (θ. *δικαιο-*), *δικαιότερος, δικαιοτάτος*—*βραχύς* (θ. *βραχυ-*), *βραχύτερος, βραχύτατος*—*εὐγενής* (θ. *εὐγενεσ-*), *εὐγενέστερος, εὐγενέστατος*—*μέλας* (θ. *μελαν-*), *μελάντερος, μελάντατος*.

§ 4. Αἱ καταλήξεις τῶν παραθετικῶν προσαρτῶνται εἰς τὸ θέμα τοῦ ἀρσενικοῦ τῶν θετικῶν.

Σημ. Τὸ θέμα τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων λήγει εἰς *ο*.

§ 5. Τὸ *ο* πρὸ τῶν καταλήξεων *τερος, τατος* ἐκτείνεται μὲν εἰς *ω*, ἂν ἡ προηγουμένη αὐτοῦ συλλαβὴ εἴναι βραχεῖα, φυλάττεται δέ, ἂν αὕτη εἴναι θέσει ἢ φύσει μακρά· *σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος* ἀλλὰ *πονηρός, πονηρότερος, πονηρότατος*—*ἐνδοξός, ἐνδοξότερος, ἐνδοξότατος*.

Σημ. α'. Τὸ *ι* τῶν εἰς *-ῖος, -ῖκος, -ῖμος, -ῖνος* ἐπιθέτων εἶναι βραχύ.

Σημ. β'. Ἐκ τῶν εἰς *ος* ἐπιθ., τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραλλογούσης μακρόν, τὰ συνηθέστατα εἶναι τὸ *λοχῶρός, λιτός, τράνός* καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν *λύπη, τίμη, ψυχή, θυμός* καὶ *κίνδυνος*.

§ 6. Τὸ παλαιὸς ἔχει παραθετικὰ *παλαίτερος, παλαίτατος* σχηματιζόμενα ἐκ τοῦ ἐπιρρήματος *πάλαι*.

Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ παλαιὸς σχηματίζει τὰ παραθετικὰ εἰς *-αίτερος, -αίτατος* καὶ τὸ γεραιός, *γεραίτερος, γεραίτατος*. Ἐπι δὲ καὶ τὰ ἐξῆς· 1) *ἴδιος, ἰδιαίτερος, ἰδιαίτατος*· 2) *ἴσος, ἰσαίτερος, ἰσαίτατος*· 3) *ὄψιος, ὄψιαίτερος, ὄψιαίτατος*· 4) *ἦσυχος, ἦσυχαιτέρος, ἦσυχαιτατος*.

§ 7. Τὸ φίλος ἔχει τὰ παραθετικά ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, φίλ-
τερος, φίλιτος.

§ 8. Κατὰ τὰ εἰς ης, ες τριτόκλιτα ἐπίθετα, τὰ ἔχοντα θέμα
εἰς εσ, σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς ἑστερος, ἑστατος

1) Τὰ εἰς ων, ον, γεν. ονος· σῶφρων, σωφρονέστερος, σω-
φρονέστατος.

2) Τὸ ἀπλοῦς καὶ τὰ εἰς νους συνηρημένα τῆς β' κλίσεως.
ἀπλοῦς, ἀπλούστερος (ἐκ τοῦ ἀπλοέστερος), ἀπλούστατος (ἀπλοέ-
στατος), εἰνους, εἰνούστερος, εἰνούστατος· καὶ

3) Τὸ ἐρρωμένος (= ἰσχυρός), ἐρρωμενέστερος, ἐρρωμενέ-
στατος.

§ 9. Εἰς ἑστερος, ἑστατος λήγουσι καὶ τὰ παραθετικά τοῦ χα-
ρίεις καὶ πένης· χαριέστερος, χαριέστατος, πενέστερος, πενίστατος.

§ 10. Κανονικῶς εἰς ἑστερος, ἑστατος λήγουσι τὰ παραθετικά
τῶν ἐπιθέτων τῶν ἔχοντων θέμα εἰς ιτ· ἀχαρις, θέμ. ἀχαριτ-, (ἀχα-
ρίτ-τερος) ἀχαριέστερος, ἀχαριέστατος.

Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ιτ σχη-
ματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς ἰστερος, ἰστατος τὰ ἐξῆς· ἄρπαξ, βλάξ,
λάλος, κλέπτῆς καὶ πλεονέκτης.

3. Σπανιώτεροι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν.

§ 11. Σπανιώτεροι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν εἶναι ἰων
(ἄρσ. καὶ θηλ.), ἰον (οὐδ.) τοῦ συγκριτικοῦ καὶ ἰστος, ἰστη, ἰστον
τοῦ ὑπερθ.

§ 12. Τὰς καταλήξεις ἰων, ἰστος ἔχουσι α') τὰ ἐξῆς ἐπί-
θετα· 1) κακός, κακίων, κάκιστος· 2) ταχύς, θάπιων, τάχιτος· 3)
ἠδύς, ἠδίων, ἠδιστος· 4) μέγας, μεΐζων, μέγιστος καὶ β') τὰ
ἀνώμαλα παραθετικά, περὶ ὧν εὐθὺς λέγομεν ἐν § 16.

§ 13. Τὰ συγκριτικά εἰς ἰων, ἰον κλίνονται κατὰ τὸ εὐδαί-
μων (κεφ. Π'. § 14), ἀλλ' ἐν τῇ ἐνικ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. καὶ
ἐν τῇ πληθ. ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. καὶ τῶν τριῶν γενῶν ἔχουσι καὶ
συνηρημένους τύπους.

Ἑνικός.

§ 14. α')	ὄνομ.	βελτίων,	βέλτιον
	γεν.		βελτίονος,
	δοτ.		βελτίονι,
	αἰτ.	βελτίονα ἢ βελτίω,	βέλτιον
	κλητ.	βέλτιον	βέλτιον

Πληθυντικός.

ὄνομ. κλητ.	βελτίονες ἢ βελτίους,	βελτίονα ἢ βελτίω
γεν.		βελτιόνων
δοτ.		βελτίοσι(ν)
αἰτ.	βελτίονας ἢ βελτίους,	βελτίονα ἢ βελτίω.

β') Οἱ συνηρημένοι τύποι σχηματίζονται ἐκ θέμ. εἰς σ λήγον-
τας δι' ἀποβολῆς τοῦ σ μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκομένου, καὶ
διὰ συναϊρέσεως τούτων, *σα-σα-ω, —σες-σες-ους.*

γ') Ἡ πληθ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. ἐσχηματίσθη εἰς *ους* κατ'
ἀναλογίαν πρὸς τὴν πληθ. ὄνομ.

4. Ἀνώμαλα παραθετικά.

§ 15. Ἀνώμαλα παραθετικά λέγονται τὰ σχηματιζόμενα ἐκ
θέματος διαφόρου τοῦ θέματος τοῦ θετικοῦ.

§ 16. Τοιαῦτα εἶναι

1) ἀγαθός,	ἀμείνων,	ἄριστος (θέμ. ἀμεν-, ἄρ-)
»	βελτίων,	βέλτιστος (θέμ. βελτ-)
»	κρείττων,	κράτιστος (θέμ. κρετ-, κρατ-)
2) κακός,	κακίων,	κάκιστος (ὀμαλῶς)
»	χείρων,	χείριστος (θέμ. χερ-)
»	ἥττων,	— (θέμ. ἥκ-)
3) ὀλίγος,	~~ὀλιγίων~~	ὀλίγιστος,
»	ἐλάττων,	ἐλάχιστος (θέμ. ἐλαχ-)
»	ἥττων,	(ἥκιστα)
4) μικρός,	μικρότερος,	μικρότατος (ὀμαλῶς)
»	μείων	—

5) πολύς,	πλείων, πλέον,	πλείστος (θέμ. πλε-)
6) καλός,	καλλίων,	κάλλιστος (θέμ. καλλ-, κάλλος)
7) αἰσχρός,	αἰσχίων,	αἰσχιστος (θέμ. αἰσχ-, αἰσχος)
8) ἐχθρός,	ἐχθίων,	ἐχθιστος (θέμ. ἐχθ-, ἐχθος)
9) ῥᾶδιος,	ῥᾶων,	ῥᾶστος (θέμ. ῥα-)
10) μακρός,	μακρότερος,	μακρότατος (ὀμαλῶς)
		μήκιστος.

§ 17. Παραθετικά τινὰ δὲν ἔχουσι θετικόν· (πρὸ) πρότερος, πρῶτος—(ὑπὲρ) ὑπέρτερος, ὑπέρτατος—(πλησίον) πλησιαιτέρος, πλησιαιτάτος—ὑστερος, ὑστατος—ἔσχατος.

§ 18. Τὰ παραθετικά σχηματίζονται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ μᾶλλον, μάλιστα καὶ τοῦ θετικοῦ φίλος, μᾶλλον φίλος, μάλιστα φίλος.

5. Παράθεσις ἐπιρρημάτων.

§ 19. Ἐκ τῆς γεν. πληθ. τοῦ ἄρσεν. τῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται τροπικὰ ἐπιρρήματα τρεπομένου τοῦ τελικοῦ ὡς οἱ δίκαιος-δικαίων-δικαίως, συνήθων-συνήθως, χαριέντως.

§ 20. Ἐνίστε τὸ οὐδέτ. τοῦ θετικοῦ τῶν ἐπιθέτων χρησιμεύει ὡς ἐπιρρημα· ταχύ, πολύ, ὀλίγον, μέγα, μικρόν.

§ 21. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων σχηματιζόμενα ἐπιρρήματα ἔχουσι καὶ παραθετικά. Ὡς συγκριτικὸν τῶν ἐπιρρημάτων χρησιμεύει ἡ ἐνικ. αἰτ. τοῦ οὐδέτ. τοῦ συγκριτικοῦ τῶν ἐπιθέτων, ὡς ὑπερθετικὸν δὲ ἡ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδειτέρου τοῦ ὑπερθετικοῦ τῶν ἐπιθέτων· δικαίως, δικαιοτέρον, δικαιοτάτα— ἀπλῶς, ἀπλούτερον, ἀπλούσιατα— εὐδαιμόνως, εὐδαιμονέστερον, εὐδαιμονέσιατα— ταχέως, θᾶπτον, τάχιστα.

§ 22. Ἀνώμαλα παραθετικά ἐπιρρημάτων σημειωτέον τὰ ἐξ ἧς· εὖ, ἄμεινον, ἄριστα— μᾶλα, μᾶλλον, μάλιστα— ὀλίγον, ἥτιον, ἥκιστα.

§ 23. Τοπικὰ τινὰ ἐπιρρήματα σχηματίζουσι συγκριτικὸν εἰς τέρω καὶ ὑπερθετικὸν εἰς τάτω· ἄνω, ἀνωτέρω, ἀνωτάτω— κάτω, κατωτέρω, κατωτάτω— πόρρω (=μακράν), πορρωτέρω, πορρω-

τάτω— ἔγγυς, ἔγγυτέρω, ἔγγυτάτω καὶ ἔγγύτερον, ἔγγύτατα —
πέρα, περαιτέρω, (ἀπό), ἀπωτέρω— ἀπωτάτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

§ 1. Ἀριθμητικὰ λέγονται αἱ λέξεις αἱ φανερόνουςαι 1) ὀρι-
σμένον ποσὸν ἀντικειμένων ἢ ἐπαναλήψεων πράξεώς τινος καὶ 2)
ὀρισμένης σχέσεως ποσοῦ, ὑπαρχούσας μεταξὺ διαφόρων ἀντι-
κειμένων.

α') Ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ.

§ 2. Ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ λέγονται τὰ ἀριθμητικὰ τὰ σημαί-
νοντα πόσα ὀρισμένως εἶναι ἀντικείμενά τινα· εἷς, ἑκατόν.

§ 3. α') Τὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατόν εἶναι
ἄκλιτα ἐπίθετα. Τὰ δ' ἀπὸ τοῦ εἷς μέχρι τοῦ τέσσαρες καὶ τὰ ἀπὸ
τοῦ διακόσιοι καὶ ἑξῆς εἶναι κλιτὰ ἐπίθετα.

β') Τὰ ἀπὸ τοῦ διακόσιοι καὶ ἑξῆς κλίνονται μόνον ἐν τῷ πλη-
θυντικῷ ὡς δευτερόκλιτα ἐπίθετα.

§ 4. α') Τὸ εἷς, μία, ἐν κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ
νέᾳ. Εἷς, ἐνός, ἐνί, ἕνα— μία, μιᾶς, μιᾷ, μίαν— ἕν, ἐνός, ἐνί.

β') Κατὰ τὸ εἷς κλίνεται ἐν τῷ ἐνικῷ τὸ οὐδεὶς καὶ μηδεὶς.
Οὐδεὶς, οὐδενός, οὐδενί, οὐδένα— οὐδεμία, οὐδεμιᾶς, οὐδε-
μιᾷ, οὐδεμίαν— οὐδέν, οὐδενός, οὐδενί, οὐδέν.

γ') Τὸ ἄρσ. τοῦ οὐδεὶς καὶ μηδεὶς ἔχει καὶ πληθ., ὅστις κλί-
νεται οὕτω· οὐδένες, οὐδένων, οὐδέσει(ν), οὐδένας.

§ 5. Τὸ δύο κλίνεται οὕτως· ὄνομ. καὶ αἰτ. δύο, γεν. καὶ δοτ.
δύοιν διὰ πάντα τὰ γένη.

Σημ. Τὸ δύο μένει καὶ ἄκλιτον.

§ 6. Τὸ τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνεται οὕτως·

Ἄρσ. καὶ Θηλ.		Οὐδέτ.	Ἄρσ. καὶ Θηλ.		Οὐδέτ.
ὄνομ.	τρεις	τρία	τέσσαρες	τέσσαρα	τέσσαρα
γεν.	τριῶν	τριῶν	τεσσάρων	τεσσάρων	τεσσάρων
δοτ.	τρισί(ν)	τρισί(ν)	τέσσαρσι(ν)	τέσσαρσι(ν)	τέσσαρσι(ν)
αἰτ.	τριεξ	τρία	τέσσαρας	τέσσαρα.	τέσσαρα.

β') Τακτικά ἀριθμητικά.

§ 7. Τὰ τακτικά ἀριθμητικά σημερινά, τίνα ὠρισμένως θέσιν (τάξι) ἔχει ἀντικείμενον τι μεταξὺ ἄλλων.

§ 8. Τὰ τακτικά λήγουσιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς τὸς μέχρι τοῦ 19 πλὴν τοῦ δεύτερος, ἑβδομος καὶ ὄγδοος, εἰς σὺν ἀπὸ τοῦ 20 καὶ ἐξῆς.

§ 9. Τὰ τακτικά κλίνονται ὡς τρικατάλητα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

γ') Σύνθετα ἀριθμητικά.

§ 10. Τὰ σύνθετα ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἐκφέρονται 1) πάν-
τα διὰ τοῦ καί, ἔταν προηγῶνται οἱ μικρότεροι ἀριθμοί, 2) ἀνευ
τοῦ καί, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοῦ, ἔταν προηγῶνται οἱ μεγαλύτεροι.

1) Δύο καὶ εἴκοσι.— Τρεῖς καὶ πενήκοντα καὶ πεντακόσιοι.

2) Εἴκοσι δύο, ἀλλὰ καὶ εἴκοσι καὶ δύο.— Πεντακόσιοι πε-
νήκοντα τρεῖς, ἀλλὰ καὶ πεντακόσιοι καὶ πενήκοντα καὶ τρεῖς.

Οἱ αὐτοὶ κανόνες ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν τακτικῶν.

1) Δεύτερος καὶ εἰκοσιός, τρίτος καὶ πενήκωστος καὶ πεντα-
κοσιωστος.

2) Εἰκοστώς δεύτερος, ἀλλὰ καὶ εἰκοστώς καὶ δεύτερος. Πεν-
τακοσιωστος πενήκωστος τρίτος, ἀλλὰ καὶ πεντακοσιωστος καὶ πεν-
τηκωστος καὶ τρίτος.

δ') Ἀριθμητικά ἐπιρρήματα.

§ 11. Τὰ ἀριθμητικά ἐπιρρήματα φανερώνουσι πόσας φορές
(ποσάκις) γίνεται τι.—Λήγουσι δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ
νέᾳ, εἰς ἅκισ' τετράκις, ἑξάκις κ.λ.π.

Δὲν λήγουσιν εἰς ἅκισ' μόνον τὸ ἅπαξ, δῖς, τρεῖς.

Τὰ σύνθετα ἀριθμητικά ἐπιρρήματα ἔχουσι τὴν κατάληξιν
ἅκισ' ἐν τῇ τελευταίᾳ μόνον πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατοντάκις.

ε') Πολλαπλασιαστικά, ἀναλογικά καὶ χρονικά.

§ 12. Καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα ἔχουσι καὶ τὰ ἐξῆς ἀριθμητικὰ 1) τὰ πολλαπλασιαστικά καὶ 2) τὰ ἀναλογικά.

1) Τὰ πολλαπλασιαστικά σημαίνουσι ἐκ πόσων μερῶν σύγκειται τι καὶ λήγουσι εἰς πλοῦς· ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς. Τὰ πολλαπλασιαστικά κλίνονται ὡς τὰ συνηρημένα ἐπίθ. τῆς δ' κλίσεως.

2) α') Τὰ ἀναλογικά σημαίνουσι, ποσάκις ἀντικείμενόν τι εἶναι μεγαλύτερον τοῦ ἄλλου καὶ λήγουσι εἰς πλάσιος· διπλάσιος, τριπλάσιος.

β') Τὰ ἀναλογικά κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§ 13. Μόνον ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰ χρονικά ἀριθμητικά. Ταῦτα σημαίνουσι ποίαν ἡμέραν (ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως) τελειώνει πράξις τις, καὶ παράγονται ἐκ τῶν τακτικῶν διὰ τῆς καταλήξεως αἰος· δευτεραῖος, τριταῖος.

ζ'. Ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά.

§ 14. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά φανερώνουσι τοὺς διαφόρους ἀριθμοὺς (1, 2, 3, 4, 5 κ.λ.π.) καθ' ἑαυτούς, ἀσκέτους ὁγλα δὴ πρὸς ἀντικείμενα· λήγουσι δὲ εἰς ἄς, ἄδος καὶ εἶναι ὀγλυκά· μονάς, δυάς, τριάς, τετράς, ἑβδομάς, δεκάς.

§ 15. Ἀνασκόπησις τῶν ἀριθμητικῶν.

α') Τὰ ἀριθμητικά εἶναι 1) οὐσιαστικά, 2) ἐπιρρήματα καὶ 3) ἐπίθετα. Τὰ ἐπίθετα εἶναι 1) ἀπόλυτα, 2) τακτικά, 3) πολλαπλασιαστικά, 4) ἀναλογικά καὶ 5) χρονικά, ἅτινα ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

β') Πάντα τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἀριθμητικά δασύνονται. Ἐξαιροῦνται τὸ ὀκτώ, ἐννέα καὶ εἴκοσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματιζόμενα, ἅτινα ψιλοῦνται· π.χ. ὄγδοος, ἑνατος, εἰκοσιὸς κ.λ.π.

Πίναξ ἀριθμητικῶν.

ΑΡΙΘΜΟΙ		Ἀπόλυτα	Τακτικὰ	Ἐπιρρήματα
Ἀραβικοὶ	Ἑλλ.			
1	α'	εἷς, μία, ἓν	πρῶτος	ἅπαξ
2	β'	δύο	δεύτερος, α, ον	δίς
3	γ'	τρεις, τρία	τρίτος, η, ον	τρίς
4	δ'	τέσσαρες, τέσσαρα	τέταρτος	τετράκις
5	ε'	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ς'	ἕξ	ἕκτος	ἑξάκις
7	ζ'	ἑπτὰ	ἑβδομος	ἑπτάκις
8	η'	ὀκτώ	ὀγδοος	ὀκτάκις
9	θ'	ἐννέα	ἑνατος	ἐνάκις
10	ι'	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ια'	ἑνδεκα	ἐνδέκατος	ἐνδεκάκις
12	ιβ'	δωδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	ιγ'	τρεις, τρία καὶ δέκα	τρίτος καὶ δέκατος	τρισκαιδεκάκις
14	ιδ'	τέσσαρες, τέσσαρα καὶ δέκα	τέταρτος καὶ δέκατος	τετρακαιδεκάκις
15	ιε'	πέντε καὶ δέκα	πέμπτος καὶ δέκατος	πέντε καὶ δεκάκις
16	ις'	ἕξ καὶ δέκα ἢ ἑκαίδεκα	ἕκτος καὶ δέκατος ἢ ἑκαιδέκατος	ἑκακαιδεκάκις
17	ις'	ἑπτὰ καὶ δέκα	ἑβδομος καὶ δέκατος	ἑπτὰ καὶ δεκάκις
18	ιη'	ὀκτὼ καὶ δέκα	ὀγδοος καὶ δέκατος	ὀκτὼ καὶ δεκάκις
19	ιθ'	ἐννέα καὶ δέκα	ἑνατος καὶ δέκατος	ἐννέα καὶ δεκάκις
20	κ'	εἴκοσι(ν)	εἰκοστός	εἰκοσάκις
30	λ'	τριῶντα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	μ'	τεσσαράκοντα	τεσσαρακοστός	τεσσαρακοντάκις
50	ν'	πεντήκοντα	πεντηκοστός	πεντηκοντάκις
60	ξ'	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός	ἑξηκοντάκις

ΑΡΙΘΜΟΙ		Ἀπόλυτα	Τακτικά	Ἐπιρρήματα
Ἀραβικοὶ	Ἑλλ.			
70	ο'	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκιστὸς	ἑβδομηκοντάκις
80	π'	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκιστὸς	ὀγδοηκοντάκις
90	η'	ἐνενήκοντα	ἐνενηκιστὸς	ἐνενηκοντάκις
100	ρ'	ἑκατόν	ἑκατοστὸς	ἑκατοντάκις
200	σ'	διακόσιοι, αι, α	διακοσιοστὸς	διακοσιάκις
300	τ'	τριακόσιοι, αι, α	τριακοσιοστὸς	τριακοσιάκις
400	υ'	τετρακόσιοι, αι, α	τετρακοσιοστὸς	τετρακοσιάκις
500	φ'	πεντακόσιοι, αι, α	πεντακοσιοστὸς	πεντακοσιάκις
600	χ'	ἑξακόσιοι, αι, α	ἑξακοσιοστὸς	ἑξακοσιάκις
700	ψ'	ἑπτακόσιοι, αι, α	ἑπτακοσιοστὸς	ἑπτακοσιάκις
800	ω'	ὀκτακόσιοι, αι, α	ὀκτακοσιοστὸς	ὀκτακοσιάκις
900	θ'	ἐνακόσιοι, αι, α	ἐνακοσιοστὸς	ἐνακοσιάκις
1000	,α	χίλιοι, αι, α	χιλιοστὸς	χιλιάκις
2000	,β	δισχίλιοι, αι, α	δισχιλιοστὸς	δισχιλιάκις
3000	,γ	τρισχίλιοι, αι, α	τρισχιλιοστὸς	τρισχιλιάκις
5000	,ε	πεντακισχίλιοι, αι, α	πεντακισχιλιο- στὸς	πεντακισχιλιάκις
10000	,ι	μύριοι, αι, α	μυριοστὸς	μυριάκις
11000	,ια	μύριοι καὶ χίλιοι	μυριοστὸς καὶ χιλιοστὸς	μυριάκις καὶ χιλι- άκις
20000	,κ	δισμύριοι	δισμυριοστὸς	δισμυριάκις
50000	,ν	πεντακισμύριοι	πεντακισμυρι- οστὸς	πεντακισμυριάκις

§ 6. α') Διὰ τῆς ὄδε δεικνύονται ἀντικείμενα πλησίον τοῦ λαλοῦντος κείμενα: *Κρίτων ὄδε* = οὗτος ἐδῶ ὁ Κρίτων, ὁ πλησίον ἐμοῦ τοῦ λαλοῦντος εὐρισκόμενος. Ἔχει δῆλα δὴ ἢ ὄδε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἢ οὗτος ἐν τῇ νέᾳ.

β') Ἡ ὄδε, ἦδε, τόδε εἶναι σύνθετος ἐκ τοῦ ἄρθρου *δ*, *ἦ*, *τδ* καὶ ἐκ τοῦ δεικτικοῦ *δέ*, ὅπερ ἐγκλίνεται (κεφ. Γ' § 13, 4).

γ') Ἡ ὄδε κλίνεται, ὅπως τὸ ἄρθρον, τοῦ δὲ μὴ μεταβαλλομένου.

ὄδε	ἦδε	τόδε	οἴδε	αἴδε	τάδε
τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
τῶδε	τῆδε	τῶδε	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
τόνδε	τήνδε	τόδε	τούσδε	τάσδε	τάδε.

§ 7. α') Εἰς τὰς δεικτ. ἀντωνυμίας ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῆς οὗτος σύνθετοι ἀντωνυμῖαι 1) τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν), — 2) τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν), — 3) τηλικούτος, τηλικαύτη, τηλικούτο(ν). Ἐπι δὲ 1) ἢ τοῖτος καὶ τοῖσδε, — 2) ἢ τόσος καὶ τοσόσδε καὶ 3) ἢ τηλικόσδε.

β') Αἱ ἐκ τῆς οὗτος σύνθετοι ἀντωνυμῖαι κλίνονται, ὅπως καὶ ἡ οὗτος.

2. Ἡ διασταλτικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτός.

§ 8. Ἡ αὐτός ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ ἔχει τρεῖς σημασίας, 1) τὴν διασταλτικὴν, ἔτε δι' αὐτῆς διακρίνεται (διαστέλλεται) τι ἀπ' ἄλλων, — 2) τὴν ἐπαναληπτικὴν, ἔτε δι' αὐτῆς ἐπαναλαμβάνεται τι πρότερον λεχθέν, — 3) μετὰ τοῦ ἄρθρου *ὁ* αὐτός = ὁ ἴδιος.

§ 9. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός, αὐτή, αὐτὸ ἐν τε τῇ ἀρχαίᾳ καὶ τῇ νέᾳ κλίνεται κανονικῶς ὡς τρικατάληκτον ἐπίθ. τῆς β' κλίσι. Σημειωτέον μόνον τὸ οὐδ. αὐτὸ ἄνευ τοῦ ν.

Σημ. Ἡ αὐτός πάσχει κρᾶσιν μετὰ τοῦ ἄρθρου: *ὁ αὐτός* = αὐτός, ἢ αὐτῆ = αὐτή, τοῦ αὐτοῦ = ταυτοῦ, τὰ αὐτὰ = ταυτὰ.

3. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 10. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ φανερώουσαι τὰ τρία τοῦ λόγου πρόσωπα, τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον.

§ 11. Ἐπειδὴ τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου εἶναι τρία, διὰ τοῦτο καὶ αἱ ταῦτα φανερώουσαι προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι τρεῖς· ἢ τοῦ α' προσώπου, ἐγώ, ἡμεῖς, ἢ τοῦ δευτέρου προσώπου, σύ, ὑμεῖς, καὶ ἢ τοῦ γ' προσώπου, αὐτός αὐτοὶ ἢ τις τῶν δεικτ. ἀντων.

§ 12. Αἱ τοῦ α' καὶ β' προσώπου κλίνονται ὡς ἑξῆς·

*Ἐνικ.	ἐγώ	Πληθ.	ἡμεῖς	*Ἐνικ.	σύ	Πληθ.	ὕμεῖς
	ἐμοῦ ἢ μου		ἡμῶν		σοῦ		ὕμῶν
	ἐμοί ἢ μοί		ἡμῖν		σσί		ὕμῖν
	ἐμὲ ἢ μέ		ἡμᾶς		σέ		ὕμᾶς.

§ 13. Ὡς προσωπικὴ ἀντων. τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἐν μὲν τῇ ἐνικ. καὶ πληθ. ὀνομ. ἢ αὐτός ἢ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι, ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι μόνον ἢ αὐτός.

§ 14. Ἡ κυρίως προσωπικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἢ ἑξῆς· ἐνικ. γεν. οὗ, δοτ. οἷ, αἰτ. εἰ, — πληθ. ὀνομ. σφεῖς καὶ οὐδ. σφέα, γεν. σφῶν, δοτ. σφίσιν, αἰτ. σφᾶς καὶ οὐδ. σφέα. Ἄλλ' οἱ τύποι οὗτοι εἶναι σπάνιοι.

4. Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 15. Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ φανερώουσαι τὸν κτήτορα ἢ τοὺς κήτορας ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἀντικειμένων.

§ 16. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι

α')	πρόσπ.	ἐμός,	ἐμή,	ἐμόν=ἰδικός,	κῆ,	κόν μου
		ἐμοί,	ἐμαί	ἐμά=ἰδικοί,	καί,	κά μου)
		ἡμέτερος,	ἡμετέρα,	ἡμέτερον=ἰδικός,	κῆ,	κόν μας
		ἡμέτεροι,	ἡμέτεραι,	ἡμέτερα =ἰδικοί,	καί,	κά μας)
β')	πρόσπ.	σός,	σή,	σόν =ἰδικός,	κῆ,	κόν σου
		σοί,	σαί,	σά =ἰδικοί,	καί,	κά σου)
		ὕμέτερος,	ὕμετέρα,	ὕμέτερον =ἰδικός,	κῆ,	κόν σας
		ὕμέτεροι,	ὕμετεραι,	ὕμετερα =ἰδικοί,	καί,	κά σας)

§ 17. α') Ἡ ἐμὸς καὶ σὸς γίνονται ἐκ τοῦ ἐνικ. τῶν προσω-
πικῶν καὶ φανερώουσι ὅτι ὁ κτήτωρ εἶναι εἷς.

β') Ἡ ἡμέτερος καὶ ἡ ὑμέτερος γίνονται ἐκ τοῦ πληθ. τῶν
προσωπικῶν καὶ φανερώουσι ὅτι οἱ κτήτορες εἶναι πολλοί.

§ 18. α') Ὅταν τὸ κτῆμα εἶναι ἓν, τίθεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ
ὁ ἐνικός τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν· ἐμός, ἡμέτερος=ιδικός μου,
ιδικός μας.

β') Ὅταν τὰ κτῆματα εἶναι πολλά, τίθεται ὁ πληθυντικός τῶν
κτητικῶν· ἐμοί, σοί, ἡμέτεροι, ὑμέτεροι=ιδικοί μου, σου, μας, σας.

§ 19. Αἱ καταλήξεις φανερώουσι καὶ τὸ γένος τοῦ κτήματος·
ος, οι (ἀρσεν.), η (α), αι (θηλ.), ον, α (οὐδ)· ὁ ἐμὸς πατήρ, ἡ ἐμὴ
μήτηρ, τὸ ἐμὸν βιβλίον.

§ 20. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὁμοιωθῶς ὡς τρικατά-
ληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως. Ἀλλὰ κλητικὴν ἔχει μόνον ἡ τοῦ
α' προσώπου· ὦ ἐμός, ὦ ἡμέτερε.

§ 21. Ὡς κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει
ἡ γενικὴ τῆς αὐτοῦ ἢ τινος τῶν δεικτικῶν· ὁ φίλος, οἱ φίλοι αὐ-
τοῦ—ὁ φίλος, οἱ φίλοι αὐτῆς—ὁ φίλος αὐτῶν, ἐκείνων, τούτων.

Σημ. Ἡ κυρίως κτητικὴ ἀντων. τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἐός,
ἐή, ἐὸν ἐπὶ ἐνὸς κτήτορος, σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον ἐπὶ πολ-
λῶν. Ἀλλ' οἱ τύποι οὗτοι εἶναι σπανιώτατοι.

5. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

§ 22. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ φανερώουσαι πρό-
σωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα, τὰ ὅποια εἶναι τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ ὑπο-
κειμένα τῶν προτάσεων, ἐν ταῖς ὁποίαις κεῖνται.

§ 23. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ
εἶναι τριῶν προσώπων. Εἶναι δὲ αἱ ἑξῆς·

	Ἐνικός		
	Ἀρσενικόν	Θηλυκόν	
α' προσπ. γεν.	ἐμαυτοῦ	ἐμαυτῆς	(=τοῦ ἑαυτοῦ μου)
δοτ.	ἐμαυτῶ	ἐμαυτῇ	(=εἰς τὸν ἑαυτόν μου)
αἰτ.	ἐμαυτόν	ἐμαυτήν	(=τὸν ἑαυτόν μου)

Πληθυντικός

γεν.	ἡμῶν αὐτῶν	ἡμῶν αὐτῶν	(= τοῦ ἑαυτοῦ μας)
δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς,	ἡμῖν αὐταῖς.	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν μας)
αἰτ.	ἡμᾶς αὐτούς	ἡμᾶς αὐτάς	(= τὸν ἑαυτὸν μας)

* Ἐνικός

β' προσπ. γεν.	σεαυτοῦ	σεαυτῆς	(= τοῦ ἑαυτοῦ σου)
δοτ.	σεαυτῷ	σεαυτῇ	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν σου)
αἰτ.	σεαυτόν	σεαυτήν	(= τὸν ἑαυτὸν σου)

Πληθυντικός

γεν.	ὕμῶν αὐτῶν	ὕμῶν αὐτῶν	(= τοῦ ἑαυτοῦ σας)
δοτ.	ὕμῖν αὐτοῖς	ὕμῖν αὐταῖς	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν σας)
αἰτ.	ὕμᾶς αὐτούς	ὕμᾶς αὐτάς	(= τὸν ἑαυτὸν σας).

Ἐκτός τοῦ σεαυτοῦ κ. λ. π. λέγεται καὶ σαυτοῦ, σαυτῆς—
σαιτῷ, σαιτῇ—σαιτόν, σαιτήν.

Ἡ τοῦ τρίτου προσώπου εἶναι.

* Ἐνικός

γεν.	ἑαυτοῦ	ἑαυτῆς	ἑαυτοῦ	(= τοῦ ἑαυτοῦ του, τῆς, του)
δοτ.	ἑαυτῷ	ἑαυτῇ	ἑαυτῷ	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν του, τῆς, του)
αἰτ.	ἑαυτόν	ἑαυτήν	ἑαυτό	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν του, τῆς, του)

Πληθυντικός

γεν.	ἑαυτῶν ἢ σφῶν αὐτῶν (ἄρσ., θηλ., οὐδ.)	(= τοῦ ἑαυτοῦ των)
δοτ.	{ ἑαυτοῖς ἢ σφίσιν αὐτοῖς (ἄρσ., οὐδ.) } { ἑαυταῖς ἢ σφίσιν αὐταῖς (θηλ.) }	{ (= εἰς τὸν ἑαυτὸν των)
αἰτ.	{ ἑαυτούς, ἑαυτάς, ἑαυτὰ ἢ } { σφᾶς αὐτούς, σφᾶς αὐτάς }	{ (= τὸν ἑαυτὸν των).

Ἐκτός τοῦ ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν κ. λ. π. λέγεται καὶ αὐτοῦ, αὐτῆς
κ. λ. π., αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐταῖς κ. λ. π.

§ 24. *Παρατηρήσεις.* α') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνομῖαι ἐν τῇ ἐνικῇ εἶναι σύνθετοι ἐκ τῆς ἐνικ. αἰτ. τῶν προσωπ. καὶ τῆς αὐτός. Ἐν τῇ πληθ. σχηματίζονται περιφραστικῶς διὰ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός. — Ἡ τοῦ γ'. προσώπου σχηματίζεται ἐν τῇ πληθ. καὶ μονολεκτικῶς.

β') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουσι μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ ἑνικ. καὶ πληθ.

γ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἔχουσι μόνον ἄρσ. καὶ θηλ. γένος, ἡ δὲ τοῦ γ' ἔχει καὶ οὐδ.

6. Ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία.

§ 25. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία φανερῶνει ἀντικείμενα ἀμοιβαίως ἐκτελοῦντα τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.

§ 26. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία εἶναι μία, ἢ ἀλλήλων ἔχει εἰ μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθ. καὶ δυϊκοῦ.

Πληθ.	γεν.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων
	δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
	αἰτ.	ἀλλήλας	ἀλλήλας	ἀλλήλα
Δυϊκ.	γεν. καὶ δοτ.		ἀλλήλοιν	
	αἰτ.		ἀλλήλω.	

Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία κλίνεται ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως.

7. Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 27. Ἐρωτηματικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, διὰ τῶν ὁποίων ἐρωτῶμεν ἢ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου ἢ περὶ πραγμάτων ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸ ἀντικείμενον (π. χ. περὶ τοῦ ποσοῦ, τοῦ ποιοῦ, τῆς ἡλικίας καὶ ἄλλων).

§ 28. Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι κοιναὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ νέαν εἶναι 1) ἢ τίς; τί; ; 2) ποῖος; ποία; ποῖον; καὶ 3) ἢ πόσος; πόση; πόσον;

§ 29. Ἡ τίς; τί; κλίνεται οὕτως

		(ἄρσ. θηλ.) (οὐδ.)		(ἄρσ. θηλ.) (οὐδ.)
Ἑνικ.	ὄνομ.	τίς; τί;	Πληθ.	τίνες; τίνα;
	γεν.	τίνος ἢ τοῦ;		τίνων;
	δοτ.	τίνι ἢ τῷ;		τίσι;
	αἰτ.	τίνα τί;		τίνας; τίνα;.

Ἡ ἐρωτηματικὴ τίς; τί; τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς συλλαβῆς τοῦ θέματος (τι) καὶ δέξυνται.

§ 30. Διὰ τῆς τίς ; τί ; ἐρωτᾶται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέῃ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου· τίς ἐστὶν ὁδε ; τίς εἶναι οὗτος ;

Διὰ τῆς ποῖος οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἠρώτων περὶ τῆς ποιότητος ἀντικειμένου τινός· ἡμεῖς ἐρωτῶμεν διὰ τῆς ποῖος καὶ περὶ τῆς ποιότητος ἀντικειμένου τινός καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου· ποῖός ἐστιν ὁδε ; (= τί λογῆς εἶναι οὗτος ;) — ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός ; (= 1) τίς εἶναι ; 2) τί λογῆς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός ;). — Διὰ τῆς πόσος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέῃ ἐρωτᾶται περὶ τοῦ μεγέθους ἀντικειμένου τινός ἢ τοῦ πλήθους ἀντικειμένων.

§ 31. Ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰς ἐξῆς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας· 1) πότερος, α, ον ; (= τίς ἐκ τῶν δύο ;), 2) πηλίκος, η, ον ; (διὰ ταύτης ἠρώτων οἱ ἀρχαῖοι περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ μεγέθους), — 3) ποδαπός, ἡ, ὄν ; (διὰ ταύτης ἠρώτων οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες περὶ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς).

8. Ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι.

§ 32. Ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι εἶναι αἱ φανερώουσαι γενικῶς καὶ ἀορίστως ἀντικείμενα, τὰ ἵποια δὲν θέλομεν ἢ δὲν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ὀρισμένως.

§ 33. Ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι τῆς νέας καὶ ἀρχαίας εἶναι ἡ τίς, αὐτὸ καὶ ἡ δεῖνα, μόνον δὲ τῆς ἀρχαίας ἡ ἔνιοι (= μερικοί).

§ 34. Ἡ τίς κλίνεται οὕτως·

	(Ἑσ. Θηλ.)	(Οἴδ.)	(Ἑσ. Θηλ.)	
Ἑσκ. ὄνομ.	τίς	τί	Πληθ. τινές	τινὰ ἢ ἄττα
γεν.	τινός	ἢ τοῦ		τινῶν
δοτ.	τινὶ	ἢ τῷ		τισί(ν)
αἰτ.	τινά	τί	τινάς	τινὰ ἢ ἄττα.

§ 35. Ἡ ἀόριστος ἀντων. τίς τονίζεται πανταχοῦ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐγκλίνεται καθ' ἅπαντας τοὺς τύπους πλὴν τοῦ ἄττα.

§ 36. Ἡ ἀντων. δεῖνα ἢ εἶναι ἄκλιτος, δ, ἡ, τὸ δεῖνα — τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνα κλπ., ἢ συνήθως κλίνεται ὡς ἐξῆς· ὄνομ. δ, ἡ, τὸ δεῖνα, τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνος, τῷ, τῇ, τῷ δεῖνι, τὸν τήν, τὸ δεῖνα. Ὁ

πληθ. ἔχει μόνον τὸ ἀρσ. οἱ δεινες, τῶν δεινων, τοὺς δεινας, ἀνευ δοτικῆς.

§ 37. Ἡ ἀόριστος ἔνοι, αι, α κλίνεται μόνον ἐν τῷ πληθ. ὡς τρικατάληκτον ἐπίθ. τῆς β' κλίσι.

§ 38. Εἰς τὰς ἀορίστους ἀντωνυμίας κατατάσσονται 1) ἡ ἄλλος, ἕκαστος, πᾶς, οὐδεὶς καὶ μηδεὶς, δι' ὧν ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς; 2) ἡ ἑκάτερος, ἕτερος, ἀμφοτέροι, οὐδέτερος καὶ μηδέτερος, δι' ὧν ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν πότερος; (τίς ἐκ τῶν δύο); Ἐκαστος=καθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν, ἑκάτερος=καθεὶς ἐκ τῶν δύο, ὁ ἕτερος=ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο, ἀμφοτέροι=καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, οὐδέτερος=οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο.

α') Περὶ τῆς κλίσεως τῆς οὐδεὶς, μηδεὶς ἰδὲ κεφ. ΙΖ' § 5, β' καὶ γ'.

β') Ἡ ἀμφοτέροι, αι, α ἔχει μόνον τὸν πληθ. καὶ δυῖκ.

γ') Ἡ ἄλλος, ἕκαστος, ἕτερος, ἑκάτερος, οὐδέτερος καὶ μηδέτερος κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθ. τῆς β' κλίσεως. Ἄλλ' ἢ ἄλλος ἐν τῷ οὐδ. δὲν ἔχει ν, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἄλλο.

§ 39. Δυῖκὸς ἀριθμὸς τῆς τίς; καὶ τίς.

ὄνομ. αἰτ. τίς; τινέ }
γεν. δοτ. τίνων; τινῶν } καὶ διὰ τὰ τρία γένη.

9. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμιαί.

§ 40. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, διὰ τῶν ἐποίων ἀναφέρομεν πρότασιν τινα εἰς τὰ δι' αὐτῶν δηλούμενα πρόσωπα, ζῶα ἢ πράγματα.

§ 41. Αἱ ἀναφορικαὶ τῆς νέας εἶναι ἡ ὁποῖος, ἡ ὅστις καὶ ἡ ὅσος. Ἡ ἀρχαία ἔχει τὰς ἐξῆς ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας:

1) ὅς, ἡ, ὅ, — 2) ὅστις, ἡμῖς, ὅτι, — 3) οἷος καὶ ὁποῖος, α, ον, — 4) ὅσος καὶ ὀπόσος, η, ον, — 5) ἡλικὸς καὶ ὀπηλικὸς, η, ον, — 6) ὀπότερος, α, ον.

§ 42. Ἡ ὅς, ἡ, ὅ κλίνεται ὡς ἐξῆς:

<i>Ἐνικ.</i>	ὄνομ.	ὄς	ἦ	ὄ	<i>Πληθ.</i>	οἷ	αἷ	ᾶ
	γεν.	οὔ	ἦς	οὔ		ῶν	ῶν	ῶν
	δοτ.	ῶ	ἦ	ῶ		οἷς	αἷς	οἷς
	αἰτ.	ὄν	ἦν	ὄ		οὔς	ᾶς	ᾶ.

Ἡ ὄς πρὸς ἐνίσχυσιν λαμβάνει τὸ ἐγκλιτικὸν πέρ καὶ γίνεται ὄσπερ, ἦπερ, ὄπερ. Τὸ πέρ κατὰ τὴν κλίσιν μένει ἀμετάβλητον ὄσπερ, οὔπερ, ῶπερ, ὄνπερ κ.λ.π.

§ 43. Ἡ ὄστις, ἦτις, ὄ,τι εἶναι σύνθετος ἐκ τῆς ὄς καὶ τῆς ἀορίστου τίς· κλίνονται δὲ καὶ τὰ δύο μέρη αὐτῆς·

<i>Ἐνικ.</i>	ὄνομ.	ὄστις	ἦτις	ὄ,τι
	γεν.	οὔτινος ἦ ὄτου	ἦστινος	οὔτινος ἦ ὄτου
	δοτ.	ῶτινι ἦ ὄτω	ἦτινι	ῶτινι ἦ ὄτω
	αἰτ.	ὄντινα	ἦντινα	ὄ,τι
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	οἷτινες	αἷτινες	ᾶτινα ἦ ᾶττα
	γεν.	ῶντινων	ῶντινων	ῶντινων
	δοτ.	οἷσισι(ν)	αἷσισι(ν)	οἷσισι(ν)
	αἰτ.	οὔστινας	ᾶστινας	ᾶτινα ἦ ᾶττα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'

Ῥήματα.

Αἱ λέξεις αἱ σημαίνουσαι ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ κατάστασιν προσώπου ἢ ζώου ἢ πράγματος, εἴτε δὲ ἐνέργειαν προσώπου ἢ ζώου ἐπιστρέφουσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργεῖν πρόσωπον ἢ ζῶον λέγονται ῥήματα.

Παραπέρομενα τοῦ ῥήματος.

§ 1. Τὰ παραπέρομενα τοῦ ῥήματος εἶναι ἡ διάθεσις, ἡ φωνή, ἡ συζυγία, ἡ ἐγκλισις, ὁ χρόνος, ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ πρόσωπον.

§ 2. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν διαίρουσιν εἰς ἐνεργητικά, παθητικά, μέσα καὶ οὐδέτερα.

α') Ἐνεργητικά ἢ ἐνεργητικῆς διαθέσεως εἶναι τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια σημαίνουσιν ἐνέργειαν προσώπου, ζώου ἢ πράγματος· λέω, γράφω, τύπτω.

β') Παθητικά ἢ παθητικῆς διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ἑποῖα σημαίνουσιν, ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῷον ἢ πρᾶγμα παθαίνει τι ὑπ' ἄλλου· τύπτομαι.

γ') Μέσα ἢ μέσης διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ἑποῖα σημαίνουσιν ἐνέργειαν προσώπου ἢ ζῷου ἐπιστρέφουσαν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἢ ζῷον· λούομαι.

δ') Οὐδέτερα ἢ οὐδετέρας διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ἑποῖα σημαίνουσι τὴν κατάστασιν προσώπου, ζῷου ἢ πράγματος· καθεύδω.

§ 3. Φωνὴ λέγεται τὸ σύνολον τῶν τύπων, διὰ τῶν ὁποίων σημαίνεται ἢ διάθεσις τοῦ ῥήματος. Εἶναι δὲ αἱ φωναὶ δύο·

α') Ἐνεργητικὴ φωνή, διὰ τῆς ὁποίας δηλοῦται ἡ ἐνεργητικὴ, ἢ οὐδέτερα καὶ ἐνίοτε ἡ παθητικὴ διάθεσις.

β') Ἡ μέση φωνή, διὰ τῆς ὁποίας δηλοῦται ἡ μέση, ἢ παθητικὴ καὶ ἐνίοτε ἡ οὐδέτερα διάθεσις· λούομαι, τύπτομαι, κοιμῶμαι.

§ 4. Αἱ συζυγίαι εἶναι δύο, ἢ τῶν εἰς ω καὶ ἢ τῶν εἰς μι ῥημάτων· λύω, δαίκνυμι. Αὗται διακρίνονται ἐκ τοῦ α' προσώπου τοῦ ἐνεστώτως τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§ 5. Ἐγκλίσεις. Αἱ ἐγκλίσεις εἶναι 4· 1) ὀριστικὴ, 2) ὑποτακτικὴ, 3) εὐκτικὴ καὶ 4) προστακτικὴ.

Τὰ ῥήματα ἔχουσι καὶ δύο ὀνομαστικούς τύπους· 1) τὸ ἀπαρέμφαιον καὶ 2) τὴν μετοχήν.

§ 6. Χρόνοι. Χρόνοι καλοῦνται οἱ διάφοροι ῥηματικοὶ τύποι, διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦται τὸ χρονικὸν σημεῖον (παρὸν, παρελθὸν μέλλον), κατὰ τὸ ὅποιον γίνεται τι.

Οἱ χρόνοι εἶναι ἑπτὰ· 1) ὁ ἐνεστώς, 2) ὁ παρατατικός, 3) ὁ μέλλων, 4) ὁ ἀόριστος, 5) ὁ παρακείμενος, 6) ὁ ὑπερσυντέλικος καὶ 7) ὁ τετελεσμένος μέλλων.

Οἱ χρόνοι διαίρουσιν 1) εἰς ἀρκτικούς καὶ 2) εἰς παραγομένους ἢ ἱστορικούς. Εἶναι δὲ ἀρκτικοὶ μὲν 1) ὁ ἐνεστώς, 2) ὁ μέλλων καὶ 3) ὁ παρακείμενος, παραγόμενοι δὲ ἢ ἱστορικοὶ 1) ὁ παρατατικός, 2) ὁ ἀόριστος καὶ 3) ὁ ὑπερσυντέλικος.

§ 7. *Ἀριθμοί.* Ἡ ἀρχαία καὶ ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, τὸν ἐνικόν, τὸν πληθυντικὸν καὶ τὸν δυϊκόν.

α') Ὁ ἐνικός τῶν ῥημάτων σημαίνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον ἀποδίδεται εἰς ἓν μόνον πρόσωπον ἢ ζῶν ἢ πράγμα.

β') Ὁ πληθυντικός σημαίνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον ἀποδίδεται εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα.

γ') Ὁ δυϊκὸς τῶν ῥημάτων σημαίνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον ἀποδίδεται εἰς δύο πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα.

§ 8. *Πρόσωπα.* Τὰ πρόσωπα, περὶ τῶν ὁποίων δυνατὸν εἶναι νὰ κάμνη λόγον ὁ ὁμιλῶν, ἦτοι τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου, εἶναι τρία.

1) Πρῶτον πρόσωπον εἶναι αὐτὸ τὸ ὁμιλοῦν. 2) Δεύτερον πρόσωπον εἶναι ἐκεῖνο, πρὸς τὸ ὁποῖον τὸ ὁμιλοῦν πρόσωπον ὁμιλεῖ. 3) Τρίτον πρόσωπον εἶναι πᾶν ἄλλο, πλὴν τοῦ ὁμιλοῦντος καὶ ἐκείνου, πρὸς τὸ ὁποῖον ὁ ὁμιλῶν λέγει.

§ 9. Οἱ τύποι ἐκάστου ῥήματος οἱ φανερόντες τὰ τρία πρόσωπα τοῦ λόγου λέγονται πρόσωπα τοῦ ῥήματος.

§ 10. α') Τὰ πρόσωπα τοῦ ῥήματος εἶναι, ὅπως καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου, τρία, ἦτοι πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον.

β') Πρώτου προσώπου εἶναι ῥηματικός τις τύπος, ὅταν δι' αὐτοῦ ὁ ὁμιλῶν κάμνη λόγον περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του· ἐγὼ γράφω.

γ') Δεύτερου προσώπου εἶναι ῥηματικός τις τύπος, ὅταν δι' αὐτοῦ ὁ ὁμιλῶν κάμνη λόγον περὶ ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖ· σὺ γράφεις, ἔγραφες.

δ') Τρίτου προσώπου εἶναι ῥηματικός τις τύπος, ὅταν δι' αὐτοῦ ὁ ὁμιλῶν κάμνη λόγον περὶ ἄλλου, πλὴν ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνου, πρὸς ὃν ὁ λόγος, ἦτοι περὶ τρίτου τινός· ἐκεῖνος γράφει, ἔγραφε.

ε') Διὰ τοῦ τρίτου προσώπου τῶν ῥημάτων γίνεται λόγος καὶ περὶ ζῶων καὶ πραγμάτων· τὸ πτητὸν ἄδει, τὸ δένδρον θαλλεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄

Θέμα, χαρακτήρ, διακριτικὰ τῶν ἐγκλίσεων φωνήεντα,
προσωπικὰ καταλήξεις.

§ 1. Ῥηματικὸν θέμα λέγεται τὸ μέρος τοῦ ῥήματος, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ὡς βᾶσις πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων αὐτοῦ· λύω, λυ-.

§ 2. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ῥηματικοῦ θέματος λέγεται χαρακτήρ τοῦ ῥήματος· τρίβω, ῥήμ. θέμ. τριβ-, χαρακτήρ β—λύω, ῥήματ. θέμ. λυ-, χαρακτήρ υ.

§. 3. Κατὰ τὸν χαρακτήρα διαίρουσιν τὰ ῥήματα εἰς φωνηεντόληκτα καὶ συμφωνόληκτα.

α') Φωνηεντόληκτα λέγονται τὰ ἔχοντα χαρακτήρα φωνήεν ἢ δίφθογγον· λύω, παιδεύω.

β') Συμφωνόληκτα λέγονται τὰ ἔχοντα χαρακτήρα σύμφωνον· γράφω.

§ 4. Χρονικὸν θέμα λέγεται τὸ θέμα, ἐκ τοῦ ὁποῖου σχηματίζονται χρόνοι· τινὲς μόνον γίνεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης γράμματος ἢ γραμμάτων· λύσ-ω, ἔλυσ-α, λυσ- χρονικὸν θέμα μέλλ. καὶ ἀορ. ἀ, λέ-λυ-κα, ἐ-λε-λύ-κειν, λέλνκ- χρονικὸν θέμα παρακμ. καὶ ὑπερσυντ.

§ 5. Χρονικὸς χαρακτήρ λέγεται τὸ γράμμα ἢ τὰ γράμματα, τὰ ὅποια προστίθενται εἰς τὸ ῥήματ. θέμα πρὸς σχηματισμὸν τῶν διαφόρων χρονικῶν θεμάτων. Τίνα εἶναι τὰ γράμματα ταῦτα, θὰ εἴπωμεν ἐν τοῖς περὶ τῆς κλίσεως τῶν διαφόρων χρόνων κεφαλαίοις.

§ 6. Διακριτικὰ τῶν ἐγκλίσεων φωνήεντα. Αἱ διάφοροι ἐγκλίσεις ἔχουσι διάφορα διακριτικὰ φωνήεντα, περὶ τῶν ὁποίων θὰ εἴπωμεν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐγκλίσεων κεφαλαίοις.

§ 7. Προσωπικὰ καταλήξεις λέγονται αἱ συλλαβαὶ ἢ τὰ γράμματα, τὰ ὅποια προστίθενται εἰς τὸ τέλος τοῦ ῥηματικοῦ ἢ χρονικοῦ θέματος, ἢ μετὰ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἐνθα ὑπάρ-

χουσι τοιαῦτα, πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων τῶν διαφόρων προσώπων τοῦ ῥήματος.

Προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αἱ ἐξῆς:

Ἐνεργητικὴ φωνή.

Καταλήξεις τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ὀριστ. καὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς ὑποτακτικῆς.	Καταλ. τῶν ἱστορ. χρόν. τῆς ὀριστικ.	Καταλ. τῆς εὐκτικ.	Καταλήξεις τῆς προστακτικῆς
--	--------------------------------------	--------------------	-----------------------------

Ἐνικός

Συζυγ. τῶν εἰς -ω	Συζυγία τῶν εἰς -μι			
1. —	μι	ν	μι ἢ ν	
2. ς	ς	ς	ς	θι ἢ ς ἢ -
3. —	σι	—	—	τω

Πληθυντικός

1. μεν	μεν	μεν	μεν	
2. τε	τε	τε	τε	τε
3. νσι	ᾶσι	ν ἢ σαν	εν ἢ σαν	ντων ἢ τωσαν

Μέση φωνή.

	Καταλ. τῶν ἀρκτικῶν τῆς ὀριστ. καὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς ὑποτακτικῆς.	Καταλ. τῶν ἱστορικῶν τῆς ὀριστ. καὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς εὐκτικῆς.	Καταλήξεις τῆς προστακτικῆς.
<i>Ἐνικ.</i>	1. μαι	μηγ	
	2. σαι	σο	σο
	3. ται	το	σθω
<i>Πληθ.</i>	1. μεθα	μεθα	
	2. σθε	σθε	σθε
	3. νται	ντο	σθων ἢ σθωσαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

1. Ὁμαλή αὐξησης ἀπλῶν ῥημάτων.

§ 1. Αὐξησης εἶναι ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ ῥήματος προσθήκη συλλαβῆς (ἐ-) ἢ ἡ μεταβολή (συνήθως ἔκτασις) τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου.

Ἡ αὐξησης γίνεται μόνον ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις.

§ 2. Ὄταν ἡ αὐξησης εἶναι ε, λέγεται συλλαβική γράφω, ἔ-γραφον.

§ 3. α') Συλλαβικὴν αὐξησην λαμβάνουσι τὰ ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα ῥήματα: γράφω, ἔ-γραφον—στρέφω, ἔ-στρεφον.

β') Τὰ ἀπὸ ρ ἀρχόμενα ῥήματα διπλασιάζουσι τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως: ῥέω, ἔρρεον.

§ 4. Ὄταν ἡ αὐξησης εἶναι μεταβολή τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ τῆς διφθόγγου, λέγεται χρονική ἐλπίζω, ἤλπιζον, ἀθλῶ, ἤθλουν.

§ 5. Διὰ τὴν χρονικὴν αὐξησην μεταβάλλονται

τὸ	ᾱ	εἰς	ἠ	:	ἄγω,	ἤγγον,
τὸ	ε	εἰς	ἠ	:	ἐλπίζω	ἤλπιζον
τὸ	ο	εἰς	ω	:	ὀπλίζω	ὤπλιζον
τὸ	ῖ	εἰς	ῖ	:	ἴκετεύω	ἴκέτευον
τὸ	ῦ	εἰς	ῦ	:	ὑβρίζω	ὑβρίζον
τὸ	ᾱ	εἰς	ἠ	:	ἀργῶ	ἤργουν
τὸ	α	εἰς	ἠ	:	ἄδω	ἤδον
τὸ	αι	εἰς	ἠ	:	αἰσχύνω,	ἤσχυνον
τὸ	αυ	εἰς	ἠυ	:	αὐξάνω	ἠῦξανον
τὸ	ευ	εἰς	ἠυ	:	εὐχομαι,	ἠῦχόμην
τὸ	οι	εἰς	φι	:	οἰκτιrow,	ἠκτιρον.

Σημ. Ἀναύξητα μένουσιν οὐχὶ σπανίως τὰ ἀπὸ ευ ἀρχόμενα ῥήματα: ἠῦρισκον καὶ εὔρισκον.

§ 6. Ἡ αὐξησης ἐν ταῖς ἄλλαις, πλὴν τῆς ὀριστικῆς, ἐγκλίσει-
σιν, ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ δὲν φυλάττεται. ✓

✓ 2. Ὁμαλὸς ἀναδιπλασιασμός ἀπλῶν ῥημάτων.

§ 7. Ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ θέματος τοῦ παρακειμένου, ὑπερσυντε-
λικοῦ καὶ τετελεσμένου μέλλοντος ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμ-
φώνου αὐτοῦ μετὰ ἐπομένου ε λέγεται ἀναδιπλασιασμός.

§ 8. Διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μεθ' ἐπομένου
ε ἀναδιπλασιάζονται 1) τὰ ῥήματα τὰ ἀρχόμενα ἀφ' ἑνὸς ἀπλοῦ
συμφώνου πλὴν τοῦ ρ' παιδεύω πεπαίδευκα, ἀλλὰ ῥίπτω-ῥριμμαί.
2) Τὰ ῥήματα τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ δύο συμφώνων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ
μὲν πρῶτον εἶναι ἄφωνον, τὸ δὲ δεύτερον ὑγρὸν ἢ ν' γράφω-γέ-
γρσα, βλάπτω βέβλοσα, πνέω-πέπνευκα.

§ 9. Πάντα τὰ ἄλλα ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα ῥήματα, ἦτοι
α') ἀπὸ διπλοῦ, β') ἀπὸ δύο συμφώνων, ἀλλ' οὐχὶ ἀφώνου καὶ ὑγροῦ
ἢ ν' καὶ γ') ἀπὸ τριῶν συμφώνων, ἔχουσι τὸν ἀναδιπλασιασμόν
ὅμοιον τῇ συλλαβικῇ αὐξήσει: ζητῶ-ἐξήτησα, στεφανῶ-ἐστεφά-
νωκα, στρέφω-ἔστραμμαί.

§ 10. Ὅταν τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον εἶναι δασύ, τρέπεται ἐν τῇ
συλλαβῇ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλόν: θύω τέ-
θυκα, φονεύω-πεφόνευκα, χορεύω-κεχόρευκα.

§ 11. Οἱ ὑπερσυντέλικοι τῶν ῥημάτων τῶν ἀναδιπλασιαζομέ-
νων διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μετὰ ἐπομένου ε λαμ-
βάνουσι πρὸς τῇ ἀναδιπλασιασμῷ καὶ συλλαβικῇ αὐξησην: λέλυκα,
ἐλελύκειν.

§ 12. Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχόμενα ῥήματα ἔχουσι
τὸν ἀναδιπλασιασμόν ὅμοιον τῇ χρονικῇ αὐξήσει: ἄγω-ἤγα, αἰτέω-
ἤτηκα, ὀρθῶ-ὄρθωκα.

§ 13. Ὁ ἀναδιπλασιασμός ἐν πάσῃ μορφῇ φυλάττεται ἐν πά-
σαις ταῖς ἐγκλίσεισιν, ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ. ✓

3. Αὐξησης καὶ ἀναδιπλασιασμός συνθέτων ῥημάτων.

§ 14. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα καὶ τὰ παραγόμενα
ἐξ ὀνομάτων συνθέτων μετὰ προθέσεων λαμβάνουσι τὴν αὐξησην

καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν μετὰ τὴν πρόθεσιν· εἰσβάλλω, εἰσ-έβαλλον, εἰσ-βέβληκα, εἰσ-εβεβλήκειν, -ἐγκωμιάζω, ἐν-εκωμιάζον.

§ 15. α') Ἡ πρόθεσις ἐν πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀϋξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ γίνεται ἕξ· ἐκοτριτεύω, ἐξ-εστράτευον, ἐξ-εστράτευμαι.

β') Αἱ προθέσεις ἐν καὶ σὺν πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀϋξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ ἀναλαμβάνουσι τὸ ν αὐτῶν, ὡς αἰς αὐτὸ πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέμ. μεταβάλλεται· ἐμβάλλω, ἐν-έβαλλον, συμ-πίψσω, σὺν-έπιψσον, σὺν-έπιψμαι.

γ') Αἱ εἰς φωνῆν λήγουσαι προθέσεις πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀϋξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ πάσχουσι ἐκθλιψιν· ἀνα-στρέφω, ἀν-έστρεφον, ἀν-έστραμμαί. Δὲν πάσχουσι ἐκθλιψιν αἱ προθέσεις πρὸ καὶ περὶ· προβάλλω, προ-έβαλλον, περι-βάλλω, περι-έβαλλον.

§ 16. Πάντα τὰ μὴ μετὰ προθέσεων σύνθετα βήματα λαμβάνουσι τὴν ἀϋξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅλως ἐν τῇ ἀρχῇ· δωροδοκῶ, ἐδωροδόκουν, δεδωροδόκηκα — ἀθυμῶ, ἠθύμουν, ἠθύμηκα.

§ 17. Τὰ μετὰ τοῦ δυο- σύνθετα ἀϋξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται 1) ὅλως ἐν ἀρχῇ, ἂν μετὰ τὸ δυο- ἀκολουθῇ σύμφωνον ἢ μακρὸν φωνῆν, 2) ἔσθθεν μετὰ τὸ δυο- χρονικῶς, ἂν μετ' αὐτὸ ἀκολουθῇ βραχὺ φωνῆν· δυοτυχῶ, ἐδυοτύχουν, δεδυοτύχηκα — δυοσωπῶ, ἐδυοσώπουν, δεδυοσώπηκα, ἀλλὰ δυοσῆρεσιῶ, δυο-ηρέστουν.

§ 18. Τὰ μετὰ τοῦ ευ- σύνθετα, ἂν μὲν μετὰ τὸ ευ ἀκολουθῇ βραχὺ φωνῆν, ἀϋξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται ἔσθθεν, ἂν δὲ σύμφωνον, ὅλως ἐν τῇ ἀρχῇ, ἂν δὲ ἀκολουθῇ μακρὸν φωνῆν, μένουσιν ἀναύξητα· εὐεργεσιῶ, εὐηργέτουν, εὐηργέτηκα, — εὐτυχῶ, ἠτύχουν, ἠτύχηκα — εὐωχοῦμαι, εὐωχούμην.

Σημ. Τὸ ο τῆς πρὸ συναίρεται μετὰ τῆς συλλαβικῆς ἀϋξήσεως εἰς ου προέλεγον-προούλεγον.

4. Ἀνωμαλῖαι ἀϋξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ.

α' Ἀϋξήσεως.

§ 19. α) Ῥήματά τινα, ἀπὸ ε ἀρχόμενα, λαμβάνουσι συλλαβικὴν ἀϋξησιν, ἤτις μετὰ τοῦ ε τοῦ θέματος συναίρειται εἰς εἰ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς: ἔχω, εἶχον—ἐργάζομαι, ἐργαζόμενῃ—εἶθίζω, εἶθιζον—ἐλκω, ἐλκον—ἐλκύω, εἵλκνον—ἐάω, εἶων—ἐλίττω, εἵλιττον—ἐπομαι, εἰπόμην—ἐσιτίαω, εἰσίτιον—ἐρπω, εἶρπον.

β) Οἱ παρακείμενοι τῶν ῥημάτων τούτων, ἀν σχηματίζονται ἐξ οὗ θέματος καὶ ὁ παρατατικός, λαμβάνουσιν ἀναδιπλασιασμόν ὅμοιον πρὸς τὴν ἀϋξησιν τοῦ πρτκ.: εἴργασμαι, εἶθισμαι, εἶακα, εἰσίστακα.

γ) Τὸ ἐορτάζω ἔχει ἐώρταζον, ἐώρτασα.

§ 20. Συλλαβικὴν ἀϋξησιν καὶ ὅμοιον πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμόν λαμβάνουσι, καίπερ γῶν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα, καὶ τὰ ἐξῆς: 1) ὠθῶ, ἐώθουν, ἔωσμαι, 2) ὠνόεμαι, ἐωνούμην, ἐώνημαι, 3) ἄγνυμι, ἔαξα, ἔαγα.

§ 21. Τὸ ὄρω, ἄλισκομαι, ἀνοίγω ἀϋξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται οὕτως: ἐώρων, ἐώρακα (καὶ ἐόρακα)—ἠλισκόμην, ἐά'λων, ἐά'λωκα—ἀνέρωρον, ἀνέρωξα, ἀνέρωχα.

§ 22. Τὴν συλλαβικὴν ἀϋξησιν τρέπουσιν ἐνίοτε εἰς η τὸ βούλομαι, δύναμαι, καὶ μέλλω: ἐβουλόμην καὶ ἠβουλόμην, ἐδυνάμην καὶ ἠδυνάμην, ἔμελλον καὶ ἠμελλον.

§ 23. Καίπερ ἀπὸ προθέσεως σύνθετα ἀϋξάνονται πρὸ τῆς προθέσεως ὅλως ἐν τῇ ἀρχῇ τὰ ἐξῆς: ἐναντιοῦμαι, ἠναντιούμην—καθεζομαι, ἐκαθεζόμην ἐπίσταμαι, ἠπιστάμην—ἀμφιέννυμι, ἠμφίεσσα—ἐγγυῶ, ἠγγύων, ἠγγύησα.

§ 24. α') Πρὸ τῆς προθέσεως καὶ ἅμα μετ' αὐτὴν ἀϋξάνονται τὸ ἀνέχομαι, ἠνεχόμην, ἠνεσχόμην—ἐνοχλῶ, ἠνώχλων, ἠνώχλησα. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ ἀπλοῦν διαιτιάω ἔχει ἐδηήτων, ἐδηήτησα, νομισθὲν σύνθετον.

β') Το *ἐπανορθῶ* ἔχει: *ἐπηνόρθουν*, *ἐπηνόρθωσα*, *ἐπηνόρθοθα*.

γ') Το *ἀμφισβητῶ* ἔχει: *ἡμφεσβήτουν*.

δ') Διφοροῦνται, ἤτοι αὐξάνονται ἄλλοτε ἐν ἀρχῇ καὶ ἄλλοτε μετὰ τὴν πρόθεσιν, τὰ ἐξῆς: *καθεύδω*, *ἐκάθευδον* καὶ *καθηῦδον*· *καθίζω*, *ἐκάθισα* καὶ *καθῖσα*-*ἐκκλησιάζω*, *ἡκκλησιάζον* καὶ *ἐξεκκλησιάζον*.

β') Ἀναδιπλασιασμοῦ.

§ 25. Οἱ παρακείμενοι κέκτημαι, πέπτωκα καὶ μέμνημος (θέμ. κτα,-πτω,-μνα-) ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ε μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος παρὰ τὸ κανονικόν (§ 8, καὶ 9).

§ 26. Τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα θέμα ἀρχόμενον ἀπὸ γν, εἰ καὶ ἄρχονται ἀπὸ ἀφώνου καὶ ν, ἔχουσι τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅμοιον πρὸς τὴν συλλαβικὴν αὐξησιν: *γινώσκω*, *γνω-*, *ἔγνωκα*.

§ 27. α') Ἐχουσιν ὡς ἀναδιπλασιασμὸν τὸ εἰ 1) οἱ παρακείμενοι *εἴληφα*, *εἴληχα*, *συνείλοχα*, *δι-είλεγμαί*, *κατ-είλεγμαί* τῶν ἀπὸ λ ἀρχομένων ῥημάτων *λαμβάνω*, *λαγχάνω*, *δια-λέγομαι*, *κατα-λέγομαι*, 2) οἱ παρακείμενοι *εἴρηκα*, *εἴμαρται*, *εἴωθα* τοῦ *λέγω* καὶ τῶν ἀχρήστων *μείρομαι* καὶ *εἴθω*.

β') Ὁ παρακ. *ἔοικα* ἐγένετο ἐκ θέμ. *φεικ-* δι' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τροπῆς τοῦ *εἰ* εἰς *οἰ* *φε-φοικα*, ἐξ οὗ ἀποβολῇ τῶν δύο *φ* *ἔοικα*. Ὁ ὑπερσυντ. αὐτοῦ εἶναι *ἐφίκειν*.

§ 28. α') Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός. ῥήματά τινα, ἀπὸ α, ε, ο ἀρχόμενα, ἐπαναλαμβάνουσι ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα αὐτοῦ καὶ ἐκτείνουσι τὸ α, ε, ο εἰς η καὶ ω ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ: *ἀκούω*, *ἀκήκοα*, *ἐλέγχω*, *ἐλ-ήλεγμαι*, *ὀρύττω*, *ὀρ-ώρυχα*.

β') Πρὸς τῇ ἀττικῇ ἀναδιπλασιασμῷ λαμβάνουσι καὶ αὐξησιν ἐν τῇ ὑπερσυντ. τὸ *ἀκούω* καὶ τὰ ἀπὸ ο ἀρχόμενα ῥήματα: *ἡκηκόειν*, *ὠμομόκειν*.

γ') Τὰ συνηθέστερα τῶν ῥημάτων τῶν λαμβανόντων ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν εἶναι τὰ ἐξῆς: *ἀκούω* (*ἀκου-*), *ἀκήκοα*—*ἐγείρω*

(ἐγερ-) ἐγήγερκα ἐγήγερμαι—ἐλέγχω (ἐλεγχ-), ἐλήλεγμαι—ὄρύττω (ὄρυχ-), ὄρῳρυχα—ἔρχομαι (ἐλυθ-) ἐλήλυθα—ἐλαύνω (ἐλα-) ἐλήλακα—ὄλλυμι (ὄλε-, ὄλ-), ὄλώλεκα, ὄλωλα—ὄμνυμι (ὄμο-), ὄμώμοκα—φέρω (ἐνεκ-), ἐνήνοχα—ἐοθίω (ἐθ-), ἐθίδοκα—ἀλείφω (ἄλιφ-) ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι.

δ') Ἐν τῷ ἐγρήγορα τοῦ ἐγειρω ἐπαναλαμβάνεται πρὸ τοῦ θέματος ἐγερ- ὅλον τὸ ἀσθενέστερον θέμα ἐγρ-.

§ 29. Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν μετ' αὐξήσεως ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀλλ' ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ ἀρκτικοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ἔχουσι οἱ ἀόρ. β' τοῦ ἄγω, ἤγαγον, ἤγαγόμεν, καὶ ὁ ἀόρ. τοῦ φέρω, ἤνεγον, ἤνεγκα, ἤνεγκάμην [θέμ. ἐνεκ-, ἐξ οὗ ἠνένεκον (α, ἀμην), ἐξ ὧν ἀποβολῇ τοῦ δευτέρου ε καὶ τροπῇ τοῦ ν εἰς γ ἤνεγκον, ἤνεγκα, ἤνεγκάμην].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

§ 1. Κλίσις τοῦ βήματος εἰμί.

*Ἐνεσιῶς. Ὅριστ. εἰμί, εἶ, ἐοτί(ν), ἐομέν, ἐοιέ, εἰοί(ν)=εἶμαι, εἶσαι, εἶναι, εἶμεθα, εἶθε, εἶναι.

*Υποτ. ὦ, ἦς, ἦ, ὦμεν ἦτε ὦσι(ν).

Εὐκτ. εἶην, εἶης, εἶη, εἶημεν ἢ εἶμεν, εἶητε, εἶησαν ἢ εἶεν = εἶθε νὰ εἶμαι, εἶθε νὰ εἶσαι, εἶθε νὰ εἶναι, εἶθε νὰ εἶμεθα, εἶθε νὰ εἶσθε, εἶθε νὰ εἶναι.

Πρωστ. ἴσθι, ἴστω, ἴσθε, ἴστων ἢ ἴστωσαν.=νὰ εἶσαι, ἄς εἶναι, νὰ εἶσθε, ἄς εἶναι.

*Ἀπαρέμφ. εἶναι. Μετχ. ὦν, οὔσα, ὦν.

Παρατ. ἦ ἢ ἦν, ἦσθα, ἦν, ἦμεν, ἦτε (ἦστε), ἦσαν = ἦμην, ἦσο, ἦτο, ἦμεθα, ἦσθε, ἦσαν.

Μέλλ. Ὅριστ. ἔσομαι, ἔσει, ἔσται, ἐσομένα, ἔσεσθε, ἔσονται = θὰ εἶμαι, θὰ εἶσαι, θὰ εἶναι, θὰ εἶμεθα, θὰ εἶσθε, θὰ εἶναι.

Εὐκτ. ἐσοίμην, ἐσοιο, ἐσοιτο, ἐσοίμεθα, ἐσοισθε, ἐσοιντο.

*Ἀπαρέμφ. ἔσεσθαι. Μετοχ. ἐσόμενος, ἐσομένη, ἐσόμενον.

*Ἀόρ. ἐγενόμεν. Παρακμ. γέγονα.

- § 2. α') 'Η ὀριστ. τοῦ ἔνεστ. τοῦ εἰμί πληγ τοῦ εἰ ἐγκλίνεται.
β') Δὲν ἐγκλίνεται τὸ εἰμί, 1) ὅταν σημαίνῃ ὑπάρχω· 2) ὅταν εἶναι ἐν ἀρχῇ προτάσεως· 1) θεὸς ἔστω.—2) ἔστιν ὁ θεὸς δίκαιος.
γ') Τὸ ἐστί τονίζεται ἔστι 1) ἐν αἷς περιπτώσεσι δὲν ἐγκλί-
νεται, 2) ὅταν ἰσοδυναμῇ πρὸς τὸ εἶναι ἐπιτηθευμένον καὶ 3) μετὰ
τὸ οὐκ, εἰ, ὡς, καί, τοῦτ', ἀλλ'. 1) ἔστιν ὁ θεὸς δίκαιος.—θεὸς ἔστι
—2) γενέσθαι καὶ ἄλλως ἔστιν.—3) οὐκ ἔστι, εἰ ἔστι, τοῦτ' ἔστι,
ἀλλ' ἔστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Βαρύτονα ῥήματα.

Τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια ἐν τῷ α' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἔνεστῶτος λήγουσιν εἰς ω βαρύτερον, λέγονται ῥήματα βαρύτερα.

‘Οριστικὴ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

‘Η ὀριστικὴ (ἐγκλισίς) παριστᾷ ὡς τι πραγματικὸν καὶ ὠρισμέ-
νον τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος.

α') Ἐνεστώως.

§ 1. Ὁ ἔνεστώως (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος συμβαίνει τώρα δά, ὅτε καὶ ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῷ παρόντι.

§ 2. Ὁ ἔνεστώως ἐν τῇ ὀριστικῇ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς κλί-
νεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. α' ἐμποδίζ-ω, β' ἐμποδίζ-εις, γ' ἐμποδίζ-ει

Πληθ. α' ἐμποδίζ-ομεν, β' ἐμποδίζ-ετε, γ' ἐμποδίζ-ουσι(ν)

β') Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

Ἐνικ. α' κωλύ-ω, β' κωλύ-εις, γ' κωλύ-ει

Πληθ. α' κωλύ-ομεν, β' κωλύ-ετε, γ' κωλύ-ουσι(ν).

Σημ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν ἀντὶ τοῦ ἐμποδίζουσι καὶ ἐμπο-
δίζουσι.

§ 3. α') Αί πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικ. ἐνεστῶτος εἶναι Ἑνικ. ω, εις, ει' Πληθ. ομεν, ετε, ουσι(ν).

β') Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. εἶναι ε καὶ ο.
β' Παρατατικός.

§ 4. Ὁ παρατατικός (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος συνέβαινε πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῷ παρελθόντι.

§ 5. Ὁ παρατ. ἐν τῇ ὀριστικῇ τῆς ἐνεργητ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἑνικ. α' ἠμποδίζ-ον, β' ἠμποδίζ-ες, γ' ἠμποδίζ-ε'

Πληθ. α' ἠμποδίζ-ομεν, β' ἠμποδίζ-ετε, γ' ἠμποδίζ-ον.

β') Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

Ἑνικ. α' ἐκώλυ-ον, β' ἐκώλυ-ες, γ' ἐκώλυ-ε(ν)'

Πληθ. α' ἐκωλύ-ομεν, β' ἐκωλύ-ετε, γ' ἐκώλυ-ον.

Σημ. Ἐν τῇ νέᾳ τῇ λαλουμένῃ λέγεται καὶ ἠμποδίζα, ἠμπο-
δίζαμεν, ἠμποδίζατε, ἠμποδίζαν.

§ 6. α') Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. παρατατικοῦ εἶναι Ἑνικ. ον, ες, ε' — Πληθ. ομεν, ετε, ον.

β') Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. παρατ. εἶναι τὰ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.

γ' Μέλλον.

§ 7. Ὁ μέλλον (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος θὰ συμβῆῖ κατόπιν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῷ μέλλοντι.

§ 8. α') Ὁ μέλλον ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ οὕτως

Ἑνικ. θὰ ἐμποδίσω, θὰ ἐμποδίσῃς, θὰ ἐμποδίσῃ'

Πληθ. θὰ ἐμποδίσωμεν, θὰ ἐμποδίσῃτε, θὰ ἐμποδίσωσι(ν).

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως

Ἑνικ. κωλύ-σω, κωλύ-σεις, κωλύ-σει'

Πληθ. κωλύ-σομεν, κωλύ-σετε. κωλύ-σουσι(ν).

§ 9. α') Αί πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικ. μέλλ. εἶναι

Ἐνικ. σω, σεῖς, σεῖ·—Πληθ. σομεν, σετε, σουσι(ν).

β') Ὁ ἐνεργ. μέλλ. ἐν τῇ ὀριστ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ἐν τῇ αὐτῇ ἐγκλίσει· καί πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ.

γ') Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. μέλλοντος εἶναι τὰ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.

δ') *Ἀόριστος πρῶτος.

§ 10. Ὁ ἀόριστος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος συνέβη πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῇ παρελθόντι.

§ 11. α'). Ὁ ἀόριστος α' ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ οὕτως·

Ἐνικ. α' ἠμποδοί-σα, β' ἠμποδοί-σεῖς, γ' ἠμποδοί-σε(ν)·

Πληθ. α' ἠμποδοί-σαμεν, β' ἠμποδοί-σατε, γ' ἠμποδοί-σαν.

β') Ὁμοίως κλίνεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἐξαίρεσει τοῦ β' ἐνικ., ἔχοντος ας ἀντὶ τοῦ ες τῆς νέας·

Ἐνικ. α' ἐκώλυ-σα, β' ἐκώλυ-σας, γ' ἐκώλυ-σε(ν)·

Πληθ. α' ἐκωλύ-σαμεν, β' ἐκωλύ-σατε, γ' ἐκώλυ-σαν.

§ 12. α') Πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικ. τοῦ ἐνεργ. ἀορίστ. α' εἶναι

Ἐνικ. σα, σας, σε(ν)· — Πληθ. σαμεν, σατε, σαν.

β') Χρονικὸν χαρακτῆρα ἔχει ὁ ἐνεργ. ἀορ. α' τὸν τοῦ ἐνεργ. μέλλ. σ.

γ') Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἀορ. α' εἶναι τὸ α, πλὴν τοῦ γ' ἐνικ., ἔνθα εἶναι τὸ ε.

ε') Παρακείμενος.

§ 13. Ὁ παρακείμενος (χρόνος) φανερώνει ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον ἔχει γίνεσθαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διαρκεῖ, καθ' ὃν χρόνον ὀμιλοῦμεν.

§ 14. α) 'Ο παρακειμένος ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ οὕτως:

'Ενικ. ἔχω ἐμποδίσαι, ἔχεις ἐμποδίσαι, ἔχει ἐμποδίσαι.
Πληθ. ἔχομεν ἐμποδίσαι, ἔχετε ἐμποδίσαι, ἔχουσιν ἐμποδίσαι.

β) 'Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως:

'Ενικ. κεκώλυ-κα, κεκώλυ-κας, κεκώλυ-κε(ν).
Πληθ. κεκωλύ-καμεν, κεκωλύ-κατε, κεκωλύ-κασι(ν).

§ 15. α) Πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου εἶναι

'Ενικ. κα, κας, κε(ν). — Πληθ. καμεν, κατε, κασι(ν).

β) 'Ο ἐνεργ. παρακειμένος τῶν πλείστων βῆμάτων ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ.

γ) Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου εἶναι, ὅπως καὶ τοῦ ἐνεργ. ἀορ. ἀ., τὸ α, πλὴν τοῦ γ' ἐνικ., ἔνθα εἶναι τὸ ε.

ζ') 'Υπερσυντέλικος.

§ 16. 'Ο ὑπερσυντέλικος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνονον διὰ τοῦ βήματος εἶχε γίνεαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διήρκει, καθ' ὃν χρόνον ἄλλη τις πράξις ἐγένετο ἢ ἐγένετο.

§ 17. α) 'Ο ἐνεργ. ὑπερσυντέλικος ἐν τῇ νέᾳ κλίνεται οὕτως:
'Ενικ. εἶχον ἐμποδίσαι, εἶχες ἐμποδίσαι, εἶχεν ἐμποδίσαι.
Πληθ. εἶχομεν ἐμποδίσαι, εἶχετε ἐμποδίσαι, εἶχον ἐμποδίσαι.

β) 'Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως:

'Ενικ. ἐ-κε-κωλύ-κειν, ἐ-κε-κωλύ-κεις, ἐ-κε-κωλύ-κει.
Πληθ. ἐ-κε-κωλύ-κειμεν, ἐ-κε-κωλύ-κατε, ἐ-κε-κωλύ-κασαν.

γ) 'Οθεν πλήρεις καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. ὑπερσυντελικοῦ εἶναι
'Ενικ. κειν, κεις, κει. — Πληθ. κειμεν, κατε, κασαν.

§ 18. α') 'Ο ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ δάκις καὶ ὁ ἐνεργητικὸς παρακειμένος.

β) Διακριτικὸν φωνῆεν τοῦ ἐνεργ. ὑπερσυντελικοῦ εἶναι τὸ ει, πλὴν τοῦ γ' πληθ., ἔνθα εἶναι τὸ ε.

ζ') Τετελεσμένος μέλλον.

§ 19. Ὁ τετελεσμένος μέλλον φανερώσει, ὅτι τὸ σημασιόμενον διὰ τοῦ ῥήματος θὰ εἶναι τετελεσμένον ἐν τῷ μέλλοντι.

§ 20. α) Ὁ τετελεσμένος μέλλον ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίγεται α) ἐν τῇ νέᾳ οὕτως:

Ἑνικ. θὰ ἔχω ἐμποδίσαι, θὰ ἔχης ἐμποδίσαι, θὰ ἔχη ἐμποδίσαι.
Πληθ. θὰ ἔχωμεν ἐμποδίσαι, θὰ ἔχητε ἐμποδίσαι, θὰ ἔχωσιν ἐμποδίσαι.

β) Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως:

Ἑνικ.

Πληθ.

α) κεκωλυκώς, κούει, κός ἔσομαι· α) κεκωλυκότες, κούει, κότα ἐσόμειθα

β) » » » ἔσει(η)· β) » » » ἔσεσθε

γ) » » » ἔσται· γ) » » » ἔσονται.

γ') Ὁ ἐνεργ. τετελεσμένος μέλλον σχηματίζεται διὰ τῆς μεταγωγῆς τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου καὶ διὰ τοῦ ἔσομαι, μέλλοντος τοῦ εἰμί.

η') Δυνικός ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§ 21. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικού τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστ. εἶναι

Ἔνεστ. ε-τον, ε-τιον. — Μέλλ. σ-ειον, σ-ειον. — Παρακ. κ-ατον, κ-ατον.

§ 22. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυν. τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστ. εἶναι

Παρ. ε-τιον, ε-τιον. — Ἄορ. σ-ατον, σ-ατιον. — Ὑπερσ. κ-ετιον, κ-ετιον.

§ 23. Ἀφαιρουντες τοὺς χρονικοὺς χαρακτηῖρος καὶ τὰ διακριτικά φωνήεντα ἔχομεν προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ δυν. ἐν τῇ ἐνεργ. ὀριστ. τον, τον διὰ τοὺς ἀρκτικούς, τον, την διὰ τοὺς παραγομένους.

θ') Ἀνασκόλησις τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§ 24. α') Τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ ἔνεστ. τῆς προσκ. εὐρίσκομεν ἀφαιρουντες ἀπὸ τοῦ α' ἐνικ. τῆς ἐνεργ. ὀριστ. τὸ ω, ον καὶ τὴν αὐξησης, ἐνθα ὑπάρχει π. χ. λύ-ω, ἔ-λυ-ον, χρονικὸν θέμα λυ-.

β') Το χρονικόν θέμα τῶν ἄλλων χρόνων εὐρίσκομεν ἀφαιρουντες ἀπὸ τοῦ α' ἔνικ. τῆς ὀριστικῆς τὸ μετὰ τὸν χρονικὸν χαρακτηριστῆρα μέρος τῆς πλήρους καταλήξεως καὶ τὴν αὐξησην, ἔνθα ὑπάρχει· π. χ. λύσ-ω, ἔ-λυσ-α, χρονικὸν θέμα μέλλ. καὶ ἀορ. λυσ-ά-λέλυκ-α, ἐλελίκ-ειν, χρονικὸν θέμα παρακμ. καὶ ὑπερστλκ. λελυκ-.

§ 25. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστικῆς εἶναι

α') ε καὶ ο ἐν τῷ ἐνεστώτι, παρατατικῷ, καὶ μέλλοντι. β') Τὸ α ἐν τῷ ἀορ. α' καὶ παρακμ., πλὴν τοῦ γ' ἔνικ., ἔνθα εἶναι τὸ ε, καὶ γ') Τὸ ει ἐν τῷ ὑπερστλ., πλὴν τοῦ γ' πληθ., ἔνθα εἶναι τὸ ε.

§ 26. Ἀφαιρουντες ἀπὸ τῶν πλήρων καταλήξεων τῶν ἀρκτηκῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστκ. τὰ διακριτικὰ φωνήεντα καὶ τοὺς χρονικοὺς χαρακτηριστῆρας (σ ἢ κ), ἔνθα ὑπάρχουσιν, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν· ἔνικ.—, ις (παρκμ. σ), ι (παρκμ.—). Πληθ. μεν, τε, σι.

Σημ. Ἡ ἀρχικὴ κατάληξις τοῦ γ' πληθ. εἶναι κυρίως νι. Ἐγένετο δὲ σι τροπῇ τοῦ τ εἰς σ καὶ ἀποβολῇ τοῦ ν πρὸ τοῦ σ· μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν τὰ διακριτικὰ φωνήεντα ο καὶ ἄ ἐξετάθησαν εἰς ου καὶ ᾠ.

§ 27. Ἀφαιρουντες ἀπὸ τῶν πλήρων καταλήξεων τῶν παραγομένων τῆς ἐνεργητικῆς ὀριστκ. τοὺς χρονικοὺς χαρακτηριστῆρας, ἔνθα ὑπάρχουσι, καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔχομεν τὰς προσωπ. καταλήξεις αὐτῶν· ἔνικ. ν (ἀορ.—), σ, — Πληθ. μεν, τε, ν (ὑπερσ. σαν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Ἡ ὑποτακτικὴ (ἔγκλισις) παριστᾷ τὸ σημαίνομενον διὰ τοῦ ῥήματος ὡς προσδοκώμενον ὑπὸ τοῦ λέγοντος (οὐχὶ δ' ὡς τι πραγματικόν, ὅπως ἡ ὀριστικὴ).

α') Ἐνεστώς.

§ 2. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἑνικ. (*Αν, ζταν) ἐμποδίζω, ἐμποδίζης, ἐμποδίζῃ
 Πληθ. (*Αν, ζταν) ἐμποδίζομεν, ἐμποδίζητε, ἐμποδίζοσι(ν).

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἑνικ. κωλύ-ω, κωλύ-ης, κωλύ-ῃ

Πληθ. κωλύ-ομεν, κωλύ-ητε, κωλύ-οσι(ν).

§ 3. Πλήρεις καταλήξεις τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶ-
 τος εἶναι

Ἑνικ. ω, ης, ῆ — Πληθ. ωμεν, ητε, ωσι(ν).

β') Ἀόριστος α'.

§ 4. Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἀορ. α' ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς
 ὑποτακτικῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶτος καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν χρονικὸν
 χαρακτήρα σ' ἦτοι

Ἑνικ. σ-ω, σ-ης, σ-ῆ — Πληθ. σ-ομεν, σ-ητε, σ-οσι(ν).

ᾠστε ὑποτακτ. τοῦ ἐνεργ. ἀορ. α' α')

Ἑνικ. (ᾶν) ἐμποδίσω, ἐμποδίσης, ἐμποδίση

Πληθ. (ᾶν) ἐμποδίσωμεν, ἐμποδίσητε, ἐμποδίσωσι(ν).

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ

Ἑνικ. κωλύ-σω, κωλύ-σης, κωλύ-ση

Πληθ. κωλύ-σωμεν κωλύ-σητε, κωλύ-σωσι(ν).

γ'). Παρακείμενος.

§ 5. Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεργ. παρακ. ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς
 ὑποτακτ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα
 κ' ἦτοι Ἑνικ. κ-ω, κ-ης, κ-ῆ Πληθ. κ-ομεν, κ-ητε, κ-οσι(ν).

ᾠστε Ἑνικ. κεκωλύ-κω, κεκωλύ-κης, κεκωλύ-κη Πληθ. κεκω-
 λύ-κομεν, κεκωλύ-κητε, κεκωλύ-κωσι(ν).

§ 6. Ἡ ὑποτακτ. τοῦ ἐνεργ. παρακ. σχηματίζεται καὶ περι-
 φραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ᾧ κ.λ.π., ὑποτακτ. τοῦ
 εἰμί' κεκωλυκῶς, κεκωλυκυῖα, κεκωλυκός ᾧ, ῆς, ῆ'

κεκωλυκότες, κεκωλυκυῖαι, κεκωλυκότα ᾧμεν, ἦτε, ᾧσι(ν).

δ') Δυϊκός τῆς ἐνεργητικῆς ὑποτακτικῆς.

§ 7. Ἡ ὑποτακτικὴ πάντων τῶν χρόνων ἐν τῷ δυϊκῷ ἔχει
 προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τοῦ δυϊκ. τῶν ἀρκτ. χρόνων τῆς ὀριστ.
 τόν, τόν, διακριτικὸν δὲ φωνῆεν τὸ η.

§ 8. Πλήρεις καταλήξεις του δυϊκ. πάντων των χρόνων ἐν τῇ ὑποτακτ. εἶναι Ἐνεστ. *ἦτον, ἦτον.*— Ἀόρ. *ἀ' σητον, σητον.*— Παρακ. *κητον, κητον.*

ε') Ἀνασκόησις τῆς ἐνεργητικῆς ὑποτακτικῆς.

§ 9. Ὑποτακτικὴν ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ ἔχει ὁ ἐνεστώσ, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ παρακείμενος.

§ 10. Συγκρίνοντες πρὸς ἀλλήλας τὰς πλήρεις καταλήξεις πάντων των χρόνων τῆς ἐνεργ. ὑποτακτ. εὐρίσκομεν κοινὰ μέρη αὐτῶν τὰ ἐξῆς: Ἐνικ. *ω, ης, η'*— Πληθ. *ωμεν, ητε, ωσι(ν).*

§ 11. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὑποτακτ. πάντων των χρόνων εἶναι τὸ *η* καὶ τὸ *ω*.

§ 12. Ἀφαιρούμεν ἀπὸ των κοινῶν μερῶν των πλήρων καταλήξεων τῆς ἐνεργ. ὑποτ. τὰ διακριτικὰ αὐτῆς φωνήεντα ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῆς: Ἐνικ. *-, ις, ι'*— Πληθ. *μεν, τε, σι.*

§ 13. Ἡ ἐνεργ. ὑποτακτ. ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς των ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'

ΕΥΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Ἡ εὐκτική (ἔγκλισις) φανερώνει εὐχλὴν τοῦ λέγοντος.

§ 2. α') Ἡ εὐκτική ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε τὰ καὶ ὑποτακτικῆς: π. χ. εἶθε νὰ γράψω, εἶθε νὰ γράφῃς κ.λ.π.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἡ εὐκτική ἔχει ὄλως ἰδιαίτερους τύπους:

α') Ἐισωτός.

§ 3.	Ἐνικ. α'	κωλύ-οιμι	(εἶθε νὰ ἐμποδίζω)
		β'	κωλύ-οις (» » ἐμποδίζῃς)
		γ'	κωλύ-οι (» » ἐμποδίζῃ)
	Πληθ. α'	κωλύ-οιμεν	(» » ἐμποδίζομεν)
		β'	κωλύ-οιτε (» » ἐμποδίζετε)
		γ'	κωλύ-οιεν (» » ἐμποδίζουσι(ν))

§ 4. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτικῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. εἶναι
Ἑνκ. οἰμι, οἰς, οἰ'—Πληθ. οἰμεν, οἰτε, οἰεν.

β') Μέλλων καὶ παρακείμενος.

§ 5. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἐνεργ. μέλλ. καὶ παρακ. ἔχει πλήρεις καταλήξεις τὰς τῆς εὐκτικῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ, κ' ἦτοι

Μέλλ. Ἑνκ. σ-οἰμι, σ-οἰς, σ-οἰ'—Πλ. σ-οἰμεν, σ-οἰτε, σ-οἰεν.

Παρκ. Ἑνκ. κ-οἰμι, κ-οἰς, κ-οἰ'—Πλ. κ-οἰμεν, κ-οἰτε, κ-οἰεν.

§ 6. α') Εὐκτικὴ τοῦ ἐνεργ. μέλλοντος·

Ἑνκ. κωλύ-σ-οἰμι, κωλύ-σ-οἰς, κωλύ-σ-οἰ'

Πληθ. κωλύ-σ-οἰμεν, κωλύ-σ-οἰτε, κωλύ-σ-οἰεν.

β') Εὐκτικὴ τοῦ ἐνεργ. παρακ.

Ἑνκ. κωκωλύ-κ-οἰμι, κωκ, κωκ=εἴθε νὰ ἔχω ἐμποδίσει κ.λ.π.

Πλ. κωκωλύ-κ-οἰμεν, κ-οἰτε, κ-οἰεν=εἴθε νὰ ἔχωμεν ἐμποδίσει κλ.

§ 7. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἐνεργ. παρακ. σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶην κλπ., εὐκτικῆς τοῦ εἰμί·

κωκωλυκῶς, κωκ, κῶς εἶην, εἶης, εἶη·

κωκωλυκότες, κωκ, κῶτα εἶμεν, εἶητε, εἶεν.

γ') Ἀόριστος α'.

§ 8. Ἑνκ. α' κωλύ-σ-οἰμι (εἴθε νὰ ἐμποδίσω)

β' κωλύ-σ-οἰς ἢ κωλύ-σ-οἰς (εἴθε νὰ ἐμποδίσῃς)

γ' κωλύ-σ-οἰ ἢ κωλύ-σ-οἰε(ν) (εἴθε νὰ ἐμποδίσῃ)

Πληθ. α' κωλύ-σ-οἰμεν (εἴθε νὰ ἐμποδίσωμεν)

β' κωλύ-σ-οἰτε (εἴθε νὰ ἐμποδίσῃτε)

γ' κωλύ-σ-οἰεν ἢ σ-οἰεν (εἴθε νὰ ἐμποδίσωσι(ν)).

§ 9. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτικ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' εἶναι

Ἑνκ. σ-οἰμι, σ-οἰς ἢ σ-οἰε(ν) — Πλ. σ-οἰμεν, σ-οἰτε, σ-οἰεν

ἢ σ-οἰαν.

δ') Τετελεσμένος μέλλων.

§ 10. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἐνεργ. τετελεσμένου μέλλοντος σχηματίζεται διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. παρακμ. καὶ τοῦ εἰσοίμην κλπ. εὐκτικῆς τοῦ μέλλοντος τοῦ εἰμί.

κεκωλυκώς, κυῖα, κός ἐσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο·
κεκωλυκότες, κυῖαι, κότα ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσονται.

ε') Δυνικός τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς.

§ 11. Ὁ δυνικός τῆς ἐνεργ. εὐκτικῆς ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις ἔχει προσωπικὰ καταλήξεις τὰς τοῦ δυνικοῦ τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ἐνεργ. ὄριστ. τον, την.

§ 12. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυν. τῆς ἐνεργ. εὐκτ. εἶναι Ἔνεστ. οἶτον, οἶτην. — Μέλλ. σ-οἶτον, σ-οἶτην. — Ἄορ. σ-αιτον, -σαίτην. — Παρακ. κ-οἶτον, κ-οἶτην.

ς') Ἀνασκόπησις τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς.

§ 13. Εὐκτικὴν ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ ἔχουσι πάντες οἱ ἄλλοι χρόνοι πλὴν τοῦ παρατατικοῦ καὶ ὑπερσυντελικοῦ.

§ 14. Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς εὐκτικῆς εἶναι ἢ οἱ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις χρόνοις, πλὴν τοῦ ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὴν αἰ.

§ 15. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. εὐκτ. ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις εἶναι αἱ ἑξῆς: Ἐνκ. μι, σ — Πληθ. μεν, τε, εν.

§ 16. Ἡ οἱ καὶ αἰ ἐν τῇ γ' ἐνκ. τῆς εὐκτ. εἶναι μακρά: παιδεύοι, παιδεύ-σοι, παιδεύ-σαι (παρὰ τὸν κανόνα Κεφ. Α'. § 9 β').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Ἡ προστακτικὴ (ἔγκλισις) φανερώνει προσταγὴν, προτροπὴν ἢ παράκλησιν τοῦ λέγοντος.

α') Ἔνεστώς.

§ 2. Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχει ἔλως ὅμοια πρὸς τὴν προστακτ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῆς νέας μόνον τὰ β' πρόσωπα κλίνεται δὲ κατὰ πάντα τὰ πρόσωπα οὕτως:

Ἐνκ. δ' κώλυ-ε (ἐμποδίζ-ε), γ' κωλυ-έτω (ἄς ἐμποδίζ-ῃ). Πληθ. δ' κωλύ-ετε (ἐμποδίζετε), γ'. κωλυ-όντων ἢ κωλυ-έτωσαν (ἄς ἐμποδίζωσι).

§ 3. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστ. εἶναι Ἑνικ. ε, ἔτω — Πληθ. ετε, ὄντων καὶ ἔτωσαν.

β') Ἀόριστος α'.

§ 4. Καὶ ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχει ὅμοια πρὸς τὴν προστακτ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. τῆς νέας τὰ β' πρόσωπα κλίνεται δὲ κατὰ πάντα τὰς πρόσωπα οὕτως·

Ἑνικ. β' κώλυ-σ-ον (ἐμπόδισον), γ' κώλυ-σ-άτω (ἄς ἐμποδίση)· Πληθ. β' κωλύ-σ-ατε (ἐμποδίσατε), γ' κωλυ-σ-άντων ἢ κωλυ-σ-άτωσαν (ἄς ἐμποδίσωσι(ν)).

§ 5. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' εἶναι Ἑνικ. σον, σάτω — Πληθ. σατε, σάντων καὶ σάτωσαν.

γ') Παρακείμενος

§ 6. Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργ. παρακμ. ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτηρισμὸν κ' ἦτοι κ-ε, κ-ἔτω — Πληθ. κ-ετε, κ-έτωσαν· ὅθεν ἑνικ. γ' κεκώλυ-κ-ε, κεκώλυ-κ-ἔτω — Πληθ. κεκωλύ-κ-ετε, κεκώλυ-κ-έτωσαν.

§ 7. Ἡ μονολεκτικῶς σχηματιζομένη προστακτ. τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου εἶναι σπανιωτάτη. Συνηθεστέρα εἶναι ἡ σχηματιζομένη περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. παρακμ. καὶ τοῦ ἴσθι κλπ., προστακτικῆς τοῦ εἰμί·

κεκωλυκώς, κυῖα, κός ἴσθι, ἔστω

κεκωλυκότες, κυῖαι, κότα ἔστε, ἔστων ἢ ἔστωσαν.

δ') Δυνικός τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς.

§ 8. Ὁ δυνικός τῆς ἐνεργ. προστακτικῆς ἔχει προσωπικ. καταλήξεις τον, των.

§ 9. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικοῦ τῆς ἐνεργ. προστακτ. εἶναι

Ἑνεστ. ετον, ἔτων. Πρκ. κ-ετον, κ-ἔτων. Ἄορ. σα-τον, σ-άτων.

ε') Ἀνασκόπησις τῆς ἐνεργ. προστακτικῆς.

§ 10. Προστακτικὴν ἔχουσιν οἱ χρόνοι, οἵτινες ἔχουσι καὶ ὑποτακτικὴν, ἦτοι ὁ ἐνεστώς, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ παρακείμενος.

§ 11. Ἡ προσκτι. δὲν ἔχει ἰδιαιτέρους τύπους διὰ τὰ α' πρόσ-
σωπα, ἀλλὰ δανείζεται αὐτὰ ἐκ τῆς ὑποτακτικῆς π. χ.

Ἐνεστ. κωλύω = ἄς ἐμποδίζω, κωλύωμεν = ἄς ἐμποδίζομεν.

Ἄορ. κωλύσω = ἄς ἐμποδίσω, κωλύσωμεν = ἄς ἐμποδίσωμεν.

§ 12. Διακριτικὸν φωνῆν ἢ ἐνεργ. προσκτι. ἔχει ε ἐν πᾶσι τοῖς
χρόνοις, πλὴν τοῦ ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὸ α. Τὸ ο ἔχει ἢ ἐνεργ.
προσκτι. ἐν τῷ β' ἑνικ. τοῦ ἄορ. α' (ον) καὶ ἐν τῷ γ' πληθ. τοῦ
ἐνεστ. καὶ παρακμ. ἐν τοῖς εἰς ντων τύποις (όντων).

§ 13. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. προσκτι. εἶναι
Ἐνικ. β' — (ἄορ. ν), γ' τε. — Πληθ. β' τε, γ' ντων ἢ τωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΤΥΠΟΙ

1. Ἀπαρέμφατον.

§ 1. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι ῥηματικὸς τύπος ἔχων σημασίαν
οὐσιαστικοῦ, ἧτοι εἶναι ῥηματικὸν οὐσιαστικόν.

§ 2. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι οὐδέτερον οὐσιαστικόν, ἔχον μόνον
τὸν ἑνικ. καὶ μίαν κατάληξιν διὰ πάσας τὰς πτώσεις π. χ. τὸ ἄμαρ-
τάνειν, τοῦ ἄμαρτάνειν, τῷ ἄμαρτάνειν.

§ 3. Ἐνεστ. κωλύ-ειν, — Μέλλ. κωλύ-σ-ειν, — Ἄορ. α' κωλύ-
σ-αι, — Πρκ. κεκωλυ-κ-έναι.

§ 4. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. ἀπαρεμφάτου εἶναι
Ἐνεστ. εἰν, — μέλλ. σ-ειν, — ἄορ. α' σ-αι, — πρκ. κ-έναι.

§ 5. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεργ. ἄορ. ἄ καὶ τοῦ ἐνεργ. παρακ.
τονίζονται πάντοτε ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς βουλευσαι, βεβουλευ-
κέναι.

§ 6. ἁ) Τὸ ἄνευ ἄρθρου ἀπαρέμφ. μεταφράζεται 1) διὰ τοῦ
ὄτι καὶ ὀριστικῆς, 2) διὰ τοῦ ἡ καὶ ὑποτακτικῆς, 3) διὰ τοῦ οὐδέ-
τέρου ἄρθρου μετὰ τοῦ ἡ καὶ ὑποτακτικῆς καὶ 4) δι' οὐσιαστικοῦ.

6') Τὸ μετὰ τοῦ ἄρθρου ἀπαρέμφατον μεταφράζεται διὰ τοῦ οὐδτ. ἄρθρου καὶ τοῦ νά μετὰ ὑποτακτικῆς ἢ δι' οὐσιαστικοῦ. *Νέοις τὸ σιγᾶν κρεϊττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν*—εἰς τοὺς νέους τὸ νά σιωπῶσιν (ἢ σιωπῆ) εἶναι καλῦτερον (υτέρα) τοῦ νά φλυαρῶσι (τῆς φλυαρίας).

Σημ. «Τὸ σιγᾶν»—τὸ νά σιγῶ, τὸ νά σιγᾶς, τὸ νά σιγᾶ, τὸ νά σιγῶμεν, τὸ νά σιγατε, τὸ νά σιγῶσι.

Τὸ ἀπαρέμφατον λοιπὸν διὰ μιᾶς καταλήξεως δύναται νά φανερώνη πάντα τὰ πρόσωπα καὶ πάντας τοὺς ἀριθμούς· διὰ τοῦτο τὸ ἀπαρέμφ. μόνον του δὲν δύναται νά φανερώνη, περὶ τίνος προσώπου καὶ ἀριθμοῦ ὀρισμένως ἐκάστοτε πρόκειται. Τοῦτο ἐκάστοτε γίνεται φανερόν ἐκ τῆς ἔλης ἐννοίας ἢ διὰ τῆς προσθήκης ἀντωνυμιῶν ἢ οὐσιαστικῶν· π. γ. *βούλομαι ἀπελθεῖν*—θέλω ν' ἀπέλθω—*βούλομαί σε ἀπελθεῖν*—θέλω ν' ἀπέλθῃς—*βούλομαι αὐτὸν ἢ τὸν Θεμιστοκλέα ἀπελθεῖν*—θέλω αὐτὸς ἢ ὁ Θεμιστοκλῆς νά ἀπέλθῃ.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπαρέμφατ. μόνον του δὲν φανερώνει (παρεμφαίνει) ὀρισμένον πρόσωπον καὶ ἀριθμόν, διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ἀπαρέμφατον.

2. Μετοχή.

§ 7. Ἡ μετοχή εἶναι ῥηματικὸς τύπος ἔχων σημασίαν ἐπιθέτου, ἤτοι εἶναι ῥηματικὸν ἐπίθειον.

§ 8. Ἐνεστώσ· κωλύ-ων, κωλύ-ουσα, κωλυ-ον.

Αἱ καταλήξεις τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. εἶναι *ων, ουσα, ον*.

§ 9. Μέλλων. Ἡ μετοχή τοῦ ἐνεργ. μέλλ. ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς μετοχ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ σ, ἤτοι *σ-ων, σ-ουσα, σ-ον*. Ὅθεν *κωλύ-σ-ων, κωλύ-σ-ουσα, κωλυ-σ-ον*.

§ 10. Ἄορ. α' κωλύ-σ-ας, κωλύ-σ-ασα, κωλυ-σ-αν.

Αἱ καταλήξεις τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἄορ. α' εἶναι *σας, σασα, σαν*.

§ 11. Παρακειμένος· κεκωλυ-κώς, κεκωλυ-κυῖα, κεκωλυ-κός.

Αἱ καταλήξεις τῆς μετοχ. τοῦ ἐνεργητ. παρακειμένου εἶναι *κώς, κυῖα, κός*.

Σημ. Ἡ μεταχὴ ἀνωμέσθη οὕτως, ἐπειδὴ εἶναι βηματικὸς τύπος καὶ ἄμικ ἐπίθετον, ἦτοι μετέχει καὶ τοῦ βήματος καὶ τῶν ἐπιθέτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ΄

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Οἱ χρόνοι τῆς μέσης φωνῆς ἔχουσι μέσην καὶ παθητικὴν σημασίαν. Ἐξαιροῦνται ὁ μέσος μέλλ. καὶ ἄορ., οὔτινες ἔχουσι μόνον μέσην σημασίαν. Ἐνεστ. λύομαι=λύω τὸν ἑαυτὸν μου καὶ λύομαι ὑπ' ἄλλου.— Παραρκ. ἐλυόμην=ἔλυον τὸν ἑαυτὸν μου καὶ ἐλυόμην ὑπ' ἄλλου.— Παραρκ. λέλυμαι=ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου καὶ ἔχω λυθῆ ὑπ' ἄλλου.— Ὑπερσ. ἐλελύμην=εἶχον λύσει τὸν ἑαυτὸν μου καὶ εἶχον λυθῆ ὑπ' ἄλλου.— Ἄλλὰ Μέσ. μέλλ. λύσομαι=θα λύσω τὸν ἑαυτὸν μου.— Μέσ. ἄορ. ἐλυόμην=ἔλυσα τὸν ἑαυτὸν μου.

§ 2. Διὰ τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον ἐν παθητικῇ σημασίᾳ ἔχομεν ἰδιαιτέρους τύπους, τὸν παθητικὸν μέλλ. καὶ ἀόριστ. Παθ. μέλλ. λυθήσομαι=θα λυθῶ ὑπ' ἄλλου.— Παθ. ἄορ. ἐλύθην=ἐλύθη ὑπ' ἄλλου.

α') Ἐνεστώς.

§ 3. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέσου ἢ παθητικοῦ ἐνεστώτος κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἀρχαίᾳ ὅπως ὁμοίως, πλὴν τοῦ ὅ' ἐνικ.— Ταῦτα ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς εσσι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς η ἢ ει.

§ 4. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. ἐμποδίζομαι, ἐμποδίζεσαι, ἐμποδίζεται·

Πληθ. ἐμποδιζόμεθα, ἐμποδίξεσθε, ἐμποδίζονται·

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. κωλύομαι, κωλύ-η (ἢ ει), κωλύ-εται·

Πληθ. κωλυόμεθα, κωλύ-εσθε, κωλύ-ονται.

§ 5. Αί πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου ἢ παθητ. ἐνεστώτος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι:

Ἐνικ. ομαι, ἡ ἦ ει, ειαί — Πληθ. ὀμεθα, εσθε, ονται.

Σημ. 1. Τὸ ἡ ἦ ει προήλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως εσαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, τὸ ὅποιον εὑρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων, καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ σαι εἰς ἡ ἦ ει.

Σημ. 2. Διὰ τοῦ ει γράφονται πάντοτε τὸ βούλει, σῆι, δῖει καὶ ὄφει.

§ 6. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου ἐνεστ. εἶναι τὰ τῆς ὀριστικ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.

β') Παρατατικός.

§ 7. Ὁ παρατατικός τῆς μέσης φωνῆς κλίνεται ὅλως ὁμοίως ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἀρχαίᾳ, πλὴν τοῦ β' ἐνικοῦ. — Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς εσο, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς ου.

§ 8. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. ἡμποδιζόμεν, ἡμποδιζεσο, ἡμποδίζετο

Πληθ. ἡμποδιζόμεθα, ἡμποδιξεσθε, ἡμποδίζοντο.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. ἐκωλυ-όμεν, ἐκωλύ-ου, ἐκωλύ-ετο

Πληθ. ἐκωλυ-όμεθα, ἐκωλύ-εσθε, ἐκωλύ-οντο.

§ 9. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ μέσου παρατακ. εἶναι

Ἐνικ. ὀμην, ου, ετο — Πληθ. ὀμεθα, εσθε, οντο.

Σημ. Τὸ ου τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως εσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, τὸ ὅποιον εὑρίσκεται μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ εο εἰς ου.

§ 10. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου παρατακ. εἶναι τὰ τοῦ ἐνεργ. παρατακ. ε καὶ ο.

γ') Μέσος μέλλον.

§ 11. Ὁ μέσος μέλλ. ἐν τῇ ὀριστικ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου ἐνεστ. ἐν τῇ αὐτῇ ἐγκλίσει καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρον. χαρακτηριστ. σ.

Ἐνικ σ-ομαι, σ-η ἢ σ-ει, σ-εται, — Πληθ. σ-όμεθα, σ-εσθε σ-ονται.

§ 12. Ἐνικ.	α'	λύ-σ-ομαι	(=θά λύσω	τὸν ἑαυτὸν μου)
	β'	λύ-σ-η ἢ εἰ	(=θά λύσῃς	τὸν ἑαυτὸν σου)
	γ'	λύ-σ-εται	(=θά λύσῃ	τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ.	α'	λυ-σ-όμεθα	(=θά λύσωμεν	τὸν ἑαυτὸν μας)
	β'	λύ-σ-εσθε	(=θά λύσητε	τὸν ἑαυτὸν σας)
	γ'	λύ-σ-ονται	(=θά λύσωσι	τὸν ἑαυτὸν των).

§ 13. Ὁ μέσ. μέλλ. ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἔνεργ., χρονικὸν χαρακτηριστικὸν σ καὶ διακριτικὰ φωνήεντα ἐν τῇ ὀριστικῇ. ε καὶ ο.

δ') Μέσος ἀόριστος α'.

§ 14. Ὁ μέσ. ἀόρ. α'	ἐν τῇ ὀριστικῇ κλίνεται οὕτως:		
Ἐνικ.	α' ἔλυ-σ-άμην	(=ἔλυσα	τὸν ἑαυτὸν μου)
	β' ἔλυ-σ-ω	(=ἔλυσε;	τὸν ἑαυτὸν σου)
	γ' ἔλυ-σ-ατο	(=ἔλυσε	τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ.	α' ἐλυ-σ-άμεθα	(=ἐλύσαμεν	τὸν ἑαυτὸν μας)
	β' ἐλύ-σ-ασθε	(=ἐλύσατε	τὸν ἑαυτὸν σας)
	γ' ἐλύ-σ-αντο	(=ἔλυσαν	τὸν ἑαυτὸν των).

§ 15. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ μέσου ὀριστοῦ α' ἐν τῇ ὀριστικῇ εἶναι

Ἐνικ. σ-άμην, σ-ω, σ-ατο. — Πληθ. σ-άμεθα, σ-ασθε, σ-αντο.

Σημ. Τὸ σω τοῦ β' ἔνικ. προήλθεν ἐκ τοῦ σασο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ σο εἰς ω.

§ 16. Ὁ μέσ. ἀόρ. α' ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἔνεργ., χρονικὸν χαρακτηριστικὸν σ καὶ διακριτικὸν φωνήεν τῆς ὀριστικῇ. τὸ α.

ε') Μέσος καὶ παθητικὸς παρακείμενος.

§ 17. α') Ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται κατὰ δύο τρόπους:

α') ἔχω λυθῆ, ἔχεις λυθῆ, ἔχει λυθῆ — ἔχομεν λυθῆ, ἔχετε λυθῆ, ἔχουσι λυθῆ.

β') εἶμαι (λε)λυμένος, -η, ον, εἶσαι (λε)λυμένος, -η, ον, εἶναι (λε)λυμένος, -η, ον — εἶμεθα (λε)λυμένοι, -αι, -α, εἶσθε (λε)λυμένοι, -αι, -α, εἶναι (λε)λυμένοι, -αι, -α.

§ 17. β') Ὁ μέσος παρακ. ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται οὕτως·
 ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, ἔχομεν λύσει τὸν ἑαυτὸν μου
 ἔχεις » » σου, ἔχετε » » οὐς
 ἔχει » » του, ἔχουσι » » των.

§ 18. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος ἢ παθητ. παρακ. κλίνεται οὕτως·
 Ἑνικ. α' λέλυ-μαι, β' λέλυ-σαι, γ' λέλυ-ται·
 Πληθ. α' λελύ-μεθα, β' λέλυ-σθε, γ' λέλυ-νται.

Γ') Μέσος καὶ παθητικὸς ὑπερσυντέλικος.

§ 19. Τὸν παθητικὸν καὶ μέσον ὑπερσυντ. τῆς νέας ἔχομεν, ἂν ἀπὸ τοῦ ἔχω ἢ εἶμαι τοῦ παρακ. θέσωμεν τὸ εἶχον, ἤμην. Ὅθεν παθητ. εἶχον λυθῆ, εἶχες λυθῆ κλπ., ἢ ἤμην (λε)λυμένος, η, ον, ἦσο (λε)λυμένος, η, ον κλπ. — Μέσ. εἶχον λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, εἶχες λύσει τὸν ἑαυτὸν σου κλπ.

§ 20. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος ἢ παθητ. ὑπερσυντ. κλίνεται οὕτως·
 Ἑνικ. α' ἐλέλυ-μην, β' ἐλέλυ-σο, γ' ἐλέλυ-το
 Πληθ. α' ἐλελύ-μεθα, β' ἐλέλυ-σθε, γ' ἐλέλυ-ντο.

§ 21. Ὁ προκμ καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικ. δὲν ἔχουσιν οὔτε χρονικὸν χαρακτῆρα οὔτε διακριτικὸν φωνῆεν, ἀλλὰ προσαρτῶσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις (μαι, σαι, ται κλπ., μην, σο, το κλπ.) ἀμέσως εἰς τὸ θέμα.

§ 22. α') Τὰ συμφωνόληκα ῥήματα σχηματίζουν τὸ γ' πληθ. τῆς ὀριστ. τοῦ μέσου παρακ. καὶ ὑπερσυντ. περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου παρακμ. καὶ τοῦ εἰσίν, ἦσαν, γεγραμμένοι, αι, α εἰσί — γεγραμμένοι, αι, α ἦσαν.

β') Τὰ φωνηεντόληκα ῥήματα σχηματίζουν τὸ γ' πληθ. τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου παρακ. καὶ ὑπερσυντ. καὶ μονολεκτικῶς καὶ περιφραστικῶς· λέλυνται καὶ λελυμένοι, αι, α εἰσίν — ἐλέλυντο καὶ λελυμένοι, αι, α ἦσαν.

ζ') Τετελεσμένος μέλλον.

§ 23. Τὸν μέσον καὶ τὸν παθητικὸν τετελεσμένον μέλλ. ἐν τῇ νέῃ ἔχομεν, ἂν ἀντὶ τοῦ ἔχω καὶ εἶμαι τοῦ παθ. καὶ μέσου προκτιζόμεν τὸ θὰ ἔχω, θὰ εἶμαι κλπ. Ὅθεν παθ. θὰ ἔχω λυθῆ, θὰ ἔχω ἔλξης λυθῆ κλπ. ἢ θὰ εἶμαι (λε)λυμένος, θὰ εἶσαι (λε)λυμένος κλπ.—Μέσ. θὰ ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, θὰ ἔχῃς λύσει τὸν ἑαυτὸν σου κλπ.

§ 24. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλον κλίνεται οὕτως·

Ἑνικ. λελύ-σομαι, λελύ-ση ἢ σει, λελύ-σεται
Πληθ. λελυ-σόμεθα, λελύ-σεσθε, λελύ-σονται.

§ 25. Ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλον σχηματίζεται διὰ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ παθητικοῦ ἢ μέσου παρακειμένου καὶ τῶν καταλήξεων τοῦ μέσου μέλλοντος.

§ 26. Ὁ μέσος καὶ παθητ. τετελεσμένος μέλλ. σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχ. τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ἔσομαι, μέλλοντος τοῦ εἶμι·

Ἑνικ. λελυμένος, η, ον ἔσομαι, ἔση(ει), ἔσται·
Πληθ. λελυμένοι, αι, α ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

η') Ἀντικὸς μέσης ὀριστικῆς.

§ 27. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ δυϊκ. ἐν τῇ ὀριστ. τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι σθον, σθον.

§ 28. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἐν τῇ ὀριστ. τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι

Ἐνεστ. εσθον, εσθον.—Μέσ. καὶ τετελ. μέλλ. σ-εσθον, σ-εσθον.—Παρακ. σθον, σθον.

§ 29. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεως τοῦ δυϊκ. ἐν τῇ ὀριστ. τῶν προγεγενημένων χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι δ' σθον, γ' σθην.

§ 30. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκ. ἐν τῇ ὀριστ. τῶν παραγεγενημένων χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι

Παρακτικ. σ-σθον, ἐ-σθην. — Μ. ἀορ. α' σ-ασθον σ-άσθην.—
Ἐνεστ. σσθον, σσθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ, ΕΥΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

1. Ὑποτακτική.

α') Ἐνεστώς.

§ 1. Ἡ ὑποτ. τοῦ μέσου καὶ παθ. ἐνεστώτος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ κλίνεται ὁμοίως, πλὴν τοῦ θ' ἐνικ.—Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς ησαι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς η.

§ 2. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

(Ἄν) ἐμποδίζομαι, ἐμποδίζῃσαι, ἐμποδίζῃται

(Ἄν) ἐμποδιζόμεθα, ἐμποδιζήσθε, ἐμποδιζόνται.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. α' κωλύ-ομαι, β' κωλύ-ῃ, γ' κωλύ-ῃται

Πληθ. α' κωλυ-όμεθα, β' κωλύ-ῃσθε, γ' κωλύ-ονται.

§ 3. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς ὑποτ. τοῦ ἐνεστ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι: Ἐνικ. ωμαι, η, ῃται—Πληθ. ὠμεθα, ῃσθε, ωνται.

Σημ. Τὸ η τοῦ θ' ἐνικοῦ προῆλθεν ἐκ τοῦ ησαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, μεταξὺ φωνηέντων εὐρισκομένου, καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ ηαι εἰς η.

β') Μέσος ἀόριστος α'.

§ 4. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς ὑποκτ. τοῦ μέσου ἀορ. α' εἶναι αἱ τοῦ ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ σ, ὃ χρονικὸς χαρακτήρ τοῦ μέσου ἀορ. α' ἦτοι Ἐνικ. σ ωμαι, σ-ῃ, σ-ῃται—Πληθ. σ-ὠμεθα, σ-ῃσθε, σ ωνται.

§ 5. Ἐνικ. α' λύ-σ-ομαι, β' λύ-σ-ῃ, γ' λύ-σ-ῃται

Πληθ. α' λυ-σ-ὠμεθα, β' λύ-σ-ῃσθε γ' λύ-σ-ωνται.

γ') Παρακείμενος.

§ 6. Ἡ ὑποτ. τοῦ μέσου ἢ παθικ. πρkm. σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ὦ κλπ., ὑποτ. τοῦ εἰμί'

λελυμένος, η, ον ᾧ, ῆς, ῆ — λελυμένοι, αι, α ᾧμεν, ῆτε, ᾧσι(ν).
δ') Δυνικός ἀριθμός.

§ 7. Ὁ δυνικός τῆς ὑποτ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τοῦ δυν. τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων τῆς ὀριστ. σθον, σθον.

§ 8. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυν. ἐν τῇ ὑποτ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι

Ἔνεστ. ησθον, ησθον—Μ. ἀορ. α' σ-ησθον, σ-ησθον.

§ 9. Ὁ δυν. τῆς ὑποτακτ. τοῦ παρακ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι λελυμένω, α, ω ἦτον, ἦτον.

2. Εὐκτική.

§ 10. Ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἡ παθητικὴ εὐκτικὴ σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε νὰ καὶ τῆς ὑποτακτ. τοῦ παθ. ἐνεστ., ἀορ. καὶ προκμ. ἐνεστ. εἶθε νὰ ἐμποδίζωμαι, ἀόρ. εἶθε νὰ ἐμποδιοθῶ, προκ. εἶθε νὰ ἔχω ἐμποδιοθῆ κλπ.

Ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

α') Ἔνεστώς.

§ 11. Ἐνικ. κωλυ-οίμην, κωλύ-οιο, κωλύ-οιτο

Πληθ. κωλυ-οίμεθα, κωλύ-οισθε, κωλύ-οιτο.

Σημ. κωλυοίμην=εἶθε νὰ ἐμποδίζωμαι ἢ εἶθε νὰ ἐμποδίζω τὸν ἑαυτόν μου κλπ.

§ 12. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου ἐνεστ. εἶναι

Ἐνικ. οίμην, οιο, οιτο—Πληθ. οίμεθα, οισθε, οιτο.

Σημ. Τὸ οιο τοῦ 6' ἐνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ οισο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ.

6') Μέλλον μέσος καὶ τετελεσμένος.

§ 13. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου μέλλ. εἶναι αἱ τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ σ'

Ἐνικ. σ-οίμην, σ-οιο, σ-οιτο. Πληθ. σ-οίμεθα, σ-οισθε, σ-οιτο·

Ἐνικ. λυ-σοίμην, λύ-σοιο, λύ-σοιτο·

Πληθ. λυ-σοίμεθα, λύ-σοισθε, λύ-σοιτο.

§ 14. Ἡ εὐκτ. τοῦ μέσου καὶ παθητ. τετελεσμένου μέλλ. εἶναι αὐτὴ ἢ εὐκτ. τοῦ μέσου μέλλ. καὶ πρὸ αὐτῆς ὁ ἀναδιπλασιασμός.

Ἐνικ.	λε-λυσοίμην,	λε-λύσοιο,	λε-λύσοιτο
Πληθ.	λε-λυσοίμεθα,	λε-λύσοισθε,	λε-λύσοιντο.

γ') Μέσος άόριστος ά.

§ 15.	λυ-σ-αίμην	(= εἶθε νά λύσω	τόν έαυτόν μου)
	β' λύ-σ-αιο	(= " " λύσης	" " σου)
	γ' λύ-σ-αιτο	(= " " λύση	" " του)
Πληθ.	α' λυ-σ-αίμεθα	(= " " λύσωμεν	" " μας)
	β' λύ-σ-αισθε	(= " " λύσητε	" " σας)
	γ' λύ-σ-αιντο	(= " " λύσωσι	" " των).

§ 16. Πλήρεις καταλήξεις τής εὐκτ. τοῦ μέσου άορ. α' είναι
Ἐνικ. σαίμην, σαιο, σαιτο—Πληθ. σαίμεθα, σαισθε, σαιντο.

Σημ. Τό αιο τοῦ β' ένικ. προήλθεν έκ τοῦ αισο, δι' άποβολής τοῦ σ.

δ') Παρακείμενος.

§ 17. Ἡ εὐκτ. τοῦ μέσου παρακμ. σχηματίζεται διά τής μετοχῆς αὐτοῦ καί τοῦ εἶην κλπ., εὐκτ. τοῦ εἰμί

λελυμένος, η, ον εἶην, εἶης, εἶη—λελυμένοι, αι, α, εἶμεν, εἶητε, εἶεν.

ε') Δυϊκός μέσης εὐκτικῆς.

§ 18. Ὁ δυϊκός τής μέσης εὐκτ. έχει προσωπικάς καταλήξεις τās τοῦ δυϊκ. τῶν παραγομένων χρόνων τής άοριστ. σιθον, σίην.

§ 19. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ τής μέσης εὐκτ. είναι Ἐνεστ. σισθον σίσθην.—Μέστ. καί τετελ. μέλλ. σ-σισθην, σ-σίσθην.—Μέστ. άόρ. α' σ-σισθον, σ-σίσθην.

§ 20. Ὁ δυϊκ. τής εὐκτ. τοῦ μέσου παρακ. είναι λελυμένω, α, ω είτον, είτην.

3. Προστακτική.

α') Ἐνεστώς.

§ 21.	Ἐνικ. β' κωλύ-ου	(= έμποδίζου, ἤ νά έμποδίζησαι)
	γ' κωλυ-έσθω	(= άς έμποδίζηται)
Πληθ.	β' κωλύ-εσθε	(= έμποδίζεσθε, ἤ νά έμποδίζησθε)
	γ' κωλυ-έσθων ἤ κωλυ-έσθωσαν	(= άς έμποδίζωνται).

§ 22. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστι. τοῦ μέσου ἔνεστ. εἶναι, Ἐνικ. ου, ἐσθω—Πληθ. εσθε, ἐσθων ἢ ἐσθωσαν.

Τὸ ου προῆλθεν ἐκ τοῦ εσο δι' ἀποβολῆς ταῦ σ, μεταξὺ φωνήεντων εὐρισκομένου, καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ εο εἰς ου.

§ 23. Διακριτικὸν φωνήεν τῆς προστι. τοῦ μέσου ἔνεστῶτος εἶναι τὸ ε.

β') Ἀόριστος α'.

§ 24. Ἐνικ. β' λῶ-σ-αι (= λῶσον τὸν ἑαυτὸν σου)
 γ' λυ-σ-άσθω (= ἄς λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)
 Πληθ. β' λύ-σ-ασθε (= λύσατε τὸν ἑαυτὸν σας)
 γ' λυ-σ-άσθων ἢ λυ-σ-άσθωσαν (= ἄς λύσωσι τὸν ἑαυτὸν των).

§ 25. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστι. τοῦ μέσου ἀορ. α' εἶναι Ἐνικ.σαι, σάσθω—Πληθ.σασθε, σάσθων ἢ σάσθωσαν.

§ 26. Διακριτικὸν φωνήεν τῆς προστι. τοῦ μέσου ἀορ. α' εἶναι τὸ α, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ.

γ') Παρακείμενος.

§ 27. Ἐνικ. β' λέλυ-σο (= νὰ ἔχῃς λυθῆ)
 γ' λελύ-σθω (= ἄς ἔχῃ λυθῆ)
 Πληθ. β' λέλυ-σθε (= νὰ ἔχητε λυθῆ)
 γ' λελύ-σθων ἢ λελύ-σθωσαν (= ἄς ἔχωσι λυθῆ).

§ 28. Ὁ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ ἐν τῇ προστι. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνήεν, ἀλλὰ προσαρτᾷ τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως εἰς τὸ βῆματικὸν θέμα.

δ') Δυϊκὸς μέσης προστακτικῆς.

§ 29. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ δυϊκ. τῆς μέσης προστι. εἶναι οἶον, σθων.

§ 30. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκ. τῆς μέσης προστι. εἶναι Ἐνεστ. εσθον, ἐσθων.—Μ. ἀορ. α' σ-ασθων, σ-άσθων.—Παρκμ. σθον, σθων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'

ΟΙ ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

1. Ἀπαρέμφατον.

§ 1. Ἐνεστ. λύ-εσθαι.—Μέσ. μέλλ. λύ-σ-εσθαι.—Τετ. μέλλ. λε-λύ-σ-εσθαι.—Μέσ. ἄορ. α' λύ-σ-ασθαι.—Παρακμ. λελύ-σθαι.

§ 2. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ μέσου ἀπαρεμφάτου εἶναι

Ἐνεστ. εσθαι, μέσ. καὶ τετελ. μέλλ. σεσθαι, μ. ἄορ. α' σασθαι, παρακμ. σθαι.

§ 3. Προσωπικὴ καταλήξις τοῦ ἀπαρεμφάτου πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι σθαι.

§ 4. Διακριτικὸν φωνῆεν τοῦ ἀπαρεμφ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι ε. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσ. ἄορ. α' ἔχων τὸ σύνθηδες α, καὶ ὁ παρακμ. εἰς τις καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

2. Μετοχή.

§ 5. Ἐνεστώς	λυ-όμενος,	ομένη,	όμενον
Μέσ. μέλλ.	λυ-σόμενος,	σομένη,	σόμενον
Τετ. μέλλ.	λελυ-σόμενος,	σομένη,	σόμενον
Μ. ἄορ. α'	λυ-σάμενος,	σαμένη,	σάμενον
Παρακμ.	λελυ-μένος,	μένη,	μένον.

§ 6. Πλήρεις καταλήξεις τῆς μέσης μετοχῆς εἶναι

Ἐνεστ.	όμενος,	ομένη,	όμενον
Μ. καὶ τετ. μέλλ.	σόμενος,	σομένη,	σόμενον
Μέσ. ἄορ. α'	σάμενος,	σαμένη,	σάμενον
Παρακμ.	μένος,	μένη,	μένον.

§ 7. Κοινὴ καταλήξις τῆς μετοχῆς πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι μενος, μενη, μενον.

§ 8. Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ μέση μετοχὴ τὸ ο. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσ. ἄορ. α' ἔχων τὸ α, καὶ ὁ πρκμ., εἰς τις καὶ ἐν τῇ μετοχῇ δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

§ 9. Τὸ ἀπαρέμφ. καὶ ἡ μετασχὴ τοῦ παθητ. πρῆμ. τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· λελεύσθαι, λελυμένος — ἀναλελεύσθαι, ἀναλελυμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'

ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΩΝ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α'

1. Παθητικὸς μέλλων α'.

§ 1. Ὁ παθ. μέλλ. α' ἔχει ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι τὰς καταλήξεις τοῦ μέσ. μέλλ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ *θη*, τὸ ὅποιον εἶναι σημεῖον τῆς παθητικῆς σημασίας.

§ 2. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ παθητ. μέλλ. α' εἶναι

Ὅριστ. *θή-σομαι*, *θή-ση(ει)*, *θή-σεται*, *θη-σόμεθα*, *θή-σεσθε*, *θή-σονται*. — Εὐκτ. *θη-σοίμην*, *θή-σοιο*, *θή-σοιτο*, *θη-σοίμεθα*, *θή-σοιοθε*, *θή-σοιτο*. Ἀπαρεμφ. *θή-σεσθαι*. Μετοχ. *θη-σόμενος*, *θη-σομένη*, *θη-σόμενον*.

§ 3. Ὁ παθητ. μέλλ. α' κλίνεται οὕτως·

Ὅριστ. *λυ-θήσομαι* (= θὰ λυθῶ), *λυ-θήση(ει)* (= θὰ λυθῆς), *λυ-θήσεται* (= θὰ λυθῆ).

λυ-θησόμεθα (= θὰ λυθῶμεν), *λυ-θήσεσθε* (= θὰ λυθῆτε), *λυ-θήσονται* (= θὰ λυθῶσι).

Εὐκτ. ἐνικ. *λυ-θησοίμην*, *λυ-θήσοιο*, *λυ-θήσοιτο*

πληθ. *λυ-θησοίμεθα*, *λυ-θήσοιοθε*, *λυ-θήσοιτο*.

Ἀπρμ. *λυ-θήσεσθαι*, Μτχ. *λυ-θησόμενος*, *μένη*, *μενον*.

§ 4. Χρονικὸν χαρακτῆρα ἔχει ὁ παθητ. μέλλ. α' τὸ *θη* καὶ τὸ *σ*.

Τὸ *θη* προσδίδει εἰς αὐτόν, ἔχοντα τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλ., τὴν παθητικὴν σημασίαν, τὸ δὲ *σ* εἶναι σημεῖον τοῦ μέλλ.

2. Παθητικὸς ἀόριστος α'.

§ 5. Ὁ παθητ. ἀόρ. α' ἀφθόνως ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ νέᾳ π. χ. *ἐλύθην*, *ἐδέθην*, *ἐξεσχίσθην*, *ἐκτενίσθην*, *ἐξητιάσθην* καὶ ἄλλα πολλά.

Σημ. Πολλοὶ τῶν παθητ. ἀορ. ἐν τῇ νέᾳ ἔχουσι καὶ μέσῃν σημασίαν, οὕτω δ' ἀναπληροῦσι τὸν ὅλως ἐν τῇ νέᾳ ἐλλείποντα μέσον ἀόριστον· ἐλούσθην ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ ἐλούσθη = ἔλουσα τὸν ἑαυτὸν μου—ἐλύθη ὁ κύων ὑπ' ἄλλου καὶ ἐλύθη ὁ κύων = ἔλυσε μόνος ἑαυτόν.

§ 6. Ὁ παθ. ἀορ. α' τῆς ἀρχαίας ἐν τῇ ὀριστ., ὑποτακ. καὶ μετοχ. κλίνεται ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

Ὅριστ. ἐκωλύ-θη, ἐκωλύ-θης, ἐκωλύ-θη (= ἤμποδίσ-θη, ης, η)·—ἐκωλύ-θημεν, ἐκωλύ-θητε, ἐκωλύ-θησαν (= ἤμποδίσθημεν, θητε, θησαν).

Ἰποτ. κωλυ-θῶ, κωλυ-θῆς, κωλυ-θῆ (= ἄν ἐμποδισθῶ, θῆς, θῆ)·—κωλυ-θῶμεν, κωλυ-θῆτε, κωλυ-θῶσι(ν) (= ἄν ἐμποδισθῶμεν, θῆτε, θῶσι(ν)).

Μετοχ. κωλυ-θείς, κωλυ-θείσα, κωλυ-θέν.

§ 7. Ἐν τῇ εὐκτ., προστακτ. καὶ ἀπαρεμφ. κλίνεται οὕτως·

Εὐκτ.	κωλυ-θείην	(= εἴθε γὰ ἐμποδισθῶ)
	κωλυ-θείης	(= » » ἐμποδισθῆς)
	κωλυ-θείη	(= » » ἐμποδισθῆ)
	κωλυ-θείμεν ἢ κωλυ-θείμεν	(= » » ἐμποδισθῶμεν)
	κωλυ-θείτε ἢ κωλυ-θείητε	(= » » ἐμποδισθῆτε)
	κωλυ-θείεν ἢ κωλυ-θείησαν	(= » » ἐμποδισθῶσι(ν)).

Προσπκ. ἐνκ. β' κωλύ-θητι (= ἐμποδίσθητι, ἢ γὰ ἐμποδισθῆς)

γ' κωλυ-θήτω (= ἄς ἐμποδισθῆ)

πληθ. β' κωλύ-θητε (= γὰ ἐμποδισθῆτε)

γ' κωλυ-θέντων ἢ κωλυ-θήτωσαν (= ἄς ἐμποδισθῶσι(ν)).

Ἀπαρέμφ. κωλυ-θῆναι.

§ 8. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ παθητ. ἀορ. α' εἶναι

Ὅριστ. θη-ν, θη-ς, θη—θη-μεν, θη-τε, θη-σαν. Ἰποτ. θ-ῶ, θ-ῆς, θ ἢ—θ-ῶμεν, θ-ῆτε, θ-ῶσι. Εὐκτ. θείην, θείης, θείη—θείμεν ἢ θείμεν, θείτε ἢ θείητε, θείεν ἢ θείησαν.

Προσπ. θητι, θήτω—θητε, θέντων ἢ θήτωσαν.

Ἀπαρ. θῆναι. Μετ. θείς, θείσα, θέν.

§ 9. Προσωπικὰς καταλήξεις ὁ παθ. ἄορ. α' ἔχει ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι τὰς τῆς ἐνεργ. φωνῆς. Παθητικὴν σηµασίαν προσεῖδει εἰς αὐτὸν ὁ χρονικὸς χαρακτήρ θη, ὅπως καὶ εἰς τὸν παθητικὸν μέλλοντα.

Σημ. Ἡ προστ. ἐν τῷ β' ἐνικ. ἔχει προσωπ. κατάληξιν θι, ἀλλὰ τὸ θ τρέπεται εἰς ι διὰ τὸ προηγούμενον θ.

§ 10. Τὸ θη μετὰ τῶν καταλήξεων τῆς ὑποτακτ. συναιρεῖται· θή-ω, θῶ, θή-ης, θῆς κλπ. •

§ 11. Τὸ θη, ἔταν ἀκολουθῆ ἰ ἢ ντ, γίνεται θε· θεῖην, θείην, θέντων. θέντος.

3. Δυϊκὸς παθ. μέλ. καὶ ἄορ. α'.

§ 12. Πλήρεις καταλήξεις·

Παθ. μέλλ. Ὅριστ. θή-σεσθον, θή-σεσθον. — Εὐκτ. θή-σοισθον θη-σοίσθην.

Παθ. ἄορ. α' Ὅριστ. θητον, θήτην. — Ὑποτ. θῆτον, θῆτον. — Εὐκτ. θεῖτον ἢ θείτην, θείτην ἢ θειήτην. — Προστ. θητον, θήτων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΦΩΝΗΝΤΟΛΗΚΤΩΝ

Παιδεύω.

Ἑνεργητικὴ φωνή.

	Ὅριστική	Ἑποτακτ.	Εὐκτική	Προοτακτ.	Ἄπ.	Μετοχή
Ἑνεργός	παιδύ-ω παιδύ-εις παιδύ-ει παιδύ-ομεν παιδύ-ετε παιδύ-ουσι(ν)	παιδύ-ω παιδύ-ης παιδύ-η παιδύ-ομεν παιδύ-ητε παιδύ-οσι(ν)	παιδύ-οιμι παιδύ-οις παιδύ-οι παιδύ-οιμεν παιδύ-οιτε παιδύ-οιεν	παιδεν-ε παιδεν έτω παιδύ-ετε παιδεν-όριτων ἢ —έτωσαν	παιδύ-ειν	παιδύ-ών παιδύ-ουσα παιδύ-ον
Παρατατικός	ἐπαιδεν-ον ἐπαιδεν-ες ἐπαιδεν-ε(ν) ἐπαιδύ-ομεν ἐπαιδύ-ετε ἐπαιδεν-ον					
Μέσλων	παιδύ-σω παιδύ-σεις παιδύ-οσι παιδύ-οιμεν παιδύ-οσιτε παιδύ-οουσι(ν)		παιδύ-σοιμι παιδύ-σοις παιδύ-οσι παιδύ-οιμεν παιδύ-οσιτε παιδύ-οσιεν		παιδύ-σειν	παιδύ-σων παιδύ-ουσα παιδύ-σον
Ἀόριστος	ἐπαιδεν-σα ἐπαιδεν-σα ἐπαιδεν-σε(ν) ἐπαιδύ-οαμεν ἐπαιδύ-οατε ἐπαιδεν-σαν	παιδύ-σω παιδύ-οης παιδύ-οη παιδύ-οομεν παιδύ-οητε παιδύ-οοσι(ν)	παιδύ-σαιμι παιδύ-σαις, σεις παιδύ-σαι, σειε(ν) παιδύ-οαμεν παιδύ-οατε παιδύ-οαιεν, οαιεν	παιδεν-σον παιδύ-οατω παιδύ-οατε παιδεν-όαν- των ἢ οάτωσαν	παιδύ-οαι	παιδύ-σας παιδύ-οάσα παιδύ-οάν

	Ὄριστική	ὑποτακτικά	Ἐγκτική
Παρακείμενος	παιίδεν κᾶ	παιιδεύ-κω ᾗ παιιδευ-κῶς ᾧ	παιιδεύ-κοιμι ᾗ παιιδευκῶς εἶην
	παιίδεν-κας	παιιδεύ-κῆς ᾗ παιιδευ-κῶς ᾗς	παιιδεύ-κοις ᾗ παιιδευκῶς εἶης
	παιίδεν-κς	παιιδεύ-κῆ ᾗ παιιδευκῶς ᾗ	παιιδεύ-κοι ᾗ παιιδευκῶς εἶη
	παιιδεύ-καμεν	παιιδεύ-κόμεν ᾗ παιιδευ-κότες ᾧμεν	παιιδεύ-κοιμεν ᾗ παιιδευκότες εἶμεν
	παιιδεύ-κατε	παιιδεύ-κῆτε ᾗ παιιδευ-κότες ᾗτε	παιιδεύ-κοιτε ᾗ παιιδευκότες εἶητε
	παιιδεύ-κᾶσι(ν)	παιιδεύ-κῶσι (ν) ᾗ παιιδευ-κότες ᾧσι (ν)	παιιδεύ-κοιεν ᾗ παιιδευκότες εἶεν
	ὑπ.	ἐπαιιδεύ-κειν, ἐπαιιδεύ-κεις, ἐπαιιδεύ κει,	

Μέση

	Ὄριστική	ὑποτακτικά	Ἐγκτική
Ἔνεστέως	παιιδεύ-ομαι παιιδεύ-ῆ (ει) παιιδεύ-εσθαι παιιδευ-όμεθα παιιδεύ-εσθε παιιδεύ-ουσαι	παιιδεύ-ομαι παιιδεύ-ῆ παιιδεύ-ῆται παιιδευ-όμεθα παιιδεύ-ῆσθε παιιδεύ-ουσαι	παιιδευ-οίμην παιιδεύ-οιο παιιδεύ-οιτο παιιδευ-οίμεθα παιιδεύ-οιοσθε παιιδεύ-οιγτο
Παρ.	ἐπαιιδευ-όμεν, ἐπαιιδεύ-ου, ἐπαιιδεύ-ετο		
Μέσος μέλλων	παιιδεύ-ομαι παιιδεύ-σῆ (ει) παιιδεύ-εσθαι παιιδευ-όμεθα παιιδεύ-εσθε παιιδεύ-ουσθαι		παιιδευ-οίμην παιιδεύ-οιο παιιδεύ-οιτο παιιδευ-οίμεθα παιιδεύ-οιοσθε παιιδεύ-οιγτο
Ἄορ. α'	ἐπαιιδευ-οίμην ἐπαιιδεύ-σω	παιιδεύ-ομαι παιιδεύ-σῆ	παιιδευ-οίμην παιιδεύ-οιο

Προδρακτικὴ

Ἀπαρίμφοτον

Μετοχή

παιδευκός-κυῖα, -κός ἔσθι

παιδευκός-κυῖα, -κός ἔσιω

παιδευκότες-κυῖαι, -κότα ἔσιε

παιδευκότες-κυῖαι, -κότα
ἔσιω ἢ ἔσιωσαν

παιδευκέναι

παιδευ-κός

παιδευ-κυῖα

παιδευ-κός.

ἐπαιδεύ-κειμεν, ἐπαιδεύ-κειτε, ἐπαιδεύ-κεσαν

ὄ ν ῆ.

Προδρακτικὴ

Ἀπαρίμφοτον

Μετοχή

παιδεί-ον
παιδευ-έσθω

παιδεύ-εσθε
παιδευ-έσθων ἢ -έσθωσαν

παιδεύ-εσθαι

παιδευό-μενος
παιδευ-ομένη
παιδευ-όμενον

ἐπαιδευ-όμεθα, ἐπαιδεύ-εσθε, ἐπαιδεύ-οντο.

παιδεύ-εσθαι

παίδευσαι

	Ὁριότικῆ	Ὑποτακτικῆ	Εὐκτικῆ
Μέσος	ἐπαιδεύ-σατο ἐπαιδευ-σάμεθα ἐπαιδευ-σαοῦθε ἐπαιδευ-σαντο	παιδευ-σῆται παιδευ-σώμεθα παιδευ-σηοῦθε παιδευ-σονται	παιδευ-σαίτο παιδευ-σαίμεθα παιδευ-σαιοῦθε παιδευ-σαιντο
Παρακείμενος	πεπαιδευ-μαι πεπαιδευ-σαι πεπαιδευ-ται πεπαιδευ-μέθα πεπαιδευ-σθε πεπαιδευ-γαι ^η σε- παιδευμένοι εἶσιν	πεπαιδευμένος η, ον ὦ, » ἦς » ἦ πεπαιδευμένοι α α ἦτε » ὦμεν, » ὦσι (ν)	πεπαιδευμένος η, ον εἶην, » εἶης » εἶη πεπαιδευμένοι αι, α εἶμεν » εἶτε » εἶεν
Ἑπερσύν.	ἐπεπαιδευ-μην, ἐπεπαιδευ-σο, ἐπεπαιδευ-το, ἐπεπαιδευ-μέθα,		
Τετλ. μέλλων	πεπαιδευ-σομαι πεπαιδευ-ση (ει) πεπαιδευ-σῆται πεπαιδευ-σομέθα πεπαιδευ-σοοῦθε πεπαιδευ-σοῦνται		πεπαιδευ-σοίμην πεπαιδευ-σοίσο πεπαιδευ-σοίσοιτο πεπαιδευ-σοίμεθα πεπαιδευ-σοίσοιθε πεπαιδευ-σοῖντο
Παθ. μέλλων α'	παιδευ-θήσομαι παιδευ-θήσῃ (ει) παιδευ-θήσεται παιδευ-θήσομεθα παιδευ-θήσοοῦθε παιδευ-θήσονται		παιδευ-θήσοίμην παιδευ-θήσοίσο παιδευ-θήσοίσοιτο παιδευ-θήσοίμεθα παιδευ-θήσοίσοιθε παιδευ-θήσοῖντο
Παθ. δόριστος α'	ἐπαιδεύ-θην ἐπαιδεύ-θης ἐπαιδεύ-θη ἐπαιδεύ-θημεν ἐπαιδεύ-θητε ἐπαιδεύ-θησαν	παιδευ-θῶ παιδευ-θῆς παιδευ-θῆ παιδευ-θῶμεν παιδευ-θῆτε παιδευ-θῶσι(ν)	παιδευ-θείην παιδευ-θείης παιδευ-θείη παιδευ-θείμεν (θείημεν) παιδευ-θείτε (θείητε) παιδευ-θείην (θείησαν)

Προστακτική	Ἀπαρίμυξτον	Μετοχή
<p>παιδευ-σάσθω</p> <p>παιδεύ-σασθε</p> <p>παιδευ-σάσθων ἢ -σάσθωσαν</p>	<p>παιδεύ-σασθαι</p>	<p>παιδευ-οομένος</p> <p>παιδευ-οομένη</p> <p>παιδευ-οόμενον</p>
<p>πεπαί-δενσο</p> <p>πεπαι-δένσθω</p> <p>πεπαίδευ-οθε</p> <p>πεπαιδεύ-οθων ἢ -οθώσαν</p>	<p>πεπαιδεῦ-σθαι</p>	<p>πεπαιδευ-μένος</p> <p>πεπαιδευ-μένη</p> <p>πεπαιδευ-μένον</p>
<p>ἐπεπαίδευ-οθε, ἐπεπαιδευ-ντο ἢ πεπαιδευμένοι ἦσαν.</p>		
	<p>πεπαιδεύ-σεσθαι</p>	<p>~~πεπαιδευ-οόμενος~~</p> <p>~~πεπαιδευ-οομένη~~</p> <p>~~πεπαιδευ-οόμενον~~</p>
	<p>παιδευ-θήσεσθαι</p>	<p>παιδευ-θησόμενος</p> <p>παιδευ-θησομένη</p> <p>παιδευ-θησόμενον</p>
<p>παιδεύ-θητε</p> <p>παιδευ-θήτω</p> <p>παιδεύ-θητε</p> <p>παιδευ-θήτων ἢ θήτωσαν</p>	<p>παιδευ-θῆναι</p>	<p>παιδευ-θείς</p> <p>παιδευ-θείσα</p> <p>παιδευ-θέν</p>

Σ Χ Η Μ Α Τ Ι Σ Μ Ο Σ
 Β' ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΟΥ ΚΑΙ Β'
 ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

	Ένερ. άόρ. 6'	Μέδ. άόρ. 6'	Παθ. μελ. 6'	Παθητ. άόρ. 6'
Φοιδετική	ήγαγ-ον ήγαγ-ες ήγαγ-ε ήγάγ-ομεν ήγάγ-ετε ήγαγ-ον	ήγαγ-όμην ήγάγ-ου ήγάγ-ετο ήγαγ-όμεθα ήγάγ-εσθε ήγάγ-οντο	άλλαγ-ήσομαι άλλαγ-ήση (ει) άλλαγ-ήσεται άλλαγ-ησόμεθα άλλαγ-ήσεσθε άλλαγ-ήσονται	ήλλάγ-ην ήλλάγ-ης ήλλάγ-η ήλλάγ-ημεν ήλλάγ-ητε ήλλάγ-ησαν
Υποτακτική	άγάγ-ω άγάγ-ης άγάγ-η άγάγ-ωμεν άγάγ-ητε άγάγ-ωσι(ν)	άγάγ-ωμαι άγάγ-η άγάγ-ηται άγαγ-ώμεθα άγάγ-ησθε άγάγ-ωνται		άλλαγ-ῶ άλλαγ-ῆς άλλαγ-ῆ άλλαγ-ῶμεν άλλαγ-ῆτε άλλαγ-ῶσι(ν)
Εὐρετική	άγάγ-οιμι άγάγ-οις άγάγ-οι άγάγ-οιμεν άγάγ-οιτε άγάγ-οιεν	άγαγ-οίμην άγάγ-οιο άγάγ-οιτο άγαγ-οίμεθα άγάγ-οισθε άγάγ-οιντο	άλλαγ-ησοίμην άλλαγ-ήσοιο άλλαγ-ήσοιτο άλλαγ-ησοίμεθα άλλαγ-ήσοισθε άλλαγ-ήσοιντο	άλλαγ-είην άλλαγ-είης άλλαγ-είη άλλαγ-εἴμεν(είημεν) άλλαγ-εἴτε(είητε) άλλαγ-εἴεν(είησαν)
Προσδακτ.	άγαγ-ε άγαγ-έτω άγάγ-ετε άγαγ-όντων ἢ άγαγ-έτωσαν	άγαγ-οῦ άγαγ-έσθω άγάγ-εσθε άγαγ-έσθων ἢ άγαγ-έσθωσαν		άλλάγ-ηθι άλλαγ-ήτω άλλάγ-ητε άλλαγ-έντων ἢ άλλαγ-ήτωσαν
Απαρρέμφ.	άγαγ-εἶν	άγαγ-έσθαι	άλλαγ-ήσοσθαι	άλλαγ-ῆναι
Μετοχή	άγαγ-ὼν άγαγ-ούσα άγαγ-ὄν	άγαγ-όμενος άγαγ-ομένη άγαγ-όμενον	άλλαγ-ησόμενος άλλαγ-ησομένη άλλαγ-ησόμενον	άλλαγ-εις άλλαγ-εῖσα άλλαγ-έν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ΄

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Ἀφωνόληκτα λέγονται τὰ ῥήματα, ὧν τὸ ῥηματικὸν θέμα λήγει εἰς ἀφωνον· γράφ-ω, πείθ-ω, βλάπτω (θ. βλαβ-).

1. Σχηματισμὸς θέματος ἐνεστώτος.

§ 2. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται 1) διὰ τῆς προσθήκης τοῦ τ εἰς χειλικόληκτα ῥηματικά θέματα, 2) διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ι (j) εἰς ῥηματικά θέματα λήγοντα εἰς οὐρανικὸν ἢ εἰς δ.

§ 3. Αἱ συνήθεις μεταβολαὶ τοῦ χαρακτηῖρος μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ τ ἢ (j) γίνονται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας:

α') Τὸ ἄσπυ ἢ μέσον χειλικὸν πρὸ τοῦ τ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλὸν (π): κρυφ-, κρύπτω—βλαβ-, βλά-πτω.

β') Τὰ οὐρανικά μετὰ τοῦ ι (j) ἐνοῦνται εἰς τι ἢ σο· ταγ-, τάγ-ιω, τάττω ἢ τάσσω, φυλακ-, φυλάκ-ιω, φυλάττω ἢ φυλάσσω, παραχ-, παραχ-ιω, ταράττω ἢ ταράσσω.

γ') Τὸ δ μετὰ τοῦ ι (j) ἐνοῦται εἰς ζ· ἐλπιδ-ιω, ἐλπίζω.

2. Εὐρεσις ῥηματικοῦ θέματος.

§ 4. α) Ἴνα εὐρωμεν τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν εἰς πτω ῥημάτων, ἀφαιροῦμεν τὸ τ, τὸ δὲ π τρέπομεν εἰς φ ἢ θ, ὅταν λήγη εἰς φ ἢ β τὸ θέμα λέξεως, ἐχούσης αὐτὸ συγγενὲς πρὸς τὸ θέμα τοῦ ῥήματος· κόπτω, ῥ. θμ. κοπ-, διότι ὑπάρχει κοπή· ἀλλὰ βλάπτω ῥ. θμ. βλαβ-, διότι ὑπάρχει βλάβ-η, κρύπτω ῥ. θμ. κρυφ-, διότι ὑπάρχει κρύφ-α.

β) Ἴνα εὐρωμεν τὸ ῥ. θμ. τῶν εἰς ττω ἢ σσω ῥημάτων, θέτομεν ἀντὶ τοῦ τι ἢ σο ἐν τῶν οὐρανικῶν, κ ἢ γ ἢ χ, ἂν εἰς κ ἢ γ ἢ χ· λήγη τὸ θέμα λέξεως, ἐχούσης αὐτὸ συγγενὲς πρὸς τὸ θέμα τοῦ ῥήματος· ταράσσω, ῥ. θμ. παραχ-, διότι ὑπάρχει παραχ-ή, τάσσω, ῥ.

θμ. ταγ-, διότι υπάρχει ταγ-ός, δια-ταγ-ή, φυλάτω, β. θμ. φυλακ-,
 εἶσι υπάρχει φυλακ-ή.

γ') Ἴνα εὐρωμεν τὸ βήμ. θμ. τῶν εἰς ζω, θέτομεν δ ἀντὶ τοῦ
 ζ· ἐλπίζω, β. θμ. ἐλπίδ- (ἐλπιδ-ος).

§ 5. Ὀλίγων ἀφωνολήκτων βήμάτων τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. εἶναι
 ὅμοιον πρὸς τὸ βήματ. θέμα. Τὸ βήμ. θέμα τῶν βήμάτων τούτων
 εὐρίσκομεν, ἀφαιροῦντες τὸ ω ἀπὸ τοῦ α' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ.
 ἐνεστ· ἀγ-ω, ἀρχ-ω, πέμπ-ω (θμ. ἀγ-, ἀρχ-, πέμπ-).

3. Οἱ ἄλλοι χρόνοι.

§ 6. Τὰ ἀφωνολήκτα τοὺς ἄλλους, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ.
 χρόνους σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ βήμ. θέμα. διὰ τῆς προσαρτίσεως τῶν
 πλήρων καταλήξεων· πείθω, πειθ-, πείσω (πεῖθ+σω), ἔπεισα
 ἔπειθ-σα), πέπεικα (πέπειθ-κα)—κόπιω, κοπ-, κόψω (κοπ+σω),
 ἔκοπα (ἔκοπ+σα) κλπ.

α') Ἐνεργ. καὶ μέσος μέλ. καὶ ἀορ. α'.

§ 7 Ὁ χαρακτήρ τῶν ἀφωνολήκτων πρὸ τοῦ σ τῶν πλήρων
 καταλήξεων τοῦ ἐνεργ. καὶ μέσ. μέλ. καὶ ἀορ. α' μεταβάλλεται κατὰ
 τοὺς κανόνας, καθ' οὓς καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν ἀφωνολήκτων οὐσιαστ.
 τῆς γ' κλίσ. πρὸ τοῦ σ τῆς ἐνικ. ὀνομ. (κεφ. Ι', § 6, 6', 1—3)
 πλέκω, πλέξω—βλάπτω, (βλαβ-), βλάβω- πείθω, (πειθ-), πείσω.

§ 8. α') Τὰ εἰς ἴζω ὑπερδισύλλαθα τὰ ἔχοντα θέμα εἰς δ σχημα-
 τίζουσι τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλ. εἰς ἰῶ, ἰῶμαι, καὶ κλίνουσιν
 αὐτόν, ἔπως κλίνεται ὁ ἐνεργ. καὶ μέσος ἐνεστ. τῶν εἰς εω συνη-
 ρημένων (μέλλων συνηρημένος ἢ ἀπτικὸς) νομιζω, νομιῶ—ἀγων-
 νίζομαι, ἀγωνιῶμαι.

β') Μέλλοντα συνηρημένον, ἀλλὰ κλινόμενον, ἔπως ὁ ἐνεργ.
 ἐνεστ. τῶν εἰς αω συνηρημένων ἔχουσι τὸ βιβάζω καὶ εἰλαύνω· βιβῶ,
 βιβᾶς, βιβᾶ κλπ. ἐλῶ, ἐλᾶς, ἐλᾶ κλπ.

Σημ. Τὸ φεύγω ἔχει μέλ. φεύξομαι καὶ φευξοῦμαι, τὸ πίπιω
 καὶ παίζω μόνον πεσοῦμαι, παιξοῦμαι (θωρικὸς μέλλων).

β') Παθητ. μέλλων και άόριστος α'.

§ 9. 'Ο χαρακτήρ τών άφωλονήκτων πρό του θ τών πλήρων καταλήξεων του παθ. μέλ. και άορ. ά μεταβάλλεται κατά τους έξής κανόνας:

α') Τα χειλικά και ούρανικά, άν είναι ψιλά η μέσα (π,β—κ,γ) έπειδή ακολουθει δασύ (θ), τρέπονται εις τα αντίστοιχα δασέα (φ,χ) διώκω, εδιώχθην—άγω, ηχθην—πέμπω, έπέμφθην.

β') Τα όδοντικά, έπειδή ακολουθει και άλλο όδοντικόν (θ), τρέπονται εις σ. πείθω, πειθήσομαι—ψεύδω, έψεύσθην.

γ') 'Ενεργητ. παρακμ. και υπερσυντ.

§ 10. Τα όδοντικόληκτα σχηματίζουν τον ενεργ. παρακμ. διά του χρονικού χαρακτ. κ. Τα όδοντικά πρό του κ αποβάλλονται πείθω, πέπειθ+κα, πέπεικα.

§ 11. α) Τα χειλικόληκτα και ούρανικόληκτα σχηματίζουν τον ενεργ. πρκμ., δασύνοντα τον χαρακτήρα του ρηματικού θέματος άγω, η-χα—φυλάτιω (φυλάκ-), πεφύλαχ-α—κόπιω (κοπ-), κέκοφα—βλάπιω (βλαβ-), βέβλοφα.

β') Οι διά δασύνσεως του χαρακτήρος σχηματιζόμενοι ενεργ. πρκμ. άντι του θεματ. φων. ε έχουνσιν ο' τρίπω, τέτροφα—κλέπια κέκλοφα—πέμπω, πέποφα.

§ 12. Οι ενεργ. πρκμ. και υπερσ. οι έχοντες χρονικόν χαρακτήρα κ και οι σχηματιζόμενοι διά δασύνσεως του χαρακτήρος λέγονται παρακείμενοι και υπερσυντέλ. πρώτοι.

δ') Παθητ. πρκμ. και υπερσυντ.

§ 13. 'Εν τῷ παθ. πρκμ. και υπερσ. τών άφωλονήκτων γίνονται αι έξής μεταβολαι μετά την προσάρτησιν τών καταλήξεων:

α') Το σ τών καταλήξεων, μεταξυ συμφώνων εύρισκόμενον αποβάλλεται γέγραφ-σθε, γέγραφθε.

β') 'Ο όδοντικός χαρακτήρ, 1) άν ακολουθη σ, αποβάλλεται: κεκόμιδ-σαι, κεκόμισαι 2) άν ακολουθη μ η άλλο όδοντικόν, τρέπεται εις σ' κεκόμιδ-μαι, κεκόμισμαι, κεκόμιδ-ται, κεκόμισται.

γ') Ὁ χειλικὸς χαρακτήρ, 1) ἂν ἀκολουθῇ μ, τρέπεται εἰς μ. γέγραφ-μαι, γέγραμμαι· 2) μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ψ· γέγραφ-σαι, γέγραψαι.

δ') Ὁ οὐρανικὸς χαρακτήρ, 1) ἂν ἀκολουθῇ μ, τρέπεται εἰς γ· τετάρραχ-μαι, τετάρραγμα· 2) μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ξ· τετάρραχ-σαι, τετάρραξαι

ε') Ὁ χειλικὸς καὶ οὐρανικὸς χαρακτήρ, ἂν ἀκολουθῇ τ, τρέπεται εἰς ψιλόν, ἂν δὲν εἶναι ἤδη τοιοῦτος· ἂν δὲ ἀκολουθῇ θ, τρέπεται εἰς δασύν, ἂν ὡσαύτως δὲν εἶναι ἤδη τοιοῦτος· βέβλαβ-ται, βέβλοβ-ται—τετάρραχ-ται, τετάρρακται— βέβλοβ-σθε, βέβλα-φθε—πέπραγ-σθε, πέπρα-χθε.

§ 14. Οἱ παθητ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. τῶν ῥημάτων τρέπω, τρέφω καὶ στρέφω ἔχουσιν α ἀντὶ τοῦ θεματικοῦ ε· τέτρομμαι, τέθρομμαι, ἔστραμμαι.

§ 15. Παραδείγματα παθητικ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. ἀφω-νολήκτων ῥημάτων.

Ὅ ρ ι ό τ ι κ ή		Προστακτικὴ	Ἐπαρ. Μετοχ.
Παρακείμενος	Ἐπερόντιέλ.	Παρακείμενος	Παρακείμ.
ἔφρευο-μαι ἔφρευο-σαι ἔφρευσ-ται ἔφρεῦο-μεθα ἔφρευο-θε ἔφρευο-μένοι εἰσὶ(ν)	ἔφρεῦο-μην ἔφρευο-σο ἔφρευσ-το ἔφρεῦο-μεθα ἔφρευο-θε ἔφρευο-μένοι ἦσαν	ἔφρευο-σο ἔφρεῦο-σθε ἔφρευο-θε ἔφρεῖο-θων ἤ ἔφρεῖο-θωσαν	ἔφρεῖο-θαι ἔφρευο-μένος ἔφρευο-μένη ἔφρευο-μένον
πέπραγ-μαι πέπραξαι πέπρακ-ται πέπραγ-μεθα πέπραχ-θε πέπραγμένοι εἰσὶ(ν)	πέπραγ-μην πέπραξο πέπρακ-το πέπραγ-μεθα πέπραχ-θε πέπραγμένοι ἦσαν	πέπραξο πέπραχ-θω πέπραχ-θε πέπραχ-θων ἤ πέπραχ-θωσαν	πέπραχ-θαι πέπραγ-μένος πέπραγ-μένη πέπραγ-μένον
γέγραμ-μαι γέγραψαι γέγραπ-ται γέγραμ-μεθα γέγραφ-θε γέγραμ-μένοι εἰσὶ(ν)	ἔγγραμ-μην ἔγγραφο ἔγγραπ-το ἔγγραμ-μεθα ἔγγραφ-θε ἔγγραμ-μένοι ἦσαν	γέγραφο γέγραψο γέγραφ-θω γέγραφ-θε γέγραψ-θων ἤ γέγραψ-θωσαν	γέγραψ-θαι γέγραμ-μένος γέγραμ-μένη γέγραμ-μένον

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΥΓΡΟΛΗΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Ὑγράληκτα καὶ ἐνρινόληκτα λέγονται τὰ ῥήματα, ὧν τὸ ῥηματικὸν θέμα λήγει εἰς ὑγρὸν ἢ ἐνρινον· βάλλω, θμ. βαλ-, φθείρω, θμ. φθερ-, μένω, θμ. μεν-, νέμω, θμ. νεμ-.

1. Ἐνεστῶς.

§ 2. Ὁ ἐνεστῶς τῶν πλείστων ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης ι (j) εἰς τὸ ῥήμ. θέμα.

§ 3. Τὸ ι (j) τοῦτο, α') ἂν προηγῆται λ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· β') ἂν προηγῆται ν ἢ ρ, ἀφομοιοῦται ὡσαύτως πρὸς αὐτά, ἀλλὰ τὸ ἐν ἓκ τῶν δύο ν ἢ ρ ἀποβάλλεται· τότε δὲ τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆεν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς, καὶ δὴ τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ἴ καὶ ῥ εἰς ἱ καὶ ῥ βαλ-, βαλ-ιω, βάλλω— κτεν-, κτεν-ιω, κτείνω, κτείνω — κρῖν-, κρῖν-ιω, κρίνω κρῖ'νω— πλύν-, πλύν-ιω, πλύνω, πλῦ'νω· γ') ἔταν τοῦ ν ἢ ρ προηγῆται α, τὸ ι (j) ὑπερπιθᾷ τὸ ν ἢ ρ καὶ ἐνοῦται μετὰ τοῦ α εἰς αι· φαν-, φαν-ιω, φαίνω— καθαρ-, καθαρ-ιω, καθαίρω.

Σημ. Τὸ ὀφείλω ἐγένετο ἐκ τοῦ ὀφελ-ιω, ὀφέλλω δι' ἀποβολῆς τοῦ ἐνός λ καὶ ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς ει.

2. Οἱ ἄλλοι χρόνοι.

§ 4. Πάντες οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. χρόνοι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται ἀμέσως ἀπὸ τοῦ ῥήμ. θέματος διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν πλήρων καταλήξεων.

α') Ἐνεργητ. καὶ μέσος μέλλων.

§ 5. Ὁ ἐνεργητ. καὶ μέσος μέλλων τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται εἰς ὦ, οῦμαι, καὶ κλίνεται, ὡς ὁ ἐνεργ. καὶ μέσος ἐνεστῶς τῶν εἰς εω συνηρημένων ῥημάτων. (Μέλλων συνηρημένος ἢ περισπώμενος).

Θμ. φανε(σ)	Ἔνεργ. μέλλων φανῶ.		Μέσος μέλλων φανοῦμαι.	
	᾽Οριστική	Εὐκτική	᾽Οριστική	Εὐκτική
Ἔνικ.	1 φανῶ 2 φανεῖς 3 φανεῖ	φανοίην ἢ οἶμι φανοίης ἢ οἶς φανοίη ἢ οἶ	φανοῖμαι φανεῖ, (-εῖ) φανεῖται	φανοίμην φανοῖτο φανοῖτο
Πλ.θ.	1 φανοῖμεν 2 φανεῖτε 3 φανοῖσι(ν)	φανοῖμεν φανεῖτε φανεῖν	φανούμεθα φανεῖσθε φανεῖνται	φανοίμεθα φανοῖσθε φανοῖντο
Ἀπαρμ.	φανεῖν		φανεῖσθαι	
Μετοχή	φανῶν, οἶσα, οἶν		φανούμενος, μένη, μνον	

Σημ. Ὁ κατὰ τὰ συνηρημένα σχηματισμὸς τοῦ ἐνεργ. καὶ μέσου μέλλ. τῶν ὑγρολόηκτων καὶ ἐνρινολήκτων ἐρμηνεύεται ὡς ἐξῆς· ταῦτα ἀντὶ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ προσλαμβάνουσιν εσ, τὸ σ τοῦ εσ ἀποβάλλεται, εὐρισκόμενον μεταξὺ φωνηέντων, καὶ ταῦτα συναιροῦνται· φαν-, φαν-εσ-ω, φανεῖω, φανῶ.

β') Ἔνεργ. καὶ μέσος ἀόρ. α'.

§ 6. Τὰ ὑγρολόηκτα καὶ ἐνρινολήκτα σχηματίζουσι τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον ἀόρ. α' διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν καταλήξεων σα, σάμν, ν. Ἄλλ' ὁ χρονικὸς χαρακτήρ σ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ προηγούμενον σύμφωνον· ἀποβαλλομένου δ' εἶτα τοῦ ἐνός τῶν δύο ὁμοίων συμφώνων, τὸ πρὸ αὐτῶν φωνήεν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς, καὶ δὴ τὸ α εἰς η, προηγούμενου δὲ ι ἢ ε, εἰς ᾱ, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ι καὶ υ εἰς ἰ καὶ ῥ φαίνω, φαν-, ἔφασσα, ἔφανα, ἔφηνα—μυαίνω, μυαν-, ἐμί-ασσα, ἐμίαννα, ἐμιζνα—μοραίνω, μοραν-, ἐμάρασσα, ἐμάραννα, ἐμάρζνα—ἀγγέλλω, ἀγγελ-, ἤγγελσα, ἤγγελλα, ἤγγελα—κρίνω, κρίν-, ἔκρισα, ἔκριννα ἔκριντα, —ἀμύνω, ἀμύν-, ἤμυνσα, ἤμυννα, ἤμυντα.

§ 7. α') Ἐκτείνουσι τὸ *ā* εἰς *ā*, καίτοι δὲν προηγείται ρ ἢ ι, τὰ ἐξῆς ῥήματα: 1) αἶρω, θμ. **ār-*, ἦρα (ὑποτ. *ārow, ἀπαρέμφ. *ārai), ἠράμην (ὑποτ. *āromai)— 2) ἄλλομαι, **āl-*, ἠλάμην (ὑποτ. *alwmai)— 3) κερδαίνω, κερδᾶν-, ἐκέρδᾶνα— 4) κοιλαίνω, κοιλᾶν-, ἐκοιλᾶνα— 5) λευκαίνω, λευκᾶν-, ἐλεύκᾶνα καὶ 6) ἰσχαίνω, ἰσχᾶν-, ἰσχᾶνα.

β') Τὸ η τοῦ ἦρα, ἠράμην, ἠλάμην εἶναι τῆς χρονικῆς αὐξήσεως, διὸ μόνον ἐν τῇ ὀριστ. ὑπάρχει.

γ') Ἐνεργ. παρακ. καὶ ὑπερσυντέλικος.

§ 8. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ῥήματα ἔχουσι συνήθως ἐνεργ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. α' μετὰ τοῦ κ. Τὸ λ καὶ ρ πρὸ τοῦ κ μένουσιν ἀμετάβλητα, τὸ δὲ ν γίνεται γ' ἀγγέλλω, ἠγγελκα—αἶρω, ἦρα—φαίνω, πέφαγκα (πρβλ. καὶ κατωτέρω § 14).

§ 9. Ὀλίγα ἐκ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζουσι β' παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. [Τοὺς συνήθεις ἐξ ὀμκλῶν ῥημάτων βλέπε ἐν Κερ. ΛΔ' § 21, 6—9· πρβλ. καὶ § 22].

δ') Παθητικὸς παρακειμένος καὶ ὑπερσυντέλικος.

§ 10 Ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις προσαρτῶνται ἀμέσως εἰς τὸ θέμα ἀνευ διακριτικῶν φωνηέντων. Γίνονται δὲ αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν καταλήξεων.

1) Τὸ σ τῶν καταλήξεων, μεταξὺ δύο συμφώνων εὐρισκόμενον, ἀποβάλλεται· ἠγγελ-σθε, ἠγγέλθε—πέφαν-σθε, πέφανθε.

2) Ὁ χαρακτήρ ν, ὅταν ἀκολουθῇ μ, τρέπεται εἰς σ· πέφαν-μαι, πέφασμαι.

Σημ. Τὸ ν ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ μ ἐν τῷ δξύνῳ, ὤξνμμαι καὶ ἐν τῷ οἰσχύνῳ, ἡσχμμαι (κατησχυμμένος)· πρβλ. καὶ κατωτέρω § 15.

§ 11. Παραδείγματα κλίσεως παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων.

Ὅ ρ ι ό τ ι κ ή		Προδτακτική.	Ἀπαρέμφατος
Παρακείμενος	Ἐπερουντέλ.	Παρακείμενος	Μετοχή
πέφασ-μαι	ἐπέφασ-μην		πεφάν-θαι
πέφαν-σαι	ἐπέφαν-σο	πέφαν-σο	
πέφαν-ται	ἐπέφαν-το	πεφάν-θω	πεφασ-μένος
πεφασ-μεθα	ἐπεφασ-μεθα		πεφασ-μένη
πέφαν-θε	ἐπέφαν-θε	πέφαν-θε	πεφασ-μένον
πεφασ-μένοι εἰσὶ(ν)	πεφασ-μένοι ἦσαν	πεφάν-θων	
ἠγγέλ-μαι	ἠγγέλ-μην		ἠγγέλ-θαι
ἠγγελ-σαι	ἠγγελ-σο	ἠγγελ-σο	
ἠγγελ-ται	ἠγγελ-το	ἠγγείλ-θω	ἠγγελ-μένος
ἠγγέλ-μεθα	ἠγγέλ-μεθα		ἠγγελ-μένη
ἠγγέλ-θε	ἠγγέλ-θε	ἠγγελ-θε	ἠγγελ-μένον
ἠγγελ-μένοι εἰσὶ(ν)	ἠγγελ-μένοι ἦσαν	ἠγγέλ-θων	

ε') Παθητικὸς μέλλ. καὶ ἀόριστος.

§ 12. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ἔχουσι συνήθως παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. α', ἤτοι μετὰ τοῦ θ. Τὰ ὑγρά καὶ ἔνρινα πρὸ τοῦ θ μένουσιν ἀμετάβλητα ἠγγέλ-θην, ἦρ-θην, ἐφάν-θην.

§ 13. Ὀλίγα τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων βημάτων ἔχουσι παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον β'. (Τούτους βλέπε ἐν Κεφ. ΑΔ', § 16, 5—8 καὶ § 17, 7—9).

§ 14. Τὰ μονοσύλλαβα ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα θέματα, τὰ ἔχοντα θεματικὸν φωνῆεν ε, ἔχουσιν α ἀντὶ ε 1) ἐν τῷ ἐνεργ. παρκμ. καὶ ὑπερστ. 2) ἐν τῷ παθητ. παρκμ. καὶ ὑπερστ. καὶ 3) ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ ἀορ. β' στέλλω, στείλ-, ἑσταλκα, ἐστάλκειν, ἑσταλ-μαι, ἐστάλμην, σταλήσομαι, ἐστάλην.

§ 15. Τὰ κρίνω, πλύνω καὶ τείνω σχηματίζουσι τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον παρκμ. καὶ ὑπερστ. καὶ τὸν παθητ. μέλλ. καὶ ἀόρ. α' ἐκ θέματος φωνηεντολήκτου κρι-, πλυ-, τα- κρίνω, κέκρικα, κέκρι-μαι, κριθήσομαι, ἐκρίθην—πλύνω, πέλπυμαι, πλυθήσομαι, ἐπλύ-θην—τείνω, τέτακα, τέταμαι, ταθήσομαι, ἐτάθην. Τὸ κλίνω ἔχει μόνον ἐνεργ. καὶ παθητ. παρκμ. ἐκ θέμτ. κλι-, κίκλικα, κέκλιμαι,

ἀλλὰ παθητ. μέλλ. καὶ ἀόρ. 6' κληθήσομαι, ἐκλίνην ἐκ θέμι. κλι-
§ 16. Τὸ βάλλω σχηματίζει τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐκ θέματος
βλα- βεβλήκα, βέβλημαι, βληθήσομαι, ἐβλήθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'

ΟΙ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

1. Ἐνεργητικὸς ἀόριστος β'.

§ 1. Οἱ ἐνεργητικοὶ ἀόρ. 6' εἶναι ἀόριστοι ἐνεργ. φωνῆς, μὴ
ἔχοντες τὸ σ καὶ α τῶν ἐνεργ. ἀορ. α'. ἔφυγον.

§ 2. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. 6' ἐν τῇ ὀριστ., ὑποστ., ἐν τοῖς 6' προσώποις
τῆς προστακτ. καὶ ἐν τῇ μετοχῇ κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ
ἐν τῇ νέᾳ.

Ὀριστ. ἔφυγον, ἔφυγες, ἔφυγε, — ἐφύγ-ομεν, ἐφύγ-ετε,
ἔφυγον.

Ἑπτκ. φύγ-ω, φύγ-ῃς, φύγ-ῃ, — φύγ-ωμεν, φύγ-ητε, φύγ-ωσι(ν).

Προστ. φύγ-ε, φυγ-έτω, — φύγ-ετε, φυγ-όντων ἢ φυγ-έτωσαν.

Μετοχ. φυγ-ών, φυγ-ούσα, φυγόν.

§ 3. Ἡ εὐκτ. καὶ τὸ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνεργ. ἀορ. 6' κλίνονται
ὡς ἐξῆς:

Εὐκτ. φύγ-οιμι, φύγ-οις, φύγ-οι, — φύγ-οιμεν, φύγ-οιτε, φύγ-οιεν.

Ἀπαρέμφ. φυγ-εῖν. Ὡστε

§ 4. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. 6' ἐν μὲν τῇ ὀριστ. ἔχει τὰς καταλήξεις
τοῦ ἐνεργ. παρατακικοῦ, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἐγλίσεσι, τῷ ἀπαρεμ-
φάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ τὰς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶτος.

§ 5. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. 6' ἐν τῷ ἀπαρεμφ. καὶ ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ.
τοῦ ἀρσεν. καὶ οὐδατ. τῆς μετοχῆς τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς λη-
γούσης: ἐλθεῖν, ἐλθόν, ἐλθόν — ἀπελθεῖν, ἀπελθόν, ἀπελθόν.

§ 6. Αἱ προστκ. τοῦ ἀορ. 6' ἐλθέ, εὐρέ, εἰπέ, ἰδὲ καὶ λαβῆ

τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης. Ἄλλ' ἔταν τὸ ῥήμα εἶναι σύνθετον, αὗται ἀναδιβάζουσι τὸν τόνον πάρελθε, πάριδε, ἀπόλαβε.

2. Μέσος ἀόριστος β'.

§ 7. Οἱ μέσοι ἀόρ. β' εἶναι ἀόρ. τῆς μέσης φωνῆς ἄνευ τοῦ σ καὶ α. Οἱ μέσοι ἀόρ. β' ἐν μὲν τῇ ὀριστ. ἔχουσι τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου πρτκ., ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι, τῷ ἀπρμφ. καὶ τῇ μετοχῇ τὰς τοῦ μέσου ἐνεστώτος. Ὅθεν

Ὅριστ. ἐτραπ-όμεν, ἐτράπ-ου, ἐτράπ-ετο, ἐτραπ-όμεθα, ἐτράπ-εσθε, ἐτράπ-οντο.

Ἔπτκ. τράπ-ωμαι, τράπ-η, τράπ-ηται, τραπ-όμεθα, τράπ-ησθε, τράπ-ωνται.

Ἐδκτ. τραπ-οίμην, τράπ-οιο, τράπ-οιτο, τραπ-οίμεθα, τράπ-οισθε, τράπ-οιντο.

Πρστ. τραπ-οῦ, τραπ-έσθω, τράπ-εσθε, τραπ-έσθων ἢ -έσθωσαν.

Ἄπρμφ. τραπ-έσθαι. Μετοχ. τραπ-όμενος, η, ον.

§ 8. Ἡ προστ. τοῦ μέσου ἀόρ. β' ἐν τῷ β' ἐνικ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥήμα λαβοῦ, γενοῦ, σχοῦ, περιγενοῦ, ἀπολαβοῦ, ἐνοχοῦ. Κατ' ἐξαιρέσειν ἀναδιβά- ζεται ὁ τόνος, ἂν ἡ μὲν προστακτικὴ εἶναι μονοσύλλαβος, ἢ δὲ πρό- θεσις δισύλλαβος· σχοῦ, ὑπό-σχου.

§ 9. Τὸ ἀπρμφ τοῦ μέσου ἀόρ. β' τονίζεται ἐπὶ τῆς παραλη- γούσης, εἴτε ἀπλοῦν, εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥήμα· τραπέσθαι, ἀποτραπέσθαι.

§ 10. Τὰ ῥήματα, τὰ ἔχοντα θεματικὸν φωνῆεν ευ ἢ ει ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ ἀόρ. β' ἔχουσιν υ ἢ ι, ἀντὶ τοῦ ευ ἢ ει· φεύγω, ἔφυγον—λείπω, ἔλιπον, ἐλιπόμην. Τὸ τρέπω ἔχει ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ ἀόρ. β' α· ἔτραπον, ἐτραπόμην.

§ 11. Συνήθεις ἐνεργ. καὶ μέσοι ἀόρ. β' ἐξ ὀμαλῶν ῥημάτων εἶναι ἐν τῇ πεζῇ ἀττικῇ διαλέκτῳ οἱ ἐξῆς·

1) ἔλιπον, ἐλιπόμην τοῦ λείπω. — 2) ἔφυγον τοῦ φεύγω. — 3) ἔβαλον, ἐβαλόμην τοῦ βάλλω. — 4) ἔτραπον, ἐτραπόμην τοῦ τρέπω.

—5) ἔτεκον τοῦ τίκτω. — 6) ἀφείλον τοῦ ἀφείλω. — 7) ἤγαγον, ἠγαγόμην τοῦ ἄγω.

§ 12. Ποῦλο περισσότεροι εἶναι οἱ ἐνεργ. καὶ μέσοι ἀόρ. β' οἱ ἐξ ἀνωμάλων ῥημάτων. Τούτων συνηθέστατοι ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἀρχαία εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) ἤλθον τοῦ ἔρχομαι. — 2) ἔλαβον τοῦ λαμβάνω. — 3) εἶπον τοῦ λέγω. — 4) εὔρον τοῦ εὐρίσκω. — 5) εἶδον τοῦ βλέπω ἐν τῇ νέᾳ, τοῦ ὄρω δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ. — 6) εὔτυχον τοῦ τυγχάνω.

Συνήθεις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μόνον εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) ἔλαθον τοῦ λανθάνω. — 2) εἶλον τοῦ αἰρῶ.

3. Παθητ. μέλλων καὶ ἀόριστος β'.

§ 13. Ὁ παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' διαφέρουσι τῶν πρώτων, διότι δὲν ἔχουσι θη, ἀλλὰ μόνον τὸ η τῶν πρώτων. Τὸ η τοῦτο γίνεται ε, ἂν ἀκολουθῇ ι ἢ ντ' γραφεῖν, γραφέντων.

§ 14. Ὁ παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' κλίνονται ἀκριβῶς, ὅπως καὶ οἱ πρώτοι. Ἀλλ' ἐν τῷ β' ἐνκ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἀόρ. β' τὸ θ τῆς καταλήξεως δὲν γίνεται τ.

Μέλ. Ὅριστ. γραφήσομαι, γραφήσῃ(ει), γραφήσεται κλπ.

Εὐκτ. γραφήσοίμην, γραφήσοιο, γραφήσοιτο κλπ.

Ἀπρμφ. γραφήσεσθαι. Μετ. γραφήσόμενος, η, ον.

Ἀόρ. Ὅριστ. Ἐγράφη, φης, φη — ἐγράφημεν, φητε, φησαν.

Υπτ. γραφῶ, φῆς, φῆ — γραφῶμεν, φῆτε, φῶσι(ν).

Εὐκτ. γραφεῖην, φείης, φείη — γραφεῖμεν (-εῖημεν) γραφεῖτε (-εῖητε), γραφεῖεν (-εῖησαν).

Προστ. γράφηθι, φήτω — γράφητε, γραφέντων (-ήτωσαν).

Ἀπρ. γραφήναι Μετ. γραφεῖς, γραφεῖσα, γραφέν.

§ 15. Ὁ παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' τῶν ῥημ. τῶν ἐχόντων θεματικὸν φωνῆεν ε ἔχουσι συνήθως α ἀντὶ ε.

§ 16. Τοιοῦτοι παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' συνήθεις εἶναι:

1) τραπήσομαι, ἐτράπην τοῦ τρέπω — 2) στραφήσομαι, ἐστράφην τοῦ στρέφω — 3) τραφήσομαι, ἐτράφην τοῦ τρέφω — 4) (κλα-

πήσομαι), ἐκλάπην τοῦ κλέπτω—5) σταλήσομαι, ἐστάλην τοῦ στέλλω
6) δαρήσομαι, ἐδάρην τοῦ δέρω—7) (σπαρήσομαι), ἐσπάρην τοῦ
σπείρω—8) διαφθαρήσομαι, διεφθάρην τοῦ διαφθείρω.

Σημ. Τὸ τήκω, σήπω καὶ ἐκπλήττω ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ ἀορ.
6' ἔχουσι α ἀντὶ η τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστ. (τακήσομαι), ἐτάκην—
σαπήσομαι, ἐσάπην—ἐκπλαγήσομαι, ἐξεπλάγην (ἀλλὰ τὸ ἀπλοῦν,
ἐπλήγην, πληγήσομαι).

§ 17. Συνήθεις παθ. μέλλ. καὶ ἀορ. 6' ἀνευ τινὸς μεταβολῆς
τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος εἶναι οἱ ἑξῆς:

1) γραφήσομαι, ἐγράφην τοῦ γράφω.—2) βλαβήσομαι, ἐβλάβην
τοῦ βλάπτω.—3) τοπήσομαι, ἐτάπην τοῦ θάπτω.—4) κοπή-
σομαι, ἐκόπην τοῦ κόπτω.—5) σκαφήσομαι, ἐσκάφην τοῦ σκά-
πτω.—6) ἀλλαγήσομαι, ἠλλάγην τοῦ ἀλλάττω.—7) σφαλήσομαι,
ἐσφάλην τοῦ σφάλω.—8) (μανήσομαι), ἐμάνην τοῦ μαίνομαι.—
9) φανήσομαι, ἐφάνην τοῦ φαίνομαι.—10) συλλεγήσομαι, συνελέγην
τοῦ συλλέγω.—11) καταλεγήσομαι, κατελέγην τοῦ καταλέγω.

§ 18. Πρὸς τῷ δευτέρῳ παθ. ἀορ. ἔχουσι καὶ πρῶτον τὰ ῥή-
ματα: 1) ἀλλάσσω, ἠλλάχθην—2) βλάπτω, ἐβλάβθην.—3) τρέπω,
ἐτρέφθην.—4) φαίνω, ἐφάνθην.—5) συλλέγω, συνελέχθην.—6)
καταλέγω, κατελέχθην.

Παθ. ἀορ. α' καὶ 6' ἔχουσι καὶ τὰ ῥήματα ῥίπτω καὶ τρέπω,
ἔρριψθην καὶ ἔρριψην, ἐτρέψθην καὶ ἐτρέψην (ἐν τῷ 6' τὸ ε
εἶναι βραχύ).

§ 19. Τὸν 6' παθ. ἀορ. καὶ μέλλ. δὲν ἔχουσιν ὅσα ῥήματα
ἔχουσιν ἐνεργ. ἀορ. 6'. Μόνον τὸ τρέπω ἔχει πάντας τοὺς ἀορ.,
πρώτους καὶ δευτέρους.

Ἐνεργ. ἔτρεψα (καὶ ἔτραπον) (τινά)-μέσ. ἐτρεψάμην (ἔτρεψά
τινα: μετ' ἐνεργ. σημ.) καὶ ἐτραπόμην (=ἔτρεψα ἑμαυτὸν μετὰ
μέσ. σημ.)—παθ. ἐτρέφθην (ὑπό τινος) καὶ ἐτράπην (=ἐτράπην ὑπό
τινος ἢ ἔτρεψα ἑμαυτὸν).

4. Ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερστ. β'.

§ 20. Ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. 6' λέγονται ὅσοι σχηματί-

ζονται ἐκ τοῦ ῥήμ. θέματος ἄνευ τοῦ κ καὶ ἄνευ δασύνσεως τοῦ χαρακτήρος· σήπω, σηπ, σέσηπα.

§ 21. Παρκμ. καὶ ὑπερσ. 6' ἔχουσιν ὀλίγα ἀφωνόληκτα καὶ ὑγρόληκτα ἢ ἐνρινόληκτα ῥήματα. Οἱ συνηθέστεροι τῶν 6' παρακειμένων τῶν ἐξ ὀμαλῶν ῥημάτων σχηματιζομένων εἶναι οἱ ἑξῆς:

1) σήπομαι, σέσηπα· 2) τήκομαι, τέτηκα· 3) φεύγω, πέφευγα· 4) κρᾶζω, κέκρᾶγα· 5) πράττω, πέπραγα· 6) διαφθείρω, διέφθορα· 7) ἀποκτείνω, ἀπέκτονα· 8) μαίνομαι, μέμηνα· 9) φαίνομαι, πέφηνα· 10) λείπω, λέλοιπα· 11) πείθω, πέποιθα· 12) τίκτω, τέτοκα.

§ 22. Ἐν τῷ 6' ἐνεργ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. ἀντὶ τοῦ θεματ. φωνήεντος ε, ἄ, εἰ ὑπάρχει ο, η, οὐ ἀποκτείνω, ἀπέκτονα—φαίνω, φαν, πέφηνα—πείθω, πέποιθα.

Σημ. Ἔχει οἱ ἀντὶ τοῦ θεματικοῦ εἰ καὶ ὁ 6' παραρκμ. ἔοικα ἐκ θέμ. φεικ.

§ 23. Ὅταν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος σχηματίζωνται καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεῦτεροι χρόνοι, ἔχουσι συνήθως διάφορον σημασίαν· ἐφάνηθη=ἐφανερῶθη ὑπ' ἄλλου, ἐφάνη=ἐφανέρωσα ἑμαυτόν—πέφαγκα=ἔχω φανερῶσει ἄλλο(ν), πέφηνα=ἔχω φανερῶσει ἑμαυτόν—πέπεικα=ἔχω πείσει ἄλλον, πέποιθα=ἔχω πείσει ἑμαυτόν, ἔχω πεποίησιν—πέπραχά τι=ἔχω κάμει τι, πέπραγα=ἔχω ἔλθει, εὐρίσκομαι εἰς τινα κατάστασιν.

Σημ. Οἱ παραρκμ. διέφθορα καὶ διέφθορα ἔχουσιν ἀμφότεροι τὴν αὐτὴν, ἐνεργητικὴν, σημασίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ Ω

§ 1. α') Ῥήματα συνηρημένα λέγονται τὰ φωνηεντόληκτα ῥήματα τὰ λήγοντα εἰς ἄω, εω, οω καὶ συναιροῦντα τὸν χαρακτήρα ἄ, ε, ο μετὰ τῶν καταλήξεων· τιμά-ω—τιμῶ, ποιέ-ω—ποιῶ, δηλό-ω—δηλῶ.

β') Τὰ συνηρημένα ῥήματα λέγονται καὶ περισπώμενα, διότι, ἔταν μετὰ τὴν συναίρεσιν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται.

ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Ζ. Φ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΣΠΩ

§ 2. I. Ένεσθην

	Όριστική	Υποτακτική	Εὐκτικά
Ένεσθώς	(τιμάω) τιμῶ (τιμάεις) τιμάς (τιμάει) τιμᾷ (τιμάομεν) τιμῶμεν (τιμάετε) τιμάτε (τιμάουσι(ν)) τιμῶσι(ν)	(τιμάω) τιμῶ (τιμάης) τιμάς (τιμάῃ) τιμᾷ (τιμάομεν) τιμῶμεν (τιμάητε) τιμάτε (τιμάουσι(ν)) τιμῶσι(ν)	(τιμαοίην) τιμῶην ᾗ (τιμάοιμι) τιμῶμι (τιμαοίης) τιμῶης ᾗ (τιμάοις) τιμῶς (τιμαοίῃ) τιμῶῃ ᾗ (τιμάοι) τιμῶ (τιμάοιμεν) τιμῶμεν (τιμάοιτε) τιμῶτε (τιμάοιεν) τιμῶεν
Παρατατικός	(ἐτίμαον) ἐτίμων (ἐτίμας) ἐτίμας (ἐτίμαε) ἐτίμα (ἐτιμάομεν) ἐτιμῶμεν (ἐτιμάετε) ἐτιμάτε (ἐτίμαον) ἐτίμων		

§ 3. II. Μέσθην

Ένεσθώς	(τιμάομαι) τιμῶμαι (τιμάῃ ἢ εἶ) τιμᾷ (τιμάεται) τιμάται (τιμάομεθα) τιμῶμεθα (τιμάεσθε) τιμάσθε (τιμάονται) τιμῶνται	(τιμῶμαι) τιμῶμαι (τιμάῃ) τιμᾷ (τιμῶνται) τιμάται (τιμάομεθα) τιμῶμεθα (τιμάησθε) τιμάσθε (τιμάονται) τιμῶνται	(τιμαοίην) τιμῶην (τιμάοιο) τιμῶο (τιμάοιτο) τιμῶτο (τιμαοίμεθα) τιμῶμεθα (τιμαοίοσθε) τιμῶσθε (τιμαοίντο) τιμῶντο
Παρατατικός	(ἐτιμαόμην) ἐτιμῶμην (ἐτιμόιον) ἐτιμῶ (ἐτιμάετο) ἐτιμάτο (ἐτιμαόμεθα) ἐτιμῶμεθα (ἐτιμάεσθε) ἐτιμάσθε (ἐτιμάοντο) ἐτιμῶντο		

καὶ ἐτιμῶμαι

ΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΑΩ

τικὴ ᾠονί.

Προστακτικὴ	Ἀπαοίμφοτον	Μετοχή
<p>(τίμας) τίμα</p> <p>(τιμαίτω) τιμάτω</p> <p>(τιμάετε) τιμάτε</p> <p>(τιμαόντων) τιμώντων ᾗ</p> <p>(τιμαίτωσαν) τιμάτωσαν</p>	<p>(τιμῆιν)</p> <p>τιμῶν</p>	<p>(τιμάων) τιμῶν</p> <p>(τιμάουσα) τιμῶσα</p> <p>(τιμάον) τιμῶν</p>

ᾠονί.

<p>(τιμάου) τιμῶ</p> <p>(τιμαίσθω) τιμάσθω</p> <p>(τιμάεσθε) τιμάεσθε</p> <p>(τιμαέσθων) τιμάσθων ᾗ</p> <p>(τιμαίσθωσαν) -άσθωσαν</p>	<p>(τιμάεσθαι)</p> <p>τιμῶσθαι</p>	<p>(τιμαόμενος) τιμώμενος,</p> <p>(τιμαομένη) τιμωμένη,</p> <p>(τιμαόμενον) τιμώμενον.</p>

§ 4. Ἡ συναίρεσις τοῦ α μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς· α') Τὸ α μετὰ τοῦ ε καὶ η συναίρεται εἰς ᾱ, μετὰ τοῦ ει καὶ η εἰς ᾱ· τίμαε-τίμα, τιμάητε-τιμάητε, τιμά-εις—τιμάς, τιμά-ης—τιμάς.

β') Τὸ α μετὰ τοῦ ο, ω καὶ ου συναίρεται εἰς ω, μετὰ τοῦ οι εἰς φ· τιμά-ομεν—τιμῶμεν, τιμά-ωμεν—τιμῶμεν, τιμά-ουσα—τιμῶσα, τιμά-οιμεν—τιμῶμεν. Ὡστε·

§ 5. α') Ἐκ τῆς συναίρεσεως τοῦ α μετὰ τῶν καταλήξεων προκύπτουσι μόνον οἱ φθόγγοι α καὶ ω. Ὑπὸ τούτους δ' ὑπογράφεται ι, ἂν ἡ κατάληξις ἔχη ι· τιμά-εις—τιμάς, τιμά-οιμεν—τιμῶμεν, τιμά-ης-τιμάς.

β') Ἐν τῷ ἀπρμφ. τὸ α-ει συναίρεται εἰς α, ὥστε δὲν ὑπῆρχεν ι.

§ 6. Ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν εἰς αω συνάγεται τὸ ἑξῆς, ἔπερ ἰσχὺν ἔχει καὶ διὰ τὰ εἰς εω καὶ οω·

Τὰ συνηρημένα ῥήματα συναίρουσιν μόνον ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσφ ἐνεστῶτι καὶ παρατατικῷ.

§ 7. Ἐχουσιν η ἀντὶ α ἐν τοῖς συνηρημένοις τύποις τὸ ζῶ, πειῶ, διρῶ καὶ χρῶμαι, διότι ταῦτα ἀρχήθεν ἦσαν ζή-ω, πεινή-ω, διρῆ-ω, χρῆο-μαι καὶ οὐχὶ ζάω, πεινάω κλπ.

Ὅριστ. καὶ ὑποτ. ἐνεστ. ζῶ, ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι(ν).

Προστ. ζῆ, ζήτω, ζῆτε, ζώντων καὶ ζήτωσαν.

Ἄπρμφ. ζῆν.—Μετοχ. ζῶν, ζῶσα, ζῶν.

Παρατ. ἕζων, ἕζης, ἕζη, ἕζῶμεν, ἕζητε, ἕζων.

Ὅριστ. καὶ ὑποτ. ἐνεστ. πειῶ, πειῆς, πειῆ, πειῶμεν, πεινῆτε, πεινώσι(ν).

Προστ. πείνη, πεινήτω, πεινήτε, πεινώντων ἢ πεινήτωσαν.

Ἄπρμφ. πειῆν.—Μτχ. πειῶν, πειῶσα, πειῶν.

Πρτ. ἐπείων, ἐπείνης, ἐπείνη, ἐπειῶμεν, ἐπεινήτε, ἐπείων.

Χρῶμαι=μεταχειρίζομαι.

Ὅριστ. καὶ ὑποτ. ἐν. χρῶμαι, χρῆ, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶνται.

Εὐκτ. χρώμην, χρώο, χρώτο, χρώμεθα, χρώσθε, χρώντο.

Προστκ. χρώ, χρήσθω, χρήσθε, χρήσθων καὶ χρήσθωσαν.

Ἄπρμφ. χρῆσθαι.—Μτχ. χρώμενος, η, ον.

§ 8. *Δυϊκὸς ἀρθρμός.*

Ἐνεργ. ἐνεσιώς.

Ὅριστ.	(τιμάετον)	τιμᾶτον,	(τιμάετον)	τιμᾶτον
Ἰποτ.	(τιμάητον)	τιμᾶτον,	(τιμάητον)	τιμᾶτον
Εὐκτ.	(τιμάοιτον)	τιμῶτον,	(τιμαοίτην)	τιμῶτην
Προστ.	(τιμάετον)	τιμᾶτον,	(τιμαέτων)	τιμάτων
Ἐνεργ. Παρτκ.	(ἐτιμάετον)	ἐτιμᾶτον,	(ἐτιμαέτην)	ἐτιμάτην

Μίσιος ἐνεσιώς.

Ὅριστ.	(τιμάεσθον)	τιμᾶσθον,	(τιμάεσθον)	τιμᾶσθον
Ἰπτκ.	(τιμάησθον)	τιμᾶσθον,	(τιμάησθον)	τιμᾶσθον
Εὐκτ.	(τιμάοισθον)	τιμῶσθον,	(τιμαοίσθην)	τιμῶσθην
Προστκ.	(τιμάεσθον)	τιμᾶσθον,	(τιμαέσθων)	τιμάσθων
Μέσ. πρτκ.	(ἐτιμάεσθον)	ἐτιμᾶσθον,	(ἐτιμαέσθην)	ἐτιμάσθην.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΣΠΩ

§ 9. I. Ένεργον

	Ὅριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεργῶς	(ποιέω) ποιῶ (ποιεῖς) ποιεῖς (ποιεῖ) ποιεῖ (ποιέομεν) ποιούμεν (ποιεῖτε) ποιεῖτε (ποιέουσι(ν)) ποιούσι(ν)	(ποιέω) ποιῶ (ποιέης) ποιῆς (ποιέη) ποιῆ (ποιέομεν) ποιῶμεν (ποιέητε) ποιῆτε (ποιέωσι(ν)) ποιῶσι(ν)	(ποιεοίην) ποιοίην ᾗ (ποιόομι) ποιόομι (ποιεοίης) ποιοίης ᾗ (ποιέοις) ποιόεις (ποιεοίη) ποιοίη ᾗ (ποιέοι) ποιόοι (ποιέοιμεν) ποιόοιμεν (ποιέοιτε) ποιόοιτε (ποιέοιεν) ποιόοιεν
Παρατατικός	(ἐποίουν) ἐποίουν (ἐποίηες) ἐποίηεις (ἐποίηε) ἐποίηει (ἐποιέομεν) ἐποιούμεν (ἐποιέετε) ἐποιεῖτε (ἐποίουν) ἐποίουν		

§ 10. II. Μέσων

Ἐνεργῶς	(ποιέομαι) ποιούμαι (ποιή(ει)) ποιῆ(εῖ) (ποιέεται) ποιεῖται (ποιεόμεθα) ποιούμεθα (ποιέεσθε) ποιεῖσθε (ποιέονται) ποιοῦνται	(ποιέωμαι) ποιῶμαι (ποιέη) ποιῆ (ποιέηται) ποιῆται (ποιώμεθα) ποιῶμεθα (ποιήσθε) ποιῆσθε (ποιώνται) ποιῶνται	(ποιεοίμην) ποιοίμην (ποιέοιο) ποιόοιο (ποιέοιτο) ποιόοιτο (ποιεοίμεθα) ποιόοιμεθα (ποιέοισθε) ποιόοισθε (ποιέοιντο) ποιόοιντο
Παρατατικός	(ἐποιόμην) ἐποιόμην (ἐποιέον) ἐποιού (ἐποιέετο) ἐποιεῖτο (ἐποιεόμεθα) -ούμεθα (ἐποιέεσθε) ἐποιεῖσθε (ἐποιέοντο) ἐποιούντο		

ΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΩ

τ ι κ ἠ ῶ ν ἦ.

Προδτακτική	Ἀπαρέμφωτον	Μετοχή
(ποίηε) ποίει (ποιεέτω) ποιείτω (ποιέετε) ποιείτε (ποιεόντων) ποιούντων ῥ, (ποιεέτωσαν) ποιείτωσαν	(ποιέειν) ποιείν	(ποιέων) ποιῶν (ποιέουσα) ποιούσα (ποιέον) ποιούγ

ῶ ν ἦ

(ποιέον) ποιού (ποιεέσθω) ποιείσθω (ποιεέσθε) ποιείσθε (ποιεέσθων) ποιείσθων ῥ, (ποιεέσθωσαν)-είσθωσαν	(ποιεέσθαι) ποιείσθαι	(ποιεόμενος) ποιούμενος (ποιεομένη) ποιουμένη (ποιεόμενον) ποιούμενον

§ 11. Ἡ συναίρεσις τοῦ ε μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς:

1) Τὸ ε μετὰ τοῦ ε συναίρεται εἰς εἰ· ποίε-ε—ποίηι.

2) Τὸ ε μετὰ τοῦ ο συναίρεται εἰς ου· ποιέ-ομεν—ποιοῦμεν

3) Τὸ ε, ἂν ἀκολουθῇ μακρὸν φωνήεν ἢ δίφθογγος, ἀποβάλλεται· ποιέ-ω—ποιῶ, ποιέ-ει—ποιεῖ.

§ 12. Τὰ εἰς εω τὰ ἔχοντα θέμα μονοσύλλαβον συναίρουσιν μόνον, ἔταν μετὰ τὸ ε ἀκολουθῇ ἄλλο ε ἢ ει.

Ἔνεστ. Ὅριστ. πλέω, (πλέεις) πλεῖς, (πλέει) πλεῖ. πλέομεν, (πλέετε) πλεῖτε, πλέουσι(ν).

Ἵποτακτ. πλέω, πλέης, πλέη, πλέωμεν, πλέητε, πλέωσι(ν).

Εὐκτ. πλέοιμι, πλέοις, πλέοι, πλέοιμεν, πλέοιτε, πλέοιεν

Προστ. (πλέε) πλεῖ, (πλεῖτω) πλεῖτω, (πλέετε) πλεῖτε, πλεόντων.

Ἀπαρεμφ. πλεῖν. Μετχ. πλέων, πλέουσα, πλέον.

Προστ. Ἐπλεον, (ἔπλεες) ἔπλεες, (ἔπλεε) ἔπλεε, ἔπλεομεν, (ἔπλέετε) ἐπλεῖτε, ἔπλεον.

Σημ. Τὸ δέω (= δεσμεύω), εἰ καὶ ἔχει θέμα μονοσύλλαβον, συνήθως συναίρεται πανταχοῦ· δῶ, δεῖς, δεῖ, δοῦμεν, δεῖτε, δοῦ-σι(ν)· ἔδουν, ἔδεις, ἔδει κλπ.

§ 13. *Ανῆκός ἀριθμός.*

*Ενεργητικὸς ἔνεσιώς.

Ὅριστ.	(ποιέετον)	ποιεῖτον,	(ποιέετον)	ποιεῖτον.
Ἰποτ.	(ποιέητον)	ποιῆτον,	(ποιέητον)	ποιῆτον.
Εὐκτ.	(ποιέοιτον)	ποιοῖτον,	(ποιεοίτην),	ποιοίτην.
Προστ.	(ποιέετον)	ποιεῖτον,	(ποιέέτων)	ποιεῖτων.
<i>*Ενεργ. προστ.</i>	(ἐποιέετον)	ἐποιεῖτον,	(ἐποιεέτην)	ἐποιεῖτην.

Μέσος ἔνεσιώς.

Ὅριστ.	(ποιέεσθον)	ποιεῖσθον,	(ποιέεσθον)	ποιεῖσθον.
Ἰποτ.	(ποιέησθον)	ποιῆσθον,	(ποιέησθον)	ποιῆσθον.
Εὐκτ.	(ποιέοισθον)	ποιοῖσθον,	(ποιεοίστην)	ποιοίστην.
Προστ.	(ποιέεσθον)	ποιεῖσθον,	(ποιεέσθων),	ποιεῖσθων.
<i>Μ. παρατιμ.</i>	(ἐποιέεσθον)	ἐποιεῖσθον,	(ἐποιεέστην),	ἐποιεῖστην.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΣΠΩ

§ 14. I. Ἐνεργον

	Ὅριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεργός	(δουλόω) δουλώ (δουλόεις) δουλοῖς (δουλοῖ) δουλοῖ (δουλόομεν) δουλοῦμεν (δουλόετε) δουλοῦτε (δουλόουσι) δουλοῦσι(ν)	(δουλόω) δουλώ (δουλόης) δουλοῖς (δουλόη) δουλοῖ (δουλόομεν) δουλώμεν (δουλόητε) δουλώτε (δουλόωσι) δουλώσι(ν)	(δουλοοίην) δουλοοίην ἤ (δουλόοιμι) δουλοοίμι ἤ (δουλοοίης) δουλοοίης ἤ (δουλόοις) δουλοοίς (δουλοοίη) δουλοοίη ἤ (δουλόοι) δουλοοῖ (δουλόοιμεν) δουλοοίμεν (δουλόοιτε) δουλοοίτε (δουλόοιεν) δουλοοίεν
Παρατατικός	(ἐδούλοον) ἐδούλοον (ἐδούλοες) ἐδούλοες (ἐδούλος) ἐδούλος (ἐδουλόομεν) -λοῦμεν (ἐδουλόετε) ἐδουλοῦτε (ἐδούλοον) ἐδούλοον		

§ 15. II. Μέσθον

Ἐνεργός	(δουλόομαι) δουλοῦμαι (δουλόη ἤ ει) δουλοῖ (δουλόεται) δουλοῖται (δουλόομεθα) -οῦμεθα (δουλόεσθε) δουλοῦσθε (δουλόονται) δουλοῦνται	(δουλόωμαι) δουλώμαι (δουλόη) δουλοῖ (δουλόηται) δουλώται (δουλόομεθα) -ώμεθα (δουλόησθε) δουλώσθε (δουλόωνται) δουλώνται	(δουλοοίμην) δουλοοίμην (δουλόοιο) δουλοοῖο (δουλόοιτο) δουλοοῖτο (δουλοοίμεθα) -οίμεθα (δουλόοισθε) δουλοοῖσθε (δουλόοιτο) δουλοοῖτο
Παρατατικός	(ἐδουλοοίμην) ἐδουλούμην (ἐδουλόου) ἐδουλοῦ (ἐδουλόετο) ἐδουλοῦτο (ἐδουλόομεθα) ἐδουλοοῦμεθα (ἐδουλόεσθε) -οῦσθε (ἐδουλόοιτο) -οῖντο		

ΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΟΩ

τικὴ ῥωνή.

Προδτακτικὴ	*Απαρέμφωτον	Μετοχή
(δούλοε) δούλου		(δουλόων) δουλώων
(δουλοῖτω) δουλούτω	(δουλόειν) δουλοῖν	(δουλόουσα) δουλοῦσα
(δουλόειτε) δουλοῖτε (δουλόονται) δουλοῦνται ῥ(δουλοῖσασα)-ούσασα		(δουλόον) δουλοῖν

ῥωνή.

(δουλόου) δουλοῦ (δουλοῖσθω) δουλοῦσθω	(δουλόεσθαι) δουλοῦσθαι	(δουλοομενος) δουλούμενος (δουλοομένη) δουλουμένη (δουλοόμενον) δουλούμενον
(δουλόεσθε) δουλοῦσθε (δουλοῖσθων) -ούσθων (δουλοῖσθασα) -ούσθασα		

§ 16. Ἡ συναίρεσις τοῦ ο μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἐξῆς·

1) Τὸ ο μετὰ τῶν βραχέων φωνηέντων (ε, ο) καὶ τῆς ου συναίρεται εἰς ου· δούλοε-δούλου, δουλό-ον—δουλοῦν, δουλό-ουσι—δουλοῦσι.

2) Τὸ ο μετὰ τῶν μακρῶν φωνηέντων (η, ω) συναίρεται εἰς ω· δουλό-ητε—δουλιῶτε, δουλό-ω—δουλῶ.

3) Τὸ ο μετὰ τῶν διφθόγγων εἰ, η καὶ οἰ συναίρεται εἰς οἰ· δουλό-εις—δουλοῖς, δουλό-ης—δουλοῖς, δουλό-οιμεν—δουλοῖμεν.

4) Ἐν τῷ ἀπαρεμφ. τὸ ο-εἰ συναίρεται εἰς ου, ὡσεὶ δὲν ὑπῆρχεν ι.

Σημ. Τὸ ξιγῶ ἐν τοῖς συνηρημένοις τύποις ἀντὶ τοῦ ου καὶ οἰ ἔχει ω καὶ φ· ἀπρμφ. ξιγῶν, μετ. ξιγῶσα, ξιγῶντος, ὄριστ. καὶ ὑποτ. ξιγῶ, εὐκτ. ξιγῶη.

§ 17. Αὐϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεργητικὸς ἐνεστώς.

Ἄριστ. (δουλόετον) δουλοῦτον, (δουλόετον) δουλοῦτον.

Ἕποτ. (δουλόητον) δουλιῶτον, (δουλόητον) δουλιῶτον.

Εὐκτ. (δουλόοιτον) δουλοῖτον, (δουλοοίτην) δουλοῖτην.

Προστ. (δουλόετον) δουλοῦτον, (δουλοέτων) δουλούτων.

Ἐνργ.πρτκ. (ἐδουλόετον) ἐδουλοῦτον, (ἐδουλοέτην) ἐδουλούτην.

Μέσος ἐνεστώς.

Ἄριστ. (δουλόεσθον) δουλοῦσθον, (δουλόεσθον) δουλοῦσθον.

Ἕποτκ. (δουλόησθον) δουλιῶσθον, (δουλόησθον) δουλιῶσθον.

Εὐκτ. (δουλόοισθον) δουλοῖσθον, (δουλοοίσθην) δουλοῖσθην.

Προστ. (δουλόεσθε) δουλοῦσθε, (δουλοέσθων) δουλούσθων.

Μεσ.πρτκ. (ἐδουλόεσθον) ἐδουλοῦσθον, (ἐδουλοέσθην) ἐδουλούσθην.

Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν συνηρημένων.

§ 18. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ., χρόνοι τῶν συνηρημένων σχηματίζονται καὶ κλίνονται, ἔπως οἱ αὐτοὶ χρόνοι τῶν βαρυτόνων.

Ἐνεργ. τιμήσω, ἐτίμησα, τετίμηκα, ἐτετιμήκειν. Μέσ. τιμήσομαι, ἐτιμησάμην, τετίμημαι, ἐτετιμήμην. Παθ. τιμηθήσομαι, ἐτιμήθην.

Ἐνεργ. ποιήσω, ἐποίησα, πεποίηκα, ἐπεποιήκειν. Μέσ. ποιήσομαι, ἐποιησάμην, πεποίημαι, ἐπεποιήμην. Παθ. ποιηθήσομαι, ἐποιήθην.

Ἐνεργητ. δουλῶσω, ἐδούλωσα, δεδούλωκα, ἐδεδουλώκειν. Μέσ. δουλῶσομαι, ἐδουλωσάμην, δεδούλωμαι, ἐδεδουλώμην. Παθ. δουλωθήσομαι, ἐδουλώθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣ΄.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΤΩΝ ΦΩΝΗΝΤΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Τὸ ῥήματ. θέμα τῶν φωνηεντολήκτων εὐρίσκομεν ἀφαιροῦντες τὸ ω ἀπὸ τοῦ α' ἐνικ. προσ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. λύω, θέμα λυ-, τιμάω θέμα τιμα-.

§ 2. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν φωνηεντολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν πλήρων καταλήξεων εἰς τὸ ῥήματ. θέμα· λύ-σω λέλυ-κα κλπ.

§ 3. Τὰ φωνηεντόληκτα ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατ., χρόνοις ἐκτείνουσι τὸ τελικὸν βραχὺ φωνήεν τοῦ θέματος, καὶ δὴ τὸ ᾠ εἰς η ἢ, ἂν προηγῆται ρ, ι, ε, εἰς ᾶ, τὸ ε εἰς η, τὸ ο εἰς ω καὶ τὸ ἰ καὶ ῦ εἰς ἰ καὶ ῖ· τιμά'ω, τιμήσω, τετίμημαι κλπ., ἀλλὰ δρᾶ'ω, δρᾶ'σω, δεδρᾶμαι κλπ.—ἐξ'ομαι, ἐξ'ομαι κλπ.—ἐξ'ω-ἐξ'ω—ποιέω ποιήσω κλπ.—δουλῶω-δουλῶσω κλπ.

Σημ. 1. Τὸ χρῶμαι ὁμαλῶς ἔχει η μετὰ τὸ ρ καὶ οὐχὶ α (χρήσομαι, κέχρημαι), διότι ἀρχῆθεν ἦτο χρήομαι καὶ οὐχὶ χράομαι.

Σημ. 2. Τὸ ἀκροάσομαι, καίτοι τοῦ α δὲν προηγείται ρ ἢ ι ἢ ε ἐκτείνει τὸ ᾠ εἰς ᾶ· ἀκροᾶ'σομαι, ἤκροασάμην. ✓

§ 4. Ἐκ τῶν εἰς *αω* δὲν ἐκτείνουσι τὸ *α* ἐν τοῖς ἄλλοις, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ πρτ., χρόνοις τὸ *γελᾶω*, *σπάω*, *χαλάω*, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέφ., ἔτι δὲ τὸ *θλάω* καὶ *κλάω*, ἅπερ εἶναι μόνον τῆς ἀρχαίας· ἐγέλασα, ἔσπασα, ἐχάλασα, ἐθλάσα.

§ 5. Τὰ αὐτὰ ῥήματα ἐν τῷ παθητ. παρακειμ., μέλλ. καὶ ἀορ. α' ἔχουσι σ πρὸ τῶν καταλήξεων· γεγέλασμαι, ἐγελάσθην—ἔσασμαι, ἐσπάσθην—κεχάλασμαι, ἐχολάσθην—τέθλασμαι, ἐθλάσθην.

§ 6. Ἐκ τῶν εἰς *εω* δὲν ἐκτείνουσι τὸ *ε* ἐν τοῖς ἄλλοις, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ., χρόνοις τὸ αἰδέομαι, ἀρκέω, ἐμέω, καλέω, ξίω, τελέω· αἰδέσομαι, ἤρκεσα, ἤμεισα, ἐκάλεσα, ἔξεσα, ἐτέλεσα.

§ 7. α') Ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων τὰ ἔχοντα παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ., παθ. ἀόρ. καὶ μέλλ. α' ἢ τινὰς μόνον τῶν χρόνων τούτων ἔχουσιν ἐν αὐτοῖς πρὸ τῶν καταλήξεων σ' ἀρκέω, ἀρκεσθήσομαι, ἤρκεσμαι—τελέω, τελεσθήσομαι, τετέλεσμαι—ξέω, ξεσθήσομαι, ἐξέσθην—αἰδέομαι, ἠδέσθην.

Τὸ καλέω σχηματίζει τοὺς χρόνους τούτους οὕτως· κέκλημαι, ἐκεκλήμην, κληθήσομαι, ἐκλήθην ἐκ θέμ. κλα-

β') Τὸ δέω ἔχει δῆσω, ἐδησα, ἐδησάμην, δεδήσομαι, ἀλλὰ δέδεκα, δέδεμαι, δεθήσομαι, ἐδέθην.

γ') Τὸ παραιέω καὶ ἐπαιέω ἐκτείνουσι τὸ *ε* μόνον ἐν τῷ παθ. παρακ παρήνημαι, ἐπήνημαι, ἀλλὰ ἐπαιέσομαι, ἐπήνεσα, ἐπήνεκα, ἐπαιεθήσομαι—παραιέω, παρήνεσα, παρήνεκα, παραιεθήσομαι.

§ 8. Τὸ καλέω καὶ τελέω σχηματίζουσι τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλλ. εἰς ὦ, οῦμαι (Μέλλ. συνηρημένος)· τελῶ, τελεῖς, τελεῖ κλπ.

§ 9. Ἐκ τῶν εἰς *υω* δὲν ἐκτείνουσι τὸ *υ*, ἐν δὲ τῷ παθ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. καὶ ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ ἀορ. α' ἔχουσι πρὸ τῶν καταλήξεων σ τὸ ἐλκύω, ἀνύω, πτύω, μεθύ(σκ)ω· π. χ. εἰλκῦσα, εἰλκυσμαι, εἰλκῦσθην—ἦνῦσα, ἦνῦσμαι, ἦνῦσθην.

§ 10. Τὸ λύω, θύω καὶ δύω ἐκτείνουσι τὸ *υ* ἐν τῷ ἐνεργητ. καὶ μέσ. μέλλ. καὶ ἀορ. α', φυλάττουσι δὲ αὐτὸ βραχὺ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις χρόνοις· λῦσω, ἔλυσα, λῦσομαι, ἐλύσάμην, ἀλλὰ λέλυκα,

λέλωμαι, λῶθήσομαι ἐλῶ'θην—θῶ'σω, ἔθῶσα, θῶ'σομαι, ἐθῶσάμην,
ἀλλά τέθῶκα, τέθῶμαι, τυθήσομαι, ἐτί'θην—δῶ'σω, δῶ'σομαι,
ἔδῶσα, ἀλλά δέδῶκα, δέδῶμαι, δῶθήσομαι, ἐδῶ'θην.

§ 11. Ἐκ τῶν εἰς ὧν δὲν ἐκτείνουσι τὸ ο τὸ ἀρόω, ἤροσα· ἔτι
δὲ τοῦ ὄμνημι (= ὀρκίζομαι) οἱ χρόνοι οἱ ἐκ θέμ. ὁμο- σχηματιζό-
μενοι ὤμοσα, ὀμώμοκα.

§ 12. Ἔχουσι σ πρὸ τῶν καταλήξεων, καίτοι ἔχουσι τὸ τελι-
κὸν φωνῆν μακρὸν ἢ ἐκτείνουσιν αὐτό, τὰ ἐξῆς·

1) Τὸ κλεί(η)ω, χρίω καὶ δρῶω μόνον ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ
ἀορ. κλει(η)σθήσομαι, ἐκλεί(η)σθην—χρῖσθήσομαι, ἐχρίσθην—
ἐδράσθην, ἀλλὰ κέκλει(η)μαι, κέχρημαι, δέδρημαι.

2) Τὸ ἀκούω, κελεύω, σείω, χόω καὶ κρούω καὶ ἐν τῷ παθ.
μέλλ. καὶ ἀορ. καὶ ἐν τῷ παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. ἤκου-
σμαι, ἀκουσθήσομαι—κεκέλευμαι, κελουσθήσομαι—πέπεισμαι,
πεισθήσομαι—κέχωσμαι, ἐχώσθην—κέκρουσμαι, ἐκρούσθην, ἀλλὰ
κεκρουμένος.

§ 13. Ἀνωμάλως σχηματίζουσι τοὺς χρόνους αὐτῶν καὶ τὰ
ἐξῆς φωνηεντόληκτα·

1) καίω ἢ κᾶ'ω, καύσω, ἔκαυσα, κέκαυκα, κέκαυμαι, ἐκαύθην.

2) κλαίω ἢ κλα'ω, κλαύσομαι, ἔκλαυσα, κέκλαυμαι, ἐκλαύσθην.

3) πλέω, πλεύσομαι καὶ σοῦμαι, ἔπλευσα, πέπλευκα, ἐπλεύσθην.

4) πνέω (πνεύσομαι καὶ -σοῦμαι), ἔπνευσα, πέπνευκα, ἐπνεύ-
σθην.

5) χέω, μέλλ. χέω, ἔχεα, κέχυκα, ἐχεάμην, κέχυμαι, ἐχύθην.

6) ῥέω, ῥυήσομαι, ἔρρῶην, ἔρρῶκα.

7) νέω (= κολουῶ), νεύσομαι, ἔνευσα, γένευκα.

§ 14. Οἱ μέλ. πλευσοῦμαι καὶ πνευσοῦμαι κλίνονται, ὅπως ὁ
μέσος ἐνεστ. τῶν εἰς ὧν συνηρημένων (μέλλων Δωρικῶς). Ὁ μέλ.
χέω καὶ ὁ ἀόρ. ἔχεα δὲν ἔχουσι τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΜΙ

§ 1. Ῥήματα εἰς μι λέγονται τὰ ῤήματα τὰ ἔχοντα ἐν τῷ α' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. κατάληξιν μι· ἴσθη-μι, τίθη-μι, δείκνυ-μι.

§ 2. Τὰ εἰς μι ῤήματα εἶναι ὀλίγα· κλίνονται δὲ διαφόρως ἢ τὰ βαρύτερα μόνον ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ ἐνεστ., παρτικ. καὶ ἀορ. β'.

§ 3. Τὰ εἰς μι ῤήματα διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις. Πρώτης τάξεως λέγονται τὰ λήγοντα ἐν τῷ α' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. εἰς ημι ἢ ωμι, δευτέρας δὲ τὰ λήγοντα ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ εἰς νυμι ἢ ννυμι· ἴσθημι, τίθημι, δίδωμι—πήγγνυμι, σκεδάννυμι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ'

Α' ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ι ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ. ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΤΗΜΙ (Θέμ. στα- καὶ στη-)-

α') Ἐνεργητικὴ φωνή. 1) Ὀριστικὴ.

§ 4. Ἐνεστ. ἴ-σθη-μι, ἴ-σθη-ς, ἴ-σθη-σι
ἴ-στά-μεν, ἴ-στά-τε, ἴ-στιάσι(ν) (ἴστά-σι).

§ 5. Αἱ κατάληξεις τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς μι εἶναι·
μι, ς, σι—μεν, τε, σι.

§ 6. Πρτ. ἴ-σθη-ν, ἴ-σθη-ς, ἴσθη, ἴ-σθα-μεν, ἴ-στάτε, ἴ-στά-σαν.

§ 7. Ἀορ. β' ἔ-σθη-ν, ἔ-σθη-ς, ἔ-σθη, ἔ-σθη-μεν, ἔ-σθη-τε, ἔ-σθη-σαν.

§ 8. Αἱ κατάληξεις τοῦ ἐνεργ. παρατ. καὶ ἀορ. β' τῶν εἰς μι ἐν τῷ ὀριστ. εἶναι· ν, σ,—, μεν, τε, σαν.

§ 9. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. πολλῶν εἰς μι ῤημάτων τῆς α' τάξεως σχηματίζεται ἐκ τοῦ ῤηματικοῦ θέμ. δι' ἀναδιπλασιασμοῦ, ὅστις εἶναι ι καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἀρχτικὸν σύμφωνον τοῦ θέματος (ἐνε-

στωτικὸς ἀναδιπλασιασμός)· δω, διδω, δίδωμι—θη, θιθη, θιθημι, τίθημι—σιη, σισιη, ἴσιημι.

Σημ. Ἐν τῷ τίθημι τὸ θ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν, διότι ἀκολουθεῖ ἄλλο δασύ. Ἐν τῷ ἴσιημι τὸ σ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ ἀνεπλήρωσεν ἢ δασεῖα.

§ 10. Ὁ παρατκ. τῶν εἰς μι σχηματίζεται ἐκ τοῦ θέμι. τοῦ ἐνεστώτος, ὃ δὲ ἀόρ. β' ἐκ τοῦ ῥήματ. θέματος· λαμβάνουσι δὲ τὴν ἀρμόζουσαν ἀϋξησην· ἴσιημι (ιστη), ἴσιην—(στη) ἔσιην—τίθημι (τιθη), ἐτίθην—(θε) ἔ-θεμεν.

§ 11. Αἱ καταλήξεις τῆς ὀριστ. τῶν εἰς μι ῥημάτων προστίθενται ἀμέσως εἰς τὸ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος· ἴσιη-μι, ἴ-σια-μεν, ἴ-σιη-ν, ἔ-σιη-ν.

§ 12. α') Ὁ ἐνεργ. ἐνεστ., παρατκ. καὶ ἀόρ. β' τῶν εἰς μι ἔχουσιν ἐν τῷ ἐνικ. τῆς ὀριστ. τὸν μακρὸν χαρακτήρα η καὶ ω, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀριθμοῖς τὸν βραχὺν α, ε, ο. Τὸν μακρὸν χαρακτήρα η καὶ ω ἔχει ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ἡ ὑποτακτικὴ.

β') Ὁ ἐνεργητ. ἀόρ. β' τοῦ ἴσιημι ἔχει τὸν χαρακτήρα η καὶ ἐν τῷ πληθ. τῆς ὀριστ., ἐν τῇ προστακτ., πλὴν τοῦ γ' πληθ. εἰς ντων, καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ ἔσιημεν, σιῆθι, σιῆτω, ἀλλὰ σιάντων, σιῆναι.

§ 13. Ἀντικὸς ἀριθμὸς. Ἐνεστ. ἴσιᾶτον, ἴσιᾶτον.— Παρατκ. ἴσιᾶτον, ἴσιᾶτην.— Ἀόρ. β' ἔσιητον, ἔσιῆτην.

2. Ὑποτακτικὴ.

§ 14. Ἐνεστ. ἴ-σιῶ, ἴ-σιῆς, ἴ-σιῆ, ἴ-σιῶμεν, ἴ-σιῆτε, ἴ-σιῶσι(ν).

§ 15. Ἀόρ. β' σιῶ, σιῆς, σιῆ, σιῶμεν, σιῆτε, σιῶσι(ν).

§ 16. α') Ἡ ἐνεργ. ὑποτακτ. τῶν εἰς μι ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς ἐνεργ. ὑποτακτ. τῶν βαρυτόνων, αἵτινες μετὰ τοῦ χαρακτήρος η καὶ ω συναροῦνται· ἴσιῆ-ω—ἴσιῶ, ἴσιῆ-ης—ἴσιῆς, ἴσιῆ-τε—ἴσιῆτε, τιθῆ-ω-τιθῶ, τιθῆ-ης-τιθῆς, διδώ-ω-ῶ, δώ-ης-δῶς.

§ 26. *Ανικός αριθμ.* Ἐνεστ. *ἰσιᾶτον, ἰσιᾶ'των.* Ἀόρ. *6' σιῆ-
τον, σιῆτων.*

§ 27. α') Αἱ *καταλήξεις* τῆς ἐνεργ. προστκ. τῶν εἰς *μι* εἶναι
Ἐνικ. *θι ἦ—, τω, Πλθ. τε, ντων ἦ τωσαν.*

β') Προσαρτῶνται δ' αὐταὶ ἀμέσως εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ δια-
κριτικοῦ φωνήεντος, ὅπως καὶ αἱ τῆς ὀριστικῆς.

γ') Τὸ *6'* ἐνικ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ ἴστημι
(ἴστη) σχηματίζεται ἐκ τοῦ μακροῦ θέματος ἄνευ καταλήξεως.

§ 28. Ἡ προστ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. *6'*, συντιθεμένη μετὰ προθέ-
σεων, ἀναβιβάζει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἢ λήγουσα ἀπό-
σιγη, ἀπό-σιγη.

5. Ἀπαρέμφατον.

§ 29. 1) Ἐνεστ. *ἰσιᾶ-ναι.*—2) Ἀόρ. *6' σιῆ-ναι.*

§ 30. Ἡ *κατάληξις* τοῦ ἀπρμφ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς *μ*
εἶναι *ναι*· προσαρτᾶται δὲ εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνή-
εντος: *ἰσιᾶ + ναι = ἰσιᾶναι, τιθε + ναι = τιθέναι.*

§ 31. Ἡ *κατάληξις* τοῦ ἀπρμφ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. *6'* τῶν εἰς *μ*
εἶναι *εἶναι*· ὁ χαρακτῆρ *η, ε, ο* συναίρεται μετὰ τοῦ *ε* τῆς κατα-
λήξεως εἰς *η, ει, ου*· *σιῆ, σιῆναι—θι, θείναι.*

§ 32. Τὰ ἐνεργ. ἀπρμφ. τῶν εἰς *μ* *τονίζονται* ἐπὶ τῆς παρα-
ληγούσης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· *ἰσιᾶναι, σιῆ-
ναι, ἀφισιᾶναι, ἀποσιῆναι.*

6. Μετοχή.

§ 33. 1) Ἐνεστ.	<i>ἰσιᾶς,</i>	<i>ἰσιᾶσα,</i>	<i>ἰσιᾶν'</i>
	γεν. <i>ἰσιᾶντος,</i>	<i>ἰσιᾶσης,</i>	<i>ἰσιᾶντος</i>
2) Ἀόρ. <i>6'</i>	<i>σιᾶς,</i>	<i>σιᾶσα,</i>	<i>σιᾶν'</i>
	γεν. <i>σιᾶντος,</i>	<i>σιᾶσης,</i>	<i>σιᾶντος.</i>

§ 34. Ἡ ἐνεργ. μετοχ. τῶν εἰς *μ* ἔν τε τῷ ἐνεστ. καὶ ἄορ.
6' ἔχει θέμ. εἰς *ντ*.

§ 35. Αί ἐνεργ. μετοχ. τῶν εἰς μι ἐν τῇ ἐνκ. ὄνομ. τοῦ ἀρσ. καὶ οὐδ. τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης· ἰσιάς, ἰσιάν—τιθείς, τιθέν—διδούς, διδόν—ἀφισιάς, ἀφισιάν—ἐπιτιθείς, ἐπιτιθείς—προδιδούς, προδούς.

β') Μέση φωνή. 1. Ὀριστική.

§ 36. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις (μαι, σαι, ται κλπ. μην, σο, το κλπ.) προσαρτῶνται ἀμέσως εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ. Ὅθεν·

§ 37. Ἐνεστ. ἱ-σιᾶ-μαι, ἱ-σιᾶ-σαι, ἱ-σιᾶ-ται
ἱ-σιᾶ'-μεθα, ἱ-σιᾶ-σθε, ἱ-σιᾶ-νται.

§ 38. Πρτκ. ἱ-σιᾶ'-μην, ἱ-σιᾶ-σο, ἱ-σιᾶ-το
ἰσιᾶ'-μεθα, ἱ-σιᾶ-σθε, ἱ-σιᾶ-ντο.

§ 39. Ἀόρ. 6' ἔ-θέ-μην, ἔ-θου, ἔ-θε-το
ἔ-θέ-μεθα, ἔ-θε-σθε, ἔ-θε-ντο.

§ 40. Δυϊκ. ἀριθμ. Ἐν. ἱ-σιᾶ-σθον, ἱ-σιᾶ-σθον—Πρτκ. ἱ-σιᾶ-σθον, ἱ-σιᾶ'-σθην—Ἀόρ. 6' ἔθε-σθον, ἔθέ-σθην.

§ 41. Τὰ εἰς μι ῥήματα φυλάττουσι μὲν τὸ σ τῶν καταλήξεων σαι καὶ σο ἐν τῇ ὀριστ. καὶ προστακτ. τοῦ ἐνεστ. καὶ ἐν τῇ παρατακτ., ἀποβάλλουσι δὲ αὐτὸ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι τοῦ ἐνεστ. καὶ ἐν τῇ ἀορ. 6' ἐνεστ. ὀριστ. ἰσιᾶ-σαι, προστακτ. ἰσιᾶ-σο, παρατακτ. ἰσιᾶ-σο, ἀλλὰ ὑποτακτ. ἰσιῆ, εὐκτ. ἰσιᾶιο—ἀορ. 6' ὀριστ. ἔθου (ἐκ τοῦ ἔθε-σο), προστακτ. θοῦ (ἐκ τοῦ θέ-σο), εὐκτ. θεῖο.

2. Ὑποτακτική.

§ 42. Ἡ ὑποτακτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς μι ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς μέσης ὑποτακτ. τῶν βαρυτόνων ὦμαι, η, ηται—ώμεθα, ησθε, ὠνται, αἴτινες προσαρτῶνται εἰς τὸ μακρὸν θέμα.

§ 43. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτῆρος μετὰ τῶν καταλήξεων τῆς μέσης ὑποτακτ. καὶ ὁ τονισμὸς αὐτῆς γίνονται, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ (§ 16, α'-γ'). Ὅθεν·

§ 44. Ένεστ. *ί-σιῶμαι, ί-σιῆ, ί-σιῆται*
ί-σιῶμεθα, ί-σιῆσθε, ί-σιῶνται.

§ 45. Ἄόρ. *ῶ' θῶμαι, θῆ, θῆται, θῶμεθα, θῆσθε, θῶνται.*

§ 46. Δυϊκ. ἀριθμ. ένεστ. *ί-σιῆσθον, ί-σιῆσθον.*— Ἄόρ. *ῶ' θῶσθον, θῆσθον.*

3. Εὐκτική.

§ 47. Ἡ μέση εὐκτική τῶν εἰς *μι* ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις *μην, σο, το, μεθα, σθε, νιο*, αἵτινες προσαρτῶνται εἰς τὸ βραχὺ θέμα.

§ 48. Διακριτικὸν φωνῆεν καὶ τῆς μέσης εὐκτ. τῶν εἰς *μι* εἶναι τὸ *ι*, ὅπερ μετὰ τοῦ χαρακτηῆρος ἀποτελεῖ δίφθογγον, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ (§ 22, ῶ'). Ὅθεν

§ 49. Ένεστ. *ί-σται-μην, ί-σται-ο, ί-σται-το, ί-σται-μεθα, ί-σται-σθε, ί-σται-νιο.*

§ 50. Ἄόρ. *ῶ' θεί-μην, θεῖ-ο, θεῖ-το, θεί-μεθα, θεῖ-σθε, θεῖ-νιο.*

§ 51. Δυϊκ. ἀριθ. Ένεστ. *ί-σται-σθον, ί-σται-σθην.*— Ἄόρ. *ῶ' θεῖ-σθον, θεῖ-σθην.*

§ 52. Καὶ ἡ μέση εὐκτ. τῶν εἰς *μι* τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ *ι*.

4. Προστακτική.

§ 53. Αἱ καταλήξεις τῆς μέσης προστακτ. (*σο, σθω κλπ.*) προσαρτῶνται εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ.

§ 54. Ένεστ. *ἴ-στά-σο, ί-στά-σθω, ἴ-στα-σθε, ἰστά-σθων* (ἢ *ί-στά-σθωσαν*).

§ 55. Ἄόρ. *ῶ' θοῦ, θέ-σθω, θέ-σθε, θέ-σθων* (ἢ *θέ-σθωσαν*).

§ 56. α') Ἡ προστακτ. τοῦ μέσου ἄορ. *ῶ'* τῶν εἰς *μι*, συντιθεμένη μετὰ προθέσεως, ἀναβιάζει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἡ λήγουσα ἐπιτρέπει· *θοῦ, ἀπό-θου—θέσθε, ἀπό-θεσθε, ἔκθεσθε.*

ῶ') Δὲν ἀναβιάζει τὸν τόνον μόνον τὸ *ῶ'* ἐνικ., ὅταν εἶναι *μο-*

νοσύλλαβον καὶ σύνθετον μετὰ προθέσεως μονοσυλλάβου ἢ ἡ πρόθεσις πάσχη ἔκθλιψιν· θοῦ, ἐκ-θοῦ—δοῦ, ἐκ-δοῦ, ἐφ-οῦ.

5. Ἀπαρέμφατον.

§ 57. Ἐν τῷ μέσῳ ἀπαρεμφάτῳ τῶν εἰς μὴ προσαρτᾶται ἡ κατάληξις σθαι εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος. Ὅθεν·

1) Ἐνεστ. ἴ-στα-σθαι— 2) Ἀόρ. ῶ' θέ-σθαι.

§ 58. Τὸ ἀπαρέμφ. τοῦ μέσου ἐνεστῶτος τῶν εἰς μὴ τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς, τὸ δὲ τοῦ μέσ. ᾠρ. ῶ' ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· ἴστασθαι, ἀνίστασθαι—δίδουσαι, ἐπιδίδουσαι—θέουσαι, ἀποθέουσαι—δόουσαι, ἀποδόουσαι.

6. Μετοχή.

§ 59. Ἐν τῇ μέσῃ μετοχῇ τῶν εἰς μὴ προσαρτᾶται ἡ κατάληξις μενος, η, ον εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος. Ὅθεν·

1) Ἐνεστ. ἰ-στά-μενος, μένη, μενον.— 2) Ἀόρ. ῶ' θέ-μενος, μένη, μενον.

7. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τοῦ ἴστημι.

§ 60. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τοῦ ἴστημι σχηματίζονται, ὅπως οἱ αὐτοὶ τῶν φωνηεντολήκτων βαρυτόνων.

Ἐνεργ. σιή-σω, ἔ-σιη-σα, ἔ-σιηκα, ἐσιήσω.—Μέσ. σιή-σομαι, ἐσιη-σάμην.—Παθ. σταθήσομαι, ἐστάθην.

§ 61. Οἱ κατὰ τὰ βαρύτενα σχηματιζόμενοι χρόνοι τῶν εἰς μὴ ἐν μὲν τῇ ἐνεργ. καὶ μέσῃ φωνῇ ἔχουσι τὸν μακρὸν χαρακτήρα (η ἢ ω), ἐν δὲ τῇ παθητικῇ τὸν βραχὺν (α ἢ ε ἢ ο).

§ 62. Ὁ παρακ. ἴστηκα καὶ ὑπερσ. ἐσιήκειν ἢ εἰσιήκειν ἔχουσι μέσῃν καὶ παθητ. σημασίαν. Οἱ χρόνοι οὗτοι ἐν πολλοῖς προσώποις προσαρτῶσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως εἰς τὸ θέμα ἄνευ χρονικοῦ χαρακτήρος καὶ διακριτικοῦ φωνήεντος.

Ὅριστ. ἔστηκα, ἔστηκας, ἔστηκε, ἔστήκαμεν ἢ ἔσταμεν, ἔστήκατε ἢ ἔστατε, ἔστήκασι(ν) ἢ ἔστασι(ν).

Ἵποτ. ἔστήκω, ἔστήκης, ἔστήκη, ἔστήκωμεν ἢ ἔστώμεν ἔστήκητε, ἔστήκωσι(ν) ἢ ἔστώσι(ν).

Εὐκτ. ἔστήκοιμι, -κοις, -κοι, -κοιμεν, -κοιτε, -κοιεν.

Προστ. ἔστηκῶς ἴσθι κλπ.

Ἐπαρμφ. ἔστηκένοι ἢ ἑσάναι.

Μετοχ. ἔστηκῶς κλπ. ἢ ἑσῶς, ἑσῶσα, ἑσῶς.

Ἵπερσυντ. ἑστήκειν ἢ εἰστήκειν, -κεις κλπ. ἑστήκεσαν ἢ εἰστήκεσαν ἢ ἔστασαν.

Β' ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΙΘΗΜΙ, ΙΗΜΙ ΚΑΙ ΔΙΔΩΜΙ

§ 63. Ἡ κλίσις τοῦ τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι διαφέρει τῆς τοῦ ἴσθημι κατὰ τὸ ἑξῆς:

1) Τὸ β' ἑνικ. πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεστ. σχηματίζεται κατὰ τὰ συνηρημένα τίθει, ἴει, δίδου (κατὰ τὸ ποιεῖ, δούλου).

2) Τὸ β' καὶ γ' ἑνικ. τοῦ ἔνεργ. παρακτ. τοῦ τίθημι καὶ ἴημι καὶ τὰ τρία ἑνικά τοῦ παρακτ. τοῦ δίδωμι σχηματίζονται κατὰ τὰ συνηρημένα: εὐθεις, εἴθει—ίεις, ἴει—ἑδιδου, ἐδιδους, ἐδιδου (κατὰ τὸ ἐποιεῖς, εἰ-ἐδούλου, ους).

3) Τὰ ἑνικά τοῦ ἔνεργ. ἄορ. β' εἶναι ἄχρηστα καὶ ἀναπληροῦνται διὰ τῶν ἑνικ. τοῦ α', ὅστις ἀντὶ τοῦ σ ἔχει κ' ἔθηκα, ας, ε—ἦκα, ας, ε—ἔδωκα, ας, ε.

4) Τὸ β' ἑνικ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἄορ. β' λήγει εἰς σ' θές, ἔς, δός.

Σημ. Τὸ β' ἑνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. τοῦ τίθημι καὶ ἴημι σχηματίζεται καὶ κατὰ τὰ περισπώμενα: τίθεις, ἴεις.

§ 64. Ὡς πῶθητ. παρακτ. καὶ ὑπερσ. τοῦ τίθημι χρησιμεύει τὸ κείμαι, ἐκειμην. — Ὁ τέθειμαι εἶναι μέσος.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ
 ἴστημι, τίθημι,
 (Θέματα στα, στη-θε, θη-
 Ἔνεργη)

Ἐνεστώσκα ἢ Παρτατικὸς

Ἔνεστ.	ἴστημι	τίθημι	ἴημι	δίδωμι
	ἴστης	(τίθης) τιθεῖς	(ἴης) ἰεῖς	δίδως
	ἴσθησι(ν)	τιθησι(ν)	ἴησι(ν)	δίδωσι(ν)
	ἴσταμεν	τίθεμεν	ἴεμεν	δίδομεν
	ἴστατε	τίθετε	ἴετε	δίδοτε
	ἴστασι(ν)	τιθέασι(ν)	ἴασι(ν)	διδόασι(ν)
Ἐνεστ. Παρτατ.	ἴσθη	ἐτίθη	ἴη	ἐδίδον
	ἴστης	ἐτίθεις	ἴεις	ἐδίδους
	ἴσθη	ἐτίθει	ἴει	ἐδίδου
	ἴσταμεν	ἐτίθεμεν	ἴεμεν	ἐδίδομεν
	ἴστατε	ἐτίθετε	ἴετε	ἐδίδοτε
	ἴστασαν	ἐτίθεσαν	ἴεσαν	ἐδίδοσαν
Ἰστατικὴ	ἴστω	τιθῶ	ἴω	δίδω
	ἴσθης	τιθῆς	ἴης	δίδῳς
	ἴσθη	τιθηῖ	ἴη	δίδῳ
	ἴστωμεν	τιθῶμεν	ἴωμεν	δίδωμεν
	ἴσθητε	τιθηῖτε	ἴητε	δίδωτε
	ἴστωσι(ν)	τιθῶσι(ν)	ἴωσι(ν)	δίδωσι(ν)
Ἰστατικὴ	ἴσταίνην	τιθείην	ἴειην	δίδοίην
	ἴσταίης	τιθείης	ἴείης	δίδοίης
	ἴσταίη	τιθείη	ἴείη	δίδοίη
	ἴσταῖμεν	τιθείμεν	ἴειμεν	δίδοίμεν
	ἴσταίτε	τιθείτε	ἴειτε	δίδοίτε
	ἴσταῖεν	τιθείεν	ἴειεν	δίδοίεν
Προστώκ.	ἴσθη	τίθει	ἴει	δίδου
	ἴστα'τω	τιθ'τω	ἴετω	δίδο'τω
	ἴστατε	τίθετε	ἴετε	δίδοτε
	ἴσταντων	τιθέντων	ἴέντων	δίδόντων
Ἄπρ.	ἴσταναι	τιθέναι	ἴεναί	δίδόναι
Ἔνεστ.	ἴστα'ς, -ἄσα, -ἄ'ν	τιθείς, -εῖσα, -ἔν	ἴεις, -εῖσα, -έν	δίδούς, διδοῦσα, διδόν

Ἑνεστώδες καὶ Παρατατικὸς

Ἑνεστώδες	ἴσταμαι ἴστασαι ἴσταται ἴσταίμεθα ἴστασθε ἴστανται	ἴθεμαι ἴθεσαι ἴθειται ἴθειμεθα ἴθεσθε ἴθενται	ἴεμαι ἴεσαι ἴεται ἴεμεθα ἴεσθε ἴενται	δίδομαι δίδοσαι δίδοται δίδοίμεθα δίδοσθε δίδονται
Ἑνεστώδες Παρατατικὸς	ἴσταίμην ἴστασο ἴστατο ἴσταίμεθα ἴστασθε ἴσταντο	ἔτιθέμην ἔτιθεσο ἔτιθετο ἔτιθειμεθα ἔτιθεσθε ἔτιθεντο	ἔιμην ἔεσο ἔετο ἔεμεθα ἔεσθε ἔεντο	ἔδιδόμην ἔδιδουσο ἔδιδουτο ἔδιδόμεθα ἔδιδουσθε ἔδιδοντο
Ἑνεστώδες Ἑπιθετική	ἴστώμαι ἴσθη ἴσθηται ἴστώμεθα ἴσθησθε ἴστώνται	τιθῶμαι τιθῆ τιθεται τιθώμεθα τιθησθε τιθώνται	ἴωμαι ἴῃ ἴηται ἴώμεθα ἴησθε ἴωνται	διδῶμαι διδῶ διδῶται διδώμεθα διδῶσθε διδῶνται
Ἑνεστώδες Ἑπίθετη	ἴσταίμην ἴστατο ἴσταίτο ἴσταίμεθα ἴσταίθε ἴσταίντο	τιθείμην τιθεῖτο τιθεῖτο τιθείμεθα τιθείθε τιθείντο	ἔείμην ἔεῖτο ἔεῖτο ἔείμεθα ἔείθε ἔείντο	δέδοίμην δέδοῖτο δέδοῖτο δέδοίμεθα δέδοῖθε δέδοῖντο
Ἑνεστώδες Προστακτική	ἴστασο ἴστάσθω ἴστασθε ἴστάσθων	τίθεσο τιθέσθω τίθεσθε τιθέσθων	ἴεσο ἴεσθω ἴεσθε ἴεσθων	δίδοσο δίδοσθω δίδοσθε δίδοσθων
Ἑνεστώδες Ἀπαρ	ἴστασθαι	τίθεσθαι	ἴεσθαι	δίδοσθαι
Μετ.	ἴστάμενος, η, ον	τιθείμενος, η, ον	ἔείμενος, η, ον	δέδόμενος, η, ον

ὄ ω ν ή .

Ο ἰ ἄ λ λ ο ἰ κ ρ ὀ ν ο ἰ

Μ. μῆλλ.	οτήσομαι	θήσομαι	ῆσομαι	δώσομαι
Μ. ἀόρ. α'	ἔοιησάμην ¹	ἐτέθην	εἶθην	ἔδότην
Παθ. ἀόρ.	ἑστάθην	τεθήσομαι	ἐθήρομαι	δοθήσομαι
Παθ. μῆλλ.	σταθήσομαι		εἶμαι	δέδομαι
Πθ. παρκμ.				

Ἄ ὀ ρ ἰ ὀ τ ο ἰ ὄ' .

ἔθίμην ἔθου ἔθετο ἔθίμεθα ἔθεοθε ἔθεντο	εἶμην εἶσο εἶτο εἶμεθα εἶοθε εἶντο	ἔδομην ἔδου ἔδοτο ἔδοίμεθα ἔδοοθε ἔδοντο
θῶμαι θή θήται θώμεθα θήοθε θῶνται	ῥμαι ῥ ῥται ῥμεθα ῥοθε ῥνται	δῶμαι δῶ δῶται δώμεθα δῶοθε δῶνται
θειμην θεῖο θεῖτο θειμεθα θεῖοθε θειντο	εἶμην εἶο εἶτο εἶμεθα εἶοθε εἶντο	δοίμην δοῖο δοῖτο δοίμεθα δοῖοθε δοῖντο
θοῦ θίσθω θίσθε θίσθων	οῦ ἔσθω ἔσθε ἔσθων	δοῦ δόσθω δόσθε δόσθων
θέοθαι	ἔοθαι	δόοθαι
θέμενος, η, ον	ἔμενος, η, ον	δόμενος, η, ον

§ 65. Τὰ ῥήματα δύναμαι καὶ ἐπίσταμαι 1) ἐν τῷ 6' ἐνικ. τοῦ παρτκ. καὶ τῆς προστκ. τοῦ ἐνεστ. ἀποβάλλουσι τὸ σ τῆς καταλήξεως σο καὶ συναίρουσι τὸ αο εἰς ω· 2) ἐν τῇ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ ἐνεστ. ἀναβιάζουσι τὸν τόνον.

Παρτκ. ἐδύνω, ἠπίστω. — Προστκ. δύνω, ἐπίστω. — Ὑποτ. δύνωμαι, δύνῃ, δύνῃται κλπ., ἐπίστωμαι, ἐπίσῃ, ἐπίσῃται κλπ. — Εὐκτ. δυναίμην, δύναιο, δύναιτο κλπ., ἐπισταίμην, ἐπίσταιο, ἐπίσταιτο κλπ.

§ 66. Κατὰ τὴν ὀριστ. τοῦ παρτκ. ἐδυνάμην καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τοῦ ἐνεστ. δύναμαι κλίνεται καὶ ὁ ἀόρ. ἐπριάμην (= ἡγόρασα) τοῦ ὠνέομαι-οὔμαι.

Ὅριστ. ἐπριάμην, ἐπρίω, ἐπρίατο κ.λ.π. — Ὑποτκ. πρίωμαι, πρίῃ, πρίῃται κλπ. Εὐκτ. πριαίμην, πρίαιο, πρίαιτο. — Ἀπαρέμφ. πρίασθαι. — Μετοχ. πριάμενος, ῆ, ον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ΄

Β΄ ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΕἰΣ ΜΙ

Θέμα ἐνεστῶτος εἰς νυ ἢ ννυ.

§ 1. α') Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρτ. τῆς 6' τάξεως τῶν εἰς μι σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ νυ εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα· δεικ, δεικ-νυ, δείκνυ-μι — ζευγ, ζευγ-νυ, ζεύγνυ-μι.

β') Μετὰ προηγούμενον φωνήεν ἀντὶ τοῦ νυ ὑπάρχει ννυ· τὸ διπλοῦν ν ἐρμηνεύεται οὕτω· τὸ θέμα ἀρχικῶς ἔληγεν εἰς σ, ἔπερ ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ ν τοῦ ννυ· κορέννυμι, θεμ. κορεσα, κορέσ-νυμι κορέννυμι.

Σημ. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἔχοντα θέμα λήγον εἰς σ γρά-

φονται διὰ διπλοῦ ν καὶ τὸ στρώνημι καὶ χώννημι, ὧν τὸ θέμα λήγει εἰς φωνήεν, στρω, χω.

§ 2. Ἡ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ ἔνεστ. τῶν εἰς νυμι ἢ ννημι σχηματίζεται πάντοτε κατὰ τὰ βαρύτενα· δεικνύω, δεικνύομαι, δεικνύοιμι, δεικνυοίμην.

Σημ. Πλὴν τῆς ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. ἀπαντῶσι καὶ ἄλλοι τύποι τῶν εἰς ν(ν)υμι ῥημάτων κατὰ τὰ βαρύτενα, μάλιστα δὲ τὸ γ' ἐνικ. τοῦ παρατκ.: ἐδείκνυε, δεικνύουσι, δεικνύειν, δεικνύων.

§ 3. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ ἔνεστ. καὶ ὁ παρατκ. κλίνονται, ὅπως οἱ αὐτοὶ χρόνοι τῶν ἄλλων εἰς μι ῥημάτων.

§ 4. Τὸ ν τῶν εἰς ν(ν)υμι εἶναι μακρὸν 1) ἐν τῷ ἐνικ. ἀριθμ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἔνεστ. καὶ παρατκ., 2) ἐν τῷ 6' ἐνικ. τῆς προσιακτ. τοῦ ἔνεστ.—Παγταχοῦ ἀλλαχοῦ εἶναι βραχύ.

Παράδειγμα ῥήματος εἰς -νυμι.

		Ἑνεργητικὴ φωνή	Μέση φωνή
Ἑνεῖν. Ἑνεῖσθαι.	Ἑνικός	1 δεικνύμι	δεικνύμαι
		2 δεικνύς	δεικνύσοι
		3 δεικνύσαι(ν)	δεικνύται
	Πληθυντικός	1 δεικνύμεν	δεικνύμεθα
		2 δεικνύτε	δεικνύσθε
		3 δεικνύσιν(ν)	δεικνύνται
Ἐνεργεῖν. Ἐνεργεῖσθαι.	Ἑνικός	1 ἐδεικνύω	ἐδεικνύ'μιην
		2 ἐδεικνύς	ἐδεικνύσο
		3 ἐδεικνύ	ἐδεικνύτο
	Πληθυντικός	1 ἐδεικνύμεν	ἐδεικνύμεθα
		2 ἐδεικνύτε	ἐδεικνύσθε
		3 ἐδεικνύσαν	ἐδεικνύντο
Ἐνεργεῖν. Ἐνεργεῖσθαι.	Ἑνικός	1 δεικνύ'ω	δεικνύ'ωμαι
		2 δεικνύ'ης κλπ.	δεικνύ'η κλπ.
Ἐνεργεῖν. Ἐνεργεῖσθαι.	Ἑνικός	1 δεικνύ'οιμι	δεικνύ'οίμην
		2 δεικνύ'οις κλπ.	δεικνύ'οιο κλπ.
Ἐνεργεῖν. Ἐνεργεῖσθαι.	Ἑνικός	2 δεικνύ	δεικνύσο
		3 δεικνύ'τω	δεικνύσθω
	Πληθυντικός	2 δεικνύτε	δεικνύσθε
		3 δεικνύ'των καὶ (δεικνύτωσαν)	δεικνύσθων καὶ (δεικνύσθωσαν)
Ἐνεργεῖν. Ἐνεργεῖσθαι.		δεικνύ'ναι	δεικνύσθαι
Ἐνεργεῖν. Ἐνεργεῖσθαι.		δεικνύ'ς, ῦσα, νύ'ν	δεικνύμενος, η, ον
Μέλι.	Ἑνεργ. δείξω. Μέση. δείξομαι. Παθ. δειχθήσομαι		
Ἄδρα.	»	ἔδειξα	» ἐδειξάμην » ἐδείχθην
Πρῶτ.	»	δέδειχα	δέδειγμαι

§ 5. Κατὰ τὸ δείκνυμι κλίνονται καὶ τὰ κεράννυμι, σκεδάννυμι, ἀμφιέννυμι, ἀποσβέννυμι, ῥώννυμι, πήγνυμι, ῥήγνυμι, μείγνυμι, ζεύγνυμι, ἀπόλλυμι, ὄμνυμι κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'

* Ἀόριστοι κατὰ τὰ εἰς μι.

§ 1. Ῥήματά τινα εἰς ω ἔχοντα θεματικὸν χαρακτηρὰ α, ω, υ σχηματίζουσιν ἄορ. 6' κατὰ τὰ εἰς μι. Ὁ χαρακτηρ τῶν ἀορίστων τούτων ᾱ, ὅ ἐκτείνεται καὶ μόνον πρὸ τοῦ ι ἢ ντ μένει βραχύς, ὁ δὲ ω συστέλλεται εἰς ο πρὸ τοῦ ι ἢ ντ, ὁ δὲ τοῦ ἐβίων μόνον πρὸ τοῦ ντ (ἔθεν εὐκτική βιφήν).

§ 2. Τοιαῦτα ῥήματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

α') Θέμα εἰς α· ἀποδιδράσκω, δρα-, ἀπέδραν — βαίνω, βά-, ἔβην—φθάνω, φθα-, ἔφθην—ᾠνοῦμαι, πρια-, ἐπριάμην.

β') Θέμα εἰς ω· ἀλίσκομαι, ἄλω-, εἰλῶν—γιγνώσκω, γνω- ἔγνων—ζῶ, βιω-, ἐβίων.

γ') Θέμα εἰς υ· δύνω καὶ δύομαι, δυ-, ἔδυν—φύομαι, φυ-, ἔφυν.

§ 3. Παραδείγματα κλίσεως.

* Ὀριστ. ἔδην, ἔδης, ἔδη, ἔδημεν, ἔδητε, ἔδησαν.

' Ὑποτ. βῶ, βῆς, βῆ, βῶμεν, βῆτε, βῶσι(ν).

Εὐκτ. βαίην, βαίης, βαίη, βαίμεν ἢ βαίημεν, βαίτε ἢ βαίητε, βαίεν ἢ βαίησαν.

Προστ. βῆθι, βῆτω, βῆτε, βάντων ἢ βήτωσαν. Ἀπρμ. βῆναι. Μετ. βάς.

* Ὀριστ. ἔγνων, ἔγνως, ἔγνω, ἔγνωμεν, ἔγνωτε, ἔγνωσαν.

' Ὑποτ. γνῶ, γνῶς, γνῶ, γνῶμεν, γνῶτε, γνῶσι(ν).

Εὐκτ. γνοίην, γνοίης, γνοίη, γνοίμεν ἢ γνοίημεν, γνοίτε ἢ γνοίητε, γνοίεν ἢ γνοίησαν. Προστ. γνῶθι, γνώτω, γνῶτε, γνόντων ἢ γνώτωσαν. Ἀπρμφ. γνῶναι. Μετχ. γνούς, γνοῦσα, γνόν.

' Ὀριστ. ἔδυν, ἔδυσ, ἔδυ, ἔδυμεν, ἔδυτε, ἔδυσαν.

' Ὑποτ. δύω, δύης, δύη, δύωμεν, δύητε, δύωσι(ν).

Εὐκτ. ἄχρηστος.

Προστ. δύθι, δύτω, δύτε, δύντων ἢ δύτωσαν. Ἀπρμ. δύναι. Μετ. δός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΡΗΜ. ΦΗΜΙ, ΕΙΜΙ, ΟΙΔΑ, ΔΕΔΟΙΚΑ, ΚΕΙΜΑΙ,
ΚΑΘΗΜΑΙ ΚΑΙ ΧΡΗ

§ 1. Φημί (=λέγω· θέμ. φη-, φα-).

Ὅριστ. φημί, φής, φησί, φαμέν, φατέ, φασί(ν).

Ὑποτικ. φῶ, φῆς, φῆ, φῶμεν, φῆτε, φῶσι(ν).

Ἐνκτ. φαίην, φαίης, φαίη, φαίμεν ἢ φαίημεν, φαίητε, φαίεν ἢ φαίησαν.

Προστ. φά'θι, φάτω, φάτε, φάντων ἢ φάτωσαν. Ἀπαρέμφατ. φάναί. Μετ. φάσκων, φάσκουσα, φάσκον.

Παραικ. ἔφηγν, ἔφης ἢ ἔφησθα, ἔφη, ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Μέλλ. φήσω, σεις κλπ. Ἄορ. ἔφησα, σας κλπ.

Πάντες οἱ τύποι τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. ἐγκλίνονται πλὴν τοῦ φής.

Ὁ παραικ. καὶ τὸ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνεστ. ἔχουσι καὶ σημασίαν ἀορίστου (=ἔλεγον ἢ εἶπον, νὰ λέγῃς ἢ νὰ εἴπῃς).

§ 2. Εἶμι (=θά ἔλθω, θά πορευθῶ· θ. εἶ-, ἴ-).

Ἐνεστ. Ὅριστ. εἶμι, εἶ, εἶσι(ν), (ἴμεν, ἴτε, ἴασι(ν)).

» Ὑποτικ. ἴω, ἴης, ἴη, ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι(ν).

» Ἐνκτ. ἴοιμι ἢ ἴοίην, ἴοις, ἴοι, ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν.

» Προστ. ἴθι, ἴτω, ἴτε, ἴόντων ἢ ἴέτωσαν. ἴλωσαν.

» Ἀπαρφ. ἰέναι.— Μετ. ἰών, ἰούσα, ἰόν.

Παρικ. ἦα ἢ ἦειν, ἦεις ἢ ἦεισθα, ἦει ἢ ἦειν, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν.

Παρατηρήσεις. 1) Ἡ ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. ἔχει πάντοτε μέλλοντος σημασίαν, ἢ δ' εὐκτική, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχή ἔχουσιν ἀλλοτε μὲν μέλλοντος, ἀλλοτε δὲ ἐνεστώτος σημασίαν. Ὡς ἐνεστώως δὲ τοῦ εἶμι ἐν τῇ ὀριστ. λαμβάνεται τὸ ἔρχομαι.

2) Ἡ ὑποτακτ., ἢ ἐνκτ. καὶ ἡ μετοχή τοῦ εἶμι σχηματίζονται κατὰ τὰ εἰς ω ῥήματα.

3) Τὰ σύνθετα τοῦ εἶμι ἀναριθμίζουσι τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ προστακτ. τοῦ ἐνεστώτος· ἄπειμι, ἄπιθι ἀλλὰ ἀπῆα, ἀπιών.

§ 3. Οἶδα (=γνωρίζω· θ. εἶδ-, ἰδ-).

Παρκ. Ὅριστ. *οἶδα, οἶσθα, οἶδε, ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι(ν).*
» Ὑποκ. *εἰδῶ, εἰδῆς, εἰδῆ, εἰδῶμεν, εἰδῆτε, εἰδῶσι(ν).*
» Ἐνκτ. *εἰδείην, εἰδείης, εἰδείη, εἰδαίμεν ἢ εἰδείημεν, εἰδήτε*
ἢ εἰδείητε, εἰδαίην ἢ εἰδείησαν.

Προστικ. *ἴσθι, ἴστω, ἴστε, ἴστων ἢ ἴστωσαν.*

Ἀπαρέμφ. *εἰδέσθαι.* Μετ. *εἰδῶς, εἰδυία, ὄς.*

Ὑπερσ. *ἤδη ἢ ἤδειν, ἤδησθα ἢ ἤδεισθα ἢ ἤδεις, ἤδει ἢ ἤδειν,*
ἤδαίμεν ἢ ἤσαμεν, ἤδαίτε ἢ ἤσατε, ἤδασαν ἢ ἤσαν.

Μέσ. Μέλλ. *οἶμαι, εἴσει κλπ.* Ἐνκτ. *εἰσοίμην, εἴσοιο κλπ.*

Ἀπαρμφ. *εἴσεσθαι.* Μετ. *εἰσόμενος.*

Ὁ παρακ. *οἶδα ἔχει πάντοτε σημασίαν ἐνεστώτος.*

§ 4. *Ἀέδοικα* = φοβοῦμαι.

Παρακ. Ὅριστ. *δέδοικα ἢ δέδια, δέδοικας, δέδοικε ἢ δέδιε,*
δέδοικαμεν ἢ δέδιμεν, δέδοικατε ἢ δέδιτε, δέδοικασι(ν) ἢ δέδιασι(ν).

Ὑποκ. *δεδίη, δεδίωσι(ν).*— Ἀπαρμφ. *δεδοικέναι ἢ δεδιέναι.*

Μετ. *δεδοικῶς ἢ δεδιῶς, δεδοικυία, δεδιῶς.*

Ὑπερσυντ. *ἐδεδοίκειν, ἐδεδοίκεις, ἐδεδοίκει, ἐδεδοίκειμεν, ἐδε-*
δοίκατε, ἐδεδοίκασαν ἢ ἐδέδισαν.

§ 5. *Κεῖμαι.* Τὸ κεῖμαι χρησιμεύει ὡς παθητ. παρακμ. τοῦ
τήθημι (= ἔχω τεθῆ [ὑπ' ἄλλου]), διότι ὁ τέθειμαι ἔχει μόνον μέσην
σημασίαν.

Ἐνεστ. Ὅριστ. *κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται, κείμεθα, κεῖσθε, κείνται.*

Ὑποκ. *κέηται, κέησθε, κέωνται.* Ἐνκτ. *κέοιτο, κέοιντο.*

Προστικ. *κεῖσο, κεῖσθω (κεῖσθε, κεῖσθων ἢ κεῖσθωσαν).*

Ἀπαρέμφ. *κεῖσθαι.* Μετ. *κείμενος, μένη, μενον.*

§ 6. *Κάθημαι* (κατά-ἤμαι· θ. ἤσ-).

Ἐνεστ. Ὅριστ. *κάθημαι, κάθησαι, κάθηται, καθήμεθα, κάθη-*
σθε, κάθηνται. Ὑποκ. *καθῶμαι, καθῆ, καθῆται, καθώμεθα,*
καθῆσθε, καθῶνται. (Ἐνκτ. *καθήμην, καθῆσο, καθῆτο, καθήμεθα,*
καθῆσθε, καθῆντο.)-(Προστικ. *κάθησο, καθήσθω, κάθησθε, καθή-*
σθων ἢ καθήσθωσαν). Ἀπαρέμφ. *καθήσθαι.* Μετ. *καθήμενος.*

Παρακ. *ἐκαθήμην ἢ καθήμεν, ἐκάθησο ἢ καθῆσο, ἐκάθητο ἢ*

ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Ζ. Φ.

καθῆ(σ)το, ἐκαθήμεθα ἢ καθήμεθα, ἐκάθησθε ἢ καθῆσθε. ἐκάθηντο ἢ καθήντο.

Ἡ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ κάθημαι σπάνια οὐσαι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ καθέζομαι.

§ 7. Χρῆ (= ἀνάγκη εἶναι, πρέπει).

Τὸ χρῆ εἶναι κυρίως ἀκλιτον οὐσιαστικὸν καὶ σημαίνει ἀνάγκη, ἀλλὰ κατὰ παράλειψιν τοῦ εἶναι, εὐκόλως νοουμένου, προσέλαβε σημασίαν ῥήματος = ἀνάγκη εἶναι.

Τὸ χρῆ, ῥῆμα γενόμενον, ἔχει ὑποτ. χρῆ, εὐκτ. χρῆ, ἀπρμφ. χρῆναι, μετχ. χρεών· πρτκ. χρῆν ἢ ἐχρῆν. *Πρὸ γυναικείων χρῆναι*

Σημ. Πάντες οἱ τύποι οὗτοι προήλθον ἐκ συγχωνεύσεως τοῦ χρῆ μετὰ τοῦ ἦ, εἶη, εἶναι, ὄν, ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

Τὰ ῥήματα εἶναι ἀνώμαλα ἢ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων ἢ κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν.

α') Ἀνώμαλα κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων.

Τὰ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων ἀνώμαλα ῥήματα διαίρουνται εἰς τέσσαρας τάξεις.

1) Τὰ σχηματίζοντα τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατ. ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης 1) ν, 2) αν, 3) αν καὶ ἄμα ν πρὸ τοῦ τελικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος καὶ 4) νε φθάνω, θ. φθα — ἄμαρτάνω, θ. ἄμαρτ — μανθάνω, θ. μαθ — ἀφικνοῦμαι, θ. ἴκ.

2) ῥήματα, ὧν τὸ ῥηματικὸν θέμα λαμβάνει ε 1) ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ παρατατικῷ μόνον· 2) ἐν τούτοις καὶ ἐν ἄλλοις χρόνοις· 3) μόνον ἐν τισι τῶν ἄλλων χρόνων καὶ 4) ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις

χρόνοις πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. ἀνέω-ἀνῶ, θ. ἀθ—ἐπιμέ-
λομαι, θ. (ἐπι)μελ—μένω, θ. μεν—βούλομαι, θ. βουλ-.

3) Ῥήματα, ἅτινα τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ. σχηματίζου-
σιν ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης σκ ἢ ισκ. Τινὰ
δὲ τούτων λαμβάνουσι καὶ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν ἀρέσκω,
θ. ἄρε—εὐρίσκω, θ. εἶρ—γινώσκω, θ. γνω.

4) Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς χρόνους ἐκ διαφόρων θεμάτων
συγγενῶν κατὰ σημασίαν ἐσθίω, ἐσθί, ἐδ-, φαγ-, βρω-.

β') Ἀνώμαλα κατὰ σημασίαν.

Τὰ κατὰ σημασίαν ἀνώμαλα διαιροῦνται εἰς τὰς ἑξῆς τάξεις

1) Τὰ ἔχοντα μέσον μέλλοντα μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ.
ἀκούω-ἀκούσομαι, ἁμαρτάνω-ἁμαρτήσομαι, λαμβάνω-λήψομαι.

2) Τὰ ἔχοντα μέσον μέλλοντα μὲ παθητικὴν σημασίαν π. χ.
ἀδικῶ-ἀδικήσομαι, ἀλίσκομαι-ἀλώσομαι, κωλύω-κωλύσομαι, πο-
λεμῶ-πολεμήσομαι.

3) Τὰ ἔχοντα παθητικὸν ἀόριστον μὲ μέσην σημασίαν π. χ.
κινεῖμαι-ἐκινήθην, πορεύομαι-πορεύθην, στρέφομαι-ἐστράφη.

4) Τὰ ἔχοντα παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον μὲ μέσην ση-
μασίαν π. χ. ἀπαλλάττομαι-ἀπαλλαγῆσομαι-ἀπηλλάγη, κατακλί-
νομαι-κατακλιθήσομαι-κατεκλίην, σφάζομαι-σωθῆσομαι-ἐσώθην.

5) Τὰ ἔχοντα ἐνεργητικὸν παρακείμενον καὶ ἀόριστον ὅ μὲ
μέσην ἢ παθητικὴν σημασίαν π. χ. ἀλίσκομαι-ἐάλωκα-ἐάλων, ἴστα-
μαι-ἔστηκα-ἔστη, πίπτω-πέπωκα-ἔπεσον, δύομαι-δέδυνκα-ἔδυν.

6) Τὰ ἀποθετικά, ἧτοι τὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπέδαλον (ἀπέθεντο)
τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν καὶ ἔχουσι μόνον τὴν μέσην φωνὴν μὲ
ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. δέχομαι, ἐργάζομαι, βούλομαι,
ἀρνοῦμαι.

Τὰ ἀποθετικά λέγονται 1) μέσα ἀποθετικά, ὅταν ἔχουσι μέσον
ἀόριστον μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. αἰτιῶμαι-ἠμιασάμην, δω-
ροῦμαι-ἐδωρησάμην 2) παθητικά ἀποθετικά, ὅταν ἔχουσι παθητι-

κὸν ἀόριστον με ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. ἄγαμαι-ἡγάσθην, ἐπίσταμαι-ἠπιστήθην, οἶμαι-οἶήθην.

γ') Κατάλογος τῶν συνηθεσιῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

A

Ἄγνυμι (θ. ἀγ-, ἀγ-νυ-). Παρὰ τοῖς πεζολόγοις πάντοτε σύνθετον: Κατάγνυμι (= θραύω, συντρίβω), ἀόρ. κατέαξα, παρακείμ. ῥ' κατέαγα (μετὰ παθ. σημασίας = εἶμαι συντετριμμένος), τετελ. μέλλ. κατεαγῶς ἔσομαι. Παθ. κατάγνυμαι, παθ. ἀόρ. ῥ' κατεάγην.

Ἄγορεύω (θ. ἀγορευ-, ἐρ-, ρε-, ἐπ-), παρατκ. ἡγόρευον, μέλλ. — ἐρῶ, ἀόρ. ῥ' — εἶπον, παρακ. εἶρηκα, ὑπερσ. ἀπειρήκειν ἢ ἀπειρηκῶς ἦν. Παθ. ἀγορεύομαι, παρατκ. ἡγορευόμην, μέσος μέλλ. (μετὰ παθητ. σημ.) προαγορεύομαι, π. μέλλ. -ρηθήσομαι, παθητ. ἀόρ. -ἐρρήθην, παρακ. -εἶρημαι, ὑπερσ. -εἰρήμην ἢ εἰρημένος ἦν.

Αἰρέω-ῶ (= λαμβάνω, κυριεύω· αἶρε- ἔλ-), παρατκ. ἤρουν, μέλλ. αἰρήσω, ἀόρ. ῥ' εἶλον, παρακ. ἤρηκα, ὑπερσ. ἤρήκειν. Μέσ. καὶ παθ. αἰρούμαι, παρατκ. ἤρούμην, μέσ. μέλλ. αἰρήσομαι, μέσος ἀόρ. ῥ' εἰλόμην, παθ. μέλλ. αἰρεθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἤρέθην, τετελ. μέλλ. ἤρήσομαι, παρακ. ἤρημαι, ὑπερσ. ἤρήμην.

Αἰσθάνομαι (θ. αἰσθ-, αἰσθε-, αἰσθαν-), παρατκ. ἤσθανόμην, μέσ. μέλλ. αἰσθήσομαι, μέσ. ἀόρ. ῥ' ἤσθόμην, παρακ. ἤσθημαι.

Ἄκούω (θ. ἀκου-, ἀκο-), παρατκ. ἤκουον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ἀκούσομαι, ἀόρ. ἤκουσα, παρακ. ἀκήκοα, ὑπερσυντ. ἤκηκόειν καὶ ἀκηκῶς ἦν. Παθ. ἀκούομαι, παθ. μέλλ. ἀκουσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἤκούσθην.

Ἄλισκομαι (= συλλαμβάνομαι ἐν πολέμῳ, κυριεύομαι· θ. ἀλ-, ἄλω- (ἄλο-), ἀλίσκ-), παρατκ. ἤλισκόμην, μέσ. μέλλ. ἀλώσομαι, ἐνεργ. ἀόρ. ῥ' μετὰ παθητ. σημασίας ἐάλων, παρακείμενος ἐάλωκα.

Ἄμαρτάνω (= σφάλλομαι, ἀποτυγχάνω· θ. ἄμαρτ-, ἄμαρτε-, ἄμαρταν-), παρατκ. ἤμαρτανον, μέσ. μέλλ. μετὰ σημασίας ἐνεργ. ἄμαρτήσομαι, ἀόρ. ῥ' ἤμαρτον, παρακ. ἤμαρτηκα, ὑπερσ. ἤμαρτή-

κειν. Παθ. ἁμαρτάνομαι, παρατκ. ἡμαρτάνετο, ἄορ. ἡμαρτήθη, παρακ. ἡμάρτηται, ὑπερσυντ. ἡμάρτητο.

✓ **Ἀμφιέννυμι** (= ἐνδύω· θ. (ἀμφι)-εσ), παρατκ. ἡμφιέννυν, ἄορ. ἡμφίεσα. Μέσ. ἀμφιέννυμαι, μέσος μέλλων ἀμφιέσομαι, παρακείμῃ ἡμφίεσμαι.

✓ **Ἀναλίσκω** ἢ **ἀναλόω-ῶ** (= ἐξοδεύω· θ. ἀναλ-, ἀναλο-, ἀναλίσκ-), παρατκ. ἀνήλισκον ἢ ἀνήλουν, μέλ. ἀναλώσω, ἄορ. ἀνήλωσα, παρακ. ἀνήλωκα, ὑπερσυντ. ἀνηλώκειν. Μέσ. καὶ παθ. ἀναλίσκομαι ἢ ἀναλοῦμαι, παρατκ. ἀνηλισκόμην ἢ ἀνηλούμην, παθητ. μέλλ. ἀναλωθήσομαι, παθ. ἄορ. ἀνηλώθηγ, παρακ. ἀνήλωμαι, ὑπερσ. ἀνηλώμην.

✓ **Ἀνοίγω** ἢ **ἀνοίγνυμι** (θ. οἶγ-), παρατκ. ἀνέφυγον, μέλλ. ἀνοίξω, ἄορ. ἀνέφξα, παρακ. ἀνέφχα. Παθ. ἀνοίγομαι ἢ ἀνοίγνυμαι, πρτκ. ἀνεφύγμην, τετελ. μέλλ. μετὰ παθητ. σημ. ἀνεφύξομαι, παθ. ἄορ. ἀνεφύχθην, παρακ. ἀνέφγμαι, ὑπερσυντ. ἀνεφύγμην.

✓ **Ἀπεχθάνομαι** (= γίνομαι μισητός· θ. ἐχθ-, ἐχθε-, ἐχθαν-), παρατκ. ἀπηχθανόμην, μέσ. μέλλ. ἀπεχθήσομαι, μ. ἄορ. ἄορ. ἄορ. ἄορ. ἀπηχθόμην, παρακ. ἀπήχθημαι, ὑπερσ. ἀπηχθήμην.

✓ **Ἀποδιδράσκω** (= φεύγω κρυφίως· θ. δρα-, δι-δρά-σκ-), παρατκ. ἀπεδίδρασκον, μέσ. μέλλ. μετὰ σημ. ἐνεργ. ἀποδράσομαι, ἄορ. ἄορ. ἄορ. ἀπέδραν (ὑποτκ. ἀποδρῶ, ἀποδρᾶς, ἄορ. κλπ., εὐκτ. ἀποδραίην, αἴης, αἴη κλπ., ἀπαρέμ. ἀποδρᾶναι, μτχ. ἀποδράς), παρακ. ἀποδέδρακα, ὑπερσ. ἀπεδεδράκειν.

✓ **Ἀρέσκω** (θ. ἀρε-, ἀρεσκ-), παρατκ. ἤρεσκον, μέλ. ἀρέσω, ἄορ. ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσκομαι, παρατκ. ἤρεσκόμην.

✓ **Ἀϋξω** ἢ **αὐξάνω** (θ. αὐξ-, αὐξε-, αὐξαν-), παρατ. ηὔξανον, μέλλ. αὐξήσω, ἄορ. ηὔξησα, παρακ. ηὔξηκα. Μέσ. καὶ παθ. αὐξομαι ἢ αὐξάνομαι, παρατκ. ηὔξόμην ἢ ηὔξανόμην, μέσ. μέλλων αὐξήσομαι, παθ. μέλλ. αὐξηθήσομαι, παθ. ἄορ. ηὔξήθηγ, παρακ. ηὔξημαι, ὑπερσ. ηὔξήμην.

✓ **Ἀχθομαι** (= ἀγανακτῶ, λυποῦμαι· θ. ἀχθ-, ἀχθε-), παρατκ. ἤχθόμην, μέσ. μέλλ. ἀχθέσομαι, παθ. ἄορ. ἤχθέσθηγ.

Β

✓ *Βαίνω* (=βαδίζω· θ. βα-, βαν-, βαιν-), παρτ. -ἔβαινον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. -βήσομαι, ἀόρ. β' -ἔβην, παρκ. -βέδηκα, ὑπερσ. -ἔδεβήκειν. Παθ. βαινομαι, παθ. ἀόρ. -ἐβᾶ'θην, πρκ. -βέβᾶμαι.

✓ *Βάλλω* (=ρίπτω· θ. βαλ-, βλα-, βάλλ-), παρτ. ἔβαλλον, μέλ. βαλῶ, ἀόρ. β' ἔβαλον, παρκ. βέδληκα, ὑπερσ. ἐβεβλήκειν. Μέσ. καὶ παθ. βάλλομαι, παρτ. ἐβαλλόμεην, μέσ. μέλ. -βαλοῦμαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐβαλόμην, παθ. μέλ. βλήθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβλήθην, παρκ. -βέβλημαι, ὑπερσ. -ἐβεβλήμην.

| *Βούλομαι* (=θέλω· θ. βουλ-, βουλε-), θ., παρτ. ἐβουλόμην ἢ ἡβουλόμην, μέσ. μέλ. βουλήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβουλήθην ἢ ἡβουλήθην, πρκ. βεβούλημαι.

Γ

2 *Γηράσκω* (θ. γηρα-, γηρασκ-), μέλ. γηράσω, μέσ. μέλ. γηράσομαι, ἀόρ. ἐγήρασα καὶ β' ἐγήραν (μόνον κατ' ἀπαρμφ. γηραῖναι), πρκ. γεγήρακα.

| *Γίγνομαι* (θ. γεν-, γν-, γιγν-, γενε-), πρκ. ἐγιγνόμην, μέσ. μέλ. γενήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐγενόμην, παρκ. γέγονα ἢ γεγονώς εἶμι καὶ γεγένημαι, ὑπερσ. ἐγεγόνειν ἢ γεγονώς ἦν καὶ ἐγεγενήμην, τετ. μέλ. γεγονώς ἔσομαι.

| *Γινώσκω* (θ. γνω-, γιγνωσκ-), παρτ. ἐγίγνωσκον, μέσ. μέλ. μετὰ σημ. ἐνεργ. γνώσομαι, ἀόρ. β' ἔγνων, πρκ. ἔγνωκα, ὑπερ. ἐγνώκειν ἢ ἐγνώκως ἦν, τετ. μέλ. ἐγνωκώς ἔσομαι. Παθ. γιγνώσκομαι, πρκ. ἐγιγνωσκόμην, παθ. μέλ. γνωσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐγνώσθην, πρκ. ἔγνωσμαι, ὑπερσ. ἐγνώσμην.

Δ

2 *Δάκνω* (=δαγκάνω· θ. δακ-, δηκ-, δάκν-), παρτ. ἔδακνον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. δήξομαι, ἀόρ. β' ἔδακον. Παθ. δάκνομαι, παθ. ἀόρ. ἐδήχθην, παρκ. δέδηγμαι.

2 Δίω (=ἀπέχω, ἔχω ἔλλειψιν· θ. δε- δεε-), παρτ. ἔδεον, μέλ. δεήσω, ἀόρ. ἐδέησα. Συνήθως ἀπρόσωπον (δει, ἔδει, δεήσει, ἐδέησε, δεδέηκε). Μέσ. δέομαι (=1) ἔχω ἀνάγκην, 2) παρακαλῶ), παρτ. ἐδεόμην, μέσ. μέλ. δεήσομαι, παθ. ἀόρ. ὡς μέσ. ἐδεήθην, παρκ. δεδέημαι.

2 Δοκέω-ῶ καὶ ἀπροσώπως δοκεῖ (θ. δοκ-, δοκε-), παρτ. ἐδόκουν, μέλ. δόξω, ἀόρ. ἔδοξα, παθ. παρκ. δέδοκται ἢ δεδογμένον ἐστί, ὑπερσ. ἐδέδοκτο ἢ δεδογμένον ἦν.

2 Δύω (=βυθίζω· θ. δυ-, δυν-), παρτ. -ἔδουν, μέλ. -δύσω, ἀόρ. -ἔδουσα. Μέσ. δύομαι ἢ δύνω, παρτ. ἐδύομην, μέσ. μέλ. δύσομαι, ἀόρ. β' μετὰ μέσ. σημ. ἔδυν, παρκ. ἐνεργ. μετὰ μέσης σημ. δέδουκα, ὑπερσ. -ἔδεδύκειν. Παθ. -δύομαι, παρτ. -ἐδύομην, παθ. ἀόρ. -ἐδύθην, παρκ. δέδυμαι.

Ἐγείρομαι

Ε

Ἐγείρω (=σηκώνω. ἐξυπνῶ τινα· θ. ἐγερ-, ἐγρ-), παρτ. ἤγειρον, μέλ. ἐγερω, ἀόρ. ἤγειρα, παρκ. β' ἐγρήγορα (=εἶμαι ἔξυπνητός, ἀγρυπνῶ), ὑπερσ. β' ἐγρηγόρειν. Μέσ. καὶ παθ. ἐγείρομαι, παρτ. -ἤγειρόμην, παθ. ἀόρ. καὶ ὡς μέσ. ἠγέρθην, μέσ. ἀόρ. β' ἠγρόμην

Ἐζομαι (θ. ἐδ-, ἐδε-), παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις πάντοτε σύνθετον· καθέζομαι (=βάλλω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ καθίσω), παρτ. ἐκαθεζόμην (μετὰ σημ. ἀόρ.), μέλ. καθεδοῦμαι.

Ἐθέλω (θ. θέλ-, ἐθελε-), καὶ θέλω, παρτ. ἤθελον, μέλ. ἐθελήσω, ἀόρ. ἠθέλησα, παρκ. ἠθέληκα, ὑπερσ. ἠθελήκειν.

Ἐλαίνω (θ. ἐλα-, ἐλαυ- ἐλαυν-), παρτ. ἤλαυνον, μέλ. ἐλῶ (-ᾶς, ᾶ κλπ.), ἀόρ. ἤλασα, παρκ. -ἐλήλακα. Παθ. ἐλαύνομαι, παρτ. ἤλαυνόμην, μέσ. ἀόρ. ἤλασάμην, παθ. ἀόρ. ἠλάθην, παρκ. ἐλήλαμαι.

Ἐλκω (θ. ἐλκ-, ἐλκυ-), παρτ. εἶλκον, μέλ. -ἔλξω, ἀόρ. εἶλκυσα, παρκ. εἶλκυκα. Παθ. ἔλκομαι, παρτ. εἶλκόμην, μέσ. ἀόρ. εἶλκυσάμην, παθ. ἀόρ. εἶλκύσθην, παρκ. εἶλκυσμαι.

Ἐπιμελομαι (ἢ ἐπιμελοῦμαι) (θ. μελ-, μελε-), παρατκ. ἐπεμε-

λόμην (ἢ ἐπεμελούμην), μέσ. μέλλ. ἐπιμελήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐπεμελήθη, παρακ. ἐπιμεμέλημαι.

ἔρχομαι (θ. ἐρ-, ἐρχ- (ἐκ τοῦ ἐρ-σκ), ἐλυθ-), παρακτ. ἦεν ἢ ἦα, μέλλ. εἶμι, ἀόρ. ὄ' ἦλθον, παρακείμενος ἐλγήλυθα, ὑπερσυντέλ. ἐληλύθειν.

ἔρωτάω-ῶ (θ. ἐρ-, ἐρε-, ἐρωτα-), παρακτ. ἠρώτων, μέλλ. ἐρωτήσω, μέσ. μέλλ. μετὰ σημ. ἐνεργ. ἐρήσομαι, ἀόρ. ἠρώτησα, μέσ. ἀόρ. ὄ' μετὰ σημ. ἐνεργ. ἠρόμην, παρακ. ἠρώτηκα. Παθ. ἐρωτώμαι, παρακτ. ἠρωτώμην, παθητ. ἀόρ. ἠρωτήθη, παρακείμενος ἠρώτημαι.

ἔσθίω (= τρώγω· θ. ἐσθι-, ἐδ-, ἐδε-, φαγ-), παρακτ. ἦσθιον, μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ἔδομαι, ἀόρ. ὄ' ἔφαγον, παρκ. ἐδήδοκα. Παθ. παρκ. κατεδηδεσμένος.

εὐρίσκω (θ. εὐρ-, εὔρε-, εὔρισκ-), παρακτ. ἠϋ(εὔ)ρισκον, μέλλ. εὐρήσω, ἀόρ. ὄ' ἠϋ(εὔ)ρον, ἠϋ(εὔ)ρηκα, ὑπερσ. ἠϋ(εὔ)ρηκῶς ἦν. Μέσ. καὶ παθ. εὐρίσκομαι, παρακτ. ἠϋ(εὔ)ρισκόμην, μέσ. μέλλ. εὐρήσομαι, μέσ. ἀόρ. ὄ' ἠϋ(εὔ)ρόμην, παθητ. μέλλ. εὔρεθήσομαι, παθητ. ἀόρ. ἠϋ(εὔ)ρέθη, παρακείμι. ἠϋ(εὔ)ρημαι, ὑπερσυντέλ. ἠϋ(εὔ)ρήμην.

ἔχω (θ. (σ)εχ-, σχ-, σχε-), παρακτ. εἶχον, μέλλ. ἔξω ἢ σχήσω, ἀόρ. ὄ' ἔσχον, παρακ. ἔσχηκα. Μέσ. καὶ παθ. ἔχομαι, παρακτ. εἶχόμην, μέσ. μέλλ. καὶ ὡς παθ. ἔξομαι ἢ σχήσομαι, μέσ. ἀόρ. ὄ' καὶ ὡς παθ. ἐσχόμην, παρακ. ἔσχημαι.

ἔρω (= ψήνω· βράζω, θ. ἐψ-, ἐψε-), μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ἐψήσομαι, ἀόρ. ἦψισα. Παθ. ἔψομαι.

Z

Ζεύγνυμι (θ. ζυγ-, ζευγ-, ζευγνυ-), παρακτ. ἐζεύγνυν, ἀόρ. ἔζευξα. Μέσ. καὶ παθ. ζεύγνυμαι, μέσ. ἀόρ. ἐζευξάμην, παθ. ἀόρ. α' ἐζεύχθη καὶ ὄ' ἐζύγη, παρακ. ἐζευγμαι.

Ζῶ (θ. ζῆ-, βιω-), παρατκ. ἔζων, μέλλ. ζήσω καὶ μέσ. βιώσομαι, ἄορ. ἐβίων, παρκ. βεβίωκα, παθ. παρακ. βεβίωται.

Ⓢ

Θέω (=τρέχω· θ. θε-, θευ-), παρατκ. ἔθειον, μέσ. μέλλ. -θεύσομαι. Ἦὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ τρέχω· ἄορ. Ἕ ἔδραμον, παρακ. -δεδράμηκα, ὑπερσυντ. ἐδεδραμήκειν.

Θνήσκω (θ. θνα-, θνη-, θνήσκ- ἐκ τοῦ θνησκ), παρὰ τοῖς πεζολόγοις εἶναι πάντοτε σύνθετον (ἀποθνήσκω) πλὴν τοῦ παρακ., ὑπερσυντ. καὶ τετελεσμ. μέλλοντος· παρατκ. ἀπέθνησκον, μέσ. μέλλ. ἀποθανοῦμαι, ἄορ. Ἕ ἀπέθανον, τετελ. μέλλ. τεθνήξω ἢ τεθνηκῶς ἔσομαι, παρακ. τέθνηκα, ὑπερσυντ. ἔτεθνήκειν.

I

Ἰζω (θ. ἰδ-), παρὰ πεζοῖς σύνθ. καθίζω (τινά), παρατκ. ἐκάθισον, μέλλ. καθιῶ, ἄορ. ἐκάθισα ἢ καθίσα. Μέσ. καθίζομαι, παρατκ. ἐκαθιζόμεην, μέλλ. καθιζήσομαι, ἄορ. -ἐκαθισάμην.

Ἰκνέομαι-οὔμαι (= ἔρχομαι, φθάνω· θ. ἰκ-, ἰκνε-), πάντοτε σύνθετον, παρατκ. ἀφικνούμεην, μέλλ. ἀφίξομαι, μέσ. ἄορ. Ἕ ἀφικόμην, παρακ. ἀφίγμαι, ὑπερσ. ἀφίγμην.

K

Καθεύδω (= κοιμῶμαι· θ. εὐδ-, εὐδε-), παρατκ. ἐκάθευδον ἢ καθηρῶδον, μέλλ. καθευδήσω.

Καλέω-ῶ (θ. καλε-(κλα-), κλη-), παρατκ. ἐκάλουν, μέλλ. καλῶ, ἄορ. ἐκάλεσα, παρακ. κέκληκα, ὑπερσ. ἐκεκλήκειν. Μέσ. καὶ παθ. καλοῦμαι, παρατκ. ἐκαλούμεην, μέσ. μέλλ. καλοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἀ' ἐκαλεσάμην, παθητ. μέλλ. κληθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐκλήθη, τετελεσμ. μέλλ. κεκλήσομαι, παρακειίμ. κέκλημαι, ὑπερσυντέλ. ἐκεκλήμην.

Κάμνω (=κοπιᾶζω, ἀσθενῶ· θ. καμ-, κμη-, καμν-), παρατκ. ἔκαμνον, μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ. σημ. καμοῦμαι, ἄορ. Ἕ ἔκαμον. παρακ. κέχημα, ὑπερσυντ. ἐκεκμήκειν.

Κεράννυμι ἢ κεραννύω (= ἀναμειγνύω· θ. κερασ-, κρα-, κεραννυ-), ἀόρ. ἐκέρασα. Μέσ. καὶ παθητ. κεράννυμαι, παθητ. μέλλ. κραθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐκράθηγν καὶ ἐκεράσθηγν, μέσ. ἀόρ. ἐκερασάμην, παρκ. κέκραμαι.

Κλαίω καὶ κλάω (θ. κλα-, κλαε-), παρτ. ἔκλαον, μέλλ. κλάησω καὶ μέσ. μετ' ἐνεργητ. σημι. κλαύσομαι, ἀόρ. ἔκλαυσα.

Λ

Λαγχάνω (= λαμβάνω διὰ κλήρου· θ. λαχ-, ληχ-, λαγγχαν-), παρτ. ἐλάγχχανον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημι. λήξομαι, ἀόρ. β' ἔλαχον, παρκ. εἴληχα, ὑπερσ. εἰλήχειν. Παθ. λαγγχάνομαι, ἀόρ. παθ. ἐλήχθηγν, παρκ. εἴληγμαι.

Λαμβάνω (θ. λαβ-, ληβ-, λαμβαν-), παρτ. ἐλάμβανον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημι. λήψομαι, ἀόρ. β' ἔλαβον, τετ. μέλ. εἰληφώς ἔσομαι, παρκ. εἴληφα, ὑπερσ. εἰλήφειν ἢ εἰληφώς ἦγν. Μέσ. καὶ παθ. λαμβάνομαι, παρτ. -ἐλαμβανόμεην, μέσ. ἀόρ. β' ἐλαβόμεην, παθ. μέλ. ληφθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐλήφθηγν, τετ. μέλ. -εἰλημμένος ἔσομαι, παρκ. εἴλημμαι, ὑπερσ. -εἰλήμην.

Λανθάνω (= μένω ἄγνωστος, διαφεύγω τὴν προσοχὴν· θ. λαθ-, ληθ-, λανθαν-), παρτ. ἐλάνθανον, μέλ. λήσω, ἀόρ. ἔλησα, παρκ. λέληθα, ὑπερσ. ἐλελήθειν. Μέσ. ἐπιλανθάνομαι (= λησιμονῶ), παρτ. ἐπελανθανόμεην, μέλ. ἐπιλήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐπελαθόμεην, παρκ. ἐπιλέλησμαι, ὑπερσ. ἐπελελήσμηγν.

Λέγω (θ. λεγ-, ἐρ-, ἐρε-, ῥε-, ἐπ-), παρτ. ἔλεγον, μέλ. λέξω ἢ ἐρῶ, ἀόρ. ἔλεξα, εἶπα, ἀόρ. β' εἶπον, παρκ. εἶρηκα, ὑπερσ. εἰρήκειν ἢ εἰρηκώς ἦγν. Παθ. λέγομαι, παρτ. ἐλεγόμεην, τετ. μέλ. εἰρήσομαι, παθ. μέλ. ῥηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐρρήθηγν, παρκ. εἶρημαι, ὑπερσ. εἰρήμην ἢ εἰρημένος ἦγν.

Μ

Μανθάνω (θ. μαθ-, μαθε-, μανθαν-), παρτ. ἐμάνθανον, μέσ.

μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. μαθήσομαι, ἀόρ. 6' ἔμαθον, παρκ. μεμάθηκα, ὑπερσ. ἐμεμαθήκειν ἢ μεμαθηκῶς ἦν. Παθ. μονθάνομαι.

Μάχομαι (θ. μαχ-, μαχε-), παρτ. ἐμαχόμεην, μέσ. μέλ. μαχοῦμαι, μέσ. ἀόρ. ἐμαχεσάμην, παρκ. μεμάχημαι.

Μέλει (ἀπρόσωπον) = (ἔστι φροντίς· θ. μελ-, μελε-), παρτ. ἔμελε, μέλ. μελήσει, ἀόρ. ἐμέλησε, παρκ. μεμέληκε, ὑπερσ. ἐμεμελήκει.

Μέλλω (= σκοπεύω, βραδύνω· θ. μελλ-, μελλε-), παρτ. ἔμελλον ἢ ἤμελλον, μέλ. μελλήσω, ἀόρ. ἐμέλλησα. Παθ. μέλλεται.

Μένω (θ. μεν-, μενε-), παρτ. ἔμενον, μέλ. μενώ, ἀόρ. ἔμεινα, παρκ. μεμένηκα.

Μιμνήσκω (= ἐνθυμίζω· θ. μινη-, μινησκ- ἐκ τοῦ μιμνη-ισκ-), παρτ. ἐμίμνησκον, μέλ. -μνήσω, ἀόρ. -ἔμνησα. Μέσ. μιμνήσκομαι, παρτ. -ἐμιμνησκόμεην, μέσ. μέλ. -μνήσομαι, παθ. μέλ. μετὰ μέσ. σημ. μινησθήσομαι, παθ. ἀόρ. μετὰ μέσ. σημ. ἐμνήσθην, τετ. μέλ. μεμνήσομαι, παρκ. μέμνημαι, ὑπερσ. ἐμεμνήμην.

IN

Νέμω (= μοιράζω, βόσκω· θ. νεμ-, νεμε-), παρτ. ἔνεμον, μέλ. νεμῶ, ἀόρ. ἔνεμα, παρκ. -γενέμηκα. Μέσ. καὶ παθ. νέμομαι, παρτ. ἐνεμόμην, μέσ. μέλ. νεμοῦμαι, μέσ. ἀόρ. ἐνεμιάμην, παθ. ἀόρ. ἐνεμήθη, παρκ. νενέμημαι, ὑπερσ. -ἐνεμεμήμην.

O

Οἶομαι καὶ οἶμαι (= νομίζω· θ. οἶ-, οἶε-), παρτ. ᾤομην καὶ ᾤμην, μέσ. μέλ. οἶσομαι, παθ. ἀόρ. ᾤθη.

Οἶχομαι (= ἀναχωρῶ· θ. οἶχ-, οἶχε-), παρτ. ᾤχόμεην μ. μέλ. οἶχίσομαι.

10 Ὀλλυμι (= ἀφανίζω· θ. ὀλ-, ὀλε-, (ὀλ-νυ-) ὀλλυ-), πάντοτε σύνθετον, παρτ. ἀπόλλυιν, μέλ. ἀπολώ, ἀόρ. ἀπόλεσα, παρκα. ἀπολώλεκα, ὑπερσ. ἀπωλώλεκειν, τετ. μέλ. ἀπολωλεκῶς ἔσομαι. Παθ. ἀπόλλυμαι, παρτ. ἀπωλλύμην, μέσ. μέλ. μετὰ παθ. σημ. ἀπολοῦ-

μαι, μέσ. ἀόρ. μετὰ παθ. σημ. ἀπωλόμην, ἐνεργ. παρκ. β' μετὰ παθ. σημ. ἀπόλωλα, ὑπερσ. ἀπωλώλειν.

10^ο Ὀμνυμι (= ὀρκίζομαι· θ. ὀμ-, ὀμο-, ὀμνυ-), παρτ. ὄμνυν, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ὀμοῦμαι, ἀόρ. ὄμοσα, παρκ. ὀμώμοκα, ὑπερσ. ὀμωμόκειν, τετ. μέλ. ὀμωμοκῶς ἔσομαι. Μέσ. ὀμνυμαι, παρτ. ὀμνύμην, μέσ. ἀόρ. ὀμωσάμην, παθ. μέλ. ὀμωσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ὀμώθηγ, παθ. παρκ. ὀμώμοτα (μτχ. ὀμωμοσμένος), ὑπερσ. ὀμώμοτο.

10^ο Ὀράω-ᾶ (βλέπω· θ. ὄρα-, ὄπ-, ἰδ-), παρτ. ἐώραν, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ὄφομαι, ἀόρ. β' εἶδον, παρκ. ἐώρακα ἢ ἐώρακα, ὑπερσ. ἐωράκειν. Παθ. ὄρῶμαι, παρτ. ἐωρώμην, παθ. μέλ. ὄφθῆσομαι, παθ. ἀόρ. ὄφθηγ, παρκ. ἐώραμαι. Μέσ. ὄρῶμαι, παρτ. ἐωρώμην, μέσ. ἀόρ. β' -εἰδόμην.

Ν^ο Ὀφείλω (θ. ὄφελ-, ὄφειλ-, ὄφειλε-), παρατκ. ὄφειλον, μέλλ. ὄφειλήσω, ἀόρ. ὄφειλησα, ἀόρ. β' ὄφελον, ὑπερσ. ὄφειλήκειν. Παθ. ὄφείλομαι, παρατκ. ὄφειλόμην, παθητ. ἀόρ. μετ. ὄφειληθεῖσα.

Ν^ο Ὀφλισκάνω (θ. ὄφλ-, ὄφλε-, ὄφλισκ-, ὄφλισκαν-), παρατκ. ὄφλισκανον, μέλλ. ὄφλήσω, ἀόρ. β' ὄφλον, παρκ. ὄφληγκα, ὑπερσ. ὄφλήκειν ἢ ὄφληκῶς ἦν.

ΠΙ

Ν^ο Παίζω (θ. παιδ-, παιγ-), παρατκ. ἔπαιζον, μέλλ. δωρικ. μετ' ἐνεργητ. σημ. παιζοῦμαι, ἀόριστ. ἔπαισα, παθητ. παρακείμενος πέπαισμαι.

Ν^ο Πάσχω (θ. παθ-, πασχ-, πενθ-), παρατκ. ἔπασχον, μέσ. μέλλ. πέπσομαι, ἀόρ. β' ἔπαθον, παρακ. β' πέπονθα, ὑπερσυντ. β' ἐπεπόνθειν ἢ πεπονθῶς ἦν, τετελ. μέλλ. πεπονθῶς ἔσομαι.

Ν^ο Πετάννυμι καὶ πειταννύω (θ. πετα(σ)-, πτα-, πεταννυ-), παρ^ο Ἄττικος πεζολόγος ἀπαντᾷ σύνθετον ἀναπετάννυμι, παρατκ. ἀνεπετάννυν, ἀόρ. ἀνεπέτῃσα. Παθ. -πετάννυμαι, παρατκ. -ἐπεταννύμην, παρακ. -πέπταμαι.

Πέτομαι (= πετώ· θ. πετ-, πτη-, πτ-), μέσ. μέλλ. πτήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐπτόμην.

Πήγνυμι (θ. παγ-, πηγ-, πηγνυ-), άόρ. έπηξα. Μέσ. και παθ. πήγνυμαι, παρακτ. έπηγνύμην, παθητ. μέλλ. β' παγήσομαι, παθητ. άόρ. β' επάγην, μέσ. άόρ. επηξάμην, ενεργ. παρκι. β' μετά μέσ. σιμ. πέπηγα, ύπερσ. επεπήγειν.

Πίνω (θ. πι-, πιν-, πο-), παρακτ. έπινον, μέσ. μέλλ. μετ' ενεργ. σιμ. πίομαι, άόρ. β' έπιον, παρακ. πέπωκα. Παθητ. πίνομαι, παρτι. έπινόμην, παθ. άόρ. επόθηγ, παρακτι. πέποται.

Πίπτω (θ. πετ-, πτ-, πίπτ-), παρακτ. έπιπτον, μέσ. μέλλ. πεσοϋμαι, άόρ. β' έπεσον, παρακείμ. πέπτωκα, ύπερσυντ. επεπτώκειν· η πεπτωκώς ηγ.

Πλέω (θ. πλε(υ)), παρακτ. έπλεον, μέσ. μέλλ. μετ' ενεργ. σιμ. πλεύσομαι και θωρ. πλευσοϋμαι, άόρ. έπλευσα, παρακ. πέπλευκα, ύπερσ. επεπλεύκειν, παθητ. παρακτι. μετοχ. πεπλευσμένος.

Πυνθάνομαι (= πληροφοροϋμαι· θ. πευθ-, πυθ-, πυνθαν-), παρακτ. επυνθανόμην, μέσ. μέλλ. πεύσομαι, μέσ. άόρ. β' επυθόμην, παρακτι. πέπυσμαι, ύπερσ. επεπύσμηγ.

Πωλώ και αποδίδομαι, παρακτ. επώλουν και απεδιδόμην, μέλλ. πωλήσω και αποδώσομαι, μέσ. άόρ. β' απεδόμην, παρκ. πέπρακα, ύπερσυντ. επεπράκειν. Παθητ. πωλοϋμαι και τιπράσκομαι, παρτι. επωλούμην, τετελ. μέλλ. πεπράσομαι, παθητ. άόρ. επωλήθηγ και επράθηγ, παρακείμ. πέπραμαι, ύπερσ. επεπράμην.

Ρ

ῤέω (θ. ρε-, ρυη-, ρυε-), παρακτ. έρρεον, παθ. μέλλ. β' μετ' ενεργητ. σιμ. ρύσομαι, άόρ. β' έρρύην, παρακ. έρρύηκα, ύπερσ. -ερρυήκειν η -ερρυηκώς ηγ. Παθητ. παρατ. περιερρείτο.

ῤήγνυμι (= συντρίβω, ξεσχίζω· θ. ραγ-, ρηγ-, ρηγνυ-, ρωγ*), παρ' Ἀττικαῖς πεζολόγοις σύνθετον, παρακτ. -ερρήγνυν η -ερρήγνυον, μέλλ. -ρήξω, άόρ. έρρηξα. Μέσ. και παθ. ρήγνυμαι, παρακτ. έρρηγνύμην, μέσ. άόρ. -ερρηξάμην, παθ. άόρ. β' έρράγην, ενεργ. παρακ. β' ως μέσ. και παθ. -ερρωγα.

Σ

Σβέννυμι (θ. σβεσ-, σβεννυ-, σβε-), άόρ. έσβεσα. Παθ. -σβέννυμαι, παρακτ. -έσβεννύμην, μέσ. μέλλ. μετά παθητ. σημ. σβήσομαι, παθ. άόρ. έσβέσθην, ένεργητ. β' μετά παθητ. σημ. έσθην, παρακτ. ένεργ. μετά παθητ. σημ. -έσθηκα, ύπερσ. έσθήκειν.

Σκοπέω-ώ (= παρατηρῶ θ. σκεπ-, σκοπε-) και μέσ. σκοποῦμαι (=σκοπῶ), παρακτ. έσκόπουν και έσκοπούμην, μέσ. μέλλ. σκέφομαι, μέσ. άόρ. έσκεφάμην, τετελ. μέλλ. έσκεφομαι, παρακτ. έσκεμμαι.

Στρώννυμι (θεμ. στορ-, στορε-, στρω-, στρωννυ-), παρακτ. έστρώννυν, άόρ. έστόρεσα. Παθ. στόρνυμαι, παρακτ. έστρωμαι.

Τ

Τέμνω (= κόπτω θ. τεμ-, τεμν-, τμη-), παρακτ. έτεμνον, μέλλ. τεμῶ, άόρ. β' έτεμον, παρακτ. τέτμηκα. Μέσ. και παθ. τέμνομαι, παρακτ. έτεμνόμην, μέσ. μέλλ. -τεμοῦμαι, μέσ. άόρ. β' έτεμόμην, παθ. μέλλ. -τμηθήσομαι, παθ. άόρ. έτμήθην, παρακτ. τέτμημαι, ύπερσ. έτετμήμην, τετελ. μέλλ. τετμήσομαι.

Τίκτω (θ. τεκ-, τκ-, τικτ- (άντι τιτκ-)), παρακτ. έτικτον, μέσ. μέλλ. μετ' ένεργ. σημ. τέξομαι, άόρ. β' έτεκον, παρακτ. β' τέτοκα.

Τίνω (= πληρώνω θ. τι-, τιν-), παρακτ. έτινον, μέλλ. τίσω, άόρ. έτισα, παρακτ. τέτικα, μέσ. άόρ. έτισάμην, παθ. άόρ. έτίσθην, παρακτ. τέτισαι, ύπερσ. -έτετίσμην.

Τιτρώσκω (= τραυματίζω, πληγγώνω θ. τρω-, τιτρωσκ-), παρακτ. έτίτρωσκον, μέλλ. -τρώσω, άόρ. έτρωσα. Παθητ. τιτρώσκομαι, παρακτ. έτιτρωσκόμην, παθ. μέλλ. τρωθήσομαι, παθητ. άόρ. έτρώθην, παρακτ. τέτρωμαι, ύπερσ. έτετρώμην.

Τρέχω (θ. τρεχ-, δραμ-), παρακτ. έτρεχον, μέσ. μέλλ. μετ' ένεργ. σημ. δραμοῦμαι, άόρ. έδραμον, παρακτ. -δεδράμηκα, ύπερσ. έδεδραμήκειν.

Τυγχάνω (θ. τευχ-, τυχ-, τυχε-, τυγχαν-), παρακτ. έτύγχανον,

μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ. σημ. τεύξομαι, ἀόρ. β' ἔτυχον, παρακ. τε-
τύχημα, ὑπερσ. τετυχηκῶς ἦν.

1/ Τύπτω (= κτυπῶ πληγῶν), παρακτ. ἔτυπτον, μέλλ. τυπτήσω.
Παθ. τύπτομαι.

Υ

1/ Υπισχοῦμαι (θ. (ὑπο-)σχ-, σχε-, ἰσχ-, ἰσχνε-), παρακτ. ὑπι-
σχοῦμαι, μέσ. μέλλ. ὑποσχήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ὑπεσχόμεην, παρακ.
ὑπέσχημαι, ὑπερσ. ὑπεσχήμην.

Φ

1/ Φέρω (θ. φερ-, οἰ-, ἐνεκ-), παρακτ. ἔφερον, μέλλ. οἶσω, ἀόρ.
ἤνεγκα, ἀόρ. β' ἤνεγκον, παρακ. ἐνήνοχα, ὑπερσ. -ἐνηνόχειν. Μέσ.
καὶ παθ. φέρομαι, παρακτ. ἐφερόμην, μέσ. μέλλ. οἶσομαι, μέσ. ἀόρ.
ἤνεγκάμην, παθ. μέλλ. οἰσθήσομαι καὶ -ἐνεκθήσομαι, παθ. ἀόρ.
ἤνεχθην, παρακ. ἐνήνεγμαι, ὑπερσ. ἐνηνέγμην.

1/ Φθάνω (θ. φθα-, φθαν-), παρακτ. ἔφθανον, μέσ. μέλλ. μετ'
ἐνεργ. σημ. φθήσομαι (καὶ φθάσω), ἀόρ. α' ἔφθασα, ἀόρ. β' ἔφθην.

Χ

1/ Χαίρω (θ. χαρ-, χαιρ-, χαιρε-), παρακτ. ἔχαιρον, μέλλ. χαι-
ρήσω, ἀόρ. παθ. μετ' ἐνεργητ. σημ. ἐχάρην.

1/ Χέω (= χύνω· θ. χε-, χυ-), παρακτ. ἔχεον, μέλλ. χέω, ἀόρ.
ἔχεα. Μέσ. καὶ παθητ. χέομαι, παρακτ. ἐχεόμην, μέσ. μέλλ. χέομαι,
μέσ. ἀόρ. ἐχεάμην, παθ. μέλλ. χυθήσομαι, παθητ. ἀόρ. ἐχύθην,
παρακ. κέχυμαι, ὑπερσυντ. ἐκεχύμην.

Ω

1/ Ὠθέω-ῶ (= σπρώχνω· θ. ὠθ-, ὠθε-), παρακτ. ἐώθουν, μέλλ.
ῶσω, ἀόρ. ἔωσα. Μέσ. καὶ παθ. ὠθοῦμαι, παρακτ. ἐωθοῦμαι, μέσ.
μέλλ. -ῶσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐωσάμην, παθητ. ἀόρ. ἐώσθην, παρακμ.
ῶσομαι.

ὄνομαι-οῦμαι (= ἀγοράζω· θ. ὄνε-, πρια-), παρατι ἐωνοῦ-
μην, μέσ. μέλλ. ὀνήσομαι, μέσ. ὀόρ. ἐπριάμην, παθ. ὀόρ. ἐωνήθην,
παρακ. ἐώνημαι, ὑπερσυντ. ἐωνήμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ΄

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α΄. Προθέσεις.

§ 1. Αἱ προθέσεις διαιροῦνται εἰς κυρίας καὶ καταχρηστικάς.
Κύριαί προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 18· ἐν, εἰς ἢ ἐς, ἐκ ἢ ἐξ, σὺν
ἢ ἐν—πρό, πρός, ὑπέρ—ἀνά, διά, κατά, μετά, παρά—ἀντί,
ἀμφί, ἐπί, περί—ἀπό, ὑπό.

Καταχρηστικαὶ προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 10· ἄχρι, μέχρι, χάριν,
πλήν, δίκην, ἄνευ, ἔνεκα ἢ ἔνεκεν, ὡς, νή, μά.

§ 2. Αἱ προθέσεις συντιθέμεναι μετὰ ῥημάτων ἢ ὀνομάτων
πάσχουσι τὰς ἐξῆς μεταβολάς·

1) Τὸ τελικὸν φωνήεν αὐτῶν ἐκθλίβεται, ἂν ἡ δευτέρα λέξις
ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· ἀναγγέλλω. Δὲν ἐκθλίβεται τὸ τελικὸν φω-
νήεν τῆς πρὸ καὶ περὶ προαγγέλλω, περιάγω.

2) Τὸ μετὰ τὴν ἐκθλιψιν τελικὸν τῆς προθέσεως σύμφωνον,
ἂν εἶναι ψιλόν, τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του δασύ, ὅταν ἡ δευ-
τέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου καθ'ἀπτομαί
(κατα + ἄπτομαι), ἔφ-οδος (ἐπί + ὁδός).

3) Τὸ ν τῆς σὺν, ἂν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ ὕγρου ἢ
ἐνρίνου ἢ σ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτά· ἂν δ' ἄρχηται ἀπὸ σ μετὰ
συμφώνου ἢ ἀπὸ ζ, ἀποβάλλεται· συλ-λέγω, συρ-ράπτω, συμ-
μένω, σύσ-σιτος—ἀλλὰ συστρατευόμεναι, συζῶ.

4) Τὸ ν τῆς ἐν, ἂν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ λ ἢ μ ἀφο-
μοιοῦται πρὸς αὐτά· ἐλ-λείπω, ἐμ-μένω.

5) Τὸ ν τῆς ἐν καὶ σύν, ἂν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ χειλικοῦ, γίνεται μ, ἂν δὲ ἀπὸ οὐρανικοῦ, γίνεται γ· ἐμ-βάβιω, συμ-πλέω, ἐγ-γράφω, συγ-κρίνω.

6) Ἐάν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ ρ, τοῦτο διπλασιάζεται, ἔταν ἡ πρόθεσις λήγγη εἰς φωνῆεν· ἀπορρίπτω.

7) Ἡ ἐξ πρὸ φωνήεντος μένει ἀμετάβλητος· ἐξάγω, ἐξέπεμπον· πρὸ συμφώνου δὲ γίνεται ἐκ (ἦτοι ἀποβάλλεται τὸ μεταξὺ δύο συμφώνων σ)· ἐκ-πέμπω.

Β'. Ἐπιρρήματα.

§ 3. Ἐπιρρήματα λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι προσδιορίζουσι κυρίως τὸ ῥῆμα (σπανίως δὲ τὸ ἐπίθετον ἢ ἄλλο ἐπίρρημα) κατὰ τόπον, χρόνον, τρόπον καὶ ποσόν.

§ 4. Ὅθεν τὰ ἐπιρρήματα εἶναι τεσσάρων εἰδῶν·

1) Τοπικά· ἐνταῦθα, ἐκεῖ, Ἀθήνησι, ἐντεῦθεν, ἐγγὺς κλπ.

2) Χρονικά· σήμερον, αὔριον, χθές, αἶ, νῦν, νεωστί, ἔπειτα κλπ.

3) Τροπικά· εὖ, καλῶς, ἐλληγιστί, κρύδην, οὕτω(ς), δικαίως κλπ.

§ 5. Εἰς τὰ τροπικά κατατάσσονται καὶ τὰ ἐξῆς· α') Τὰ βεβαιωτικά· ναί, γέ, δῆ, ἦ· β') Τὰ ἐπιτατικά· πέρ, γέ· γ') Τὰ ἀποφατικά· οὐ, μή· δ') Τὰ ἐρωτηματικά· ἄρα, μή, μῶν· ε') Τὸ δυνητικὸν ἄν.

Γ'. Σύνδεσμοι.

§ 6. Σύνδεσμοι εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, αἵτινες χρησιμεύουσι νὰ συνδέωσιν ἢ λέξεις πρὸς ἀλλήλας ἢ προτάσεις πρὸς ἀλλήλας.

§ 7. Οἱ Σύνδεσμοι κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν εἶναι·

1) Συμπλεκτικοί· καί, τέ, οὔτε, μήτε, οὐδέ, μηδέ·

2) Ἀντιθετικοί· μέν, δέ, μέντοι, ἀλλά, ἀλλὰ μήν, εἰ καί, καίτοι, καίπερ, καὶ μήν·

3) Διαζευκτικοί· ἦ, εἴτε—εἴτε, ἐάν τε—ἐάν τε, ἄν τε—ἄν τε, ἦν τε—ἦν τε·

- 4) Συμπερασματικοί ἢ συλλογιστικοί ἄρα, οὖν, τοίνυν, εἰδή, ὥστε, ὡς, τοιγάρτοι, οὐκοῦν, τοιγαροῦν·
- 5) Ὑποθετικοί· εἰ, ἐάν, ἄν, ἤν·
- 6) Εἰδικοί· ὅτι ὡς·
- 7) Αἰτιολογικοί· γάρ, ὡς, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδή·
- 8) Χρονικοί· ὅτε, ὁπότε, ἠνίκα, ἐπεὶ, ἐπειδή, ἔστε, ἕως, ἄχρι, μέχρι, πρὶν·
- 9) Τελικοί· ἵνα, ἕπως, ὡς·

Δ'. Ἐπιφωνήματα.

§ 8. Τὰ ἐπιφωνήματα εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα, ἵνα ἐκφράσωμεν χαράν, λύπην, ἔκπληξιν, θαυμασμόν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πάθημα τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Εἶναι δέ·

- 1) Γελαστικά καὶ ἐκφράζουσι χαράν ἄ—ἄ—ἄ·
- 2) Σχειλιαστικά καὶ ἐκφράζουσι λύπην· ἰὼ, ἰοῦ, οἴμοι, οὐαὶ κλπ.
- 3) Θαυμαστικά καὶ ἐκφράζουσι θαυμασμόν· βαβαί, παπαῖ, ὦ·
- 4) Ἐκπληκτικά καὶ φανερώνουσιν ἔκπληξιν· ἔα, ἄ·
- 5) Θειαστικά καὶ φανερώνουσιν ἐνθουσιασμόν· εὐοῖ, εὐάν, εὐγε·
- 6) Κλητικόν· ὦ·

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Ἐτυμολογικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς τὸ διδάσκον τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀπλῶν λέξεων καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν ἄλλων. Διαιρεῖται δὲ εἰς δύο, τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν σύνθεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'

Ι. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

---

§ 1. Τῶν ἀπλῶν λέξεων αἱ μὲν εἶναι πρωτότυποι, αἱ δὲ παράγωγοι.

§ 2. Πρωτότυποι λέγονται αἱ λέξεις αἱ σχηματιζόμεναι ἐκ τῆς ρίζης διὰ τῆς προσθήκης καταλήξεων ὀνομαστικῶν ἢ ῥηματικῶν ἀμέσως εἰς αὐτὴν ἢ μεσολαβούντων προσφυμάτων π. χ. χαρ-ά, λέγ-ε, ἐσ-μέν, γραφ-εῦ-ς.

§ 3. Παράγωγοι λέγονται αἱ λέξεις αἱ σχηματιζόμεναι ἐκ τοῦ θέματος ἄλλων λέξεων διὰ τῆς προσθήκης προσφυμάτων καὶ καταλήξεων (ὀνομαστικῶν ἢ ῥηματικῶν) τέλειος (τελεσ-ιο-ς, ἐκ τοῦ θέματος τελεσ- τοῦ τέλος), λογ-ικ-ὸς (ἐκ θ. λογο-).

Α' Παράγωγα ῥήματα.

§ 4. Τὰ παράγωγα ῥήματα γίνονται 1) ἐξ ὀνομάτων, 2) ἐξ ἄλλων ῥημάτων καὶ 3) ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων.

§ 5. Αἱ συνθέσται καταλήξεις, εἰς ας λήγουσι τὰ ἐξ ὀνομάτων παράγωγα ῥήματα εἶναι: ἄω, ἔω, ὄω, ὕω, εὖω, ζω, αἶνω, ὕνω, αἶρω, ὕρω, λλω καὶ σσω (τιω)· π. χ. νικάω (νίκη), φιλέω-ᾶ φίλος), κληρόω-ᾶ (κληρὸς), δακρύω (δάκρυ), βασιλεύω (βασιλεύς), κοιλαίνω (κοίλος), αἰσχύνω (αἰσχος), καθαίρω (καθαρός), μαρτύρομαι (μάρτυς), ἀγγέλλω (ἄγγελος), κηρύττω (κήρυξ), δικάζω (δίκη).

§ 6. Ἐκ τῶν καταλήξεων τούτων

1) Ἡ ἄζω καὶ ἰζω, ὅταν προσαρτῶνται εἰς τὸ θέμα ἐθνικῶν, κυρίων ὀνομάτων ἢ ὀνομάτων ζήων, σημαίνουσι μίμησιν τῆς γλώσσης ἢ τοῦ φρονήματος ἢ τοῦ τρόπου τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ὀνόματος· Ἑλληνίζω, Φιλιππίζω, Βοιωτιάζω, πιθηκίζω.

2) Ἡ ἄω καὶ ἰάω σημαίνουσι σφοδρὰν ἐπιθυμίαν (ἔφεισιν) τοῦ πράγματος τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ· διὸ τὰ ἔχοντα τὴν σημασίαν ταύτην ῥήματα λέγονται ἐφετικά· θανατάω (=ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον), στρατηγιάω (=ἐπιθυμῶ τὴν στρατηγίαν).

Τινὰ τῶν εἰς ἄω καὶ ἰάω σημαίνουσι τὸν ἔχοντα τὸ σημαίνον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ κομάω-ᾶ (=ἔχω κόμην), ἀγωνιάω-ᾶ (=ἔχω ἀγωνίαν).

§ 7. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα

1) σημαίνουσι πρᾶξιν συχνὰ (θαμὰ) γινομένην ἢ ἐπίτασιν τῆς πράξεως καὶ λήγουσιν εἰς ἄζω, ἰζω, ὕζω (θαμιστικά)· ῥιπιάζω (ρίπτω), αἰνίζω (αἰτῶ), ἐρπύζω (ἔρπω).

2) σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν (ἔφεισιν) καὶ λήγουσιν εἰς εἶω, ἰάω (ἐφετικά)· παράγονται δ' ἐκ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ μέλλοντος. γελασεῖω, κλαυσιάω (=ἐπιθυμῶ νὰ γελῶ, νὰ κλαίω).

3) σημαίνουσιν ἔναρξιν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ παράγονται, καὶ λήγουσιν εἰς σκω (ἐναρκτικά)· ἠβάσκω, γηεράσκω (=ἀρχίζω νὰ ἠβῶ, νὰ γίνωμαι γέρον).

§ 8. Τὰ ἐξ ἐπιρρημάτων παραγόμενα ῥήματα εἶναι ὀλίγα καὶ λήγουσιν εἰς ζῶ διχάζω (δίχα), χωρίζω (χωρίς), πελάζω (πέλας), ἐγγίζω (ἐγγύς).

§ 9. Τὰ ἐξ ἐπιφωνημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουσιν εἰς ζῶ καὶ δηλοῦσιν, ὅτι λέγεται κατ' ἐπανάληψιν τὸ ἐξ οὗ παράγονται ἐπιφώνημα· π. χ. οἰμῶζω (=λέγω οἶμοι, οἶμοι), ἐλελίζω (=λέγω ἐλελεῦ, ἐλελεῦ), ἀλαλάζω (=λέγω ἀλαλά, ἀλαλά).

Β' Παράγωγα οὐσιαστικά.

§ 10. Τὰ παράγωγα οὐσιαστικά παράγονται 1) ἐκ ῥημάτων, 2) ἐξ ἐπιθέτων καὶ 3) ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν.

1) Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων.

§ 11. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα οὐσιαστικά (ῥηματικά οὐσιαστικά) ἔχουσι συνήθως τὰς ἐξῆς σημασίας καὶ τὰ ἐξῆς προσφύματα μετὰ τῶν καταλήξεων.

1) Σημαίνουσι τὸ πρόσωπον τὸ ἐνεργοῦν τὴν ἐνέργειαν τὴν σημανομένην διὰ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς εὖ-ς, τή-ς, τή-ρ, τωρ, ό-ς, α-ς, η-ς, μών, ων, τι-ς· γραφεύς, ποιητής, σωτήρ, ἔή-τωρ, τροφός, ταμίας, ἡγεμών, θεράπων, μάντις.

Ταῦτα ἔχουσι καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς εὖς ἢ εἶα, τρίς, τειρᾶ, τριᾶ, ος, α, μων, αἰνα, τισ· ἢ νομεύς, ἰέρεια, ἀθλητρίς, σώτειρα, ποιήτρια, ἢ τροφός, ἢ ταμία, ἢ ἡγεμών, θεράπαινα, ἢ μάντις.

2) Τὰ ῥηματικά οὐσιαστικά σημαίνουσι τὴν ἐνέργειαν τὴν δηλουμένην διὰ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς σι-ς, σία, ἰα, τι-ς, α, η, μο-ς, μή, το-ς, τη, ο-ς· κτησίς (θ. κτα-), θυσία (θ. θυ-), μανία (θ. μαν-), βασιλεία (θ. βασιλε(υ)-), πίσυς θ. (πιθ-), χαρὰ (θ. χαρ-), τροφή (θ. τρεφ-), θυμὸς (θ. θυ-), τιμὴ (θ. τι-), πότος (θ. πο-), τελετή (θ. τελε-), λόγος (θ. λεγ-).

3) Τὰ ῥηματικά οὐσιαστικά σημαίνουσι τὸ ὄργανον, δι' οὗ γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος, καὶ λήγουσιν εἰς τρον (θρον), τρα (θρα), τήριο-ν, τηρία, εὖς, τήρ, αρο-ν, ανη· ἄροτρον (θ. ἄρο-), κλεῖ-

θρον, ξύστρα (θ. ξυ-), ἀποβάθρα, ποτήριον (θ. πο-), βακτηρία (θ. βα, βαινῶ), τομεύς, ζωστήρ, δρέπανον, σκαπάνη.

4) Τὰ βηματικά οὐσιαστικά σημαίνουνσι τὸν τόπον, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ βήματος, καὶ λήγουσι συνήθως εἰς -τήριον, -τρον (θρο-ν), τρα (θρα)· δικαστήριον (θ. δικασδ-), βουλευτήριον (θ. βουλευ), θέατρο-ν, βιά-θρον, παλαί-σ-τρα, κολυμβή-θρα.

5) Σημαίνουνσιν ἐκεῖνο, ὑπερ προέρχεται ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς σημασινομένης ὑπὸ τοῦ βήματος, ἦτοι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας, καὶ λήγουσιν εἰς -μα καὶ -ος· ποίη-μα (θ. ποιε-), ψεῦδ-ος.

β') Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.

§ 12. α') Τὰ ἐξ ἐπιθέτων οὐσιαστικά σημαίνουνσι συνήθως τὴν ιδιότητα ἢ ποιότητα τὴν δηλουμένην διὰ τοῦ ἐπιθέτου οὐχὶ ὑπάρχουσαν ἐν τινι ἀντικειμένῳ, ἀλλὰ νοουμένην καθ' ἑαυτήν.

β') Τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπιθέτων οὐσιαστικά λήγουσιν εἰς τῆς (θμ. τητ-), σύνη, ιᾶ καὶ ιᾷ, ος, γεν. ους· ἰσό-της, ταχύ-της, δικαιοσύνη, λερω-σύνη, σοφία, εὐγένειᾶ, εὔνοιᾶ, βάθος, αἴσχος.

Σημ. 1. Τὰ εἰς ιᾷ προπαροξύτονα παράγονται ἐκ τῶν εἰς -ο-ος—ους δευτεροκλίτων καὶ τῶν εἰς -ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων· ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἔχομεν οια, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ εια· εὔνοια, ἀλήθεια.

Σημ. 2. Τὰ εἰς ια παροξύτονα παράγονται συνήθως ἐκ τῶν εἰς -ος δευτεροκλίτων ἐπιθέτων· κακός, κακία.

Σημ. 3. Τὸ βοηθία, ἐνέργεια ἐκ τοῦ βοηθός, ἐνεργός, ἐσχηματίσθησαν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς -ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων.

Σημ. 4. Ὁ πρὸς τοῦ -σύνη φθόγγος ο ἐκτείνεται μὲν εἰς ω, ἂν προηγῆται βραχεῖα συλλαβή, φυλάττεται δέ, ἂν προηγῆται μακρά· ἀγία σύνη, δικαιοσύνη.

γ') Ἐξ ἐπιθέτων παράγονται οὐσιαστικά καὶ ἄνευ προσφύματος, ἀλλὰ δι' ἀναθεωρασμοῦ τοῦ τόνου· π. χ. ἰχθυός, -ἐχθρά-ἐχθρα· φαιδρός, φαιδρά-Φαίδρα.

Τὰ θηλυκὰ τῶν πατρωνυμικῶν λήγουσιν εἰς *ις-ίδος*, *ας-άδος*^ο
Ταριαλῖς-ίδος, *Θεοτιάς-άδος*.

Εἰς τὰ πατρωνυμικὰ ἀνήκουσι καὶ τὰ δηλοῦντα συγγένειαν,
λήγοντα δ' εἰς (-ιδέος)-ιδούς, (-ιδέα)-ιδῆ ἢ (-αδέος)-αδοῦς, (-αδέα)
-αδῆ· ἀδελφιδούς (=υῖός ἀδελφοῦ), ἀδελφιδῆ (=θυγάτηρ ἀδελ-
φοῦ), ἀνεμιαδοῦς (=υῖός ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης), ἀνεμιαδῆ
(=θυγάτηρ ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης).

5) Σημαίνουσι τὸν τόπον, ἐξ οὗ κατάγεται τις. Ταῦτα λέγον-
ται ἐθνικὰ καὶ λήγουσιν·

α') εἰς *-ιος-ς*, θηλ. *ία*· *Κορίνθιος*, *Κορινθία*.

β') εἰς *εύ-ς*, θηλ. *ίς-ίδος*· *Μεγαρεύς*, *Μεγαρίς*.

γ') εἰς *αῖτης* καὶ *ιαῖτης*, θηλ. (*ι*)*αῖτις-ιδος*· *Τεγεαίτης*, *Τεγεαῖτις*^ο
Σποριαῖτης, *Σποριαῖτις*.

δ') Εἰς *ήτης*, *ίη-ς*, *ώτης-ς*, θηλ. *ήτις*, *ίτις*, *ώτις* (*ιδος*)· *Αἰγι-
νήτης*, *Αἰγινήτις*· *Ἀβδηρίτης*, *Ἀβδηρίτις*· *Σικελιώτης*, *Σικελιωῖτις*.

ε') Εἰς *ανός*, *ηνός*, *ίνος*, θηλ. *ανή*, *ηνή*, *ίνη*· *Ἀσιανός*, *Κυζι-
κηνός*, *Ἀμοργίνος*· θηλ. *Ἀσιανή*, *Κυζικηνή*, *Ἀμοργινή*.

6) Σημαίνουσι τὰ νεογνὰ ζώων καὶ λήγουσιν εἰς *ιδεύς*· *αει-
δεύς*, *λεοντιδεύς*.

Σημ. Ζώων τινῶν τὸ νεογνὸν δηλοῦται δι' ἰδίου ὀνόματος· π.χ.
νεβρός (τὸ νεογνὸν τῆς ἐλάφου), *οκύμνος* (τοῦ λέοντος), *ἔριφος*
(τῆς αἰγός), *ἀμινός* (τοῦ προβάτου), *οκύλαξ* (τοῦ κυνός), *πῶλος*
(τοῦ ἵππου καὶ ὄνου), *μόσχος* (τοῦ βοός), *δέλφαξ* (τοῦ σός), *νεοσ-
σός* τῶν (πιτηνῶν).

§ 14. α') Οὐσιαστικὰ παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ διὰ τῶν
καταλήξεων *εύς*, *τής*, *ἄς* ἔχουσι καὶ τὰ ῥηματικὰ οὐσιαστικά, ἔτι
δὲ καὶ διὰ τῶν *έτης*, *ίτης*, *ώτης*.

Τὰ διὰ τῶν καταλήξεων τούτων παραγόμενα οὐσιαστικά ση-
μαίνουσι τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ
οὗ παράγονται, ἢ τὸν ἀσχολούμενον περὶ αὐτό, καὶ καθόλου τὸν
εὐρισκόμενον ἕν τινι σχέσει πρὸς αὐτό· *πολίτης* = ὁ ἀνήκων τῇ πό-
λει· *τοξότης* = ὁ φέρων τόξον· *φυλότης* = ὁ ἀνήκων τῇ φυλῇ· *οἰκέ-*

της = ὁ ἀνήκων τῷ οἴκῳ, ἦτοι ὁ ἐν αὐτῇ γεννηθεὶς δοῦλος· κεραμεὺς = ὁ τὸν κέραμον κατεργαζόμενος, παράγων· ἵππευς = ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὸν ἵππον, τὴν ἵππασίαν· ὀπλίτης = ὁ ὄπλα (βαρέα) φέρων· στρατιώτης = ὁ τῇ στρατιᾷ ἀνήκων.

6') Οὐσιαστικὰ παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ διὰ τῶν καταλήξεων *ων*, *ειον* καὶ σημαίνουσι τὸν τόπον· *στρατιῆγιον*, *διδασκαλεῖον*.

Γ'. Παράγωγα ἐπίθετα.

§ 15. Τὰ παράγωγα ἐπίθετα παράγονται 1) ἐξ οὐσιαστικῶν, 2) ἐκ ῥημάτων καὶ 3) ἐξ ἐπιρρημάτων.

§ 16. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα ἐπίθετα·

1) σημαίνουσι τὸν ἀνήκοντα ἢ καθόλου σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ λήγουσιν εἰς *ιω-ς*, *ειο-ς*, *κό-ς*, *ικό-ς*· οὐράνιος, αἰγίος, φυσικός, Σκυθικός.

2) σημαίνουσι τὴν ἕλην, ἐξ ἧς εἶναι τι κατεσκευασμένον ἢ τὸ χρῶμα καὶ λήγουσιν εἰς *εο-ς* (οὐς) καὶ *ινο-ς*· χρυσοῦς, κυανοῦς, λίθινος.

3) σημαίνουσι τὸν ἔχοντα πλησμονὴν ἢ ἀφθονίαν τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ λήγουσιν εἰς *εις* (-εντος), *λέο-ς*, *λό-ς*, *ρο-ς*, *ρο-ς* καὶ *ώδη-ς*· π. χ. χαρίεις = ὁ ἔχων πλησμονὴν χάριτος· διψαλέος = ὁ ἔχων πλησμονὴν δίψης· δεινός = ὁ ἔχων πλησμονὴν δέους (διὰ τοὺς ἄλλους)· δειλός = ὁ ἔχων πλησμονὴν δέους (ἐν ἑαυτῷ)· πονηρός = ὁ ἔχων πλησμονὴν πόνου (ταλαιπωρίας, ἀβλιότητος)· πνευματώδης.

Σημ. 1. Τὰ εἰς *ώδης* φανερώουσι καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὸ σημαινόμενον διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ· σφηκώδης = ὅμοιος σφηκί.

Σημ. 2. Τὰ εἰς *λός* καὶ *ρός* φανερώουσι καὶ τὸν ἔχοντα κλίσιν πρὸς τι· ἀπαιηλός, φθονερός (= ὁ ἔχων κλίσιν πρὸς τὴν ἀπάτην, τὸν φθόνον).

§ 17. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ἐπίθετα σημαίνουσι

1) τὸν ἐπιτήδειον, ἱκανὸν διὰ τὸ δηλούμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς *ικός*, *μος*, *ιμος*, *τήριος*, *μων*· ἀρχικός = ὁ ἐπι-

τήδεις εἰς τὸ ἄρχειν· χρήσιμος=ὁ ἐπιτήδεις εἰς τὸ νὰ μεταχειριζήται τις αὐτόν· μάχιμος=ὁ ἐπιτήδεις εἰς τὸ μάχεσθαι· σωτήριος=ὁ ἐπιτήδεις εἰς τὸ σφίζειν νοήμων=ὁ ἐπιτήδεις εἰς τὸ νοεῖν.

2) σημαίνουνσι τὸν ἔχοντα κλίση πρὸς τὸ σημαίνονμενον ὑπὲρ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς μων· μνήμων, ἐπιλήσιμων, ἐλεήμων.

3) σημαίνουνσιν ὅ,τι ἢ ἐνεργητικὴ ἢ παθητικὴ μετοχὴ καὶ λήγουσιν εἰς ἦς (γ. οὐς), ος (γ. οὔ), ρός, ρός· ψευδής=ὁ ψευδόμενος· εὐγενής=ὁ εὐγεγονώς· λοιπός=ὁ λειπόμενος· τεραπνός=ὁ τέρπων· λομπρός=ὁ λάμπων.

§ 18. Τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς τος (τή, τὸν) καὶ τέος (τέα, τέον). Τὰ εἰς τὸς ῥηματικὰ ἐπίθετα 1) ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὴν μετοχὴν τοῦ παθ. παρκμ.· λυτός=λελυμένος· 2) σημαίνουνσι τὸν δυνάμενον ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ σημαίνονμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος· βαιτός=ὁ δυνάμενος νὰ διαβαθῇ· ἐπαινιός=ὁ ἄξιος νὰ ἐπαινεθῇ.

Τὰ εἰς τέος ῥηματικὰ σημαίνουνσι τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ σημαίνονμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλως τὸ ἀναγκαῖον γεῖσθαι· λυτέος=ὅστις ὀφείλει νὰ λυθῇ, ὅστις εἶναι ἀναγκαῖον νὰ λυθῇ.

§ 19. Τὰ εἰς τῶς, αἶος, ἦσιος παράγονται ἐξ ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων καὶ σημαίνουνσι χρόνον· ἑαρινός, τριταῖος, μηνιαῖος, ἡμερήσιος, χθυσινός.

Δ'. Παραγωγὴ ἐπιρρημάτων.

§ 20. Ἐπιρρήματα παράγονται· 1) ἐξ οὐσιαστικῶν, 2) ἐξ ἐπιθέτων, 3) ἐξ ἀντωνυμιῶν, 4) ἐκ ῥημάτων, 5) ἐκ μετοχῶν καὶ 6) ἐξ ἄλλων ἐπιρρημάτων.

§ 21. Τοπικὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων καὶ φανερόνουςι τὴν ἐν τόπῳ στάσιν ἢ τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν ἢ τὴν εἰς τόπον κίνησιν.

§ 22. Τὴν ἐν τόπῳ στάσιν φανερόνουςι αἱ παραγωγικαὶ καταλήξεις *θι, οι, ησι(ν)* καὶ προηγούμενου *ι ἢ ρ ασι(ν)*· αὐτοθι, Ἰοθμοῖ, Ἀθήησι, Πλαταιαῖσι.

§ 23. Τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν φανερώσει ἢ παραγωγικὴ κατάληξις *θεν* πανταχόθεν, οὐρανόθεν, Ἀθήνηθεν.

§ 24. Τὴν εἰς τόπον κίνησιν φανερώουσι αἱ παραγωγικαὶ καταλήξεις *δε, ξε, σε* ἄλλοσε, οἴκαδε, Μεγαροῖδε, Ἀθήναζε.

§ 25. Ἐπιρρήματα τὸν τρόπον σημαίνοντα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν, ῥημάτων καὶ μετοχῶν.

§ 26. Αἱ τὸν τρόπον σημαίνουσαι παραγωγικαὶ καταλήξεις ἐπιρρημάτων εἶναι: α') δόν, αδόν, ηδόν· ἀγελη-δόν, ὁμοθυμ-αδόν, ταυρ-ηδόν·

β') δην, ἰδην, ἰδα· σπορά-δην, πλουτίδην (=κατὰ τὸν πλοῦτον), διελκυστ-ἰδν.

γ') ἰ καὶ εἰ, τί καὶ τεί, ξ· ἀμοιβ-ί, ἀμαχητ-εἰ, διομοσ-τί, Ἐλληριστί, πύξ, λάξ, ἐναλλάξ.

§ 27. Περὶ τῶν εἰς -ως τροπικῶν ἐπιρρημάτων βλέπ. κεφάλ. ΙΓ', § 21· πρβλ. § 22, § 23 καὶ § 24.

§ 28. Παραγωγικὴ κατάληξις ἐπιρρ. τὸ ποσὸν σημαίνουσα εἶναι ἢ *άκισ*· ποσάκισ, πολλάκισ, δεκάκισ.

§ 29. Παραγωγικὴ κατάληξις ἐπιρρημάτων χρονικῶν εἶναι ἢ *τε* προστιθεμένη εἰς τὸ θέμα ὀλίγων ἀντωνυμιῶν ἄλλοτε, πάντοτε, πότε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'

II. ΣΥΝΘΕΣΙΣ

---

§ 1. *Σύνθεσις* λέγεται ἢ ἔνωσις δύο λέξεων εἰς μίαν ἄλλην.

§ 2. Αἱ οὕτω σχηματιζόμεναι νέα λέξεις λέγονται *σύνθετοι* ἢ *σύνθετα*.

§ 3. Ἡ πρώτη τῶν λέξεων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται πᾶσα σύνθετος λέξις, λέγεται *πρῶτον συνθετικὸν μέρος* αὐτῆς, ἢ δὲ *δευτέρα* *δευτερον συνθετικὸν μέρος*.

Α'. Πρῶτον συνθετικόν.

§ 4. Τὸ πρῶτον συνθετικὸν δύναται νὰ εἶναι 1) ὄνομα (οὐσιαστικ., ἐπίθετον, ἀριθμητικὸν καὶ ἢ ἀντωνυμία αὐτός), 2) ἄκκιον καὶ 3) ῥῆμα.

α') *Ὄνομα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 5. *Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ὄνομα, τίθεται ἐν τῷ συνθέσει τὸ καθαρὸν θέμα αὐτοῦ· λιθο-βόλος (λίθος, θμ. λιθο-), αγορανόμος (ἀγορά, θμ. ἀγορα-), ναυ-μάχος (ναῦς, θμ. ναυ-), τελεσφόρος (τέλος, θμ. τελεσ-) ποιμεν-άρχης (ποιμήν, θμ. ποιμεν-).

Σημ. Τὸ πλήρες θέμα τῶν δευτεροκλίτων εὐρίσκεται ἀφαιρουμένου τοῦ -ς τῆς ἐνικ. ὀνομ. (πρβλ. καὶ Κεφ. ΙΓ', § 4, Σημ.).

§ 6. Ἐξαίρεσεις.

1) Πολλὰ ὀνόματα τῆς α' κλίσεως μεταβάλλουσι τὸ τελικὸν φωνῆεν τοῦ θέματος α ἢ η εἰς ο' χωρο-γράφος (χώρα), ὕλο-τόμος (ὕλη).

2) Πολλὰ ὀνόματα τῆς γ' κλίσεως ἢ μεταβάλλουσι τὸ τέλος τοῦ θέματος εἰς ο ἢ τηροῦσι μὲν ἀμετάβλητον τὸ θέμα, ἀλλ' ἅμα προσλαμβάνουσιν ο' ἀνθο-φόρος (θέμ. ἀνθεσ-), τειχο-ποιός (θέμ. τειχες-), ἀνδριαντ-ο-ποιός (θέμ. ἀνδριαντ-), πατρ-ο-κίονος (θέμ. πατρ-), φρεν-ο-βλαβῆς (θέμ. φρεν-).

3) Σπανιώτερον συμβαίνει ὀνόματα τῆς δ' κλίσεως νὰ μεταβάλλουσι τὸ ο εἰς η ἢ α, ὀνόματα δὲ τῆς γ' κλίσεως νὰ προσλαμβάνουσιν η ἢ α, ἢ νὰ μεταβάλλωσι τὸ τέλος τοῦ θέματος εἰς η ἢ α' θαλαμη-πόλος (θέμ. θαλαμο-), θανατη-φόρος (θέμ. θανατο-), λαμπα-δηφόρος (θέμ. λαμπαδ-), ξιφη-φόρος (θέμ. ξιφες-).

§ 7. Τῶν ἐπιθέτων ὡς α' συνθετικὸν λαμβάνεται τὸ θέμα τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ ἔταν ἀκόμη τὸ β' συνθετικὸν εἶναι γένους θηλυκοῦ· ἀκρό-πολις, Μεγαλό-πολις.

§ 8. Τὸ τελικὸν φωνῆεν τοῦ θέματος τοῦ α' συνθετικοῦ ἀπεβάλλεται μὲν, ἐὰν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· λοχ-αγός, νομ-άρχης, φυλάττεται δὲ, ἐὰν τὸ β' συνθετικὸν ἄρχηται

ἀπὸ συμφώνου ἢ εἶχε πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ τὸ f νομο-θέτης, ἀγα-
θο-εργός, ὀρθο-επής.

Σημ. Τινὰ τῶν ἐχόντων πάλαι ποτὲ τὸ f συνακροῦνται· ξυλοερ-
γός, δημιουργός, ξιφουλκός. Ἐπι δὲ συνακροῦνται καὶ τὰ ἔχοντα β'
συνθετικὸν τὸ ἔχω (θέμ. σεχ-)· ῥαβδοῦχος, δαδοῦχος.

§ 9. Τὰ κλιτὰ ἀριθμητικὰ εἶς, δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρες, ἔταν
εἶναι πρῶτα συνθετικά, γίνονται μονο-, δι-, τρι-, τετρα- π. χ.
μονό-ζυγος, δί-χρονον, τρι-ετής, τετρά-μηρος. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δια-
κόσιοι (αι, α) καὶ ἑξῆς φυλάττουσι τὸ θέμα των· π. χ. πεντακοσιο-
μέδιμοι, χιλιο-τάλαντος.

§ 10. Νόθος σύνθεσις. Πολλάκις ὡς πρῶτον συνθετικὸν τίθε-
ται ἀντὶ τοῦ θέματος πιῶσις ὀνόματος· Ὀνομ. Νεά-πολις, Ἰεράπολις.
Γεν. Ἑλλήσ-ποντος, νεώσ-οικος. Δοτ. πυρί-κανατος, δορι-άλωτος.
Αἰν. νουν-εχής, φωσ-φόρος. Ἡ τοιαύτη σύνθεσις καλεῖται νόθος.

β') Ἄκλιτον ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 11. Ὡς πρῶτον συνθετικὸν τίθενται καὶ λέξεις ἄκλιτοι.

§ 12. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις αἱ τιθέμεναι ὡς πρῶτον συνθετικὸν
εἶναι·

1) Πρόθεσις· προ-γράφω, σὺλ-λέγω, ἔμ-μειρος, συμ-φωνῶ,
ἀπ-έχω, συγ-γενής.

2) Ἐπίρρημα· χαμαί-βατος (= ἡ χαμαί, ἡ χαμηλὴ βάτος),
ἀρτι-θανής (= ὁ ἄρτι θανών), ἀεί-ρυτος (= ὁ ἀεὶ βέων), πλημ-με-
λής, παλίμ-παις.

Σημ. Ἡ πρόθεσις καὶ τὸ ἐπίρρημα, ἔταν εἶναι πρῶτα συν-
θετικά, πάσχουσιν ἐκθλιψιν, κρᾶσιν καὶ μεταβολὴν τῶν τελικῶν
συμφώνων.

3) Ἀχώριστον μόριον, ἧτοι ἐν συνθέσει μόνον εὐχρηστον,
μὴ εὐρισκόμενον καθ' ἑαυτό.

Ἀχώριστα μόρια ὡς πρῶτα συνθετικά εἶναι·

α') ἡμι- (= ἡμισυς)· ἡμι-τελής, ἡμί-ονος.

β') δυσ-, σημαίνον δυσκολίαν ἢ κακότητα· δύσ-βατος, δύσ-
λυτος, δυσ-τυχής, δύσ-μορφος.

γ') νη-, σημαίνουν στέρησιν (μεθ' ἐπομένου φωνήεντος συναϊρείται): νη-ποιεῖ, νῆσις (νη-ἐδ-τις), νωδός (νη-δδός).

δ'). ἄ' ἀθροιστικόν· ἀκόλουθος (ἀ-κέλευθος=ἑδός), ἀ-δελφός (ἀ-δελφός=δμογάστριος). Τοῦτο σημαίνει τὸ δμοῦ.

ε') ἄ ἐπιτατικόν· ἀ-τενής (=δ ἄγαν τεταμένος).

ς') ἄ στερητικόν, σημαίνουν στέρησιν καὶ κακότητα· ἄ-τιμος, ἄ-τυχής (=δ ἔχων κακὴν τύχην). Τὸ στερητικὸν α γίνεται ἄν, ἔταν τὸ β' συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· ἄν-άξιος. Μένει δὲ πάλιν α, ἄν τὸ β' συνθετικὸν εἶχε ποτε f ἢ σ· ἄ-όρατος, ἄ-ὑπνος. Ἐνίοτε δὲ συναϊρείται μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος τοῦ β' συνθετικοῦ· ἄκων (ἀ-έκων), ἄργός (ἀ-εργός).

ζ') ἀρι-, ἐρι-, ζα- σημαίνοντα ἐπίτασιν· ἀρί-δηλος, ἐρί-τιμος, ζά-πλουτος.

γ') ῥῆμα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 13. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεῦτερον ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἢ γυμνὸν ἢ μετὰ τοῦ σ' πειθ-αρχῶ, ἐχ-έγγυος, κλειψ-ύδρα, ζίψ-ασπις (ρίπ-σ-ασπις).

§ 14. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεῦτερον ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος μετὰ τοῦ ε, ι, ο, σι, σο· ἀρχ-ι-τέκτων, ἐχ-έ-φρων, φυγ-ό-στρατος, παυσ-ί-λυπος, ζυφοκίνδυνος.

§ 15. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα συνηρημένον, τότε τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἀποβάλλει τὸ τελικὸν αὐτοῦ φωνήεν, ἄν τὸ δεῦτερον συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· λαμβάνει δὲ τὸ φωνήεν ο, ἄν τὸ δεῦτερον συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου· φιλ-άνθρωπος, φιλ-ό-ποιος, μισ-ο-γύνης.

B. Δεύτερον συνθετικόν.

§ 16. Τὸ δεῦτερον συνθετικὸν δύναται νὰ εἶναι 1) οὐσιαστικόν, 2) ἐπίθετον, 3) ῥῆμα καὶ 4) ἄκλιτον.

α') Ουσιαστικὸν ὡς β' συνθετικόν.

§ 17. Ὄταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικὸν καὶ τὸ ἕλον δὲ σύνθετον παραμένῃ οὐσιαστικόν, τότε τὸ δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· ἡμί-ορος, ἀκρό-πολις.

§ 18. Ὄταν τὸ β' συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ δ' ἕλον σύνθετον λαμβάνῃ ἐπιθέτου σημασίαν, τότε πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰς ἐξῆς δύο περιπτώσεις:

α') Τὸ οὐσιαστικὸν οὐδεμίαν πάσχει μεταβολὴν ἢ τὸ πολὺ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς ἔκφρασιν τοῦ γένους· β' κλίσεως· βαθύ-κολπος, πολὺ-δενδρος, ἄφυλλος — γ' κλίσεως· τρί-πηχυς, χολκο-χίτων, μακρό-χειρ, ἄ-χορις, ξανθό-θριξ, ἄ-πάτωρ (πατήρ), σώ-φρων (φρήν) — α' κλίσεως· χειρο-τέχνης ἄν-ανδος (αὐδή), ἀνέφε-λος, περι-φημος (φήμη).

Σημ. 1. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς ος, ους (θ. ες), ἅτινα, τιθέμενα ὡς δεύτερον συνθετικὸν καὶ ἀποτελοῦντα μετὰ τοῦ πρώτου ἐπίθετα, τρέπουσι τὸ ε εἰς η πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ· εὐ-ειδής (εἶδος), πολυ-ανθής (ἄνθος).

Σημ. 2. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς μα, τὰ ὅποια, ἔταν τίθενται ὡς δεύτερον συνθετικόν, λαμβάνουσι τὴν μορφήν μων καὶ μος πρὸς δήλωσιν τοῦ γένους· ἄ-κλήμων, πολυ-πράγμων, διά-σημος (σῆμα), ἐπιά-στομος.

β') Τὸ οὐσιαστικὸν μεταβάλλεται διὰ τῆς προσλήψεως προσφύματος. Τὰ προσφύματα τὰ προσαρτώμενα εἰς τὸ δεύτερον συνθετικόν, ἔταν αὐτὸ μὲν εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ δ' ἕλον σύνθετον προσλαμβάνῃ ἐπιθέτου σημασίαν, εἶναι τὰ ἐξῆς·

1) ο (ο-ς)· ἄν-ανδρ-ος, ἄ-γράμματ-ος, διά-πυρ-ος, δί-μην-ος, ἄ-πύθμεν-ος, πρό-χειρ-ος (χεῖρ).

2) ιο (ιο-ς)· ὄμο-πάτρ-ιος, κατα-χθόν-ιος, ἐπουράν-ιος, ὑπο-χείρ-ιος.

β') Ἐπίθετον ὡς β' συνθετικόν.

§ 19. Ὄταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι ἐπίθετον καὶ τὸ

ἔλον δὲ σύνθετον παραμένῃ ἐπίθετον, τότε τὸ δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· δύσ-βατος, ἄ-δηλος, ἄ-γνωστος.

γ') Ῥήμα ὡς β' συνθετικόν.

§ 20. Ὄταν τὸ α' συνθετικὸν εἶναι πρόθεσις, τότε τὸ ῥήμα ὡς β' συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· ἐξέρχομαι, ἐπίστημι, καταβάλλω.

§ 21. Ὄταν τὸ μὲν β' συνθετικὸν εἶναι ῥήμα, τὸ δ' ἔλον σύνθετον ἀποβαίνῃ ὄνομα, τὸ δεύτερον συνθετικὸν συνήθως μεταβάλλεται διὰ τῆς προσλήψεως προσφυμάτων.

§ 22. Ἐὰ προσφύμματα ταῦτα εἶναι·

1) τὸ ο-ς, ὕπερ εἶναι συνηθέστατον· ταχυ-γράφ-ος, πυγ-μάχ-ος, ἱππο-τρόφ-ος·

2) τὸ α (η-ς), ὕπερ καὶ αὐτὸ εἶναι σύνηθες· μυρο-πόλ-ης, νομ-άρχ-ης, γεω-μέτρ-ης·

3) τὸ ες (ὄνομ. ἄρσ. καὶ θηλ. ης, οὐδ. ες)· ἄ-μελ-ής, ὄξυδερ-κής, θεο-σεβ-ής, ἄ-μαθ-ής.

4) τὸ το-ς· πυρί-καυσ-τος, ἄ-πρακτ-ος, ἄ-σχε-τος.

5) τὰ ια, ιορ (ὄνομ. τῆς, τωρ)· ἐπι-σιά-της, παν-δαμά-τωρ.

δ') Ἄκλιτον ὡς β' συνθετικόν.

§ 23. Τὸ ἄκλιτον ὡς δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· παρ-αυτίκα, ἔν-δεκα, σύν-εγγυς, ἔκ-παλαι.

§ 24. Παρατηρήσεις. Τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν α, ε, ο τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ συνήθως ἐκτείνεται, τὸ μὲν α εἰς η (καὶ ἐνίοτε εἰς ᾱ), τὸ ε εἰς η καὶ τὸ ο εἰς ω· σπραι-ηγός, ὄν-ηλάτης (ὄνος, ἐλαύνω), ἄν-ώματος (ἄ, ἑμαλός), λοχ-ᾶγός, ξεν-ᾶγός, ναυ-ᾶγός, (ναῦς-ἄγνωμι).

§ 25. Δὲν ἐκτείνεται τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν

1) Τῶν ἐχόντων αὐτὸ θέσει μακρόν· ναύ-αρχος, εὐ-ανθής.

2) Τῶν ἐχόντων πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ Ϝ ἢ σ' αἰχμ-άλωτος, ἡνί-οχος.

§ 26. Τὸ ἀρκτικὸν ϐ τοῦ ϑ' συνθετικοῦ διπλασιάζεται, ἔταν

τὸ α' συνθετικὸν λήγη εἰς βραχὺ φωνήεν ἄ-ρητος, ἐπί-ρημα· ἀλλὰ εὐ-ρωστος.

Γ'. Παρασύνθετα.

§ 27. Παρασύνθετα λέγονται αἱ λέξεις αἱ παραγόμεναι ἐξ ἄλλων λέξεων συνθέτων φιλοσοφῶ, φιλοσοφία ἐκ τοῦ φιλόσοφος — εὐεργεσία, εὐεργετῶ ἐκ τοῦ εὐεργέτης.

Ἐνίοτε παράγονται παρασύνθετα ἐξ ἄλλων λέξεων, αἵτινες δὲν συντίθενται μὲν μετ' ἀλλήλων εἰς μίαν λέξιν, ἀλλὰ λέγονται πάντοτε ὁμοῦ καὶ ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν ἄρειος πάγος = Ἀρεοπαγίτης — εὐ πρώτῳ (πρῶξις) = εὐπραξία — κατὰ χώραν (τίθημι τι) = καταχωρίζω.

Δ'. Σημασία τῶν συνθέτων.

§ 28. Τὰ σύνθετα κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν διαιροῦνται εἰς τάξεις τέσσαρας.

§ 29. Τὴν πρώτην τάξιν ἀποτελοῦσι τὰ σύνθετα, ὧν τὸ πρῶτον συνθετικὸν συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ δευτέρου ἐπιθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς (ὀριστικὰ σύνθετα).

ἐπιθετικῶς· ἀκρόπολις = ἄκρα πόλις, πλαγίανλος = πλάγιος αὐλός, ἀρχιερεὺς = ὁ πρῶτος ἱερεὺς, χαμαίβατος = ἡ χαμηλὴ βᾶτος.

ἐπιρρηματικῶς· παμ-μήτωρ = κατὰ πάντα, ὅλως μήτηρ, ὁμη-λεξ = ὁμοίως ἡλικιωμένος, καλλίχροος = ὁ καλῶς βέων.

Σημ. Εἰς τὰ ὀριστικὰ ἀνήκουσι καὶ τὰ ἀναλυόμενα εἰς γενικὴν κτητικὴν δημογέρων = ὁ γέρων τοῦ δήμου, ὀλιγαρχία = ἡ (ὑπὸ) τῶν ὀλίγων ἀρχή.

§ 30. Τὴν δευτέραν τάξιν ἀποτελοῦσι τὰ σύνθετα, ὧν τὸ ἓν μέρος συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄλλου ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα ἢ ὡς συμπλήρωμα σημαίνον τὸ ὄργανον ἢ αἷτιον (Σύνθετα ἀντικειμενικὰ ἢ ἐξαρτήσεως).

1) Ὡς ἀντικείμενον· α') κατ' αἰτιατικὴν (ὡς πρῶτον συνθετικόν)· λογο-γράφος = ὁ γράφων λόγους, καρπο-φόρος = ὁ φέρων

καρπούς — (ὡς δευτέρον συνθετικόν)· δεισι-δαίμων = ὁ δαίμονας δεδιώς, φιλο-πόλεμος = ὁ φιλῶν πολέμους.

β') κατὰ δοτικὴν· ἐχθρόξενος = ὁ ἐχθρὸς τοῖς ξένοις, ἰσο-θεός = ὁ ἴσος τοῖς θεοῖς, ἀστν-γείτων = ὁ τῷ ἄστει γείτων.

γ') κατὰ γενικὴν· ἀρχέτακος = ὁ ἀρχῶν (= ἀρχὴν κάμνων) τοῦ κακοῦ, νομοφύλαξ = ὁ φύλαξ τοῦ νόμου, ἀξιέπαινος = ὁ ἀξιός ἐπαίνου.

2) Ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα· ὄρεσι-τροφος = ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι τραφεῖς.

3) Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ὄργανου· χειροποίητος = ὁ διὰ τῶν χειρῶν ποιηθείς, χαλκό-δετος = ὁ χαλκῷ δεδεμένος, πυρρίκων-στως = ὁ πυρὶ κακαυμένος.

4) Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ποιητοῦ αἰτίου· ἀμαξ-ιτὸς = ἡ ὕψ' ἀμαξῶν βαινομένη (ὁδός), αὐτοδίδακτος = ὁ ὕψ' ἑαυτοῦ διδάχθεις.

§ 31. Τρίτην τάξιν τῶν συνθέτων ἀποτελοῦσι τὰ ἀναλυόμενα διὰ τῆς μετοχῆς ἔχων ἢ ἄλλης κατακλήλου, εἰς ἃς τὸ ὅλον σύνθετον ἀνήκει ὡς ἀντικείμενον (Σύνθετα κτητικά)· χαλκό-πους = ὁ ἔχων χαλκοῦς πόδας, ὡς χαλκὸν στερεοῦς· ἀργυρό-τοξος = ὁ ἔχων ἀργυρᾶ τόξα· σώ-φρων = ὁ ἔχων σώας φρένας· δί-δραχμον (νόμισμα) = τὸ ἔχον, τὸ ἀξίζον δύο δραχμῆς· τέθρ-ιππον (ἄριμα) = τὸ ἔχον τέσσαρας ἵππους· ἀ-κλεις = ὁ ἀνευ κλέους, ὁ μὴ ἔχων κλέος· ἀν-αιδής = ὁ μὴ ἔχων αἰδῶ.

§ 32. Τετάρτη τάξις τῶν συνθέτων κατὰ τὴν σημασίαν εἶναι τὰ συνδετικά. Ἐν τούτοις οὐδέτερον τῶν δύο συνθετικῶν μερῶν συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἔχουσιν αὐτὰ ἴσην πρὸς ἀλλήλα ἀξίαν. Ἐν τῇ ἀναλύσει τῶν συνδετικῶν συνθέτων τὰ δύο μέρη συνδέονται πρὸς ἀλλήλα διὰ τοῦ καὶ ἰατρό-ματις = ἰατρὸς καὶ μάστις, πλουθ-υγεία = πλοῦτος καὶ υγεία.

Σημ. Τὰ συνδετικά εἶναι σπάνια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι, συνηθέστερα δὲ παρ' ἡμῶν γυναικόπαιδα, Ἀγγλογάλλοι, φωμο-τύρι ἢ φωμότυρον.

§ 33. Τὰ ἀπὸ προθέσεων σύνθετα εἶναι κατὰ τὴν σημασίαν τῶν τριῶν τάξεων.

1) Ὀριστικά· εἴσοδος = ὁδὸς εἰς τὰ εἶσω.

2) Ἐξαρτήσεως· ἐγκέφαλος = ὁ ἐν τῇ κεφαλῇ ὢν.

3) Κιητικά· περικαλλῆς = ὁ περισσὸν (ἐξοχόν) κάλλος ἔχων· περιμήκης = ὁ περισσὸν μῆκος ἔχων· ἀγκιβαθῆς (θάλασσα) = ἡ ἀγκι τῆς ξηρᾶς βάρους ἔχουσα.

§ 34. Αἱ προθέσεις ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἔχουσιν ἐπιρρηματικὴν μὲν σημασίαν, ἂν τὸ δευτέρον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, ἐπίθετον καὶ ῥηματικὸν ὄνομα, ἐπιθετικὴν δέ, ἂν τὸ δευτέρον συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν, ἀλλ' οὐχὶ ῥηματικόν.

προλέγω = λέγω πρότερον, ἔκδηλος = ὁ ἔξω καὶ ἔξω, ὁ ἐντελῶς δῆλος, πρόγονος = ὁ πρότερον γεννηθείς· ἀλλὰ περικαλλῆς (κάλλος) = ὁ περισσὸν κάλλος ἔχων.

Ἐπάρχουσι καὶ σύνθετα μετὰ προθέσεων οὐσιαστικά, ἐν οἷς αἱ προθέσεις δὲν ἔχουσι σημασίαν ἐπιρρημάτων, ἀλλὰ μένουσι προθέσεις· πρόδομος = ὁ πρὸ τοῦ δόμου χῶρος, ἐγκέφαλος (μυελός) = ὁ ἐν τῇ κεφαλῇ ὢν (μυελός).

Α'. Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

§ 35. Τὰ σύνθετα ἀνατιθέζουσι τὸν τόνον μέχρι τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ α' συνθετικοῦ, ἂν ἐπιτρέπη ἡ λήγουσα τιμή, ἰσό-τιμος—καλός, φιλό-καλος—κόμη, καλλί-κομος.

§ 36. Τὰ εἰς -ος λήγοντα καὶ ἔχοντα ὡς β' συνθετικὸν ῥηματικὸν θέμα τονίζονται οὕτω·

α') Τὰ ἔχοντα παθητικὴν ἢ ἀμετάβατον σημασίαν προπαροξύνονται· παθ. λιθό-βολος = ὁ βαλλόμενος διὰ λίθων, πρωτό-τοκος = ὁ πρῶτος γεννηθείς, χειρό-γραφος. Ἄμετβ. αὐτόμολος, ἀμφίρροπος.

β') Τὰ ἔχοντα ἐνεργητικὴν μεταβατικὴν σημασίαν 1) τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἂν αὕτη εἶναι βραχεῖα· λιθοβόλος, σιτοφάγος, δαδοφόρος, οἶνοχόος· 2) τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης,

ὅτι ἡ παραλήγουσα εἶναι μακρά· ναυπηγός, ἀργυραμοιβός, κνηγός, γεωργός.

Σημ. 1. Παρὰ τὸν κανόνα β' 1 τονίζονται· 1) τὰ εἰς -οχος ἄτινα προπαροξύνονται· ἡνίοχος· 2) τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα· πρόμαχος, διάδοχος καὶ 3) τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἀχωρίστου μορίου α ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος εὔ, ἄτινα ὡσάκτως προπαροξύνονται· ἄγονος, εὐφορος.

Σημ. 2. Παρὰ τὸν κανόνα β' 2 τονίζονται τὰ εἰς -αρχος καὶ -ουλος, ἄτινα προπαροξύνονται· ναύ-αρχος, ἱερό-ουλος, ἔτι δὲ τὸ παιούργος, κακοῦργος καὶ ἐπίβουλος.

§ 37. Τὰ εἰς -ης, -ες, τὰ ἔχοντα ὡς β' συνθετικὸν ῥηματικὸν θέμα ἢ οὐδέτερον οὐσιαστικὸν εἰς -ος εἶναι συνηθέστατα ὀξύτονα· ἀτελής, ἐμπρεπής, εἰδειδής, ἐγκρατής, συγγενής, εὐπειθής, εὐσεβής.

Ἐξαιροῦνται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης τὰ λήγοντα εἰς -άντης, -άρχης, -ήθης, -ήρης, -μήκης, -ώδης καὶ μεγέθης· ἀνάντης, αὐτάρκης, ἐνήθης, τριήρης, ποδύρης, οὐρανομήκης, εὐώδης, ὑπερμεγέθης.

§ 38. Τὰ ῥηματικά εἰς α, η, εως, μος, τής, τήρ, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων, τονίζονται, ἔπου καὶ ὡς ἀπλᾶ· διαφορά, ἐπιτομή, συγγραφεύς, καταλογισμός, συμμαθητής, συμπλωτήρ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἔχοντα β' συνθετικὸν τὸ δεσμός· σύνδεσμος.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συλλαβισμός.

Πώς συλλαβίζονται αἱ ἐξῆς λέξεις: Θύρα, ἰατρός, ὕπνος, κόσμος, ἵππος, ἀδελφός, ἐχθρός, δυστυχής, ἐκλέγω, θάλασσα, ἄνθρωπος, στιγμή, ἄγνωστος, λάκκος, ἄλμυρός, συνήλθον, γράμμα, προσφέρω, φάτνη, συγχωρῶ, ἀστραπή, ἄρκτος.

2. Ἑγκλιτικά.

1. Ἐγὼ μὲν πιστεῦω σοι, σύ δ' οὐ πιστεῦεις μοι.—2. Ποιηται τινες τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον εἰκάζουσιν ἐνουπιῶ τινη.—3. Ἐν Ἀθήναις ἦν κρηνη τις ὀνομαζομένη Καλλιρρόη.—4. Ἡ πατρὶς ἐστὶ κοινὴ μήτηρ πάντων ἡμῶν.—5. Ἀγαθός, φασιν, ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐστίν.—6. Λύπης ἰατρος ἐστὶν ἀνθρώποις χρόνος.—7. Αἱ τοῦτου τοῦ μηνὸς ἡμέραι μακραι εἰσιν.—8. Φίλου μου τινος ὁ πατὴρ ἀπέθανε.

3. Ἐκθλιψις.

1. Παρὰ ἐμοῦ.—2. Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε ταῦτα.—3. Πολλὰ ἀγαθὰ ἔχω.—4. Ὅτε ἦλθεν ὁ ἀνὴρ.—5. Μετὰ ἡμῶν.—6. Ἀπὸ ἑαυτοῦ.—7. Παρὰ ἡμῶν.—8. Μετὰ ἔχω.—9. Μετὰ ἐμοῦ.—10. Ὑπὸ ἐκείνου.—11. Δεινὰ ἔπαθον.—12. Ὑπὸ ἡμῶν.—13. Ἐπὶ αὐτῷ.—14. Παρὰ ὀλίγον.—15. Πάντα ὄρα ὁ Θεός.—16. Ἀλλὰ ἐγώ.—17. Χρήματα ἔχω.

4. Κραῖσις.

1. Τὰ ἀγαθὰ.—2. Ὁ ἀνὴρ.—3. Τοῦ ἀνδρός.—4. Τὸ ὄνομα.—5. Τὸ ἔργον.—6. Καὶ ἀγαθός.—7. Τὰ αὐτά.—8. Καὶ ἐγώ.—9. Καὶ ἐμέ.—10. Τὰ ἄλλα.—11. Καὶ ἔπειτα.—12. Καὶ ἐν.—13. Καὶ

ἔν. — 14. Τὸ ἐναντίον. — 15. Ὁ ἄνθρωπος. — 16. Τὸ αὐτό.
17. Ὡ ἄνθρωπε. — 18. Καὶ ἐκεῖνος — 19. Ὡ ἀγαθέ.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ. ΕΝΕΣΤΩΣ

5. Α'. Ἀρσενικά.

Α'. Λύκος καὶ ἀμνός.

Λύκος διώκει ἀμνόν, ὁ δ' ἀμνός εἰς ναὸν καταφεύγει. Ὁ λύκος πρὸ τοῦ ναοῦ μένει καὶ λέγει τῷ ἀμνῷ· «ὦ ἀμνέ, διὰ τί ἐν τῷ ναῷ μένεις καὶ οὐ φεύγεις εἰς τοὺς ἀγρούς; οὐ γινώσκεις, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἀμνοὺς τοῖς θεοῖς θύουσιν»; Ἀλλ' ὁ ἀμνός ἐκ τοῦ ναοῦ οὐ φεύγει καὶ τῷ λύκῳ λέγει· «ὦ λύκε, γινώσκω μὲν τοῦτο, προκρίνω δὲ τοῖς θεοῖς θυσία εἶναι¹ ἢ τῷ λύκῳ τροφή».

Β'. Ὁ πιστὸς φίλος.

Εἰς τοὺς λόγους τῶν πιστῶν φίλων πάντοτε πιστεύομεν. Εἰς τοὺς λόγους ἀπίστων φίλων δὲν πιστεύομεν. Ὁ πιστὸς φίλος τὸν φίλον εἰς¹ κόπους καὶ κινδύνους δὲν ἐγκαταλείπει. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ εἰς¹ κινδύνους φόβον δὲν ἔχουσι· διότι² ἔχουσι τὸν θεὸν πιστὸν φίλον.

6. Β'. Θηλυκά.

Ἡπειροί, νῆσοι, χερρόνησοι.

Εἰς τὰς ἠπειρούς, εἰς τὰς νήσους, εἰς τὰς χερρονήσους διάφορα ὀνόματα ὑπάρχουσιν. Οἱ ἄνθρωποι κατοικοῦσιν ἢ εἰς¹ τὰς ἠπειρούς, ἢ εἰς τὰς νήσους, ἢ εἰς τὰς χερρονήσους. Εἰς τοὺς παλαιούς ἠπειροὶ ἦσαν ἢ Εὐρώπη, ἢ Ἀσία καὶ ἢ Λιβύη. Ἐκ τῶν νήσων ἔνδοξος ἦτο ἢ μὲν Νάξος διὰ τὰς ἀμπέλους², ἢ δὲ Ἀἴγλος διὰ τὸν ναόν² τοῦ Φοῖβου. Ἐκ τῶν χερρονήσων ὀνομάζομεν ἐνταῦθα τὴν Θρακικὴν χερρόνησον καὶ τὴν Πελοπόννησον.

7. Γ. Ουδέτερα.

Ἡ τῶν δρίων φυλακὴ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Α'. Τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατόπεδον ἐγγὺς τῶν Ἀττικῶν δρίων ἐστίν. Ὁ Ἀθηναίων στρατὸς τὰ ἄκρα ἔχει καὶ κωλύει τοὺς πολεμίους ὑπερβαίνειν¹ τὰ ὄρια. Οἱ Ἀθηναῖοι φρουροὶ σὺν ὅπλοις τὰ ἄκρα φυλάττουσιν. Οἱ φρουροὶ σίτον καὶ πρόβατα εἰς τὰ φρούρια κομίζουσιν. Ἐὰν γὰρ οἱ πολέμοι τὰ ὄρια ὑπερβαίνωσιν, οἱ φρουροὶ ἐκ τῶν δρίων εἰς τὰ φρούρια φεύγουσι. Δει² οὖν³ τὰ φρούρια τῶν ἐπιτηδείων⁴ μεστὰ εἶναι. Τοῖς φρουροῖς ὅπλα καὶ ἀκόντια καὶ ἄλλα ὅπλα ἐστί. Τὰ τόξα καὶ ἀκόντια ξύλου⁵ ἦν. Τοῖς τόξοις⁶ καὶ τοῖς ἀκοντίοις πολλοὺς ἀνθρώπους φονεύουσι.

Β'. Πολλοὶ γεωργοὶ εἰς τὰ φρούρια φεύγουσιν, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ πλησίον τῶν δρίων εἶναι. Ὁ στρατηγὸς γυμνάζει τὸν στρατὸν εἰς¹ τὰ ὅπλα, τὰ δὲ φρούρια ἔχει γεμῆτα ἀπὸ τροφίμων. Οἱ γεωργοὶ δὲν κινδυνεύουσι, διότι ὁ στρατὸς κατέχει τὰς κορυφάς. Ὁ στρατὸς φυλάττει τὰς κορυφάς μὲ ὅπλα. Ἐκ τῶν ἀκοντίων ἄλλα μὲν² εἶναι μακρά, ἄλλα δὲ³ μικρά. Εἰς τὰ ἀκόντια διάφορον μέγεθος ὑπῆρχε.

ΠΡΩΤΟΚΛΙΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Β. Α'. Θηλυκά.

Περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

Α'. Τῶν ἀρετῶν πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια, δευτέρα δ' ἡ δικαιοσύνη. Τῇ μὲν εὐσεβείᾳ ἐναντία ἐστὶν ἡ ἀσέβεια, τῇ δὲ δικαιοσύνη ἡ ἀδικία. Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀδικία αἰσχύνηνη τοῖς ἀνθρώποις φέρουσι. Τῶν ἀρετῶν ἐστὶ καὶ ἡ ἀνδρεία. Ἐκ τῆς ἀνδρείας τῇ στρατιᾷ νικαί, ἐκ δὲ τῶν νικῶν τιμαὶ εἰσιν. Ἡ ἀνδρεία ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας καὶ πηγὴ τῆς εὐτυχίας ἐστίν. Ἡ πενία πολλάκις πηγὴ ἀρετῶν ἐστὶ.

Β'. Ἡ εὐσέβεια εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ¹ τὴν δυστυχίαν καὶ κατὰ¹ τὴν εὐτυχίαν ἀναγκαῖα εἶναι. Ἡ ἀσέβεια ὅλων τῶν κακῶν πηγὴ εἶναι. Καὶ ἡ παιδεία ἀρετὴ εἶναι. Ἡ παιδεία εἰς¹ μὲν τὴν εὐτυχίαν στολισμὸς εἶναι, εἰς¹ δὲ τὴν δυστυχίαν καταφύγιον. Ἐκ τῶν κακιῶν εἶναι καὶ ἡ ἀμάθεια. Ἡ ἀμάθεια ἐντροπὴν καὶ βλάβην εἰς τοὺς ἀνθρώπους φέρει. Εἰς μὲν τὰς ἀρετὰς ἀκολουθεῖ ἡ εὐτυχία, εἰς δὲ τὰς κακίας ἡ δυστυχία.

9. Ἐνεργ. παρατι. τῶν βαρυτόνων ξημάτων.

Α'. Οἱ Πέρσαι ἐπὶ Κύρον τοῦ πρεσβυτέρου.

Ὅτε Κύρος τῶν Περσῶν ἐδασίλευεν, αὐτοὶ οὐ μόνον ἰσχυροὶ καὶ πολεμικοὶ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην ἐπαίνου ἄξιοι. Τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπ' ἄρτου¹ μόνον καὶ καρδάμου ἐδιόττειν. Ἐπαίδευον δὲ ταῦτα εἰς ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν. Ὡς θεὸν ἐλάτρευον τὸν ἥλιον, ἀλλὰ βοῆμοὶ καὶ ξόανα οὐκ ἦν ἐν τῇ ἐκείνων χώρᾳ. Παραδείσους δ' ἐφύττειν καὶ ἐν αὐτοῖς² ἄγρια θηρία ἐθήρευον.

Β'. Ὁ φόρος τοῦ κάπρου.

Καὶ χθὲς ἐκυνηγοῦμεν τὸν κάπρον, ὃ ὅποιος τοὺς ἀγροὺς κατέστρεφε. Πολλὰς ἡμέρας μάτην κατεδιώκομεν τὸ θηρίον καὶ πολλοὶ προέτρεπον νὰ μὴ καταδιώκομεν¹. Ὁ κάπρος, ὅτε οἱ κυνηγοὶ ἤρχοντο πλησίον, ἐτρέπετο εἰς φυγὴν. Τέλος χθὲς εἰς² ἐκ τῶν νέων ἐδίδε συμβουλήν νὰ ἀνάπτωμεν³ πυρὰν. Οἱ κυνηγοὶ μὲ⁴ τὰ καιόμενα ξύλα ἤρχοντο πλησίον εἰς τὸν κάπρον.⁵ Οὗτος δὲ ἤρχετο πλησίον εἰς τὴν πυρὰν,⁵ ἡ ὁποία⁶ εὐχαρίστησιν εἰς αὐτὸν παρέχει. Τότε ἐρρίπτομεν βέλη καὶ τοιουτοτρόπως ἐφρονέυσαμεν τὸν κάπρον.

10. Β'. Ἀρσενικά.

Α'. Ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ Σπαρτιάται.

Λεωνίδας καὶ Σπαρτιάται τοῖς Πέρσαις οὐκ εἰκousιν. Ἡ πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν στρατιὰ τῶν Περσῶν τοὺς Σπαρτιάτας οὐκ ἐτά-

ραπτεν. Οὐχ ἡ τῶν Περσῶν ἀνδρεία, ἀλλ' ἡ πονηρία Ἐφιάλτου τοῦ προδότου τῷ μὲν Εἰρέξῃ αἰτία νίκης ἦν, τῷ δὲ Λεωνίδα καὶ τοῖς ὀπλίταις θανάτου. Ἡ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις μάχη τῷ Λεωνίδα καὶ τοῖς ὀπλίταις τῶν Σπαρτιατῶν δόξης αἰτία ἦν. Ὁ Σπαρτιατὰ, ἡ τοῦ Λεωνίδου ἐν ταῖς Θερμοπύλαις τελευτὴ τῇ Σπάρτῃ δόξης αἰτία ἦν.

Β'. Οἱ στρατιῶται.

Εἰς τοὺς στρατιώτας ἀρμόζει ἡ ἀνδρεία, ἡ δὲ δειλία φέρει ἐντροπήν. Οὐχὶ πάντοτε ἡ ἦττα φέρει ἐντροπήν εἰς τὸν στρατιώτην· διότι οὐχὶ πάντοτε ἡ ἀνδρεία, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἡ τύχη εἶναι αἰτία τῶν νικῶν. Οἱ στρατιῶται διὰ τῶν μαχῶν¹ καὶ τῶν νικῶν σφίζουσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοιοῦτοτρόπως εἶναι εὐεργέται τῶν πολιτῶν. Εἰς² τὰς ἐκστρατείας οἱ παλαιοὶ εἶχον χρεῖαν ἀπὸ ὀπλίτας³, ἀπὸ πελταστὰς, ἀπὸ ἀκονιστὰς, ἀπὸ σφενδονήτας καὶ ἀπὸ τοξότας.

ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

---

11. α') Τριματάληκτα.

Α'. Περὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις αἱ μὲν τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι ταπειναὶ καὶ μικραί, οἱ δὲ δημόσιοι οἶκοι καλοὶ τε καὶ ὑψηλοὶ ἦσαν. Ἐν Ἀθήναις καλὰ ἦν καὶ ἄλλα καὶ τὸ Διονύσου θέατρον καὶ τὰ ἱερά, μάλιστα δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἦν δ' ἐν Ἀθήναις καὶ τὸ Μουσεῖον, σεμνὸν ἱερὸν τῶν Μουσῶν, αἰς¹ ἡ παιδεία φίλη ἦν. Ἦσαν δ' ἔτι² καὶ στοαὶ λαμπραὶ καὶ κῆποι ἀνοθηροὶ καὶ περίπατοι τερπνοί. Θέας δ' ἄξια ἦσαν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ αἱ παλαιστραι, ἔνθα οἱ παιδοτρίβαι τοὺς νέους ἐγύμναζον.

B'. 'Ο γεωργός.

'Ο μὲν καλὸς γεωργὸς φυτεύει, ὁ δὲ Θεὸς αὐξάνει τοὺς καρποὺς τῶν διαφόρων δένδρων. Οἱ γεωργοὶ διὰ τῶν διαφόρων καρπῶν⁴ καὶ αὐτοὶ τρέφονται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τροφήν παρέχουσιν. Εἰς πολλοὺς μὲν ἀνθρώπους, πρὸ πάντων δὲ εἰς τοὺς γεωργοὺς ὁ βίος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ κόπου². Οἱ κόποι τῶν γεωργῶν πολυλάκις εἶναι μάταιοι· διότι βλαβερὰ ζῦα καταστρέφουσι τοὺς διαφόρους καρποὺς.

12. β') Δικατάληκτα

A'. Περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων.

'Ηρόδοτος περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων τάδε λέγει « Ἡ μὲν περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν χώρα παμφόρος ἐστίν, ἡ δ' ἄλλη ἐρημος καὶ ἄγονος· ὁ γὰρ Νεῖλος κατ' ἐναυτὸν τοὺς ἀγροὺς κατακλύζει καὶ πηλὸν πολὺν καταλείπει. Τότε αἱ ὁδοὶ ἄβατοί εἰσι. Τὴν ἐπιθαλάττιον Αἶγυπτον δῶρον τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ ὀνομάζουσιν. Ἡ μὲν γῆ ἡμέρους συκῆς φέρει, αἱ δ' ἐπιθαλάττιοι λίμναι πάπυρον. Ὁ πάπυρος ὠφέλιμός ἐστιν· οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν παύρων τὴν εἰς τὴν γραφὴν χρήσιμον βίδλον παρασκευάζουσιν. Οἱ Αἰγύπτιοι ὠφέλιμα ζῦα ἀνατρέφουσιν, οἷον ἵππους καὶ ὄνους. Οἱ ἔμποροι καὶ ἡμέρους καμήλους ἔχουσιν· ἄνευ γὰρ καμήλων ἀδύνατοί εἰσιν αἱ διὰ τῆς ἐρήμου πορεῖαι. Οἱ Αἰγύπτιοι πολλῶν τεχνῶν ἔμπειροί εἰσιν. Ἡ τούτων γλῶττα βάρβαρος καὶ μάλιστα τῆς ἐλληνικῆς διάφορός ἐστιν».

B'. 1. 'Ο Δαίδαλος ὁ Ἄθηναῖος μεταξὺ¹ τῶν ἐνδόξων τεχνιτῶν συγκατελέγετο². — 2. Οἱ Σκυθαὶ τῆς μὲν ἵππικῆς τέχνης εἶχον πείραν, τῆς δὲ ναυτικῆς δὲν εἶχον πείραν. — 3. Ἀναρίθμητος μὲν ἦτο ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου, ἀήττητος δὲ δὲν ἦτο. — 4. Εἰς τὸν βασιλεῖα τῶν Περσῶν ἔλη σχεδὸν ἡ Ἀσία ὑπήκουε. — 5. Εἰς τὰς ἡσύχους κόρας ἔπαινον ἀπονέμομεν. — 6. Ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἀποθνήσκει³. — 7. Ἄπιστα στρατεύματα δὲν ἔχουσι τιμὴν⁴.

13. Συνηρημένα ούσιαστικά τῆς Α' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῆς Ἀθηναῖς.

Ἀθηναῖς Διδὸς θυγάτηρ ἦν. Ἐν τῇ τῶν Ἀθηναίων ἀκροπόλει τὸ τῆς Ἀθηναῖς λαμπρὸν ἱερὸν καὶ τὸ ἄγαλμα, κλεινὸν Φαιδίου τοῦ τεχνίτου ἔργον, ἦν. Ἐνταῦθα καὶ ἡ ἱερὰ ἐλαία, τῆς Ἀθηναῖς δῶρον, ἦν. Τῇ Ἀθηναῖ παντοίας τέχνας, οἷον τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὴν τεκτονικὴν προσάπτουσιν. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Ἀθηναίαν ἑορταίς ἐθεράπευον. Αἱ παρθέναι δ' ἤδον· «ὦ Ἀθηναῖ, σεμνὴ θεά, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἀκρόπολιν φύλαττε».

Β'. Περὶ Ἑρμοῦ.

Οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἑρμῆς εἶναι¹ εὐρετῆς τῆς λύρας. Οἱ ἔμποροι εἰς τὸν Ἑρμῆν ἐθυσίαζον. Τοῦ Ἑρμοῦ βωμοὶ καὶ στηλαὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ἦσαν. Τὰς στηλάς τοῦ Ἑρμοῦ ὀνομάζομεν Ἑρμῆας. Ἐν ταῖς Ἀθήναις πολλοὶ λίθινοι στηλαὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν. Ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρμοῦ ἐπιγραφαὶ ἦσαν. Μεταξὺ² τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρμοῦ ὑπῆρχον ἔργα περιφρήμων τεχνιτῶν. Στηλαὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν στόλισμα τῶν γυμναστηρίων.

14. Ὅριστ. τοῦ παιδτ. καὶ μέσου ἐνεστωῦτος
τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

Ἐφήβου Ἀθηναίου καὶ Σπαρτιάτου διάλογος.

Ὁ Ἀθηναῖος: «Τίνα τρόπον¹ ὑμεῖς οἱ Σπαρτιάται παιδεύεσθε; πολλὰ μὲν γὰρ λέγεται περὶ τῆς Λυκούργου παιδείας, τούτων δὲ τὰ μὲν πιστά ἐστι, τὰ δ' ἄπιστα. Ἡδέως οὖν ἀκούω σου, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκείνον τὸν τρόπον παιδεύεις».

Ὁ Σπαρτιάτης: «Τραχύτατα παιδεύομεθα ἡμεῖς οἱ Σπαρτιάται. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους πρὶν ἔκ τῶν κλινῶν ἐγειρόμεθα καὶ ἐν τῷ ποταμῷ λουόμεθα, εἶτα δὲ γυμναζόμεθα καὶ δρόμῳ² καὶ περὶ τοὺς δίσκους³ καὶ περὶ τὰ ὄπλα. Τὸ δὲ δεῖπνον ἀπλοῦστατον γίγνεται. Ἀπαξ δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ ῥά-

ἔδοις⁴ τὰ παιδία παίεται· ὃ⁵ δὲ παίεται καὶ οὐ θακρῦει, ἄθλου ἄξιον κρίνεται. Ἐκ τούτων οὖν δῆλον γίγνεται, ὅτι κατὰ τὸ σῶμα τελείως γυμναζόμεθα».

15. Συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Ὁ πλοῦς.

Οἱ ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖ χαλεποὶ εἰσιν. Ὁ τῆς θαλάττης ῥοῆς φέρει τῷ πλῆ⁶ οὐκ ὀλίγους κινδύνους. Ἡ θάλαττα δεινῶν ῥῶν μεστή ἐστὶ· τινὲς δὲ θάλατται διὰ τοὺς ἐν τοῖς ῥοῖς σκοπέλους κινδύνους φέρουσιν. Οἱ ναῦται τοὺς τοῦ πλοῦ παντοίους κινδύνους οὐ φοβούνται. Ἐν μὲν τῷ πλῆ ὁ κυβερνήτης, ἐν δὲ τῷ βίῳ ὁ νοῦς σωτηρίαν φέρει. Οἱ Τύριοι μάλιστα δυνατοὶ τοῖς ναυτικαῖς καὶ τοῖς ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖς ἦσαν. Κλεινοὶ δ' ἦσαν οἱ τῶν Τυρίων εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἰθηρίαν πλοῖ. Ἡρόδοτος μάλιστα τὸν τῆς Διθύης περίπλου θυμαίνει· οἱ γὰρ ἐν τῷ περίπλῳ τούτῳ κίνδυνοι δεινοὶ ἦσαν.

Β'. Ὁ νοῦς.

Ἄνθρωπος χωρὶς¹ νοῦν εἶναι καθὼς πλοῖον χωρὶς κυβερνήτην. Πλοῖτος χωρὶς νοῦν εἶναι ὁμοίως ἄχρηστος, καθὼς ἵππος χωρὶς χαλινόν. Ἄς μὴ τρέχη ἢ γλῶσσα ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν νοῦν². Ὁ χρυσὸς τὰ μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων καταστρέφει. Ὁ πονηρὸς κακὰ μὲν ἔχει εἰς³ τὸν νοῦν, καλὰ δὲ εἰς τὴν γλῶσσαν.

1. Τὰ κόκκαλα τῶν ἵππων καὶ τῶν ταύρων εἶναι ἰσχυρά.—
2. Τὰ κόκκαλα λευκὸν χρῶμα ἔχουσιν⁴. — 3. Εἰς πολλοὺς τὰ ταξείδια φέρουσι πλοῖτον, εἰς πολλοὺς δὲ πτωχείαν. — 4. Αἱ παρθένοι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἔφερον κἀνίστρα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν. Ἐντὸς⁵ τῶν κἀνίστρων τούτων δῶρα τῆς Ἀθηνᾶς ὑπῆρχον⁶.

16. Δευτέρα Ἀπτική κλίσις οὐσιαστικῶν.

Α'. Περὶ τῶν νεῶν.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληγες τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς θεαῖς καλοὺς καὶ λαμ-

πρὸς νεὼς κατεσκευάζον. Βωμοὶ δ' ἦσαν καὶ ἐν τοῖς νεῶς καὶ πρὸ τῶν νεῶν, περὶ δὲ πολλοὺς νεῶς δένδρα ἦν. Ἐν τοῖς νεῶς χρυσᾶ καὶ ἐλεφάντινα καὶ λίθινα καὶ ξύλινα ἀγάλματα ἦσαν. Ὁ λεὼς τοῖς θεοῖς πολλὰ δῶρα εἰς τοὺς νεῶς ἔφερεν. Ἐν τισὶ νεῶς ἐτρέφετο καὶ τῶν θεῶν ἱερὰ ζῆα, ὡς ταῦθ' ἐν τῷ τῆς Ἑρας νεῶ, τῷ ἐν Σάμῳ τῇ νήσῳ.

Β'. 1. Ἡ Ἑρα ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ εἶχε ναὸν ἑνδοξόν. — 2. Θαυμαστός ἦτο ὁ στολισμὸς τῶν ἐν Ἀθήναις ναῶν. — 3. Σήμερον οἱ ναοὶ ἦσαν πλήρεις ἀνθρώπων. — 4. Ὁ Μενέλαος ἦτο βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. — 5. Ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου ἦτο ὁ Ἀγαμέμνων. — 6. Οἱ δειλοὶ ὁμοιάζουσι¹ μὲ τοὺς λαγούς². — 3. Οἱ λαγοὶ κατὰ τὴν νύκτα³ βόσκουσιν⁴. — 8. Ὡ παιδες γὰ σηκώνηθε⁵, ἔταν ἐξημερώνη⁶.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

17. α) Χειλοφωνόληκτα καὶ οὐρανισκοφωνόληκτα.

Α'. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ ζῴων.

Ἡ Ἀττικὴ παντοῖα ζῆα τρέφει, οἷον αἶγας καὶ γῦπας καὶ γλαυκάς καὶ ἀλώπεκας. Τοῖς γεωργοῖς πολλὰ αἰγῶν ἀγέλαι εἰσὶν ἢ γὰρ γῆ ἀγαθὴν ταῖς αἰξὶ τροφήν παρέχει. Ἐαρος¹ αἶγας τοῖς θεοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἔθουσιν. Οἱ γῦπες καὶ αἱ ἀλώπεκες ταῖς νέαις αἰξὶν ἐπιβουλεύουσι καὶ τοῖς ἔνουξι ταύτας τε καὶ ἄλλα ζῆα ἀρπάζουσιν. Ἡ γλαυξ ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἦν. Αἱ τῆς Ἀττικῆς ὕλαι καὶ πέτραι μεσταὶ γλαυκῶν εἰσιν. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία: «γλαυκὴ εἰς Ἀθῆνας».

Β'. 1. Εἰς τοὺς κόλακας ὁ φρόνιμος δὲν πιστεύει. — 2. Ὁ λέων φονεῖ καὶ διὰ τῶν ὀνύχων¹. — 3. Οἱ Ἕλληνες ἐμάχοντο κατὰ τῶν Θρακῶν². — 4. Ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου τὰ δένδρα καταστρέφονται. — 5. Αἱ γλαυκὲς ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς λαμπρούς³. — 6. Ἐντὸς⁴ τῶν

φλεβῶν ὑπάρχει τὸ αἷμα.—7. Διὰ τοῦ θώρακος⁵ φυλάσσεται τὸ σπέρνον.

18. Παρατικ. παιθῆν. καὶ μέσος τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

1. Ἡ κόρη χθὲς ἐκτένιζε τὸν ἑαυτὸν της.—2. Χθὲς ἐγύμναζον τὸν ἑαυτὸν μου εἰς¹ τὸ γυμναστήριον.—3. Σὺ ποῦ ἐγυμνάζεσο ; —4. Οἱ Σπαρτιάται εἰς¹ τὸν Εὐρώταν ποταμὸν ἔλουον τοὺς ἑαυτούς των.—5. Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν εἰς τοὺς θεοὺς ἔπποι ἐθυσιάζοντο.—6. Τὰ κακὰ παιδία ἐτιμωροῦντο ὑπὸ τῶν παιδοκριβῶν.—7. Ὁ αἶτος ἐφέρετο εἰς Ἀθήνας πρὸ πάντων ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

19. β') Ὀδοντοφρονόληκτα.

Α'. Τὸ μῆλον τῆς Ἐριδος.

Θέτις ἢ θεὰ ἐν τοῖς γάμοις αὐτῆς πάντας τοὺς θεοὺς ἐδέχετο πλὴν τῆς Ἐριδος δι' ἧς Ἐρις ὀργίζεται καὶ μῆλον χρυσοῦν εἰς τὸ μέσον τῶν θεῶν βίπτει. Ἐπὶ δὲ τοῦ μήλου ἦδε ἡ ἐπιγραφή ἦν «τῆ καλλίστη». Ἐκεῖ ἐν¹ τοῖς θεοῖς ἦσαν ἢ τε Ἡρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἢ τῆ τοῦ σώματος χάριτι² τῶν ἄλλων διέφερον. Ἐπειδὴ δ' ἐκάστη αὐτῶν ἔλεγε καλλίστη τε καὶ τοῦ μήλου ἀξία εἶναι³, ἐπὶ πολὺ⁴ τε ἤριζον καὶ τὴν τῆς ἐορτῆς φαιδρότητα ἔλουον. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι θεοὶ διὰ τὴν ἔριν ἐκ τῶν γάμων φεύγειν⁵ ἤναγκάζοντο. Ζεὺς δ' αὐταῖς συμβουλευεῖ Πάριδι τῷ Πριάμου ἐπιτρέψαι⁶ τὴν ἔριν κρίνειν⁷. Οὗτος δ' ἐπὶ τῆς Ἰδης τὰ τοῦ Πριάμου θρέμματα ἔνεμεν. Ἐρμῆς οὖν ὁ τῶν θεῶν κήρυξ ἐπὶ χρυσοῦ ἄρματος τὰς θεὰς εἰς τὴν Ἰδην κομίζει. Ὁ Πάρις θαυμάζει μὲν τὸ τε βασιλικὸν τῆς Ἡρας σχῆμα καὶ τὴν λαμπρὰν τῆς Ἀθηνᾶς κόρυν καὶ αἰγίδα καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης χάριν, ἐγχειρίζει δὲ τὸ μῆλον τῆ Ἀφροδίτη.

Β'. 1. Οἱ ὀπλῖται εἶχον¹ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας καὶ κνημίδας.—2. Ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ φροντίδας².—3. Τὰ πτηνὰ ψάλλουσιν.—4. Ἡ ἐργασία εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὸ σῶμα.—5. Οἱ παῖδες εὐγνωμοσύνην ἀφείλουσιν εἰς τοὺς διδασκάλους.—6. Ἡ πτωχεία γεννᾷ φιλονικίας.

20. Ἐνεργητικὸς μέλλων τῆς δρισυτικῆς.

Ἡ θήρα τοῦ κάπρου.

Α'. Ἐκ πολλοῦ χρόνου οἱ γεωργοὶ ἐν πόντοις εἰσι· κάπρος γὰρ τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς σίτον διαφθείρει. Μάτην δ' ἐνεδρεύουσι τὸ θηρίον. Ὁ μικρὸς τῶν γεωργῶν ἀριθμὸς οὐ φονεύσει αὐτόν. Ἀθρόοι οὖν τὸν κάπρον θηρεύσομεν· θηρευτὰς δ' ἔχομεν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς. Οἱ γὰρ ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν νεανίαί ἐκουσίως μετὰ τῶν θηρευτῶν ἡμῶν κινδυνεύουσι· φιλόθηροι γάρ. Ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκετῶν οὐκ ὀλίγους κελεύσομεν τῆς θήρας¹ μετέχειν². Καὶ οἱ μὲν οἰκέται τὴν ὕλην, ἐν ἣ ὁ κάπρος ἐστί, κύκλω περικλείουσιν, οἱ δὲ θηρευταὶ ἀνιχνεύουσι καὶ τοξεύουσι τὸ θηρίον. Ἡ οὖν θήρα ἡμῶν, ὡς πιστεύομεν, τοὺς τῶν γεωργῶν παύσει πόνους.

Β'. Ἀριστείδης: ὦ ἀγαπητὲ Ἀλέξανδρε, θά σοι εἶπω¹ νέον τι.

Ἀλέξανδρος: Σ² ἀκούω εὐχαρίστως.

Ἀριστείδης: Ἀῦριον θὰ καταδιώξωμεν τὸν κάπρον, ὁ ὁποῖος³ καταστρέφει τοὺς καρποὺς τῶν ἀγρῶν ἡμῶν· θὰ καταδιώξῃς μετὰ ἡμῶν τοῦτον; θὰ διαμείνωμεν εἰς⁴ τοὺς ἀγροὺς ὅλην⁵ τὴν ἡμέραν.

Ἀλέξανδρος: Θὰ κυνηγήσω εὐχαρίστως· ἀλλ' ἔχετε πολλοὺς κυνηγούς;

Ἀριστείδης: Ἐχομεν πολλοὺς, διότι ἔλοι οἱ νεανίαί τῶν πλησίον χωρίων θὰ κυνηγήσωσι μετὰ ἡμῶν τὸ θηρίον.

21. γ') Οὐσιαστικά, ὧν τὸ θέμα λήγει εἰς ντ.

Περὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ λεόντων.

Α'. Οἱ ἐλεφάντων ὀδόντες ἔκπαλαι τίμοι ἦσαν. Τῶν ὀδόντων ἕνεκεν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἐλέφαντας θηρεύουσι. ὦ ὀδοὺς τοῦ ἐλέφαντος, ὡς¹ τίμος εἶ!² Οἱ παλαιοὶ καὶ ἐστράτευον ἐπ' ἐλεφάντων ὄντες. ὦ ἐλέφαν, ὡς¹ μέγας εἶ! Τοῖς λέουσιν οὐ μόνον δεινοὶ ὀδόντες, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροὶ ὄνουχες εἰσι. Τοῖς λέουσιν οὐ μάχονται μετὰ ἐλέφαντες, ἀλλὰ μόνον οἱ δράκοντες. ὦ λέον, ὡς¹ φοβερὸς εἶ!

Β'. Οἱ ἐλέφαντες μεγάλην δύναμιν ἔχουσι.¹ Γίγαντες μεταξὺ²

τῶν θηρίων εἶναι οἱ ἐλέφαντες. Εἰς τοὺς θράκοντας δὲν ἐμπιστευόμεθα, εἰς δὲ τοὺς λέοντας ἐμπιστευόμεθα, ἀν³ εἶναι ἡμεροί. Ὁ ἐλέφας εἶναι ζῷον παχύδερμον. Οἱ λέοντες ἔχουσι¹ ὄνυχας ἰσχυροῦς. Φοβερός εἶναι ὁ λέων διὰ τοὺς ὀδόντας⁴ καὶ τοὺς ὄνυχας⁴. Οἱ λέοντες ἀρπάζουσι τὸ θήραμα διὰ τῶν ὀνύχων⁴ καὶ τῶν ὀδόντων⁴.

22. δ') Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα ν.

Α'. Ὁ αἰθὸς Ἀρίων.

Οἱ τῶν Ἑλλήνων τύραννοι ἐθεράπευον τοὺς ποιητὰς καὶ αἰθοῦς. Τῷ Ἀρίωνι, ἐνδόξῳ ἐν' τοῖς Ἑλλησιν αἰθοῦ, φίλος ἦν ὁ ἐν Κορίνθῳ τύραννος Περίανδρος. Ἐκ τοῦ τῆς Κορίνθου λιμένος ἔρχεται ὁ Ἀρίων πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνας καὶ τοὺς γείτονας αὐτῶν, τοὺς Σικελιώτας. Ἐκεῖ πολλῶν περὶ τῆς τέχνης ἀγῶνων μετέχει² καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι νικῶν³ τιμὰς μεγάλας λαμβάνει. Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνες πολλὰ δῶρα καὶ ἀργύριον τῷ Ἀρίωνι προσφέρουσι. Εἶτα ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων λιμένος πλοῖον⁴ εἰς Κόρινθον ἐπανέρχεται. Ἐν τῇ θαλάττῃ οὐχ οἱ χειμῶνες, ἀλλ' ἡ τῶν ναυτῶν κακία κίνδυνον τῷ Ἀρίωνι φέρει. Οἱ γὰρ ναῦται φρονεῦσαι⁵ αὐτὸν ἐβούλοντο. Ἀρίων οὖν τὸν φόνον φεύγει καὶ εἰς τὴν θάλατταν πίπτει. Ἐκ δὲ τῶν κυμάτων σύ, ὦ Ἀπολλων, σφίξεις τὸν αἰθὸν. Δελφίνα γὰρ κελεύεις, ὦ δαῖμον, κομίζειν⁶ αὐτὸν εἰς λιμένα.

Β'. 1. Οἱ στρατιῶται ψάλλουσι νικητήριον ᾄσμα. — 2. Οἱ ποιηταὶ εἶναι ἀγαπητοὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. — 3. Κατὰ τὸν χειμῶνα¹ χιῶν καὶ πάγος καλύπτει τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ λιβάδια. — 4. Ὡ θεέ, πόσα ἀγαθὰ παρέχεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους! — 5. Ὡ Ἀγάμεμνον, πόσων² ἀνθρώπων ἡγεμῶν εἶσαι! — 6. Εἰς λύκος ἀπέκοψε τὴν μύτην τοῦ ξυλοργοῦ. — 7. Οἱ τριάκοντα τύραννοι εἰς⁴ ὀκτὼ μῆνας χιλίους πεντακοσίους Ἀθηναίους ἐφόνευσαν. — 8. Εἰς⁴ μὲν τὴν θάλασσαν κίνδυνοὶ ὑπάρχουσι, εἰς δὲ τὸν λιμένα ἀσφάλεια.

23. ε') Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα λ καὶ ρ.

1. Τὰ ἄγρια ζῖα κυνηγοῦμεν.—2. Τὰ ἄγρια ζῖα εἶναι ἐναντία πρὸς τὰ ἡμέρα ζῖα¹.—3. Ὅλοι² ἀποφεύγομεν τὰ ἄγρια ζῖα.—4. Τὸ ἄλλας ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τινα ζῖα εἶναι ἀναγκαῖον.—5. Εἰς τοῦτον τὸν ῥήτορα εἶχον πεποιθήσιν οἱ πολῖται, διότι ἦτο καὶ ἀνδρείος στρατηγός.—6. Οὐδεὶς πιστεύει εἰς τοὺς κακοὺς ῥήτορας.—7. Ἀπὸ ἔλους τοὺς ῥήτορας³ θαυμάζομεν τὸν Δημοσθένη.—8. Ἡ Ἰππολύτη εἶχεν ὠραίαν ζώνην.—9. Ἐντὸς⁴ τοῦ κρατῆρος οἶνος ὑπάρχει.

24. ς'. Σιγμόληκτα οὐσιαστικά.

1. Οὐχὶ εἰς τὰ ἰσχυρὰ τεῖχη, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ θάρρος οἱ Σπαρτιάται εἶχον πεποιθήσιν.—2. Ὁ Ἡρακλῆς εἶχε¹ λεοντὴν ἀντὶ φορέματος.—3. Εἰς² χρυσᾷ σκεύῃ ὑπῆρχε πλήθος ἀπὸ ὠραία ἀνθη³.—4. Ἡ Ἀρκαδία εἶναι γεμάτη ἀπὸ ὄρη³.—5. Θαυμάζομεν τὰ κατορθώματα τῶν ἀνδρῶν.—6. Οἱ παλαιοὶ στρατιῶται ὠπλιζόντο μὲ ξίφη⁴, περικεφαλαίας, ἀσπίδας καὶ μὲ ἄλλα ἔπλα.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Περικλῆς ἔχουσι⁵ δόξαν ἀθάνατον.

25. ζ') Οὐδέτερα εἰς ας.

Α'. Ἡ Σφίγξ.

Ἡ Σφίγξ δεινὸν τέρας ἦν, ἀνθρωπίνοις δὲ κρέασιν ἤδετο. Αὕτη ἐπὶ πέτρας πρὸ τῶν Θηβῶν διέτριβε, πᾶσι δὲ τοῖς διαβάταις τόδε τὸ αἰνίγμα προῦδαλε· «Τί ἐστίν, ὃ τετράπουν καὶ οἰκουν καὶ τρίπουν γίγνεται»; Πάντα δέ, ὅστις οὐκ ἔλυε τὸ αἰνίγμα, κατεσπάραττεν. Οὕτως οὖν πολλοὶ διεφθείροντο, πέρας δὲ τοῦ φόνου οὐκ ἦν. Δι' ὑπερ Κρέων ὁ Θηβῶν βασιλεὺς μεγάλα τούτῳ γέρα ἐπηγγέλλετο, ὃς τὴν χώραν τοῦ τέρατος ἀπαλλάξειν¹ ἔμελλεν. Οἰδίπους οὖν μόνος πάντων τὸ αἰνίγμα λύει. «Τοῦτο τὸ ζῖον, λέγει, «ὁ ἀνθρωπός ἐστι. Νεόγονος γὰρ ὁ ἀνθρωπος τοῖς τετράποσιν² ὁμοίως ἔρπει, ἔπειτα βαίνει δίπους, ἐν δὲ τῷ γήρῳ βρακτιήριαν προσλαμβά-

νει καὶ τρίπους γίγνεται». Οὕτω δὴ Οἰδίπους μὲν τῶν τοῦ Κρέοντος γερῶν τυγχάνει, Σφίγξ δὲ κατὰ τῆς πέτρας³ κρημνίζεται.

Β'. 1. Τὰ κακὰ τοῦ γήρατος εἶναι πολλά.—2. Διὰ τῶν κρέατων¹ τρεφόμεθα.—3. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Πυθαγόρου δὲν ἔτρωγον τὰ κρέατα τῶν ζώων.—4. Διὰ βραθειῶν¹ προτρέπονται οἱ στρατιῶται εἰς ἀνδρείαν.—5. Ἡ ἔλαφος ἔχει κέρατα.—6. Ἐξ αἰγῶν καὶ προβάτων γάλα καὶ κρέατα πρὸς διατροφήν ὑπάρχουσιν.—7. Ἐν τῇ παρὰ τὰ Κούναξα μάχῃ ὁ μὲν Κλέαρχος ἦτο εἰς² τὸ δεξιὸν κέρας, ὁ δὲ Μένων εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος.

26. Ἐνεργητικὸς ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ.

Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὔλιδι.

Α'. Ἐπει¹ Ἀγαμέμνων τοὺς τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνας εἰς τὴν Αὔλιδα συνέλεξεν, ἐκεῖ ἐθήρυσσε καὶ ἔλαφον τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰν κατετόξευσεν. Οὕτω τὴν θεὰν ἐξώργισεν, ἢ νηγεμίαν² τὸν τῶν Ἑλλήνων πλοῦν ἐκόλυσεν. Ὁ δὲ Κάλχας ἔλεξε «παρθένον τῇ Ἀρτέμιδι θύσετε καὶ πάλιν τὴν τῆς θεᾶς εὐνοίαν ἔχετε». Οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἔπεισαν τὸν Ἀγαμέμνονα Ἰφιγένειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ θῆσαι³. Ὁ οὖν Ἀγαμέμνων τὴν θυγατέρα ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐκόμισεν. Ἡ δὲ θεὰ ἔλαφον μὲν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἔπεμψε, τὴν δὲ Ἰφιγένειαν ἐν νεφέλῃ εἰς τὸ ἐν τῇ Ταυρικῇ χερρονήσῃ ἱερὸν ἐκόμισε. Τὴν μὲν οὖν ἔλαφον τότε οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες ἔθυσαν, ἔπειτα δ' ἐκ τῆς Ἑλλάδος τῇ Ἀρτέμιδος βοηθεία ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν.

Β'. Ὅτε οἱ Ἕλληγες εἰς¹ τὴν Αὔλιδα ἡτοιμάζοντο πρὸς ἀπόπλουν, ἡ Ἀρτεμις ἔστειλε νηγεμίαν, ἐπειδὴ ὁ Ἀγαμέμνων ἐφόνευσε διὰ τόξου² ἔλαφον ἱερὰν τῆς Ἀρτέμιδος. Οἱ ἡγεμόνες μάλιστα παρεκάλεσαν τὴν Ἀρτέμιδα. Ὁ Κάλχας διέταξε νὰ θυσιάσωσι³ παρθένον τινὰ εἰς τὴν Ἀρτέμιδα. Οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες εἶπον εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα «θὰ θυσιάσης τὴν θυγατέρα σου, διότι σὺ συνήθροισας τὸν στρατὸν καὶ σὺ ἔπαυσας τὴν εὐνοίαν τῆς θεᾶς».

Καὶ ἔφερε μὲν ὁ Ἀγκυμένων τὴν θυγατέρα εἰς τὸν βωμόν, ἀλλ' ἦ Ἄρτεμις ἔστειλεν ἔλαφον ἀντὶ τῆς Ἰφιγένειας. Ὁ Κάλχας ἐθυσίασε τὴν ἔλαφον, ἣ δὲ Ἄρτεμις ἔφερε τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὸν ἐν τῇ Ταυρικῇ χερρονήσῳ ναόν.

27. η') Φωνηεντόληκτα ἔχοντα θέμα εἰς ι.

Α'. Περὶ Ἰβύκου.

Ἰβυκος ὁ ποιητὴς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς τῆς Ἰταλίας πόλεις ἦκε. Χρόνον μὲν οὖν ἱκανὸν ἐν ταῖς πόλεσι διέτριψεν. Ἐπεὶ δ' ἐκ τῶν πόλεων χρήματα καὶ δόξαν συνέλεξε, πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦκεν. Ὅτε δ' ἦν ἐν τῇ δάσει τῇ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου ἀκροπόλεως, λησταὶ δύο τὸν ποιητὴν ἐφόρευσαν. Ἰβυκος δ' ἐν ᾧ ἀπέθνησκε, γέρανοι, οἳ ὑπὲρ¹ τοῦ δάσους ἦσαν. οὕτως ἰκέτευσεν· «ὦ γέρανοι, τὴν τῶν ληστῶν ὄβριον μὴ γνῶτε²», οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν Ἰβύκου πτώμα εὐρίσκουσι, τοὺς δὲ ληστές οὐ. Ὀλίγη δὲ χρόνῳ ὕστερον οἱ γέρανοι οὕτω τοὺς ληστές ἀπεκάλυψαν. Ὅτε γὰρ πλείστοι Κορίνθιοι ἐν τῇ θεάτρῳ ἦσαν, γέρανοι δ' ὑπὲρ τοῦ θεάτρου διέβαινον, τῶν ληστῶν ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ ἔλεξεν· «ὦ Τιμόθεε, οἱ τοῦ Ἰβύκου γέρανοι». Τότε θεαταὶ τινες, οἳ τούτων ἤκουσαν, τοῖς τῆς πόλεως πρυτάνεσι τὸ πρᾶγμα ἀγγέλλουσιν. Οὗτοι δὲ τοὺς ληστές ἀνακρίνουσιν, οἳ τὴν αἰσχρὰν πρᾶξιν φαίνουσι καὶ θανάτῳ³ ὑπὸ τῶν πρυτάνεων κολάζονται.

Β'. 1. Εἰς¹ μὲν τὴν πόσιν καὶ τὸ φαγητὸν πολλοὶ εἶναι σύντροφοι, εἰς δὲ σπουδαῖον πρᾶγμα ὀλίγοι.—2. Εἰς¹ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηῶν καὶ ἄλλα καὶ ὁ Παρθενὸν ὑπάρχει.—3. Οἱ ἀγαθοὶ δὲν προσέχουσιν εἰς τὰς πράξεις τῶν κακῶν.—4. Οὐδεὶς πλησιάζει εἰς τοὺς ὄφεις².—5. Τὰ χρήματα εἰς τὰς πόλεις ἔχθρας καὶ ἐπαναστάσεις ἐξεγείρουσιν.—6. Αἱ ἐπαναστάσεις πάντοτε εἶναι βλαβεραὶ εἰς τὰς πόλεις.—7. Καὶ οἱ Ἕλληγες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς μάντις.

23. θ') Φωνηεντόληκτα ἔχοντα θέμα εἰς υ.

Α'. 1. Ἰχθύες εἰσὶν ἐν τε τῇ θαλάττῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς καὶ ταῖς λίμναις. — 2. Τοῖς ἰχθύσι φωνὴ οὐκ ἔστι. — 3. Ἀλίσκονται μάλιστα οἱ ἰχθύες πρὸ ἡλίου ἀνατολῆς καὶ μετὰ δύσιν. — 4. Τοῦς ἰχθύς μάλιστα δικτύοις σαγηνεύομεν. — 5. Ὁ Νεῖλος ποταμὸς παντοῖα γένη ἰχθύων τρέφει. — 6. Οἱ μύες παγίσιν ἀγρεύονται. — 7. Τοῖς μυσὶ μάχη ἦν ποτε πρὸς τοὺς βατράχους. — 8. Οἱ θηρεύονται τοὺς ἀγρίους σὺς θηρεύουσι. — 9. Πολλὰ ἄσπη τεῖχῃ εἶχον. — 10. Οἱ πύργοι τῷ ἄσπει κόσμος εἰσὶν. — 11. Οἱ ἐγγέλεις ἐν ταῖς λίμναις εἰσὶ.

Β'. 1. Ὁ ὄφις εἶναι ὅμοιος μὲ χέλι.¹ — 2. Εἰς τὴν θάλασσαν διάφορα ψάρια εἶναι. — 3. Διὰ τῶν ἀγκίστρων² συλλαμβάνομεν τὰ ψάρια. — 4. Ὁ ποταμὸς εἶναι γεμάτος ἀπὸ μεγάλα ψάρια. — 5. Ἡ ἄμπελος παράγει σταφυλὰς. — 6. Μεγάλῃ εἶναι ἡ γλυκύτης τῆς σταφυλῆς. — 7. Διὰ τοῦ πελέκεως² σχίζομεν ξύλα. — 8. Αἱ γαλαὶ εἰς τοὺς ποντικοὺς εἶναι ἐχθραὶ. — 9. Ὁ κυνηγὸς κυνηγᾷ ἀγρίους χοίρους. — 10. Ὁ οἶνος δύναμιν παρέχει εἰς τὸ σῶμα. — 11. Ὁ Ἡφαίστος ἐκτύπησε³ τὴν κεφαλὴν τοῦ Διὸς διὰ πελέκεως² καὶ ἐξηλθεν ἐξ αὐτῆς ἡ Ἄθηνᾶ ἔνοπλος.

29. ι') Τὰ ἔχοντα θέμα λῆγον εἰς αυ, ευ, ου.

Α'. Περὶ Ἀχιλλέως.

Ἀχιλλέως γονεῖς ἦσαν Πηλεὺς καὶ Θέτις. Ἐπεὶ δὲ τῶν γονέων ὁ μὲν πατὴρ ἦν βασιλεὺς θνητός, ἡ δὲ μήτηρ θεὰ ἀθάνατος, Ἀχιλλεὺς ἀθάνατος μὲν οὐκ ἦν, τῶν δὲ θνητῶν ῥώμῃ¹ τε καὶ ἀνδρεία ἐπρώτευσεν. Ὅτε δ' Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, οἱ βασιλεῖς, ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσον, Θέτις, ἵνα τὸν Ἀχιλλεὺς ἀποκρύψῃ, πρὸς τὸν τῆς νήσου Σκύρου βασιλέα ἐπεμψεν. Ἐκείνος οὖν Ἀχιλλεὺς σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ ἄλλαις παρθένοις ἐπαίδευσεν καὶ ἐσθῆτας Ἀχιλλεὺς, ὡς αὐταί, εἶχε καὶ παρθένος ὑπὸ πάντων ἐνομιζέτο. Ἀλλ' Ὀδυσσεὺς τὸ πρᾶγμα μανθάνει, εὐθὺς δ' εἰς Σκύρον ἔρχεται καὶ

ὧδ' αὐτὸν ἀποκαλύπτει. Ἐν ᾧ γὰρ Ἀχιλλεὺς σὺν ταῖς παρθένοις ἔπαιζεν, ἐξαίφνης Ὀδυσσεὺς ἀνέκραξε· «πολέμοι ἦκουσι». Τότε δὴ αἱ μὲν παρθένοι περίφοβοι φεύγουσιν, Ἀχιλλεὺς δ' οὐ. Καὶ δ' Ὀδυσσεύς· «ὦ Ἀχιλλεῦ», λέγει, «οὐ με λανθάνεις. Αἱ μὲν ἐσθῆτες αὐταὶ ταῖς παρθένοις ἀρμόττουσι, τοῖς δ' ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς οἱ πόλεμοι καὶ αἱ νῆκαι. Συστρατεύσεις οὖν ἡμῖν² καὶ τὴν τοῦ Πάριδος ὕβριν μεθ' ἡμῶν πύσεις». Οὕτως οὖν Ἀχιλλεὺς σὺν ταῖς ἄλλοις βασιλευσιν εἰς Τροίαν ἐστράτευσε.

Β'. 1. Οὗτος ὁ ποιμὴν ἔχει πολλὰ βόδια.—2. Αἱ τρίχες εἰς τὰς γραίας καὶ εἰς τοὺς γέροντας εἶναι λευκαί.—3. Πάντες σεβόμεθα τοὺς γονεῖς.—4. Ἡ Ἀθηνᾶ εἶχε¹ σύμμαχον τὸν Ὀδυσσεά.—5. Ἡ συμμαχία τῶν Πλαταιέων ἦτο ὠφέλιμος εἰς τοὺς Ἀθηναίους.—6. Οἱ παῖδες πείθονται εἰς τοὺς γονεῖς.—7. Τοὺς καλοὺς βασιλεῖς πρὸς καλοὺς πατέρας² παρομοιάζουσι, τοὺς δὲ καλοὺς πατέρας πρὸς καλοὺς βροσκούς².—8. Οἱ Ἀθηναῖοι γείτονας εἶχον τοὺς κατοίκους τῆς Εὐβοίας.—9. Τὴν γραίαν παρομοιάζουσι κατὰ τὴν φλυαρίαν πρὸς χελιδόνα².—10. Αἱ γραῖαι εἶναι φλύαροι.

30. Ὅριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακ. φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ῥημάτων.

Α'. 1. Οἱ γονεῖς τὰ ἑαυτῶν τέκνα εὖ πεπαιδεύκασιν.—2. Ὁ στρατὸς ἡμῶν χιλίους τῶν πολεμίων πεφόνευκεν.—3. Οἱ Ἕλληγες πολλάκις ἐπὶ τοὺς Πέρσας ἐστρατεύκασιν, πολλοὺς δὲ πεφονεύκασιν καὶ τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἐσκυλεύκασιν.—4. Ὁ διδάσκαλος τὸν μῦθον ἠρμήνευκεν.—5. Ἀθηναῖοι οὐ πεπιστεύκασιν τούτοις, ἃ Δημοσθένης συμβεβούλευκεν.—6. Ἐγὼ μὲν τεθεράπευκα τὸν ἐπαίτην, σὺ δ' ἔσχωψας.—7. Ὡ Ἀθηναῖοι, διὰ τί πεφυγαδεύκατε Θεμιστοκλέα ; 8. Σὺ μὲν πεφύτευκας μηλέαν, ἐγὼ δὲ συκῆν.

Β'. 1. Πολλὰ καὶ ὠφέλιμα ἔχω συμβουλεύσει εἰς τοὺς φίλους, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους μου.—2. Σὺ ἔχεις φυτεύσει ταῦτα τὰ δένδρα ;—3. Εἰς τοὺς φίλους πάντοτε ἔχομεν πιστεύσει καὶ πάντοτε θὰ πιστεύωμεν.—4. Πολλοὶ ἔχουσιν ἐκστρατεύσει μεθ'

ἡμῶν.—5. Ὅτι στρατιῶται ἡμῶν ἔχουσι φονεύσει δισχιλίους ἐκ τῶν ἔχθρῶν.—6. Πολλάκις ἔχομεν θυσιάσει εἰς τοὺς θεούς.

31. ια') Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα ο καὶ ω.

Α'. Γοργῶ ἢ Κλεομένους θυγάτηρ.

Ἄρισταγόρας ὁ Μιλήσιος χρήμασιν ἔπεισε Κλεομένη τὸν Σπάρτης ἡγεμόνα καὶ ἦρωα τοῖς Μιλησίοις βοῦθειν¹ καὶ σὺν αὐτοῖς ἐπὶ² τοὺς τῆς Μιλήτου πολεμίους στρατεύεσθαι³. Γοργῶ δ' ἢ Κλεομένους θυγάτηρ τὴν τοῦ πατρὸς φιλοχρημασίαν μανθάνει καὶ λέγει τῷ ἦρωϊ «ὦ πάτερ, οὐκ ἔχεις αἰδῶ; ἀντὶ χρημάτων κινδύνους καὶ συμφορὰς τῇ πατρίδι παρέξεις; οὐ πράξεις τοῦτο, ἀλλὰ τὸν ξένον διώξεις». Κλεομένης τοῖς Γοργοῦς λόγοις τὸ ἑαυτοῦ ἀμάρτημα αἰσθάνεται καὶ τῇ Γοργῶ λέγει «καλῶς λέγεις, ὦ Γοργῶ, τὸν ξένον διώξω». Οὕτως οὖν τῇ τῶν λόγων πειθοῖ⁴ Γοργῶ τὸν πατέρα τοῦ ἀμαρτήματος ἀπέτρεψε.

Β'. 1. Διὰ τῆς πειθοῦς¹ προσελκόμενοι τοὺς ἀνθρώπους.—2. Τὰ τσακάλια πολεμοῦσι κατὰ τῶν κυνῶν¹ καὶ τῶν λεόντων.—3. Οἱ κυνηγοὶ κυνηγοῦσι καὶ τσακάλια.—4. Οἱ Ἕλληνες ἐμάχοντο κατὰ τῶν Ἰρῶων¹.—5. Ἡ νύμφη Καλυψὼ εἶχε² κατοικίαν εἰς τὴν νῆσον Ὠγουρίαν.—6. Ὁ ἦρωας Ἡρακλῆς ἀντὶ φορέματος λεοντῆν εἶχεν².—7. Εἰς πολλοὺς ἦρωας ὑπῆρχον καὶ βωμοί.—8. Εἰς τὴν Ἄργῶ πολλοὶ καὶ ἔνδοξοι ἦρωες ἦσαν.

32. ιβ') Ὑγρόληπτα συγκοπτόμενα εἰς ηθ.

Α'. Τοῖς πατράσι καὶ ταῖς μητράσι χάριν ἔχομεν οὔτοι γὰρ τοῖς υἱοῖς καὶ ταῖς θυγατράσι πολλὰ ἀγαθὰ παρέχουσιν. Οἱ υἱοὶ καὶ θυγατέρες λέγουσιν «ὦ πάτερ καὶ μητέρα, χάριν ὑμῖν πολλήν ἔχομεν». Ἡ τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων εὐτυχία χάραν τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ παρέχει. Οἱ νέοι τοῖς πατράσι μᾶλλον πιστεύουσιν ἢ ἄλλοις ἀνδράσι.

Β'. Εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ἀρμόζει¹ νὰ ἀνατρέφωσι² τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας, εἰς δὲ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας

νά υπακούωσιν³ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Ὁ υἱὸς δὲν εἶναι πάντοτε ὅμοιος πρὸς τὸν πατέρα⁴, οὐδὲ ἡ θυγάτηρ πρὸς τὴν μητέρα. Ἀγαπητὰ εἶναι τὰ τέκνα εἰς τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας. Εἰς τοὺς υἱοὺς ἀρμόζει νά πιστεύωσι περισσότερο⁵ εἰς τοὺς πατέρας ἢ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνδρας.

33. Τονισμὸς τῶν μονοσυλ. ὀνομάτων τῆς γ' κλίσεως.

1. Ἡ κουκουβάγια ἔχει μεγάλους ὀφθαλμούς. — 2. Τὰς γραίας σεβόμεθα. — 3. Μὲ τὰ ὦτα ἀκούομεν. — 4. Ἡ γαλῆ συνέλαβεν ἕνα ποντικόν. — 5. Οἱ ποιμένες ἐσθεσεν τὴν φωτιάν. — 6. Ὁ ἀῆρ κατέρριψε τὴν βελανιδιάν. — 7. Μὲ τὸ κτένι¹ κτενίζομεν τὰς τρίχας. — 8. Ἀηδῶν ἐπὶ ὑψηλῆς βελανιδιάς καθημένη ἐτραγῶδει. — 9. Τὸ ψευδὸς ἀπέχει ἀπὸ τῆν ἀληθείαν,² ὅσον οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τὰ ὦτα. — 10. Ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι μήτηρ πολλῶν παιδίων.

34. Ἀνώμαλα οὐσιαστικὰ τῆς γ' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῶν θεῶν τῶν Ἑλλήνων.

Ὁμῆρος τὸν Δία θεῶν καὶ ἀνθρώπων πατέρα λέγει. Ζεὺς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἐδασίλευεν. Οἱ ποιητὰὶ γυναῖκα τοῦ Διὸς τὴν Ἥραν λέγουσιν εἶναι. Διὶ πολλοὶ παῖδες ἦσαν, ὅσων υἱεὶς μὲν Ἀπόλλων καὶ Ἑρμῆς, θυγατέρες δ' Ἀθηνᾶ καὶ Ἀρτεμις. Ζεὺς τὰς νεφέλας συνῆγε καὶ βροντὰς καὶ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ ἐπεριεπεν. Ἐν ταῖς Διὸς γόνασι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἦν. Ἐκ Διὸς καὶ τὰ ὄνειράτα ἦσαν ὡς δ' ἄλλοι λέγουσιν ἢ τῶν ὀνειράτων οἰκία ἐγγὺς τοῦ Ἄδου ἦν. Ποσειδῶ τὸν Διὸς ἀδελφὸν τῶν ὕδατων ἀρχαῖον λέγουσι. Τὸ Ποσειδῶνος ἄρμα ἵπποι διὰ τοῦ ὕδατος ἤλαυνον, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τὴν τρίαιναν εἶχε. Πλούτων δὲ, ὁ Διὸς ἀδελφός, ἐν Ἄδου ἐδασίλευεν. Ἐνταῦθα πάντα σκότους μεσιτὰ ἦν καὶ τὰ τῆς Στυγὸς ὕδατα μέλανα. Ἑρμῆς μὲν τὰς τῶν νεκρῶν ψυχὰς εἰς Ἄδου ἐπεριεπεν, Χάρων δὲ πρέσβυς ὢν ἐν κύμβῃ διεβίβαζεν. Ὁ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης τῆς γυναικὸς θρόνος μέλας ἦν. Ὁ μὲν τὰς τοῦ Ἄδου κλείς εἶχεν, ἡ δ' ἐν ταῖς

χερσὶ δᾶδας. Παρὰ δὲ τῷ θρόνῳ κύων θαυμαστός τὸ μέγεθος καὶ τὴν μορφὴν ἦν, Κέρβερος ὄνομα· λέγουσι δὲ τὸν κύνα ἐλέφαντι ὅμοιον εἶναι τὸ μέγεθος, τὴν δὲ τοῦ κυνὸς οὐρὰν τῇ δράκοντος ὅμοιαν.

B'. Περὶ τῶν πλοίων τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων ἦτο περίφημος διὰ τὸ πλῆθος¹ καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πλοίων. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οἱ Ἀθηναῖοι τῇ συμβουλῇ τοῦ Θεμιστοκλέους κατασκευάσαν ἑκατὸν μακρὰ πλοῖα. Οἱ παλαιοὶ τοὺς ἐντὸς τῶν μακρῶν πλοίων στρατιώτας ὠνόμαζον ἐπιβάτας. Ὑπήρχον δὲ εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἱερὰ πλοῖα, καθὼς² ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία. Τὴν Πάραλον ἐπεμπον εἰς τὰς θεωρίας ὡς π. χ. εἰς τὰ Δήλια καὶ ἐντὸς³ τοῦ πλοίου τούτου ἔφερον⁴ τὰ σφάγια. Τοῦ δὲ πλοίου τούτου ναύαρχος ἦτο ὁ ἀρχιθέωρος.

1. Οἱ γέροντες εἶναι ἀσθενεῖς κατὰ τὰ γόνατα⁵. — 2. Ὁ Ξενοφῶν εἶδεν ὄνειρον ἀξίον λόγου. — 3. Οἱ στρατιῶται καθ' ὁδὸν συνήγων⁶ πυρὰ. — 4. Οἱ λύκοι ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς κύνας. — 5. Φέρε, ὦ παῖ, τὸ κλειδί τῆς οἰκίας. — 6. Ὁ πατήρ οὗτος εἰς μὲν τοὺς υἱοὺς κατέλιπε πλοῖον, εἰς δὲ τὰς θυγατέρας οἰκίαν. — 7. Οἱ μὲν ἀνδρεῖοι εἰς τὰς χεῖρας ἔχουσι πεποίθησιν⁷, οἱ δὲ δαιλοὶ εἰς τοὺς πόδας. — 8. Ὁ Θεὸς ἐπλάσε τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ ἔλαβε⁸ χῶμα ἐκ τῆς γῆς. 9. — Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεμψαν ἀπεσταλμένους εἰς τὸν Φίλιππον.

35. Ἐπίθετα συνηρημένα B' κλίσεως.

A' Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα ἐκόπτετο. Χαλκοὺν ἦν οὐ μόνον τὸ λεπτόν, ὃ μικρότατον ἦν τῶν νομισμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑπταπλοῦν τοῦ λεπτοῦ, ᾧ καὶ ὄνομα ἦν χαλκοῦς. Τὸ δὲ δίχαλκον τοτὲ³ μὲν χαλκοὺν ἦν, τοτὲ δ' ἀργυροῦν, τὸ δὲ τετράχαλκον ἀεὶ ἀργυροῦν. Ὀκτώ δὲ χαλκοὶ ἰσότιμοι ἦσαν⁴ τῷ ὀβολῷ, ἔξ δ' ὀβολοὶ ἰσότιμοι τῇ δραχμῇ· ἦσαν δὲ καὶ ὁ ὀβολὸς καὶ ἡ δραχμὴ ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἀργυροῦς δὲ καὶ ὁ στατήρ ἦν,

ὅς καὶ τετραδραχμον ὠνομάζετο. Ἐκόπτοντο δὲ καὶ χρυσοὶ στατήρες, ἣ δὲ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ στατήρος δεκαπλῆ ἦν τῆς τοῦ ἀργυροῦ. Μναὶ δὲ καὶ τάλαντα νομίσματα οὐκ ἦν κεκοιμένα, ἀλλ' ὀνόματα μόνον ἢ ἀριθμοί. ὠνόμαζον γάρ¹ οἱ Ἀθηναῖοι ἑκατὸν δραχμᾶς μνᾶν, ἐξήκοντα δὲ μνᾶς τάλαντον.

Β'. 1. Οἱ Γαλάται εἶχον περικεφαλαίας χαλκίνας.—2. Οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀρταξέρξου εἶχον κράνη χάλκινα καὶ χιτῶνας κοκκίλους.—3. Θύραι ἐκ χαλκοῦ καὶ σιδήρου¹ φυλάττουσι τὰς οἰκίας.—4. Ἐκ τῶν ζφῶν ἄλλα μὲν εἶναι εὐνοϊκά εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλα δὲ οὐχὶ εὐνοϊκά².—5. Ὁ Βελλερεφόντης ἐφόνευσε τὴν πῦρ ἀποπνέουσαν³ Χίμαιραν.—6. Οἱ ὅμοιοι πρὸς τοὺς ὁμοίους εἶναι εὐνοϊκοί.—7. Οἱ παλαιοὶ ναῦται πρὸ τοῦ ταξειδίου εἰς τοὺς εὐνοϊκοὺς θεοὺς ἐθυσίαζον.—8. Πρὸ πάντων οἱ δύο Διόσκουροι ἦσαν εὐνοϊκοὶ εἰς τοὺς ναύτας.—9. Τὰ ὄπλα τῶν παλαιῶν ἦσαν ἐκ σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ὀλίγα δὲ καὶ ἐξ ἀργύρου.

36. Ἐπίθετα β' ἀττικῆς κλίσεως.

Α'. Ὁ Ἄδης.

Ἐνδον γῆς τόπος ἐστὶ σύμπλεως σκότους καὶ φόβου, ὃν οἱ παλαιοὶ Ἄδην ὀνομάζουσιν. Ἐν Ἄδου¹ οἰκίαι ἔμπλεψ ψυχῶν εἰσιν, ἃς ἐκεῖ Ἐρμῆς, ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος, ἄγει. Περιέχεται δ' ὁ τόπος φοβεροῖς ποταμοῖς, οἳ τὸν ἔκρουν ἔχουσιν² εἰς δεινὴν λίμνην, φόβου ἀνάπλεων. Μετὰ τὸν διὰ τῆς λίμνης πλοῦν αἱ ψυχαὶ τῆ εἰσόδῳ πλησιάζουσιν. Ἡ εἰσοδος χαλκαῖς πύλαις κλείεται καὶ ταύτην ὁ Κέρβερος φυλάττει. Τοῦ τόπου ἄρχουσι Πλούτων καὶ Περσεφόνη, κριταὶ δ' ἄλλοι τε καὶ Μίνως ἐστίν. Οἱ κριταὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς Γλαφ εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς χώραν ἡδονῶν πλέαν ἄγουσι, τοῖς δὲ κακοῖς κακόννοι εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὸν τῶν ζημιῶν τόπον πέμπουσι.

Β'. 1. Ὁ Θεὸς δὲν γηράσκει¹ καὶ εἶναι ἀθάνατος.—2. Οἱ ναοὶ τῶν θεῶν ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ λαμπρᾶ δῶρα.—3. Οἱ θεοὶ εἶναι εὐμε-

νεῖς πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς².—4. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ πάντοτε τρέπεται γεμάται ἀπὸ φαγητῶν ὑπάρχουσι.—5. Ἡ Ἀττικὴ δὲν ἔχει καλὴν γῆν³, ἀλλ' (ἔχει) λεπτήν⁴ (γῆν).

37. Ἐνεργ. ὑπερσυντ. φωνηεντολήκτων
μὴ συναιρουμένων ξημάτων.

Α'. Δημάρατος.

Ὅτε Πέρξης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσε, παρ' αὐτῷ¹ ἦν καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιατῆς. Οὗτος πρότερον μὲν Λακεδαιμονίῳν ἐθεδοσιλεύκει, οἱ δὲ Σπαρτιαῖται αὐτὸν ἐπεφυγαδεύεσαν. Ἀπὸ τούτου οὖν τοῦ χρόνου ἐν Πέρσῃς² ἐθεδοσιτεύκει καὶ τότε παρ' αὐτῷ τῷ Πέρξῃ ἦν. Ἐπεὶ οὖν οἱ Πέρσαι ἐν Δορίσκιφ ἐστρατοπεδεύεσαν ἐγγὺς τοῦ Ἑδρου ποταμοῦ, Πέρξης πρὸς Δημάρατον ἐλεξεν· «ὦ Σπαρτιαῖτα, νῦν μὲν ἤδη ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστρατοπεδεύκαμεν καὶ ἐν μικρῷ χρόνῳ³ στρατεύσομεν ἐπὶ⁴ τοὺς σοὺς ὀμοφύλους. Ἀλλὰ στρατεύσουσι κλεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς;» Πρὸς ταῦτα Δημάρατος ἐλεξεν· «ὦ Πέρξῃ, οὐ κινδυνεύσω, εἰ τάλιθθῃ λέξω»; «Ὅτε πρότερον», ἐλεξεν ὁ Πέρξης, «ἐκεκινδυνεύεις, ὦ Δημάρατε, τάλιθθῃ μοι λέγων⁵, οὔτε νῦν κινδυνεύσεις». Ὁ δὲ Δημάρατος μετὰ ταῦτα· «ὦ Πέρσαι», λέγει, «ἄλλο ὅτι στρατεύσουσιν οἷ γε⁶ Λακεδαιμόνιοι, εἰ καὶ⁷ ἡ ὑμετέρα στρατιὰ ἀναρίθμητός ἐστιν».

Β'. 1. Ὁ Αἴας εἶχεν ἐκστρατεύσει μετὰ πολλῶν ἄλλων ἡγεμόνων κατὰ¹ τῶν Τρώων.—2. Ὁ πατήρ ἐκείνος εἶχεν ἐκπαιδεύσει καλῶς τὰ τέκνα του.—3. Εἶχομεν πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους ὑμῶν.—4. Ὁ στρατὸς ἡμῶν εἶχε φονεύσει πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν.—5. Ἐγὼ εἶχον φυτεύσει πολλὰ δένδρα εἰς² τὸν κήπον.—6. Εἶχες πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους τοῦ οὐ τοῦ ἀνδρός;—7. Ὡ ἀνδρεῖται πολίται, εἶχετε κινδυνεύσει ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ εἶχετε ἐμποδίσαι τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν ἀπὸ τῆν³ εἰς τὴν πατρίδα εἰσβολήν.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Γ' ΚΑΙΣΕΩΣ

38. α) Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ν ἢ ντ.

Α'. 1. Στυλος οἴκου παῖδες ἄρρενές εἰσι.— 2. Τοῖς σῶφροσι πάντες πιστεύουσι.— 3. Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισε, πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα.— 4. Ἄφρονες ἄνδρες τοῖς τῶν κολάκων λόγοις πιστεύουσι.— 5. Ὁ εὐδαίμων καὶ σῶφρον Ἀγάμεμνον, ὄσων ἄνδρῶν ἡγεμῶν ἦσθα¹!— 6. Καὶ τὰ θηρία μνήμονά ἐστι τῶν εὐεργετῶν.— 7. Οἱ σῶφρονες ἀεὶ τοῦ θανάτου μνήμονές εἰσι.

Β'. 1. Οἱ καλοὶ μαθηταὶ ἐκουσίως¹ ὑπακούουσιν εἰς τοὺς λόγους τῶν διδασκάλων.— 2. Οἱ φρόνιμοι δὲν πιστεύουσιν εἰς πάντα.— 3. Τὸν φρόνιμον μαθητὴν ὁ διδάσκαλος βραβεύει.— 4. Εἰς τοὺς εὐδαίμονας ὄλοι εἶναι φίλοι.— 5. Ὁ φρόνιμος καὶ εὐτυχημένους βασιλεῦ, πόσῃ² χαρὰν παρέχεις εἰς τοὺς ὑπηκόους σου!— 6. Ὁ ἀχάριστος υἱέ, ὁ Θεὸς θά σε τιμωρήσῃ.— 7. Οἱ κόρακες εἶναι μαυροί.— 8. Ταλαίπωρος γυνὴ ἦτο ἡ Θεανώ.— 9. Ὁ ταλαίπωρος, πόσῃ πάσχεις!— 10. Ἡ κόμη τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦτο μαύρη.

39. β) Τὰ λήγοντα εἰς ὕς.

Χελώνη καὶ λαγώς.

Ἦν ποτε ἀγὼν δρόμου λαγῶ ταχεῖ πρὸς χελώνην βραδείαν, ἢ δ' ὁδός, ἦν ἀνύειν¹ ἔμελλον, οὐ βραχεῖα, ἀλλὰ μακρὰ ἦν. Ἐπεὶ δὲ φύσει² χελώνη μὲν βραδεῖά ἐστι, ταχὺς δ' ὁ λαγῶς, ὁ ἀγὼν ἀπ' ἀρχῆς οὐκ ἦν ἴσος. Οὐ μέντοι διὰ τοῦτο ὁ λαγῶς πρῶτος εἰς τὸ τέρμα ἦκεν. Οὗτος γὰρ ἐπεὶ τοῖς ταχεῖσι ποσὶν ἐπίστευσε, μετὰ τὸ ἤμισυ τῆς ὁδοῦ τρέχων³ παύεται καὶ εἰς ὑπνον βαθὺν πίπτει. Ἡ δὲ χελώνη, ἐπεὶ τὴν ἑαυτῆς βραδύτητα ἐγίνωσκε, συνεχῶς ἐβάδιζεν ἕως εἰς τὸ τέρμα ἦκε.

40. γ) Τὰ λήγοντα εἰς ης.

1. Οὐχὶ εἰς τοὺς ὑγιεῖς, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ὁ ἰατρὸς εἶναι

ἀναγκαῖος.—2. Ὁ ἀνδρεῖος πολίτης εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα.—3. Τὸ πλῆθος πολλάκις εἰς ψευδεῖς λόγους πονηρῶν ῥητόρων πιστεύει.—4. Θάνατον ἐνδοξον μᾶλλον θέλω ἢ βίον αἰσχρὸν.—5. Ἀσφαλῆ καὶ ἄφοβον βίον θέλω μᾶλλον ἢ πλοῦσιον καὶ ἐπικίνδυνον.—6. Ὡ ἀνόητον παιδίον, πρόσσεχε' εἰς τὰ μαθήματα.—7. Ὡ ἄνθος, πόσον εἶσαι μυρωδάτον.—8. Εὐτυχῆ νομίζομεν τὸν ὑγιᾶ καὶ ἔξυπνον ἄνθρωπον!—9. Τὸ χρῶμα τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ συνήθη.²—10. Οἱ Ἀθηναῖαι ἐστράτευσαν μετὰ πολλοῦ ἀριθμοῦ πολεμικῶν πλοίων.—11. Ἀνωφελεῖς εἶναι οἱ λόγοι τῶν ἀνοήτων.

41. δ) Μονοκατάληκτα.

1. Ὁ Ζεὺς ἦτο προστάτης τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ξένων.—2. Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦτο ἐξόριστος.—3. Εἰς τοὺς νομίδας πᾶσα γῆ εἶναι πατρίς.—4. Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἦτο υἱὸς πτωχῶν γονέων.—5. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλάκις ἐν καιρῷ πολέμου ἐδέχθησαν τοὺς ἐξοριστούς.—6. Οἱ υἱοὶ τῶν πλουσίων Ἀθηναίων ἦσαν ἐμπειροὶ τῆς ἵππικῆς.—7. Ἐν Αἰγύπτῳ ὑπῆρχον εἰκόνες χωρὶς χειρᾶς.—8. Τὸ πτηνὸν τοῦτο ἔχει μακρὸν αὐχένα.—9. Δὲν εἶμαι ἐμπειροὺς τῆς φιλοσοφίας.

42. ε) Τὰ ἐπίθετα μέγας, πολὺς καὶ τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -εντ.

Α'. 1. Οὐκ ἐν τῇ πολλῇ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῇ εὖ τὸ πολὺ.—2. Μεγάλοι πόνοι μεγάλης δόξης πηγγὴ εἰσι.—3. Ὅπου φάρμακα πολλὰ καὶ ἰατροὶ πολλοί, ἐκεῖ καὶ νόσοι πολλαὶ εἰσι.—4. Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνων βασιλέα μέγαν προσαγορεύουσι.—5. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει ἐπὶ φωνήεντα.—6. Πολλὰ ὄρη ὑλήεντά ἐστιν.—7. Ἐν τοῖς ὑλήεσιν ὄρεσι θηρεύομεν τὰς ταχείας ἐλάφους.—8. Τῶν ζώων μόνος ὁ ἄνθρωπος φωνήεις ἐστίν.—9. Ἡ χώρα αὕτη ὄληεσσά ἐστι.

43. Ὅριστ. ἐνεργ. παρακ. καὶ ὑπερσυντ.
ἀφρονολήκτων ἡμεμάτων.

Α'. 1. Θεμιστοκλῆς ἐπεπείθει Ξέρξην ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπελθεῖν¹.—2. Ταύτης τῆς νυκτός² πολλὰς οἰκίας οἱ κλέπται διηρπάκασαι.—3. Γέγραφα ἤδη τὴν ἐπιστολήν.—4. Οἱ δρυστομοὶ ἀποκεκόφασαι καὶ ἀπεσχίκασι τὰς δρύς.—5. Ὁ ἐμὸς γείτων κάλαθόν σοι πέπλεχε.—6. Ταύτην τὴν ἐπιστολήν πέπομφέ μοι ὁ πατήρ.—7. Εἰ τὴν φύσιν ἐξετάσεις, ὦ φίλε, θαυμάσεις, ὡς³ ἐπιμελῶς ὁ θεὸς τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἀναγκαῖα κατεσκευάκεν· οὐ μόνον δ' ἀπ' ἀρχῆς τὸν κόσμον εὐ⁴ διατέταχεν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλαχε.

Β'. 1. Πολλοὶ συγγραφεῖς ἔχουσι ἀναγράψει τὰς πράξεις Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.—2. Ὁ Δαρεῖος εἶχε τάξει τοὺς ἵππους πέραν τοῦ ποταμοῦ.—3. Τὸν Λαδύρινθον ὁ Δαΐδαλος εἶχε κατασκευάσει.—4. Οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἔχουσι ἀποκόψει καὶ πράγματα καὶ πρόβατα ἔχουσι διαρπάσει.—5. Ὁ θεὸς τὰ πάντα ἄριστα ἔχει διατάξει.—6. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων πρῶτοι οἱ Αἰγινῆται νομίματα ἔχουσι κόψει.—7. Εἰς μὲν τοὺς Ἀθηναίους ὁ Σόλων εἶχε γράψει τοὺς νόμους, εἰς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας Ὀλυκοργός.—8. Οἱ γέροντες ἔχουσι φυλάξει τὴν πόλιν.

44. Ὑποτακτ. ἐνεργ. φωνῆς βαρυτόνων ἡμεμάτων.

Παύλου καὶ Ἀλεξάνδρου διάλογος.

Π. Τί πράξω, ὦ Ἀλέξανδρε, ἵνα τοῖς γονεῦσι χαρὰν παρέχω;

Ἄλ. Τί πράξης; Ἐχω τινὰ ἐν τῷ νῷ, ἅπερ, ἐὰν πράξωμεν, σοῖς γονεῦσι πολλὴν χαρὰν παρέξομεν.

Π. Τίνα δὴ ταῦτ' ἐστίν; βούλει μοι λέγειν¹;

Ἄλ. Πῶς οὐ; Ὑπακούωμεν, ὦ φίλε, τοῖς τῶν γονέων καὶ διδασκάλων λόγοις· μανθάνωμεν τὰ μαθήματα ἐπιμελῶς· φεύγωμεν τὰς κακὰς ὀμιλίας καὶ τοὺς ἄφρονας φίλους· ἀεὶ τὰγαθὰ πράττωμεν καὶ μηδέποτε λύπην τινὶ παρέχωμεν· τοὺς πρεσβυτέρους σέβωμεν καὶ μηδέποτε αὐτοῖς ἀντιλέγωμεν. Ἐὰν πάντα ταῦτα πράτ-

τωμεν, ὃ ἄγαθέ, τοῖς τε γονεῦσι καὶ παῶσιν, ὡς² ὀλομαι, χαρὰν καὶ εὐφροσύνην παρέξομεν.

Π. Χάριν σοι ἔχω ἐπί³ τῇ συμβουλῇ καὶ ἡδέως πράξω, ἀ κελεύεις.

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

45. α') Τὰ εἰς -τερος, -τατος.

Περὶ Κύρου τοῦ νεωτέρου.

Α'. Τῶν μετὰ Κύρον τὸν πρεσβύτερον Περσῶν βασιλέων βασιλικώτατος καὶ ἄρχειν¹ ἀξιώτατος ἦν Κύρος ὁ νεώτερος. Παῖς ἔτι² ὢν³ σωφρονέστερος ἦν ἢ οἱ ἄλλοι παῖδες καὶ τοὺς γεραιτέρους ἐθεράπευε. Νεανίας δ' ὢν πολὺ ἀνδρειώτατος καὶ πολεμικώτατος ἦν πάντων τῶν ἡλικίων. Καὶ ποτε, ἐπεὶ ἐθῆρευεν, ἄρκτος τις τοῖς ὄνουσιν αὐτὸν ἔπαισεν, ὁ δ' ἐκείνην ἰσχυροτάτην οὖσαν⁴ ἐφόνευσεν. Ἐπεὶ δ' ὁ πατήρ εἰς τὴν Λυδίαν αὐτὸν ἐπεμψε σατραπίην, ἐγκρατέστατος καὶ ἰκανώτατος καὶ δικαιοτάτος ἦν πάντων τῶν σατραπῶν. Οἱ ἐν ἐκείνῃ τῇ σατραπείᾳ εὐδαιμονέστεροι ἦσαν ἢ οἱ ἐν ἄλλαις. Οὐδεὶς δ' εὐνούτερος ἦν τοῖς φίλοις ἢ ἐκεῖνος, οὐδενὶ δὲ φίλοι πιστότεροι ἢ ἐκεῖνοι.

Β'. Ὁ Δαρεῖος εἶχε δύο υἱούς, μεγαλύτερον¹ μὲν τὸν Ἄρταξέρξην, μικρότερον² δὲ τὸν Κύρον. Ὁ Κύρος, ὅτε ἦτο παῖς, ἦτο παρὰ πολὺ ἐντροπαλὸς καὶ παρὰ πολὺ φιλομαθὴς καὶ παρὰ πολὺ εὐπειθής εἰς τοὺς γερωντοτέρους. Πάντες ἐθαύμαζον τὸν Κύρον, διότι οὐδεὶς ἦτο περισσότερον ἰκανὸς νὰ ἱππεύῃ³. Ὁ Κύρος ἦτο σατραπὴς τῆς Λυδίας Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας· ἐγίνοντο δὲ σατράπαι οἱ παρὰ πολὺ σώφρονες καὶ παρὰ πολὺ σοφοὶ καὶ παρὰ πολὺ ἔμπειροι τοῦ πολέμου. Ὁ Κύρος ἦτο εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀνδρείους παρὰ πολὺ εὐνοϊκὸς καὶ παρὰ πολὺ ὠφέλιμος. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ὁ Κλέαρχος ἦτο παρὰ πολὺ ἀγαπητὸς εἰς τὸν Κύρον,

εἰσὶ καὶ παρὰ πολὺ ἔμπειρος καὶ παρὰ πολὺ ἔνδοξος στρατηγὸς ἦτο. Ἦτο δὲ ὁ Κῦρος παρὰ πολὺ ἀπλοῦς κατὰ τὸν χαρακτήρα⁴ καὶ κατὰ τὸ σῶμα⁵ παρὰ πολὺ ἰσχυρὸς.

46. β') Τὰ εἰς -ίων, -ιστος καὶ τὰ ἀνώμαλα παραθετικά.

Περὶ τῶν Ἀχιυῶν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων.

Α'. Πάλαι πασῶν τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν καλλίστη ἦν Ἑλένη, Μενελάου γυνή. Ταύτην δὲ Πάρις, ὁ κάλλιστος τῶν τοῦ Πριάμου υἱῶν, ἤρπασεν. Ἐπεὶ δὲ ταύτην εἰς Τροίαν ἐκόμισε, Μενέλαος καὶ Ἀγαμέμνων μετὰ πλείστων Ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς Τρῶας ἐστράτευσαν. Ἡ μὲν οὖν Μενελάου ἀρχὴ ἐλάττων ἦν τῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, μείζων δὲ τῆς Ὀδυσσεύς· ἐλαχίστη γὰρ ἦν ἡ Ἰθάκη. Ἐταίρους δ' ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς εἶχεν ἐλαχίστους, Ἀγαμέμνων δὲ πλείστους, Μενέλαος δὲ μείους μὲν ἢ ὁ ἀδελφός, πλείους δ' ἢ Ὀδυσσεύς. Ἐπεὶ οὖν ταῖς ναυσίν² εἰς Ἀσίαν ἦλθον οἱ Ἕλληγες, παρὰ³ τὴν Τροίαν ἐστρατοπέδευσαν.

Β'. Ὀλιγώτεροι ἀπὸ τοὺς Ἕλληγας¹ ἦσαν οἱ Τρῶες, ἐκ τῶν ὁποίων² παρὰ πολὺ ἀνδρεῖος ἦτο ὁ Ἔκτωρ, ὁ ὁποῖος παρὰ πολὺ καλὸν ἐνόμιζε τὸν ὑπὲρ πατρίδος κίνδυνον. Ἀπὸ τὸν Ἔκτορα¹ καλύτερος³ ἦτο ὁ Ἀχιλλεύς, ὅστις ἦτο ταχύτατος ἐξ ὅλων τῶν Ἑλλήνων⁴. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων παρὰ πολὺ πανούργος ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, παρὰ πολὺ δὲ γέρων καὶ παρὰ πολὺ σοφὸς ὁ Νέστωρ, παρὰ πολὺ δὲ κακὸς ὁ Θερεσίτης, ὅστις τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφὴν ἐνόμιζε καλύτεραν⁵ καὶ εὐκολωτέραν ἀπὸ τοὺς ἐν Τροίᾳ ἀγῶνας¹. Τοῦ μὲν Αἴαντος ἡ ἀσπίς ἦτο παρὰ πολὺ μεγάλη, τοῦ δὲ Ἀχιλλεύος ἡ λόγχη παρὰ πολὺ μακρὰ, οἱ δὲ ἵπποι τοῦ Ἀχιλλεύος ἦσαν ὄχι μόνον ταχύτεροι ἀπὸ τοὺς τῶν ἄλλων⁶, ἀλλὰ καὶ ἀθάνατοι. Ὅτε δὲ ὁ Ἔκτωρ ἐφρόνευσε τὸν Πάτροκλον, ὅστις ἐξ ὅλων τῶν συντρόφων⁴ ἦτο παρὰ πολὺ ἀγαπητὸς εἰς τὸν Ἀχιλλέα, οὐδεὶς ἦτο εἰς αὐτὸν περισσότερον ἐχθρὸς ἀπὸ ἐκείνον¹.

47. *Εὐκτικὴ τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημ.*

Α'. Ὁ μικρὸς Γεώργιος καὶ ἐπαίτης.

Ὁ μικρὸς Γεώργιος ἐπαίτη καθ' ὁδὸν συντυγχάνει καὶ διώβολον αὐτῷ ἐγχειρίζει. Ὁ δ' ἐπαίτης τῆ τοῦ παιδὸς εὐσπλαγγχνίᾳ¹ εὐφραίνεται καὶ αὐτῷ λέγει «χάριν σοι ἔχω, ὦ παῖ· ὁ Θεὸς ἀεί σε ὑγιᾶ διαφυλάττει καὶ εὐδαιμονίαν σοι παρέχει· εἶθε καὶ εἰ σοὶ γονεῖς ὑγιαίνοιεν καὶ τὴν αὐτῶν οὐσίαν αὐξάνοιεν· ἄλυπον τὸν βίον διάγοις καὶ αἰεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττοις». Γεώργιος δὲ χαρᾶς πλήρης τῷ ἀγαθῷ ἐπαίτη ἀποκρίνεται «ἀπολαύσαμεν τῶν ἀγαθῶν, ἃ εὐχαι· ἀλλὰ καὶ σύ, ὦ φίλε, ὑγιαίνεις καὶ εὖ πράξεις· εἶθε καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις εὐδαιμονίαν ὁ Θεὸς πέμψει καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσατε».

Β'. 1. Εἶθε νὰ μὴ βλάβωσιν οἱ ἐχθροὶ τὴν πόλιν.—2. Εἶθε νὰ ἔχη πράξει ταῦτα ὁ ἀδελφός.—3. Εἶθε νὰ προκόπητε εἰς¹ τὰ μαθήματα.—4. Εἶθε νὰ μὴ ἐξαλείψῃ ὁ χρόνος τὴν φιλίαν ἡμῶν.—5. Εἶθε νὰ φυλάξωσι τὴν πόλιν οἱ στρατιῶται.—6. Εἶθε νὰ γράψῃ ὁ παῖς τὴν ἐπιστολήν.—7. Εἶθε νὰ πείσω τὸν ἀδελφόν.—8. Εἶθε νὰ πράττωσιν οἱ ἄνθρωποι πάντοτε τὸ ἀγαθόν.—9. Πάντοτε εἶθε νὰ ἀριστεύης, ὦ φίλε.—10. Εἶθε νὰ ἔχη γράψῃ ὁ παῖς τὴν ἐπιστολήν.—11. Εἶθε νὰ μὴ πιστεύσῃς εἰς τοὺς λόγους τῶν κολάκων.—12. Εἶθε νὰ ἐμποδίσῃ ὁ πατήρ τὰς ἐριδας τῶν υἱῶν.—13. Εἶθε νὰ μὴ διαρπάσωσι μηδὲ νὰ κατακαύσωσιν οἱ ἐχθροὶ τὴν χώραν ἡμῶν.

48. *Προστακτ. τῆς ἐνεργτ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημ.*

Α'. Παρακέλευσις Μιλτιάδου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Ἐπει¹ Μιλτιάδης τὸν Ἀθηναίων στρατὸν ἐν Μαραθῶνι παρέταξε, τάδε² τοῖς στρατιώταις πρὸ τῆς μάχης ἔλεξε· «πάντες γινώσκετε, ὅτι νῦν οὐ μόνον ὑπὲρ δόξης, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μάχεσθε· μηδεὶς οὖν φευγέτω ἐκ τῆς τάξεως, μηδὲ τὸν παραστάτην καταλείπετω, ἀλλὰ πάντες μένετε μετὰ θάρρους, διώκετε τοὺς πολεμίους καὶ φονεύσατε ὡς πλεί-

στους³ αὐτῶν· οἱ στρατιῶται ὑπακούοντων τοῖς λοχαγοῖς καὶ τὰ κελεύσματα αὐτῶν πράξαντων. Ἐκαστος μείζον θάρρος τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἔχετω καὶ νομισάτω, ὅτι αὐτὸς τῆς νίκης αἴτιος ἔσται⁴. Ἐὰν δ' οὕτως, ὦ φίλοι, πράξετε, τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρέψετε καὶ τὴν πατρίδα σφύσετε. Ἐπὶ δὲ σὺν θεῷ τοὺς πολεμίους διώξωμεν, σύ, ὦ τοὺς πόδας τάχιστα θέρειππε, σπεύσον εἰς τὴν πόλιν καὶ λέξον τοῖς πολίταις τὴν νίκην».

Β'. 1. Νὰ ἔχητε πάντοτε ἐπιθυμίαν καλῶν ἔργων.—2. Οἱ πολῖται ἄς φυλάττωσι τοὺς νόμους.—3. Νὰ ἀποφεύγῃς τὴν φιλαργυρίαν, διότι εἶναι ἀρχὴ τῆς ἀδικίας.—4. Οἱ λόγοι ἄς ἔχωσι μέτρον καὶ ἄς ἀποφεύγωσι τὴν ὑπερβολήν. - - 5. Πάντοτε νὰ λέγῃτε τὴν ἀλήθειαν, ὦ παῖδες.—6. Ἄς μὴ πράξῃ τις ἐναντία πρὸς τὴν ἀρετήν.—7. Κανείς² ἄς μὴ νομίσῃ φίλον ἄνθρωπον ἀχάριστον.—8. Ὡ νεανία, νὰ πιστεύῃς εἰς τοὺς λόγους μου.

49. Ἀπαρμφ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥήμ.

1. Ὁ εὐτυχὴς πιστεύει, ὅτι θὰ ζήσῃ πάντοτε εὐτυχής.—2. Δὲν εἶναι ἀσφαλὲς νὰ πιστεύωμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.—3. Θέλω νὰ γράφω ὀρθῶς.—4. Δὲν θέλωμεν νὰ ἀκούωμεν ψεῦδη.—5. Ὁ πᾶς θέλει νὰ μανθάνῃ γράμματα.—6. Εὐκόλον εἶναι νὰ προστάξωμεν, δύσκολον δὲ νὰ πράξωμέν τι.—7. Δὲν θέλω νὰ πιστεύσω εἰς τοὺς λόγους τούτους.—8. Λέγεται ὅτι οἱ Αἰγινῆται πρῶτοι νομίματα εἶχον κόψει.

50. Μετοχή τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων

Α'. Ὁ τρίτος ἄθλος τοῦ Ἡρακλέους.

Ἡρακλεῖ τὴν Λερναίαν ὑδραν φονεύσαντι¹ Εὐρυσθεὺς ἐπέταξεν ἔμψυχον εἰς Μυκίνας κομίσαι τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον, χρυσᾶ μὲν κέρα ἔχουσαν², ἐν Οἰνῳῃ δὲ διατρίβουσαν. Ἦν δ' ἡ ἔλαφος Ἀρτέμιδος ἱερά³. Ἡρακλῆς οὖν μῆτε ἀποκτείνειν μῆτε τιτρώσκειν αὐτὴν θέλων⁴ ἐδίωξεν ὅλον ἑναυτόν. Τέλος δ' ἡ ἔλαφος τῇ

διώξει⁵ κάμνει καὶ εἰς τὸ Ἄρτεμισιον ὄρος φεύγει. Μέλλουσα⁶ δ' ἐκείθεν τὸν ποταμὸν Λάδωνα διαβαίνειν ὑφ' Ἡρακλέους συλλομβάνεται. Οὗτος δὲ φέρων⁷ αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὄμων συντυγχάνει Ἄρτεμιδι. Τῇ δὲ θεᾷ χαλεπαινοῦση Ἡρακλῆς ἐλεξεν· «οὐχ ὕδρευ⁸, ὦ Ἄρτεμι, ἀλλ' ἀνάγκη⁹ τὴν ἔλαφον διώξας συνέλαβον· αἴτιος δὲ τοῦτου Εὐρυσθεύς ἐστιν ὁ τοῦτο προσεταχώς». Καὶ ἡ μὲν θεὰ ταῦτ' ἀκούσασα* οὐκέτ'¹⁰ ὠργίζετο, ὁ δ' ἤρως τὴν ἔλαφον ἐμφύχον εἰς Μυκίνας κομίσας Εὐρυσθεὶ ἐγχειρίζει.

Β'. 1. Ἴππος τις εἶπεν εἰς τὸν ἵπποκόμον· «τὴν κριθὴν, ἢ ὅποια με τρέφει, γὰ μὴ κλέπτῃς». — 2. Εἰς ὄνος, ὁ ὁποῖος ἐβάσταζεν ἀλάτι¹, διέβαινε ποταμὸν. — 3. Αὕτη εἶναι ἡ στρατιά, ἢ ὅποια θὰ κινδυνεύσῃ χάριν² τῆς πόλεως. — 4. Ὁ ἰατρός, ὁ ὁποῖός με εἶχε θεραπεύσει, ἐθεράπευσε καὶ τὸν ἀδελφόν μου. — 5. Οὗτος εἶναι ἐκείνος, ὁ ὁποῖος ἔσωσε τὴν πόλιν. — 6. Εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι γράφουσιν ὀρθῶς, μεγάλη χαρὰ ὑπάρχει. — 7. Ὁ Ἡρακλῆς ἐσπλαγχνίζεται τὸν Προμηθεά, ὁ ὁποῖος παρεκάλει αὐτὸν καὶ ἀφ' οὗ ἐτόξευσεν, ἐφόνευσε τὸν ἀετόν, ὁ ὁποῖος κατέτρωγε τὸ ἦπαρ αὐτοῦ. — 8. Οἱ Πέρσαι, ὅτε εἶχον ἐκστρατεύσει κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πολλοὺς ναοὺς αὐτῆς κατέκαυσαν.

51. Ἐνεργ. ἀόρ. β' τῶν βαρυτόνων δημάτων.

Α'. Περὶ Κάδμου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἰδρύσεως τῆς Καδμείας.

Ἀγήνορι, τῷ τῶν Φοινίκων βασιλεῖ, δύο ἦσαν παῖδες, Εὐρώπη καὶ Κάδμος. Ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τὴν Εὐρώπην ἀπήγαγεν, Ἀγήνωρ τῷ υἱῷ εἶπε· «τὴν πατρίδα λίπε καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπανάγαγε». Ὁ οὖν Κάδμος, ἐπεὶ οὐδαμοῦ τὴν ἀδελφὴν ἠῦρε, πρὸς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἦλθεν. Ὁ δ' Ἀπόλλων εἶπεν αὐτῷ· «ἐὰν ἐν τῷ πεδίῳ βοῦν ἴδῃς, ἐλθὲ μετ' αὐτῆς, ἐν ᾧ δ' ἂν τόπῳ ἐκείνη ἔλθῃ, πόλιν κτίσον». Ἀπελθὼν δὲ Κάδμος βοῦν εἶδεν, ὅταν ὁ θεὸς εἶπε καὶ εἰς Βοιωτίαν μετ' αὐτῆς ἦλθε. Τότε δράκων ἐξ ἄντρου προήλθεν², ὃς τοὺς τοῦ Κάδμου ἐταίρους φονεύσας καὶ αὐτῷ ἐπήλθε.

Κάδμος δ' ἀκοντίῳ ἐκείνον βαλὼν ἐφόνευσεν. Ἀθηναῖα δὲ προσελθούσα ἐκέλευσεν αὐτὸν τοὺς τοῦ δράκοντος ὀδόντας εἰς τὴν γῆν βαλεῖν. Βαλόντος δ' αὐτοῦ τούτους, ἄνδρες ἔνοπλοι ἐκ τῆς γῆς ἐξῆλθον. Οὗτοι ἔσφαξαν ἀλλήλους πλὴν πέντε. Τούτους δ' ἀγαγὼν Κάδμος εἰς τὸ πεδῖον πόλιν ἔκτισεν, ἣν Καδμείαν ὠνόμασε.

Β'. 1. Αἰσχροτάτον ἦτο εἰς Σπαρτιάτην τὴν τάξιν νὰ ἀφήσῃ καὶ ἐκ τῆς μάχης νὰ φύγῃ.—2. Ὅτε οἱ Πέρσαι ἤλθον πλησίον τῆς Ἀττικῆς, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀφήσωσι τὴν πόλιν καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ πλοῖα, τοὺς παῖδας δὲ καὶ τὰς γυναῖκας νὰ δηγήσωσιν εἰς τὰς νήσους.—3. Ὁ Ἀγησίλαος συνήθροισεν ὅλον τὸ στράτευμα εἰς Ἐφεσον.—4. Εἶθε νὰ μὴ ἀποθάνῃ ὁ στρατηγός.—5. Εἶθε νὰ ἴδω τὸν πατέρα ὑγιᾶ.—6. Ὁ κακὸς μαθητὴς ἐκ τοῦ σχολείου ἄς φύγῃ.—7. Ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἔμαθε γράμματα, οὐδὲως¹ διαφέρει ἀπὸ ζῶον.—8. Οὐδεὶς ὑπάρχει, ὅστις δὲν ἔσφαλεν.—9. Ἡ ὄρνις δὲν ἐγέννησε σήμερον.—10. Εἶθε νὰ εὕρω τὸ βιβλίον.—11. Ἄς εἴπωσιν οἱ μαθηταὶ τὸ μάθημα.—12. Εἶθε νὰ μὴ πάθω κακὸν τι.

52. Προσωπικαὶ ἀντωνυμιαί.

1. Ὁ σίδηρος εἶπεν εἰς τὸν χρυσόν· «σὺ μὲν εἶσαι λαμπρότερος ἀπὸ ἐμέ¹, ἐγὼ δὲ ὠφελιμώτερος ἀπὸ σέ⁴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους».—2. Ὁ θεὸς εἶναι πατήρ καὶ σοῦ² καὶ ἡμῶν ὅλων².—3. Χωρὶς³ σέ, ὦ θεέ, οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀσθενεῖς.—4. Ὁ θεὸς πολλὰ ἀγαθὰ εἰς ἡμᾶς παρέχει.—5. Οὐδεὶς στολισμὸς οὔτε εἰς ἡμᾶς οὔτε εἰς σᾶς εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὴν ἀρετὴν⁴.—6. Ἐντὸς⁴ ἐμοῦ καὶ ἐντὸς σοῦ καὶ ἐντὸς ὅλων ἀθάνατος ψυχὴ ὑπάρχει.—7. Θάνατος ἡμᾶς καὶ σᾶς περιμένει.—8. Σᾶς⁵ συμβουλευόμεν νὰ ἀποφεύγητε τὰς συναναστροφὰς τῶν κακῶν ἀνθρώπων.—9. Σεῖς δὲν θὰ πείσετε ἡμᾶς.—10. Εὐχαρίστως πείσθωμι εἰς σέ, ὦ πάτερ.

53. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ παθ. καὶ μέσου ἐνεστιῶτος.

Α'. Λόγος Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Ὅτε Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἔμελλον στρατεύεσθαι,

τάδε Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλεξεν· «οἱ πολέμοι ταῖς τε προτέροις ἤτταις¹ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ εὐδαιμονία ἀχθόμενοι εἰς πόλεμον παρασκευάζονται καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν στρατεύσουσιν. Ἀντιπαρασκευαζώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ ἢ ἡμετέρα χώρα ὑπ' αὐτῶν διαρπάξῃται. Τὰ φρούρια καλῶς φυλαττέσθω καὶ ἐπιτήδεια ἐν αὐτοῖς συγκομιζέσθω, οἱ δὲ φρούραρχοι πρὸς τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον παρασκευαζέσθων, ἵνα μὴ ἀπαράσκευοι καταλαμβάνωνται. Ἀναγκαῖον δ' ἔτι ἐστὶν ἡμῖν καὶ τὰς ναῦς παρασκευάζεσθαι, ἵνα τὰς ἐκείνων ἀκτὰς ληξώμεθα, καὶ στρατὸν συναγεῖν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων χώραν στρατευώμεθα. Οἱ² δ' ὑμῶν ἢ τὰ φρούρια φυλάττητε ἢ ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατεύθησθε, γενναίως μάχεσθε καὶ τῆς πατρίου ἀρετῆς μὴ ἐπιλανθάνεσθε. Οἱ δὲ θεοί, οὓς πάντων μάλιστα σεβόμεθα μὴ παύσιντο νίκην τε καὶ δόξαν ἡμῖν παρέχοντες³».

Β'. 1. Δὲν πρέπει¹ νὰ ψεύδωνται οἱ νεανίαι. — 2. Εἶθε νὰ σέπτονται πάντες ὀρθῶς. — 3. Οἱ νεώτεροι ἄς ἐκπαιδεύωνται ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων. — 4. Ἀναγκαῖον εἶναι οἱ κακοὶ νὰ ἐξουσιάζωνται ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν. — 5. Εἶθε νὰ μὴ διαρπάξῃται ἡ χώρα ἡμῶν. — 6. Ἐὰν ἢ πατρίς κινδυνεύῃ μετὰ θάρρους ἄς πορευώμεθα εἰς βοήθειαν. — 7. Οἱ κόλακες δὲν εἶναι ἀξιοὶ νὰ πιστεύωνται. — 8. Ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι κολακεύονται, πολλακίς πιστεύουσιν εἰς τοὺς κολακεύοντας. — 9. Προθύμως νὰ ἐκπαιδεύῃσαι, ὦ τέκνον, διότι ἡ παιδεία εἶναι ὠφελιμώτατον πρᾶγμα. — 10. Εἶθε νὰ πορευῆσθε μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ εἶθε νὰ μάχησθε ἀνδρείως. — 11. Ἀχάριστος ἄνθρωπος ἄς μὴ νομίζεται φίλος.

54. Ὅριστ. τοῦ μέσου μέλλ. φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολήκτων ῥημάτων.

Α'. Δεύτερος λόγος τοῦ Περικλέους.

«Οὐ μόνον, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατευώμεθα. Ἐχομεν συμμάχους πιστοὺς καὶ ἀγαθοὺς, οἱ ἄθροοι ἐκπορευόσονται. Οἱ στρατηγοὶ αὐτῶν συμβουλεύουσιν ἡμῖν¹ περὶ τῆς στρατείας, τὰς

Ἐ' ὁρθῶς τούτων συμβουλῶν ἀποδεξόμεθα. Πρὸ δὲ τῆς στρατείας, ὧ πολῖται, εὐξασθε περὶ τῆς νίκης τοῖς θεοῖς, οἱ τοῖς μὲν πολεμίοις οὐ βοηθήσουσιν, οὐ τὴν εἰρήνην ἔλυσαν, ἡμῶν² δ' οὐ παύσονται προστατεύοντες».

Β'. 1. Δὲν θὰ ἀρχίσωμεν τὸν πόλεμον¹, διότι θέλομεν νὰ ἔχωμεν εἰρήνην.—2. Θὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πολιτῶν.—3. Ποία πόλις θὰ με δεχθῆ;—4. Ἐγὼ θὰ ἀκολουθήσω σᾶς².—5. Θὰ πείθωμαι εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος.—6. Ὁ ἀγαθὸς οὐδέποτε θὰ εἶπῃ ψεῦδος.—7. Θὰ νύψω³ τὰς χεῖρας.—8. Θὰ λουσθῶ μὲ ψυχρὸν ὕδωρ⁴.—9. Οἱ ἀθληταὶ θὰ ἀλειφθῶσι μὲ ἔλαιον⁵.—10. Οὐδέποτε θὰ παύσω³ νὰ λέγω⁶ τὰ ἀληθῆ.

55. Ὅριστ. τοῦ μέσ. ἀορ. α' φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολήκτων ῥημάτων.

1. Ὁ καλὸς οὗτος ἀνὴρ οὐδέποτε εἶπε ψεῦδος¹.—2. Ηὐχθήθη² νὰ ἔχω καλοὺς φίλους.—3. Ὁ Ἡρακλῆς ἐπολέμησε πρὸς τὰς Ἀμαζόνιας³.—4. Ἐνύψα² τὰς χεῖρας διὰ ψυχροῦ ὕδατος.—5. Ἠλείφθημεν μὲ ἔλαιον.—6. Ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης πολλὰ καὶ καλὰ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ κατώρθωσαν.—7. Ὁ Ἐρέξης ὑπέταξε⁴ τὴν Αἴγυπτον.—8. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐλούσθη εἰς τὸν ποταμὸν Κύδων.—9. Πολλὰκις ἐσκέφθημεν² περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πολιτῶν.—10. Διὰ τί δὲν ἀπεδέχθης² τὴν συμβουλήν μου;

56. Ὅριστικὴ τοῦ μέσου καὶ παιθητ. παρακ., ὑπερσυντ. καὶ τετελ. μέλ. φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολήκτων ῥημάτων.

1. Καλῶς ἔχεις σκεφθῆ, ὦ παῖ.—2. Ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πολλοὶ ναοὶ ἔχουσι ἰδρυθῆ.—3. Οἱ λησταὶ ἔχουσι φονευθῆ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.—4. Εὐρυπίδης ὁ ποιητὴς ἐν Μακεδονίᾳ ἔχει ταφῆ.—5. Ἐχεις ἀνατραφῆ μαζί μὲ ἐμέ.—6. Στέφανος ἐξ ἴων

ἔχει πλεχθῆ.—7. Σὺ ἔχει βλάβει δ' Ἀριστείδης ἢ ἡ πόλις ἔχει βλαφθῆ ὑπ' αὐτοῦ ; —8. Ἄν' συνάψῃτε μάχην τινὰ πρὸς ἀλλήλους² κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν³, καὶ ἐγὼ θὰ ἔχω κατακοπῆ καὶ σεῖς.—9. Σὺ μὲν ἔχεις πεισθῆ ὑπ' ἐμοῦ, οἱ δὲ ἄλλοι ἀκόμη⁴ δὲν ἔχουσι πεισθῆ.—10. Λέγε καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἔχη πραχθῆ. —11. Εἰς⁵ τοὺς νόμους τοῦ Δράκοντος μία εἶχεν ὀρισθῆ εἰς ὅλους τοὺς ἀμικράνοντας ποινή, (δῆλα δὲ) ὁ θάνατος.—12. Εἰς⁶ στήλας ἔχουσιν ἐγγραφῆ τὰ ὀνόματα τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν.—13. Θὰ ἔχῃς ἀναγραφῆ μέγιστος εὐεργέτης.—14. Τὸ στράτευμα τῶν βαρβάρων εἶχε ταραχθῆ ὑπὸ τῶν τοξευμάτων τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου.—15. Εἰς τοὺς ἀπίστους δὲν θὰ ἔχη μείνει⁶ φίλος.—16. Πολλῶν καὶ ματαίων λόγων θὰ ἔχωμεν ἀπαλλαχθῆ.—17. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶχεν (ἐκ)παιδευθῆ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους.—18. Θὰ εἴμεθα ἀπηλλαγμένοι πολλῶν φροντίδων.

57. Ὑποτ. τοῦ μέσου ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακ. τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

1. Ἐὰν καλῶς ἔχῃς ἐκπαιδευθῆ, οὔτε εἰς κόλακας θὰ πιστεύσῃς, οὔτε θὰ κολακεύσῃς.— 2. Ἦλθον ἐνταῦθα διὰ νὰ λουσοῦ.— 3. Ἄν ἔχῃς γυμνασθῆ, διὰ τί δὲν μετέχεις τῶν ἀγώνων ; — 4. Ἄς γυμναζώμεθα, ἵνα ἔχωμεν παρασκευασθῆ εἰς πόλεμον.— 5. Νὰ ἐργάζῃσαι, ἵνα κατορθώσῃς τοῦτο.— 6. Ἐὰν ταῦτα ἔχουσι πραχθῆ, θὰ γράψω εἰς σέ.— 7. Ἐὰν οἱ λησταὶ ἔχουσι φονευθῆ, ἐλθὲ τάχιστα.— 8. Πρᾶξον ὅσα λέγω, ἵνα ἔχῃς ἀπαλλαχθῆ τοῦ κινδύνου.— 9. Ἐφερα ἔλαιον διὰ νὰ ἀλειφθῆτε.

58. Εὐκτικ. τοῦ μέσ. μέλλ. καὶ ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ παρακειμένου.

Α'. Εὐχὴ μητρὸς ὑπὲρ τῶν υἱῶν

Εἴθε οἱ ἐμοὶ υἱοί, ὦ θεεῖ, καλῶς πεπαιδευμένοι εἶεν καὶ ἀεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττοιεν. Εἴθε πάντες εὐ αὐτοὺς λέγοιεν, μηδεὶς δὲ μέμφαιτο. Φυλάξαιντο τὰς κακὰς ὀμιλίαις, αἶ τοὺς νέους παντὸς

μᾶλλον¹ διαφθείρουσι καὶ μηδέποτε ψεύσαιντο. Εἶθε, ὦ υἱοί, καλῶς γεγυμνασμένοι εἴητε καὶ φιλοπατρίαν ἔχοιτε. Εἶθε μετὰ θάρρους ἐπὶ τοὺς τῆς πατρίδος πολεμίους στρατεύσασθε καὶ τούτους σὺν τοῖς ἄλλοις στρατιώταις τρέψασθε². Εἶθε ὑποδεξαίμην ποτὲ τοὺς ἐμοὺς υἱοὺς νικητὰς καὶ εὐθὺς, ὦ θεέ, ἀποθάνοιμι.

Β'. 1. Εἶθε νὰ μὴ μεμφοῦ¹ τις τὴν πράξιν ταύτην.— 2. Εἶθε νὰ μὴ ἐκστρατεύσωμιέν ποτε ἄδικον ἐκστρατείαν.— 3. Εἶθε νὰ ἔχη γραφῆ ἢ ἐπιστολὴ ὑπὸ τοῦ πατρός.— 4. Εἶθε νὰ ἔχωσι θυσιασθῆ βόες εἰς τοὺς θεοὺς.— 5. Εἶθε νὰ ἔχη φυλαχθῆ ἢ γέφυρα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.— 6. Εἶθε νὰ ἀποφασίσητε νὰ πέμψητε στρατὸν.— 7. Εἶθε νὰ μὴ ἔχωσι φονευθῆ οἱ αἰχμάλωτοι.— 8. Εἶθε νὰ ἔχη μηνυθῆ καλὴ ἀγγελία.— 9. Εἶθε νὰ κατορθώω τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ἔργον.— 10. Εἶθε νὰ προφυλάξῃς τὸν ἑαυτὸν σου² ἀπὸ τὰς κακὰς συναναστροφάς³.

**59. Προσκι. μέσ. ἀορ. α'. καὶ μέσ. καὶ παθ. παρκ.
τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.**

1. Καὶ τὴν ἰστέον μου τὴν χάριν,¹ ὦ πάτερ.— 2. Ὁ στρατιώτης ἄς λουσιθῆ εἰς² τὸν ποταμόν.— 3. Ἔργον τι εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν πολιτῶν ἄς ἔχη προσταχθῆ.— 4. Νὰ ἔχητε πεισθῆ εἰς τοὺς λόγους τοῦ πατρός.— 5. Νὰ σκεφθῆς πρὸ τοῦ ἔργου, μετὰ δὲ τὴν σκέψιν νὰ ἀρχίσῃς.— 6. Οἱ λησται ἄς ἔχωσι φονευθῆ.— 7. Πρὸ τοῦ ἔργου καλῶς νὰ σκεφθῆτε.— 8. Οἱ σύμμαχοι ἄς ἀποφασίσωσι νὰ πέμψωσιν εἰς ἡμᾶς στρατὸν.— 9. Νὰ ἔχῃς σκεφθῆ τὰ κάλλιστα.— 10. Ὁ ἀθλητὴς ἄς ἀλειφθῆ μὲ ἔλαιον.— 11. Οἱ ἐργάται ἄς ἀρχίσωσι τὸ ἔργον³.— 12. Νὰ ἔχητε καλῶς παρασκευασθῆ.

**60. Ἀπαρέμφ. μέσ. μέλ. καὶ ἀορ. α' καὶ μέσου καὶ
παθ. παρακμ. βαρυτόνων ῥημάτων.**

1. Νομίζω ὅτι δὲν ἔχω σκεφθῆ καλῶς.— 2. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐτέλμησε νὰ εἶπῃ ψεῦδη.— 3. Οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος ἐλέγοντο ὅτι εἶχον γραφῆ δι' αἵματος¹.— 4. Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ σκέπτηται

τις, ἀλλὰ νὰ ἔχη σκεφθῆ.—5. Ὁ Φαρνάδαξος ἐνόμιζεν ὅτι ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνους πρὸ πάντων² εἶχε βλαφθῆ.—6. Δὲν ἀπεφασίσατε νὰ ἐτοιμάσητε τὰς ναῦς καὶ νὰ ἐξοπλίσητε τὸ στράτευμα;—7. Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐμυθεύετο ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ Χείρωνος τοῦ Κενταύρου εἶχεν ἐκπαιδευθῆ.—8. Ὁ Ἥφαιστος λέγεται ὅτι εἶχε βριθῆ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.—9. Λέγομεν ὅτι θὰ πορευθῶμεν εἰς τὴν χώραν τῶν πολεμίων.—10. Ὁ Ἀλέξανδρος ἤλπιζεν ὅτι πᾶσαν τὴν Ἀσίαν θὰ ὑποτάξῃ (εἰς ἑαυτόν).

61. Μετχ. μέσ. μέλ. καὶ ἀόρ. α' καὶ μέσου καὶ παθητ. παραι.

Α'. 1. Συντεταγμένοι τε καὶ μάχεσθαι παρεσκευασμένοι ὁ στρατιῶται ἐπὶ τοὺς πολεμίους πορευέσθων.—2. Ἐέρξης καταστρεφάμενος τὴν Αἴγυπτον ἦλθεν εἰς τὴν Εὐρώπην τοὺς Ἕλληνας καταστρεφόμενος.—3. Οἱ στρατευσόμενοι ἐφ' ἡμῶν πολλοὶ μὲν, θειλοὶ δ' εἰσὶ.—4. Μὴ δέξῃ κλοπαῖον πρᾶγμα· ὅ τε γὰρ δεξάμενος καὶ ὁ κλέψας κλέπται εἰσὶ.—5. Τὸ ἄθλον τῶν Ἰσθμιοὶ νικησάντων ἦν στέφανος ἐκ πίτυος πεπλεγμένος.—6. Οἱ στρατιῶται ἀναπαυσάμενοι πορεύονται ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Β'. 1. Τὰ δένδρα, τὰ ὅποια ἔχουσι φυτευθῆ ὑφ' ἡμῶν, φέρουσι πολλοὺς καρπούς.—2. Πολὺ διαφέρει ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ἔχει γυμνασθῆ, ἀπὸ ἐκείνου, ὁ ὅποιος δὲν ἔχει γυμνασθῆ¹.—3. Ἀφ' οὗ ηὐχθήθησαν² αἱ στρατιῶται, ἐπορεύοντο ἐναντίον³ τῶν πολεμίων.—4. Ὁ Κῦρος μέγα στράτευμα συνήθροισε διὰ νὰ πορευθῆ⁴ κατὰ⁵ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀρταξέρξου.—5. Ἀφ' οὗ σκεφθῆτε, ἀρχίσατε τὸ ἔργον¹.—6. Ὁ πατήρ, ἀφ' οὗ ἀναγκυθῆ², θὰ πορευθῆ εἰς τὴν πόλιν.

62. Αἰ ἐγνίσεις τοῦ παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. α'.

1. Ὁ Ἀχιλλεὺς λέγεται ὅτι ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος.—2. Εἰς τὸν Λάϊον, τὸν βασιλέα τῶν Θυβῶν, ἢ Πυθία ἐμάντευσεν², ὅτι θὰ φονευθῆ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.—3. Εἴθε νὰ μὴ πιστευθῶσιν οἱ ψευδεῖς λόγοι.—4. Ὁ προδότης τῆς πατρίδος ἄς φονευθῆ.—

5. Ὑπὸ καλοῦ ἀνδρὸς πάντοτε θὰ λεχθῶσι τὰ ἀληθῆ.—6. Ὁ ἀδικῶν θὰ τιμωρηθῆ.—7. Ἄς ἐκπαιδευθῆ ὁ παῖς καλῶς.—8. Ἄς τιμωρηθῆ ὁ ἀμελής παῖς.—9. Καὶ σύ, ὦ φίλε, νὰ πεισθῆς εἰς τὰ λεγόμενα ὑπ' ἐμοῦ.—10. Ὁ Ζεὺς ἠράνισε διὰ κεραυνοῦ³ τὴν πόλιν, ἧτις ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Σαλμωνέως.—11. Αἰθιοὶ καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέρατοι, ἂν μὲν ἀτάκτως ἔχῃσι βίφθη⁴, οὐδὲλως⁵ εἶναι χρήσιμα, ἐὰν δὲ τεθῶσι μὲ τάξιν⁶, γίνεται πολλοῦ λόγου ἄξιον κτήμα. (δῆλα δὲ) οἰκία.—12. Δὲν δύναμαι νὰ σωθῶ ἐκ τοῦ κινδύνου τούτου.—13. Εἴθε νὰ ἀποκαλυφθῶσι τὰ σφάλματα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.—14. Θὰ ταχθῆτε μεθ' ἡμῶν.

63. Παρθ. μέλλ. καὶ ἀόριστος β'.

1. Οἱ Κρήτες ἔλεγον ὅτι παρ' αὐτοῖς ἀνετράφη¹ ὁ Ζεὺς. —
2. Λέγουσιν ὅτι τὸ πῦρ ἐκλάπη² ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ Προμηθέως.
—3. Εἴθε νὰ ἀπαλλαγθῶμεν ἀπὸ τὸν κακὸν τοῦτον ἀνθρώπον³. —
4. Λέγουσιν ὅτι ὁ Διόνυσος⁴ ἐτάφη² ἐν Νάξῳ.—5. Ὁ Ἀπόλλων εἰς τοὺς Θηβαίους ἐμάντευσεν⁵ ὅτι δὲν θὰ ἀπαλλαγῶσι⁶ τῆς Σφιγγίδος, ἂν δὲν λύσῃ τις τὸ αἰνίγμα αὐτῆς.—6. Εἴθε νὰ μὴ σφαγῶσιν οἱ αἰχμάλωτοι.—7. Ἄς σκιαφῆ καλῶς ὁ ἀγρός.—8. Ὁ Θησεὺς ἐπεμψε τὸν Ἰππόλυτον πρὸς τὸν Πιθέα τὸν πάππον, ἵνα ἀνατραφῆ⁷ παρ' αὐτῶν.—9. Ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς Ἡτολεμαῖος κατεσφάγη ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ὅλος ὁ στρατὸς τῶν Μακεδόνων κατεκόπη. —
10. Εἴθε νὰ γραφῆ ἢ ἐπιστολὴ σήμερον.—11. Ἀγγελία ἦλθεν, ὅτι αἱ Θηβαὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κατεσκόφησαν⁸.—12. Ἐλπίζω ὅτι ταχέως θὰ ἀπαλλαγθῶ² ἀπὸ τοῦτο τὸ κακόν⁹.—13. Ἄς βραφῆ καλῶς ἢ ἐσθῆς.—14. Οἱ ἐν τῇ μάχῃ πεσόντες θὰ ταφῶσι δημοσίᾳ διαπάνη.

64. Μέσος ἀόριστος β'.

Α'. 1. Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἐπὶ Ἐκπαδοῦ πορευθεὶς συμπάσαν τὴν ἐντὸς² ἄλλου ποταμοῦ χώραν προσηγάγετο.—2. Οἱ φύλακες ἐκπλαγέντες ἔλιπον τὴν φυλακὴν καὶ εἰς φυγὴν ἐτρέποντο.—3. Τῆς ἡτίτης ἕνεκεν ἄθυμοι ἐγένοντο οἱ στρατιῶται. —

4. Μιλτιάδης μόνος τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων κατελίπετο³ υἷὸν ὅμοιον τῷ πατρί.—5. Σάραπιν οἱ Ἀθηναῖοι ἐξ Αἰγύπτου θεὸν εἰσηγάγοντο.—6. Τῶν Περσῶν ἐγγυὸς προσελθόντων⁴, Θεμιστοκλῆς ἐπεισεν Ἀθηναίους παῖδας καὶ γυναῖκας εἰς τὰς νήσους ἀγαγέσθαι.—7. Ἀπορίαν μᾶλλον μετ' εὐδοξίας καταλίποῦ τοῖς ἀπογόνοις ἢ ἀφθονίαν μετ' αἰσχύνης.

Β'. 1. Νὰ μὴ τραπήῃς πρὸς ἀμέλειαν.—2. Φθάσαντες¹ εἰς τὸ Ἀράξην ποταμὸν εὗρισκον οἱ Ἕλληνες χωρία πολλὰ γεμᾶτα ἀπὸ σίτου² καὶ οἶνον.—3. Ποῦ νὰ φύγωμεν, ποῦ νὰ τραπῶμεν, ὦ φίλοι.—4. Εἶθε νὰ γίνωσι ταῦτα, τὰ ὅποια σὺ λέγεις.—5. Εἶθε νὰ πεισθῇ ὁ υἱὸς εἰς τοὺς λόγους τοῦ πατρός.—6. Εἶθε νὰ ἐννοήσῃς³ τὸ ὠφέλιμον.—7. Εἶθε νὰ γίνῃς εὐδαίμων.—8. Νὰ ὑποσχεθῇς τοῦτι εἰς ἐμέ.—9. Ὁ βῆτωρ προσεῖλκυσε (πρὸς ἑαυτὸν)⁴ τὸ πλῆθος.—10. Εἶθε οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες νὰ ἀφήσωσιν (ἀπίσω τους)⁵ ἀγαθοὺς παῖδας.

65. Κιητικαὶ ἀντωνυμίαι.

1. Ὁ μὲν ἰδικός σου υἱὸς εἶναι ἐπιμελής, ὁ δὲ ἰδικός μου δὲν εἶναι.—2. Πείθομαι εἰς τὸν ἰδικόν μου πατέρα.—3. Μᾶλλον νὰ πιστεύητε εἰς τοὺς ἰδικούς σας ὀφθαλμούς παρά¹ εἰς τοὺς λόγους τούτου.—4. Ἐξέρχομαι με² τὴν ἰδικήν μου μητέρα.—5. Ὅλοι ἀγαπῶσι τοὺς ἰδικούς των πατέρας.—6. Οἱ ἰδικοὶ μας πρόγονοι ἦσαν εὐσεβεῖς.—7. Κατοικῶ πόλιν γειτονικὴν τῆς ἰδικῆς σας³.—8. Συμβουλευόμεν τὰ ἰδικά μας τέκνα³.—9. Νόμιζε ὅτι τὰ ἰδικά μου εἶναι ἰδικά σου.—10. Οἱ γονεῖς ἀγαπῶσι τὰ ἰδικά των τέκνα.—11. Διὰ τὴν ἰδικήν σας ἀμέλειαν ἔχουσιν οἱ ἐχθροὶ τὰ ἰδικά μας πράγματα.—12. Ὁ ἰδικὸς των κήπος εἶναι ὠραίος.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΑΩ

66. α' *Οι συναιρούμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.*

1. Νὰ τιμῆς τοὺς γονεῖς, ὡ τέκνον.—2. Εἶθε νὰ νικᾷς πάντοτε τοὺς ἐχθρούς.—3. Νοὺς βλέπει καὶ νοὺς ἀκούει.—4. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔλεγε· «δὲν με ἀφήναι νὰ κοιμῶμαι τὸ τρόπαιον τοῦ Μιλτιάδου». —5. Εἶθε νὰ μὴ κυνηγᾶτε κακὸν κέρδος.—6. Ὅλον τὸ στράτευμα ἐφώναζεν.—7. Οἱ νεώτεροι ἄς σιωπῶσιν.—8. Εἶθε νὰ ζῶ εὐδαίμων.—9. Μήτε νὰ ἀκούῃς μήτε νὰ βλέπῃς, ὅσα δὲν πρέπει'. —10. Ὅτε ἤμην² παῖς, ἤρχόμην εἰς τὸ σχολεῖον.—11. Ὁ ἄνθρωπος ἄς τρώγῃ, ἔταν πεινᾷ καὶ ἄς πίνῃ, ἔταν διψᾷ.—12. Πρὶν νὰ πεινωσι³ πολλοὶ τρώγουσι καὶ πρὶν νὰ διψῶσι, πίνουσι. —13. Εἶθε νὰ ἀγαπῶσιν ὅλοι οἱ παῖδες τοὺς γονεῖς.—14. Δύσκολον εἶναι νὰ νικᾷ τις.—15. Ἄς μὴ σε νικᾷ τὸ κακόν, ἀλλὰ σὺ νὰ νικᾷς αὐτό.—16. Μετὰ θάρρους, ὡ στρατιῶται, ἄς ὀρμῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

67. β' *Οἱ συναρούμενοι τύποι τῆς μέσης φωνῆς.*

1. Ἄς προσπαθῶμεν πάντοτε νὰ εἴμεθα¹ δίκαιοι.—2. Περιερχόμενος² τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου παρετήρουν αὐτάς.—3. Εἶθε νὰ τιμῶνται οἱ χρηστοὶ ἄνδρες.—4. Μακάριος, ὅστις περιουσίαν καὶ νοῦν ἔχει· διότι μεταχειρίζεται αὐτήν³ εἰς ὅσα πρέπει⁴. —5. Οἱ εὐεργέται τῶν πόλεων πάντοτε ἄς τιμῶνται ὑπὸ τῶν πολιτῶν.—6. Οἱ παῖδες τῶν ἀρίστων Περσῶν ἐκπαιδευόμενοι εἰς τὰ ἀνάκτορα⁵ τοῦ βασιλέως ἤκουον καὶ παρετήρουν καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐτιμῶντο ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἐτιμῶντο.—7. Τὰ ὄτα⁶ περισσότερον ἢ τὴν γλῶσσαν⁶ νὰ μεταχειρίζησαι.—8. Νὰ προσπαθῆς νὰ ἐξουσιάξῃς τὴν γλῶσσαν⁷. —9. Εἰς τοὺς ἰατροὺς ἀδύνατον εἶναι ἕλας τὰς ἀσθενείας νὰ θεραπεύωσι. —10. Ὁ ἀνδρεῖος στρατιώτης προσπαθεῖ νὰ νικᾷ ἢ νὰ ἐπιθνήσκῃ ἐνδόξως.

68. *Ρήματα συνηρημένα εις εω.*

α') *Οι συναιρούμενοι τύποι τῆς ενεργητ. φωνῆς.*

1. Εἶθε πάντες οἱ πολῖται νὰ ἀγαπῶσι τὴν πατρίδα. — 2. Οἱ στρατιῶται ἄς πολεμῶσιν ἀνδρείως. — 3. Ὁ Θεμιστοκλῆς πέμψας ἀγγέλον πρὸς τὸν Ξέρξην¹ ἔλεγεν· «Ὁ Θεμιστοκλῆς σε συμβουλεύει νὰ ἀποπλέῃς εἰς τὸν Ἑλλάσποντον, διότι οἱ Ἕλληγες σκέπτονται νὰ λύσωσι τὰς ἐκεῖ γαφύρας». — 4. Οἱ θεοὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαθοὺς καὶ μισοῦσι τοὺς κακοὺς. — 5. Νὰ μὴ φθονῆς τοὺς εὐτυχοῦντας². — 6. Τὸ πλοῖον εἰσέπλεεν εἰς τὸν λιμένα. — 7. Εἶθε, ὦ θεέ, νὰ μοι ἐκτελῆς τὰς εὐχάς. — 8. Ὁ Δημοσθένης πολλάκις ἔλεγε· «πρέπει σεῖς³, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὰ πράττετε τὰ πρόποντα⁴». — 9. Ὁ Κλέαρχος ἐπολέμει κατὰ τῶν Θρακῶν¹, οὔτινες κατέφκουν ὑπὲρ τὸν Ἑλλάσποντον. — 10. Νὰ πλέητε παρὰ τὴν ἀκτὴν. — 11. Νὰ μισῆτε τοὺς κόλακας. — 12. Οἱ γέροντες ἄς ἐπαινῶσι τοὺς καλοὺς νέους. — 13. Ἀπὸ² τὸ στόμα τοῦ Νέστορος ὡς μέλι ἀπέρρεεν ὁ λόγος. — 14. Διὰ τῆς πόλεως ταύτης βέει ποταμός. — 15. Τὰ μὲν ψεύδη, ὦ τέκνον, εἶθε πάντοτε νὰ μισῆς, εἶθε δὲ νὰ ἀγαπῆς τὴν ἀλήθειαν.

69. β') *Οι συναιρούμενοι τύποι τῆς μέσης φωνῆς.*

1. Αἱ παροῦσαι περιστάσεις¹ πολλῆς φροντίδος ἔχουσιν ἀνάγκην. — 2. Οἱ Θεσσαλοὶ καὶ Θηβαῖοι φίλον, εὐεργέτην, σωτήρα ἐνόμιζον τὸν Φίλιππον. — 3. Ἄς μὴ μιμώμεθα τὰς πράξεις τῶν κακῶν. — 4. Εἶθε νὰ ἐκτελῶνται αἱ διαταγαὶ τῶν ἀρχόντων. — 5. Νὰ ἐπαινῆς καὶ νὰ μιμῆσαι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας. — 6. Δὲν εἶναι αἰσχρὸν νὰ μισῆται τις² ὑπὸ τῶν κακῶν. — 7. Πρέπει οἱ δικασταὶ³ νὰ ἀκροῶνται ἐμοίως καὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ ἐκείνου, ὅστις ἀπολογεῖται. — 8. Οἱ Ἐγεσταῖοι παρεκάλουν τοὺς Ἀθηναίους⁴ νὰ βοηθῶσιν αὐτούς⁵. — 9. Εἶθε νὰ ἀγαπῶμαι ὑφ' ἄλων. — 10. Νὰ προτιμῆς ζημίαν μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρὸν. — 11. Ὁ Ἀγησίλαος μεγαλύτεραν ζημίαν ἐνόμιζε νὰ στερῆται φίλων παρὰ χρημάτων. — 12. Κανείς⁶ ἄς μὴ φοβῆται τὸν θάνατον.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΟΩ

---

70. Οι συναιρούμενοι τύποι τῆς ενεργητ. καὶ μέσης φωνῆς.

1. Ὁ Ὅμηρος παρομοιάζει τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰ φύλλα¹ τῶν δένδρων.—2. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ νομισθῆ θεός.—3. Ἦς στεφανώνωμεν τοὺς νικητάς.—4. Οἱ νεανίαι εἶθε νὰ ζηλεύωσι τοὺς ἀνδρείους ἀνδρας.—5. Νὰ ζηλεύητε, ὦ νεανίαι, τοὺς γενναίους καὶ συνετοὺς ἀνδρας.—6. Ὁ χρυσὸς εἶναι, ὅστις ὑποδουλῶναι πολλάκις τοὺς ἀνθρώπους.—7. Δράκων ὁ νομοθέτης καὶ τοὺς κλέπτας διὰ θανάτου¹ ἐτιμῶραι.—8. Εἶθε νὰ ζηλεύητε τοὺς ἀνδρας, οἵτινες ἐλευθερώνουσι² τὴν πατρίδα.—9. Ἡ χώρα ἡμῶν λεηλατεῖται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.—10. Τοὺς ἐχθροὺς ἄς ὑποτάσσωμεν.—11. Εἶθε νὰ τιμωρῶνται πάντες οἱ κακοί.—12. Ὁ ὑπερήφανος ἄς ταπεινώνηται.—13. Ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐναντιώνονται εἰς τοὺς νόμους, εἶναι ἄξιοι νὰ τιμωρῶνται.—14. Ὁ προδότης τῆς πατρίδος ἄς τιμωρῆται διὰ θανάτου.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΠΛΗΝ ΤΟΥ ΕΝΕΣΤΩΤ. ΚΑΙ
ΠΑΡΑΤ. ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

---

71. α') Ὅμαλὸς σχηματισμός.

Α'. Θεμιστοκλέους φωνή.

Θεμιστοκλῆς, κωλύσας τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ¹ τὸν Ξέρξην τοῦ τὴν Ἑλλάδα δουλώσαι², μάλιστα³ ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀθηναίων δῆμου ἐτιμήθη. Μετ' ὀλίγον δέ, πολλῶν αὐτῷ φθονησάντων, οἱ Ἀθηναῖοι ἐφυγάδευσαν αὐτόν. Ὅτε δὲ φυγὰς ἐν Ἄργει ἦν, οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἔφοροι Πausανίαν, τολμήσαντα⁴ γράψαι τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ δουλώσειν τὴν Ἑλλάδα, ἐθανάτωσαν. Ἐπειτα δὲ

πρέσβεις εἰς Ἀθήνας πέμψαντες εἶπον· «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν Πausανίαν ἡμεῖς ἐτιμωρησάμεθα θανατώσαντες καὶ τετελεωτήκεν, ὡς⁵ ἄξιός ἦν. Μάρτυρες δὲ πολλοὶ δηλοῦσιν, ὅτι καὶ Θεμιστοκλῆς προδότης ἐστὶ. Δι' ὃ ἀξιοῦμεν καὶ ὑμεῖς τὸν προδότην τιμωρήσασθαι». Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τοῖς Λακεδαιμονίοις πιστεύσαντες, θάνατον αὐτοῦ ἀπόντος κατεψηφίσαντο⁶. Ὁ δ' ἐξ Ἄργους πρῶτον μὲν εἰς Κέρκυραν ἔφυγεν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν Ἑπαιρον, πρὸς Ἀδμήτον τὸν βασιλέα. Ἐκεῖθεν δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἦλθεν, ἐνθα καὶ ἐτελεύτησε.

Β'. 1. Πρῶτοι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἡρακλέα ὡς θεὸν ἔχουσι τιμῆσαι.—2. Εὐεργετῶν¹ τὴν πόλιν θὰ τιμηθῆς κατ' ἀξίαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν.—3. Εἴθε νὰ νικήσωμεν τοὺς ἐχθρούς.—4. Ἄς τιμηθῆ ὁ σαφός.—5. Λέγουσιν ὅτι ὁ Ἡρακλῆς² ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ Διός.—6. Τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν παρατήρησεν³ ὁ Ξέρξης ἀπὸ τοῦ ὄρους Αἰγάλεω.—7. Θὰ προσπαθῆσω νὰ πράττω πάντοτε τὸ ἀγαθόν.—8. Πάντων τῶν κακῶν ἰατρὸς εἶναι ὁ χρόνος· οὗτος καὶ σὲ τώρα θὰ θεραπεύσῃ.—9. Ἀγαθοὶ ἄρχοντες δὲν θὰ ἀφήσωσι τοὺς ἀρχομένους νὰ πάσχωσιν ἀδίκαια.—10. Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηναίων μὲ παντὸς εἶδους⁴ ἀγάλματα εἶχε κοσμηθῆ.—11. Θαυμά⁵ εἶναι, ἂν⁶ τις ἔχῃ εὐτυχίσει διὰ βίου.—12. Οὐδέποτε⁷ ξένον θὰ ἀδικήσωμεν, ἀλλὰ θὰ τιμήσωμεν καὶ θὰ ὠφελήσωμεν.—13. Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ὑπὸ πάντων ἄς ἔχῃ ἀγαπηθῆ.—14. Ἡ Τροία, ἀφ' οὗ ἐπολιορκήθη⁸ δέκα ἔτη, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.—15. Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον εἶχε ταπεινωθῆ ἡ δόξα τῶν Ἀθηναίων.—16. Νὰ γεμίσῃς τὸ ποτήριον μὲ ὕδωρ⁹.—17. Ὁ Δαρειὸς ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα υποδουλώσῃ¹⁰ αὐτήν.

72. β') Ἀνώμαλος σχηματισμός.

1. Οἱ Λυδοὶ πρῶτοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων¹ νομίσματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ μετεχειρίσθησαν.—2. Θὰ σε² μεταχειρισθῶ ὡς φίλον.—3. Ἄς μὴ μεταχειρισθῶμεν πρὸς βλάβην ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἔχουσι ποιηθῆ³ πρὸς ὠφέλειαν.—4. Οἱ ἰατροὶ συμβουλεύουσιν εἰς τοὺς

ἀσθενεῖς νὰ μὴ μεταχειρίζονται ἔλαιον².—5. Ἐὰν σοφὸς ἑμιλῆ, πάντες θὰ ἀκροασθῶσι³ μετὰ προσοχῆς.—6. Πάντες ἠθέλον νὰ γελάσωσιν, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο.—7. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μέλλεις νὰ πράξῃς⁴, νὰ μὴ προλέγῃς· διότι, ἂν ἀποτύχῃς, θὰ γελασθῇς.—8. Δὲν ἤρκεσαν τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἐλάβομεν.—9. Εὐκόλον εἶναι εἰς τὸν θεὸν πάντα νὰ ἐκτελέσῃ.—10. Ὁραῖον εἶναι νὰ ἔχωσιν ἐκτελεσθῆ τὰ πάντα, καθὼς πρέπει⁷.—11. Εἶθε νὰ ἐπαινέσῃς τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα.—12. Τοῦτον, ἂν σωφρονῆτε, θὰ δέσητε.—13. Ἄς συγκαλέσῃ πάντας ὁ βασιλεὺς. — 14. Ὁ κακοῦργος ἔχει δεθῆ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ.—15. Δὲν θὰ ἐπαινέσω⁸ τὸν λέγοντα μὲν καλὰ, πράττοντα δὲ κακά.—16. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἀφ' οὗ ἐπήγεσε⁹ τοὺς κατοίκους τῆς Νύσσης, ἀπήτησε νὰ πέμψωσιν εἰς αὐτὸν τριακοσίους ἐκ τῶν ἱππέων.—17. Ὁ Τισσαφέρνης δὲν ἐσεβάσθη τὸν ξένιον Δία, ἀλλὰ τὸν Κλέαρχον, ὅστις ἦτο¹⁰ ξένος, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς ἐξαπατήσας ἐφόνευσε.—18. Ὁ Προμηθεὺς ἐπὶ τοῦ ὄρους Καυκάσου πολλὰ ἔτη εἶχε δεθῆ.—19. Νὰ ἀρκεσθῇς εἰς τὰ παρόντα¹¹.—20. Ἄγρὸς μὴ ὀργωθεῖς δὲν φέρει καρπούς.

73. Δεικτικά καὶ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

1. Ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀνάγγελλε τὰ ἐξῆς.—2. Πάντων τούτων αἴτιος εἶναι οὗτος ἐδῶ ὁ ἀνὴρ.—3. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε τέτοιο θάρρος καὶ τόσον μέγα, ὥστε εἰς οὐδὲν ἐμπόδιον¹ ὑπεχώρει.—4. Τέτοιον ἄνδρα ἐγὼ δὲν εἶδον ἀκόμη².—5. Δὲν ἐντρέπεσαι, ἐν ᾧ εἶσαι³ τοιαύτης ἡλικίας, νὰ πράττῃς τέτοια.—6. Αὕτη ἐδῶ ἡ ἡμέρα μεγάλων κακῶν αἰτία εἶναι εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας.—7. Μεγάλῃ σοφία εἶναι νὰ γνωρίζῃ τις τὸν ἑαυτὸν του.—8. Ἐὰν λέγωμεν, ὅτι δὲν ἠμαρτήσαμέν ποτε, πλανῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας.—9. Ὁ ἐξῆς νόμος εἶναι πρῶτος καὶ μέγιστος· «νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου⁴ ὡς τὸν ἑαυτὸν σου».—10. Νὰ θέλῃς νὰ ἀρέσκῃς εἰς ὅλους, ὅχι μόνον εἰς τὸν ἑαυτὸν σου.—11. Νὰ λέγῃς μᾶλλον ἔπαινον τῶν φίλων παρὰ⁵ τοῦ ἑαυτοῦ σου.—12. Οἱ πλεονέκται τὸν ἑαυτὸν των μὲν πλουτίζουσι, τοὺς ἄλλους δὲ βλάπτου-

σι.— 13. Πολλοὶ ἄνθρωποι οὔτε εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶν οὔτε εἰς ἄλλους εἶναι ὠφέλιμοι.

74. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία, ἡ ἐρωτηματικὴ καὶ ἡ ἀόριστος τίς, ἡ ἀναφορικὴ ὅς καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς σύνθετοι, ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ αὐτός.

1. Οἱ κακοὶ βλάπτουσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον.—2. Πολλάκις τὰ τέκνα τῶν αὐτῶν γονέων δὲν εἶναι ὅμοια μεταξὺ τῶν¹.—3. Βοηθεῖτε ὁ εἰς τὸν ἄλλον¹.—4. Ἀγαπάτε ὁ εἰς τὸν ἄλλον².—5. Εἰς ποῖον, μετὰ τὸν θεόν, ὀφείλομεν μεγαλυτέραν εὐγνωμοσύνην παρὰ³ εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν;—6. Μερικοὶ ποιηταὶ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου παρομοιάζουσι πρὸς ὄνειρον⁴.—7. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε μία⁵ κρήνη ὀνομαζομένη Καλλιρρόη.—8. Ὁ Ἄμμασις, ὁ ὁποῖος ἐβασιλευς τῆς Αἰγύπτου, εἰς φίλον, τοῦ ὁποῖου ὁ υἱὸς ἀπέθανεν, ἔπεμψεν ἐπιστολήν, ἐν τῇ ἧοία παρηγορίας εἶχε γράψει.—9. Ἐκεῖνος εἶναι εὐδαίμονέστατος, εἰς ὅποιον οὐδὲν κακὸν ὑπάρχει.—10. Ὅποια δὲν ἐπιτρέπεται⁶ νὰ πράττῃς, ταῦτα οὐδὲ νὰ λέγῃς ἐπιτρέπεται.—11. Πρέπει οἱ δικασταὶ νὰ ἔχωσι τὴν ἰδίαν γνώμην, τὴν ὁποῖαν ἀκριβῶς⁷ καὶ οἱ νομοθέται.—12. Εἰς τὰ τέκνα τῶν ἰδίων γονέων πολλάκις δὲν ὑπάρχει ὁ ἴδιος χαρακτήρ.—13. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων οὐχὶ τὰ ἴδια ἀπεφάσιζον ἐνίοτε οἱ Ἀθηναῖοι.—14. Ὁ ἴδιος (σύ) εἶδες τὸν ἀδελφόν μου ἢ παρ' ἄλλου ἔμαθές τι περὶ αὐτοῦ;

75. Ἀτικὸς μέλλ. καὶ ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. β'.

1. Ἄν πλουτίζῃς τοὺς φίλους, τὸν ἑαυτὸν σου θὰ πλουτίσῃς.—2. Τὴν πόλιν θὰ τειχίσωμεν, ἐὰν οἱ ἐχθροὶ πλησιάσωσι.—3. Δὲν θὰ διαδιθάσωμεν τὸν στρατὸν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος¹ τοῦ ποταμοῦ.—4. Οἱ Πέρσαι ἤλθον μὲ παμπληθῆ στρατόν², ἵνα ἀφανίσωσι³ τὴν Ἑλλάδα.—5. Νὰ ἀγαπᾷς, ὦ παῖ, τὴν πατρίδα σου ὡς μητέρα· διότι αὕτη σε ἔχει γεννήσει καὶ (ἀνα)θρέψει ὄχι ὀλιγώτερον⁴ τῆς μητρὸς σου.—6. Ὁ Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν εἶχεν

ἀφήσει εἰς τὸν υἱὸν ἀξιόλογον δύναμιν καὶ ἀρχήν.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς εὐλόγως σωτὴρ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἕλης ὠνομάζετο· διότι^β εἰς τὴν συμβουλήν αὐτοῦ ἔχοντες πεποιθήσιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν εἶχον ἐγκαταλείψει καὶ εἰς τὰς ναῦς εἶχον καταφύγει.—8. Πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἐλέγετο, ὅτι ἡ θεὰ εἶχεν ἀφήσει^β τὴν πόλιν, προθυμότερον ἐγκατέλειψαν αὐτὴν καὶ εἰς τὰς ναῦς κατέφυγον.—9. Ἀνδρείως θὰ ἀγωνισθῶμεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

76. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ὀνομάτων.

1. Διὰ τῶν (δύο) ὀφθαλμῶν¹ βλέπομεν.—2. Διὰ τῶν (δύο) ὠτων¹ ἀκούομεν.—3. Ὁ ἱερεὺς ἐθυσίασεν εἰς δύο θεούς, τὸν Δία καὶ τὸν Ποσειδῶνα.—4. Ὅπως² τὰ πλοῖα ἀπὸ³ δύο κυβερνήτας, τοιουτοτρόπως⁴ αἱ πόλεις ἀπὸ δύο βασιλεῖς δυσκολώτερον κυβερνῶνται ἢ ἀπὸ ἑνα.—5. Ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια εἶναι δύο ποιήματα τοῦ Ὀμήρου.—6. Ἀδύνατον εἶναι εἰς δύο κυρίους νὰ δουλεύῃ τις.—7. Φιλία εἶναι μία ψυχὴ ἐντὸς⁵ δύο σωματίων.—8. Οἱ δύο παῖδες τοῦ Ξενοφῶντος, ὁ Γρύλλος καὶ ὁ Διόδωρος, ἐξεπαίδεύθησαν ἐν Σπάρτῃ.—9. Τὸν ποιητὴν Ἴβυκον δύο λησταὶ ἐφάνευσαν.—10. Οἱ (δύο) μάρτυρες λέγουσι τὴν ἀλήθειαν.—11. Οἱ δίκασται δικαίως τοὺς δύο ἐκείνους ἀνάττωσαν.

77. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι. Συσχετικὰ ἐπιρρηματα.

Φρουρὸς Θραξ καὶ Σκύθης.

Ὅτε ποτὲ Λακεδαιμόνιός τις εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἔπλευσεν, ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο¹ δούλων αὐτοῦ ἔφυγεν. Ὅτε δ' οὗτος ἦλθεν εἰς κώμην τινὰ τῶν Θρακῶν, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ φρουρός· «Ποῖος εἶσαι;»—Σ. «Ὁ Τήρης, υἱὸς τοῦ Ὀδρύσου».—Θ. «Ποῖας ἡλικίας² εἶσαι;»—Σ. «Ἐἴκοσιν ἐτῶν».—Θ. «Ἀπὸ ποῖον τόπον³ εἶσαι; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; εἰς ποῖον μέρος⁴ θέλεις νὰ ἔλθῃς;»—Σ. «Ἐἰμαι Σκύθης· τώρα ἔφυγον ἐκ τῆς δουλείας καὶ θέλω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρίδα μου⁵, τὴν Σκυθίαν».—Θ. «Μὲ ποῖον τρόπον⁶ καὶ πότε ἔγι-

νες δοῦλος;» — Σ. «Ὅτε ἤμην⁷ παῖς, ἤρπασέ με Λακεδαιμόνιός τις ἐκ τῆς πατρίδος⁸ καὶ ἤνάγκασέ με νὰ γίνω δοῦλος». — Θ. «Πόσοι ἔτη ἦσο δοῦλος;» — Σ. «Δέκα ἔτη». — Θ. «Ἐξ ἧς οὗ τόσον πολλὰ ἔτη⁹ εἶσαι δοῦλος, δὲν ἀγαπᾷς τὸν κύριόν σου;» — Σ. «Ὁ κύριός ἀγαπᾷ τὸν κύριόν του, ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ τοὺς γονεῖς μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου καὶ τὴν πατρίδα μου». — Θ. «Εἰς ποῖον δὲ μέρος¹⁰ κατοικοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι;» — Σ. «Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ». — Θ. «Πόσοι¹¹ δὲ εἶναι;» — Σ. «Πόσοι εἶναι, δὲν γνωρίζω. Εἶναι ὅμως¹² οἱ ἀνδρεϊότατοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων. Ὅταν ἔχωσι πόλεμον¹³, δὲν ἐρωτῶσι, πόσοι¹⁴ εἶναι οἱ ἐχθροί, ἀλλ' εἰς ποῖον μέρος¹⁰ εἶναι». — Θ. «Ποῖος εἶναι ἄρχων αὐτῶν;» — Σ. «Δύο βασιλεῖς». — Θ. «Ποῖος ἐκ τῶν δύο¹⁴ ἔχει περισσοτέραν δύναμιν¹⁵;» — Σ. «Οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος¹⁶. Καθεὶς ἐκ τῶν δύο¹⁷ ἔχει τὴν ἴδιαν δύναμιν, διότι καὶ οἱ δύο¹⁸ εἶναι ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἡρακλέους». — Θ. «Ποῖα εἶναι ἡ δύναμις αὐτῶν;» — Σ. «Οὐχὶ τέτοια, ὅποια ἢ τῶν ἰδικῶν μας βασιλέων. Οὗτοι εἶναι οἱ στρατηγοὶ κατὰ τὸν πόλεμον· ἐν καιρῷ δὲ εἰρήνης μεγαλυτέραν δύναμιν ἔχουσιν¹⁹ οἱ ἔφοροι». — Θ. «Ἄλλοτε θὰ εἴπωμεν²⁰ περισσότερα πρὸς ἀλλήλους²¹· τώρα ἐπιτρέπεται²² σοὶ νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν κώμην.

78. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν δημάτων.

Α'. Περὶ τοῖν Διοσκούρων.

Τῷ Διοσκούρῳ υἱὸ τοῦ Διὸς εἶναι ἐλεγέσθην. Ἐπρωτευέτην δ' ἀγῶσι γυμνακοῖς¹, ὁ μὲν Κάστωρ τῷ ἱππεύειν, ὁ δὲ Πολυδεύκης τῇ πυγμῇ. Διὰ τοῦτο φύλακε καὶ προστάτα ἐλεγέσθην τῶν Παλαίστρων. Ὅτε δὲ ποτε εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐστρατεύεσθην, ὑπὸ τῶν πολεμίων κατεκοπήτην. Ἐπεὶ δ' ὁ μὲν ἀθάνατος ἦν, ὁ δὲ θνητός, ἐντεῦθεν ἄμφω τὴν μὲν ἑτέραν ἡμέραν ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμοῦ² ἐλεγέσθην εἶναι, τὴν δ' ἐν Ἄδου. Πρὸ πλοῦ οἱ Ἑλληνες καὶ τῷ Διοσκούρῳ ὤδε ἰκέτευσον· «ὦ Διοσκούρω, εὖνω ὄντε λάμπητον ἡμῖν ἐν κινδύνῳ³». Ἐν γὰρ τῷ πλοῦ ὅτε⁴ ἀστέρε δύο ἐν τῷ ἰσθμῷ λαμπείτην⁴, οἱ ναῦται ἐπίστευσον τὸν κίνδυνον τοῖν ἀστέροις παυθῆσε-

σθαι· εἶναι⁵ γὰρ τῷ Διοσκούρω. Μάλιστα δὲ τούτῳ τῷ θεῷ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἰκετεύσθην.

Β'. 1. Ἐν Σπάρτῃ ἰδρύθη ἀρχὴ δύο βασιλείων, ἵνα καὶ οἱ δύο λαοί, οἵτινες τὴν γῆν κατέλαβον, ὁμοίως τιμηθῶσι. Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἦσαν ἡγεμόνες² τῶν στρατευμάτων. Οὐδέποτε καὶ οἱ δύο βασιλεῖς ἐν πολέμῳ ἐφρονεύθησαν, ἐπειδὴ δὲν ἐξεπέμποντο καὶ οἱ δύο εἰς ἐκστρατείας. — 2. Ἐν Ἀθήναις ἐξεπαιδεύθησάν ποτε δύο ἀδελφοί, δὲν εἶχον ὅμως ἐμπιστοσύνην³ πρὸς ἀλλήλους⁴, ἀλλ' ἦσαν ἐχθροί. Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης εἰς τὸν ἕνα⁵ ἐξ αὐτῶν (τῶν δύο) εἶπε· «δύο ἀδελφοί ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς δύο χεῖρας⁶ καὶ τοὺς δύο πόδας καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς. Αἱ δύο χεῖρες καὶ οἱ δύο πόδες καὶ οἱ δύο ὀφθαλμοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα βοηθῶσιν ἀλλήλους⁴· τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, οὐχὶ ἵνα ἐμποδίζωσιν ἀλλήλους, ἀλλ' ἵνα βοηθῶσιν ἀλλήλους.

ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

79. α') Ἐνεσιτώσ, παρατκ. καὶ μέλλ. ἐνεργ. καὶ μέσος.

1. Ὁ δοῦλος καθαρίζει τὴν οἰκίαν. — 2. Ἡ χάλαζα καταστρέφει τὰ φυτά. — 3. Οἱ στρατιῶται ὀμνύουσιν ὅτι θὰ ὑπερασπίσωσι τὴν πατρίδα⁵. — 4. Οἱ πολῖται τοὺς ἐχθροὺς θὰ ἀποκρούσωσι. — 5. Ἐρώτα καὶ θὰ ἀποκριθῶ εἰς σέ. — 6. Εἰς τὸν Σωκράτην ὁ θεὸς ἐφάνερωνε, τί ἔπρεπε νὰ πράττῃ¹. — 7. Πότε θὰ τελειώσῃς τὸ ἔργον; — 8. Πρόβατον, τὸ ὅποιον ἐκουρεύετο² ἀτέχνως, εἶπε πρὸς τοὺς κορευόντας· «ἐὰν³ ἐπιθυμῆτε ἔρια³, νὰ κόπτετε ἀνωτέρω, ἐὰν δὲ κρέας³, σφάζατέ με ἅπαξ διὰ παντός». — 9. Τὸν κινδυνεύοντα πολλάκις οἱ φίλοι θρηνοῦσι μὲν καὶ λυποῦνται, δὲν τολμῶσι δὲ νὰ βοηθῶσιν αὐτόν⁵. — 10. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ⁶ θὰ ἀποκρούσωμεν τοὺς ἐχθροὺς. — 11. Ἐπεμψα ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος θὰ ἀναγαγεῖται⁷ τὴν νίκην.

30. β') Ένεργ. και μέσος άόριστος α'.

1. Νά καθάρισης τὸ φόρεμα.— 2. Λέγεται ὅτι ὁ Ἑρακλῆς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαθάρισε¹ τὴν αὐλὴν τοῦ Αὐγείου ἀπὸ τὴν κόπρον². — 3. Ὁ Κύκλωψ ἀπέκλεισε τὸ σπήλαιόν του³ διὰ μεγάλου λίθου, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐδύνατο νὰ σηκώσῃ. — 4. Ποῖος ὕφανε τὸ φόρεμα τοῦτο;— 5. Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν μοι ἔπεμψας.— 6. Ὁ θέλων νὰ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν ἄς ὑψώσῃ τὴν χεῖρα.— 7. Ὁ σαλπικκτής ἔδωκε τὸ σημεῖον⁴· πρέπει νὰ ἐμβαίνωμεν εἰς τὰς ναῦς.— 8. Ὁ Θησεύς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἀπλώσῃ λευκὸν ἰστίον, ἂν ἤθελε φονεύσει⁵ τὸν Μινώταυρον.— 9. Λέγεται ὅτι οὗτος ὁ ἔμπορος πλείστα ἐκέρδισε. — 10. Τινὲς ἐκ τῶν παλαιῶν φιλοσόφων οὐδέποτε ἐθυσίασαν ζῆα εἰς τοὺς θεοὺς νομίζοντες, ὅτι δὲν ἦτο ὕσιον νὰ μολύνωσι δι' αἵματος τοὺς βωμοὺς. — 11. Διεμοίρασαν πρὸς ἀλλήλους⁶ τὴν ἀρχὴν τῶν πάντων ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἥλυτός.— 12. Ὁ Λεωνίδας εἰς τὸν Ξέρξην ζητοῦντα τὰ ὅπλα ἀπὸ τοὺς τριακοσίους⁷ Σπαρτιάτας ἀπεκρίθη⁸ «μολῶν λαβέ».

31. γ') Παρακείμενος και ὑπερσυντ. τῆς ἐνεργ. και μέσης φωνῆς.

1. Ὁ Τυρταῖος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀποστειλεῖ εἰς τοὺς Σπαρτιάτας ὡς ἡγεμόνα, διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ποιημάτων ἐγένετο εἰς τὴν Σπάρτην αἴτιος τῆς νίκης. — 2. Οἱ τριάκοντα τύραννοι πλείστους Ἀθηναίους εἶχον φονεύσει ἐν διαστήματι ὀκτῶ μηνῶν¹. — 3. Εἰς τὸν Ξέρξην κακὰ σημεῖα εἶχον φανερωθῆ² πρὸ τῆς κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκστρατείας. — 4. Ἡ Ἀθηναῖα εἶχε φανερώσει εἰς τὸν Ὀδυσσεά, πῶς ἤθελε κατανικήσει³ τοὺς μνηστήρας. — 5. Κακαὶ συναναστροφαὶ πολλοὺς νέους ἔχουσι καταστρέψει.— 6. Ὅτε ἠγγέλθη ἢ ἐν Σικελίᾳ συμφορὰ, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ πολὺν χρόνον δὲν ἐπίστευον⁴ εἰς τοὺς ἀναγγειλαντας, ἔπειτα μαθόντες ὅτι ἀληθῆ εἶχον ἀγγελθῆ⁵ ἐμέμφοντο τοὺς μάντις λέγοντες, ὅτι εἶχον ἀπα-

τηθῆ⁶ ὑπ' αὐτῶν.—7. Χίμαια ἔξυπνητὸς⁷ ἢ κοιμᾶσαι;—8. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἐτόλμησε νὰ συνάψῃ μάχην, διότι εἶχε διασκορπισθῆ τὸ στράτευμά του.—9. Διὰ τῆς πράξεως τοῦ πολίτου ἐκείνου ὄλη ἡ πόλις ἔχει ἀτιμασθῆ.—10. Ὁ τοξότης ἔχει τὸ τόξον τεντωμένον.—11. Πολλοὶ ἐμίσουν τὸν Σωκράτην νομίζοντες ὅτι αὐτὸς διέφθειρε⁸ τοὺς νέους· διότι πρὸ πολλοῦ εἶχε διαβληθῆ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.—12. Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἦλθον εἰς τὸν Μαραθῶνα, ἡ μάχη ἤδη εἶχε κριθῆ.—13. Οἱ παλαιοὶ Ἕλληγες ἔτρωγον πλαγιασμένοι⁸.

82. δ') Παθητικὸς μέλλ. καὶ ἀόριστος α' καὶ β'.

1. Ὁ Πausanias ὑπερηφανευθεὶς διὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς δόξαν¹ ἐμιμήθη² τὴν πολυτέλειαν τῶν Περσῶν.—2. Ἐπειδὴ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν ὑετῶν οἱ καρποὶ τῶν ἀγρῶν, ἔγινε λιμὸς.—3. Τὸ τόξον, τὸ ὁποῖον οἱ μνηστήρες τῆς Πηγελοπῆς δὲν ἠδύνατο νὰ τεντώσωσιν, ἐτεντώθη εὐκόλως ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς.—4. Ὁ Πύρρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, ἐφρονέυθη ἐν Ἄργει κτυπηθεὶς ὑπὸ γυναικὸς διὰ μεγάλου λίθου.—5. Οἱ Ἕλληγες ἠττηθέντες ἐν Χαιρωνείᾳ δὲν ἐτόλμησαν πλέον³ νὰ ἀντιταχῶσι⁴ κατὰ τῶν Μακεδόνων¹, ἀλλὰ διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς πόλεις των.—6. Νὰ ἐντρέπῃσαι τὸν ἑαυτὸν σου, διὰ νὰ μὴ ἐντραπῆς τοὺς ἄλλους.—7. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι ὁ Καμβύσης γενόμενος μανιακὸς⁵ κατεκρήμνισε⁶ τοὺς ναοὺς τῶν Αἰγυπτίων.—8. Ὡ παῖδες, νὰ φανήτε ἀξιοὶ τῶν προγόνων σας.—9. Ὑπὸ τίνας ἐκουρεύθη τοῦτο τὸ πρόβατον;—10. Τὸ ἔργον ἐφέρθη εἰς πέρας⁷ χθὲς.—11. Ὁ φίλος μου χθὲς ἀσθενήσας ἐπλάγιασεν ἐνωρίτερον.

83. Ἄνωμαλαι αὐξήσεως.

Α'. Τέμνη τὰ Θετταλικά.

Τὰ καλούμενα Τέμνη τὰ Θετταλικά ἴην χῶρος μεταξὺ κείμενος τοῦ τ' Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης. Ἔρρει δὲ διὰ μέσου αὐτοῦ ὁ Πηγείος. Εἰς τοῦτον δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ἔρρουν καὶ εἰργάζοντο⁴

αὐτὸν μέγαν. Διατριβὰς δ' εἶχε πολλὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρω-
πίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ τῆς φύσεως. Κιττός τε πολὺς ἐκεῖ ἤκιμαζε
καὶ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνεῖρπε καὶ περιειλίττετο περὶ αὐτά.
Τὸ πᾶν ἐκεῖ ἐωρᾶτο χλοάξον καὶ παρῆχεν ἡδονὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς.

Β'. 1. Ὁ Κλέοβις καὶ ὁ Βίτων ἔσυραν τὸ ἄριμα τῆς μητρὸς
πρὸς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας. — 2. Τὸ τρώπαιον τοῦ Μιλτιάδου δὲν ἄφηνε
τὸν Θεμιστοκλέα νὰ ἠσυχάζῃ¹. — 3. Χθὲς ὁ βασιλεὺς προσέφερε
γεῦμα² εἰς τοὺς νικῆσαντας στρατηγούς³. — 4. Πολλὰί ἄμαξαι γε-
μᾶται ἀπὸ ἄλευρα ἠκολούθουν τὸ στράτευμα³. — 5. Συνήθισα τοὺς
παῖδας νὰ σηκώνωνται πρωί. — 6. Οἱ Ἑλλῶτες χάριν τῶν Σπαρτια-
τῶν⁴ ἐκαλλιέργουν⁵ τὴν γῆν. — 7. Δὲν ἤμπορουσα νὰ σε εὔρω. —
8. Χθὲς ἐσκόπευον νὰ ἀναχωρήσω, ἀλλὰ με ἠμπόδισεν ἡ τρικυμία. —
9. Οἱ ἐχθροὶ ἤθελον νὰ φονεύσωσι τοὺς αἰχμαλώτους. — 10. Οἱ μα-
χόμενοι συμπλέξαντες τὰς ἀσπίδας ἀπέκρουον καὶ ἀπεκρούοντο. —
11. Διὰ τί δὲν ἠνοιξας τὴν θύραν; ἐπὶ πολὺν χρόνον⁶ κτυπῶσι. —
12. Πάντες θαυμάζοντες ἔδλεπον τὸ πρᾶγμα. — 13. Οἱ στρατιῶται
ἠγόραζον τὰ τροφίμα ἐκ τῆς ἀγορᾶς. — 14. Ἐξεπλάγημεν ἰδόντες
τὸν ἀσπηνῆ· διότι ὁμοιάζε με ἀποθνήσκοντα⁷.

84. Ἀνωμαλῖαι ἀναδιπλασιασμοῦ.

1. Ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τὴν ἀνδρείαν του ἔχει ἀποκτήσει μεγά-
λην δόξαν. — 2. Πολλὰί οἰκίαι ἔχουσι πέσει, διότι ἐγινε σεισμός. —
3. Νὰ ἐνθυμῆσαι νὰ βοηθῆς τοὺς πτωχοὺς, ὅταν εἶσαι πλούσιος¹. —
4. Ποῖον δῶρον ἔχεις λάβει παρὰ τοῦ βασιλέως; — 5. Τίς ἔχει συλ-
λέξει τοὺς καρπούς; — 6. Ὁ Ζήνων ὁ φιλόσοφος ἔδερνε δοῦλον διὰ
κλοπῆν· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος εἶπε· «μοῦ² ἦτο πεπρωμένον³ νὰ κλέψω»·
«καὶ νὰ δαρῆς⁴» εἶπεν ὁ Ζήνων. — 7. Ἐχομεν ἀποκρουσθῆ ὑπὸ
τῶν ἐχθρῶν. — 8. Ὁ ἀδελφός μου ἔχει ἀγοράσει ταύτην τὴν οἰ-
κίαν. — 9. Ἡ θύρα μου εἶναι ἀνοικτὴ εἰς ὄλους. — 10. Συνηθίζομεν
νὰ σηκωνώμεθα πρωί. — 11. Πολλὰ ἔχομεν εἶπει περὶ τοῦ φίλου
ἡμῶν. — 12. Τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἰδεῖ, ἐξέπληξεν ἡμᾶς. — 13. Οἱ
Ἀθηναῖοι με τὰ σώματα⁵ ἀλειμμένα δι' ἐλαίου ἐγυμνάζοντο. —

14. Ἐχομεν ἀκούσει ὅτι ὁ Ἄθως ἔχει διατροπηθῆ⁶ ὑπὸ τοῦ Ξέρου.—15. Ἐχετε ἐξελεγχθῆ ὅτι ἠπατήσατε⁷ ἡμᾶς.—16. Οἱ Ἑλλήνες γελῶντες εἶχον ἐλθεῖ εἰς τὰς σκηνὰς των.

**85. Ἀνωμαλῖαι αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ
συνθέτων ῥημάτων.**

Α'. 1. Οἱ ξένοι εἰς τὸν ναὸν ἐλθόντες ἱκέται ἐκαθέζοντο (ἢ ἐκάθιζον).—2. Οἱ στρατιῶται ἠγαντιοῦντο τῷ στρατηγῷ. — 3. Κόων τὰ τῆς πατρίδος τείχη ἐπηνώρθωσε.— 4. Οὗτος ἠνώχλει ἡμῖν ὑβρεσι¹.—5. Θέρου² ἐπ' ἀγροῦ³ ἐδιητώμην.—6. Χθὲς ἡμφεσθή-
του καὶ οὐ συνεφώνουν σοι, νῦν δ' οὐ.

Β'. 1. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐτοποθέτησαν τὸ στράτευμα ἐν τόπῳ κατα-
λήλῳ.—2. Ὁ παῖς ἐκοιμάτο βαθέως. — 3. Οὗτος, ἂν καὶ δὲν ἦτο
Ἀθηναῖος, μετεῖχε τῆς ἐκκλησίας⁴.—4. Ὁ Κλεισθένης ἠρραβώ-
νισε τὴν θυγατέρα του Ἀγαρίστην μὲ τὸν Μεγακλέα⁵.—5. Ὁ ἀν-
δρειος ἐκεῖνος ἀνὴρ δὲν ὑπέμενε νὰ ὑδρίζηται.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΜΙ

---

86. Ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ παρτι. τοῦ τίθημι.

1. Ἐκαστος ἐκ τῶν ἀνθρώπων φέρει δύο σάκκους, τὸν μὲν ἔμ-
προσθεν, τὸν δὲ ὀπισθεν καὶ εἰς μὲν τὸν ἔμπροσθεν σάκκον θέται τὰ
σφάλματα τῶν ἄλλων, εἰς δὲ τὸν ὀπισθεν τὰ ἰδικά του¹. — 2. Εἴθε,
ὦ θεοί, νὰ ἐπιθέτητε τιμωρίαν εἰς ὅλους τοὺς ἀσεβεῖς. — 3. Οἱ
νόμοι τοῦ Δράκοντος εἰς τὰ περισσότερα σφάλματα ἐπέθετον ὡς
τιμωρίαν² τὸν θάνατον.—4. Ὁ Κλεομένης, ὁ βασιλεὺς τῶν Λακε-
δαιμονίων, ἐρωτηθεὶς «διὰ τί δὲν ἀφιερώνετε εἰς τοὺς ναοὺς τὰ
ἔπλα τῶν ἐχθρῶν», ἀπεκρίθη «ταῦτα δὲν ἀφιερώνομεν εἰς τοὺς
ναοὺς, διότι εἶναι ἔπλα δειλῶν, καὶ οὔτε αἱ νέοι νὰ βλέπωσιν αὐτα,

οὔτε εἰς τοὺς θεοὺς νὰ τα ἀφιερώνῃ τις εἶναι καλόν». — 5. Ὁ ποιη-
τῆς Ἀλκαίος δὲν συνέθετε μόνον πολεμικὰ ᾄσματα, ἀλλ' ἤτο καὶ
ἀνδρείος στρατιώτης. — 6. Ἡ Σφίγξ πολλοὺς ἀνθρώπους κατέστρεψε
προτείνουσα τὸ περὶ τοῦ ἀνθρώπου αἶνιγμα. — 7. Οἱ κυβερνῆται ἄς
ἐνθέωσιν εἰς τοὺς πολίτας ἀγάπην τῶν νόμων.

87. Ἐνεργ. ἐνεστῶς καὶ παρατατικὸς τοῦ ἔημι.

Α'. Περὶ τοῦ Νείλου ποταμοῦ.

Ὁ Νεῖλος ποταμὸς, ἐκ τῆς Αἰθιοπίας βέων, ἐξίησι νῶν εἰς τὴν
θάλατταν δυοῖν στομάτοι, τὸ πάλαι δ' ἑπτὰ στόμασιν ἐξίει. Κατ'
ἔτος ὁ Νεῖλος ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν ἰεῖς καὶ πηλὸν καταλείπων τοὺς
ἀγροὺς παμφορωτάτους τίθησι. Λέγουσι δὲ καὶ τὸ ὕδωρ, ὃ τὰ
φρέατα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀνίησιν, ἐκ τοῦ Νείλου ποταμοῦ βεῖν. Ἐν
τῷ ποταμῷ τρέφεται πολλὰ καὶ μεγάλα θηρία, οἶον κροκόδειλοι
καὶ ποτάμιοι ἵπποι. Οὗτοι διωκόμενοι ἐκ τε τῆς βίβδος καὶ τοῦ στό-
ματος ὕδωρ πολὺ ἀνιάσιν, ἢ δὲ φωνή, ἣν τὸ θηρίον ἀνίησι, μᾶλλον
τῇ βοῶν ἢ τῇ ἵππων φωνῇ ἔοικε.

Β'. 1. Ὁ Ἀστυάγης ἄφηγε τοὺς παῖδας νὰ κυνηγῶσι μετὰ
τοῦ Κύρου. — 2. Οἱ ἐχθροὶ φεύγοντες ἄφηγον τὰ ὄπλα των¹ εἰς
ἡμᾶς. — 3. Ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἐκβάλλει εἰς τὸν Περσικὸν κόλ-
πον. — 4. Οἱ ἀφήγοντες τοὺς ἀδελφούς των καὶ ζητοῦντες ἄλλους
φίλους εἶναι ὅμοιοι πρὸς τοὺς παραμελοῦντας² τοὺς ἀγροὺς³ των
καὶ καλλιεργοῦντας ξένους. — 5. Ἄς μὴ ἀφήνωμεν τοὺς ἐχθροὺς νὰ
βλάβωσιν ἡμᾶς. — 6. Μῆτε σὺ ὁ ἴδιος⁴ νὰ ἀδικῆς, μῆτε εἰς ἄλλον νὰ
ἐπιτρέπῃς νὰ ἀδικῇ. — 7. Ὁ μὲν φίλος μου δὲν ἐννοεῖ τὴν Ἑλλη-
νικὴν γλῶσσαν, ἐγὼ δὲ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους ἤρχισα νὰ ἐννοῶ τὰ ἑλλη-
νιστὶ λεγόμενα. — 8. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ἀνατραφῆ⁵ ἐν πτω-
χείᾳ, ἐννοοῦσι νὰ βοηθῶσι τοὺς ἄλλους⁶, δυστυχοῦντας.

88. Ἐνεργ. ἀόριστος τοῦ τίθημι καὶ ἔημι.

1. Ὡ καὶ, νὰ θέσῃς τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης. — 2. Ἐκεῖνοι,
οἱ ὅποιοι ἔθεσαν καλοὺς νόμους, εἶναι εὐεργέται τῶν πόλεων. —

3. Οἱ πολῖται προσεκάλεσαν ἄνδρα σοφώτατον, ἵνα θέσῃ εἰς ἑαυτοὺς νόμους.—4. Πολλοὶ ἐκ τῶν βαρβάρων ἀφιέρωσαν λαμπρὰ ἀφιερώματα εἰς τοὺς Δελφοὺς· οἷον ὁ Κροῖσος ἀφιέρωσε λέοντα χρυσοῦν καὶ δύο κρατήρας ἀργυροῦς.—5. Ὁ Ἄρπαγος θέλων νὰ πέμψῃ ἐπιστολὴν κρυφίως εἰς τὸν Κύρον, λέγεται ὅτι ἔθεσεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλιάν ζῆφου τινός.—6. Ὡ στρατιῶται, ἄς ἀφήσωμεν ἐνταῦθα τοὺς αἰχμαλώτους, ἵνα πορευώμεθα ταχύτερον.—7. Ἄν ἀφήσῃς τι ἐνταῦθα, νὰ ἀφήσῃς τοῦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ μου.—8. Εἶθε οἱ γονεῖς νὰ ἀφήσωσιν ἡμᾶς νὰ ἐξέλθωμεν εἰς τὸ κυνήγιον.—9. Ὁ φίλος μου ἐννόησας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχε γίνοι, ἐγάλα.

**89. Ἔνεστ. καὶ παρατατ. τῆς μέσης φωνῆς
τοῦ τίθῃμι καὶ ἴημι.**

1. Οἱ Πέρσαι, ὅτε ἐπετίθεντο κατὰ τῶν ἐχθρῶν¹, ἐκραύγαζον.—
2. Ὁ Ἴππίας, ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς τὴν Περσίαν, ἔπεισε τὸν Δαρεῖον νὰ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Ἀθηναίων.—3. Ἄνδρες στρατιῶται, ἄς ἐπιτιθέμεθα μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν.—4. Εἶθε καλὰ παραδείγματα εἰς τοὺς νέους νὰ προθέτῶνται, ἵνα φιλοτιμία εἰς αὐτοὺς ἐμβάλληται.—5. Ὁ Κύρος ἰδὼν ἐν τῇ μάχῃ τὸν ἀδελφὸν Ἄρταξέρξην ὄρμα κατ' αὐτοῦ² καὶ ἐπλήγῃωσεν³ αὐτὸν διὰ μέσου⁴ τοῦ θώρακος.—6. Οἱ Ἕλληνες παιανίζοντες ὄρμων κατὰ τῶν πολεμίων⁵.—7. Ἐὰν ἐπιθυμῆς δόξαν⁶, νὰ μὴ ὑποχωρῆς εἰς τοὺς κόπους⁷ καὶ τοὺς κινδύνους.—8. Πάντες ἐπιθυμοῦσι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν⁸· ἄλλοι δὲ ἄλλο ἀγαθὸν νομίζουσι· ἄλλος μὲν λοιπὸν ἐπιθυμεῖ πλοῦτον, ἄλλος δὲ δόξαν καὶ τιμὴν, μόνον δὲ ὁ σοφὸς ἐπιθυμεῖ ἀρετὴν.

90. Μέσος ἀόριστος β' τοῦ τίθῃμι καὶ ἴημι.

1. Ὁ Κριτίας καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης θαυμάζοντες τὴν σωφροσύνην, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Σωκράτης, ἐπεθύμησαν τὴν συναναστροφὴν¹ αὐτοῦ.—2. Ἐν τῷ κατὰ² τοῦ Ξέρξου πολέμῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγκαταλείψαντες τὴν πόλιν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Τροίτζηνα, ἵνα πειθό-

μενοι εἰς τὸ μαντεῖον ναυμαχήσωσι.—3. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλεάρχου καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ὅτε πολλοὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἐγκαταλείψωσι τοὺς ἑαυτοὺς των³ εἰς τοὺς Πέρσας, ὁ Ξενοφῶν παρῶρμα αὐτοὺς νὰ μὴ ὑποχωρήσωσιν, ἀλλ' ἀνδρείως νὰ ἀγωνισθῶσι περὶ σωτηρίας.—4. Εἰς τὸν Κῦρον τὸν νεώτερον καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ ἐχθροὶ εἶχον ἐμπιστοσύνην⁴. Διότι οὐδέποτε ἐψεύδετο, ἂν ἤθελε κάμει συνθήκην πρὸς τινα⁵.—5. Ἄνδρες στρατιῶται, νὰ ἐπιτεθῆτε⁶ μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν⁷.

91. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τοῦ τίθῃμι καὶ ἴημι.

1. Δίκαιοι κριταὶ θὰ ἐπιθέσωσι τιμωρίαν κατὰ τὸν νόμον.—2. Ὁ Δράκων εἰς τὰ περισσότερα ἀδικήματα τὸν θάνατον ὡς τιμωρίαν¹ εἶχεν ἐπιθέσει.—3. Ὁ στρατηγὸς ἔχει ἐπιθέσει τιμωρίαν εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν στρατιωτῶν.—4. Τοὺς αἰχμαλώτους ἔχουσι θέσει ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ οἱ ἐχθροί.—5. Οἱ πολέμοι τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῶν τάφρων ἔχουσιν ἀφήσει εἰς τὴν πεδιάδα, ἵνα πορευόμενοι καταστραφῶμεν.—6. Ὁ στρατηγὸς ἡμῶν ἐκτυπήθη διὰ δόρατος, τὸ ὅποιον εἶχε ρίψει κατ' αὐτοῦ κάποιος ἐκ τῶν ἐχθρῶν.—7. Ὅλοι θὰ ἐγνωσῶσιν, ὅτι ἐγὼ λέγω τὴν ἀλήθειαν.—8. Πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι ὁ Σόλων καὶ ὁ Λυκοῦργος εἶχον θέσει ἀρίστους νόμους.—9. Ἐκείνοι, οἵτινες ἔχουσι θέσει ἀρίστους νόμους, εἶναι εὐεργέται τῶν πόλεων.

92. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς μέσης φωνῆς τοῦ τίθῃμι καὶ ἴημι.

1. Ὁ ξένος μὲ ἠρώτησεν, ὑπὸ τίνος ἐτέθη¹ ὁ νόμος οὗτος.—2. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον, ὅτι παρ' ἑαυτοῖς ἐτέθησαν οἱ ἀριστοὶ νόμοι.—3. Ὅταν συναθροισθῶσι τὰ στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν, θὰ ἐπιτεθῶσι καθ' ἡμῶν².—4. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐν Ἀθήναις μὲν ἦτο ἀκρατέστατος, ἐν Σπάρτῃ δὲ σωφρονέστατος, νομίζων ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι φιλικώτερον³ ἢ διατεθῶσι πρὸς αὐτόν², ἂν ἤθελε μιμηθῆ⁴ τὸν χαρκτηῖρα ἐκείνων.—5. Οἱ αἰχμάλωτοι θὰ ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι.—

6. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀφείθησαν ἄνευ λύτρων.—7. Πολλοὶ ἐκτυπήθη-
ναν ὑπὸ βελῶν, τὰ ὅποια εἶχον ἀφειθῆ ἀπὸ τοῦ τείχους.—8. Εἶθε
νά τεθῶσιν ὑπὸ τῶν νομοθετῶν ἄριστοι νόμοι.

93. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ Ἰστημι.

1. Εἰς τοὺς Ἕλληνας συνήθεια ὑπῆρχε κατὰ¹ τὰς ἐορτὰς χο-
ροὺς νέων καὶ παρθένων νὰ στήνωσιν, οἱ ὅποιοι χορεύοντες καὶ
ᾄδοντες ἐτίμων τοὺς θεοὺς.—2. Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες νικῶντες ἔστη-
ναν τρόπαιον.—3. Ὁ Κῦρος προσεπάθει νὰ κινήῃ εἰς ἀποστασίαν
τοὺς συμμάχους τοῦ Κροίσου· διότι δὲν ἠγνόει ὅτι, ἐὰν κινήσῃ εἰς
ἀποστασίαν τούτους, εὐκόλως θὰ καταστρέψῃ τὴν δύναμιν ἐκείνου.—
4. Ὁ Κίμων εἰς² τοὺς κήπους του οὐδένα ἐτοποθέτει φύλακα τῶν
καρπῶν, ἵνα οἱ θέλοντες ἐκ τῶν πολιτῶν λαμβάνωσιν (ἐξ αὐτῶν).—
5. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Δαρείος ὁ Νόθος διώρισε τὸν υἱόν
του Κῦρον σατράπην τῆς Λυδίας τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καππα-
δοκίας.—6. Οἱ βασιλεῖς διορίζουσι δικαστὰς, ἵνα δικάζωσιν ἀνθ'³
ἑαυτῶν.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔλεγεν, ὅτι τὸ τρόπαιον τοῦ Μιλτιά-
δου ἐσήκωνεν² αὐτὸν ἐκ τοῦ ὕπνου.—8. Ὁ Εἰρένης ὑπέσχετο εἰς
τοὺς Ἀθηναίους, ἂν ἤθελον κάμει συμμαχίαν³ μὲ αὐτόν, ὅτι θὰ
ἀναγείρῃ τοὺς κατακεκαυμένους ναοὺς καὶ οἰκίας καὶ ὅτι θὰ κάμῃ⁴
αὐτοὺς κυρίους ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

94. Μέση φωνὴ τοῦ Ἰστημι.

Α'. Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας.

Ἐπει¹ Πausανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς τῶν Ἑλλήνων ἐν Πλα-
ταιῖς προειστήκει, τοῖς μὲν βαρβάροις περὶ προδοσίας διελέγετο
καὶ βασιλεῖ ἐγραφεν ἐπιστολάς, τοὺς δὲ συμμάχους αἰσχίστα ὕριζε,
συστάντες οἱ Ἕλληνες ἐκέλευσαν τοὺς Ἀθηναίους προῖστασθαι τῶν
πόλεων τῶν τοῖς Πέρσαις ἐπιπλεῖν μελλουσῶν. Ἡδέως τὴν ἡγεμο-
νίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέξαντο ἄλλως τε καὶ² ἐλπίζοντες πάντα κατα-
στήσεσθαι, ἤ³ ἄριστα αὐτοῖς φαίνοιο⁴. Προστάντες οὖν οἱ Ἀθη-

ναίτοι τῶν συμμάχων ἔταξαν⁵, ἃς⁶ τε τῶν πόλεων ἔδει παρέχειν χρήματα καὶ ἃς ναῦς. Καὶ οἱ Ἑλληνοσταμίαι τότε πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων κατεστάθησαν, οἱ τοὺς τῶν συμμάχων φόρους ἐδέχοντο. Οἱ μέντοι σύμμαχοι ταχέως ἠχθέσθησαν⁷ τῇ τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίᾳ⁸ καὶ δίσταντο. Πολλοὶ γὰρ ὡς πολέμου οὐδὲν δεόμενοι⁹ οὔτε τὰς ναῦς ἐπλήρουν¹⁰, οὔτ' ἄνδρας ἀπέστελλον, οὔτε τοὺς φόρους ἐτέλουν¹¹. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀναγκάζοντες ταῦτα ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθισταμένους κολάζοντες λυπηρὰν ἐποιοῦν τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ὥστε πολλοὶ τῶν συμμάχων¹² ἀφίσταντο. Τοὺς δὲ πλείστους τῶν ἀφροσθηκότων βραδίως οἱ Ἀθηναῖοι παρεστήσαντο¹³. Αὐτοὶ μὲν γὰρ τοῖς τῶν συμμάχων χρήμασιν¹⁴ ἰσχυρότεροι κατέστησαν, ἐκείνοι δ' ὁπότε ἀποσταίεν¹⁵, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο¹⁶.

Β'. 1. Διατί τρέχεις τοιουτοτρόπως ; στάσου· ἔχω νὰ σοὶ ἀναγγείλω ἀξιόλογόν τι. — 2. Σταθίτε, ὦ φίλοι, οὐδεὶς καταδιώκει ἡμᾶς. — 3. Ποῦ νὰ σταθῶ ; — 4. Διατί ἀπεστατήσατε, ὦ σατράπαι ; Νὰ μὴ ἀποστατήτε ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ὃ ὅποιος πλοῦτον καὶ ἀρχὰς ἔδωκεν εἰς ὑμᾶς. — 5. Αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις εἶχον ἀποστατήσαι ἀπὸ τοῦ Τισσαφέρους. — 6. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐσηκῶνοντο πολλοί, ἵνα εἰπωσιν¹, ὅσα ἐφρόνουν². — 7. Ὡ παῖδες, νὰ σηκῶνησθε πρῶτῷ. — 8. Σατράπης τῶν Σάρδεων ἦτο ὁ Ὀροίτης διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου. — 9. Χάριν τῆς πατρίδος καὶ τοὺς μεγίστους πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν κινδύνους. — 10. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεπαίδευσον τοὺς παῖδας εἰς³ τὴν εὐπέθειαν καὶ τὴν ὑπομονήν, ἵνα ὑπομένωσι⁴ μετὰ γενναϊότητος τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου. — 11. Ἐν Μαραθῶνι ἐνακισχίλιοι Ἀθηναῖοι καὶ χίλιοι Πλαταιεῖς ἐτόλμησαν νὰ ἀντισταθῶσι κατὰ πολλῶν μυριάδων⁵ Περσῶν. — 12. Ἐσηκῶνοντο ἐνώπιον τῶν βασιλέων⁶ πάντες οἱ Σπαρτιαῖται πλὴν τῶν ἐφόρων.

95. Ἐνεργ. φωνὴ τοῦ δίδωμι.

Α'. Σπερθίας καὶ Βοῦλις.

Δαρεῖος πειρώμενος, εἰ οἱ Ἑλληγες αὐτοὺς παραδώσοιεν, κή-

ρυκας γην και ὕδωρ αἰτήσοντας¹ ἀπέστειλε. Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων, ἃ ἤτησεν, ἔδοσαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς φρέαρ εἰσέβαλον. Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο τὸ ἀμάρτημα οἱ θεοὶ χαλεπήναντες αὐτοῖς θυομένοις οὐκέτι² ἐδίδωσαν τὰς θυσίας καλὰς εἶναι, ἐφοδοῦντο αἱ ἀρχαί, μὴ ἢ πόλις διαφθαρή, ἐὰν μὴ δίκην τοῦ φόνου³ ἔκοῦσα⁴ δῶ. Καὶ τοῦ δήμου συλλεγέντος⁵ ἡρώτων⁶, εἴ τις βούλοιο ἑαυτὸν ἐκδοῦναι τοῖς Πέρσαις, ἵνα δίκην τῆς ὑβρεως³ δῶ⁷. Ἐνθα δὲ Σπερθίας τε καὶ Βούλις, ἄνδρες Σπαρτιάται, δίκην ἐπηγγείλαντο δώσειν Ξέρξῃ τῆς πρὸς τοὺς κήρυκας ὑβρεως³. Οὗτοι τοίνυν εἰς τοὺς Πέρσας ἀπεστάλησαν, ἵνα δίκην δῶσιν. Δαρεῖος δὲ θαυμάσας αὐτῶν τὸ φιλόπατρι εἰς τὴν πατρίδα ἀπέπεμψε.

Β'. 1. Οὐδὲν ἐκ τῶν ἀγαθῶν¹ ἄνευ κόπου δίδουσιν οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.—2. Ὁ Κύρος ἶδιδε μέρος² εἰς τοὺς στρατιώτας ἔξ ὕλων τῶν τροφίμων, τὰ ὅποια αὐτὸς εἶχε.—3. Ἄς ἀνταποδίδωμεν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς εὐεργέτας.—4. Πρέπει³ νὰ ὑποφέρωμεν γενναίως ὅ,τι καὶ ἂν δίδῃ⁴ ὁ θεός.—5. Νὰ δίδῃς εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην⁵, καὶ ἂν δὲν ζητῶσι.—6. Ὁ ἔχων πολλὰ χρήματα ἄς δίδῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς.—7. Αἱ Λάκαινοι, ὅτε ἐδίδον τὴν ἀσπίδα εἰς τοὺς υἱοὺς των πορευομένους εἰς⁶ ἐκστρατείαν ἔλεγον «ἦ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς».—8. Νὰ παραδώσῃτε εἰς ἐμὲ τὴν ἐπιστολήν.—9. Ὡ φίλε, νὰ μοι δώσῃς ἐπίσω⁷, ὅσα σοι ἔχω δώσει.—10. Ἄς προσπαθῶ μεν νὰ παραδώσωμεν εἰς τοὺς ἀπογόνους τὴν πατρίδα δυνατωτέραν ἢ (ἔσῃν) οἱ πρόγονοι ἔχουσι παραδῶσει εἰς ἡμᾶς.—11. Εἴθε νὰ μοι δώσει ὁ θεὸς εὐτυχίαν.—12. Ἐὰν ἔχῃς πολλὰ, δίδε εἰς τὸν πτωχὸν καὶ μὴ λέγε εἰς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ αὐριον· εἰότι διπλοὺν δίδει ὁ ταχέως δίδων.—13. Ὁ θεὸς ἔχει δώσει εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάντα τὰ ἀγαθὰ.

96. Μέση φωνὴ τοῦ δίδωμι.

1. Πάντα τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν ἀνθρώπον ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔχουσι δοθῆ.—2. Εἰς τοὺς νικῶντας ἐν τοῖς ἀγῶσι στέφανος ἐλαίας ἐδί-

δετο.—3. Εἴθε νὰ δίδωται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εὐδαιμονία εἰς τοὺς ἀνθρώπους.—4. Ἄς μὴ δίδωνται χρέηματα εἰς τοὺς ἐν ἀγῶσι νικῶντας, ἀλλ' ἄλλα βραβεῖα.—5. Τιμὴ ἄς δίδωται εἰς τοὺς ἀποθνήσκοντας ὑπὲρ τῆς πατρίδος.—6. Κακὸν εἶναι νὰ προδιδώμεθα ὑπὸ τῶν φίλων.—7. Οἱ Συρακόσιοι νικήσαντες τοὺς Ἀθηναίους ἄλλους μὲν ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐφόνευσαν, ἄλλους δὲ ἐπώλησαν.—8. Λέγεται ὅτι ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως εἰς τὸν Θεμιστοκλέα τρεῖς πόλεις, ἡ Μαγνησία, ἡ Λάμψακος καὶ ἡ Μυοῦς.—9. Εἰς τὸν νικήσαντα στρατηγὸν ἔχει δοθῆ μεγάλη τιμὴ.—10. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ τρίτον μέρος τῆς χώρας εἶχε δοθῆ εἰς τοὺς ἱερεῖς.—11. Αἱ πόλεις, αἵτινες εἶχον δοθῆ εἰς τὸν Κύρον, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς τὸν Τισσαφέρην εἶχον παραδοθῆ.

97. Ῥήματα εἰς νυμι.

α'. Ἐνεργητικὴ φωνή.

1. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἐπιδεικνύουσι τὰ ἔργα τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν.—2. Ἄς ἐπιδεικνύωσιν αἱ μαθηταὶ ἐπιμέλειαν.—3. Εἴθε αἱ βασιλεῖς νὰ διορίζωσι πάντοτε δικαστὰς τοὺς δικαιοτάτους ἀνδρας.—4. Γνωρίζω νὰ ἐπιδεικνύω εἰς τοὺς ξένους, ὅσα (πράγματα) ἀξία θεᾶς ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.—5. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν στρατιωτῶν, τὴν ὁποίαν συνήγαγεν ὁ Κλέαρχος, ἐσηκώνοντο πολλοὶ ἐπιδεικνύοντες, ποία¹ δυσκολία ἦτο καὶ νὰ μείνωσι καὶ νὰ ἀπέλθωσιν ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Κύρου.—6. Ὁ Κύρος παῖς ὢν ἐπεδείκνυε μεγάλην φιλομάθειαν.—7. Οἱ Μυκηναῖοι ἐν τῇ πόλει τῶν ἐπεδείκνυσον εἰς τοὺς ξένους καὶ ἄλλα καὶ τὸν τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος.—8. Ὁ Δαρτεῖος διώρισεν τὸν Κύρον στρατηγὸν ὄλων, ὅσοι συνηθροίζοντο εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Καστωλοῦ.—9. Ἡ Κίλισσα παρεκάλει τὸν Κύρον² νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὴν τὸ στράτευμά του.—10. Τὴν μὲν δίψαν σβήνομεν διὰ τοῦ ὕδατος³, τὴν δὲ πλεονεξίαν δὲν δυνάμεθα νὰ σβήνομεν οὔτε διὰ τοῦ ἀργύρου οὔτε διὰ τοῦ χρυσοῦ.—11. Ἀφ' οὗ ὁ Κροῖσος ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἰστάμενος τρεῖς

ὠνόμασε τὸν Σόλωνα, ὁ Κῦρος τὴν μὲν πυρὰν διέταξε νὰ σήσω-
σιν, ἐκείνον δὲ νὰ λύσωσι.—12. Νὰ μὴ συναναστρέψῃσθε μὲ κα-
κοῦς⁴ διὰ νὰ μὴ καταστρέφωσι τὰ χρηστά σας ἤθη.—13. Οἱ ἀρ-
χαῖοι πάντοτε ἀνεμείγνουν τὸν οἶνον μὲ ὕδωρ⁴.—14. Ὁ Αἰγῶς
εἶπεν εἰς τὸν Θησέα νὰ ἀναπετάσῃ λευκὸν ἱστίον, ἐὰν φονεύσῃ τὸν
Μινώταυρον.—15. Ὁ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων Ἀννίβας ὤρ-
κίσθη νὰ μὴ ἠσυχάσῃ⁵, πρὶν ἢ καταστρέψῃ⁶ τὴν δύναμιν τῶν Ῥω-
μαίων.—16. Νὰ μὴ ὀρκίζησθε, ἀν δὲν μάθῃτε καλῶς, ὅτι, ὅσα
μέλλετε⁷ νὰ ὀρκισθῆτε⁸, εἶναι ἀληθῆ.—17. Ὁ δικαστὴς ἔχει ὀρκι-
σθῆ, ὅτι θὰ δικάζῃ κατὰ τοὺς νόμους.—18. Ὁ Αἴας, ἀφ' οὗ ἐνέ-
πηξε τὸ ξίφος ἐν τῇ γῆ, ἐρρίφθη ἐπ' αὐτοῦ.—19. Ἐν Μαραθῶνι
οἱ Πέρσαι ἀν καὶ διέσπασαν τὸ κέντρον τῶν Ἑλλήνων, ὅμως ἠτ-
τήθησαν.—20. Ὁ πάππος ἐνέδυσεν τὸν Κῦρον χρυσὴν στολὴν.—
21. Ἡ χάλαζα καταστρέφει τὰ φυτά.

98. Μέση φωνή.

1. Ἐπειδὴ αἱ γέφυραι, διὰ τῶν ὁποίων¹ εἶχε ζευχθῆ ὁ Ἑλλησ-
ποντος, ἕνεκα τῆς τρικυμίας² διερράγησαν, ὁ Πέρσης τοὺς μὲν
ζεύξαντας τὰς γεφύρας ἐφόνευσεν, τὴν δὲ θάλασσαν ἐμαστίγωσεν. —
2. Ὡ ἄνδρες, αὕτη ἡ χώρα εἶναι ἐχθρική· κίνδυνος λοιπὸν εἶναι
πολλο³ ἐξ ἡμῶν⁴ νὰ καταστρέφωνται, ἐὰν διασκορπισθέντες πο-
ρευόμεθα διὰ⁵ τὰ τρόφιμα. — 3. Ἄς μὴ διασκορπιζώμεθα, ὡ
στρατιῶται, διότι⁶ οἱ ἐχθροὶ εὐκόλως δύνανται νὰ καταστρέφωσιν
ἡμᾶς διασκορπιζομένους.—4. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐν Αἰγῶς ποταμοῖς
συνεβούλευε⁷ τοὺς Ἀθηναίους⁸ νὰ μὴ διασκορπίζωνται· ἐκείνοι
δὲ δὲν ἐπέειθοντο, ἀλλ' εἰς τὰ πλησίον χωρία καθ' ἑκάστην ἡμέραν
δισκορπίζοντο.—5. Οἱ κάτοικοι τῶν Ταρσῶν μαθόντες τὴν ἀφι-
ξιν τοῦ Κύρου δισκορπίσθησαν.—6. Πολλαὶ πόλεις ὑπὸ τῶν σει-
σμῶν κατεστράφησαν.—7. Ἡ κρήνη, εἰς τὴν ὁποίαν⁹ ὁ Μίδας
συνέλαβε¹⁰ τὸν Σάτυρον, εἶχεν ἀναμειχθῆ μὲ οἶνον¹¹.—8. Ἐν τῇ
νήσῳ Τήνῳ ὑπῆρχεν πηγὴ, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ δὲν ἀνεμειγνύετο μὲ
οἶνον.—9. Ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἀραβίας ἡ γῆ ἦτο πεδιάς ὀμαλὴ

καὶ ἀνοικτὴ¹² ὥσπερ θάλασσα. — 10. Ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι νικόντων πολλάκις οἱ στέφανοι ἐν ταῖς ναοῖς ἐκρεμίζοντο. — 11. Οἱ περὶ τὸν Κύρον Πέρσαι ἦσαν μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένοι. — 12. Τὸ τεῖχος ἔχει διαρραγῆ.

99. Ἀόριστος β' τῶν εἰς ὠρημάτων κατὰ τὰ εἰς μι.

Διογένης.

Α'. Ἐπεὶ οἱ Σινοπεῖς Ἰκεσίου, νόμον τινὰ παραβάντος, θάνατον κατέγνωσαν¹, Διογένης ὁ τούτου υἱὸς εἰς Ἀθήνας ἀπέδρα. Ἐνταῦθα πολλοῖς τῶν φιλοσόφων ἑμιλῶν Ἀντισθένη τὸν κυνικὸν φιλόσοφον μάλιστα² ἐθαύμαζε καὶ περὶ τὴν τούτου φιλοσοφίαν ἐσπούδαζεν. Εἰς πολλὴν οὖν πενίαν καταστάς³ οὐκ εἶχε Μάνην τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον τρέφειν· ἀκούσας δ' ὅτι ἀποδραίη, οὐκ ἐδίωξεν⁴ αὐτὸν ἀποδράντα εἰπών· «αἰσχρὸν ἂν εἴη, εἰ Μάνου ἄνευ Διογένους βῖωνα δυναμένου, Διογένης ἄνευ Μάνου οὐ δύναται». Λέγεται δ' ἐν πίθῳ τινὶ οἰκῆσαι καὶ κουφοτάτην καὶ ἀπλουστάτην ἐσθῆτα ἐνδύνασθαι, ἣν χειμῶνός⁵ τε καὶ θέρους ἔφερον. Ἐπεὶ οὖν ἐν Ἀθήναις πολὺν χρόνον ἐβίω, εἰς Αἴγιαν τὴν νῆσον ἀπῆρε. Συνέβη δ' αὐτῷ ἐκείσε πλεοντί⁶ ὑπὸ ληστῶν ἀλῶναι, οἱ εἰς Κρήτην αὐτὸν ἀπήγαγον, ἵνα ἀποδοῖντο. Ξενιάδης δέ τις Κορίνθιος ἐπρίατο αὐτὸν καὶ εἰς Κόρινθον ἀγαγὼν τοὺς παῖδας αὐτῷ παιδεύειν παρέδωκε.

Β'. 1. Ἐγένετο σφοδρὰ τρικυμία καὶ ἡ ναὺς ἐκινδύνευσε καὶ καταβυθισθῆ. — 2. Διακόσαι νῆες τοῦ Ξέρξου περιπλέουσαι τὴν Εὐβοίαν ἀνατραπέσαι ὑπὸ τῆς τρικυμίας κατεβυθίσθησαν. — 3. Ἡ Καρχηδῶν καὶ ἡ Κόρινθος κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος¹ ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. — 4. Οἱ ἐν Μαραθῶνι Ἀθηναῖοι φοβηθέντες μὴ κυριευθῆ ἢ πόλις ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἀνεχώρησαν τάχιστα. — 5. Ἐὰν ὁ φονεὺς συλληφθῆ, θά τιμωρηθῆ² διὰ θανάτου³. — 6. Νὰ ἀναγνώσῃς τὸ βιβλίον τοῦτο. — 7. Οἱ Σπαρτιάται τὸν ποιητὴν Ἀρχέλαον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως των, διότι ἔμαθον⁴, ὅτι δραπετεύσας ποτὲ ἐκ τῆς μάχης ἔρριψε τὴν ἀσπίδα. — 8. Ὁ Ξενίας καὶ ὁ Πα-

1. Ὁ Κλεόβουλος δ σοφὸς ἔλεγε· «νά μὴ ἐξέρχῃσαι ἐκ τῆς οὐκίας, πρὶν ζητήσῃς¹, τί μέλλεις νὰ πράξῃς²; καὶ ὅταν πάλιν εἰσέρχῃσαι, νὰ ζητήσῃς, τί ἔπραξας». — 2. Ἡ Θέτις γνωρίζουσα, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν θὰ ἐπανέλθῃ ἐκ τῆς Τροίας, προσεπάθει νὰ ἀπομακρύνῃ³ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας⁴. — 3. Ὁ Ἀντισθένης κατοικῶν ἐν Πειραιεὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀνήρχετο εἰς τὰς Ἀθήνας, ἵνα συναναστρέφῃται⁵ τὸν Σωκράτην. — 4. Σὺν θεῷ ἄς πορευώμεθα, ὅπου πρέπει⁶ νὰ πορευώμεθα· διότι⁷, ἐὰν ὁ θεὸς εἶναι ὁδηγὸς ἡμῶν, ἀσφαλέστατα θὰ πορευθῶμεν. — 5. Νὰ λέγῃς, ὅσα γνωρίζεις καλῶς.

103. Τὰ ἔθματα κεῖμαι καὶ κἀθημαι.

Α'. Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄγαλμα τοῦ Διός.

Ἡ Ὀλυμπία ἢ ἐν τῇ Πισάτιδι κειμένη ἔνδοξος ἦν διὰ τὴν ἐορτήν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς Ὀλυμπιακοὺς. Ἐκοσμεῖτο δὲ τῷ πλήθει¹ τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης ἀνέκειτο τῆς Ἑλλάδος. Κάλλιστον δὲ πάντων καὶ μέγιστον τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἦν, ὃ Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος χρυσελεφάντινον ἐποίησε. Καίπερ² γὰρ τοῦ τεχνίτου καθήμενον ποιήσαντος τὸν Δία, σχεδὸν τι ἤπιετο τῆς τοῦ ναοῦ ὀροφῆς. Καθῆστο δ' ὁ Ζεὺς ἐπὶ θρόνου μεγαλοπρεποῦς, στέφανος δ' ἐπέκειτο αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ³. Ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ἄγαλμα νίκης ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἔφερε, τῇ δ' ἀριστερᾷ τοῦ θεοῦ χειρὶ σκήπτρον ἐνήν, πολυτίμοις κεκοσμημένον μετάλλοις. Ὁ δ' ὄρνις, ὃ ἐπὶ τοῦ σκήπτρου καθήμενος, ἀετὸς ἦν. Ὁ δὲ θρόνος, ἐφ' οὗ ὁ θεὸς καθῆτο, ποικίλος μὲν χρυσοῦ καὶ πολυτίμοις λίθοις, ποικίλος δ' ἐβένῳ τε καὶ ἐλέφαντι ἦν.

Β'. 1. Οἱ ἐχθροὶ θὰ ἐπιτεθῶσι¹ καθ' ἡμῶν² αἰφνιδίως. — 2. Ἐὰν κινδυνὸς τις εἶναι ἐπικείμενος³ κατὰ σοῦ², νὰ μὴ χάσῃς τὸ θάρρος σου⁴. — 3. Αἱ μητέρες τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσαι ἤκουον, ὅτι οἱ υἱοὶ ἀνδρείως πολεμήσαντες ἐν τῇ μάχῃ ἔκειντο⁵ (νεκροί), αἰἰδια⁶ ἤρχοντο, ἵνα φέρωσι⁷ τοὺς νεκροὺς εἰς τοὺς τάφους τῶν προγόνων

των.—4. Ἄς μὴ κείται τὸ βιβλίον κεκλεισμένον, ἀλλ' ὁ μαθητὴς
ἄς κἀθηται καὶ ἄς ἀναγινώσκη αὐτό.—5. Τὰ Τέμπη εἶναι τόπος,
ὁ ὁποῖος κείται⁸ μεταξὺ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης.—6. Ἄς
καθήμεθα ἐνταῦθα.—7. Εἰς τοὺς Ἑλληνας συνήθεια ἦτο νὰ μὴ
κἀθηται, ὅτε ἔτρωγον⁹, ἀλλὰ νὰ εἶναι πλαγισμένοι¹⁰.—8. Ὁ
Ἰφικράτης ἔλεγεν, ὅτι τὸ στράτευμα ἔπρεπε¹¹ νὰ εἶναι συντετα-
γμένον¹² ὡς ἐν σώμα, θώρακα μὲν ἔχον τοὺς πεζοὺς, χεῖρας δὲ τοὺς
φιλοὺς, πόδας δὲ τοὺς ἵππεας καὶ κεφαλὴν τὸν στρατηγόν.

104. Οἱ παρακείμενοι οἶδα καὶ δέδοικα.

Α'. Ἀριστίππου ἀποφθέγματα.

Ἀριστίππος ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς ποτε ὑπὸ τινος, διατί ο
μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἴσιεν, οἱ δὲ πλούσιοι
οὐκ ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων, ἀπεκρίνατο, ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν, ὧν¹
δέονται, οἱ δ' οὐ. Καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ὁμοίον τί ποτε ἐρωτηθεὶς
«ἴσθι», ἔφη, «ὅτι καὶ οἱ ἰατροὶ ἐπὶ τὰς τῶν νοσοῦντων θύρας ἔρ-
χονται». Δεξαμένου δ' αὐτοῦ μὲν ἀργύριον παρὰ Διονυσίου, τοῦ
τῶν Συρακουσῶν τυράννου, Πλάτωνος δὲ βιβλίον, πρὸς τὸν ὄνει-
δίζοντα· «οὐκ οἴσθα», ἔφη, «ὅτι ἐγὼ μὲν χρημάτων ἐνδεής εἰμι²,
Πλάτων δὲ βιβλίων;» Καὶ ἄλλοτέ ποτε λοιδορηθεὶς, ὅτι ἀργύριον
παρὰ πλουσίου τινὸς ἐδέξατο· «τὸ ἀργύριον», ἔφη, «ἐδέξαμην, ἵνα
οἱ πλούσιοι εἴδωσιν, εἰς τίνα δεῖ χρησθαι τοῖς χρήμασι». Εἰς Κό-
ρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε συνέβη ταραχθῆναι καὶ δεῖσαι· λέγον-
τος οὖν τινος πρὸς αὐτὸν δεδιότα· «ἡμεῖς μὲν, οἱ φιλόσοφοι οὐκ
ἐσμέν, οὐ δέδιμεν, ὑμεῖς δ' οἱ φιλόσοφοι δέδιτε». «Οὐ γὰρ περὶ
ὁμοίας», ἔφη, «ψυχῆς δέδιμεν ἐκάτεροι».

Β'. 1. Ὁ θεὸς γνωρίζει τὰ πάντα.—2. Ὁ Δημοσθένης πρὸς
κλέπτην λέγοντα· «δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ἦτο ἰδικόν σου (τὸ πρᾶγμα)»·
«ὅτι δέ», εἶπε, «δὲν ἦτο ἰδικόν σου' ἐγνώριζες».—3. Ὅτι μὲν
εἶμεθα θνητοί, πάντες γνωρίζομεν· πότε δὲ θά ἀποθάνωμεν³, οὐδεὶς
ἐξ ἡμῶν³ γνωρίζει.—4. Ὡ ἄνδρες, ὁ Κύριος θὰ γνωρίζῃ χάριν

εἰς ὑμᾶς καὶ θὰ ἀνταποδώσῃ αὐτήν.—5. Νομίζεις ὅτι γνωρίζεις⁴ τοῦτο, ἐν ᾧ δὲν τὸ γνωρίζεις⁵.—6. Ἡ Μήδεια, ἐπειδὴ ἐφοβείτο⁵ τὴν ὀργὴν τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἐπειδὴ συνησθάνετο⁶, ὅτι διέπραξεν ἀδίκημα,⁷ ἔφυγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Ἰάσονος.—7. Ἐφοβούμην, μήπως⁸ ἐντὸς⁹ τοῦ ὕδατος ὑπῆρχε¹⁰ δηλητήριον.—8. Εὐδοκίμει ἡ πόλις ἐκείνη, ὅπου οἱ πολῖται φοβοῦνται μᾶλλον τὸν φόγον ἢ τὸν νόμον.—9. Πολλοὶ ἄνθρωποι γνωρίζουσι μὲν τὰ καλὰ, δὲν πράττουσι δὲ ταῦτα.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

105. α') *Τὰ εἰς νῶ (δάκνω, ἐλαύνω, κάμνω, τέμνω, τίνω)
καὶ τὸ ἀφικνοῦμαι καὶ ὑπισχνοῦμαι.*

1. Ὁ Κάτων συγεβούλευσε τοὺς Ῥωμαίους¹ νὰ ἐκδιώξωσιν ἐκ τῆς Ῥώμης τοὺς Ἑλληνας φιλοσόφους.—2. Ὅτε ἐξεδιώχθησαν οἱ λησταὶ ἐκ τῆς Σκύρου, οἱ Ἀθηναῖοι ἔδωσαν τὴν νῆσον εἰς τοὺς πτωχοτέρους² ἐκ τῶν πολιτῶν.—3. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Τισσαφέρδους ἀπεκόπη ὑπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως.—4. Ἀφ' οὗ ἡ Λακωνικὴ εἶχε λεηλατηθῆ³ ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὁ Ἐπαμεινώνδης ἠπειλήσεν ὅτι θὰ λεηλατήσῃ⁴ καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀθηναίων, ἂν ἤθελον προστεθῆ⁵ εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῶν Θηβαίων.—5. Θὰ πληρώσωμεν τὸ χρέος.—6. Μακεδῶν τις ὠδήγει ὄνον, ὅστις ἐβάσταξε⁶ χρήματα τοῦ βασιλέως· ἐπειδὴ δὲ ὁ ὄνος εἶχε κουρασθῆ⁷, ὁ ἴδιος⁸ ἐσήκωσε⁹ τὸ φορτίον. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκουράζεται¹⁰ εἶπε· «νὰ μὴ ἀποκάμῃς, ἀλλὰ νὰ προσθέσῃς ἀκόμη τὸν λοιπὸν δρόμον, ἵνα φέρῃς τὰ χρήματα εἰς τὴν σκηνὴν σου».—7. Ἐὰν τρέχῃς τοιοῦτοτρόπως, θὰ κουρασθῇς.—8. Συμβουλεύω σε¹¹ νὰ πίνῃς τώρα τὸ φάρμακον.—9. Ὁ οἶνος ἔχει ποθῆ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.—10. Πότε θὰ ἀναβῆτε εἰς τὸ ὄρος;—11. Οἱ ἐχθροὶ εἶχον ἀναβῆ εἰς τὸ

ἔρος.—12. Ὁ κύων θά μας δαγκάσῃ.—13. Ὁ παῖς ἔχει δαγκα-
σθῆ ὑπὸ τοῦ κυνός.—14. Οἱ Συρακόσιοι μαθόντες ὅτι μέγα στρα-
τευμα τῶν Ἀθηναίων εἶχε φθάσει¹² εἰς τὴν Σικελίαν, ἐξεπλάγη-
σαν, διότι¹³ ἐνόμιζον, ὅτι αὐτὰ θὰ ἔλθωσιν¹⁴ εὐθὺς κατὰ τῆς ἑαυ-
τῶν πόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νικίας τρεῖς μῆνας διέτριβεν ἐκεῖ οὐδὲν
πράττων, τόσον κατεφρόνησαν αὐτόν¹⁵, ὥστε ἵππεις τῶν Συρα-
κοσίων ἐλθόντες¹⁶ εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἠρώτησαν σκόπτου-
τες, ἂν ἔχη ἔλθει, ἵνα κατοικήσῃ ἐν τῇ Σικελίᾳ.—15. Ὁ φίλος
μου ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἔλθῃ σήμερον.—16. Ὁ παῖς ἔχει ὑποσχεθῆ,
ὅτι θὰ εἶναι ἐπιμελής.—17. Οἱ πρέσβεις ἐφθασαν εἰς τὴν πόλιν
ἡμῶν.—18. Θὰ ὑποσχεθῶ, ὅτι θὰ δώσω εἰς αὐτόν τὰ ὑφειλόμενα.

106. β') Ῥήματα εἰς ἄνω.

(αἰσθάνομαι, ἀμαρτάνω, ἀπεχθάνομαι, αὐξάνω, φθάνω).

1. Κώνωψ ἐπὶ κέρατος βοός ἐκάθισε· μετ' ὀλίγον δὲ ἠρώτη-
σεν αὐτόν, ἂν θέλῃ νὰ ἀναχωρήσῃ πλέον¹. Ἐκεῖνος δὲ εἶπεν·
«ἀλλ' οὔτε ὅτε ἡλθεσ, ἠγνόησα, οὔτε ἂν ἀπέλθῃς, θὰ το ἐννοήσω».—
2. Ὁ Πausanίας ὅτε ἐμελλε νὰ συλληφθῆ ὑπὸ τῶν ἐφόρων, προσέ-
λαβε² καὶ κατέφυγεν³ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς.—3. Πρὸς δοῦ-
λον τιμωρούμενον καὶ λέγοντα· «ἀκουσίως⁴ ἔσφαλα», ὁ κύριος
εἶπεν· «ἀκουσίως λοιπὸν⁵ καὶ νὰ τιμωρήσαι».—4. Πολλοὶ φοβού-
μενοι, μήπως⁶ γίνωσι μισητοί, κρύπτουσι τὴν ἀλήθειαν.—5. Ὁ
Ἰστιαῖος εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν Περσῶν ἐγινε μισητός, διότι⁷ ἠγανά-
κτουν⁸, ἐπειδὴ⁹ ἡ δύναμις τοῦ ξένου ἐμεγάλωσε¹⁰.—6. Ἐὰν λέ-
γητε ταῦτα, θὰ γίνητε μισητοὶ εἰς ἡμᾶς.—7. Ἡ δύναμις τῶν
ἐχθρῶν ἔχει αὐξηθῆ.

107. γ') Ῥήματα εἰς ἄνω μετὰ ν παρεμβалλομένου
ἐν τῇ θεματικῇ συλλαβῇ.

(Δαγκάνω, λαμβάνω, λανθάνω, μανθάνω, πυνθάνομαι, τυγχάνω).

1. Ὁ Ζεὺς ἔλαβε διὰ κλήρου τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ δυναστείαν,
ὁ Ποσειδῶν τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ὁ Πλούτων τὴν ἐν Ἄδου.—

2. Πολλάκις καὶ οἱ κακοὶ ἐκ τύχης λαμβάνουσι τιμὴν¹.—3. Ὃτε δ' Ἀγχισίλαος εἶχε παραλάβει τὴν βασιλείαν, ἀνήγγειλάν τινες ἐκ τῆς Ἀσίας ἐλθόντες, ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς παρεσκευάζετο νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων.—4. Παρ' ἀγαθῶν ἀνθρώπων ὠφέλιμα θὰ μάθῃς.—5. Οἱ παῖδες ἔχουσι μάθει γράμματα καὶ μουσικὴν.—6. Ὁ Ξενοφῶν ἠρώτησε τοὺς σκοπούς, τί εἶχον μάθει περὶ τῶν ἐχθρῶν.—7. Ἐὰν ἀφήνῃς τὰ μικρά, καὶ τὰ μεγάλα² δὲν θὰ ἐπιτύχῃς.—8. Μεγάλων τιμῶν ἔχει τύχει ὁ νικητῆς.—9. Ἄν πράξῃς ἀδικόν τι, εἰς μὲν τοὺς ἀνθρώπους³ ἴσως θὰ μείνῃς ἄγνωστος, ὄχι ὅμως καὶ εἰς τὸν θεόν.—10. Ἄν πράξῃς κακόν τι, οὐδέποτε⁴ νὰ ἐλπίζῃς ὅτι θὰ μείνῃς ἄγνωστος.—11. Ἐπληροφορήθημεν ὅτι τὰ στρατεύματα ἡμῶν ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους.—12. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπορεύθη εἰς τὸ μαντεῖον, ἵνα λάβῃ χρησμόν.—13. Ἐχει μείνει ἄγνωστος εἰς σέ⁵, ὅτι καὶ πατὴρ καὶ μητὴρ καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων πολυτιμότερον (πράγμα) εἶναι ἢ πατὴρ;—14. Τὴν εὐεργεσίαν⁶, καὶ ἂν εἶναι μικρά⁷, οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃς.—15. Ὁ ἀγνώμων οὗτος ἄνθρωπος ἐλησμονήσῃ τὰς εὐεργεσίας⁸.—16. Νὰ μὴ λησμονήσῃς τὰς ὑποσχέσεις σου.—17. Ὃτε ποτὲ πρέσβεις τῶν Σαμίων ἐν τῇ Σπάρτῃ μακροὺς λόγους εἶπον, οἱ Σπαρτιᾶται ἀπεκρίθησαν· «τὴν μὲν ἀρχὴν τῶν λόγων σας ἔχομεν λησμονήσει, τὰ δὲ λοιπὰ δὲν ἔχομεν ἐννοήσει, ἐπειδὴ ἐλησμονήσαμεν τὴν ἀρχήν.—18. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ἦτο ἀκόμη παῖς⁹, δὲν ἔχαιρεν, ὡςάκις ἤθελε μάθει⁷, ὅτι ἡ πόλις τις εἶχε καταληφθῆ, ἢ στρατεύμα τῶν ἐχθρῶν εἶχε νικηθῆ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρόφους του ἔλεγεν· «ὦ παῖδες, ὁ πατήρ τὰ πάντα ὁ ἴδιος θὰ καταλάβῃ, εἰς ἐμὲ δὲ οὐδὲν θὰ ἀφήσῃ⁸ (νὰ καταλάβῃ).—19. Ὁ Τηλέμαχος ἐπορεύθη εἰς τὴν Σπάρτην, ἵνα πληροφορηθῇ⁹ περὶ τοῦ πατρὸς του.—20. Λάκαιά τις πέντε υἱοὺς εἰς τὸν πόλεμον ἐκπέμφασα εἶχε σταθῆ πρὸ τῆς πόλεως, ἵνα πληροφορηθῆ, πῶς εἶχεν ἀποδῆ ἡ μάχη. Ὃτε δὲ ἦλθέ τις ἀναγγέλλων, ὅτι ἔλοι οἱ υἱοὶ τῆς εἶχον φονευθῆ, εἶπε· «δὲν ἠρώτησα¹⁰ τοῦτο, ἀλλὰ τί πράττει ἡ πατρίς». Ἀφ' οὗ δὲ εἶχε πλη-

ροφορηθῆ, ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον τύχει τῆς νίκης, εἶπε· «μὲ ὑπομονὴν¹ ὑποφέρω τὸν θάνατον τῶν υἱῶν μου».

δ') *Ρήματα, ὧν τὸ ῥημ. θέμα λαμβάνει ε*

108. 1) (*Ἀχθομαι, βούλομαι, γίγνομαι, δέω, δοκῶ, ἐθέλω, ἐπιμέλομαι, ἐρωτῶ, καθεύδω*).

1. Ὅτε τις ἠρώτησε, πόσοι εἶναι¹ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὁ Ἅγις ὁ βασιλεὺς εἶπε· «πολλοὶ θὰ σοι φανῶσιν ὅτι εἶναι, ἐὰν ἴδῃς αὐτοὺς νὰ μάχωνται²». — 2. Νὰ ἐρωτήσης τὸν πατέρα σου, ἂν ἔχη γράψει τὴν ἐπιστολήν. — 3. Ὁ Κροίσος ἐπεμψε πρέσβεις εἰς τὴν Σπάρτην, ἵνα παρακαλέσωσι³ τοὺς Λακεδαιμονίους⁴ νὰ συμμαχήσωσι μετ' αὐτοῦ⁵. — 4. Ἡ Κίλισσα παρεκάλεσε τὸν Κύρον⁴ νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὴν τὸ στράτευμά του. — 5. Ἐχομεν γίνεαι φίλοι καὶ σύμμαχοι. — 6. Ἐὰν πράξῃτε ταῦτα, θὰ φανῆτε ὅτι εἰσθε ἀνάξιοι τῶν προγόνων ὑμῶν. — 7. Θὰ κοιμηθῶμεν εὐχαρίστως, διότι ἔχομεν κουρασθῆ. — 8. Ὁ Ἀλέξανδρος δυσηρεστήθη κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων⁵. — 9. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξώρισαν πολλοὺς ἐκ τῶν πολιτῶν, οἵτινες εἶχον γίνεαι εἰς τὴν πόλιν αἷται μεγίστων ἀγαθῶν. — 10. Οὐδέποτε ἔχω ἐπιθυμήσει τὰ ξένα.

109. 2) (*Μάχομαι, μέλει, μέλλω, μένω, νέμω, οἶμαι, οἶχομαι, οφείλω, ῥέω, χαίρω, ὠθῶ*).

1. Οἱ κυνηγοὶ καθ' ἑλὴν τὴν νύκτα¹ εἶχον διαμεῖναι εἰς² τὰ ὄρη. — 2. Ὅτε ὁ Φίλιππος ἐν Καιρωνεῖα ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Θεβαίους, ἐνόμισεν ὅτι εἶχε γίνεαι κύριος Ἑλλάδος. — 3. Ὁ Κύρος ἐπορεύετο, ἵνα πολεμήσῃ³ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ. — 4. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν⁴ καὶ ἐν Σαλαμῖνι οἱ Ἑλληγες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Περσῶν⁴ καὶ ὁ Γέλων ἐν τῇ πόλει τῆς Σικελίας Ἰμέρα. — 5. Θὰ χαρῶσιν οἱ πολῖται, ἔταν μάθωσι τὴν ἦτταν τῶν ἐχθρῶν. — 6. Οἱ στρατιῶται πολὺ ἔχουσι χαρῆ διὰ⁵ τὴν νίκην. — 7. Ὁ φρόνιμος, ἔταν ἀπαδειχθῆ⁶, ὅτι ἔσφαλε⁷, ἐὰν θὰ δυσαρεστηθῆ, ἀλλὰ θὰ ἀφείλῃ χάριν εἰς τὸν ἐλέγξαντα. —

8. Ὃτε ἡ Μανδάνη ἠρώτησε τὸν Κῦρον, ἂν ἤθελε⁸ νὰ μένη πλησίον⁹ τοῦ πάππου, οὗτος δὲν ἐδράδυνεν, ἀλλὰ ταχέως ἀπεκρίθη, ὅτι ἤθελε⁸ νὰ μένη. — 9. Ἡ λεία διαιμοιράσθη εἰς τοὺς στρατιώτας. — 10. Ὁ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος πρῶτος ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἶπεν, ὅτι μετὰ θάνατον ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀναχωρεῖ ἀθάνατος. — 11. Οἱ στρατιῶται ἡμῶν θὰ ἀποκρούσωσι τοὺς πολεμίους. — 12. Οἱ πολέμιοι ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν στρατευμάτων ἡμῶν. — 13. Ἐν ἔτει 479 π. Χ. ῥύαξ πυρὸς ἔρρευσεν ἐκ τῆς Αἰτνης· καθὼς δὲ λέγει ὁ Θουκυδίδης, ἀφ' οὗ (χρόνου) ἡ Σικελία κατηκλήθη ὑπὸ Ἑλλήνων, τρεῖς συνέθη νὰ βεύσῃ τοιοῦτος ῥύαξ. — 14. Δὲν θὰ βραδύνωμεν νὰ ἐκτελέσωμεν ταῦτα.

ε') *Ῥήματα λήγοντα εἰς σκω.*

110. 1) *Ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ.*

(*Ἀλίσκομαι, ἀναλίσκω, ἀρέσκω, γηράσκω, εὐρίσκω, θνήσκω, πάσχω*).

1. Μετὰ τὴν ἐν Κορίνθῳ μάχην ὁ Ἀγησίλαος ἀκούσας ὅτι ἐκ μὲν τῶν ἐχθρῶν Κορινθίων καὶ Ἀθηναίων ἐφονεύθησαν δεκακισχίλιοι, ἐκ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὀκτώ, δὲν ἐχάρη, ἀλλ' (ἀνα)στενάξας εἶπε· «πόσων ἀνδρῶν ἔχει στερηθῆ ἡ Ἑλλάς». — 2. Ὃτε ὁ Σωκράτης κινδυνεύων νὰ καταδικασθῆ εἰς θάνατον¹ (= νὰ ἀποθάνῃ), δὲν ἐδέχθη² ἀπολογίαν παρὰ τοῦ Λυσίου, οὗτος εἶπε· «θὰ ἀποθάνῃς, ἂν δὲν ἀπολογιθῆς³ τοιοῦτοτρόπως». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «θὰ ἀποθάνω, ἂν μὴ τώρα, βραδύτερον⁴». — 3. Πιστοὺς φίλους ὀλίγους θὰ εὕρῃς. — 4. Κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν οἱ ῥάβδαροι, οἵτινες εἶχον εὐρεθῆ ἐν τῇ νήσῳ Ψυτταλείᾳ, ἐφονεύθησαν. — 5. Εἰς τὴν πυραμίδα τοῦ Χέσπος εἶχε γραφῆ, πόσα εἶχον ἐξοδευθῆ εἰς λάχανα διὰ τοὺς ἐργαζομένους⁵. ἦσαν δὲ τὸ σύνολον⁶ χίλια ἑξακόσια τάλαντα. — 6. Ἡ πόλις ἐξώδευσεν εἰς τὴν ἐκστρα-

τείαν δέκα πέντε χιλιάδας τάλαντα. — 7. Ἐν τῇ περὶ τὰ Κούναξα μάχῃ ἐφρονεύθησαν καὶ συνελήφθησαν τρισχίλιοι ἐκ τῶν Περσῶν τοῦ Κύρου. — 8. Ἡ Μυτιλήνη εἶχε κυριευθῆ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. — 9. Ὁ Ξενοφῶν λέγει ὅτι τὰ κρέατα τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν συλλαμβανομένων ὄνων ἦσαν νοστιμώτατα.

111. 2) Μετ' ἀναδιπλασιαμοῦ.

(Γινώσκω, διδάσκω, διδράσκω, πιπράσκω, τιρώσκω, μιμηήσκω.)

1. Ἴνα γνωρίζητε, ὅτι οὗτος εἶναι δικαιοτάτος, θὰ ὑπενθυμίσω τὰς πράξεις αὐτοῦ. — 2. Πάντες οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐνθυμῶνται¹ τὰς πράξεις² τῶν προγόνων ἡμῶν. — 3. Ὁ Ἀριστείδης ἐξοστρακισθεὶς ἠύχθη³ εἰς τοὺς θεοὺς νὰ μὴ εὗρεθῇ περίστασις, ἢ ὅποια (ἂ ἀναγκάσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθῶσιν αὐτόν. — 4. Ἐὰν εὐεργετήθῃς, νὰ ἐνθυμησῶ (τοῦτο), καὶ ἂν εὐεργητήθῃς, νὰ λησμονήσῃς (τοῦτο). — 5. Ὁ παῖς ἔχει διδαχθῆ γράμματα καὶ μουσικὴν — 6. Ὁ Ἀγησίλαος πολλάκις πολεμήσας κατὰ τῶν Θηβαίων⁴ τέλος ἐπληρώθη. Ὅτε λοιπὸν ὁ Ἀντακίδας εἶδεν αὐτὸν πληρωμένον, εἶπε· «καλὸν μισθὸν ἔχεις λάβει παρὰ τῶν Θηβαίων, διότι ἔχεις διδάξει αὐτοὺς νὰ πολεμῶσιν. Ἀρὰ γε δὲν ἐνθυμείσαι, ὅτι ὁ Λυκοῦργος παραγγέλλει νὰ μὴ ἐκστρατεύωμεν κατὰ⁵ τῶν αὐτῶν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ οὗτοι διδαχθῶσιν νὰ πολεμῶσι;» — 7. Ὀλίγοι ἐκ τῶν ἰδικῶν μας στρατιωτῶν ἐπληρώθησαν ἐν τῇ μάχῃ. — 8. Μωρός τις συναντήσας ἰατρὸν⁶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «συγχώρησόν μοι, διότι δὲν ἐνόησα». — 9. Πολλοὶ ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐδραπέτευσαν. — 10. Ὡ ἄνδρες, οἱ αἰχμαλῶτοι θὰ δραπέτευσωσιν, ἂν δὲν φρουρῆτε αὐτοὺς καλύτερον⁶. — 11. Δὲν ἔχομεν γνωρίσει πάντες, ὅτι ἡ πειθαρχία εἶναι μέγιστον ἀγαθὸν καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ἐν τῇ στρατῷ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ; — 12. Ἐκ τῶν λόγων μου θὰ γνωρίσητε πάντες τὴν ἀλήθειαν.

112. 5') *Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς διαφορῶν αὐτῶν χρόνους ἐκ θεμάτων διαφορῶν.*

(*Αἰρῶ, ἔρχομαι, ἐοθίω*).

1. Ὁ Λύσανδρος ὅτε ἐκυρίευσεν τὰς Ἀθήνας, καὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἔκαυσε καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη κατεκρήμνισεν.—2. Οἱ ἐχθροὶ ἔχουσι κυριεύσει τὴν πόλιν.—3. Ὁ Κλέαρχος εἶπεν εἰς τοὺς στρατιώτας του· «θὰ προτιμήσω ὑμᾶς καὶ θὰ ἔλθω μεθ' ὑμῶν καὶ οὐδεὶς ποτε θὰ εἴπη, ὅτι ἐγὼ προδώσας τοὺς Ἕλληνας προετίμησα τὴν φιλίαν τῶν βαρβάρων».—4. Ὁ Ἀθηναῖοι ἐξέλεξαν στρατηγὸν τὸν Θεμιστοκλέα ἐν τῇ Περσικῇ πολέμῳ.—5. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐξελέχθη στρατηγὸς μὲ ἀπεριόριστον ἐξουσίαν¹ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.—6. Εἶχον ἔλθει ποτὲ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων πρὸς τὸν Λύγδαμιν, τὸν τύραννον τῆς Νάξου· ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐδίσταζε νὰ ἔλθῃ² εἰς συνομιλίαν³ μετ' αὐτῶν⁴ καὶ τέλος εἶπέ τις, ὅτι ὁ Λύγδαμις ἦτο κουρασμένος⁵, οἱ πρέσβεις εἶπον· «εἰπέ εἰς αὐτόν, ὅτι ἔχομεν ἔλθει ὄχι διὰ νὰ πολεμήσωμεν⁶ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἵνα συνδιαλεχθῶμεν⁶».—7. Ἐὰν ἐνθυμησῶν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἔχουσι παρελθεῖν⁷, καλύτερον θὰ σκεφθῆς περὶ τῶν μελλόντων.—8. Ἄν πεινᾶς, θὰ φάγῃς εὐχαρίστως.—9. Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Κόλχων, ὅσοι (ἐκ) τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κύρου εἶχον φάγει κηρήθρας⁸, ὁμοιάζον πρὸς μεθύοντα⁴ ἢ πρὸς μαινομένους.

113. *Ἔπομαι, ἔχω, δεῶ, πάσχω.*

1. Πρὶν γίνῃ¹ φανερόν, ποῖον ἐκ τῶν δύο, θὰ ἀκολουθήσωμεν· οἱ ἄλλοι Ἕλληνες στρατιῶται τὸν Κύρον² ἢ ὄχι, οἱ περὶ τὸ Μένωνα διέδθησαν τὸν Εὐφράτην ποταμόν, μὲ σκοπὸν³ νὰ ἀκολουθήσωσι· συνηκολούθησε δὲ καὶ ὄλον τὸ ἄλλο στράτευμα.—2. Ὁ Πάρις ἔπεισε τὴν Ἑλένην νὰ τον ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Τροίαν.—3. Ἄν θέλῃς νὰ μετέχῃς τῶν ἐν τῇ πατρίδι ἀγαθῶν, νὰ μετασχῇς καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνων.—4. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους κατελθόντες εἰς τὴν Πελοπόννησον κατέλαβον τὸ Ἄργος

καὶ τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὴν Μεσσήνην.— 5. Εἴθε νὰ παράσχη εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς εὐδαιμονίαν.— 6. Ἡ Ἀριάδνη ἠθέλησε νὰ παράσχη⁴ βοήθειαν εἰς τὸν Θησεῖα, ἂν ἠθελεν ὑποσχεθῆ⁵ αὐτός, ὅτι θὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα.— 7. Συναισθάνομαι⁶, ὅτι πλείστας ὠφελείας ἔχω παράσχει⁷ πρὸς ὑμᾶς.— 8. Ἀφ' οὗ ὁ Ἱππάρχος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, ὁ Ἱππίας οὐ μόνον τὸν Ἀριστογείτονα ἐφόνευσε καὶ τοὺς ἄλλους, ἔσοι εἶχον μετάσχει τῆς συνωμοσίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὄλους τοὺς πολίτας τυραννικώτερος κατέστη.— 9. Ὁ Κῦρος ἔλεγεν· «ἐξ ὄλων τῶν Μήδων, τοὺς ὁποίους ἔχω ἴδει, ὁ πάμπρος μου εἶναι ὠραιότατος».— 10. Ἡ Ἐπυάξα, ὅτε εἶδε τὴν τάξιν τοῦ στρατεύματος τοῦ Κύρου, ἐθαύμασε.— 11. Ὁ φιλόσοφος Ἀναξαγόρας οὐδέποτε ἐφάνη⁸ γελῶν.— 12. Ὁ Κλέαρχος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ πλείστα κακὰ εἶχον πάθει ὑπὸ τῶν βαρβάρων.

114. Πίνω, πίπτω, τρέχω.

1. Ὅτε τις ὑπεσχέθη, ὅτι διὰ τέχνης τινὸς θὰ κάμῃ καλύτερον τὸν οἶνον, ὁ Ἀρχίδαμος ὁ Σπαρτιάτης εἶπεν· «ἀλλὰ τοὺς πίνοντας θὰ κάμῃς χειροτέρους, διότι θὰ πῖωσι περισσότερο».—
2. Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Γεδρωσῶν κατεχομένου τοῦ στρατεύματος ὑπὸ δίψης ὁ Ἀλέξανδρος εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ πῖῃ, ἂν δὲν ἔχωσι (ὑδωρ) νὰ πῖωσι καὶ ὄλοι οἱ στρατιῶται.— 3. Εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους τοὺς πολεμήσαντας ἐν Θερμοπύλαις εἶχε προλεχθῆ ὑπὸ τοῦ μάντεως, ὅτι πάντες θὰ πέσωσιν (ἐν τῇ μάχῃ).— 4. Ἄνῆρ τις μακρὰν ὁδὸν πορευθεὶς, ἐπειδὴ ἐκουράσθη, καθίσας παρά τι φρέαρ ἐκοιμήθη. Ἐπειδὴ δὲ ἐμελλε νὰ καταπέσῃ¹ εἰς αὐτό, προσελθοῦσα ἡ Τύχη καὶ ἐξυπνήσασα αὐτὸν εἶπεν· «ὦ ἄνθρωπε, ἂν εἶχες πέσει εἰς τὸ φρέαρ, οὐχὶ τὴν ἀσκεψίαν σου, ἀλλ' ἐμὲ θὰ κατηγόρεις²».—
5. Φειδιππίδης τις τόσον ταχέως εἶχε τρέξει, ἵνα ἀναγγείλῃ τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην, ὥστε, ὅτε ἐφθασεν εἰς Ἀθήνας, κατέπεσε καὶ ἀπέθανεν.— 6. Οἱ στρατιῶται θὰ τρέξωσι ταχύτερον καὶ εὐχαριστότερον, ἂν καὶ ὁ στρατηγὸς πεζῇ προπορευῆται.

115. Φέρω, λέγω, αγορεύω, ζω.

1. Ὁ Ἀρίων λέγεται ὅτι ἐφέρθη ὑπὸ δελφίνου εἰς τὸ Ταΐναρον.—2. Οὐδὲν(ἐκ)τῶν ἐκείθεν ἠρπασμένων ἔχει φερθῆ ἐνταῦθα.—
3. Οἱ Ἐπτά, ὅτε ἦλθον εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, ἐπεμψαν τὸν Τυδέα, ἵνα εἴπῃ¹ εἰς τὸν Ἐτεοκλέα νὰ παραχωρήσῃ, καθὼς συνεφώνησαν², τὴν βασιλείαν³ εἰς τὸν Πολυνεΐκη.—4. Οὐδὲν ἄλλο θὰ ἔχῃ λεχθῆ πρὸς σέ, ἢ τὰ ἀληθῆ.—5. Αὐρίον πάλιν θὰ συνδιαλεχθῶμεν⁴· διότι τώρα εἶναι καιρὸς νὰ ἀπέλω.—6. Τί ἔχει λεχθῆ ὑπὸ τοῦ στρατηγού;—7. Ἀφ' οὗ ταῦτα ἐλέχθησαν, πάντες ἀπῆλθον.—8. Περὶ ἔλων τούτων ἔχω συνδιαλεχθῆ μετ' αὐτῶν⁵.—9. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀηγόρευσαν τὸν Ἀλκιβιάδην στρατηγόν.—10. Οἱ στρατιῶται ἔχουσιν ἀποκάμει νὰ μάχωνται⁶.—11. Ὑπὸ τοῦ Λυκούργου εἶχεν ἀπαγορευθῆ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους νὰ ἐκστρατεύωσι πολλάκις ἐναντίον τῶν ἰδίων⁷ (ἐχθρῶν), ἵνα μὴ ἐκείνοι μανθάνωσι νὰ πολεμῶσι.—12. Εἰς πάντα ἀνθρωπον εἶναι ἀδύνατον, ἀν⁸ θὰ ζήσῃ αὐρίον.—
13. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπέθανεν ἐν Μαγνησίᾳ, ἀφ' οὗ εἶχε ζῆσει 95 ἔτη.

116. Καθίζω (καθίζομαι), παίω (τύπτω, πατάσσω, πλῆττω).

1. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κύρου οἱ Ἕλληνες ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν Ἀριαίον, ὅτι θὰ καθίσωσιν¹ αὐτὸν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἀν προστεθῆ² εἰς αὐτούς.—2. Ὁ Κύρος ἐλευθερώσας³ τὸν Κροΐσον ἐκάθισεν αὐτὸν πλησίον του καὶ πολὺ περιποιεῖτο αὐτόν.—3. Ὁ Θεμιστοκλῆς (κατα)φυγὼν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς τοὺς Μολοσσούς νὰ μὴ βοηθῶσιν ἰκέτην⁴, ὅστις ἐκάθητο⁵ ἐπὶ τὴν ἐστίαν.—
4. Ὁ βασιλεὺς θὰ καθίσῃ⁶ ἐπὶ τοῦ θρόνου του.—5. Ὁ πατήρ θὰ κτυπήσῃ τὸν ἀπειθῆ παιδα.—6. Ὁ παῖς ἐκτύπησε τὸν κύνα.—
7. Ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅτε ἐσήκωσεν⁷ ὁ Εὐρυβιάδης τὴν βακτηρίαν, ἵνα κτυπήσῃ⁸ αὐτόν, εἶπε· «νὰ κτυπήσῃς μέν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀκούσῃς».—8. Οἱ κλέπται ἐκτυπήθησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

117. Πωλῶ (πιπραάσκω, ἀποδίδομαι), σκοπῶ (σκοποῦμαι), ὠνοῦμαι.

1. (Ἄντι) πόσου ἐπώλησας τὸν ἵππον τοῦτον ;—2. Ὁ Κάτων ἰδὼν τινα, ὅστις εἶχε πωλήσει τοὺς παρὰ τὴν θάλασσαν κειμένους ἀγρούς του καὶ ὅστις εἶχε καταφάγει τὰ χρήματα, ἅτινα ἔλαβε, προσεποιεῖτο, ὅτι ἐθαύμαζεν αὐτὸν ὡς ἰσχυρότερον τῆς θαλάσσης· διότι ἔσα ἐκείνη δὲν ἠδύνατο νὰ καταστρέψῃ, αὐτὸς εὐκόλως, εἶπεν, ἔχει καταπίει.—3. Ὁ Σωκράτης προτρεπόμενος ὑπὸ τῶν φίλων του νὰ σκέπτηται, ποίαν¹ ἀπολογίαν θὰ μεταχειρισθῇ πρὸς τοὺς δικαστάς, εἶπε· «δὲν βλέπεις, ὅτι τοῦτο ἔχω σκεφθῆ δι' ἔλπον μου τοῦ βίου ; διότι οὐδένα ἠδίκησά ποτε».—4. Ὁ Κλέαρχος ἀφ' οὗ παρετήρησε καλῶς² τὴν ἀγορὰν τῶν τροφίμων, ἐπιστρέφει ἐφιππος³ εἰς τὴν σκηνὴν του διὰ τοῦ στρατεύματος τοῦ Μένωνος.—5. Αὐριον θὰ σκεφθῶμεν περὶ τούτων.—6. Οἱ στρατιῶται θὰ ἀγοράσωσι τὰ τρόφιμα (ἀντι) ὀλίγων χρημάτων.—7. Ἡ οἰκία αὕτη ἠγοράσθη (ἀντι) ἑνακισχιλίων δραχμῶν.

118. Μέσα ἀποθετικὰ ῥήματα.

1. Οἱ Ἕλληνες μέγαν ἀγῶνα πρὸς τοὺς Πέρσας ἠγωνίσθησαν.—2. Οἱ πολῖται κατηγόρησαν τὸν τύραννον διὰ μεγάλα ἀδικήματα¹.—3. Πέρυσιν ἤκουσα τὰ μαθήματα¹ τῆς τάξεως ταύτης.—4. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐπήδησεν εἰς τὸν κρατῆρα τῆς Αἴτνης.—5. Οἱ ἀδελφοὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους.—6. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀλκιβιάδην ἐξόριστον (ἔντα) ὑπεδέχθησαν.—7. Περιελθὼν τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος παρετήρησα τὰ ἀγάλματα τῶν ἐξόχων ἀνδριαντοποιῶν.—8. Ὁ Κύρος παρήγγειλεν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ προβάλωσι² τὰ ἔπλα.—9. Κόραξ νοσῶν εἶπεν εἰς τὴν κλαίουσαν μητέρα του· «νὰ μὴ κλαίης, μητερ, ἀλλὰ νὰ εὐχηθῆς εἰς τοὺς θεοὺς νὰ με ἀπαλλάξωσι τῆς νόσου».—10. Νὰ μοι διηγηθῆτε τὰ ἐν τῷ ταξειδίῳ γενόμενα.—11. Ὁ Μαχάων ἐθεράπευσε τὸ τραῦμα τοῦ Ἀγαμέμνονος.—12. Ὁ ἀδελφός μου μεγάλην περιουσίαν ἀπέκτησεν.—13. Ὁ

Δαρείος προσεκάλεσε τὸν Κῦρον ἀπὸ τῶν Σάρδεων.—14. Ὁ Κῦρος προέτρεψε τοὺς Ἕλληνας³ νὰ ὑπομένωσι⁴ τὰς κραυγὰς τῶν βαρβάρων.—15. Ὁ πατὴρ μου θέλων νὰ με ἐκπαιδεύσῃ κάλλιστα δὲν ἐφείσθη χρημάτων.—16. Ὁ Εἰρήξης ἐνόμιζεν, ὅτι μικρὸν ἔργον ἦτο νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Ἑλλάδα.—17. Οἱ Λυδοὶ πρῶτοι (ἐκ) τῶν ἀνθρώπων μετεχειρίσθησαν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα⁵.—18. Νὰ μιμηθῆτε τὰς πράξεις τῶν προγόνων ὑμῶν.

119. Παθητικὰ ἀποθνευτικὰ ῥήματα.

1. Ὁ Κῦρος συναναστραφεῖς¹ τὸν Κλέαρχον² καὶ ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτόν δέκα χιλιάδας δαρεικοῦς.—2. Ὁ Τισσαφέρνης δὲν ἐσεβάσθη τὸν ξένιον Δία, ἀλλὰ τὸν Κλέαρχον, ὅστις ἦτο ξένος, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς διὰ δόλου² ἐφόνευσεν.—3. Ἡ Ἀντιόπη ἢ θυγάτηρ τοῦ Νυκτέως, βασιλέως τῶν Θηβῶν, μὴ σεβασθεῖσα τὸν πατέρα ἔφυγεν ἐκ τῶν ἀνακτόρων εἰς Σικυῶνα.—4. Ὁ Ἀλέξανδρος δυσηρεστήθη κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων².—5. Οὐδέποτε ἐπεθύμησα τὰ ξένα (πράγματα).—6. Χελώνη τις παρεκάλεσέ ποτε αὐτὸν νὰ διδάξῃ αὐτὴν νὰ πετᾷ³.—7. Δὲν ἤμπόρεσα χθὲς νὰ σε εὔρω.—8. Οἱ στρατιῶται ἔσπευσαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πόλιν.—9. Οὐδεὶς ποτε ἐγνώρισεν ἀσφαλῶς τὸ μέλλον.—10. Ὁ Κῦρος ἐχάρη ἰδὼν, ὅτι οἱ βάρβαροι ἐφοβήθησαν τοὺς Ἕλληνας.—11. Ὁ Ἀριστείδης ἐξοστρακισθεὶς ἠδύχηθη⁴ εἰς τοὺς θεοὺς νὰ μὴ εὐρεθῇ ποτε περίστασις, ἢ ὁποία θὰ ἀναγκάσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθῶσιν αὐτόν⁵.—12. Ὁ Φίλιππος, ὅτε ἐνίκησεν ἐν Χαιρωνείᾳ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Θηβαίους, ἐνόμισεν ὅτι ὑπέταξεν ἑλὴν τὴν Ἑλλάδα.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

120. Α'. Παράγωγα ῥήματα.

Τίνα εἶναι τὰ ῥήματα, τὰ ἐκ τῶν ἐξῆς ὀνομάτων παραγόμενα : ἄρπαξ, βουλή, δῆλος, δοῦλος, δόξα, ἔρις, ζημία, θαῦμα, θερμός, κόλαξ, λιμός, λαμπρός, μαθητής, μέλας, μισθός, νόσος, οἶκος, οἶξ, ποικίλος, πλήρης, τιμή, τόλμη, ὕδρις, φύλαξ, χάρις, χαλεπός ;

121. Β'. Παράγωγα οὐσιαστικά.

α') Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων.

1) Πῶς λέγεται ἐκεῖνος ὅστις : ἄδει (ἀεῖδω), ἀκροᾶται, βιάπται, ἀποστέλλει, γυμνάζει, διαδέχεται, δίδωσι, διανέμει, δικάζει, θεᾶται, καλεῖ, μανθάνει, μιμνῆται, νικᾷ, σπεῖρει, συλλέγει, τέμνει, φοιτᾷ ;

2) Πῶς λέγεται ἡ ἐνέργεια τοῦ : ἀκούειν, ἀμείβειν, ἀσκεῖν, αἰσθάνεσθαι, διδάσκειν, δοκιμάζειν, δηλοῦν, εὐχεσθαι, ἐργάζεσθαι, ἦδεσθαι, καίειν, λέγειν, μανθάνειν, ὀδύρεσθαι, ποιεῖν, πίνειν (θ. πο-), παιδεύειν, πένεσθαι, πράττειν, πλέκειν, σπεῖρειν, στενάζειν, τέμνειν, τίκτειν (θ. τοκ-), φθείρειν, φυλάσσειν ;

3) Πῶς λέγεται τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου τις : δρέπει, ζώνυται, θυμιᾷ, καλύπτει, κεράννυσι (θ. κρα-), σημαίνει, στέφει, τέμνει, τρυπᾷ, φοβεῖ, ψήχει ;

4) Πῶς λέγεται ὁ τόπος, ἐν ᾧ τις : ἀναγινώσκει, ἀποδύεται, διδάσκει, ἐργάζεται, λούεται, ὀρχεῖται ;

5) Πῶς λέγεται τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ : ἀγγέλλειν, ἀμαρτάνειν, γράφειν, γίγνεσθαι (θ. γεν-), εὐρίσκειν, λέγειν (θ. ῥη-), μανθάνειν, μαιίνειν, νοεῖν, πάσχειν, πράττειν, πλέκειν, πλάττειν, σκώπτειν, τίκτειν, τιμᾷ, ὑφαίνειν ;

122. β') Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.

Πῶς λέγεται ἡ ἰδιότης τοῦ : ἀληθοῦς, ἀσυνέτου, ἀδίκου, ἀκι-

νήτου, ἀκρίτου, ἀθανάτου, αἰτίου, ἀγίου, ἀχαρίστου, γλυκέος, εὐδαίμονος, εὐτυχοῦς, εὐσεβοῦς, ἐλευθέρου, εὐπειθοῦς, εὐφυοῦς, ἐγκρατοῦς, ἠδέος, θερμοῦ, νέου, ὁμοίου, προθύμου, πράξου, σώφρονος, φίλου ;

123. γ') Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν.

1) Τίνα εἶναι τὰ ὑποκοριστικά τῶν ὀνομάτων: ἀνθρωπος, βίβλος, γέρον, γυνή (θ. γυνα-), δένδρον, εἶδος, ζῶον, θήρ, κήπος, κτεῖς, κύων, μείραξ, νεανίας, ναός, οἶκος, ποιμήν, πῖναξ, παῖς, σῶμα ;

2) Πῶς λέγεται ὁ υἱὸς ἢ ἀπόγονος τοῦ : Ἀσκληπιοῦ, Ἀτρέως, Βορέου, Εὐμόλπου, Ἡρακλέους, Μενoitίου, Πεισιστράτου, Πέλοπος, Πριάμου, Ταντάλου ;

3) Πῶς λέγεται ὁ κάτοικος τῶν ἐξῆς χωρῶν ἢ πόλεων : Ἀθη-
νῶν, Ἀσίας, Ἀβύδου, Ἀκράγαντος, Ἄργους, Κορίνθου, Λαμψά-
κου, Λευκάδος, Μεγάρων, Μιλήτου, Πειραιῶς, Πελοποννήσου,
Πλαταιῶν, Σικελίας, Σμύρνης, Σπάρτης, Τεγέας, Τροιζήνος, Τά-
ραντος, Φρυγίας, Χαλκηδόνας, Χίου ;

124. Α') Παράγωγα ἐπίθετα.

1) Πῶς λέγεται ὁ ἀνήκων ἢ καθόλου σχέσιν ἔχων πρὸς : ἀγο-
ράν, ἄνδρα, βασιλέα, δίκην, δημοκρατίαν, Ἑλληνα, ἔθνος, ἐνιαυτόν,
ἦθος, θάλασσαν, μάντιν, μέρος, ὀλιγαρχίαν, Πέρσην, πόλεμον,
πλοῦτον, παιδα, στήθος, τέλος ;

2) Πῶς λέγεται ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ἀργύρου, δέρμα-
τος, λίθου, μολύβδου, μαρμάρου, ξύλου, πηλοῦ, σιδήρου, χαλκοῦ,
χρυσοῦ ;

3) Πῶς λέγεται ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἱκανὸς πρὸς τό : ἄρχειν, ἀροῦ-
σθαι, γράφειν, θανατοῦν, μάχεσθαι, πίνεσθαι, πολεμῆν, τρέφειν,
χρῆσθαι ;

4) Πῶς λέγεται ὁ ἔχων ἐν ἀφθονίᾳ : ἀκάνθας, ἄμμον, αἶμα,
ἀνέμους, ἀστέρας, αἰσχος, ἔχθος, θάρρος, ἰσχύν, κλέος, κύματα,

λύπην, οἶκτον, πέτρας, πείναν, πυρετόν, βρώμην, σκότος, ὕλην, φω-
τήν, ψῦχος ;

5) Τίνα ἐπίθετα δηλοῦντα χρόνον παράγονται ἐκ τῶν λέξεων :
ἑσπέρα, θέρος, μετόπωρον, πρωί, σήμερον, στιγμῆ, τέταρτος ;

125. Δ'. Παραγωγὴ ἐπιρρημάτων.

1) Τίνα τροπικὰ ἐπιρρήματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἐπιθέτων :
ἀκριδής, ἀφοδος, ἀσφαλής, ἀληθής, ἀδικος, βραδύς, βαρύς, δι-
καιος, εὐθυμος, εὐδαιμών, ἐνδοξος, ἠδύς, καλός, κακός, ὀξύς, ὀρ-
θός, ῥάδιος, σώφρων, συνήθης, ταχύς, χαρίεις ;

2) Τίνα τροπικὰ ἐπιρρήματα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων :
ἀναφαίνομαι (θ. φαν-), βαίνω (θ. βα-), βαρβαρίζω, διαγορεύω (θ. ῥη-),
κρουός, μείγνυμι, δμύθυμος, πάμφηφος, πάνδημος, σπείρω, συλ-
λαμβάνω (θ. ληβ-), συνίσταμαι (θ. στα-), σωρός, τρέχω, φύρω, χέω
(θ. χυ-);

ΣΥΝΘΕΣΙΣ

---

126. Α'. Πρῶτον συνθετικόν.

α') *Όνομα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων ὁ ἀγῶνας-τιθεῖς,
ὁ ἀμάξας-πηγνύς, ὁ ἰδρύς-τέμνων, ὁ κάλαμον-φέρων, ὁ κώμης-ἄρχων,
ὁ καλὴν-κόμη (ἔχων), ὁ λόγους-γράφων, ὁ λόγῃ-φέρων, ὁ μι-
σθὸν-φέρων, ὁ μάστιγα-φέρων, ὁ μακρὰς-χειρας (ἔχων), ὁ ναῦς-
πηγνύς, ὁ παῖδας-νέμων, ὁ τάξεως-ἄρχων ;

β') *Ακλιτον ὡς πρῶτον συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων ἄ-ελάβη, ἄ-δίκη,
ἀ-ἱκανός, ἀ-ἕμοιος, ἀ-ἄνομα, ἀ-παῖς, δυσ-θεατός, ἐν-θάλλω, εὐ-
τύχη, ἡμι(συ)-τάλαντον, νη-ποινή, συν-γράφω, ὑπό-ἄγω ;

γ') 'Ρῆμα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ ἄρχων-ληρατῶν, ὁ κρύπτων-νοῦν, ὁ λύων-πόνους, ὁ μισῶν-ἀνθρώπους, ὁ φευγῶν-πόνους, ὁ φιλῶν-πόλιν, ὁ φιλῶν-πόλεμον;

127. Β. Δεύτερον συνθετικόν.

α') Οὐσιαστικόν ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ ἄν(ευ)-αἰτίας (ῶν), ὁ ἄν(ευ)-βάθους, ὁ ἄν(ευ)-κτήματος, ὁ γραμμμάτων-διδάσκαλος, δίκαιος-κριτής, ὁ ὑπὸ-χειρὶ(ῶν), ὁ ἐπι-γῆς(ῶν), ὁ ἐπι-ἡμέρας (ῶν), ὁ εὖ (=καλοῦς)-ἄνδρας (ἔχων), κώμη-πόλις, ὁ ξανθὴν-κόμην (ἔχων), οἴκου-φύλαξ, ὁ φιλῶν-χρήματα;

β') 'Επίθετον ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· εὖς-βατός, πᾶν-ἀγαθός, ἀ-δόκιμος, ἀ-κακός, εὖ-ληπτός, εὖ-πιστός, ἀ-πιστός, πᾶν-ποικίλος, εὖς-πιστός, πᾶν-πονηρός, ἀ-φίλος;

γ') 'Ρῆμα ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ πολὺ-ἐσθίων (θ. φαγ-), ὁ ψευδῆ-λέγων, ὁ ὕπλοις-μαχόμενος, ὁ πολλὰ-μανθά-νων, ὁ σῖτον-μετρῶν, ὁ Ὀλύμπια-νικῶν, ὁ φῶς-φέρων;

δ') Ἄκλιτον ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· οὐ-δέ, ἐπι-ἐξῆς, μετὰ-ἔπειτα, οὐδὲ-ποιέ, οὐ-τέ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

2. Εικάζω=παρομοιάζω.

5. Α'. 1. γὰ εἶμαι. Διώκω=καταδιώκω· ἀμνός=ἀρνίον· γινώσκω=γνωρίζω· θύω=θυσιάζω· προκρίνω=προτιμῶ.

Β'. 1. ἐν.—2. γάρ. Πάντοτε=ἀεί· ἐγκαταλείπω=καταλείπω.

6. 1. ἐν.—2. δοτ. Διάφορος=ποικίλος· ὑπάρχουσιν=εἰσίν· κατοικῶ=διατρίβω· Λιθύη εἶναι ἢ σημερινή 'Αφρικὴ· ἦτο=ἦν.

7. Α'. 1. γὰ ὑπερβαίνωσιν.—2. πρέπει.—3. λοιπόν.—4. ἀπὸ τρόφιμα. — 5. ἐκ ξύλου.—6. διὰ τῶν τόξων. Ἑγγός=πλησίον· ἔριον=σύνορον· ἄκρον=κορυφή· κωλύω=ἐμποδίζω· πολέμος=ἐχθρός· σίτος=τροφαί· κομίζω=φέρω· ἐπιτήδεια=τρόφιμα· μαστός=γαβάτος.

Β'. 1. ἐν μετὰ δοτ.—2. τὰ μὲν—τὰ δέ. Εἶναι (πληθ.)=εἰσίν· ὑπῆρχεν=ἦν.

8. Α'. Αἰσχύνη=ἐντροπή· πενία=πτωχεία.

Β'. 1. ἐν. Δυστυχία=ἀτυχία· στολισμός=κόσμος· καταφύγιον=καταφυγή.

9. Α'. 1. μὲ ἄρτον.—2. ἐντός αὐτῶν. Βασιλεύω=εἶμαι βασιλεύς· βιοτεύω=ζῶ· παιδεύω=ἐκπαιδεύω· ξόανον=ἄγαλμα (ξύλιγον)· παράδεισος=κῆπος· θηρεύω=κυνηγῶ.

Β'. 1. μὴ διώκειν.—2. τίς.—3. ἀνάπτειν.—4. σύν.—5. δοτ.—6. ἦ. Καταστρέφω=φθείρω· προτρέπω=κελεύω· ἔρχομαι πλησίον=πλησιάζω· τρέπομαι εἰς φυγὴν=φεύγω· δίδω συμβουλήν=συμβουλεύω· κυνηγός=θηρευτής· εὐχαρίστησις=ἡδονή· ῥίπτω βέλη=τοξεύω· τοιουτοτρόπως=οὕτως.

10. 1. Εἶκω=ὑποχωρῶ· πονηρία=κακία· τελευτή=θάνατος.

Β'. 1. δοτ.—2. ἐν.—3. γεν. ἀπρόθ.—'Αρμύζει=πρέπει· ἐντροπή=αἰσχύνη· πάντοτε=ἀεί· ἐκστρατεία=στρατεία.

11. Α'. 1. εἰς τὰς ὁποίας.—2. προσέτι.—3. Ταπεινός=χαμηλός·

καλός=ὄρατος· ἱερὸν=ναός· μάλιστα=πρὸ πάντων· σεμνός=σε-
βαστός· φίλος=ἀγαπητός· γυμνάσιον=γυμναστήριον· ἔνθα=ἔπου.

Β'. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. γεν. ἀπρόθ. Καλός=ἀγαθός· διάφορος
=παντοῖος· γεμάτος=μεστός· κόπος=πόνος.

12. Α'. Παμφόρος=εὐφορος εἰς πᾶν εἶδος καρπῶν· ἄγονος
=ἄκαρπος· κατακλύζω=σκεπάζω μὲ νερό· ὁ, ἡ πάπυρος=εἰ-
δος φυτοῦ τῆς Αἰγύπτου. Ἐκ τοῦ φλοιοῦ τούτου κατασκευάζον
χάρτην· βίβλος=ὁ φλοιὸς τοῦ παπύρου καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ κατασκευα-
ζόμενος χάρτης.

Β'. 1. ἐν.—2. ἦν.—3. ἀθάνατός ἐστιν.—4. ἀτιμός ἐστιν. Ἐχω
πεῖραν=ἐμπειρός εἰμι· στρατός=στρατιά· ὑπακούω=ὑπήκοός
εἰμι· φλύαρος=λάλος· προσέχω=προσέχω τὸν νοῦν.

13. Α'. Ἱερὸν=ναός· κλεινός=περίφημος· θεραπεύω=τιμῶ·
ᾤδω=ψάλλω.

Β'. 1. ἀπαρέμφ.—2. ἐν. Στῆλαι Ἑρμοῦ=Ἑρμαί.

14. 1. κατὰ τίνα τρόπον.—2. εἰς τὸ τρέξιμον.—3. εἰς τὸν δι-
σκον.—4. διὰ βράδων.—5. ἐκεῖνο τὸ ὅποιον. Πιστός=πιστευτός·
ἄπιστος=ἀπίστευτος· ἠδέως=εὐχαρίστως· τραχύτατα=αὐστηρό-
τατα, σκληρότατα· πρὶν=πρῶτ'· ἅπαξ=μίαν φοράν· ἐνιαυτός=
ἔτος· παῖω=κτυπῶ· ἄθλον=βραβεῖον· δηλός=φανερός.

15. Α'. Πλοῦς=ταξειδίον· χαλεπός=δύσκολος· ῥοῦς=ῥεῦμα·
δεινός=φοβερός· σκόπελος=βράχος.

Β'. 1. ἄνευ.—2. προτρέχω τινός.—3. ἐν.—4. μετάφρασον, ὥστε
ἐλέγετο «εἰς τὰ κόκκαλα λευκὸν χρῶμα ὑπάρχει».—5. ἐν.—
6. ἦσαν. Καθὼς=ὥσπερ· μυαλὰ=νοῦς· καταστρέφω=φθείρω·
κάνιστρον=κανοῦν.

16. Α'. νεῶς=ναός· λεῶς=λαός· ταῶς=παγώνιον.

Β'. 1. εἰσίκασι.—2. δοτ.—3. τῆς νυκτός.—4. νέμονται.—5.
ἐγείρεσθε.—6. ἄμ' ἔψ.

17. Α'. 1. κατὰ τὸ ἔαρ.—Ἐπιδουλεύω=παραμνεύω· ἔλη=
δάσος· πέτρα=βράχος.

Β'.) 1. δοτ.—2. δοτ.—3. μετάφρασον διὰ τοῦ εἰσὶ μετὰ δοτ.—

4. ἐν.—5. δοτ. Φρόνιμος = συνετός· σφοδρός άνεμος = λαίλαψ· καταστρέφομαι = φθείρομαι.

18. 1. ἐν.—Στέλλω = πέμπω· ύπακούω = πείθομαι· τιμωρῶ = καλάζω· φέρω = κομίζω.

19. Α'. 1. μεταξύ.—2. διὰ τὴν κομψότητα.—3. ὅτι ἦτο.—4 ἐπὶ πολλὴν ὄραν.—5. νὰ φεύγῃσι.—6. νὰ ἐπιτρέψῃσι.—7. νὰ κρῖνῃ. Πλήγῃ = ἐκτός· δι' ὃ = διὰ τοῦτο· ἦδε = ἡ ἐξῆς· καλλίστη = ὠραιότατή· διαφέρω = ὑπερέχω· φαιδρότης = εὐθυμία· ἔρις = φιλονικία· θρέμματα = κτήνη· νέμω = βίσκω· σχῆμα = παράστημα· κόρυς = περικεφαλαία· αἰγίς = ἀσπίς· ἐγχειρίζω = δίδω.

Β'. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦσαν μετὰ δοτ.—2. γεν. ἀπρόθ. Πτηνὸν = ὁ ὄρνις· εὐγνωμοσύνη = χάρις.

20. Α'. 1. εἰς τὸ κυνήγιον.—2. νὰ λαμβάνωσι μέρος. Ἐνεδρεύω = παραμονεύω· φιλόθηρος = ὁ ἀγαπῶν τὸ κυνήγιον· κόμη = χωρίον· οἰκέτης = ὑπηρέτης· ἰχνεύω = ἀνιχνεύω· ὤς = καθώς.

Β'. 1. λέξω.—2. σοῦ.—3. ἕς.—4. ἐν.—5. πᾶσαν. Νέος = κινός.

21. Α'. 1. πόσον.—2. εἶσαι.—Τίμος = πολύτιμος· δεινός = φοβρός· δράκων = ὄφις.

Β'. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ εἶσι μετὰ δοτ.—2. ἐν.—3. εἰ.—4. δοτ. Ὑπάρχει = ἐστί· ἐμπιστεύομαι = πιστεύω.

22. Α'. 1. μεταξύ.—2. λαμβάνει μέρος εἰς πολλοὺς ἀγῶνας.—3. διὰ τὰς νίκας.—4. διὰ πλοίου.—5. νὰ φρονεῦσῃσι.—6. νὰ φέρῃ. Θεραπεύω = περιποιοῦμαι· ἀργύριον = χρήματα· χειμῶν = τρικυμία· δαίμων = θεός.

Β'. 1. τοῦ χειμῶνος.—2. ὕσων.—3. εἰ.—4. ἐν.—Νικητήριον ἔσμα = παιάν· κτένιον = κτεῖς· λιβάδιον = λειμῶν· θεός = δαίμων· μύτη = ῥίς· ξυλουργός = τέκτων.

23. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. πάντες.—3. γενικ. ἀπρόθ.—4. ἐν. Σφον = θήρ· ἀποφεύγω = φεύγω· ἄλας = ἄλας, γεν. ἁλῶν· ἔχω πεποιθήσιν = πιστεύω· ζώνη = ζωστήρ· ὠραιός = καλός.

24. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦν μετὰ δοτ.—2. ἐν.—3. γενικ.—4. δοτικ.—5. μετάφρασον διὰ τοῦ εἶσι μετὰ δοτ. Μορφῇ = εἶδος·

ὄφραιότης = κάλλος· φόρεμα = ἐσθίης· κατορθώματα = τὰ κλέα· περιεφαλακία = κράνος· δόξα = κλέος.

25. Α'. 1. νὰ ἀπαλλάξῃ. — 2. πρὸς τὰ τετράποδα. — 3. ἐκ τοῦ βράχου. Ἦδομαι = εὐχαριστοῦμαι· πέρας = τέλος· γέρας = βραθεῖον· νεόγονος = νεογέννητος· ἔρπω = σύρομαι κατὰ γῆς· βραίνω = περιπατῶ· γήρας = γηρατεία.

Β'. 1. δοτικ. — 2. ἐπὶ μετὰ δοτ. Τρώγω = ἐσθίω· ἀριστερόν = εὐώνυμον.

26. Α'. 1. ὅτε. — 2. διὰ νηγεμίας. — 3. νὰ θυσιάσῃ. Συλλέγω = συναθροίζω· ἱερὰν = καθιερωμένην· εὐνοία = ἀγάπη· ἔξετε = θὰ ἔχητε.

Β'. 1. ἐν. — 2. δοτικ. — 3. θῦσαι. Παρακαλῶ = ἱκετεύω· διατάττω = κελεύω.

27. Α'. 1. ὑπεράνω. — 2. νὰ φανερώνητε. — 3. διὰ θανάτου. Ἦκεν = εἶχεν ἔλθει· ὕβρις = κακουργία· φαίνω = φανερώνω.

Β'. 1. ἐν. — 2. δοτικ. Φαγητόν = βρώσις· σύντροφος = ἑταῖρος.

28. Α'. Ἀλίσκομαι = συλλαμβάνομαι· σαγηγεύω = συλλαμβάνω μὲ δίκτυον· μῦς = παντικὸς· ἀγρεύω = συλλαμβάνω· σῦς = χοῖρος.

Β'. 1. δοτικ. — 2. δοτικ. ἀπρόθ. — 3. ἐπληξε. Παράγω = φέρω· σταφυλή = βότρυς· γλυκύτης = ἡδύτης· δύναμις = ἰσχύς.

29. Α'. 1. κατὰ τὴν σωματικὴν δύναμιν. — 2. μὲ ἡμᾶς. Στρατεύω = ἐκστρατεύω· παιδεύω = ἀνατρέφω· ὥδε = ὡς ἔξῃς· ἦκω = ἔχω ἔλθει· δὴ = λοιπόν· λαμβάνω = μενῶ ἀγνωστος· ὕβρις = αὐθάδεια.

Β'. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦν μετὰ δοτ. — 2. δοτικ. ἀπρόθ. Γραῖα = γραφές· βοσκὸς = νομεύς· παρομοιάζω = εἰκάζω.

30. Α'. Θεραπεύω = περιποιούμαι· σκώπτω = περιγελῶ· φυγαδεύω = ἐξορίζω.

31. Α'. 1. νὰ βοηθῇ. — 2. ἐναντίον. — 3. νὰ ἐκστρατεύῃ. — 4. διὰ τῆς πειστικῆς δυνάμεως. Αἰδῶς = ἐντροπή· αἰσθάνομαι = ἐννοῶ.

Β'. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦν μετὰ δοτ. Προσελκῶ=προσέλκω· τσακάλι=θῶς.

32. Α'. χάριν ἔχω=εὐγνωμοσύνην ὀφείλω· θεραπεύω=τιμῶ.

Β'. 1. προσήκει.—2. παιδεύειν.—3. ὑπακούειν.—4. δοτ.—5. μάλλον.

33. 1. δοτικ.—2. γενικ. ἀπρόθ.—Βελανιδιὰ=δρυς· κτένι=κτεῖς.

34. Α'. Συναγωγή=συναθροίζω· ἐλαύνω=σύρω· πρέσβυς=γέρον· κύμειη=λέμιδος.

Β'. 1. δοτ.—2. ὄιον.—3. ἐν.—4. ἦγον.—5. δοτ.—6. ἐνετύγχανον μετὰ δοτ.—7. πιστεύουσι.—8. μετοχ.—Περίφημος=ἐνδοξος· πλοῖον=ναῦς· συμβουλή=βουλή· χῶμα=χοῦν· ἀπεσταλμένος=πρεσβευτής.

35. Α'. ἰσότημοι ἦσαν = ἰσοδυνάμουν.— γάρ=δηλ.— τοτὲ μὲν—τοτὲ δὲ=ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δέ.

Β'. 1. Ἐπίθετα.—2. δύσους.—3. πυρίπνους. Κόκκινος=πορφυροῦς, φοινικοῦς.

36. Α'. 1. ἐν τῇ Ἄδῃ.—2. χύνονται. Ἐμπλεως, σύμπλεως, πλέως = γεμάτος· περιέχομαι = περικλείομαι· ἴλωις = εὐμενής· ἦδονῆ = εὐχαρίστησις· κακόνους=μὴ εὐνοϊκός.

Β'. 1. ἀγήρωις ἐστί.—2. δοτ.—3. εὐγεως.—4. λεπτόγεως.

37. Α'. 1. πλησίον αὐτοῦ.—2. μεταξὺ τῶν Π.—3. ἐντὸς ὀλίγου χρόνου.—4. ἐναντίον.—5. ὅτε ἔλεγες.—6. τοῦλάχιστον.—7. ἂν καί. Ἡδῆ=πλέον· ὁμόφυλος=ὁμοεθνής.

Β'. 1. ἐπὶ μετ' αἰτ.—2. ἐν.—3. ἀπὸ μετὰ γεν. Ἐξορίζω=φυγαδεύω· ἐμποδίζω=κωλύω.

38. Α'. 1. πόσων.—2. ἦσο. Ἄρρην=ἀρσενικός· σῶφρων=φρόνιμος.

Β'. 1. ἐκόντες.—2. ὕσην. Εὐτυχημένος=εὐδαίμων· ἀχάρκτοτος=ἀγνώμων· τιμωρῶ=κολάζω· μαυρός=μέλας· ταλαίπωρος=τάλας.

39. 1. νὰ διατρέχωσι.—2. ἐκ φύσεως.—3. παύει νὰ τρέχη. Βραχὺς=μικρός· μέντοι=ὅμως· τέρμα=τέλος· ἕως=ἕως ὅτου.

40. 1. πρόσεχε τὸν νοῦν.—2. γεν. ἀπρόθ. Ὠφέλιμος=λυσιτελής· ἐνδοξος=εὐκλής· ἄφοβος=ἀειτής· ἀνόητος=εὐήθης· μωροδατος=εὐώδης· ἔξυπνος=εὐφυής· πολεμικὸν πλοῖον=τριήρης· ἀνωφελής=ἀλυσυτελής.

41. Πτωχός=πένης· ἐξόριστος=φυγάς· ἔμπειρος=τρίδων· ὁ χωρὶς χειρας=ἄχειρ· ὁ ἔχων μακρὸν αὐχένα=μακροῦχην.

42. Ὑλγίεις=δασώδης· φωνίεις=ὁ ἔχων φωνήν.

43. Α'. 1. νὰ ἀπέλθῃ.—2. κατὰ ταύτην τὴν νύκτα.—3. πόσον.—4. καλῶς.

44. 1. νὰ λέγῃς.—2. καθώς.—3. διὰ. Δὴ=λοιπὸν· φεύγω=ἀποφεύγω· ὀμιλία=συναναστραγή· σέβω=σέβομαι· ὀλομαι=νομίζω· ἠδέως=εὐχαρίστως· κελεύω=προτρέπω.

45. Α'. 1. νὰ ἄρχῃ.—2. ἀκόμη.—3. ὅτε ἦτο.—4. ἦτις ἦτο. Βασιλικός=ἰκανός νὰ βασιλεύῃ· γεραιός=γέρον· παύω=κτυπῶ, πληγῶνω.

Β'. 1. πρεσβύτερον.—2. νεώτερον.—3. ἵππεύειν.—4. τοὺς τρόπους.—5. αἰτ. ἀπρόθ. Ἐντροπαλός = αἰδήμων· ἀγαπητός= φίλος.

46. Α'. 1. ἀφ' οὗ.—2. διὰ τῶν πλοίων.—3. πλησίον. Ἐλάττων=μικρότερος· μείζων=μεγαλύτερος· ἑταῖρος=σύντροφος· μείους=ὀλιγωτέρους.

Β. 1. γεν. ἀπρόθ.—2. ὦν.—3. κρείττων.—4. γεν. ἀπρόθ.—5. βελτίων.—6. γεν. ἀπρόθ. Πανοῦργος=δολερός· ἐπιστραφή=κάθοδος· εὐκολος=ράδιος.

47. Α'. 1. διὰ τὴν εὐσπλαγχίαν. Συντυγχάνω=συναντῶ· ἐγγχειρίζω=δίδω· εὐφραίνομαι=εὐχαριστοῦμαι· οὐσία=περιουσία· εὐ πράττω=εὐτυχῶ.

Β'. 1. ἐν. Κωλύω=ἐμποδίζω· ξρις=φιλονικία.

48. Α'. 1. ὅτε.—2. τὰ ἐξῆς.—3. ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσοτέρους.—4. θὰ εἶναι.—5. ὅταν. Παρασάτης=ὁ πλησίον παρατεταγμένος· κέλευσμα=παράγγελμα.

Β'. 1. δοτ.—2. μηδεῖς. Λέγω τὴν ἀλήθειαν=ἀληθεύω.

50. Α'. 1. ἀφ' οὗ ἐφρόνευσεν. — 2. ἤτις εἶχεν. — 3. ἀξιερωμένη. — 4. ἐπειδὴ ἤθελεν. — 5. ἕνεκα τῆς καταδιώξεως. — 6. ἐν ᾧ ἐμιλλε. — 7. ἐν ᾧ ἔφερε. — 8. ἕνεκα αὐθαδείας. — 9. ἐξ ἀνάγκης. — 10. δὲν...πλέον. Ἐπι-ψυχος = ζωντανός· τιτρώσκω = πληγώνω· κάμνω = κουράζομαι· χαλεπαίνω = ἀγανακτῶ.

Β'. 1. ἄλας (τούς). — 2. ὑπέρ. Εὐσπλαγχνίζομαι = οἰκτῖρω.

51. Α'. 1. ὅποιαν. — 2. πικρουσιάζομαι. Ἀπάγω = φέρω μακρὰν· λείπω = ἐγκαταλείπω· πεδίον = πεδιάς· ἄντρον = σπήλαιον· βάλλω = ῥίπτω, κτυπῶ μακρόθεν.

Β'. 1. οὐδέν. Ἀφήνω = λείπω· πλησίον = ἐγγύς· ὁδηγῶ = ἄγω· συναθροίζω = συνάγω· ὄλος = ἅπας· σφάλλω = ἀμαρτάνω· γεννῶ = τίκτω.

52. 1. γεν. ἀπρόθ. — 2. δοτ. — 3. ἄνευ. — 4. ἐν. — 5. δοτικ.

53. Α'. 1. διὰ τὰς ἤττας. — 2. ὄσοι. — 3. νὰ παρέχωσι. Μέλλω = σκοπεύω· ἐκκλησία = συνέλευσις τοῦ λαοῦ· ἄχθομαι = ἀγανακτῶ· καταλαμβάνομαι = εὐρίσκομαι· λήζομαι = ληλατῶ, βλάπτω· πάτριος = πατροπαράδοτος· ἀρετή = ἀνδρεία· ἐπιλανθάνομαι = λησμονῶ.

Β'. 1. οὐ δεῖ. Σκέπτομαι = βουλευομαι· ἐξουσιάζομαι = ἄρχομαι.

54. Α'. 1. θὰ σκεφθῶσι μεθ' ἡμῶν. — 2. ἡμῶς. Ἀγαθός = ἀνδρεῖος· εἶτα = ἔπειτα· προστατεύω = ὑπερασπίζω.

Β'. 1. γενικ. — 2. δοτικ. — 3. μέσ. μέλ. — 4. δοτικ. — 5. μετχ. Ἀρχίζω = ἄρχομαι· σκέπτομαι = βουλευομαι· ἀκολουθῶ = ἔπομαι.

55. 1. ψεύδομαι. — 2. μέσ. ἄορ. — 3. δοτικ. — 4. κατεστρεφάμην. Καλός = χρηστός· πολεμῶ = ἀγωνίζομαι· κατορθώνω = διαπράττομαι.

56. 1. Εἰ. — 2. δοτικ. — 3. ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ. — 4. οὐπω. — 5. ἐν. — 6. τὸ β. λείπομαι.

57. Κατορθώνω = διαπράττομαι.

58. Α'. 1. περισσότερον ἀπὸ πᾶν ἄλλο. — 2. εἶθε νὰ τρέψητε

εις φυγήν. Ἐμὸς=ἰδικός μου· μέμφομαι=κατηγορῶ· φυλάττομαι=προφυλάττομαι· ἐψευσάμην=εἶπον ψεῦδος.

Β'. 1. μεσ. ἀόρ.—2. μέσ. ἀόρ. τοῦ φυλάττομαι.—3. αἰτ. ἀπρόθ. Ἐκστρατεύω=στρατεύομαι· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

59. 1. χάρισά μοι.—2. ἐν.—3. γεν. Σκέπτομαι=βουλεύομαι· ἀρχίζω=ἄρχομαι· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

60. 1. δοτ.—2. μέλιστα. Ἐτοιμάζω=παρσκευάζομαι· ἐξοκλίζω=ὀπλιζομαι· ὑποτάσσω=καταστρέφομαι.

61. Α'. Κλοπαίος=κλοπιμαίος· ἄθλον=βραβεῖον.

Β'. 1. γενικ. μετχ.—2. μέσος ἀόριστ.—3. ἐπὶ μετ' αἰτ.—4. ὡς πορευόμενος.

62. 1. μέσ. ἀόριστος.—2. δοτικ.—3. μετχ. παθ. παρκ. οὐδεν.—4. οὐδέν.—5. ταχθῆ. Πάντοτε=αεί· τιμωρῶ=κολάζω. σφάλμα=ἁμάρτημα.

63. 1. τραφήναι τὸν Δία.—2. ἀπαρέμφ.—3. γεν. ἀπρόθ.—4. αἰτ.—5. μέσ. ἀόρ.—6. μέλ. 6' εὐκτ.—7. αἰτ. μέλλ. μετοχ.—8. εὐκτ. ἀόρ.—9. γεν.

64. Α'. 1.—εις.—2 ἐντεῦθεν.—3. ἀφήκεν.—4. ἀφ' οὗ κλπ. Προσάγομαι=λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου· φύλαξ=φρουρός· φυλακὴ=φρουρήσις· ἀπορία=πτωχεῖα· εὐδοξία=καλὴ ὑπόληψις, δόξα.

Β'. 1. ἀφικόμην.—2. γεν. ἀπρόθ.—3. ἠσθόμην.—4. προσηγαγόμην.—5. κατελιπόμην. Χωρίον=κώμη· γεμάτος=πλήρης.

65. 1. ἦ.—2. σύν.—3. δοτ. Ἀγαπῶ=στέργω· γειτονικός=γείτων.

66. 1. ἄ μὴ προσήκει.—2. ὦν.—3. ἀπαρέμφατ. Βλέπω=ὄρω. ἀφήνω=ἔάω-ῶ· κυνηγῶ=θηράω-ῶ· φωνάζω=βοάω-ῶ· σιωπῶ=σιγάω-ῶ· ἔρχομαι=φοιτάω-ῶ· τρώγω=ἐσθίω· δύσκολος=χαλεπός.

67. 1. εἶναι.—2. περιπορευόμενος.—3. δοτ.—4. εἰς ἃ δεῖ.—5. ἐπὶ ταῖς θύραις.—6. δοτικ.—7. γενικ. Προσπαθῶ=πειράομαι· ὄμαι· παρατηρῶ=θεάομαι· ὄμαι· νικῶμαι=ἠττάομαι· ὄμαι· μεταχειρίζομαι=χρῶμαι· ἐξουσιάζω=ἄρχω· θεραπεύω=ἰάομαι· ὄμαι.

68. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. δοτ.—3. δεῖ ὑμᾶς.—4. τὰ δέοντα.—
5. ἀπὸ μετὰ γεν. Ἀγαπῶ=φιλέω-ῶ συμδουλεύω=παραϊνέω-ῶ
σκέπτομαι=ἐννοέω-ῶ κατοικῶ=οἰκέω-ῶ.

69. 1. οἱ παρόντες καιροί.—2. αἰτιατ.—3. αἶτ.—4. γενικ.—
5. δοτ.—6. μηδεῖς. Ἔχω ἀνάγκην=δέομαι νομίζω=ἡγέομαι-
οὔμαι ἐκτελῶ=τελέω-ῶ παρακαλῶ=δέομαι προτιμῶ=αἰρέομαι-
οὔμαι.

70. 1. δοτ.—2. μετοχ. Παρομοιάζω=ὁμοιάω-ῶ ἔχω τὴν ἀξίω-
σιν=ἀξιόω-ῶ στεφανώνω=στεφανόω-ῶ ζηλεύω=ζηλόω-ῶ ὑπο-
δουλώνω=δουλόω-ῶ τιμωρῶ=ζημιόω-ῶ ἐλευθερώνω=ἐλευθε-
ρῶω-ῶ λεηλατῶ=δηρόω-ῶ ὑποτάσσω=χειρόομαι-οὔμαι ταπει-
νώνω=ταπεινώω-ῶ ἐναντιώνομαι=ἐναντιόομαι-οὔμαι.

71. Α΄. 1. διὰ τῆς γ.—2. ἀπὸ τὸ γὰ ὑποδουλώσῃ.—3. παρὰ
πολύ.—4. ἐπειδή.—5. καθώς.—6. κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς θάνα-
τον. Δῆμος=λαός τελευτάω-ῶ=ἀποθνήσκω ἔθνα=ἔπου.

Β΄. 1. εὖ ποιῶν.—2. αἶτ.—3. μέσ. ἀόρ.—4. παντοίοις.—5.
τέρας.—6. εἰ.—7. οὔποτε.—8. μετχ.—9. γεν.—10. μετχ. μέλλ.
Κυριεύω=πορθέω-ῶ.

72. 1. Γεν. ἀπρόθ.—2. δοτικ.—3. μετχ.—5. μέσ. μέλλ.—
6. μέλλων ἀπαρμφ.—7. ὡς δεῖ.—8. μέσ. μέλλ.—9. μετοχή.—
10. ὄντα.—11. δοτικ. Δένω=δέω-ῶ ἀπαιτῶ=ἀξιόω-ῶ σέδομαι=
αἰδέομαι-οὔμαι ὀργώνω=ἀρώω-ῶ.

73. 1. δοτικ.—2. οὔπω.—3. ὦν.—4. τὸν πέλας.—5. ἦ. Ἐμπό-
διον=κώλυμα ἐντρέπομαι=αἰσχύνομαι.

74. 1. ἀλλήλοις.—2. ἀλλήλους.—3. ἦ.—4. δοτ.—5. τίς.—
6. ἔξεστιν.—7. ἦνπερ. Ποῖος=τίς μερικοί=τινές, ἔνιοι ἔποιος=
ὅστις ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

75. 1. εἰς τὸ πέραν.—2. δοτ.—3. μετχ. μέλλ.—4. οὐχ ἦτ-
τον.—5. γάρ.—6. ἀπαρémφ. τοῦ β. ἀπολείπω. Ἀφήνω=καταλείπω
ἔχω πεποιθήσιν=πέποιθα.

76. 1. δοτικ.—2. ὥσπερ.—3. ὑπὸ μετὰ γενικ.—4. οὔτω.—
5. ἐν. Δυσκολώτερον=χαλεπώτερον.

77. 1. ὁ ἕτερος.—2. πηλίκος.—3. ποδαπός.—4. πολ.—5. σκαδε.—6. πῶς.—7. ὄντα.—8. οἰκοθεν.—9. τσσαῦτα ἔτη.—10. ποῦ.—11. ὀπόσοι.—12. μέντοι.—13. πολέμου ὄντος αὐτοῖς.—14. πότερος.—15. δυνατώτερός ἐστιν.—16. οὐδέτερος.—17. ἐκάτερος.—18. ἀμφοτέροι.—19. μείζον δύνανται.—20. διαλεξόμεθα.—21. δοτικ.—22. ἔξεστιν. Ἔγινα=ἐγενόμην κύριος=δεσπότης· κατὰ τὸν πόλεμον=ἐν πολέμῳ.

78. Α'. 1. εἰς γ. ἀγῶνας.—2. μαζί.—3. ἐν καιρῷ κινδύου.—4. ὁσάκις ἔλαμπον.—5. ἐνν. ἐπίστευον. Ὡδε=ὡς ἐξῆς· μάλιστα=πρὸ πάντων.

Β'. 1. ἄμφω.—2. ἠγείτην.—3. ἐπιστευέτην.—4. δοτικ.—5. τῷ ἐτέρῳ. Ἐκστρατεία=στρατεία· ὁμοιάζω=ἔοικα· τοιοῦτοτρόπως=οὕτως.

79. 1. ὅ,τι δέοι ποιεῖν.—2. μετοχ.—3. γενικ.—4. ἄπαξ.—5. δοτ.—6. σὺν θεῷ.—7. μετοχ. Καθαρίζω=καθαίρω· καταστρέφω=διαφθείρω· υπερασπίζω=ἀμύνω· ἀποκρούω=ἀμύνομαι· φανερώνω=φαίνω· τελειώνω=περαίνω· κουρεύω=κείρω· κόπτω=τέμνω· λυποῦμαι=οἰκτίρω.

80. 1. ἀπαρέμφ.—2. γεν. ἀπρόθ.—3. ἑαυτοῦ.—4. ἄόρ. τοῦ σημαίνω.—5. εἰ ἀποκτείνειεν.—6. μέσ. ἄόρ.—7. αἰτ. ἀπρόθ.—8. μέσ. ἄόρ. Φόρεμα=ἐσθής· σηκώνω=αἴρω· πέμπω=στέλλω· ὑψώνω=ἀνατείνω· ὑπόσχομαι=ἐπαγγέλλομαι· ἀπλώνω=τείνω· φονεύω=ἀποκτείνω· μολύνω=μιαίνω· διαμοιράζω=διανέμω· ζητῶ=ἀπαιτῶ.

81. 1. ἐν ὀκτὼ μηνσί.—2. ὑπερσ. β'.—3. πῶς ἂν σφήλειε.—4. ἠπίστουν.—5. ἀπαρ.—6. ἐσφάλλομαι.—7. ἐγρήγορας.—8. κατακεκλιμένοι. Ἀπατῶ=σφάλλω· διασκορπίζω=διασπείρω· ἀτιμάζω=καταισχύνω· τεντώνω=τείνω· πλαγιάζω=κατακλίνομαι.

82. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. μέσ. ἄόρ.—3. οὐκέτι ἐτόλμ.—4. μέσ. ἄόρ.—5. μανείς.—6. ἀπαρέμφ.—7. ἄόρ. παθ. τοῦ β. περαίνω. Ὑπερφηανεύομαι=ἐπαίρομαι· κτυπῶ=πλήττω· κατακρημνίζω=κατασκάπτω· ἐνωρίτερον=πρωϊαίτερον.

83. Α'. 1. Ξαμνον. Χῶρος=τόπος· διατριβή=τόπος διασκευ-
δάσεως· ἀκμάζω=ἀνθῶ· ἀνέρπω=ἔρπων ἀνοβαίνω· περιελίττο-
μαί=περιτυλίσσομαι· γλοάζω=θάλλω, πρασινίζω.

Β'. 1. καθεύδειν.—2. ἐστιῶ τινα.—3. δοτ.—4. δοτικ.—5. ἐρ-
γάζομαι.—6. αἰτ. ἀπρόθ.—7. δοτ. ἀπρόθ. Σύρω=ἔλκω ἀφήνω=
ἔω· ἀκολουθῶ=ἔπομαι· συνηθίζω(τινά)=ἐθίζω· ἤμπορῶ=δύνα-
μαι· σκοπεύω=μέλλω· ἀποκρούω=ἀπωθῶ· κτυπῶ=κρούω· ἀγο-
ράζω=ὄνομαι· τρόφιμα=ἐπιτήδεια· ὁμοιάζω=ἔοικα.

84. 1. πλουτῶν.—2. δοτ.—3. εἴμαρται.—4. ἀπαρέμφ.—5.
δοτικ.—6. διορύσσω.—7. μετοχ. Ἐνθυμοῦμαι=μέμνημαι· δέρνω=
δέρω· ἀποκρούομαι=ἀπωθοῦμαι· ἀγοράζω=ὄνομαι· συνηθίζω=
εἴωθα.

85. Α'. 1. δι' ὕβρεων.—2. κατὰ τὸ θέρος.—3. Εἰς τὴν ἐξοχίην.
Διαιτῶμαι=ζῶ (κατὰ τινα τρόπον).

Β'. 1. ἐκκλησιαάζω.—2. δοτικ. Τοποθετῶ=καθίζω· κατάλλη-
λος=ἐπιτήδειος· ἀρραβωνίζω=ἐγγυῶ· ὑπομένω=ἀνέχομαι.

86. 1. τὰ ἑαυτοῦ.—2. ζημίαν. Σάκκος = πήρα· θέτω = τί-
θημι· σφάλμα=ἀμάρτημα· ἐπιθέτω=ἐπιτίθημι· ἀφιερώνω=ἀνα-
τίθημι· συνθέτω=συντίθημι· προτείνω=προτίθημι· ἐνθέτω=ἐντί-
θημι.

87. Α'. Ἐξίημι=ἐκβάλλω· ἔημι=ρίπτω· τίθημι = καθιστῶ·
ἀνίημι=ἀναπέμπω, ἀναδίδω· ἔοικα=ὁμοιάζω.

Β'. 1. ἑαυτῶν.—2. δοτικ.—3. γεν.—4. αὐτός.—5. μετοχ.—
6.δοτικ. Ἀφήνω=ἀφίημι· καλλιεργῶ=γεωργῶ· ἐπιτρέπω=ἐφίημι·
ἐννοῶ=συνίημι· πτωχεία=πενία.

88. Καλὸς = ἀγαθός· προσκαλῶ = μεταπέμπομαι· ἀφιέ-
ρωμα=ἀνάθημα· κρυφίως=λάθρα· κοιλία=γαστήρ.

89. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. ἐπὶ μετ' αἰτ.—3. ἐπληξε.—4. διὰ
μετὰ γεν.—5. γεν. Προθέτομαι=προτίθεμαι· ἐμβάλλομαι = ἐντί-
θεμαι· ὄρμῶ=ἔρμαι· ἐπιθυμῶ=ἐφίεμαι· ὑποχωρῶ=ὑφίεμαι.

90. 1. ὁμιλίαις.—2. πρὸς.—3. ἑαυτοῦς.—4. ἐπίστευον.—5. εἴ
τινι συνθεῖτο.—6. μέσ. ἄορ.—7. δοτ. Ἐγκαταλείπω=προτεμαι.

91. 1. ζημίαν. Τιμωρία=δική· κτυπῶ=βάλλω· ῥίπτω=ἔημι· ἔννοῶ=συνίημι.

92. 1. εὐκτικ.—2. δοτικ.—3. οἰκειότερον.—4. μέσ. ἄδρ. εὐκτ. Συναθροίζω=συλλέγω· χαρακτήρ=τρόποι· κτυπῶ=βάλλω.

93. 1. ἐν.—2. εὐκτ. ἐνεστ.—3. εἰ προσθειντο.—4. μέλ. τοῦ καθίστημι. Συνήθεια=ἔθος, νόμος· στήνω=ἵστημι· κινῶ εἰς ἀποστασίαν=ἀφίστημι· τοποθετῶ=καθίστημι· διορίζω=καθίστημι· δικάζω=κρίνω· σηκώνω=ἀνίστημι· ἀνεγείρω=ἀνίστημι.

94. Α'. 1. ἐπειδή.—2. ἄλλως τε καί=καί μάλιστα.—3. ἔπως. 4. ἐφαίνετο.—5. ὄρισαν.—6. καὶ ποῖαι ἐκ τῶν π. ἔπρεπε νὰ δίδωσι χρήματα.—7. δυσηρεστήθησαν.—8. διὰ τὴν ἡγεμονίαν.—9. ἐπειδὴ κατὰ τὴν γνώμην των οὐδόλως εἶχον ἀνάγκην πολέμου.—10. ἐξώπιζον.—11. ἐπλήρωνον.—12. ἐκ τῶν συμμάχων.—13. ὑπέταξαν.—14. διὰ τῶν χρημάτων.—15. ἐσάκεις ἤθελον ἀποστατήσαι.—16. εἰς πόλεμον περιήρχοντο, τὸν πόλεμον ἐπεχείρουν.

Προσταταί=εἶμαι ἀρχηγός· ὑβρίζω=κακομεταχειρίζομαι· συνίσταμαι=συνενώνομαι· ἡδέως=εὐχαρίστως· καθίσταμαι=διευθετῶ· καθίσταμαι=διορίζομαι· δίσταμαι=ἀποχωρῶ, ἀποχωρίζομαι· ἀνθίσταμαι=ἐναντιώνομαι· λυπηρὸς=ὀχληρὸς, δυσάρεστος· ἀρχή=ἐξουσία, ἡγεμονία· ἀφίσταμαι=ἀποστατῶ.

Β'. 1. λέξοντες.—2. & ἐγίγνωσκον.—3. πρὸς πειθῶ καὶ καρτερίαν.—4. εὐκτ. ἐνεστ.—5. δοτ.—6. ὑπανίσταμαι τινι.

95. Α'. 1. ἵνα ζητήσωσιν.—2. δέν...πλέον.—3. διὰ μετὰ αἰτ. 4. ἐκουσίως.—5. ἀφ' οὗ συναθροίσθη ὁ λαός.—6. ὑποκ. αἰ ἀρχαί. 7. ἵνα τιμωρηθῇ. Πειρῶμαι=δοκιμάζω· κήρυξ=ἀπεσταλμένος· εἰσβάλλω=ῥίπτω· χαλεπαίνω=δραγίζομαι· θύομαι=θυσιάζω· δίκην δίδωμι τινι=τιμωροῦμαι ὑπὸ τινος· ὕβρις=προσβολή· ἐκδίδωμι=παραδίδω· ἔνθα=τότε· τὸ φιλόπατρι=ἡ φιλοπατρία.

Β'. 1. γεν. ἀπρόθ.—2. μετεδίδου.—3. χρή.—4. ὅ,τι ἂν διδῶ. 5. τοῖς δεομένοις.—6. ἐπὶ μετ' αἰτίας.—7. ἀποδίδωμι. Δίδω=δίωμι· ἀναποδίδω=ἀποδίδωμι· ὑποφέρω=φέρω.

96. Βραβεῖον=ἄθλον· ἐπώλησα=ἀπεδόμην.

97. 1. οἷα εἶη ἢ ἀπορία.—2. γεν.—3. δοτ.—4. δοτ.—5. μὴ ἀναπαύσεσθαι.—6. πρὶν ἂν μεθ' ὑποτ. ἀορ.—7. ἄτινα ἂν μ.—8. ἀπαρέμφ. μέλλ. Διορίζω=ἀποδείκνυμι· θέλησις=γνώμη· παρακαλῶ=ἔδομαι· σβήνω=σβέννυμι· συναναστρέφομαι=συμμείγνυμι· καταστρέφω=ἀπόλλυμι· ἀναμειγνύω=κεράννυμι, μείγνυμι· ὀρκίζομαι=ἴμνυμι· ἐμπήγω=πήγνυμι· διασπῶ=διαρρήγνυμι· κέντρον=μέσον· ἐνδύω=ἀμφιέννυμι.

98. 1. αἰς.—2. χειμῶνι.—3. αἰτ.—4 γενικ.—5. ἐπὶ μετ' αἰτιατικ.—6. ἐπεί.—7. παρεκελεύετο.—8. δοτ.—9. ἐφ' ἧ.—10. ἐθήρευσε.—11. δοτ.—12. καθ. παρκ. μετχ. τοῦ β. ἀναπετάννυμι. Καταστρέφω=ἀπόλλυμι· διασκορπίζω=(δια)σκεδάννυμι· κρεμῶ=κρεμμάννυμι· ἐνδύω=ἀμφιέννυμι.

99. Α'. 1. κατεδίκασαν εἰς θάνατον τὸν Ἰκ.—2. πρὸ πάντων. 3. περιελθὼν, καταντήσας.—4. κατεδίωξεν.—5. κατὰ τὸν χειμῶνα. 6. ὅτε ἐπλεε. Σιγώπη: πόλις τῆς Παφλαγονίας παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον· ἀποδιδράσκω=δραπετεύω· ὀμιλῶ=συναναστρέφομαι· κούφος=ἐλαφρός· ἀπαίρω=ἀναχωρῶ· ἀλίσκομαι=συλλαμβάνομαι· ἀποδίδομαι=πωλῶ· ἐπριάμην=ἠγόρασα.

Β'. 1. δοτικ.—2. ζημιώσεται.—3. δοτ.—4. μετχ. τοῦ ἕργων. Τρικυμία=χειμῶν· κατεβυθίσθην=κατέδυν· ἐκυριεύθην=ἑάλων· δραπετεύω=ἀποδιδράσκω.

100. 1. εἰκην ἐπιτιθέναι.—2. ὅτι.—3. ὅς ἂν μηδένα μεθ' ὑποτ. ἐνεστ.—4. ὅσον ἂν μεθ' ὑποτακ. ἐνεστ.—5. γεν.—6. οὐ—7. πόσου.—8. προσαγαγόντος τινός.—9. τοσούτου.—10. ἕξεις. Διατάτω=κελεύω· κατακαίω=ἐμπύμπρημι· ἀνάκτορα=βασιλεία· ὠφελῶ=ὀνίνημι· ὀλιγώτερον=μείον· χορταίνω (τινά)=ἐμπύμπλημι· κρατῶ=φέρω· γνωρίζω=ἐπίσταμαι· θαυμάζω=ἄγαμαι.

101. 1. μετχ. μέλ. τοῦ εἰμί.—2. ἀναστάντες.—3. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ.—4. ἀπαρέμφ. μέλλ.—5. δοτικ.—6. ἐκόψαμεν.—7. μετοχ. μέλλ.—8. ἀπαρέμφατ.—9. ἐπανάγαγε. Παρευρίσκομαι=πάρειμι· ἐπιτρέπεται=ἕξεστι.

102. Α'. 1. κατὰ τῶν ἀντιπαρατεταγμένων.—2. δηλ. εἰς φυγήν.—3. ἄλλως.—4. ἢ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης. Νόμος=ἔθιμον, καθιερωμένον· κατέρχομαι=ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα.

Β'. 1. γενικ.—2. εἰς τὰς λιθοτομίας.—3. ὡς ἀπάξοντες—4. βραδίως.—5. φέρων.—6. ἐπεὶ.—7. τῇ ἐπιούσῃ.—8. μετχ.—9. μετοχ. γενικ.—10. ποῖ.—11. δῆ. Περιγελῶ=καταγελῶ· ἀμέσως=αὐτίκα· σηκῶνομαι=ἀνίσταμαι.

1. πρὶν ἄν.—2. πράξειν.—3. ἀφιστάναι.—4. γενικ.—5. συν-εσόμενος τῷ Σ.—6. ἔποι ἄν δέη—7. γάρ. Ὁδηγός=ἡγεμών.

103. Α'. 1. διὰ τοῦ πλῆθους—2. ἄν καί.—3. ἐπὶ κεφαλῆς. Ἀνάθημα=ἀφιέρωμα· ἀνάκειμαι=εἶμαι ἀφιερωμένος· ἄπτομαι=ἐγγίζω· ὁ ὄρνις=πτηνόν· ποικίλος=πεποικιλμένος.

Β'. 1. μέλ. τοῦ ἐπίκειμαι.—2. δοτικ.—3. ὑποτακ. τοῦ ἐπίκειμαι.—4. μὴ ἀθυμήσης.—5. εὐκτικ.—6. αὐταί.—7. κομοῦσαι.—8. μετοχή.—9. ἐσθίοντας.—10. ἀπαρέμφατος τοῦ κατάκειμαι.—11. δεῖν.—12. ἀπαρέμφατ. τοῦ β. σύγκειμαι. Πολεμῶ=μάχομαι· συνήθεια=ἔθος.

104. Α'. 1. τίνων.—2. ἔχω ἔλλειψιν. Οἶδα=γνωρίζω· δέ-δια=φοβοῦμαι· ἀπόφθειγμα=ῥητόν, γνωμικόν· ἀργύριον=χρήματα· ψυχή=ζωή· ἐκάτερος=ἕκαστος ἐκ τῶν δύο.

Β'. 1. σόν.—2. τελευτήσομεν.—3. γενική.—4. ἀπαρέμφατ.—5. μετχ.—6. συνειδυῖα αὐτῇ—7. ἀδικήσασα.—8. μή.—9. ἐν.—10. εἴη. Ἄγταποδίδω=ἀποδίδωμι.

105. 1. δοτ.—2. συγκρ. τοῦ πένης.—3. ἐτμήθην.—4. μέθ. τέμνω.—5. εἰ προσθεῖντο.—6. μετοχή τοῦ κομίζω—7. γενικ. μετοχ.—8. αὐτός.—9. ἦρατο.—10. μετοχή ἐνεστ.—11. δοτικῆ.—12. ἀπαρέμφ.—13. ἔτι.—14. ἀπαρεμφ.—15. γενικ.—16. ἄορ. τοῦ ἐλαύνω. Συμβουλεύω=παρακελεύομαι· ἐκδιώκω=ἐξελαύνω· ἀποκόπτω=ἀποτέμνω· λεηλατῶ=τέμνω· πληρώνω=ἀποτίνω· κουράζομαι=κάμνω· δρόμος=ὁδός· δαγκάνω=δάκνω· φθάνω, ἔρχομαι=ἀφικνοῦμαι· ὑπόσχομαι=ὕπισχομαι.

106. 1. Εἰ βούλεται ἤδη ἀπιέναι.—2. ἀόριστος β' φθάνω.—

3. μετοχ. — 4. ἄκων. — 5. οὖν. — 6. μὴ μετ' ἄορ. ὕπερ. — 7. ἔτι. — 8. χαλεπῶς ἔφερον. — 9. ἔτι. — 10. εὐκτ. τοῦ ἠδξήθην. Ἐννοῶ=αἰσθάνομαι· σφάλλω=ἀμαρτάνω· ἀποτυγχάνω=ἀμαρτάνω· γίνομαι μισητός=ἀπεχθάνομαι· μεγαλώνω=αὐξάνομαι.

107. 1. γεν. — 2. γεν. — 3. αἰτ. ἀπρόθ. — 4. μηδέποτε. — 5. κἄν μικρὰ ἤ. — 6. ἔτι παῖς ὄν. — 7. ὅποτε πύθοιτο. — 8. καταλείψει. — 9. μετχ. μέλλ. — 10. ἐπυθόμην. — 11. βραδίως. Λαμβάνω διὰ κλήρου, λαμβάνω ἐκ τύχης = λαγχάνω· συναντῶ = ἐντυγχάνω· μένω ἄγνωστος=λανθάνω· πολῦτιμος = τίμιος· λησιμονῶ = ἐπιλανθάνομαι· πληροφοροῦμαι, ἐρωτῶ, μαθάνω=πυνθάνομαι.

108. 1. εὐκτ. — 2. μετχ. — 3. μέλ. μετχ. — 4. γενικ. — 5. δοτικῆ. Φαίνομαι=δοκῶ· παρακαλῶ=δέομαι· κουράζομαι=κάμνει· δυσαρεστοῦμαι = ἄχθομαι· εὐχαρίστως=ἡδέως· ἐπιθυμῶ = βούλομαι.

109. 1. αἰτ. ἀπρόθ. — 2. ἐν. — 3. μέλλων μετοχή. — 4. δοτ. ἀπρόθ. — 5. ἐπὶ μετὰ δοτ. — 6. ἐλεγχθῆ. — 7. ἀμαρτῶν. — 8. εὐκτ. ἐνεστ. — 9. παρὰ μετὰ δοτικ. Νομίζω=οἶομαι· πολεμῶ=μάχομαι· βραδύνω=μέλλω· ἀναχωρῶ=οἴχομαι· ἀποκρούω=ἀπωθῶ.

110. 1. ἀποθανεῖν. — 2. μέσος ἄοριστ. — 3. εἰ μεθ' ὀριστ. μέσου μέλλ. — 4. ὕστερον. — 5. δοτ. — 6. πάντα· Φονεύομαι=θνήσκω· ἐξοθεύω=ἀναλίσκω· συλλαμβάνομαι=άλίσκομαι· κυριεύομαι=άλίσκομαι· νόστιμος=ἡδύς.

111. 1. μέλλ. τετελ. — 2. γεν. — 3. μέσ. ἄορ. — 4. δοτικ. — 5. ἐπὶ μετὰ αἰτ. — 6. κρείττον. Γνωρίζω=γιγνώσκω· ὑπενθυμίζω=ἀναμιμνήσκω· πρᾶξις = ἔργον· περίστασις = καιρός· πληγώνω = τιτρώσκω· συναντῶ = ἐντυγχάνω· συγχωρῶ=συγγιγνώσκω.

112. 1. αὐτοκράτωρ. — 2. τὸ β. συνέρχομαι. — 3. εἰς λόγους — 4. δοτ. — 5. ἄπαρ. τοῦ κέκμηκα. — 6. μέλλ. μετοχ. τοῦ διαλέγομαι. — 7. μετοχ. — 8. τῶν κηρίων. Κυριεύω=αἰρῶ· κατακρημνίζω=καθαίρῶ· προτιμῶ = αἰροῦμαι· ἐκλέγω = αἰροῦμαι· ἐκλέγομαι = αἰροῦμαι· εὐχαρίστως=ἡδέως· τρώγω=ἐσθίω.

113. 1. γενέσθαι. — 2. δοτικ. — 3. ὡς μετὰ μετοχ. μέλλ. —

4. μέσ. ἄόρ.— 5. ἄόρ. εὐκτ.— 6. σύνοιδα ἐμαυτῷ.— 7. μετοχ. παρακμ.— 8. παθ. ἄόρ. τοῦ ὄρω. Ἀκολουθῶ=ἔπομαι· ποῖον ἐκ τῶν δύο=πότερον· κατέλαβον=κατέσχον· φέρω=ἄγω· φρονεῦω=ἀναιρῶ.

114. 1. ἀπκρέμφ. μέλλ.— 2. ἤτιῶ ἄν. Καλύτερος=κρείστων· πολεμῶ=μάχομαι· τόσον=οὕτω· προπορεύομαι=ἤγομαι.

115. 1. μέλλων μετοχ.— 2. συνέθεντο.— 3. γενικ.— 4. μέσος μέλλ.— 5. δοτ.— 6. μετοχ.— 7. ἐπὶ τοὺς αὐτούς.— 8. εἰ. Συνδιαλέγομαι=διαλέγομαι· καιρὸς=ῥα· ἀποκίμνω=ἀπαγορεύω.

116. 1. μέλλ. ἀπκρ.— 2. ἐὰν προσῆται.— 3. λύσας.— 4. δοτικ.— 5. μετοχ. τοῦ καθέζομαι.— 6. μέλ. τοῦ καθέζομαι.— 7. ἐπαραιμένου τοῦ Ἄλκιβ.— 8. ὡς μετ. γενικ. μέλλ. μετχ. Περιποιῶμαι=θεραπεύω· ἐπιτρέπεται=ἔξεστιν.

117. 1. ὁποῖα.— 2. κκτασκοποῦμαι.— 3. ἀφιππεύει.— Κατατρώγω = κατεσθίω· εὐκόλως = βραδίως· καταστρέψω = διαφθείρω· σιέπτομαι (παρατηρῶ, ἐξετάζω) = σκοπῶ (-οῦμαι)· ἀγοράζω=ᾠνοῦμαι.

118. 1. γενική ἀπρόθ.— 2. προβαλέσθαι.— 3. δοτικ.— 4. ἀνέχεσθαι.— 5. δοτική. Κατηγορῶ = αἰτιῶμαι· ἀκούω=ἀκροῶμαι· πηδῶ=(καθ)άλλομαι· παρατηρῶ=θεῶμαι· παραγγέλλω=ἐντέλλομαι· ταξειδιον = πλοῦς· θεραπεύω = ἰῶμαι· ἀποκτῶ = κτῶμαι· προσκαλῶ=μεταπέμπομαι· προτρέπω=παρακελεύομαι· νομίζω=ἤγομαι· ὑποδουλῶνω=χειροῦμαι· μεταχειρίζομαι=χρῶμαι.

119. 1. συγγενόμενος.— 2. δοτικ.— 3. πέτεσθαι.— 4. μέσος ἄόρ.— 5. γενικ. Θαυμάζω=ἄγαμαι· σέδομαι=αἰδοῦμαι· ἀνάκτορα = βασιλεία· δυσαρεστοῦμαι=ἄχθομαι· ἐπιθυμῶ=βούλομαι· ξένος = ἀλλότριος· παρακαλῶ=δέομαι· ἤμπορῶ=δύναμαι· σπεύδω=ἐπιέγομαι· γνωρίζω=ἐπίσταμαι· χαίρω = ἤδομαι· περίστασις=καιρὸς· ἐνθυμοῦμαι=μνησκόμαι· νομίζω=οἶομαι· ὑποτάσσω=χειροῦμαι.

Π Ι Ν Α Ε

ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

*Αγαμέμνων κεφ. Γ', § 13, Σημ.	ἄρθρον κεφ. Γ', § 19.
ἀΐδιος κεφ. ΙΒ', § 7.	ἀριθμητικά κεφ. ΙΖ'.
αἰφνίδιος κεφ. ΙΒ', § 7.	Ἄριστογείτων κεφ. Γ', § 13, Σημ.
αἰσχύνω κεφ. ΛΓ', § 10, Σημ.	ἄρπαξ κεφ. ΙΓ', § 10.
ἀκούσιος κεφ. ΙΒ', § 7.	ἄρρηγν κεφ. Η', § 14.
ἀκροάομαι κεφ. ΛΓ', § 3, Σημ. 2.	ἄστν κεφ. Γ', § 28.
ἀμνός κεφ. ΙΑ', § 9.	ἄτονα κεφ. Γ', § 9.
ἀναδιπλασιασμός κεφ. ΚΑ', § 7.	αὔξησις κεφ. ΚΑ', § 1.
ἀναδιπλ. ἀνωμαλία κ. ΚΑ', § 24.	αὔξησις ἀνωμ. κεφ. ΚΑ', § 19.
ἀναδιπλ. ἀττικός κεφ. ΚΑ', § 26.	αὔξησις καὶ ἀναδιπλασ. συνθέ-
ἀναδιπλ. ἐνεστωτικός κεφ. ΛΖ'.	των κεφ. ΚΑ', § 14.
§ 9 καὶ κεφ. ΜΑ', α', 3.	
ἀνιάρως κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.	βάρβαρος κεφ. ΙΒ', § 7.
ἀντων ἀναφορ. κεφ. ΙΗ', § 40.	βάλλω κεφ. ΛΓ', § 16.
ἀντων. ἀόριστοι κεφ. ΙΗ', § 32.	βλάξ κεφ. ΙΓ', § 10.
ἀντων. ἀλληλοπ. κεφ. ΙΗ', § 25.	βόρειος κεφ. ΙΒ', § 7.
ἀντων. αὐτοπαθ. κεφ. ΙΗ', § 22.	
ἀντων. ἐρωτημ. κεφ. ΙΗ', § 27.	γενέθλιος κεφ. ΙΒ', § 7.
ἀντων. κτητικ. κεφ. ΙΗ', § 15.	γεραῖος κεφ. ΙΓ', § 6.
ἀντων. προσωπ. κεφ. ΙΗ', § 10.	γόνυ κεφ. ΙΑ', § 9.
ἀπλοῦς κεφ. ΙΓ', § 8.	γυνή κεφ. ΙΑ', § 7.
*Ἀπόλλων κεφ. ΙΑ', § 9.	
*Ἄρης κεφ. ΙΑ', § 9.	δῶδων κεφ. ΙΑ', § 2.

- ζέδοικα κεφ. Μ', § 4.
 διέφθορα κεφ. ΛΔ', § 23, Σημ.
 δίφθογγοι κεφ. Α', § 8.
 δόρυ κεφ. ΙΑ', § 9.
 δραστήριος κεφ. ΙΒ', § 7.
 δύναμαι κεφ. ΛΖ', § 65.
 ἐγκλιτικά κεφ. Γ', § 12.
 ἐγρήγορα κεφ. ΚΑ', § 26, δ'.
 ἔγγελος κεφ. Γ', § 29, γ'.
 εἴκοσι κεφ. Δ', § 15.
 εἶμι κεφ. ΚΒ', § 1.
 εἶμι κεφ. Μ', § 2.
 εἰπέ κεφ. ΛΔ', § 6.
 ἐκθλιψίς κεφ. Δ', § 1.
 ἐκὼν κεφ. ΙΓ', § 4, β'.
 ἐλθὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 ἔοικα κεφ. ΚΑ', § 25, β' καὶ
 κεφ. ΛΔ', § 22, Σημ.
 ἑορτάζω κεφ. ΚΑ', § 19, γ'.
 ἐπίθετα ἀνόμια κεφ. ΙΔ'.
 ἐπίθετα β' κλίσεως κεφ. ΙΒ'.
 ἐπίθετα γ' κλίσεως κεφ. ΙΓ'.
 ἐπιρρήματα κεφ. ΜΒ', § 5.
 ἐπίσταμαι κεφ. ΛΖ', § 65.
 ἐπιφωνήματα κεφ. ΜΒ', § 10.
 ἐπριάμην κεφ. ΛΖ', § 66.
 ἐρρωμένος κεφ. ΙΓ', § 8.
 ἔστηκα κεφ. ΛΖ', § 61.
 εὐρὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 εὐφωνικὰ σύμφωνα κεφ. Δ', § 13.
 ἐφάν(θ)ην κεφ. ΛΔ', § 23.
 Ζεὺς κεφ. ΙΑ', § 9.
 ἡγαγον κεφ. ΚΑ', § 27.
 ἡμερος κεφ. ΙΒ', § 7.
 ἡνεγκον κεφ. ΚΑ', § 27.
 ἡπαρ κεφ. ΙΑ', § 9.
 ἡρεμος κεφ. ΙΒ', § 7.
 ἡσυχος κεφ. ΙΒ', § 7 καὶ κεφ.
 ΙΓ', § 6.
 Θυμὸς κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.
 ἰδὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 ἴδιος κεφ. ΙΓ', § 6.
 ἴσος κεφ. ΙΓ', § 6.
 ἰσχυρὸς κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.
 κάθημαι κεφ. Μ', § 6.
 κανόνες τονισμού κεφ. Γ', § 7.
 κείμαι κεφ. Μ', § 5.
 κέκτημαι κεφ. ΚΑ', § 24.
 κίδδηλος κεφ. ΙΒ', § 7.
 κίνδυνος κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.
 κλείς κεφ. ΙΑ', § 9.
 κλέπτῃς κεφ. ΙΓ', § 10.
 κρᾶσις κεφ. Δ', § 8.
 κρίνω κεφ. ΛΓ', § 15.
 κύων κεφ. ΙΑ', § 9.
 λαδὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 λάλος κεφ. ΙΓ', § 10.
 λιτὸς κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.

λύπη κεφ. ΙΖ', § 5, Σημ. 2.

μάρτυς κεφ. ΙΑ', § 9.

μέγας κεφ. ΙΔ', § 2.

μέλλων ζωρικός κεφ. ΑΒ', § 8

καί κεφ. ΑΖ', § 14.

μέλλ. συνηρημ. ἢ Ἀττικός κεφ.

ΑΒ', § 8, α', β' καί κεφ. ΑΓ',

§ 5.

μέμνημαι κεφ. ΚΑ', § 24.

μετοχῶν κλίσις κεφ. ΙΕ'.

ναῦς κεφ. ΙΑ', § 9.

νόθος σύνθεσις κεφ. ΜΔ', § 10.

οἶδα κεφ. Μ', § 3.

ὄνειρος κεφ. ΙΑ', § 7.

ὀξύνω κεφ. ΑΓ', § 10, Σημ.

οὐδεις κεφ. ΙΖ', § 5, β'.

οὖς κεφ. ΙΑ, § 9.

οὐσιαστικά ἀνώμαλα κεφ. ΙΑ'.

ὀφείλω κεφ. ΑΓ', § 3, Σημ.

ὄψιος κεφ. ΙΖ', § 6.

παίδων κεφ. ΙΑ', § 2.

παλαιός κεφ. ΙΖ', § 6.

παντάπασι κεφ. Δ', § 15.

πᾶς κεφ. ΙΙ', § 6.

παράγωγα ἐπίθ. κεφ. ΜΓ', § 15.

παράγωγα ἐπιρρ. κεφ. ΜΓ', § 20.

παράγωγα οὐσιαστ. ΜΓ', § 10.

παράγωγα ῥήμ. κεφ. ΜΓ', § 4.

παράθεσις ἐπιθέτων κεφ. ΙΖ'.

παράθεσις ἐπιρρ. κεφ. ΙΖ', § 19.

παραθετικά ἀνώμ. κεφ. ΙΖ', § 15.

παρασύνθετα κεφ. ΜΔ', § 27.

παραπέτομενα πτωτ. κεφ. Γ', § 5.

παραπέτομενα ῥήματος κεφ. ΙΘ'.

πένης κεφ. ΙΖ', § 9.

πέπεικα, πέποιθα κεφ. ΑΔ', § 23.

πέπραχα, πέπραγα κ. ΑΔ', § 23.

πέπτωκα κεφ. ΚΑ', § 24.

πέρυσι κεφ. Δ', § 13.

πέφαγκα, πέφηνα κ. ΑΔ', § 23.

πλεονέκτης κεφ. ΙΖ', § 10.

πλέως κεφ. ΙΒ', § 15.

πλήρης κεφ. ΙΙ', § 20.

πλύνω κεφ. ΑΓ', § 35.

πνεύματα κεφ. Γ', § 5.

πολύς κεφ. ΙΔ', § 1.

Ποσειδῶν κεφ. ΙΑ', § 9.

ποσότης συλλαβῶν κεφ. Β', § 6.

πρᾶος κεφ. ΙΔ', § 3.

πρεσβευτής κεφ. ΙΑ', § 7.

προθέσεις κεφ. ΜΒ', § 1.

πῦρ κεφ. ΙΑ', § 7.

ῥήματα ἀνώμαλα κεφ. ΜΑ'.

ῥήματα ἀφανόληκτα κεφ. ΑΒ'.

ῥήματα βαρῦτονα κεφ. ΚΓ'.

ῥήματα συνηρημένα ἢ περισπώ-

μενα κεφ. ΑΕ'.

ῥήματα ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινό-

ληκτα κεφ. ΑΓ'.

σημεία τῶν συνθ. κεφ. ΜΔ',
§ 28.

στρέφω κεφ. ΑΒ', § 14.
συγκοπτόμ. εἰς ἤρ κεφ. ΙΑ',
§ 4.

συλλαβισμὸς κεφ. Β', § 5.

συναίρεσις κεφ. Δ', § 12.

σύνδεσμοι κεφ. ΜΒ', § 8.

συνηρημένα οὐσιαστικά α' κλί-
σεως κεφ. Θ', § 1.

συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς β'
κλίσεως κεφ. Θ', § 4.

σύνθεσις κεφ. ΜΔ'.

συνθετικὸν α' κεφ. ΜΔ', § 4.

συνθετικὸν β' κεφ. ΜΔ', § 16.

σῶς κεφ. ΙΔ', § 4.

τείνω κεφ. ΛΓ', § 15.

τίγρις κεφ. Γ', § 26, Σημ.

τιμὴ κεφ. ΙΖ', § 5, Σημ. 2.

τονισμὸς μονοσυλλάβων γ' κλί-
σεως κεφ. ΙΑ', § 1.

τονισμὸς συνθέτ. κεφ. ΜΔ', § 35.

τόνοι κεφ. Γ'.

τράγος κεφ. ΙΖ', § 5, Σημ. 2.

τρέπω κεφ. ΑΒ', § 14.

τρέφω κεφ. ΑΒ', § 14.

υρήρης κεφ. ΙΙ', § 19.

Υρώων κεφ. ΙΑ', § 2.

ὕδωρ κεφ. ΙΑ', § 7.

υῖδος κεφ. ΙΑ', § 7.

φημί κεφ. Μ', § 1.

φίλος κεφ. ΙΖ', § 7.

φρέαρ κεφ. ΙΑ', § 9.

φῶς κεφ. ΙΑ', § 9.

φώτων κεφ. ΙΑ', § 2.

χαρίεις κεφ. ΙΖ', § 9.

χείρ κεφ. ΙΑ', § 9.

χέρσος κεφ. ΙΒ', § 7.

χέω κεφ. ΛΖ', § 14.

χῶς κεφ. ΙΑ', § 9.

χρῆ κεφ. Μ', § 7.

ψυχή κεφ. ΙΖ', § 5, Σημ. 2

ῶτων κεφ. ΙΑ', § 2.

Τ Ε Λ Ο Σ

